CODEX

SANCTI SIMEONIS

EXHIBENS

LECTIONARIUM ECCLESIAE GRAECAE

DCCC. CIRCITER ANNORUM VETUSTATE INSIGNE.

EDIDIT

B. MARIA STEININGER,

SEMINARII SUBREGENS ET EXEGESIS NOVI TESTAMENTI PROFESSOR.

AUGUSTAE TREVIRORUM,

SUMPTIBUS J. J. LINTZ.

1834.

Rogatus ab **Reverendissimo et Illustrissimo Antistite nostro JOSEPHO AB HOMMER**, *recensione alicujus Codicis manucripti s. Scripturae, quibus neque Urbs nostra tot monumentis insignis Augusta, caret, lectionum in Seminario Clementino per annum* 1832 – 1833 *habitarum finem annunciarem: incidi in Codicem illum graecum, quem olim in Ecclesia Collegiata S. Simeoni sacra assērvatum, reverendus et pie mihi colendus Professor* J o a n n e s G e r t z, *vir in litteris sacris versatissimus et Critices earumdem amantissimus, postremis vitae annis saepenumero mihi praedicavit. Quod volumen manuscriptum in aede Cathedrali Urbis nostrae nuper repertum quum plurimas res complecti vidissem, quas scire, me quidem judice, Virorum eruditorum haud parvi intererit, non modo recensere libellum, sed etiam totum in lucem edere statui, hac praeterea ratione ductus, ut tantum antiquitatis monumentum patrium iniquis fortunae casibus ereptum ss. Theologiae Candidatis, quibus profundiori s. Scripturae studio operam navare in animo est, exercitandis erudiendisque inserviret.*

Quibus rebus quum animum intenderem, hanc in restaurando illo libro methodum sequendam mihi esse duxi, ut primum, praemissis documentis, quae ad originem ejusdem explicandam pertinere viderentur, totius Codicis argumentum exhiberem,

additis partibus liturgicis, quae idiomate ecclesiastico Graecorum τροπάρια, προκείμενα ac στίχοι dicuntur; tum ut capita Scripturae s. in conventibus sacris legenda seorsim eoque ordine ponerem, quo in Bibliis nostris secundum singulorum librorum seriem sese excipiunt; denique ut nostrum Codicem in singulis partibus cum Editione Complutensi, atque cum Codicibus Vaticano et Alexandrino in illis tantum partibus conferrem, quas inter et Editionem Complutensem discrimina sive parvi sive magni momenti intercedere animadverti. Hac enim methodo servata, non minus Liturgiae quam Critices s. rationem habere mihi videbar; neque dubium est, quin ea saltem inde utilitas redundet, ut his illisve quae differunt partibus conferendis commodus Lectori praebeatur locus.

Quodsi incepta, pro brevi quod mihi datum erat tempore, non omnino inepte praestiterim, hoc unum in votis erit, ut operis tantus sit fructus, quantum, ni fallor, libellus recondit.

Dabam Treviris Cal. Septemb. 1833.

Editor.

Brevis Narratio Vitae S. Simeonis Confessoris Trevirensis, ejus Festis, Octavis, et cum per annum semel in hebdomada Clerici Patronum suae Ecclesiae sacro Officio colunt, stylo approbati Autoris accommodata ad Chori Lectionarium; quod fugientibus aevo litteris alicubi vix legibile est. Ex Ebervino Abbate et vetustis Ecclesiae istius membranis *).

Jan. Simeon in Sicilia nobili atque imprimis celebrata urbe Syracusana, clarissimis est parentibus, Antonio Graeci generis, et matre Calabra natus. Septennis puer Constantinopolim a patre perductus; qui baltheo militari sumpto, stipendia ibi facturus, eruditissimis viris, ut litteris eum sacris, quantum illa ferret aetas imbuerent, traditur. Horum in disciplina cum annos adolescentiae acerrimis litterarum sacrarum studiis exegisset, tandem permotus exemplo nostratium, crebro ex Occidente ad loca sancta commeantium, Hierosolymorum sacratissima Christi incunabula spretis omnibus humanarum rerum illecebris, petere, atque in augustis illis Judaeae sedibus, domicilio fixo, vitam pie traducere constituit.

Febr. Quod iter, multis per id tempus laborum difficultatibus obseptum, et plenum periculis, cum demum magno ille animo, pro Christi gloria superasset, denique incolumis ad palaestinum littus appulsus, ardenti animi studio sacrosancta redemptionis humanae monumenta identidem lustravit. Et quia fixum ac deliberatum ei, in sanctis illis Locis per vitae tempus universum commorari, Hilario eximiae sanctitatis viro, qui peregrinis advenientibus ductor, iisdemque in ea regione commorantibus, esse Praesidio consueverat, studium atque operam suam in illa sacra functione addixit: totumque septennium in eo munere praeclare posuit.

Mart. Quo spatio temporis exacto, cum altiora jam in dies animo agitaret, litteris tam Graecis et Latinis, quam Syriacis, Arabicis et Aegyptiacis apprime eruditus, taedio multitudinis atque perfectioris amore virtutis, ad solitudinem et loca migrare secretiora; tum sicubi in eremo praestantis animi atque disciplinae magistrum, qui vitae sibi

*) Vitam hanc s. Simeonis humanissime mecum communicavit Rev. Dom. Dam. Laurentius ab Hontheim, Collegii s. Simeonis Canonicus. Quum, viro praestantissimo teste, auctorem habeat clariss. Nellerum, probataque sit egregio Honthemio Episcopo Suffraganeo Dioecesis nostrae, qui, quam conscripserat Nellerus, manu propria obsignavit, cam huic opusculo inserere non dubitavi, cogitans praesertim, valde incertum esse, an praeterquam in Urbe nostra aliquo loco prostet.

solitariae praecepta traderet, fuisset nactus, Eremitam profiteri in votis habuit. Interea Christo uno videlicet fretus, perrexit ad eremum, atque dum intima deserti penetrans, tandem ad Jordanis fluenta pertigisset, voti compos jam factus, Monachum ibi perfectum reperit, cujus Ordinem vitae aliquamdiu contemplatus, morumque gravitatem, tyrocinii apud eum rudimenta posuit.

April. Simeon ab instructore suo relictus; quod et is frequentiam turbae devitans, illo clam in ulteriorem eremum secessisset; humanae conscius imbecillitatis neque ignarus sine ductore, quam variis incauta mens hominum, in eo praesertim vitae genere fraudibus atque occultis Daemonum ludibriis pateat; Monasterium quod apud Christi praesepe in oppido Bethleem erat Virgini Matri sacrum, adiit; atque ibi pro Monacho se recipi, enixa prece contendit. Idipsum a Caenobiarcha cum non difficulter impetrat; exacto biennio, et in Diaconatus Ordinis ministerio egregie exercitatus, rursum acri exstimulatur cogitatione repetendae solitudinis.

Maj. Inde igitur ad montem Sinai ardentis rubi non conbusti excurrit: ibi cum post aliquanti temporis moram, locum reperisset secessui idoneum, ad rubri maris littora domicilium sibi, quod excisa petra suppeditabat, constituit: eoque adamato, quasi Deus obtulisset, biennium solo pane, qui ex vicino Sinai Monasterio diebus ei Dominicis praebebatur, et aqua victitavit. Sed neque ibi secretum tenuit diutius, quam offensus praeternavigantium strepitu, et oleum salutare ex vicino monte promentium, ad Monasterium, quod in Sinai montis crepidine stabat, sese contulit. Ubi cum aliquantisper substitisset, assignata ei demum habitatio in ipsius montis cacumine, inculta sane, et crebris Arabum assidue desertum id latrociniis infestantium tristis et horrida: Simeoni vero Daemonum insidiis et illusionibus admodum gravis: quos in Angelos lucis tranformatos, vir Dei abstinentia incredibili fugavit; cum ipsum non presbyterum, pro insigni in Deum et Ecclesiam contumelia, ad Missam canendam pertrahere molirentur.

Jun. Per ea tempora tanta incessit homines religio, palaestinae Loca sancta visendi, quae indies flagrantior, incrementa capiebat ex universo Orbe, quantam nullus hominum prius sperare poterat. Primitus enim ordo inferioris plebis; deinde vero mediocres, posthaec permaximi quique Reges, Comites ac praesules, ad ultimum vero, quod nunquam contigerat, mulieres multae nobiles cum pauperioribus illuc perrexere. Richardus itaque Nortmanniae Comes, cum etiam aliquando peregrinus Christi causa, consuetudinem aliquam eorum locorum contraxisset, Monasterio Montis Sinai honestum pecuniae subsidium addixit; quod tamen ab ipsis, statis temporibus in Occidente colligi volebat.

Jul. Cum Monachi, qui Hierosolyma ad Comitem Nortmanniae Richardum corrogandae stipis missi fuerant, in Nortmannia diem obiissent; renunciatum Abbati, ut alios submitteret, qui praesentem paratamque pecuniam inde sumerent, et ad loca sancta deportarent. Abbas eo nuncio accepto, omnibus diligenter Monasterii sui rationibus

subductis, denique munus illud Simeoni, perspectae sibi virtutis, et multarum notitia linguarum Monacho excellenti demandare constituit. Sed is interea in occultam eremum, priscum vivendi genus secutus, sese abdiderat; Psalterii et Evangeliorum suppellectili instructus, ac vase quo aquam ad potum, et caulium semina irriganda hauriret. Unde quoquo versum, suis in vastam solitudinem ad eum conquirendum dimissis, inventus demum et ad Monasterium aegre reductus, mandata de Gallicana profectione ab Abbate accepit.

August. Quibus initio quidem periculorum obtentu, cum minus se dicto obedientem praebuisset, demum obedientiae vim apud animum reputans, prompto parendi studio cum Monacho Cosma in viam se dedit. Atque hic prima se conatibus adversam Babylon objecit: etenim graves a custodibus ejus Urbis injurias perpessus, quod exploratorem eum rati, comprehensum ad Urbis praefectum post jurgia atque contumelias deduxerunt. Sed liber a praefecto re cognita dimissus, cum navim Venetam, quam peropportune paratam ibi offenderat, conscendisset, dies aliquot per Nilum, prospero flatu vectus, denique in piratas incidit, a quibus crudeliter vectoribus omnibus jugulatis, ipsum etiam navigium est direptum.

Sep. At Simeon praesentis ne quidquam periculi metu conterritus, in puppi superstes omnibus, ac semet obdurans adversus mortem, immobilis perstitit, quoad infestos certatim unum omnes se petere, et ad necem designare conspicit: atque tum ille veluti jam ante de salute sua, ac incolumitate certus, rejecta veste, se fluctibus commisit; et singulari Numinis fiducia, inter densum, quibus e navigio petebatur, sagittarum nimbum, ad littus enatavit vicinum, haud magis brachiorum remigio, quam divino praesidio servatus. Ergo ubi lasso jam corpore, nudus hostium se manibus eripuisset; a proximis, quod ad tegendum satis, quaesito vestimento, post ingentes demum itineris aerumnas, Antiochiam pervenit; ubi etiam a Patriarcha caeterisque Christianis benigne exceptus, atque omnibus Christianae charitatis officiis est recreatus.

Octob. Dum Simeon Antiochiae degit in omnem proficiscendi occasionem intentus, migrarunt e Trevirorum finibus duo praestanti religione Abbates, Ebervinus hujus narrationis autor, et Richardus Virdunensis Antiochiam, ut inde Terram sanctam peterent. Hi cum alia distinent negotia, ut facile inclarescit virtus, agnitum forte Simeonem amicitia sibi devinciunt, permoti viri sanctitate; atque ut opperiatur eorum in eam urbem reditum, precibus efficiunt. Igitur ubi locis iis religiose peragratis, Antiochiam versi sunt, comitem itineris Simeonem, uti convenerat, incolumen Taurunum sive Belgradum urbem, una perducunt. At hic ab urbis praefecto Simeon transitu prohibitus, et pari utrimque moerore a latere comitum avulsus, Deo exercente famulum suum difficillimum ad mare iter, unde venerat, inops omnium reflexit.

Novemb. Demum itaque immenso per Italiam fluxu, Rotomagum in Gallias, quae praecipua tum Nortmannorum civitas, innumeris terra marique afflictatus incommodis pervenit. Sed etiam ibi, ne praeterita mala haberet sola, morte, Richardi Comitis,

praeter spem omnem destinata pecuniae summa defraudatus, amisso itineris etiam Comite, quem ex Oriente adduxerat: cum hisce calamitatibus simul omnibus in praesentia nullum aliud suppeteret remedium; denique consilium proficiscendi in Treviros, atque antiquos itineris laborumque socios revisendi coepit. Theologiense igitur Monasterium per Lotharingiae fines*) adeuntem, Ebervinus Abbas, qua par fuit humanitate, et officiorum delatione virum sanctum complexus, apud se retinuit. Et vero Simeon inculpatae vitae et praestantium virtutum, magnis exemplis toti sese Monasterio reddens venerabilem, hospitalitatis id quantivis obsequium, uberiore pietatis quaestu compensavit.

Decemb. Interea Popo Archiepiscopus Trevirorum, impetrato commeatu a Joanne Pontifice Maximo, ut a Dioecesi abesset, Ecclesiaque Suffraganeis demandata, comite Simeone Monacho sanctissimo, eodemque perito viarum, cum primariis e Clero ac nobilitate longam et difficilem ad sacrosanctum Sepulchrum peregrinationem religionis studio capessit. Qui in Syriam cum transmisisset, Simeon veteres necessitudines revisere cupiens, Antiochiae restitit, dum Palaestinam ipse totam obeundo et singula Terrae sacratae loca perlustrando, triennium ea in re paene poneret. Fine ergo anni millesimi vigesimi octavi Popponem Archiepiscopum ex Palaestina atque diuturna peregrinatione, una cum Simeone reducem, Treviri, qua par erat, animorum alacritate exceperunt. Ejus itineris comites, utriusque ordinis viri clari, haud intacti ab sacrati religione soli, domum reversi, ad conservandam votivae peregrinationis memoriam, anniversarii jejunii sponsione semet obligarunt.

Reclusionem, cujus memoria propter Festum Sancti Andreae Apostoli servatur prima Feria post illud non impedita: tria sequentia Capitula commemorant.

1. Simeon Eremita vitae tranquillioris studio secessum captare, adeoque iis temporibus usitato exemplo includi percupiens; tulit optionem a Poppone Archiepiscopo, quocum mense Novembri Hierosolyma redierat, ubicumque vellet sedem in Ditione Trevirorum figendi. Qui cum in urbe Treviri perpetuo sibi commorandum divinitus accepisset; Aulam fugiens, locum in antiqua Mole, quae arcis in morem elata, praecipuum ex veteri Civitatis fortuna, monumentum superest, quamque Nigram portam tum vocitabant assignari sibi postulavit et obtinuit.

2. Et hoc modo, die Beato Andreae sacro, decurrente anno Domini millesimo vigesimo actavo, circumfusa ad spectaculum, magna cum populi, tum Cleri multitudine, ab Archiepiscopo in angustum quemdam ejus Molis angulum reclusus est. Ubi in

*) Pars hujus Monasterii duabus circiter leucis ab Oppido ad sanctum Wendelinum distantis hodiedum residua est, Ecclesia Monasterii in Ecclesiam parochialem mutata.

magna vitae asperitate, simplici pane et aqua contentus, omnem in orationibus et solitudine duxit aetatem. Sicque per annos ferme septem horrifico specu abstrusus, et perpetuis expositus Aquilonibus, toto ad salutem impetu nititur.

3. Interea variis Daemon eum oppugnare petitionibus aggreditur, atque plurimis immissis teterrimarum imaginum spectris, revocare ab instituto vivendi genere nunquam intermittit. Foris etiam artibus sibi notis ad exitium et infamiam grassatus falsis calumniis viri sancti gloriam obfuscare studuit, usus veluti sceleris instrumento plebe, quae Archiepiscopum ad exilium et necem sancti sollicitavit, cellamque ejus saxis impetiit, quasi is praestigiis suis irae, caelestis siderea ostenta, inundationem item, famem et pestem mortali generi eo tempore intulisset. At ille interritus, et ad omnem mali spiritus occursum, plebisque procellam munitus stabat, et manebat in quadam quasi precationum assiduarum vigilia contra diversos insultus Graeco sermone psallens; ut clypeo sic oratione ignita Diaboli tela exciperet, longo jam usu pugnandi doctus.

Ipso ejus Festo, quod est prima Junii, percommode leguntur sequentia.
Ad secundum Nocturnum.

1. Subinde B. Simeon de suppremo sibi imminente vitae die mirabiliter edoctus, Ebervinum Abbatem, comitem olim suae peregrinationis, intro ad se accersiit. Qui ut cellulam ingressus, cum eo una consedit, post preces, complexus et mista lacrymis oscula, Simeon in eum intentus: Quoniam, inquit, prope adesse vitae meae finem Deo revelante cognovi, id unum omnibus precibus oro, quaesoque te, ut ubi spiritus corpusculum hoc meum deseruerit, his me vestibus exutum, aliis, quas in eum mihi usum patrio more aptavi, rite induere; atque huic ad extremum locello compositum cadaver, eo quo dixi modo inferre velis. Ad quae Ebervinus attonito persimilis: obsecro Pater, quid si Dominus Antistes in Aede divi Petri, vel alio quo augustiore Templo, sepulturam tibi constituat? Cui Simeon, fac intelligat id unum esse in optatis, ut pro Christi Nomine peregrina membra hoc ipso in loco putrescere patiatur, diemque expectare mundo novissimum.

2. Cumque sub haec Ebervinus sermoni occurens, futurum forte diceret, ut morienti non adesset constanter Simeon: Aderis, inquit, aderis utique: et quemadmodum decrevi, tibique edixi, ita ordine cuncta a te gerentur. Tum Ebervinus, haud immuni religionis animo, acrius vultum beati Viri contuitus, ita divinum manare a corpore ejus sensit odorem, ut opobalsamo quantumvis fragante duceret suaviorem. Atque haec ita mense Februario Treviris gesta sunt. Octavo deinde Kalendis Junii, cum graviter Simeon jacere coepisset Stephano obsonatore, qui panem atque reliqua necessaria ei praebebat, cessare jam tandem et consuetis supersedere ministeriis jusso; ne scilicet negotium, contemplationi caelestium deinceps vacanti, facesseret: denique ipsis Kalendis Junii, praesente Ebervino, qui nuntio valetudinis ejus excitus, spirantem adhuc repererat, ad caeleste domicilium migravit Dominicae Incarnationis Anno supra millesimum trigesimo quarto.

3. Porro eo vix dum migrante, confestim eximiam vitae suae innocentiam, innu-

meris prope miraculis editis comprobavit: quippe mutilis atque distortis membris pristinos usus, coecis quam pluribus visum, et morbis quantumlibet diris exagitatis, sanitatem et salutem minime dubiam attulit. Funus ejus Populus Clerusque tanta frequentia et assiduitate celebravit, ut hi diebus omnino triginta ad Sepulchrum Beati, miracula coram patrantis, Deo hymnos, vix intermissis ad quietem vicibus, concinerent: illi curarum ac rei domesticae velut obliti, sive honesto pietatis officio, sive curioso rerum admirabilium visendarum studio, cum facibus et caereis frequentissimi funeris pompam exornarent. Demum anno millesimo quadragesimo secundo Benedicti Pontificis autoritate, Archiepiscopo Populoque instantibus, B. Simeon publicam venerationem obtinuit et numero Sanctorum Confessorum adscriptus est. Cujus honori idem Archiepiscopus Poppo Ecclesiam Virgini Matri et S. Michaëli dicatam, locavit, in veteribus iis ruinis quas vivus insederat: adducto istuc Canonicorum Collegio. Tu autem.

Inventionis seu Appertionis memoria; quae nona Januarii in ejus Ecclesia recurrit, sequenti narratione exprimitur.

1. Ecclesiae S. Simeonis Canonici, insigni pietatis ardore in sui et Trevericae Urbis Patroni decus propensi; ne lucerna divinitus succensa, multisque signis ac miraculis corruscans, sub modio amplius lateret, sed super portam sanctae Civitatis, veluti super candelabrum poneretur, eaque virtutis suae lumen propitio affectu imbecillis hominum cordibus praemonstraret; preciosissimum thesaurum diu reconditum patescere et eruere statuerant. Feria igitur sexta, quae fuit quinto Idus Januarii, anno saeculi supra millesimum quadringentesimo, sub Trevirorum Archipraesule Wernero, accepta illius autoritate, et fusis primum rite ad Deum precibus, sarcophagum aperuerunt.

2. In quo suis adhuc ossibus et commissuris integrum corpus et intactum fuit inventum: supra cujus pectus plumbea resedit tabula, litteris vetustissimis hanc ferens inscriptionem: Hic jacet Simeon de Babylonia natus, in Sinai Monachus, hic autem Solitarius, obiit Kalendis Junii. Inde animis ad religionem venerationemque compositis, et admissis ad spectaculum arbitris; caput cum parte una brachii sinistri, nonnullisque aliis ipsius manuum et pedum Reliquiis sumentes, ingenti consolationis ac divinae dulcedinis fructu repleti; residuum in plumbea reconditum tumba, priori loco collocarunt; diei illius deinceps gratam memoriam in hac Ecclesia sancientes.

3. Et facto, die Dominica, quae erat Kalendis Februarii, Cleri Populique solemni coetu, exertae sanctae Reliquiae, de loco superiore per fenestras, ob hominum frequentiam, supplicanti multitudini spectandae exhibitae sunt. Quo die contra temporis naturam, aura quae erat antea turbida mox adeo clara affulsit, ut sol ipse non hyemalibus, sed aestivis radiis omnes sensibiliter perfuderit.

Ecce narrationem s. Simeonis a clariss. Nellero ad Lectionarium chori accommodatam! Ecclesia Collegiata S. Simeonis una cum Collegio Canonicorum exeunte saeculo XVIII. suppressa, quum Reliquiae S. Simeonis splendido monumento inclusae in Ecclesiam ad sanctos martyres Gervasium et Protasium translatae essent, id quod Rev. Dom. Pet. Josephus ab Hontheim, Rmi. et Illmi. Caroli Mannay Episcopi nostri Vicarius

Generalis instrumento quod in hunc finem exaravit die 7. Octob. 1803, copiosis verbis testatur, cum aliis Reliquiis Codex noster in Aede Cathedrali hujusce Urbis depositus est.

Primus omnium, quem aetatem Codicis et argumentum indagasse sciam, mihi occurrit Liber Baro de Spangenberg, cujus hac de re litteras ad Suffraganeum Trev. J. Nicolaum ab Hontheim datas, quas cum responsis inter scripta supra laudati Professoris Joan. Gertz inveni, huic opusculo insertas exhibeo, idque eo minus dubitavi facere, quum solae, quid in Collegio s. Simeonis de hoc Codice senserint, nos edoceant, deque viri aliis quoque nominibus clari promovendarum litterarum studio apprime testentur.

Spangenberg.

Ehrbrst. 28. Oct. 1770.

Hierbey kommen die Götting. Nachrichten vom Jun. et Jul.

Empfehle mich zu beharrlicher Freundschaft.

Man hat mir vor ohngefähr 14. Jahren im st. Simeonis-stiffte einen Codicem Evangeliorum antiquissimum gezeigt. Man sagte mir dabey, es seye ein Handbuch des st. Simeonis in seinem Eremo gewesen. Einige marginalien schienen mir merkwürdig.

Ich weiß aber mich nicht eigentlich mehr darüber zu erinnern, bitte also mir zu melden, von welchem seculo er seye, und von was Zuverlässigkeit, und mit welchen Characteren er geschrieben seye? Auch was für Bücher des N. T. und in welcher Ordnung Er sie enthalte?

Hontheim

Trier d. 4ten 9ber 1770.

Empfehle mich ghst mit erstattung schuldigsten Danks für die Nova Göttingensia.

Hr. geheimer Rath Neller, als Bibliothecarius Collegii s. Simeonis antwortet hierunter gantz genau auf die Frage wegen des s. S. Codicis graeci.

Neller.

In der Silber-Kammer des stiffts wurde Ihro Excellentz ein griechisch Ms. auf pergament in Klein-folio, mit rothem Sammet, Silber, und falschen steingern eingefasset, gezeigt, mit dem Zusatz, es seye des h. Simeonis sein Evangelium-buch gewesen, welches er als Diacon haben mußte. Nun aber sehe ich bey näherer Untersuchung, daß der mehrigste Theil dieses Buches aus lectionibus bestehe, nämlich aus Prophetien, und andern

Dolendum quam maxime, responsum Nelleri, cui quaecumque originem Codicis spectent, obvia fuisse haud dubium est, neque integrum nobis adesse, neque adeo quidquam reperiri potuisse, qua re quae desunt suppleantur. Extat autem, quod certo scimus, schedula typis impressa, in qua inter figuras delineatas Reliquiarum, quae in Aede s. Simeoni sacra populo subinde colendae exponebantur, liber refertur adjecto hoc notamine, Das Buch so der H. Simeon mit eigener Hand geschrieben, quam ab ipso Nellero sibi datam esse, auctor est mihi Dom. Franc. Josephus Müller, tribunalis quod appellatorium vocant, consiliarius.

Minoris quidem momenti, at non plane negligenda est tabula eburnea libri invo-

lucro inserta, quae exsculptas exhibet duas imagines, Praesentationis Christi in templo et ejusdem in Jordane baptismi, inscriptas:

IN ΤEMPLV̄ D̄N Ƨ ƧYMEONIS FERTVR AB VLNIƧ
ABƧΤERƧIT XP̄I BAPTISMVCRIMINA MVNDI.

Haec enim tabula, etsi vix antiquior libri compactura, ad nomen Sancti alludit et quam ad Jordanem quaesiverat sedem.

Igitur in Collegio s. Simeonis haec opinio invaluerat, librum non tantum usui fuisse s. Simeoni, sed etiam ab eodem litteris fuisse exaratum. Verum in libri subscriptione inter scriptnrae specimina postremo loco exhibita haec tantum leguntur:

Λαβρετιος, ἱερομοναχος σιναΐτης, ὁ παλαι-ολογος, ἐν μηνι δεκεμβριου, κά. ϛφπέ.	Labretius, sacer monachus Sinaïta, palaeologus, mense Decembri, die 21. anni MDLXXXV.

Qua subscriptione, cui praefixum est sigillum Graecis sacrum, cum verbis: *Ἰησοῦς Χριστὸς Νικᾷ*, signo crucis inscriptis, doceri videmur, circa finem saeculi XVI. Codicem adhuc in Oriente fuisse, quin de prioribus libri fatis quidquam memoretur. Caeterum perantiquum esse Codicem nec inferiorem aetate qua s. Simeonem floruisse supra narratum est, ipsa forma scripturae qua exaratum exhibent duae tabulae subnexae, declarare videntur. Nimirum scriptus est litteris quas dicunt uncialibus, habet spiritus et accentus atque stichometriam cum notis cantui inservientibus; sed destitutus est interpunctionibus, quas hoc nomine nos intelligimus. Accedit litteras consonantes hinc inde, vocales fere ubique ac saepissime inter se permutatas esse. Nam *ε* et *αι*, *η*, *ι* et *ει*, *ο* et *ω*, *οι* et *υ*, per totum Codicem permutantur, cum equidem permutatio litterarum *ε*, *α* et *ο*, *η* et *οι*, *υ* et *ȣ*, *ȣ* et *ω*, rarius occurrat. Inter consonantes saepe simplex pro duplici et vice versa adhibetur, nec desunt loci, in quibus ex duabus diversis una aut omittitur aut permutatur cum alia, tum praecipue quum duo ejusdem organi soni sese excipiunt. Quod ad spiritus attinet et accentus, spiritus asper et circumflexus passim promiscue ponuntur, in verbis autem compositis haud raro duplex habetur accentus, atque spiritus signum in medio etiam verbi apparet. Numeri quibus usus est auctor omnibus litteris scripti raro abbreviati occurrunt. Inter verba abbreviata referimus: *καὶ*, *πατὴρ*, *μήτηρ*, *υἱὸς*, *θυγάτηρ*, *ἄνθρωπος*, *Θεὸς*, *Κύριος*, *σωτὴρ*, *πνεῦμα*, *οὐρανὸς*, *Ἀβραὰμ*, *Δαυῒδ*, *Χριστὸς*, *Ἱερουσαλὴμ*. Quae omnia maxima ex parte etiam in Codice Alexandrino occurrunt.

Nec minus Menologii indices et lectiones quas vocant variantes librum antiquum esse innuunt. Quemadmodum enim in Menologio desiderantur festa posteriori aetate instituta, sic etiam Codex iste, etsi plures in eo correctiones grammaticorum, glossemata et alia id genus occurrant, tamen iis locis, in quibus ab Editione Complutensi recedit, aut cum Vaticano aut cum Alexandrino Codice convenit, atque, quod non est tacendum, quamplurimas exhibet lectiones a nobis asterisco notatas, quas in editione Codicis Alexandrini cl. Breitingerus aut emendavit aut supplevit.

ΤΗ ΠΑΡΑΜΟΝΗ Τ(ῆς) ΑΓΙΑΣ
Χ̅Υ̅ ΤΟΥ Θ̅Υ̅ ΗΜ(ῶν) ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ
ΓΕΝΕΣΕΩΣ ΤΟ ΑΝΑΓΝ(ωσ)Μ(α)

Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν
ὁ θ̅ς̅ τὸν οὐ̅ν̅ὸν
καὶ τὴν γῆν. ἡ
δὲ γῆ ἦν ἀόρατος
καὶ ἀκατασκεύ
αστος· καὶ σκότος
ἐπάνω τῆς ἀβύσ
σου· καὶ π̅ν̅α̅ θ̅υ̅ ἐ
πεφέρετο ἐπάνω
τοῦ ὕδατος. καὶ
εἶπεν ὁ θ̅ς̅· γενη
θήτω φῶς· καὶ ἐ
γένετο φῶς. κ(αὶ)
ἴδεν ὁ θ̅ς̅ τὸ φῶς
ὅτι καλόν. καὶ δι
εχώρισεν ὁ θ̅ς̅ ἀνὰ
μέσον τοῦ φω
τὸς καὶ ἀνὰ μέσον
τοῦ σκότους. καὶ
ἐκάλεσεν ὁ θ̅ς̅ τὸ
φῶς ἡμέραν· καὶ
τὸ σκότος ἐκάλε
σεν νύκτα. καὶ ἐγέ
νετο ἑσπέρα καὶ
ἐγένετο πρωῒ ἡμέ
ρα μία. καὶ εἶπεν
ὁ θ̅ς̅· γενηθήτω
στερέωμα ἐν μέ
σῳ τοῦ ὕδατος καὶ
ἔστω διαχωρίζον
ἀνὰ μέσον ὕδα
τος καὶ ὕδατος.

Petrus Thomas Gymn. Trevir. discipulus descripsit.
Steindr. von C. [illegible]

II

Τῇ Γ' τῆς β' ἑβδ(ομάδος) εἰς ... τρο(πάριον) ἦχ(ος) β'

Τῆς φωνῆς τῶν οἰκετῶν
σου κ(ύρι)ε μὴ ἐπιλάθῃ· μνή-
σθητι ὅτι πάντοτε εἰς σὲ
τὴν ἐλπίδα ἔθεμεν Θεοτό-
κε παντοδύναμον· καὶ βο-
ήθησον ἡμῖν δεόμεθα.
Ψ(αλμὸς) ... ριζ' ...:
Αὕτη ἡ πύλη κ(υρίο)υ δίκαιοι εἰ-
σελεύσονται ἐν αὐτῇ: στ(ίχος)
Ἐξομολογεῖσθε τῷ κ(υρί)ῳ ὅτι
ἀγαθὸς ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος:
Προφ(ητεία) Ἠσαΐου:

III.

ΙС ΧС ΝΙΚΑ λαβρέντιος· ἱερομόναχος· σιμάν... [illegible] ὁ παλαιολόγος· ἐγράφη ... [illegible] ... χα·
αφπε

Petrus Thomas Gymn. Trevir. discipulus descripsit.

ARGUMENTUM ET DISPOSITIO

CODICIS SANCTI SIMEONIS.

....

(Marc. V. 24. — 34.) [1])

Εὐαγγέλιον τοῦ ἁγίου Νικολάου.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν.

(Luc. VI. 17. — 23.)

Κυριακῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως [2]) ὅταν ψάλλεται, Ἄγγελος δ.

Ζήτει Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κυριακὴν ιά. [3])

Κυριακῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως.

Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθ. κεφ. ά.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθ.

(Matth. I. 1. — 17.)

Τοῦ ὄρθρου τῶν Χριστοῦ γέννων. [4])

(Matth. I. 18. — 25.)

Μηνὶ τῷ αὐτῷ, κδ΄. [5])

Εἰς τὴν παραμονὴν τῶν Χριστοῦ γέννων,

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν, κεφ. ά.

(Luc. II. 1. — 20.)

Μηνὶ τῷ αὐτῷ, κέ.

Ζήτει Εὐαγγέλιον ἑωθινὸν [6]) τοῦ ὄρθρου πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως, εἰς τὸ, Βλ—

---

[1]) Titulus lectionis desideratur. Calendarium Constantinop. quod edidit Steph. Antonius Morcelli, hanc lectionem diei IV. Decembris, quae S. Barbarae sacra est, adsignat cum sequenti notamine: *Idem vero dicitur et pro aegrotis.*

[2]) Κυριακῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως. *Dominica ante Christi Natalem.* Eamdem nos Dominicam IV. Adventus dicimus.

[3]) Κυριακὴν ιά, Dominicam XI. Scil. a mense Septembri numerandam, unde Calendaria sacra Graecorum', quae vetustatem pertulerunt, annum incipiunt. Vid. Morcelli ad diem I. Septembris.

[4]) τοῦ ὄρθου τῶν Χριστοῦ γέννων. *Ad Laudes Christi Natalitiorum.* Matutinas praeces Graeci vocant μεσονυκτικὸν, eo quod numquam nisi profunda nocte in ecclesiis persolvantur; ὄρθρος autem a Mesonyctico distinguitur, sicut a *Matutinis* nostris *Laudes.* Vide Jacobi Goar in Officium Laudum notas.

[5]) Μηνὶ τῷ αὐτῷ. *Mense eodem.* Scil. Decemb. — ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν. κεφ. ά. *Ex Evangelio secundum Lucam, Cap. I.* Juxta nostram Capitum distinctionem lectio desumpta est ex Lucae Cap. II.; verum Noster cum hic tum alibi Canones Eusebianos sequutus est. Vide Theophylacti Commentarium·

[6]) εὐαγγέλιον ἑωθινόν. *Evangelium matutinum*, i. e. Evangelium in Matutinis legi solitum. Vide Goarum l. c.

βλος γενέσεως, ἀπὸ τῆν μέσην τοῦ βίβ. Τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις.[7]) *Εἰς τὴν λειτουργίαν.*

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθ. κεφ. έ.

(Matth. II. 1. — 12.)

Τῇ ἐπαύριον εἰς τὴν σύναξιν τῆς παναγίας Θεοτόκου.[8])

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθ. κεφ. ς'.

(Matth. II. 13. 14. . . . . .)

ΤΗ ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΘΕΟΥ ΗΜΩΝ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ.

Γενέσεως τὸ ἀνάγνωσμα.

(Genes. I. 1. — 13. . . . . .)

(Mich. V. 2. — 4.)

Καὶ λέγει τροπ. ἦχ. πλ. β'.[9])

Λαθὼν ἐτέχθης ὑπὸ τὸ σπήλαιον, ἀλλ' οὐρανός σε πᾶσιν ἐκήρυττεν. Ὥσπερ στόμα τὸν ἀστέρα προβαλλόμενος, σωτὴρ, καὶ μάγους σοι προσήνεγκεν ἐν πίστει προσκυνοῦντάς σε. Μεθ' ὧν λέγ.

Στίχ.[10]) *Οἱ θεμέλιοι αὐτοῦ ἐν τοῖς ὄρεσιν τοῖς ἁγίοις. Ἀγαπ.* **(Ps. LXXVIII. 1.)**

Στίχ. Καὶ ἰδοὺ, ἀλλόφυλοι καὶ Τύρος καὶ λαὸς Αἰθιόπων **(ibid. v. 4.)**

Προφητ. Ἡσαΐου.

(Is. XI. 1. — 10.)

Προφητ. Ἱερεμίου.[11])

(Baruch. III. 36. — 44.)

Προφητ. Δανιὴλ τὸ.

(Daniel. II. 31. — 45.)

Καὶ λέγ. τροπ. πλ. β'.

Ἀνέτειλας, Χριστέ, ἐκ παρθένου, νοητὲ ἥλιε τῆς δικαιοσύνης, καὶ ἀστὴρ σε ὑπέδειξεν ἐν σπηλαίῳ χωρούμενον, τὸν ἀχώρητον. Μάγους ὁδηγήσας εἰς προσκύνησίν σου, μεθ' ὧν σε μεγαλύνομεν, ζωοδότης. Δόξ.[12])

---

7) *εἰς τὴν λειτουργίαν.* *Ad Missam.*

8) *τῇ ἐπαύριον εἰς τὴν σύναξιν τῆς παναγίας Θεοτόκου.* *Postridie* (Natalem Christi) *ad Synaxim sanctissimae Deiparae.* Voce *σύναξις* in ejusmodi phrasibus designari statos Cleri conventus ad Psalmos canendos et sacrum faciendum , ad diem I. Septembris observavit Morcellius.

9) *Καὶ λέγει τροπάριον. ἦχος πλαγίου δευτέρου.* *Et dicit Troparium. Tonus obliquus secundus.* De Tropariis, quorum frequentissima mentio in libris Ritualibus Graecorum, vide Goari in sancti Olei Officium notas. *ἦχος* in cantu graeco ecclesiastico idem est, quod *Tonus* in latino. Habent autem Graeci suos octo Tonos, a quibus libellus *ὀκτώηχος* dicitur. Quatuor toni priores simplicem appellationem nacti sunt *ἦχος α'. primus tonus; ἦχος β'. secundus tonus; ἦχος γ'. tertius tonus; ἦχος δ'. quartus tonus.* Quatuor posteriores disparem sortiuntur denominationem: quintus enim est *ἦχος πλαγίου πρώτου*, scribiturque *ἦχος πλ. α'. tonus obliquus primus;* sextus est *ἦχος πλ. β'.*, sive *πλαγίου δευτέρου, tonus obliquus secundus;* tertius dicitur *ἦχος βαρύς. tonus gravis*, propter moram et vocis gravitatem inter illum canendum. Ultimus est *ἦχος πλ. δ'. tonus obliquus quartus.* Vide Goari in Praesanctificatorum Officium notas, necnon Allatium de libris ecclesiae graecae. Dissert. I. de Octoëcho.

10) *Στίχος* est Versiculus e Scriptura, et maxime e Davidicis Psalmis depromptus, quorum passim duo vel tres post Troparia sequuntur. Vid. Goar. l. c.

11) Lectio desumpta est ex prophetia Baruchi; sed solebat haec prophetia pro Appendice haberi prophetiae Jeremiae et cum hac prophetia uno volumine comprehendi.

12) *Δόξα.* Huic voci solitarie positae, quae sequuntur, mente adnectendae sunt *πατρὶ, καὶ υἱῷ, καὶ ἁγίῳ πνεύματι.* Vid. Goari ad Laudum Officium notas.

Στίχ. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο, ἐνεδύσατο (Ps. XCIII. 1.)

Στίχ. β'. Καὶ γὰρ ἐστερέωσεν τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ σαλευθ. (ibid.)

Στίχ. γ'. Ἐπῆραν οἱ ποταμοὶ Κύριε, ἐπῆραν οἱ ποταμοὶ φων. (ibid. v. 3.)

Προφητ. Ἡσαΐου τὸ.

(Is. 9, 6, 7.)

Καὶ λέγει προκείμ.[13]) ἦχ. δ'.

Στιχ. Εἶπεν πρός με, Υἱός μου εἶ σὺ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε (Ps. II. 7.)

Στίχ. Αἴτησαι παρ' ἐμοῦ, καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομ. (ibid. v. 8.)

ή. Προφητ. Ἡσαΐου.

(Is. VII. 10. — 16.)

Καὶ εἶθ' οὕτω λέγ. ὁ ἱερεὺς, Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, καὶ τὰ λοιπά.[14])

Καὶ ἐκφώ. Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Καὶ εἶθ' οὕτω τὸ προκείμ. ἦχ. πλ. δ'.

Εὔξασθε καὶ ἀπόδοτε Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν (Ps. LXXVI. 12.

Στίχ. Γνωστὸς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὁ Θεὸς (Ps. LXXVI. 1.)

Ὁ Ἀποστ. πρὸς Ἑβραίους, Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ Θεὸς (Heb. I. 1.)

Ἄλλο. πλ. ά. Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξ. (Ps. CX. 1.)

Εὐαγγέλ. κατὰ Λουκᾶν. Ἐν ἡμέραις ἐκείναις ἐξῆλθεν δόγμ.

Κοινω.[15]) Αἰνεῖτε τὸν Κύριον ἐκτ.

ΤΗ ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΤΩΝ ΦΩΤΩΝ.[16])

Ἑσπέρας μετὰ, Κύριε ἐκέκραξα, καὶ τῶν στιχῶν, γίνεται εἴσοδος τοῦ ἱερέως. Καὶ λέγ. Σοφία, ὀρθοί. φῶς ἱλαρὸν ἁγίας δόξης.

---

13) *προκείμενον.* Versiculi duo e Psalmis Davidicis excerpti dicuntur *προκείμενον δίστιχον*, *praevium distichum*, vel scripturae confestim post ipsos legendae, vel rei alterius specialis decantandae materiam et summam complectens. Qui proprium sunt illius diei, *προκείμενον τῆς ἡμέρας* dicuntur. Vid. Goari in Ordinem sacri ministerii notas.

14) *καὶ εἶθ' οὕτω λέγει ὁ ἱερεὺς, Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν κ. τ. λ.* *Et postea demum Sacerdos dicit: In pace Dominum precemur etc.* Quales preces hic significentur, et quomodo in libris Ritualibus Graecorum appellentur, ad Euchologium Graecorum variis locis indicat Goarus. *Καὶ ἐκφώνως. Et clara voce.* Opposita sunt, quae sic pronuntiantur iis, quae *μυστικῶς* i. e. *secreto* dicuntur. Orationem ipsam *ὅτι ἅγιος εἶ κ. τ. λ.* habes in S. Joannis Chrysostomi divina Missa.

15) *Κοινωνικὸν* oratio est ex earum genere, quae dicuntur ante Communionem, atque diversa est secundum dierum varietatem. Vide Renaudotii in Liturgiam S. Basilii notas.

16) *Τῇ παραμονῇ τῶν φώτων. In Vigilia Luminum*, i. e., in Vigilia Festi Epiphaniae. Hujus festi Graecorum propria appellatio est *τὰ φῶτα*, cujus duplicem interpretationem tradit Allatius. *Luminum*, inquit, dicitur a cereis et lampadibus, quibus accensis universus ille ritus aquarum baptizandarum absolvitur. Et: Alii, inquit, a baptismo Christi, quod Graeci *φωτισμὸν*, Illumationem vocant, dictum hunc diem autumant. Ita Morcellius ad diem VI. Januarii.

Ἑσπέρας μετὰ, Κύριε ἐκέκραξα. Vespere, postquam recitatus est Psalmus: Domine clamavi (Ps. CXL.)

εἴσοδος. Ad hoc vocabulum in notis ad Ordinem sacri ministerii Goarus observat: *Non ingressum quemvis vocabulum hoc significat, sed eum qui solemni producendi ritu, a porta Protheseos ad sacras usque fores percurritur, cum adoletur incensum, vel liber Evangeliorum, vel sacra dona cum pompa, in sanctum Adytum inferuntur* . . . . .

Καὶ λέγ· προκείμ· οἷον ἐστὶν τῆς ἡμέρας·
Καὶ λέγονται τὰ ἀναγνώσματα.

Ἀνάγ· ά· Γενέσεως·

Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν (Genes· I· 1· sqq.)

Ζήτει τὸ ἀνάγ· τῆς Χριστοῦ γεννήσεως, εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ βιβλίου·

Ἀνάγ· β'· Προφητ· Ἡσαΐου·[17] *

(Exod· XIV· 19· — 25·)

γ'· Βασιλειῶν γ'. *

(Exod· XV· 22. — XVI· 1·)

Καὶ λέγει ὁ ψάλτης τροπ. ἦχ· πλ· ά·

Ἐπεφάνησεν τῷ κόσμῳ, ὁ τὸν κόσμον ἐποιήσας, ἵνα φωτίσῃς τοῖς ἐν σκότει καθημένοις, φιλάνθρωπε· Δόξα·

Στίχ· Ὁ Θεὸς, οἰκτειρήσαι ἡμᾶς, καὶ εὐλογήσαι ἡμᾶς, ἐπιφάναι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς (Ps. LXVII· 1·)

Στίχ· Τοῦ γνῶναι ἐν τῇ γῇ τὴν ὁδόν σου, ἐν πᾶσιν ἔθνεσιν τὸ σωτήριόν σου· (ib· v· 2.)

Στίχ. γ'. Ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοί, ὁ Θεὸς, ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες (ib· v· 3.)

δ'. Ἀριθμῶν τὸ. *

(Jos. III. 7. — 17.) *

Ἀνάγ. έ· Βασιλειῶν γ'.

(IV. Reg. II. 6. — 14.)

Ἀναγ. ς'. Βασιλειῶν δ'.

(IV. Reg. V. 9. — 14.)

Καὶ λέγ. τροπ. ἦχ. πλ. β'.

Ἁμαρτωλοῖς καὶ τελώναις διὰ πλήθους ἐλέους σου ἐπεφάνης, σωτὴρ ἡμῶν. Ποῦ γὰρ εἶχεν τὸ φῶς σου λάμψαι, εἰ μὴ τοῖς ἐν σκότει καθημένοις; Δόξα σοι.

Στίχ. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο (Ps. XCIII. 1.)

Στίχ. β'. Ἐνεδύσατο Κύριος δύναμιν καὶ περιεζώσατο· καὶ γὰρ ἐστερέωσ. (ibid.)

Ἀνάγ. ζ'. Προφητ. Ἡσαΐου.

(Is. I. 16. — 20.)

Ἀνάγ. ή. Τῆς Ἐξόδου.

(Genes. XXXII. 1. — 10.)

Ἀνάγ. θ'. Τῆς Ἐξόδου.

(Exod. II. 5. — 10.)

Ἀνάγ. ί. Κριτῶν τὸ.

(Judic. VI. 36. — 40.)

Ἀνάγ. ιά. Βασιλειῶν δ'.

(III. Reg. XVIII. 30. — 39.)

Ἀνάγ. ιβ' Τῆς Ἐξόδου τὸ. *

(IV. Reg. II. 19. — 22.)

Ἀνάγ. ιγ'. Προφητ. Ἡσαΐου.

(Is. XLXI. 8· — 15.)

Καὶ εἶθ' οὕτω λέγει ὁ ἱερεὺς, Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, καὶ τὰ ἑξῆς. Καὶ λέγει, Ὅτι ἅγιος ὁ Θεὸς ἡμῶν. Καὶ εἶθ' οὕτω τὸ Τρισάγιον.[18])

Καὶ λέγει προκείμ. ἦχ γ'.

De ingressu Vesperarum loquitur Canon Trullanus 91. *et ab eo Dominicae celebritatem ordiri, et in eo terminari praecipit.*

καὶ λέγει Σοφία, ὀρθοί. Φῶς ἱλαρὸν ἁγίας δόξης. *Et dicit: Sapientia: Recti. Lumen jucundum sanctae gloriae.* Vide de his Goari varias lectiones in Praesanctificatorum Officium.

17) προφητ Ἡσαΐου. Fallit titulus,. lectio enim desumpta est ex Exod. XV. 22. seqq. — Idem observa ad titulos asterisco notatos.

18) τὸ Τρισάγιον. *Laus divina*, in qua vox ἅγιος ter reperitur: ἅγιος ὁ Θεὸς, ἅγιος ὁ Ἰσχυρὸς, ἅγιος ὁ Ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς.

Κύριος φωτισμός μου, Κύριος σωτήρ μου, τίνα φοβ. (Ps. XXVII. 1.)

Ὁ Ἀποστ. πρὸς Κορινθ. ά.

Ἀδελφοὶ, ἐλεύθερος ὢν ἐκ πάντ.

Τέλος· ἡ δὲ πέτρα ἦν ὁ Χριστός (I. Cor. IX. 19. — X. 4.)

Ἄλλο. ἦχ. πλ. β'.

Ἐξηρεύξατο ἡ καρδία μου λόγον ἀγαθ. (Ps. XLV. 1.)

Εὐαγγέλ. ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν.

Ἐν ἔτει πεντεκαιδεκάτῳ (Luc. III.)

Κοινω. Λύτρωσιν ἀπέστειλεν, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς θείας λειτουργίας. Καὶ μετὰ ταῦτα Ἀπολ.[19] *τῆς λειτ. Δίδοται σοφία.*

Καὶ ἄρχονται οἱ ψάλται τροπ. πλ. δ'.

Φωνὴ Κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων βοᾷ λέγουσα, Δεῦτε, λάβετε πάντες πνεῦμα σοφίας, πνεῦμα συνέσεως, πνεῦμα φόβου Θεοῦ, τοῦ ἐπιφανέντος ἡμῖν.

Καὶ λέγεται αὐτὸ γ'.[20] *Καὶ ὁ διάκονος, Σοφία.*

Προφητ. Ἡσαΐου.

(Is. XXXV. 1. — 10.)

Ἀνάγ. β'. *Προφητ. Ἡσαΐου.*

(Is. LV. 1. — 13.)

Ἀνάγ. γ'. *Πρωφητ. Ἡσαΐου.*

(Is. XII. 3. — 6.)

ΤΗ ΤΕΤΡΑΔΙ ΤΗΣ ΤΥΡΟΦΑΓΟΥ.[21]

Τροπ. τῆς γ' ς'.[22] *ἦχ. γ'.*

Βασιλεῦ ἅγιε, παντοδύναμε, ...

(Is. I. 26. — II. 3.)

προκείμ. β'. ψαλμ. ς'. ἦχ. δ'.

Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς με (Ps. VI. 1.)

Στίχ. Ἐλέησόν με Κύριε, ὅτι ἀσθενής εἰμι· ἴασαί με Κύριε, ὅτι ἐταρ. (ib. v. 2.)

Ἑσπ. προκείμ. ψαλμ. ζ'. ἦχ. πλ. β'.

Κύριε ὁ Θεός μου, ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, σῶσόν με (Ps. VII. 1.)

Στίχ. Ἐκ πάντων τῶν διωκόντων με, καὶ ῥῦσαί με (ibid.)

Γενέσεως τό.

(Genes. I. 14. — 23.)

Προκείμ. β'. ψαλμ. ή. ἦχ. πλ. ά.

Κύριος ὁ Κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ; (Ps. VIII. 1.)

Στίχ. ὅτι ἐπήρθη ἡ μεγαλοπρέπειά σου ὑπ. (ib.).

Παροιμιῶν.

(Prov. I. 20. — 32.)

---

19) *Ἀπόλυσις.* Finis Officii *Ἀπόλυσις* est, *dimissio*, et quia varii sunt hujusmodi Versus, qui diei illius proprius est, *ἀπολυτίκιον τῆς ἡμέρας* audit, et vocem aliam, *στιχηρὸν* videlicet, subaudiendam postulat. Videantur Goari in ordinem sacri ministerii notae.

20) *Καὶ λέγεται αὐτὸ γ'. Et idem dicitur ter.*

21) *Τῇ τετράδι τῆς Τυροφάγου. Feria IV. Tyrophagi.* Dominica Quinquagesimae et hebdomada, quae Dominicam illam praecedit, *Τυροφάγος* dicitur, quod in ea liceat caseum, ova, butyrum comedere. Dominica *Τυροφάγος* est ultima, in qua licet ista comedere: Feria enim secunda Dominicam *Τυροφάγος* sequens incipit magna Quadragesima, in qua haec omnia prohibentur. Vide Suiceri Thesaurum v. *Τυροφάγος.*

22) *τροπάριον τῆς τρίτης στιχολογίας.* Alterna Psalmorum Davidicorum per versus recitatio *στιχολογία* dicitur. Vidi Goari in Laudum Officium notas.

Τῇ δ'. τῆς ά. ἑβδ.[23]) *τῆς γς'. τροπ. πλ. ά.*

Οἶδας τὸ πλάσμα ἡμῶν, οἶδας τὴν ἀσθένειαν ἡμῶν, φιλάνθρωπε. Ἡμάρτομεν, ἀλλ' οὐκ ἀπέστημέν σου ὁ Θεὸς, οὐδὲ ἐπετάσαμεν χεῖρας ἡμῶν πρὸς Θεὸν ἀλλότριον. Φεῖσαι ἡμῶν τῇ σῇ ἀγαθότητι εὔσπλαγχνε.

Προκείμ. ψαλμ. θ'. ἦχ. δ'.

Ἐξομολογήσομαί σοι Κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, διηγήσομαι π. (Ps. IX. 1.)

Στίχ. Εὐφρανθήσομαι καὶ ἀγαλλιάσομαι ἐν σοὶ, ψαλῶ (ib. v. 2.)

Προφητ. Ἡσαΐου.

(Is. II. 3. — 11.)

Προκείμ. β'. ψαλμ. ι. ἦχ. πλ. β'.

Δίκαιος Κύριος καὶ δικαιοσύνας ἠγάπησεν.

Στίχ. Ἐπὶ τῷ Κυρίῳ πέποιθα, πῶς ἐρεῖτε τῇ ψυχ. (Ps. XI. 1.)

Ἑσπ. προκείμ. ψαλμ. ιά. ἦχ. πλ. ά.

Σὺ Κύριε φυλάξεις ἡμᾶς, καὶ διατηρήσεις ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γενεᾶς. (Ps. XI. 7.)

Στίχ. Σῶσόν με Κύριε, ὅτι ἐκλέλειπεν ὅσιος, ὅτι ὠλιγώθησαν. (ibid. v. 1.)

Γενέσεως.

(Genes. I. 24. — II. 3.

Προκείμ. ψαλμ. ιβ'. ἦχ. πλ. β'.

Ἐπίβλεψον, εἰσάκουσόν μου Κύριε ὁ Θεός μου. (Ps. XIII. 3.)

Στίχ. Ἕως πότε Κύριε ἐπιλήσῃ μου εἰς τέλος; (ibid. v. 1.)

Παροιμιῶν.

(Prov. II. 1. — 21.)

Τῇ ἑ. τῆς ά. ἑβδ. εἰς τὴν γς'. ἦχ. γ'.

Ὁρατῶν καὶ ἀοράτων ἐχθρῶν ῥῦσαι ἡμᾶς Κύριε, μή ποτε εἴπωσιν, Ποῦ ἐστιν ὁ Θεὸς αὐτῶν; Γνώτωσαν Δέσποτα, ὅτι παρορᾷς ἁμαρτίας λαοῦ σου μετανοοῦντος.

Προκείμ. ψαλμ. ιγ'. ἦχ. ά.

Ἐν τῷ ἐπιστρέψαι Κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ἀγαλλιάσατε Ἰακὼβ, καὶ (Ps. XIII. 7.)

Στίχ. Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ· οὐκ ἔστιν Θεός (ibid. v. 1.)

Προφητ. Ἡσαΐου.

(Is. II. 11. — 21.)

Προκείμ. ψαλμ. ιδ'. ἦχ. πλ. β'.

Κύριε, τίς παροικήσει ἐν τῷ σκηνώματί σου; ἢ τίς κατασκηνώσει ἐν ὄρει ἁγίῳ σου; (Ps. XIV. 1.)

Στίχ. Πορευόμενος ἄμωμος, καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην· λαλ. (ibid. v. 2.)

Ἑσπ. προκείμ. ἦχ. πλ. β'. ψαλμ. ιέ.

Εὐλογήσω τὸν Κύριον τὸν συνετίσαντά με, (Ps. XV. 7.)

Στίχ. φύλαξόν με Κύριε, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπ. (ibid. v. 1.)

Γενέσεως.

(Genes. II. 4. — 19.)

Προκείμ. ψαλμ. ις'. ἦχ. δ'.

Φύλαξόν με Κύριε ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ· ἐν σκέπῃ σῶν πτερύγ. (Ps. XVI. 8.)

Στίχ. Εἰσάκουσον Κύριε δικαιοσύνης μου, πρόσχες τῇ φων. (ibid. v. 1.)

Παροιμιῶν.

(Prov. III. 1. — 10.)....

---

[23]) **Post Officium feriae IV. Tyrophagi sequitur Officium in feriis quinque hebdomadarum magnae Quadragesimae, ita quidem, ut feriarum et hebdomadarum indices lectioni, quae ex Isaia desumpta est, praemittantur.**

(Is. V. 12. — 16.)

Προκείμ. ψαλμ. κς΄. ἦχ. γ΄.

Κύριος φωτισμός μου καὶ σωτήρ μου, (Ps. XXVI. 1.)

Στίχ. Κύριος ὑπερασπιστὴς τῆς ζω. (ib.)

Ἑσπ. προκείμ. ψαλμ. κζ΄. ἦχ πλ. β΄.

Σῶσον Κύριε τὸν λαόν σου, καὶ εὐλογ. (Ps. XXVII. 9.)

Στίχ. Πρὸς σὲ Κύριε κεκράξομαι (Ps. XXIX. 8.)

Γενέσεως.

(Gen. IV. 8. — 15.)

Προκείμ. ψαλμ. κη΄. ἦχ. βαρύς.

Κύριος ἰσχὺν τῷ λαῷ αὐτοῦ δώσ. (Ps. XXVIII. 11.)

Στίχ. Ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ (ibid. v. 1.)

Παροιμιῶν.

(Prov. V. 1. — 15.)

Τῇ δ΄. τῆς β΄. ἑβδ. τροπ. γς΄. ἦχ. πλ. β΄.

Ὕψιστε ὁ ἐν οὐρανοῖς κατοικῶν, ὁ κτίσας πᾶσαν πνοὴν, σῶσον ἡμᾶς ὁ Θεὸς ἐπὶ σοὶ γὰρ ἠλπίσαμεν σωτὴρ ἡμῶν.

Προκείμ. ψαλμ. κθ΄. ἦχ. πλ. β΄.

Πρὸς σὲ Κύριε κεκράξομαι, καὶ πρὸς τὸν Θεόν μου δεηθήσομαι. (Ps. XXIX. 8.)

Στίχ. Ὑψώσω σε, Κύριε, ὅτι ὑπέλαβές με, καὶ οὐκ εὔφρανας (ibid. v. 1.)

Προφητ. Ἡσαΐου.

(Is. V. 16. — 25.)

Προκείμ. ψαλμ. λ΄. ἦχ. πλ. β΄.

Ἐπὶ σοὶ Κύριε ἤλπισα, μὴ καταισχυνθείην εἰς τὸν αἰῶνα. (Ps. XXX. 1.)

Στίχ. Ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῦσαί με καὶ (ibid.)

Ἑσπ. προκείμ. ψαλμ. λά. ἦχ. πλ. β΄.

Εὐφράνθητε ἐπὶ Κύριον καὶ ἀγαλλιᾶσθε (Ps. XXXI. 11.)

Στίχ. Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι, καὶ ὧν ἐπεκαλύφ. (ib. v. 1.)

Γενέσεως.

(Gen. IV. 16. — 26.

Προκείμ. ψαλμ. λβ΄. ἦχ. ά.

Γένοιτο Κύριε τὸ ἔλεός σου ἐφ' ἡμᾶς (Ps. XXXII. 22.)

Στίχ. Ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι ἐν Κυρίῳ, τοῖς εὐθέσι πρέπ. (ibid. v. 1.)

Παροιμιῶν.

(Prov. V. 15. — VI. 3.)

Τῇ έ. τῆς β΄. ἑβδ. τροπ. γς΄. ἦχ. ά.

Πεπτωκότας ἀνάστησον ἡμᾶς, ἀποστραφέντας ἐπίστρεψον πρὸς σὲ ὁ Θεὸς ὡς φιλάνθρωπος· ὁ τῆς γῆς συνέχων τὰ πέρατα, ἅγιε.

Προκείμ. ψαλμ. λγ΄. ἦχ. πλ. β΄.

Ἐξεζήτησα τὸν Κύριον, καὶ ἐπήκουσέν μου, (Ps. XXXIII. 4.)

Στίχ. Εὐλογήσω τὸν Κύριον ἐν παντὶ καιρῷ, διαπαντὸς ἡ αἴνεσις αὐτοῦ (ib. v. 1.)

Προφητ. Ἡσαΐου.

(Is. VI. 1. — 12.)

Προκείμ. ψαλμ. λδ΄. ἦχ. πλ. β΄.

Ἐξεγέρθητι Κύριε, καὶ πρόσχες τῇ κρίσει μου, (Ps. XXXIV. 23.)

Στίχ. Κρῖνόν με Κύριε κατὰ τὴν δικαιοσύνην σου, καὶ κατὰ τ. (ib. v. 24.)

Ἕπος προκείμ. ψαλμ. λέ. ἦχ. δ΄.

Κύριε ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ ἔλεός σου, καὶ ἡ ἀλήθεια ἕως τῶν νεφελῶν. (Ps. XXXV. 5.

Στίχ. Φησὶν ὁ παράνομος τοῦ ἁμαρτάνειν ἐν ἑαυτῷ, (ib. v. 1.)

Γενέσεως.

(Gen. V. 1. — 24.)

Προκείμ. ψαλμ. λς΄. ἦχ. πλ. β΄.

Ὑπόμενον τὸν Κύριον, καὶ φύλαξον τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, (Ps. XXXVI. 34.)

Στίχ. Μὴ παραζήλου ἐν πονηρευομένοις, μηδὲ ζήλου (ib. v. 1.)

Παροιμιῶν.

(Prov. VI. 3. — 20.)

Τῇ παρ. τῆς β'. ἑβδ. τροπ. γς'. ἦχ. ά.

Ἐν νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ προπίπτομέν σοι, Κύριε. Δοῦναι ἄφεσιν ἁμαρτιῶν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, ἵνα σὲ ἐν εἰρήνῃ προσκυνοῦμεν καὶ δοξολογοῦμεν, φιλάνθρωπε.

Προκείμ. ψαλμ. λζ'. ἦχ. δ'.

Κύριε μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου π. (Ps. XXXVII. 1.)

Στίχ. Ὅτι τὰ βέλη σου ἐνεπάγησάν μοι, καὶ ἐπεστήριξ. (ibid.)

Προφητ. Ἡσαΐου.

(Is. VII. 1. — 14.)

Προκείμ. ψαλμ. λή. ἦχ. δ'.

Εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, Κύριε, καὶ τῆς δεήσεώς μου ἐνώτισαι τῶν δακρύων. (Ps. XXXVIII. 12.)

Στίχ. Εἶπα, φυλάξω τὰς ὁδούς μου, τοῦ μὴ ἁμαρτάνειν με ἐν γλώσσῃ μου. (ib. v. 1.)

Ἑσπ. προκείμ. ψαλμ. λθ'. ἦχ. ά.

Τὸ ἔλεός σου, Κύριε, καὶ ἡ ἀλήθειά σου διαπαντὸς ἀντελάβετό μου. (Ps. XXXIX. 11.)

Στίχ. Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν Κύριον, καὶ προσέσχεν μοι, (ibid. v. 1.)

Γενέσεως.

(Gen. V. 31. — VI. 8.)

Προκείμ. ψαλμ. μ'. ἦχ. δ'.

Ἐγὼ εἶπα, Κύριε ἐλέησόν με, ἴασ. (Ps. XL. 4.)

Στίχ. Μακάριος ὁ συνιῶν (ib. v. 1.)

Παροιμιῶν.

(Prov. VI. 20. — VII. 1.)

Τῇ β'. τῆς γ'. ἑβδ. εἰς τὴν γς'. τροπ. ἦχ. δ'.

Ὅτι ἀσθενεῖς ἐσμεν καὶ παρειμένοι ταῖς ἁμαρτίαις, ἴασαι τα συντρίμματα ἡμῶν ὁ ἰατρὸς τῶν ψυχῶν ἡμῶν, ὁ ἐπιστάμενος τὸν νοῦν τῶν ἀνθρώπων, ὡς φιλάνθρωπος.

Προκείμ. ψαλμ. μά. ἦχ. δ'.

Προσευχὴ τῷ Θεῷ τῆς ζωῆς μου, ἐρῶ τῷ Θεῷ, Ἀντιλήπτωρ μου εἶ, (Ps. XL. 8. et 9.)

Στίχ. Ὃν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, (ibid. v. 1.)

Προφητ. Ἡσαΐου.

(Is. VIII. 13. — IX. 7.)

Προκείμ. β'. ψαλμ. μβ'. ἦχ. πλ. β'.

Σωτήριον τοῦ προσώπου μου, καὶ ὁ Θεός μου. (Ps. XLII. 5.)

Στίχ. Κρῖνόν με ὁ Θεὸς, καὶ δίκασον τὴν δίκην μου, ἐξ ἔθνους οὐχ ὁσίου, ἀπὸ ἀνθρώπου ἀδίκου καὶ δολίου ῥῦσαί με. (ib. v. 1.)

Ἑσπέρας προκειμ. ψαλμ. μγ'. ἦχ. δ'.

Ἐν τῷ Θεῷ ἐπαινεθησόμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐξομολογησόμεθα εἰς τοὺς αἰῶνας. (Ps. XLII. 8.)

Στίχ. Ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν ἠκούσαμεν, οἱ πατέρες ἡμῶν ἀνήγγειλαν ἡμῖν, (ib. v. 1.)

Γενέσεως τὸ ἀνάγνωσμα.

(Gen. VI. 9. — 22.)

Προκείμ. ψαλμ. μδ'. πλ. β'.

Μνησθήσομαι τοῦ ὀνόματος (Ps. XLIV. 17.)

Στίχ. Ἐξηρεύξατο ἡ καρδία μου (ib. v. 1.)

Παροιμιῶν.

(Prov. I. 1. — 24.)

Τῇ γ'. τῆς γ'. ἑβδ. τροπ. τῆς γ'. ς. ἦχ. βαρύς.

Σωτήρια ἡμῶν ὑπάρχεις Κύριε, καὶ ὑπερασπιστὴς ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως. Ἐλέησον ἡμᾶς κατὰ τὸ μέγα σου ἔλεος, ὡς φιλάνθρωπος.

Προκείμ. ψαλμ. μέ. ἦχ. δ'.

Κύριος τῶν δυνάμεων μεθ' ἡμῶν ὁ Θεὸς Ἰακώβ. (Ps. XLV. 11.)

Στίχ. Ὁ Θεὸς ἡμῶν καταφυγὴ καὶ δύναμις, βοηθὸς ἐν θλίψεσιν ταῖς εὑρούσαις ἡμᾶς (ib. v. 1.)

Προφητ. Ἡσαΐου.

(Is. IX. 9 — X. 4.)

Προκείμ. ψαλμ. μς'. ἦχ. γ'.

Ψάλατε τῷ Θεῷ ἡμῶν, ψάλατε, (Ps. XLVI. 6.)

Στίχ. Πάντα τὰ ἔθνη κροτήσατε χεῖρας, (ib. v. 1.)

Ἑσπέρας προκείμ. ψαλμ. μζ'. ἦχ. πλ. β'.

Μέγας Κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα (Ps. XLVII. 1.)

Στίχ. Ἐν πόλει τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἐν πόλει Κυρίου τῶν δυνάμεων, ὁ Θεὸς ἐθεμελίωσεν αὐτὴν (ib. v. 8.)

Γενέσεως τὸ ἀνάγ.

(Gen. VII. 1 — 5.)

Προκείμ. ψαλμ. μή. ἦχ. ά.

Τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν, (Ps. XLVIII. 3.)

Στίχ. Ἀκούσατε ταῦτα πάντ. (ib. v. 1.)

Παροιμιῶν τὸ ἀνάγ.

(Prov. VIII. 32 — IX 11.)

Τῇ δ'. τῆς γ'. ἑβδ. τροπ. τῆς γ'. ς. πλ. δ'.

Ὑπόστασις ἔργων ἐν ἡμῖν οὐκ ἔστιν Κύριε. Ἐλεήμων ὑπάρχεις φιλάνθρωπε, τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ παρίδῃς ἀναμάρτητε.

Προκείμ. ψαλμ. μθ'. ἦχ. δ'.

Θῦσον τῷ Θεῷ θυσίαν αἰνέσεως, καὶ ἀπόδος τῷ ὑψίστῳ τὰς εὐχάς σου. (Ps. XLIX. 14.)

Στίχ. Θεὸς θεῶν κύριος ἐλάλησεν, καὶ ἐκάλεσεν τὴν γῆν ἀπὸ ἀνατολῶν (ib. v. 1.)

Προφητ. Ἡσαΐου.

(Is. X. 12 — 20.)

Προκείμ. ψαλμ. ν'. ἦχ. πλ. β'.

Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, (Ps. L. 1.)

Στίχ. Καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψον (ibid.)

Ἑσπ. προκείμ. ψαλμ. νά. ἦχ. δ'.

Ἤλπισα ἐπὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. (Ps. LI. 9.)

Στίχ. Τί ἐγκαυχᾷ ἐν κακίᾳ ὁ δυνατὸς ἀνομίαν; ὅλην τὴν ἡμέραν ἀδικίαν ἐλογ. (ib. v. 1.)

Γενέσεως.

(Gen. VII. 6 — 9.)

Προκείμ. ψαλμ. νβ'. ἦχ. δ'.

Ἐν τῷ ἐπιστρέψαι Κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ἀγαλλιάσεται Ἰακὼβ, καὶ (Ps. LII. 6.)

Στίχ. Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, Οὐκ ἔστιν Θεός. Διεφθάρησαν, καὶ ἐβδελ. (ibid. v. 1.)

Παροιμιῶν.

(Prov. IX. 12 — 18.)

Τῇ έ. τῆς γ'. ἑβδ. τροπ. ἦχ. βαρύς.

Ἐὰν ἀνομίαις παρατηρήσῃ φιλάνθρωπε, ποίας σωτηρίας ἐλπὶς ἡμῶν; ἀλλὰ τὴν ἐξ ὕψους βοήθειαν ὡς οἰκτίρμων τῷ λαῷ σου κατάπεμψον, Κύριε.

Προκείμ. ψαλμ. νγ'. ἦχ. ά.

Ὁ Θεὸς ἐν τῷ ὀνόματί σου σῶσόν με, καὶ ἐν τῇ δυνάμει σου κρίνῃς με. (Ps. LIII. 1.)

Στίχ. Ὁ Θεὸς εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώτισ· (ibid. v. 2.)

Προφητ. Ἡσαΐου.

(Is. XI. 10. — XII. 2.)

Προκείμ. ψαλμ. νδ'. ἦχ. βαρύς.

Ἐνώτισαι ὁ Θεὸς τὴν προσευχήν μου, καὶ πρόσχες τὴν δέησίν μου· (P. LIV. 1.)

Στίχ. Πρόσχες μοι, καὶ εἰσάκουσόν μου, ἐλυπήθην ἐν τῇ ἀδολεσχίᾳ μου, καὶ ἐταράχθην. (ibid. v. 2.)

Ἑσπ· προκείμ. ψαλμ. νέ· ἦχ. πλ· β'·

Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς, ὅτι κατεπάτησέν με ἄνθρωπος, (Ps. LV. 1·)

Στίχ. Ὅλην τὴν ἡμέραν πολεμῶν ἔθλιψέν με· Κατεπάτησάν με (ibid.)

Γενέσεως τὸ·

(Gen. VII. 11. — VIII. 3.)

Προκείμ. ψαλμ. νς'· ἦχος βαρύς.

Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς (Ps. LVI. 5 et 11.)

Στίχ. Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς, ἐλέησόν με, ὅτι ἐπὶ σοὶ πέποιθεν ἡ ψυχή μου· καὶ ἐν τῇ σκιᾷ τῶν πτερύγων σου ἐλπιῶ (ibid. v· 1.)

Παροιμιῶν·

(Prov. X. 1. — 22.)

Τῇ παρ. τῆς γ'. ἑβδ· τῆς γ'· ς. τροπ. πλ. δ'.

Λόγῳ τὰ πάντα σῇ κατηρτίσω δυνάμει ὁ Θεὸς, καὶ εἰς τὸ εἶναι ἐκ τοῦ μὴ ὄντος παρήγαγες ἡμᾶς· Μὴ παραδώσῃς ἡμᾶς ταῖς ἀνομίαις ἡμῶν ἀναμάρτητε, Κύριε, δεόμεθα.

Προκείμ. ψαλμ. νζ'. ἦχ. πλ. β'.

Εὐφρανθήσεται δίκαιος, ὅταν ἴδῃ ἐκδίκησιν (Ps. LVII· 10.)

Στίχ. Εἰ ἀληθῶς ἄρα δικαιοσύνην λαλεῖτε, εὐθείας κρίνετε υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων (ib. v. 1.)

Προφητ. Ἡσαΐου·

(Is. XIII· 2. — 13.)

Προκείμ. ψαλμ. νή. ἦχος βαρύς.

Ὁ Θεὸς ἀντιλήπτωρ μου εἶ. Τὸ (Ps. LVIII. 9.)

Στίχ. Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου ὁ Θεὸς, καὶ ἐκ τῶν (ibid· v· 1.)

Ἑσπ. προκείμ. ψαλμ. νθ'. ἦχ· δ'.

Δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ θλίψεως, Κύριε, καὶ ματαία σωτηρία ανθρώπου (Ps. LIX. 11.)

Στίχ. Ὁ Θεὸς ἀπώσω ἡμᾶς καὶ καθεῖλες ἡμᾶς, ὠργίσθης καὶ ᾠκτείρησας ἡμᾶς (ibid. v. 1·)

Γενέσεως·

(Gen· VIII. 3. — 21.)

Προκείμ· ψαλμ· ξ'. ἦχ. πλ. β'·

Εἰσάκουσον ὁ Θεὸς τῆς δεήσεώς μου (Ps. LX· 1·)

Στίχ. Πρόσχες τῇ προσευχῇ μου. Ἀπὸ τῶν περάτων τῆς γῆς πρὸς σὲ ἐκέκραξα (ib· 1· et 2.)

Παροιμιῶν.

(Prov. X. 31. — XI. 11.)

Τῇ β'. τῆς μέσης ἑβδ. πρωΐ τροπ. τῆς γ'. ς· ἦχος βαρύς.

Κύριε μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς λαὸν ἡμαρτηκότα, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς ἡμᾶς, ἀγαθὸς ὑπάρχων. Σὲ δοξάζῃ πᾶσα ἡ γῆ, καὶ δεόμεθα, φεῖσαι ἡμῶν ἅγιε.

Προκείμ· ψαλμ· ξά· ἦχος δ'.

Ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ σωτηρίῳ μου, καὶ ἡ δόξα μου (Ps. LXI. 7.)

Σίχ· Οὐχὶ τῷ Θεῷ ὑποταγήσεται ἡ ψυχή μου; παρ' αὐτοῦ γὰρ τὸ σωτήριόν μου (ib. 1.)

Προφητ. Ἡσαΐου.

(Is. XIV. 24. — 32.)

Προκείμ. ψαλμ. ξβ'. ἦχ. δ'.

Οὕτως εὐλογήσω σε ἐν τῇ ζωῇ μου, ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀρῶ τὰς χεῖράς μου (Ps. LXII. 4.)

Στίχ. Ὁ Θεὸς ὁ Θεός μου, πρὸς σὲ ὀρθρίζω (ibid. v. 1.)

Ἑσπ. προκείμ. ψαλμ. ξγ'. ἦχ. πλ. β'.

Εἰσάκουσον ὁ Θεὸς φωνῆς μου ἐν τῷ δέεσθαί με πρὸς σὲ (Ps. LXIII. 1.)

Στίχ. Ἀπὸ φόβου ἐχθροῦ ἐξελοῦ τὴν ψυχήν μου. Σκέπασόν με ἀπὸ συστροφῆς πονηρευομένων (ibid. v. 1. et 2.)

Γενέσεως.

(Gen. VIII. 21. — IX. 7.)

Προκείμ. ψαλμ. ξδ'. ἦχ. πλ. β'.

Ἐπάκουσον ἡμῶν ὁ Θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν (Ps. LXIV. 5.)

Στίχ. Σοὶ πρέπει ὕμνος ὁ Θεὸς ἐν Σιών, καὶ σοὶ ἀποδοθήσεται (ibid. v. 1.)

Παροιμιῶν.

(Prov. XI. 19. — XII. 6.)

Τῇ γ'. τῆς μέσης ἑβδ. πρωῒ τροπ. πλ. β'.

Τὸν σωτήριόν σου προσκυνοῦμεν δέσποτα, καὶ τὴν ἁγίαν σου ἀνάστασιν δοξάζομεν.

Καὶ μετὰ τὸ δοξάσαι τροπ. ἦχ. α'.

Σῶσον Κύριε τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου, νίκας τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν κατὰ βαρβάρων δωρούμενος, καὶ τῷ σῷ φυλάττ.

Προκείμ. ψαλμ. ξέ. ἦχ. πλ. β'.

Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὃς οὐκ ἀπέστησεν τὴν προσευχήν μου (Ps. LXV. 20.)

Στίχ. Εὐλογεῖτε ἔθνη τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ ἀκουτίσατε τὴν φωνὴν τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ (ibid. v. 8.)

Προφητ. Ἡσαΐου.

(Is. XXV. 1. — 9.)

Προκείμ. ψαλμ. ξς'. ἦχ. πλ. β'.

Εὐλογήσαι ἡμᾶς ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν (Ps. LXVI. 7.)

Στίχ. Ὁ Θεὸς οἰκτειρήσαι ἡμᾶς, καὶ εὐλογήσαι ἡμᾶς, ἐπιφάναι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς (ibid. v. 1.)

Ἑσπ. προκείμ. ψαλμ. ξζ'. πλ. β'.

Ἄσατε τῷ Θεῷ, ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ (Ps. LXVII. 4.)

Στίχ. Ὁδοποιήσατε τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ δυσμῶν, Κύριος ὄνομα αὐτῷ, καὶ ἀγαλλιᾶσθε ἐνώπι. (ibid.)

Γενέσεως.

(Gen. IX. 8. — 17.)

Προκείμ. ψαλμ. ξή. ἦχ. πλ. β'.

Ἡ σωτηρία σου ὁ Θεὸς ἀντελάβετό μου (Ps. LXVIII. 29.)

Στίχ. Ἰδέτωσαν πτωχοὶ καὶ εὐφρανθήτωσαν· ἐκζητήσατε τὸν Θεόν, καὶ ζήσεται ἡ ψυχή μου (ibid. v. 32.)

Παροιμιῶν.

(Prov. XII. 8. — 22.)

Τῇ δ'. τῆς μέσης ἑβδ. τροπ.

Τὸν σωτήριόν σου προσκυνοῦμεν, δέσπ. καὶ δόξαζ.

Καὶ λέγ. τροπ. ἄλλο ἦχ. β'.

Τὸν ζωοποιὸν σωτήριον τῆς σῆς ἀγαθότητος.

Προκείμ. ψαλμ. ξθ'. ἦχ. πλ. β'.

Ἀγαλλιάσθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν οἱ ζητοῦντές σε Κύριε (Ps. LXIX. 4.)

Στίχ. Ἀποστραφήτωσαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ καταισχυνθήτωσαν οἱ βουλόμενοί μοι κακά (ibid. v. 2.)

Προφητ. Ἡσαΐου.

(Is. XXVI. 21. — XXVII. 9.)

Προκείμ. ψαλμ. ό. ἦχ. πλ. β'.

Ἐπὶ σοὶ Κύριε ἤλπισα, μὴ καταισχυνθείην εἰς τὸν αἰῶνα (Ps. LXX. 1.)

Στίχ. Ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῦσαί με καὶ ἐξελοῦ με, κλῖνον πρός με τὸ οὖς σου καὶ σῶσόν με (ibid. v. 2.)

Ἑσπ. προκείμ. ψαλμ. οά. ἦχ. δ'.

Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος (LXXI. 18.)

Στίχ. Ὁ Θεὸς τὸ κρίμα σου τῷ βασιλεῖ δὸς, καὶ τὴν δικαιοσύνην σου τῷ υἱῷ του βασιλέως (ibid. v. 1.)

Γενέσεως.

(Gen. IX. 18. — X. 1.)

Προκείμ. ψαλμ. οβ'. ἦχ. δ'.

Ἐμοὶ δὲ τὸ προσκολλᾶσθαι τῷ Θεῷ ἀγαθόν ἐστιν, τίθεσθαι ἐν τῷ Θεῷ τὴν ἐλπίδ. (LXXII. 28.)

Στίχ. Ὡς ἀγαθὸς ὁ Θεὸς τῷ Ἰσραὴλ, τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ (ibid. v. 2.)

Παροιμιῶν.

(Prov. XII. 23. — XIII. 9.)

Τῇ έ. τῆς μέσης ἑβδ. τροπ. πλ. β'.

Τὸν σωτήριόν σου προσκυνοῦμεν.

Ἄλλο. ἦχος πλ. β'.

Σωτηρίαν εἰργάσω ἐν μέσῳ τῆς γῆς Χριστὲ ὁ Θεὸς, ἐπὶ σωτηρίου τὰς ἀχράντους σου χεῖρας ἐξέτεινας ἐπισυνάγων πάντα τὰ ἔθνη κράζοντ.

Προκείμ. ψαλμ. ογ'. ἦχ. δ'.

Ὁ Θεὸς ὁ βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰῶνος, εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς (Ps. LXXIII. 12.)

Στίχ. Ἱνατὶ ὁ Θεὸς ἀπώσω εἰς τέλος; ὠργίσθη ὁ θυμός σου ἐπὶ πρόβατα νομῆς σου (ib. v. 1.)

Προφητ. Ἡσαΐου.

(Is. XXVIII. 14. — 22.)

Προκείμ. ψαλμ. οδ'. ἦχ. δ'.

Ἐγὼ δὲ ἀγαλλιάσωμαι εἰς τὸν αἰῶνα, ψαλῶ τῷ Θεῷ Ἰακὼβ (Ps. LXXIV. 9.)

Στίχ. Ἐξομολογησόμεθά σοι ὁ Θεὸς, ἐξομολογησόμεθά σοι, καὶ ἐπικαλεσόμεθα τὸ ὄνομά σου (ib. v. 1.)

Ἑσπ. προκείμ. ψαλμ. οέ. ἦχ. πλ. δ'.

Εὔξασθε καὶ ἀπόδοτε Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν (Ps. LXXV. 11.)

Στίχ. Γνωστὸς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὁ Θεὸς, ἐν τῷ Ἰσραὴλ μέγα τὸ ὄνομα αὐτοῦ (ib. v. 1.)

Γενέσεως τό.

(Gen. X. 32. — XI. 9.)

Προκείμ. ψαλμ. ος'. ἦχ. δ'.

Φωνῇ μου πρὸς Κύριον ἐκέκραξα, φωνή μου πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ προσέσχεν μοι (Ps. LXXVI. 1.)

Στίχ. Ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου τὸν Θεὸν ἐξεζήτησα, ταῖς χερσίν μου νυκτὸς ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐπανήθην (ib. v. 1.)

Παροιμιῶν.

(Prov. XIII. 19. — XIV. 6.)

Τῇ παρ. τῆς δ'. ἑβδ. τροπ. ἦχ. πλ. β'.

Τὸν σωτήριόν σου προσκυνοῦμεν δέσπ.

Ἄλλο τροπ. ἦχ. ά.

Ἀπὸ ὕψους ἀοράτος πολεμοῦντα ἡμᾶς σύντριψον βραχίονα τοῦ πονηροῦ τῷ σωτηρίῳ σου δυναστὲ, καὶ σῶσον ἡμᾶς Χριστὲ ὁ Θεὸς, ὁ σωτὴρ ἡμῶν, ἡ ἐλπὶς πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς ὡς φιλάνθρωπος.

Προκείμ. ψαλμ. οδ'. (οζ.) ἦχ. πλ. β'.

Αὐτός ἐστιν οἰκτίρμων, καὶ ἱλάσεται ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν (Ps. LXXVII. 38.)

Στίχ. Προσέχετε λαός μου τὸν νόμον μου, κλίνατε τὸ οὖς ὑμῶν εἰς τὰ ῥήματα τοῦ στόματ. (ib. v. 1.)

Προφητ. Ἠσαΐου.

Προκείμ. ψαλμ. οη. ἦχ. πλ. β'.

Βοήθησον ἡμῖν ὁ Θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν, (Ps. LXXVII. 9.)

Στίχ. Ὁ Θεὸς ἤλθοσαν ἔθνη εἰς τὴν κληρονομίαν σου, ἐμίαναν τὸν ναὸν τὸν ἅγιόν σου (ib. v. 1.)

Ἑσπ. προκείμ. οθ'. ἦχ. δ'.

Ὁ ποιμαίνων τὸν Ἰσραὴλ πρόσχες, ὁ ὁδηγῶν ὡσεὶ πρόβατα τὸν Ἰωσήφ. (Ps. LXXIX. 1.)

Στίχ. Ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβὶμ ἐμφάνηθι, ἐναντίον Ἐφραῒμ καὶ Βενιαμὶν (ib.)

Γενέσεως τό.

(Gen. XII. 1. — 7.)

Προκείμ. ψαλμ. π'. ἦχ. δ'.

Ἀγαλλιᾶσθε τῷ Θεῷ τῷ βοηθῷ ἡμῶν, ἀλαλάξατε τῷ Θεῷ Ἰακώβ (LXXX. 1.)

Στίχ. Λάβετε ψαλμὸν καὶ δότε τύμπανον, ψαλτήριον τερπνὸν μετὰ κιθάρας (ib. v. 2.)

Παροιμιῶν.

(Prov. XIV. 15. — 26.)

Τῇ β'. τῆς ε. ἑβδ. πρωῒ τροπ. τῆς γ'. ς. ἦχ. βαρ.

Ὅτι αἱ ἀνομίαι ἡμῶν ἀντέστησαν ἡμῖν, ἀνάστα Κύριε, βοήθησον ἡμῖν. Σὺ γὰρ εἶ πατὴρ ἡμῶν, καὶ ἐκτός σου ἄλλον οὐ γινώσκομεν.

Προκείμ. ψαλμ. πγ'. ἦχ. δ'.

Τὰ θυσιαστήριά σου Κύριε τῶν δυνάμεων, ὁ βασιλεύς μου καὶ ὁ Θεός μου (Ps. LXXXIII. 3.)

Στίχ. Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου Κύριε τῶν δυνάμεων. Ἐπιποθεῖ καὶ ἐκλείπει ἡ ψυχή μου εἰς τὰς αὐλ. (ib. v. 1. et 2.)

Προφητ. Ἠσαΐου τό.

(Is. XXXVII. 33. — XXXVIII. 6.)

Προκείμ. ψαλμ. πδ'. ἦχ δ'.

Δεῖξον ἡμῖν Κύριε τὸ ἔλεός σου, καὶ τὸ σωτήριόν σου δῴης ἡμῖν. (Ps. LXXIX. 7.)

Στίχ. Εὐδόκησας Κύριε τὴν γῆν σου, ἀπέστρεψας τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰακώβ. (ibid. v. 1.)

Ἑσπ. προκείμ. ψαλμ. πέ. ἦχ. δ'.

Ὁδήγησόν με Κύριε ἐν τῇ ὁδῷ σου, καὶ πορεύσομαι ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου. (Ps. LXXXV. 11.)

Στίχ. Κλῖνον Κύριε τὸ οὖς σου, καὶ ἐπάκουσόν μου, ὅτι πτωχὸς καὶ πένης εἰμὶ ἐγώ. (ib. v. 1.)

Γενέσεως.

(Gen. XIII. 12. — 18.)

Προκείμ. ψαλμ. πς'. ἦχ. δ'.

Ἀγαπᾷ Κύριος τὰς πύλας Σιὼν, ὑπὲρ πάντα τὰ σκηνώματα Ἰακώβ. (Ps. LXXXVI. 2.)

Στίχ. Οἱ θεμέλιοι αὐτοῦ ἐν τοῖς ὄρεσιν τοῖς ἁγίοις. Ἀγαπᾷ Κύριος τὰς πύλας (ib. v. 1.)

Παροιμιῶν.

(Prov. XIV. 27. — XV. 4.)

Τῇ γ'. τῆς ε. ἑβδ. τροπ. εἰς τὴν γ'. ς. ἦχ. δ'.

Ἀντιλήπτωρ ἡμῶν ὁ Θεὸς Ἰακὼβ, καὶ ὑπερασπιστὴς ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως.

Πτωχός εἰμι ἐγὼ καὶ ἐν κόποις ἐκ νεότητός μου. (Ps. LXXXVII. 15.)

Στίχ. Ὑψωθεὶς δὲ ἐταπεινώθην καὶ ἐξεπορήθην. Ἐπ' ἐμέ. (ibid.)

Προφητ. Ἡσαΐου.

(Is. XL. 18. — 31.)

Προκείμ. ψαλμ. πή. ἦχ. δ'.

Μακάριος ὁ λαὸς ὁ γινώσκων ἀλαλαγμόν. (**Ps. LXXXVIII. 15.**)

Στίχ. Κύριε ἐν τῷ φωτὶ τοῦ προσώπου σου πορεύσονται, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται ὅλην τὴν ἡμέραν, (**ib. v. 15. et 16.**)

Ἑσπ. προκείμ. ψαλμ. πθ'. ἦχ. δ'.

Κύριε καταφυγὴ ἐγενήθης ἡμῖν ἐν γενεᾷ καὶ γενεᾷ. (**LXXXIX. 1.**)

Στίχ. Πρὸ τοῦ ὄρη γενηθῆναι καὶ πλασθῆναι τὴν γῆν καὶ τὴν οἰκουμένην, καὶ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ. (**ib. v. 2.**)

Γενέσεως.

(Gen. XV. 1. — 15.)

Προκείμ. ψαλμ. ϛ'. ἦχ. δ'.

Ὁ κατοικῶν ἐν βοηθείᾳ τοῦ ὑψίστου, ἐν σκέπῃ τοῦ Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσεται. (**Ps. XC. 1.**)

Στίχ. Ἐρεῖ τῷ Κυρίῳ, Ἀντιλήπτωρ μου εἶ καὶ καταφυγή μου, ὁ Θεός μου, καὶ ἐλπιῶ ἐπ' αὐτόν. (**ib. v. 2.**)

Παροιμιῶν.

(Prov. XV. 7 — 19.)

Τῇ δ'. τῆς ἑ. ἑβδ. τροπ. ἦχ. ά.

Τὰς ἀλγηδόνας τῶν ἁγίων ἃς ὑπὲρ σοῦ ἔπαθον, δυσωπήθητι Κύριε καὶ πάσας ἡμῶν τὰς ὀδύνας ἴασαι φιλάνθρωπε δεόμεθα.

Προκείμ. ψαλμ. ϛά. ἦχ. δ'.

Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ Κυρίῳ, καὶ ψάλλειν τῷ ὀνόματί σου ὕψιστε· (**Ps. XCI. 1.**)

Στίχ. Τοῦ ἀναγγέλλειν τὸ πρωῒ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὴν ἀλήθειάν σου κατὰ (**ib. v. 2.**)

Προφητ. Ἡσαΐου.

(Is. XL. 4. — 14.)

Προκείμ. ψαλμ. ϛβ'. ἦχ. πλ. β'.

Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο (**Ps. XCII. 1.**)

Στίχ. Ἐνεδύσατο Κύριος δύναμιν, καὶ περιεζώσατο. (**ib.**)

Ἔπος προκείμ. ψαλμ. ϛγ'. ἦχ. δ'.

Θεὸς ἐκδικήσεων Κύριος, Θεὸς ἐκδικήσεων ἐπαῤῥησιάσατο. (**Ps. XCIII. 1.**)

Στίχ. Ὑψώθητι ὁ κρίνων τὴν γῆν, ἀπόδος ἀνταπόδομα τοῖς ὑπερηφάνοις (**ib. v. 2.**)

Γενέσεως τό.

(Gen. XVII. 1. — 9.)

Προκείμ. ψαλμ. ϛέ. ἦχ. πλ. β'.

Ἄσατε τῷ Κυρίῳ ᾆσμα καινόν, (**Ps. XCV. 1.**)

Στίχ. Ἄσατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ· ἄσατε τῷ Κυρίῳ, εὐλογήσατε τὸ ὄνομα (**ib. v. 1. et 2.**)

Παροιμιῶν.

(Prov. XV. 21. — XVI. 5.)

Προκείμ. ψαλμ. ϛϛ'. ἦχ. πλ β'.

Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, (**Ps. XCVI. 1.**)

Στίχ. Εὐφρανθήτωσαν νῆσοι πολλαί. Νεφέλη καὶ γνόφος κύκλῳ αὐτοῦ, (**ib. v. 1. et 2.**)

Προφητ. Ησαΐου. τό.

(Is. XLII. 5. — 16.)

Προκείμ. ψαλμ. ϛζ'. ἦχ. πλ. β'.

Ἄσατε τῷ Κυρίῳ ᾆσμα καινόν, (**Ps. XCVII. 1.**)

Στίχ. Ὅτι θαυμαστὰ ἐποίησεν ὁ Κύριος· ἔσωσεν αὐτὸν ἡ δεξιὰ αὐτοῦ, καὶ ὁ βραχίων ὁ ἅγιος αὐτοῦ·

Ἑσπ. προκείμ. ψαλμ. ϟη. ἦχος βαρύς.

Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ προσ. (Ps. XCVIII. 9.)

Στίχ. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, ὀργιζέσθ. (ib. v. 1.)

Γενέσεως τό.

(Gen. XVIII. 20. — 33.)

Προκείμ. ψαλμ. ϟθ'. ἦχ. πλ. β'.

Ἀλαλάξατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ, (Ps. XCIX. 1.)

Στίχ. Δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ ἐν εὐφροσύνῃ εἰσέλθατε ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει. (ib. v. 2.)

Παροιμιῶν.

(Prov. XVI. 17. — 33.)

Τῇ παρ. τῆς ε. ἑβδ. τροπ. ἦχ. πλ. δ'.

Ὑπερύμνητός εἶ Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ σαλεύων τὴν γῆν εἰς τὸ ἐπιστρέψαι καὶ σωθῆναι τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ. Διὰ ἰδίαν ἀγαθότητα καὶ ἄφατον εὐσπλαγχνίαν πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου ἐλέησον ἡμᾶς.

Προκείμ. ψαλμ. ρ'. ἦχος δ'.

Ἔλεον καὶ κρίσιν ᾄσομαί σοι Κύριε· ψαλῶ καὶ συνήσω ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ. Πότε ἥξει πρός. (Ps. C. 1. et 2.)

Στίχ. Διεπορευόμην ἐν ἀκακίᾳ καρδίας μου μέσῳ τοῦ οἴκου μου. Οὐ προεθιθέμην πρὸ ὀφθαλμῶν μου πρᾶγμα παράνομον. (ibid. v. 3.)

Προφητ. Ἡσαΐου.

(Is. XLV. 11. — 17.)

Προκείμ. ψαλμ. ρα'. ἦχος δ'.

Κύριε εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, καὶ ἡ κραυγή μου πρὸς σὲ ἐλθέτω. (Ps. CI. 1.)

Στίχ. Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ θλίβομαι, κλῖνον (ibid. v. 2.)

Ἑσπ. προκείμ. ψαλμ. ρβ'. ἦχ. πλ. β'.

Οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ Κύριος, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος. (Ps. CII. 8.)

Στίχ. Εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον, καὶ πάντα τὰ ἐντός μου τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ. (ibid. v. 1.)

Γενέσεως.

(Gen. XXII. 1. — 18.)

Προκείμ. ψαλμ. ργ'. ἦχος δ'.

Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου Κύριε, (Ps. CIII. 24.)

Στίχ. Εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον, (ibid. v. 1.)

Παροιμιῶν.

(Prov. XVII. 17. — XVIII. 5.)

ΤΗ Β'. ΤΗΣ ΒΑΕΙΟΦΟΡΟΥ.[24])

Τροπ. τῆς γ'. ς. ἦχ. δ'.

Αὕτη ἐστὶν, ὦ Θεός! ἡ φοβερὰ ἡμέρα, ἧς φθάσαι τὴν ἑσπέραν οὐκ ἠλπίζομεν, καὶ ταύτην ἰδεῖν ἡμᾶς φιλανθρώπως κατηξίωσας τρισάγιε. Δόξα σοί.

Προκείμ. ψαλμ. ρδ'. ἦχ. πλ. β'.

Εὐφράνθητι ἡ καρδία ζητούντων τὸν Κύριον. (Ps. CIV. 3.)

---

24) Dies Palmarum Graecis vocatur ἡ βαειοφόρος, vel ἡ βαϊοφόρος, scil. ἑορτή, quasi dicas *Ramiferum* vel *Palmiferum*. Vid. Suiceri Thesaur. v. βαϊοφόρος.

Στίχ. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐπικαλεῖσθε τὸ ὄνομα αὐτ. (ibid. v. 1.)

Προφητ. Ἡσαΐου.

(Is. XLVIII. 17. — XLIX. 4.)

Προκείμ. ἦχ. πλ. β΄. ψαλμ. ρέ.

Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, (Ps. CV. 48.)

Στίχ. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι χρηστὸς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ (ibid. v. 1.)

Ἑσπ. προκείμ. ψαλμ. ρς΄. ἦχ. δ΄.

Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι χρηστὸς, ὅτι (Ps. CVI. 1.)

Στίχ. Εἰπάτωσαν οἱ λελυτρωμένοι ὑπὸ Κυρίου, οὓς ἐλυτρώσατο ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν, (ibid. v. 2.)

Γενέσεως.

(Gen. XXVII. 1. — 41.)

Προκείμ. ψαλμ. ρζ΄. ἦχος βαρύς.

Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς (Ps. CVII. 5.)

Στίχ. Ἑτοίμη ἡ καρδία μου ὁ Θεὸς, ἑτοίμη, ᾄσομαι καὶ ψάλλω. (ibid. v. 1.)

Παροιμιῶν.

(Prov. XIX. 16. — 24.)

Τῇ γ΄. τῶν βαΐων τροπ. πλ. ά.

Ἀκαταμάχητον τεῖχος ἔδωκας τῇ πόλει ἡμῶν. Τὴν τεκοῦσάν σε παρθένον δι' αὐτῆς σωτὲρ ἀπὸ τῶν κύκλῳ συνεπιτιθεμένων κακῶν ἐξελοῦ δεόμεθα τὰς ψυχάς.

Προκείμ. ψαλμ. ρή. ἦχος δ΄.

Βοήθησόν με Κύριε, καὶ σῶσόν με κατὰ τὸ ἔλεός σου. (Ps. CVIII. 26.)

Στίχ. Ὁ Θεὸς τὴν αἴνεσίν μου μὴ παρασιωπήσῃς, ὅτι στόμα ἁμαρτωλοῦ καὶ στόμα δολίου ἐπ' ἐμὲ ἠνοίχθη. (ib. v. 1. et 2.)

Προφητ Ἡσαΐου.

(Is. XLIX. 6. — 10.)

Προκείμ. ψαλμ. ρθ΄ ἦχ. δ΄.

Σὺ εἶ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. (Ps. CIX. 4.)

Στίχ. Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως (ibid. v. 1.)

Ἑσπ. προκείμ. ψαλμ. ρί. ἦχος δ΄.

Ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου, σύνεσις δὲ ἀγαθὴ πᾶσιν τοῖς ποιοῦσιν αὐτήν. (Ps. CX. 10.))

Στίχ. Ἐξομολογήσομαί σοι Κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, (ibid. v. 1.)

Γενέσεως.

(Gen. XXXI. 1. — 16.)

Προκείμ. ψαλμ. ριά. ἦχ. πλ. β΄.

Ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων καὶ δίκαιος. Χρηστὸς ἀνὴρ ὁ οἰκτείρων καὶ κιχρῶν, (Ps. CXI. 4.)

Στίχ. Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ θελήσει σφόδρα. (ibid. v. 1.)

Παροιμιῶν.

(Prov. XXI. 3. — 21.)

Τῇ δ΄. τῶν βαΐων τροπ. ἦχ. πλ. ά.

Τὰ ἐλέη σου, Κύριε ποίησον μεθ' ἡμῶν, καὶ μὴ παραδώῃς ἡμᾶς ταῖς ἀνομίαις ἡμῶν, ἅγιε δέσποτα παντοκράτορ, σοῦ δεόμεθα.

Προκείμ. ψαλμ. ριβ΄. ἦχος δ΄.

Αἰνεῖτε παῖδες Κύριον, αἰνεῖτε τὸ ὄνομα Κυρίου. (Ps. CXII. 1.)

Στίχ. Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα. (ib. v. 2.)

Προφητ. Ἡσαΐου.

(Is. LVIII. 1. — 11.)

Προκείμ. ψαλμ. ριγ΄. ἦχ. πλ. β΄.

Εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ Κυρίῳ, τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. (Ps. CXIII. 15.)

Στίχ. Ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ τῷ Κυρίῳ, τὴν δὲ γῆν ἔδωκεν τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων. (ibid. v. 16.)

Ἑσπ. προκειμ. ψαλμ. ριδ' ἦχ. δ'.

Εὐαρεστήσω ἐνώπιον Κυρίου ἐν χώρᾳ ζώντων. (Ps. CXV. 9.)

Στίχ. Ἠγάπησα ὅτι εἰσακούσεται Κύριος τῆς φωνῆς τῆς δεήσ. (ibid. 1.)

Γενέσεως.

(Gen. XLIII. 26. — 31. XLV. 1. — 16.)

Προκείμ. ψαλμ. ρις'. ἦχ. δ'.

Τὰς εὐχάς μου τῷ Κυρίῳ ἀποδώσω ἐνώπιον πάντος τοῦ λαοῦ, (Ps. CXV. 18.)

Στίχ. Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα, ἐγὼ δὲ ἐταπεινώθ. (ibid. v. 10.)

Παροιμιῶν.

(Pro. XXI. 23. — XXII. 4.)

Τῇ ε. τῶν βαΐων εἰς τὴν γ'. ς. προπ. ἦχ. βαρύς.

Τῆς φωνῆς τῶν οἰκετῶν σου Κύριε μὴ ἐπιλάθῃ. Μνήσθητι, ὅτι πάντοτε εἰς σὲ τὴν ἐλπίδα ἐθέμεθα τὸν παντοδύναμον, καὶ βοήθησον ἡμῖν δεόμεθα.

Προκείμ. ψαλμ. ριζ'. ἦχος. δ'.

Αὕτη ἡ πύλη τοῦ Κυρίου, δίκαιοι εἰσελεύσονται ἐν αὐτῇ· (Ps. CXVII. 20.)

Στίχ. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ ὅτι ἀγαθὸς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλε. (ib. v. 1.)

Προφητ. Ἡσαΐου.

(Is. LXV. 8. — 16.)

Προκειμ. ψαλμ. ριη'. ἦχος δ'.

Ὁδὸν τῶν δικαιωμάτων σου συνέτισόν με, καὶ μαθήσομαι τὰς ἐντολάς σου. (Ps. CXVIII. 27.)

Στίχ. Νομοθέτησόν με Κύριε τὴν ὁδὸν τῶν δικαιωμάτων σου, καὶ ἐκζητήσω αὐτὰ διαπαντ. (ibid. v. 33.)

Ἑσπ. προκείμ. ψαλμ. ριθ'. ἦχ. δ'.

Πρὸς Κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐκέκραξα, καὶ εἰσήκουσέν μου. (Ps. CXIX. 1.)

Στίχ. Κύριε ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου ἀπὸ χειλέων ἀδίκων, καὶ ἀπὸ γλώσσης δολίας. (ibid. v. 2.)

Γενέσεως.

(Gen. XLVI. 1. — 7.)

Προκείμ. ψαλμ. ρκ'. ἦχ. πλ. β'.

Κύριος φυλάξει σε ἀπὸ παντὸς κακοῦ, φυλάξει τὴν ψυχήν μου ὁ Κύριος (Ps. CXX. 7.)

Στίχ. Ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὰ ὄρη, ὅθεν ἥξει (ibid. v. 1.)

Παροιμιῶν.

(Prov. XXIII. 15. — XXIV. 5.)

Τῇ παρ. τῆς Βαϊοφόρου τροπ. ἦχ. γ'.

Ἀνυπόστατος Κύριε ἡ ὀργὴ τῆς ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς ἀπειλῆς σου, καὶ οὐκ ἐσμεν ἄξιοι ἀτενίσαι καὶ αἰτῆσαι παρὰ σοῦ τὸ ἔλεος. Μὴ τῷ θυμῷ σου, μὴ τῇ ὀργῇ σου, ἀπολέσῃς ἡμᾶς, οὓς ἐκ γῆς τῇ χειρί σου ἔπλασας.

Προκείμ. ψαλμ. ρκδ'. (ρκά). ἦχ. δ'.

Ἕνεκα τοῦ οἴκου Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐξεζήτησα ἀγαθά σοι (Ps. CXXI. 9.)

Στίχ. Εὐφράνθην ἐπὶ τοῖς εἰρηκόσιν μοι, Εἰς οἶκον Κυρίου πορευσόμεθα (ibid. v. 1.)

Προφητ. Ἡσαΐου.

(Is. LXVI. 10. — 24.)

Προκειμ. ψαλμ. ρκβ'. ἦχ. πλ. β'.

Ἐλέησον ἡμᾶς Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς, (Ps. CXXII. 3.)

Στίχ. πρὸς σὲ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, τὸν κατοικοῦντ. (ibid. v. 1.)

Ἑσπ. προκειμ. ψαλμ. ρκγ'. ἦχ. β'.

Ἡ βοήθειά μου παρὰ Κυρίου τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. (Ps. CXXIII. 8.)

Στίχ. Εἰ μὴ ὅτι Κύριος ἦν εν ἡμῖν, εἰπάτω δὴ Ἰσραὴλ, εἰ μὴ ὅτι Κύριος ἦν ἐν ἡμῖν, ἐν τῷ ἐπαναστ· (ibid. v. 1. et 2.)

Γενέσεως.

(Gen. XLIX. 33. — L. 26.)

Προκείμ. ψαλμ. ρκδ'.

Οἱ πεποιθότες ἐπὶ Κύριον ὡς ὄρος Σιὼν, οὐκ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα ὁ κατοικῶν Ἱερουσαλήμ. (Ps. CXXIV. 1.)

Στίχ. Ὄρη κύκλῳ αὐτῆς, καὶ ὁ Κύριος τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, (ibid. v. 2.)

Παροιμιῶν.

(Prov. XXXI. 8. — 31.)

ΤΩ ΣΑΒ. ΤΩΝ ΒΑΙΩΝ.

Ἑσπ. Ἀναγ. α'. Γενέσεως·

(Gen. XL. 1. — 2. 8. — 12.)

Ἀναγ. β'. Προφητ. Σοφονίου.

(Sophon. III. 14. — 19.)

ΤΩ ΑΓΙΩ ΚΑΙ ΜΕΓ. ΣΑΒΒΑΤΩ.

Τροπ. ἦχ. πλ. β'.

Ὁ συνέχων τὰ πέρατα, τάφω συσχεθῆναι κατεδέξω Χριστὲ, ἵνα τῆς τοῦ ᾅδου καταπτώσεως λυτρώσῃ τὸ ἀνθρώπινον, καὶ ἀθανατίσας ζωώσῃς ἡμᾶς ὁ Θεὸς ἀθάνατος.

Προκείμ. ἦχ. δ'.

Ἀνάστα Κύριε, βοήθησον ἡμῖν, καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου. (Ps. XLIII. 26.)

Στίχ. Ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν ἠκούσαμεν, (ibid. v. 1.)

Προφητ. Ἡσαΐου. *

(Ezech. XXXVII. 1. — 14.)

Προκείμ. ἦχ. βαρύς.

Ἀνάστηθι Κύριε ὁ Θεός μου, ὑψωθήτω ἡ χείρ σου, μὴ ἐπιλάθῃ τῶν πενήτων σου εἰς τ. (Ps. X. 12. secund. Hebr.)

Στίχ. Ἐξομολογήσομαί σοι Κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, διηγή· (Ps. IX. 1.)

ΤΩ ΑΓΙΩ ΚΑΙ ΜΕΓ. ΣΑΒ.

Ἑσπ. προκείμ. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπ· (Ps. XCII. 1.)

Στίχ. Ἐνεδύσατο Κύριος δύναμιν (ibid.)

Γενέσεως·

(Gen. I. 1. — 5.)

Προφητ. Ἡσαΐου.

(Is. LX. 1. — 16.)

γ'. Τῆς Ἐξόδου.

(Exod. XII. 1. — 11.)

δ'. Προφητ. Ἰωνᾶ.

(Jon. I. 1. — IV. 11.)

Ιησοῦ τοῦ Ναυῆ·

(Jos. V. 10. — 15.)

Ἀνάγνω. ς'. Τῆς Ἐξόδου.

(Exod. XIV. 15. — 29.)

Ἀντὶ προκείμ. λέγετ. ᾠδὴ τῆς Ἐξόδου.

Ἄσωμεν τῷ Κυρίῳ, ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται.

Ἵππον καὶ ἀναβάτην ἔῤῥιψεν εἰς θάλασσαν.

Βοηθὸς καὶ σκεπαστὴς ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν· οὗτος μου Θεὸς, καὶ δοξάσω αὐτόν· Θεὸς τοῦ·

Κύριος συντρίβων πολέμους· Κύριος ὄνομα αὐτοῦ. Ἅρματα φαραὼ καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἔῤῥιψεν.

Ἐπιλέκτους ἀναβάτας τριστάτας κατεπόντισεν ἐν ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, πόντῳ ἐκάλ.

Ἡ δεξιά σου Κύριε δεδόξασται ἐν ἰσχύϊ· ἡ

δεξιά σου χείρ Κύριε ἔθραυσεν ἐχθρούς. Καὶ τῷ πλήθ.

Ἀπέστειλας τὴν ὀργήν σου, κατέφαγεν αὐτοὺς ὡς ἡ καλάμη καὶ διὰ πνεύματος τοῦ θυμοῦ.

Ἐπάγη ὡσεὶ τεῖχος τὰ ὕδατα, ἐπάγη καὶ τὰ κύματα ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης.

Εἶπεν ὁ ἐχθρός· διώξας καταλήψομαι, μεριῶ σκῦλα, ἐμπλήσω ψυχήν μου, ἀνελῶ τὴν μά.

Ἀπέστειλας τὸ πνεῦμά σου, ἐκάλυψεν αὐτοὺς θάλασσα· ἐδύσαν ὡσεὶ μόλυβδος ἐν ὕδ.

Τίς ὅμοιός σοι ἐν θεοῖς Κύριε, τίς ὅμοιός σοι; δεδοξασμένος ἐν ἁγίοις, θαυμαστὸς ἐνδόξως.

Ἐξέτεινας τὴν δεξιάν σου, κατέπιεν αὐτοὺς γῆ. Ὡδήγησας τῇ δικαιοσύνῃ σου.

Παρεκάλεσας τῇ ἰσχύϊ σου εἰς κατάλυμμα ἅγιόν σου. Ἤκουσαν ἔθνη καὶ ὠργίσθησαν· ὠδῖ.

Τότε ἔσπευσαν οἱ ἡγεμόνες Ἐδὼμ, καὶ ἄρχοντες Μωαβιτῶν, ἔλαβεν αὐτοὺς τρόμος· ἐτάκησαν πάντ.

Ἐπιπέσοι ἐπ' αὐτους φόβος καὶ τρόμος μεγέθει βραχίονός σου ἀπολιθωθήτ.

Ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ λαός σου Κύριε οὗτος ὃν ἐκτήσω.

Εἰσαγαγὼν καταφύτευσον αὐτοὺς εἰς ὄρος κληρονομίας σου, εἰς ἕτοιμον κατοικητήριόν σου,

Ὃ κατειργάσω, Κύριε, ἁγίασμα, Κύριε, ὃ ἡτοίμασαν αἱ χεῖρές σου.

Κύριος βασιλεύων τὸν αἰῶνα καὶ ἐπ' αἰῶνα καὶ ἔτι, ὅτε εἰσῆλθεν ἵππος φαραὼ σὺν ἅρμασιν καὶ ἀναβάταις εἰς θ.

Καὶ ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς Κύριος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης·

Οἱ δε υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπορεύθησαν διὰ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τῆς θ.

Δόξα. Καὶ νῦν.

ζ. Προφητ. Ἡσαΐου. *

(Sophon. III. 8. — 15.)

ή. Βασιλειῶν γ'.

(III. Reg. XVII. 8. — 24.)

θ' Προφητ Ἡσαΐου.

(Is. LXI. 10. — LXII. 5.)

Προκείμ. ἦχ. γ'.

Ψάλατε τῷ Θεῷ ἡμῶν, ψάλατε, (Ps. XLVI. 6.)

Στίχ. Πάντα τὰ ἔθνη κροτήσατε (ib. v. 1.)

Γενέσεως τὸ ἀνάγ.

Ἀναγ. ι. Ὁ Θεὸς ἐπείραζεν τὸν Ἀβραάμ.

Τέλος. Ἀνθ' ὧν ὑπήκουσας τῆς ἐμῆς φωνῆς.

Ζήτει παραμ. τῆς ἑ. ἑβδ'. γενέσεως.

ιά. Προφητ. Ἡσαΐου

(Is. LXI. 1. — 10.)

Ἀνάγνω. ιβ'. Βασιλειῶν δ'.

(IV. Reg. IV. 8. — 37.)

Ἀνάγ. ιγ'. Προφητ. Ἡσαΐου.

(Is. LXIII. 11. — LXIV. 5.)

Ἀνάγνω. ιδ'. Προφητ. Ἱερεμίου.

(Jerem. XXXI. 31. — 34.)

Ἀνάγ. ιέ. Προφητ. Δανιήλ.

(Dan. III. 1. — 23.)

Καὶ εὐθ. ὁ ψάλτης· ὠδ. τῶν πατέρων·[25]

Ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτ.

---

[25] Ὠδὴ τῶν πατέρων vocatur canticum ex Danielis Cap. III., quod nos canticum trium puerorum dicere consuevimus.

Εὐλογ. πάντα τὰ ἔργα Κυρίου τὸν Κύριον.

Εὐλογ. ἄγγελοι Κυρίου, οὐρανοὶ Κυρίου, τὸν Κύριον·

Εὐλογ. ὕδατα πάντα τὰ ὑπεράνω τοῦ οὐρανοῦ.

Εὐλογ. ἥλιος καὶ σελήνη, ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ.

Εὐλογ. πᾶς ὄμβρος καὶ δρόσος, πάντ.

Εὐλογ. πῦρ καὶ καῦμα, ψύχ. καὶ καῦσος. τὸν Κύριον.

Εὐλογ. δρόσοι καὶ νηφετοί, πάγοι καὶ ψύχ.

Εὐλογ. πάχναι καὶ χίονες, νύκτα καὶ ἡμ.

Εὐλογ. φῶς καὶ σκότος, ἀστραπαὶ καὶ νεφέλ.

Εὐλογ. γῆ, ὄρη, καὶ βουνοί, πάντα τὰ φυό.

Εὐλογ. αἱ πηγαί, θάλασσαι, καὶ ποταμοί, κήτ.

Εὐλογ. πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ.

Εὐλογ. υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, εὐλογ. Ἰσραὴλ τὸν Κύριον·

Εὐλογ. ἱερεῖς Κυρίου, δοῦλοι Κυρίου, τὸν Κύριον.

Εὐλογ. πνεύματα καὶ ψυχαὶ δικαίων, ὅσι.

Εὐλογ. Ἀνανία, Ἀζαρία, Μισαὴλ τὸν Κύριον.

Εὐλογ. Ἀποστολοί, Προφῆται, καὶ Μάρτυρες Κυρίου.

Εὐλογοῦμεν Πατέρα, καὶ Υἱόν, καὶ ἅγιον Πνεῦμα.

Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν, προσκυ.

ΜΗΝΙ ΦΕΥΡΟΥ Β΄. Η ΠΑΡΑΜ. ΤΗΣ ΥΠΑΠΑΝΤΗΣ [26]).

Ζήτει τῆς κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.

ΜΗΝΙ ΜΑΡΤΙΩ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΡΑΜΟΝΗΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛ [27]).

Τῆς Ἐξόδου.

(Exod III. 1. — 8.)

Ἀνάγνω β΄. Γενέσεως

(Gen. XVIII. 1. — 10.)

Ἀνάγνω. γ΄. Παροιμιῶν τό.

(Prov. VIII. 22. — 30.)

Καὶ εὐθούτω λέγει τροπ. ἦχ. δ΄.

Σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὸ κεφάλαιον, καὶ τοῦ ἀπ' αἰῶνος μυστηρίου ἡ φανέρωσις.

Καὶ Ἀπολ.

ΤΗ Δ. ΤΗΣ ΜΕΣΟ. Ν. [28])

Εἰς τὴν παραμον. ἀνάγ. α΄.

Προφητ. Ἡσαΐου. *

(Mich. IV. 2. — 5.)

Ἀναγνω. β΄. Προφητ. Ἡσαΐου.

Τάδε λέγει Κύριος· οἱ διψῶντες πορεύ.

Ζήτει ἀνάγ. β΄. τῶν φώτων μετὰ τὸ ἁγιασθ. τὰ ὕδατα.

Ἀνάγω. γ΄. Παροιμιῶν.

Ἡ σοφία ᾠκοδομήσεν.

Ζήτει τῇ γ. τῆς γ΄· ἑβδ.

---

[26]) *Μηνι φεβρουαρίου. β. ἡ παραμονὴ τῆς ὑπαπαντῆς.* *Mense Februario, die 2. Vigilia Occursus.* Festum Purificationis Graeci *ὑπαπαντὴν* aut *ὑπαντὴν* i. e. occursum vocant, quod Simeon potissimum atque Anna Servatori Orbis, quem votis omnibus exspectabant, obviam processerunt. Vide Morc. Ad quaerendas hujus festi lectiones lector ad Officium dormitionis B. M. V. remittitur.

[27]) *εἰς τὴν παραμονὴν τοῦ εὐαγγελισμοῦ* i. e. ad Vigiliam Annuntiationis B. M. V., quod festum Calendarium Constantinop. diei 24. Martii adsignat.

[28]) *Μεσοπεντεκοστὴ* solemnitas est, quae per dies octo celebratur et incipit ab hebdomadae quartae post Pascha feria quarta, desinitque in feriam quartam quintae hebdomadae. Vid. Suicer.

Καὶ εἰθ᾽ οὕτω λέγ. εἰς τὴν ἀπολ. τροπ. πλ. δ΄.
Μεσούσης τῆς ἑορτῆς διψῶ.

ΤΗ ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΜΨΙΝ.[29])

Ἀνάγ. α΄. *Προφητ. Ἡσαΐου.*
Τάδε λέγει Κύριος· ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις. Ζήτει τῇ γ΄. τῆς α΄. ἑβδ. πρωΐ.
Ἀνάγ. β΄. *Προφητ. Ἡσαΐου.*
(Is. LXII. 10. — LXIII. 9.
Ἀνάγ. γ΄. *Προφητ. Ζαχαρίου.*
(Zach. XIV. 4. — 11.
Καὶ εἰς τὴν ἀπολ. λέγ. τροπ. ἦχος δ΄.
Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ Χριστὲ ὁ Θεός μου.

ΤΗ ΠΑΡΑΜ. ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ.[30])

Ἀνάγ. α΄ *Γενέσεως.*
(Gen. XIV. 14. — 20.)
Ἀνάγ. β΄. *Δευτερονομίου.*
(Deut. I. 8. — 17.)
Ἀνάγ. γ΄. *Δευτερονομίου*
(Deut. X. 14. — 21.)
Καὶ λέγει τροπ. εἰς τὴν ἀπολ. πλ. δ΄.
Ὑπερδεδοξασμένος εἶ Χριστὲ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ φωστῆρας.

ΤΗ ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΤΗΣ Ν΄.[31])

Ἀνάγ. α΄. *Ἀριθμῶν τό.*
(Num. XI. 16. — 29.)
Ἀνάγ. β΄. *Προφητ. Ἰωὴλ τό.*
(Joel. II. 23. — 32.)
Ἀνάγ. γ΄ *Προφητ. Ἰεζεκιὴλ τό.*
(Ezech. XXXVI. 24. — 28.)

ΤΗ ΕΠΑΥΡΙΟΝ ΤΗΣ Ν΄. ΕΣΠ. ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ.

Προφητ. Ἱερεμίου.
(Jerem. I. 1. — 8.)
Ἀνάγ. β΄. *Προφητ. Ἱερεμίου.*
(Jerem. I. 11. — 17.)
Ἀνάγ. γ΄. *Προφητ. Ἱερεμίου.*
(Jerem. II. 1. — 12.)

ΤΗ ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤ.[32])

Προφητ. Ἡσαΐου τό.
(Is. XLIII. 9. — 14.)
Σοφίας Σολομῶντος.
(Sap. III. 1. — 9)
Σοφίας Σολομῶντος.
(Sap. V. 15. — VI. 3.)
Καὶ λέγουσιν τροπ. ἦχ. δ΄.
Τῶν ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ Μαρτύρων σου.

ΤΗ ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΥ.

Καθολ. ἐπιστολ. Πέτρου τό.
(Pet. I. 2. — 9.)

---

[29]) *τῆς ἀναλήμψιμου* i. e. Ascensionis Christi, quae Graecis dicitur *ἀνάληψις* et *ἀναλήψιμος* scil. *ἑορτή* Vid. Suicer.

[30]) *τῶν ἁγίων πατέρων.* *sanctorum Patrum* i. e. omnium justorum, qui Deo placere studuerunt ab Abrahamo ipso usque ad Josephum sanctissimae Dei genitricis sponsum; quorum hac die a Graecis memoria peragebatur. Vid. Marcellii ad Dominicam ante Christi Natalem notas.

[31]) *τῇ παραμονῇ τῆς Ν΄.* *in Vigilia Pentecostes.*

[32]) *τῶν ἁγίων πάντων.* Sunt haec solemnia *omnium totius orbis Martyrum* dominico die a Paschate octavo jam Chrysostomi aetate celebrata, quae deinde a Graecis etiam *omnium sanctorum* appellata sunt. Vid. Morc.

Καθολ· ἐπιστολ. Πέτρου.

(I. Pet. I. 13. — 19.)

Καθολ· ἐπιστολ· Πέτρου.

(I. Pet. II. 11. — 24.)

Καὶ εἰθούτω τροπ. ἦχ. δ'.

Οἱ τῶν Ἀποστόλων πρωτόθρονοι, καὶ τῆς οἰκουμένης διδάσκαλοι, τῷ δεσπ·

Ἄλλο. ἡ καταβασία πλ· ἀ.

Ποία φυλακὴ οὐκ ἔσχε σε δέσμιον; ποία δὲ εκκλησία οὐκ ἔσχει σε ῥήτοραν; Δαμασκὸς.

ΤΗ ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΧΛ'. ΠΑΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΚΑΛΧΗΔΟΝΙ.[33])

Λέγοντ. ἀναγνώσ. γ'.

Ζήτει τῇ κυρ. πρὸ τῆς ἁγι. Ν'. τῶν ἁγίων πατέρων.

ΤΗ ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ·[34])

Τῆς Ἐξόδου τὸ.

(Exod. XXIV. 12. — 18.)

Τῆς Ἐξόδου τὸ ἀνάγ.

Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐλάλησεν Κύριος πρὸς Μωσῆν, ἐνώπιος ἐνωπίῳ, ὡς εἴ τις. (Exod. XXXIII. 11.)

Ζήτει τῇ μεγαλ· παρ· εἰς β'· ἀνάγ.

Ἀνάγνωσμα γ'· Βασιλειῶν γ'·

(III. Reg. XIX. 3. — 17.)

Καὶ λέγ· τροπ· ἦχ. βαρὺς·

Μετεμορφώθης ἐν τῷ ὄρει Χριστὲ ὁ Θεὸς, δείξας τοῖς μαθηταῖς σου τὴν δόξαν σου·

ΤΗ ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΤΩΝ ΕΓΚΑΙΝΙΩΝ.[35])

Βασιλειῶν γ'· τὸ ἀνάγ·

(III. Reg. VIII. 22. — 30.)

Ἀνάγνωσ· β'. Παροιμιῶν·

Ὁ Θεὸς τῇ σοφίᾳ ἐθεμελίωσεν τὴν γῆν, ἑτοίμασεν δ· Ζήτει τῇ παραμονῇ της ἁ· ἑβδ.

Ἀνάγ· γ'· Παροιμιῶν.

Ἡ σοφία ᾠκοδόμησεν ἑαυτῇ οἶκον καὶ ὑπήρ. Ζήτει τῇ γ'. τῆς ἑβδ· ἀπὸ τοῦ μέσου.

Καὶ εἰθούτω τροπ· ἦχ· γ'.

Ὡς τοῦ ἄνω στερεώματος τὴν εὐπρέπειαν καὶ τοῖς κατ.

ΜΗΝΙ ΑΥΓΟΥΣΤΩ ΙΕ'. ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΡΑΜΟΝΗΝ ΤΗΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ[36])

Γενέσεως.

(Gen. XXVIII. 10. — 17.)

Προφητ. Ἰεζεκιὴλ τὸ.

(Ezech. XLIII. 27. — XLIV. 3.

Καὶ λέγ· τροπ.

Ὁ πάσης δημιουργὸς τῆς κτίσεως, ὡς καιροὺς καὶ χρόνους.

---

[33]) *τῶν ἁγίων χλ'. Πατέρων τῶν ἐν Καλχήδονι* i. e. sanctorum DCXXX. Patrum, qui Chalcedonem convenerunt. Hoc festum in memoriam synodi Chalcedonis consecratum Calendarium Constantinop. diei 16. Julii adsignat. Vid. Morc.

[34]) *τῆς μεταμορφώσεω;* i. e. Transfigurationis Domini.

[35]) *τῶν ἐγκαινίων·* *Encaeniorum* i. e. Dedicationis ecclesiae; de qua solemnitate vid. Morc.

[36]) *τῆς κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου.* *Dormitionis sanctissimae Deiparae.* Apud Graecos observante Morcellio *ἡ κοιμήσις* et *ἡ ἀναλήψις τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου* eodem sensu adhibetur.

ΜΗΝΙ ΤΩ ΑΥΤΩ ΕΙΣ ΤΗΝ Η'. ΤΗ ΠΑΡΑΜΟ. ΕΙΣ ΤΟ ΓΕΝΕΣΙΟΝ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ.[37])

Γενέσεως τό.

Ἐξῆλθεν Ἰακὼβ ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ ὅρκου. (Gen. XXVIII. 10.)

Ζήτει αὐγούστῳ εἰς τὴν ιέ.

Ἀνάγ. β'. Προφητ. Ἰεζεκιήλ.

Ἔσται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὀγδόης καὶ ἐπέκεινα, ποιήσουσιν οἱ ἱερεῖς. (Ezech. XLIII. 27.)

Ζήτει τοῦ αὐγούστου μηνὸς εἰς τὴν ιέ.

Ἀνάγ. γ'. Παροιμιῶν.

Ἡ σοφία ᾠκοδόμησεν ἑαυτῇ οἶκον, καὶ ὑπήρεισε στύλους ἑπτά. (Prov. IX. 1.)

Ζήτει τῇ γ'. τῆς γ'. ἑβδ. ἀπὸ τοῦ μέσ.

ΜΗΝΙ ΤΩ ΑΥΤΩ ΙΔ'. ΤΗ ΠΑΡΑΜ. ΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ.[38])

Ἀνάγ. ά. Τῆς Ἐξόδου.

(Exod. XV. 22. — XVI. 1.)

Ἀνάγ. β'. Παροιμιῶν.

Υἱὲ, μὴ ὀλιγώρει παιδείας Κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτ. (Prov. III. 11.)

Ζήτει τῇ έ. τῆς ά. ἑβδ. ἀπὸ τὸ μέσον.

Ἀνάγ. γ'. Προφητ. Ἡσαΐου.

Τάδε λέγει Κύριος· ἀνοιχθήσονται αἱ πύλαι σου Ἱερουσαλὴμ διαπαντός, ἡμέρας καὶ νυκτὸς, καὶ οὐ κλεισθήσονται τοῦ εἰσαγαγεῖν πρὸς σὲ δύναμιν ἐθνῶν, καὶ βασιλεῖς αὐτῶν ἀγομενους.

Τέλος. Καὶ ὁ ἐξαιρούμενός σε ὁ Θεὸς Ἰσραήλ. (Is. LX. 11. — 16.)

Ζήτει τὸ μεγαλ. ἑσπ. ἀπὸ τὸ μέσον, εἰς β'. ἀνάγνω.

ΜΗΝΙ ΜΑΙΩ ΕΙΣ ΤΗΝ Η'. ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΡΑΜΟ. ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΩ. ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ.[39])

Καθολ. ἐπιστολ. Ἰωάννου.

(I. Joan. III. 21. — 24.)

Ἀνάγ. β'. Τὰ ἀκολουθ. τῶν ἀναγνωσθ.[40])

(I. Joann. IV. 1. — 6.)

Τὰ ἀκολουθ. τῶν ἀναγνωσθ.

(I. Joann. IV. 20. — V. 1. — 5.

Καὶ λέγει τροπ. ἦχ. β'.

Ἀπόστολε Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἠγαπημένε, ἐπιτάχυνον ῥῦσαι λαὸν ἀναπολόγητον. Δέχεταί σε προσπίπτοντα τῷ ἐπιπεσόντι τῷ στήθει καταδεξάμενος, ὃν ἱκέτευε Θεολόγε, καὶ ἐπίμονον νέφος ἐθνῶν διασκέδασε, αἰτούμενος ἡμῖν εἰρήνην καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

---

37) *Μηνὶ τῷ αὐτῷ.* *Mense eodem*, sc. Septembri; nam inter hanc festivitatem et eam, quae proxime praecedit, quaedam folia desiderantur. A Graecis, ut a Latinis festum Natalis B. M. V. 8. Sept. celebratum esse, Morcellius observat.

38) *τῆς ὑψώσεως.* *Exaltationis* sc. sanctae Crucis, quod festum Graecis die 14. Sept. celebratur.

39) Eodem die 8. Maii Calendarium Const. exhibet *τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ θεολόγου καὶ εὐαγγελιστοῦ εἰς τὸ λεγόμενον μάννα.* Vid. Morc. —

40) *τὰ ἀκολουθ. τῶν ἀναγνωσθ.* i. e. *τὰ ἀκολουθήματα τῶν ἀναγνωσθέντων.*

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

SIVE

LECTIONES SACRAE SCRIPTURAE,

QUAE

IN CODICE S. SIMEONIS

CONTINENTUR.

Treviris, ex officina Blattaviana.

Γ Ε Ν Ε Σ Ε Ω Σ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ. Α΄.

(I. 1 — 13.)

1. Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

2. Ἡ δὲ γῆ ἦν ἀόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος, καὶ σκότος ἐπάνω τῆς ἀβύσσου. καὶ πνεῦμα Θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος.

3. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· γενηθήτω φῶς· καὶ ἐγένετο φῶς.

4. Καὶ ἴδεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς ὅτι καλόν· καὶ διεχώρισεν ὁ Θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους.

5. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς ἡμέρα καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε νύκτα. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα μία.

6. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος, καὶ ἔστω διαχωρίζον ἀνὰ μέσον ὕδατος καὶ ὕδατος· καὶ ἐγένετο οὕτως.

7. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸ στερέωμα, καὶ διεχώρισεν ὁ Θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος ὃ ἦν ὑποκάτω τοῦ στερεώματος, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος τοῦ ἐπάνω τοῦ στερεώματος· καὶ ἐγένετο οὕτως.

8. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ στερέωμα οὐρανόν· καὶ ἴδεν ὁ Θεὸς ὅτι καλόν· καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα δευτέρα.

9. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· συναχθήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς συναγωγὴν μίαν, καὶ ὤφθη ἡ ξηρά.

10. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὴν ξηρὰν, γῆν, καὶ τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσεν θάλασσας· καὶ ἴδεν ὁ Θεὸς ὅτι καλόν.

11. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου, σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα, καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ καθ' ὁμοιότητα ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἐγένετο οὕτως.

12. Καὶ ἐξήνεγκεν ἡ γῆ . . . .

(I. 14. — 23.)

14. Εἶπεν ὁ Θεός· γενηθήτωσαν φωστῆρες ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ εἰς φαῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τῆς ἡμέρας καὶ ἀνὰ μέσον τῆς νυκτός· καὶ ἔστωσαν εἰς σημεῖα καὶ εἰς καιροὺς, καὶ εἰς ἡμέρας, καὶ εἰς ἐνιαυτούς.

Cap. I. v. 5. ἡμέρα) ἡμέραν. *v. 12. post* καὶ ἐξήνεγκεν ἡ γῆ *exemplar est mutilum.*

15. Καὶ ἔστωσαν εἰς φαῦσιν ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἐγένετο οὕτως.

16. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τοὺς δύο φωστῆρας τοὺς μεγάλους· τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἀρχὰς τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν φωστῆρα τὸν ἐλάσσω εἰς ἀρχὰς τῆς νυκτὸς, καὶ τοὺς ἀστέρας.

17. Καὶ ἔθετο αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς,

18. καὶ ἄρχειν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς, καὶ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους· καὶ ἴδεν ὁ Θεὸς, ὅτι καλόν.

19. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ ἡμέρα τετάρτη.

20. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἑρπετὰ ψυχῶν ζωσῶν, καὶ πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐγένετο οὕτως.

21. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰ κήτη τὰ μεγάλα, καὶ πᾶσαν ψυχὴν ζώων ἑρπετῶν, ἃ ἐξήγαγεν τὰ ὕδατα κατὰ γένη αὐτῶν, καὶ πᾶν πετεινὸν πτερωτὸν κατὰ γένος· καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς, ὅτι καλά.

22. Καὶ εὐλόγησεν αὐτὰ ὁ Θεὸς, λέγων· αὐξάνεσθε, καὶ πληθύνεστε, καὶ πληρώσατε τὰ ὕδατα τὰ ἐν ταῖς Θαλάσσαις· καὶ τὰ πετεινὰ πληθυνέσθω ἐπὶ τῆς γῆς.

23. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ ἡμέρα πέμπτη.

(I. 24. — II. 3.)

24. Εἶπεν ὁ Θεός· ἐξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζῶσαν κατὰ γένος, τετράποδα καὶ ἑρπετὰ καὶ θηρία τῆς γῆς, καὶ τὰ κτήνη, καὶ παντὰ τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς κατὰ γένος· καὶ ἐγένετο οὕτως.

25. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν· καὶ ἴδεν ὁ Θεὸς, ὅτι καλά.

26. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν· καὶ ἀρχέτωσαν τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τῶν κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς.

27. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν· ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς.

28. Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς λέγων· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς, καὶ ἄρχετε τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς.

29. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον σπόριμον σπεῖρον σπέρμα, ὅ ἐστιν ἐπάνω πάσης τῆς γῆς, καὶ πᾶν ξύλον, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ καρπὸν σπέρματος σποριμου, ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν·

30. καὶ πᾶσιν τοῖς Θηρίοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσιν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ παντὶ ἑρπετῷ ἕρποντι ἐπὶ τῆς γῆς, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ ψυχὴν ζωῆς, καὶ πάντα χόρτον χλωρὸν εἰς βρῶσιν· καὶ ἐγένετο οὕτως.

31. Καὶ ἴδεν ὁ Θεὸς τὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν, καὶ ἰδοὺ καλὰ λίαν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα ἕκτη.

ΚΕΦ. Β'. II.

1. Καὶ συνετελέσθησαν ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, καὶ πᾶς ὁ κόσμος αὐτῶν.

2. Καὶ συνετέλεσεν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ τὰ ἔργα αὐτοῦ, ἃ ἐποίησεν· καὶ κατέπαυσεν ὁ Θεὸς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὧν ἐποίησεν.

3. Καὶ εὐλόγησεν ὁ Θεὸς τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην; καὶ ἡγίασεν αὐτήν· ὅτι ἐν αὐτῇ κατέπαυσεν ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων, ὧν ἤρξατο ὁ Θεὸς ποιῆσαι.

(II. 4. — 19.)

4. Αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως οὐρανοῦ τε καὶ γῆς, ὅτι ἐγένετο, ᾗ ἡμέρᾳ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν,

5. καὶ πᾶν χλωρὸν ἀγροῦ πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι· οὐ γὰρ ἔβρεξεν ὁ Θεὸς ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἦν ἐργάζεσθαι αὐτήν.

6. Πηγὴ δὲ ἀνέβαινεν ἐκ τῆς γῆς καὶ ἐπότιζεν πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς.

7. Καὶ ἔπλασεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, χοῦν λαβὼν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς· καὶ ἐγένετο ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν.

8. Καὶ ἐφύτευσεν ὁ Θεὸς παράδεισον ἐν Ἐδὲμ κατὰ ἀνατολάς, καὶ ἔθετο ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἔπλασεν.

9. Καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς ἔτι ἐκ τῆς γῆς πᾶν ξύλον ὡραῖον εἰς ὅρασιν καὶ καλὸν εἰς βρῶσιν, καὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου, καὶ τὸ ξύλον τοῦ εἰδέναι γνωστὸν καλοῦ καὶ πονηροῦ.

10. Ποταμὸς δὲ ἐκπορεύεται ἐξ Ἐδὲμ, ποτίζειν τὸν παράδεισον· ἐκεῖθεν ἀφορίζεται εἰς τέσσαρας ἀρχάς.

11. Ὄνομα τῷ ἑνὶ φεισόν· οὗτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν Εὐειλάτ, ἐκεῖ οὗ ἐστιν τὸ χρυσίον·

12. τὸ δὲ χρυσίον τῆς γῆς ἐκείνης καλόν· καὶ ἐκεῖ ἐστιν ὁ ἄνθραξ καὶ ὁ λίθος ὁ πράσινος.

13. Καὶ ὄνομα τῷ ποταμῷ τῷ δευτέρῳ Γεών· οὗτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν Αἰθιοπίας.

14. Καὶ ὁ ποταμὸς ὁ τρίτος, Τίγρις· οὗτος ὁ πορευόμενος κατέναντι Ἀσσυρίων. Ὁ δὲ ποταμὸς ὁ τέταρτος, οὗτος Εὐφράτης.

15. Καὶ ἔλαβεν Κύριος ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον ὃν ἔπλασεν, καὶ ἔθετο αὐτὸν ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς τρυφῆς, ἐργάζεσθαι αὐτὸν καὶ φυλάσσειν.

16. Καὶ ἐνετείλατο Κύριος ὁ Θεὸς τῷ Ἀδάμ, λέγων· ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ, βρώσει φαγῇ·

17. ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν, οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ· ᾗ δ' ἂν ἡμέραν φάγεσθαι ἀπ' αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε.

18. Καὶ εἶπεν Κύριος ὁ Θεός· οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον· ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν.

19. Καὶ ἔπλασεν ὁ Θεὸς ἔτι ἐκ τῆς γῆς πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἤγαγεν αὐτὰ πρὸς τὸν Ἀδὰμ ἰδεῖν τί καλέσει αὐτά· καὶ πᾶν

Cap. II. v. 4. ὅτι) ὅτε. v. 9. ἐξαπέστειλεν) ἐξανέτειλεν. v. 17. ἡμέραν) ἡμέρᾳ.

ὃ ἐὰν ἐκάλεσεν αὐτὰ Ἀδὰμ ψυχὴν ζῶσαν, τοῦτο ὄνομα αὐτοῖς.

ΚΕΦ. Δ. IV.

(IV. 8. — 15.)

8. Εἶπεν Κάϊν πρὸς Ἄβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· διέλθωμεν δὴ εἰς τὸ πεδίον. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ, ἀνέστη Κάϊν ἐπὶ Ἄβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν.

9. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς Κάϊν· ποῦ ἐστιν Ἄβελ ὁ ἀδελφός σου; καὶ εἶπεν· οὐ γινώσκω. μὴ φύλαξ τοῦ ἀδελφοῦ μου εἰμι ἐγώ;

10. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· τί ἐποίησας τοῦτο; φωνὴ αἵματος τοῦ ἀδελφοῦ σου βοᾷ πρός με ἐκ τῆς γῆς.

11. Καὶ νῦν ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ τῆς γῆς, ἣ ἔχανε τὸ στόμα αὐτῆς, δέξασθαι τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ σου ἐκ τῆς χειρός σου.

12. ὅτι ἐργᾷ τὴν γῆν, καὶ οὐ προσθήσει τὴν ἰσχὺν αὐτῆς δοῦναί σοι· στένων καὶ τρέμων ἔσῃ ἐπὶ τῆς γῆς.

13. Καὶ εἶπεν Κάϊν πρὸς κύριον· μείζων ἡ αἰτία μου τοῦ ἀφεθῆναί με.

14. Καὶ εἰ ἐκβάλλεις με σήμερον ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου κρυβήσομαι, καὶ ἔσομαι στένων καὶ τρέμων ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἔσται, πᾶς ὁ εὑρίσκων με, ἀποκτενεῖ με.

15. Καὶ εἶπεν Κύριος ὁ Θεός· οὐχ οὕτως· πᾶς ὁ ἀποκτείνας Κάϊν, ἑπτὰ ἐκδικούμενα παραλύσει. Καὶ ἔθετο Κύριος ὁ Θεὸς σημεῖον τῷ Κάϊν, τοῦ μὴ ἀνελεῖν αὐτὸν πάντα τὸν εὑρίσκοντα αὐτόν.

(IV. 16. — 26.)

16. Ἐξῆλθεν Κάϊν ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ ᾤκησεν ἐν γῇ Ναὶδ κατέναντι Ἐδέμ.

17. Καὶ ἔγνω Κάϊν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν τὸν Ἐνώς· καὶ ἦν οἰκοδομῶν πόλιν, καὶ ἐπωνόμασεν τὴν πόλιν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, Ἐνώς.

18. Ἐγεννήθη δὲ τῷ Ἐνὼς Γαϊδάδ· καὶ Γαϊδὰδ ἐγέννησεν τὸν Μαλελεήλ· καὶ Μαλελεὴλ ἐγέννησεν τὸν Μαθουσάλα· καὶ Μαθουσάλα ἐγέννησεν τὸν Λάμεχ.

19. Καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ Λάμεχ δύο γυναῖκας· ὄνομα τῇ μιᾷ, Ἀδά· καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ, Σελά.

20. Καὶ ἔτεκεν τὸν Ἰωβήλ. οὗτος ἦν ὁ πατὴρ οἰκούντων ἐν σκηναῖς κτηνοτρόφων.

21. Καὶ ὄνομα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, Ἰουβάλ· οὗτος ἦν ὁ καταδείξας ψαλτήριον καὶ κιθάραν.

22. Σελὰ δὲ ἔτεκεν καὶ αὐτὴ τὸν Θόβελ· καὶ ἦν σφυροκόπος χαλκεὺς χαλκοῦ καὶ σιδήρου· ἀδελφὴ δὲ Θόβελ, Νοεμά.

23. Εἶπεν δὲ Λάμεχ ταῖς ἑαυτοῦ γυναιξὶν Ἀδὰ καὶ Σελά· ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου γυναῖκες Λάμεχ, ἐνωτίσασθέ μου τοὺς λόγους· ὅτι ἄνδρα ἀπέκτεινα εἰς τραῦμα ἐμοί, καὶ νεανίσκον εἰς μώλωπα ἐμοί,

24. ὅτι ἑπτάκις ἐκδεδίκηται ἐκ Κάϊν, ἐκ δὲ Λάμεχ ἑβδομηκοντάκις ἑπτά.

25. Ἔγνω δὲ Ἀδὰμ Εὔαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱόν· καὶ

Cap. IV. v. 17 sq. Ἐνώς) Ἐνώχ. *v. 19. sqq.* Σελά) Σελλά. *v. 20. post* καὶ ἔτεκεν *des.* Ἀδά.

ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σὴθ, λέγουσα· ἐξανέστησεν γάρ μοι ὁ Θεὸς σπέρμα ἕτερον ἀντὶ Ἄβελ, ὃν ἀπέκτεινεν Κάϊν.

26. Καὶ τῷ Σὴθ ἐγένετο υἱός· ἐπωνόμασεν δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἐνώς. Οὗτος ἤλπισεν ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ.

ΚΕΦ. Ε' V.

(V. 1. — 24.)

1. Αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως ἀνθρώπων, ᾗ ἡμέρᾳ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν Ἀδάμ· κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν,

2. ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς· καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀδὰμ, ᾗ ἡμέρᾳ ἐποίησεν αὐτούς.

3. Ἔζησεν δὲ Ἀδὰμ ἔτη διακόσια τριάκοντα, καὶ ἐγέννησεν κατὰ τὴν εἰδέαν αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Σήθ·

4. ἐγένοντο δὲ αἱ ἡμέραι Ἀδὰμ, ἃς ἔζησεν μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Σὴθ, ἔτη ἑπτακόσια, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας·

5. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ἀδὰμ ἃς ἔζησεν, ἔτη ἐννακόσια τριάκοντα, καὶ ἀπέθανεν.

6. Ἔζησεν δὲ Σὴθ ἔτη διακόσια πέντε, καὶ ἐγέννησεν τὸν Ἐνώς·

7. καὶ ἔζησεν Σὴθ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ἐνὼς, ἔτη ἑπτακόσια ἑπτὰ, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας·

8. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Σὴθ ἔτη ἐννακόσια δεκαδύο, καὶ ἀπέθανεν.

9. Καὶ ἔζησεν Ἐνὼς ἔτη ἑκατὸν ἐνενήκοντα, καὶ ἐγέννησεν τὸν Καϊνᾶν·

10. καὶ ἔζησεν Ἐνὼς μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Καϊνᾶν, ἔτη ἑπτακόσια δεκαπέντε, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας·

11. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ἐνὼς ἔτη ἐννακόσια πέντε, καὶ ἀπέθανεν.

12. Καὶ ἔζησεν Καϊνᾶν ἔτη ἑκατὸν ἑβδομήκοντα, καὶ ἐγέννησεν τὸν Μαλελεήλ·

13. καὶ ἔζησεν Καϊνᾶν μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Μαλελεὴλ, ἔτη ἑπτακόσια τεσσαράκοντα, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας·

14. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Καϊνᾶν ἔτη ἐννακόσια δέκα, καὶ ἀπέθανεν.

15. Καὶ ἔζησεν Μαλελεὴλ ἔτη ἑκατὸν ἑξηκονταπέντε, καὶ ἐγέννησεν τὸν Ἰάρεδ·

16. καὶ ἔζησεν Μαλελεὴλ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ἰάρεδ, ἔτη ἑπτακόσια τριάκοντα, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας·

17. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Μαλελεὴλ ἔτη ἑπτακόσια ἐνενηκονταπέντε, καὶ ἀπέθανεν·

18. καὶ ἔζησεν Ἰάρεδ ἔτη ἑκατὸν ἑξηκονταδύο, καὶ ἐγέννησεν τὸν Ἐνώχ·

19. καὶ ἔζησεν Ἰάρεδ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ἐνὼχ, ἔτη ὀκτακόσια, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας·

20. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ἰάρεδ ἔτη ἐννακόσια ἑξηκονταδύο, καὶ ἀπέθανεν·

21. καὶ ἔζησεν Ἐνὼχ ἔτη ἑκατὸν καὶ ἑξηκονταπέντε, καὶ ἐγέννησεν τὸν Μαθουσάλα·

22. εὐηρέστησεν δὲ Ἐνὼχ τῷ Θεῷ, καὶ ἔζησεν Ἐνὼχ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν

Cap. V. v. 17. ἑπτακόσια) ὀκτακόσια.

Μαθουσάλα, ἔτη διακόσια, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας·

23. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ἐνὼχ ἔτη τριακόσια ἑξηκονταπέντε·

24. καὶ εὐηρέστησεν Ἐνὼχ τῷ Θεῷ, καὶ οὐχ εὑρίσκετο, διότι μετετέθηκεν αὐτὸν ὁ Θεός.

(V. 32. — VI. 8.)

32. Νῶε ἦν ἐτῶν πεντακοσίων, καὶ ἐγέννησεν Νῶε τρεῖς υἱοὺς, τὸν Σὴμ, τὸν Χὰμ, τὸν Ἰάφεθ.

ΚΕΦ. ς'. VI.

1. Καὶ ἐγένετο, ἤρξαντο οἱ ἄνθρωποι πολλοὶ γίνεσθαι ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ θυγατέρες ἐγεννήθησαν αὐτοῖς,

2. ἰδόντες δὲ υἱοὶ τοῦ Θεοῦ τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων, ὅτι καλαί εἰσιν, ἔλαβον ἑαυτοῖς γυναῖκας ἀπὸ πασῶν ὧν ἐξελέξαντο.

3. Καὶ εἶπεν Κύριος ὁ Θεός· οὐ μὴ καταμείνῃ τὸ πνεῦμα μου ἐν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις εἰς τὸν αἰῶνα, διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς σάρκα· ἔσονται δὲ αἱ ἡμέραι αὐτῶν ἑκατὸν εἴκοσι ἔτη.

4. Οἱ δὲ γίγαντες ἦσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις· καὶ μετ' ἐκεῖνο, ὡς ἂν εἰσεπορεύοντο υἱοὶ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐγεννῶσαν ἑαυτοῖς, ἐκεῖνοι ἦσαν οἱ γίγαντες οἱ ἀπ' αἰῶνος, οἱ ἄνθρωποι οἱ ὀνομαστοί.

5. Ἰδὼν δὲ Κύριος ὁ Θεὸς ὅτι ἐπληθύνθησαν αἱ κακίαι τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πᾶς τις διανοεῖται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ πάσας τὰς ἡμέρας,

6. καὶ ἐνεθυμήθη ὁ Θεὸς ὅτι ἐποίησεν τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ διενοήθη.

7. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· ἀπαλείψω τὸν ἄνθρωπον ὃν ἐποίησα ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἀπὸ ἑρπετῶν ἕως πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ· ὅτι ἐνεθυμήθην ὅτι ἐποίησα αὐτούς.

8. Νῶε δὲ εὗρεν χάριν ἔναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ.

(VI. 9. — 22.)

9. Νῶε ἄνθρωπος δίκαιος, τέλειος ὢν ἐν τῇ γενεᾷ αὐτοῦ.

10. Ἐγέννησεν δὲ Νῶε τρεῖς υἱοὺς, τὸν Σὴμ, τὸν Χὰμ, τὸν Ἰάφεθ.

11. Ἐφθάρη δὲ ἡ γῆ ἔναντι τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας.

12. Καὶ ἴδεν Κύριος ὁ Θεὸς τὴν γῆν, καὶ ἦν κατεφθαρμένη· ὅτι κατέφθειρεν πᾶσα σὰρξ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

13. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς Νῶε· καιρὸς παντὸς ἀνθρώπου ἥκει ἐναντίον ἐμοῦ, ὅτι ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ καταφθείρω αὐτοὺς καὶ τὴν γῆν.

14. Ποίησον οὖν σεαυτῷ κιβωτὸν ἐκ ξύλων τετραγώνων· νοσσιὰς ποιήσεις ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἀσφαλτώσεις αὐτὴν ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν τῇ ἀσφάλτῳ.

15. Καὶ οὕτως ποιήσεις τὴν κιβωτόν· τριακοσίων πήχεων τὸ μῆκος τῆς κιβωτοῦ, καὶ πεντήκοντα πήχεων τὸ πλάτος, καὶ τριάκοντα πήχεων τὸ ὕψος.

VI. Cap. v. 21. ἀρωμάτων) βρωμάτων.

16. Ἐπισυνάγων ποιήσεις τὴν κιβωτὸν, καὶ εἰς πῆχυν συντελέσεις αὐτὴν ἄνωθεν, τὴν δὲ θύραν ποιήσεις ἐκ πλαγίων· κατάγαια διώροφα καὶ τριώροφα ποιήσεις αὐτήν.

17. Ἐγὼ δὲ ἰδοὺ ἐπάγω τὸν κατακλυσμὸν, ὕδωρ ἐπὶ τὴν γῆν, καταφθεῖραι πᾶσαν σάρκα, ἐν ᾗ ἐστιν πνεῦμα ζωῆς ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ὅσα ἂν ᾖ ἐπὶ τῆς γῆς, τελευτήσει.

18. Καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου μετὰ σοῦ· εἰσελεύσῃ δὲ εἰς τὴν κιβωτὸν σὺ καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ ἡ γυνή σου, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου.

19. Καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων, καὶ ἀπὸ πάσης σαρκὸς, δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰσάξεις εἰς τὴν κιβωτὸν, ἵνα τρέφῃς μετὰ σεαυτοῦ· ἄρσεν καὶ θῆλυ ἔσονται.

20. Ἀπὸ πάντων τῶν ὀρνέων τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ κατὰ γένος, καὶ ἀπὸ παντῶν τῶν κτηνῶν κατὰ γένος, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν, δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰσελεύσονται πρός σε, τρέφεσθαι μετὰ σοῦ, ἄρσεν καὶ θῆλυ.

21. Σὺ δὲ λήψῃ μετὰ σεαυτοῦ ἀπὸ πάντων τῶν ἀρωμάτων ἃ ἔδεσθε, καὶ συνάξεις πρὸς σεαυτὸν, καὶ ἔσονταί σοι καὶ ἐκείνοις φαγεῖν.

22. Καὶ ἐποίησεν Νῶε πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ Θεὸς, οὕτως ἐποίησεν.

ΚΕΦ. Ζ'. VII.

(VII. 1. — 5.)

1. Εἶπεν Κύριος ὁ Θεὸς πρὸς Νῶε· εἴσελθε σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου εἰς τὴν κιβωτὸν, ὅτι σὲ ἴδον δίκαιον ἐναντίον ἐμοῦ ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ.

2. Ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν εἰσάγαγε πρὸς σὲ ἑπτὰ, ἄρσεν καὶ θῆλυ· ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν μὴ καθαρῶν δύο δύο, ἄρσεν καὶ θῆλυ.

3. Καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ τῶν καθαρῶν ἑπτὰ ἑπτὰ, ἄρσεν καὶ θῆλυ· καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ τῶν μὴ καθαρῶν δύο δύο, ἄρσεν καὶ θῆλυ, διαθρέψαι σπέρμα ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

4. Ἔτι γὰρ ἡμερῶν ἑπτὰ, ἐγὼ ἐπάγω ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας, καὶ ἐξαλείψω πᾶσαν τὴν ἐξανάστασιν ἣν ἐποίησα, ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους.

5. Καὶ ἐποίησεν Νῶε πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ Κύριος ὁ Θεός.

(VII. 6. — 9.)

6. Νῶε ἦν ἐτῶν ἑξακοσίων. καὶ ὁ κατακλυσμὸς τοῦ ὕδατος ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς.

7. Εἰσῆλθεν δὲ Νῶε καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κιβωτὸν, διὰ τὸ ὕδωρ τοῦ κατακλυσμοῦ.

8. Καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τῶν μὴ καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν μὴ καθαρῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς·

9. δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰσῆλθεν πρὸς Νῶε εἰς τὴν κιβωτὸν, ἄρσεν καὶ θῆλυ, καθὰ ἐνετείλατο ὁ Θεὸς τῷ Νῶε.

Cap. VII. v. 6. ante τρεῖς *des. ai.*

Treviris, ex officina Blattaviana.

ΓΕΝΕΣΕΩΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ. Α'.

(I. 1 — 13.)

1. Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

2. Ἡ δὲ γῆ ἦν ἀόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος, καὶ σκότος ἐπάνω τῆς ἀβύσσου. καὶ πνεῦμα Θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος.

3. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· γενηθήτω φῶς· καὶ ἐγένετο φῶς.

4. Καὶ ἴδεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς ὅτι καλόν· καὶ διεχώρισεν ὁ Θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους.

5. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς ἡμέρα καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε νύκτα. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα μία.

6. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος, καὶ ἔστω διαχωρίζον ἀνὰ μέσον ὕδατος καὶ ὕδατος· καὶ ἐγένετο οὕτως.

7. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸ στερέωμα, καὶ διεχώρισεν ὁ Θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος ὃ ἦν ὑποκάτω τοῦ στερεώματος, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος τοῦ ἐπάνω τοῦ στερεώματος· καὶ ἐγένετο οὕτως.

8. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ στερέωμα οὐρανόν· καὶ ἴδεν ὁ Θεὸς ὅτι καλόν· καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα δευτέρα.

9. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· συναχθήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς συναγωγὴν μίαν, καὶ ὤφθη ἡ ξηρά.

10. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὴν ξηρὰν, γῆν, καὶ τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσεν θάλασσας· καὶ ἴδεν ὁ Θεὸς ὅτι καλόν.

11. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς· βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου, σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα, καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ καθ' ὁμοιότητα ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἐγένετο οὕτως.

12. Καὶ ἐξήνεγκεν ἡ γῆ . . . .

(I. 14. — 23.)

14. Εἶπεν ὁ Θεὸς· γενηθήτωσαν φωστῆρες ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ εἰς φαῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τῆς ἡμέρας καὶ ἀνὰ μέσον τῆς νυκτός· καὶ ἔστωσαν εἰς σημεῖα καὶ εἰς καιροὺς, καὶ εἰς ἡμέρας, καὶ εἰς ἐνιαυτούς.

Cap. I. v. 5. ἡμέρα) ἡμέραν. *v. 12. post* καὶ ἐξήνεγκεν ἡ γῆ *exemplar est mutilum.*

15. Καὶ ἔστωσαν εἰς φαῦσιν ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἐγένετο οὕτως.

16. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τοὺς δύο φωστῆρας τοὺς μεγάλους· τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἀρχὰς τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν φωστῆρα τὸν ἐλάσσω εἰς ἀρχὰς τῆς νυκτὸς, καὶ τοὺς ἀστέρας.

17. Καὶ ἔθετο αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς,

18. καὶ ἄρχειν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς, καὶ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους· καὶ ἴδεν ὁ Θεὸς, ὅτι καλόν.

19. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ ἡμέρα τετάρτη.

20. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἑρπετὰ ψυχῶν ζωσῶν, καὶ πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐγένετο οὕτως.

21. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰ κήτη τὰ μεγάλα, καὶ πᾶσαν ψυχὴν ζώων ἑρπετῶν, ἃ ἐξήγαγεν τὰ ὕδατα κατὰ γένη αὐτῶν, καὶ πᾶν πετεινὸν πτερωτὸν κατὰ γένος· καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς, ὅτι καλά.

22. Καὶ εὐλόγησεν αὐτὰ ὁ Θεὸς, λέγων· αὐξάνεσθε, καὶ πληθύνεστε, καὶ πληρώσατε τὰ ὕδατα τὰ ἐν ταῖς Θαλάσσαις· καὶ τὰ πετεινὰ πληθυνέσθω ἐπὶ τῆς γῆς.

23. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ ἡμέρα πέμπτη.

(I. 24. — II. 3.)

24. Εἶπεν ὁ Θεός· ἐξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζῶσαν κατὰ γένος, τετράποδα καὶ ἑρπετὰ καὶ θηρία τῆς γῆς, καὶ τὰ κτήνη, καὶ παντὰ τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς κατὰ γένος· καὶ ἐγένετο οὕτως.

25. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν· καὶ ἴδεν ὁ Θεὸς, ὅτι καλά.

26. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν· καὶ ἀρχέτωσαν τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τῶν κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς.

27. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν· ἄρσεν καὶ Θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς.

28. Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς λέγων· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς, καὶ ἄρχετε τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς.

29. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον σπόριμον σπεῖρον σπέρμα, ὅ ἐστιν ἐπάνω πάσης τῆς γῆς, καὶ πᾶν ξύλον, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ καρπὸν σπέρματος σπορίμου, ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν·

30. καὶ πᾶσιν τοῖς Θηρίοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσιν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ παντὶ ἑρπετῷ ἕρποντι ἐπὶ τῆς γῆς, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ ψυχὴν ζωῆς, καὶ πάντα χόρτον χλωρὸν εἰς βρῶσιν· καὶ ἐγένετο οὕτως.

31. Καὶ ἴδεν ὁ Θεὸς τὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν, καὶ ἰδοὺ καλὰ λίαν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα ἕκτη.

ΚΕΦ. Β'. II.

1. Καὶ συνετελέσθησαν ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, καὶ πᾶς ὁ κόσμος αὐτῶν.

2. Καὶ συνετέλεσεν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ τὰ ἔργα αὐτοῦ, ἃ ἐποίησεν· καὶ κατέπαυσεν ὁ Θεὸς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὧν ἐποίησεν.

3. Καὶ εὐλόγησεν ὁ Θεὸς τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην; καὶ ἡγίασεν αὐτήν· ὅτι ἐν αὐτῇ κατέπαυσεν ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων, ὧν ἤρξατο ὁ Θεὸς ποιῆσαι.

(II. 4. — 19.)

4. Αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως οὐρανοῦ τε καὶ γῆς, ὅτι ἐγένετο, ᾗ ἡμέρᾳ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν,

5. καὶ πᾶν χλωρὸν ἀγροῦ πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι· οὐ γὰρ ἔβρεξεν ὁ Θεὸς ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἦν ἐργάζεσθαι αὐτήν.

6. Πηγὴ δὲ ἀνέβαινεν ἐκ τῆς γῆς καὶ ἐπότιζεν πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς.

7. Καὶ ἔπλασεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, χοῦν λαβὼν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς· καὶ ἐγένετο ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν.

8. Καὶ ἐφύτευσεν ὁ Θεὸς παράδεισον ἐν Ἐδὲμ κατὰ ἀνατολὰς, καὶ ἔθετο ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον , ὃν ἔπλασεν.

9. Καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς ἔτι ἐκ τῆς γῆς πᾶν ξύλον ὡραῖον εἰς ὅρασιν καὶ καλὸν εἰς βρῶσιν, καὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου, καὶ τὸ ξύλον τοῦ εἰδέναι γνωστὸν καλοῦ καὶ πονηροῦ.

10. Ποταμὸς δὲ ἐκπορεύεται ἐξ Ἐδὲμ, ποτίζειν τὸν παράδεισον· ἐκεῖθεν ἀφορίζεται εἰς τέσσαρας ἀρχάς.

11. Ὄνομα τῷ ἑνὶ φεισόν· οὗτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν Εὐειλάτ, ἐκεῖ οὗ ἐστιν τὸ χρυσίον·

12. τὸ δὲ χρυσίον τῆς γῆς ἐκείνης καλόν· καὶ ἐκεῖ ἐστιν ὁ ἄνθραξ καὶ ὁ λίθος ὁ πράσινος.

13. Καὶ ὄνομα τῷ ποταμῷ τῷ δευτέρῳ Γεών· οὗτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν Αἰθιοπίας.

14. Καὶ ὁ ποταμὸς ὁ τρίτος, Τίγρις· οὗτος ὁ πορευόμενος κατέναντι Ἀσσυρίων. Ὁ δὲ ποταμὸς ὁ τέταρτος, οὗτος Εὐφράτης.

15. Καὶ ἔλαβεν Κύριος ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον ὃν ἔπλασεν, καὶ ἔθετο αὐτὸν ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς τρυφῆς, ἐργάζεσθαι αὐτὸν καὶ φυλάσσειν.

16. Καὶ ἐνετείλατο Κύριος ὁ Θεὸς τῷ Ἀδὰμ, λέγων· ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ, βρώσει φαγῇ·

17. ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν, οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ· ᾗ δ' ἂν ἡμέραν φάγεσθαι ἀπ' αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε.

18. Καὶ εἶπεν Κύριος ὁ Θεός· οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον· ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν.

19. Καὶ ἔπλασεν ὁ Θεὸς ἔτι ἐκ τῆς γῆς πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἤγαγεν αὐτὰ πρὸς τὸν Ἀδὰμ ἰδεῖν τί καλέσει αὐτά· καὶ πᾶν

Cap. II. v. 4. ὅτι) ὅτε. v. 9. ἐξαπέστειλεν) ἐξανέτειλεν. v. 17. ἡμέραν) ἡμέρᾳ.

ὃ ἐὰν ἐκάλεσεν αὐτὰ Ἀδὰμ ψυχὴν ζῶσαν, τοῦτο ὄνομα αὐτοῖς.

ΚΕΦ. Δ. IV.

(IV. 8. — 15.)

8. Εἶπεν Κάϊν πρὸς Ἄβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· διέλθωμεν δὴ εἰς τὸ πεδίον. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ, ἀνέστη Κάϊν ἐπὶ Ἄβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν.

9. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς Κάϊν· ποῦ ἔστιν Ἄβελ ὁ ἀδελφός σου; καὶ εἶπεν· οὐ γινώσκω. μὴ φύλαξ τοῦ ἀδελφοῦ μου εἰμι ἐγώ;

10. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· τί ἐποίησας τοῦτο; φωνὴ αἵματος τοῦ ἀδελφοῦ σου βοᾷ πρός με ἐκ τῆς γῆς.

11. Καὶ νῦν ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ τῆς γῆς, ἣ ἔχανε τὸ στόμα αὐτῆς, δέξασθαι τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ σου ἐκ τῆς χειρός σου.

12. ὅτι ἐργᾷ τὴν γῆν, καὶ οὐ προσθήσει τὴν ἰσχὺν αὐτῆς δοῦναί σοι· στένων καὶ τρέμων ἔσῃ ἐπὶ τῆς γῆς.

13. Καὶ εἶπεν Κάϊν πρὸς κύριον· μείζων ἡ αἰτία μου τοῦ ἀφεθῆναί με.

14. Καὶ εἰ ἐκβάλλεις με σήμερον ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου κρυβήσομαι, καὶ ἔσομαι στένων καὶ τρέμων ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἔσται, πᾶς ὁ εὑρίσκων με, ἀποκτενεῖ με.

15. Καὶ εἶπεν Κύριος ὁ Θεός· οὐχ οὕτως· πᾶς ὁ ἀποκτείνας Κάϊν, ἑπτὰ ἐκδικούμενα παραλύσει. Καὶ ἔθετο Κύριος ὁ Θεὸς σημεῖον τῷ Κάϊν, τοῦ μὴ ἀνελεῖν αὐτὸν πάντα τὸν εὑρίσκοντα αὐτόν.

(IV. 16. — 26.)

16. Ἐξῆλθεν Κάϊν ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ, καὶ ᾤκησεν ἐν γῇ Ναὶδ κατέναντι Ἐδέμ.

17. Καὶ ἔγνω Κάϊν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν τὸν Ἐνώς· καὶ ἦν οἰκοδομῶν πόλιν, καὶ ἐπωνόμασεν τὴν πόλιν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, Ἐνώς.

18. Ἐγεννήθη δὲ τῷ Ἐνὼς Γαϊδάδ· καὶ Γαϊδὰδ ἐγέννησεν τὸν Μαλελεήλ· καὶ Μαλελεὴλ ἐγέννησεν τὸν Μαθουσάλα· καὶ Μαθουσάλα ἐγέννησεν τὸν Λάμεχ.

19. Καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ Λάμεχ δύο γυναῖκας· ὄνομα τῇ μιᾷ, Ἀδά· καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ, Σελά.

20. Καὶ ἔτεκεν τὸν Ἰωβήλ. οὗτος ἦν ὁ πατὴρ οἰκούντων ἐν σκηναῖς κτηνοτρόφων.

21. Καὶ ὄνομα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, Ἰουβάλ· οὗτος ἦν ὁ καταδείξας ψαλτήριον καὶ κιθάραν.

22. Σελὰ δὲ ἔτεκεν καὶ αὐτὴ τὸν Θόβελ· καὶ ἦν σφυροκόπος χαλκεὺς χαλκοῦ καὶ σιδήρου· ἀδελφὴ δὲ Θόβελ, Νοεμά.

23. Εἶπεν δὲ Λάμεχ ταῖς ἑαυτοῦ γυναιξὶν Ἀδὰ καὶ Σελά· ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου γυναῖκες Λάμεχ, ἐνωτίσασθέ μου τοὺς λόγους· ὅτι ἄνδρα ἀπέκτεινα εἰς τραῦμα ἐμοί, καὶ νεανίσκον εἰς μώλωπα ἐμοί,

24. ὅτι ἑπτάκις ἐκδεδίκηται ἐκ Κάϊν, ἐκ δὲ Λάμεχ ἑβδομηκοντάκις ἑπτά.

25. Ἔγνω δὲ Ἀδὰμ Εὔαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱόν· καὶ

Cap. IV. v. 17 sq. Ἐνώς) Ἐνώχ. *v. 19. sqq.* Σελά) Σελλά. *v. 20. post* καὶ ἔτεκεν *des.* Ἀδά.

ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σὴθ, λέγουσα· ἐξανέστησεν γάρ μοι ὁ Θεὸς σπέρμα ἕτερον ἀντὶ Ἄβελ, ὃν ἀπέκτεινεν Κάϊν.

26. Καὶ τῷ Σὴθ ἐγένετο υἱός· ἐπωνόμασεν δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἐνώς. Οὗτος ἤλπισεν ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ.

ΚΕΦ. Ε' V.

(V. 1. — 24.)

1. Αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως ἀνθρώπων, ᾗ ἡμέρᾳ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν Ἀδάμ· κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν,

2. ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς· καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀδὰμ, ᾗ ἡμέρᾳ ἐποίησεν αὐτούς.

3. Ἔζησεν δὲ Ἀδὰμ ἔτη διακόσια τριάκοντα, καὶ ἐγέννησεν κατὰ τὴν εἰδέαν αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Σήθ·

4. ἐγένοντο δὲ αἱ ἡμέραι Ἀδὰμ, ἃς ἔζησεν μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Σὴθ, ἔτη ἑπτακόσια, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας·

5. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ἀδὰμ ἃς ἔζησεν, ἔτη ἐννακόσια τριάκοντα, καὶ ἀπέθανεν.

6. Ἔζησεν δὲ Σὴθ ἔτη διακόσια πέντε, καὶ ἐγέννησεν τὸν Ἐνώς·

7. καὶ ἔζησεν Σὴθ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ἐνὼς, ἔτη ἑπτακόσια ἑπτὰ, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας·

8. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Σὴθ ἔτη ἐννακόσια δεκαδύο, καὶ ἀπέθανεν.

9. Καὶ ἔζησεν Ἐνὼς ἔτη ἑκατὸν ἐνενήκοντα, καὶ ἐγέννησεν τὸν Καϊνᾶν·

10. καὶ ἔζησεν Ἐνὼς μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Καϊνᾶν, ἔτη ἑπτακόσια δεκαπέντε, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας·

11. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ἐνὼς ἔτη ἐννακόσια πέντε, καὶ ἀπέθανεν.

12. Καὶ ἔζησεν Καϊνᾶν ἔτη ἑκατὸν ἑβδομήκοντα, καὶ ἐγέννησεν τὸν Μαλελεήλ·

13. καὶ ἔζησεν Καϊνᾶν μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Μαλελεὴλ, ἔτη ἑπτακόσια τεσσαράκοντα, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας·

14. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Καϊνᾶν ἔτη ἐννακόσια δέκα, καὶ ἀπέθανεν.

15. Καὶ ἔζησεν Μαλελεὴλ ἔτη ἑκατὸν ἑξηκονταπέντε, καὶ ἐγέννησεν τὸν Ἰάρεδ·

16. καὶ ἔζησεν Μαλελεὴλ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ἰάρεδ, ἔτη ἑπτακόσια τριάκοντα, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας·

17. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Μαλελεὴλ ἔτη ἑπτακόσια ἐνενηκονταπέντε, καὶ ἀπέθανεν·

18. καὶ ἔζησεν Ἰάρεδ ἔτη ἑκατὸν ἑξηκονταδύο, καὶ ἐγέννησεν τὸν Ἐνώχ·

19. καὶ ἔζησεν Ἰάρεδ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ἐνὼχ, ἔτη ὀκτακόσια, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας·

20. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ἰάρεδ ἔτη ἐννακόσια ἑξηκονταδύο, καὶ ἀπέθανεν·

21. καὶ ἔζησεν Ἐνὼχ ἔτη ἑκατὸν καὶ ἑξηκονταπέντε, καὶ ἐγέννησεν τὸν Μαθουσάλα·

22. εὐηρέστησεν δὲ Ἐνὼχ τῷ Θεῷ, καὶ ἔζησεν Ἐνὼχ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν

Cap. V. v. 17. ἑπτακόσια) ὀκτακόσια.

Μαθουσάλα, ἔτη διακόσια, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας·

23. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ἐνὼχ ἔτη τριακόσια ἑξηκονταπέντε·

24. καὶ εὐηρέστησεν Ἐνὼχ τῷ Θεῷ, καὶ οὐχ εὑρίσκετο, διότι μετετέθηκεν αὐτὸν ὁ Θεός.

(V. 32. — VI. 8.)

32. Νῶε ἦν ἐτῶν πεντακοσίων, καὶ ἐγέννησεν Νῶε τρεῖς υἱούς, τὸν Σὴμ, τὸν Χὰμ, τὸν Ἰάφεθ.

ΚΕΦ. ϛ'. VI.

1. Καὶ ἐγένετο, ἤρξαντο οἱ ἄνθρωποι πολλοὶ γίνεσθαι ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ θυγατέρες ἐγεννήθησαν αὐτοῖς,

2. ἰδόντες δὲ υἱοὶ τοῦ Θεοῦ τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων, ὅτι καλαί εἰσιν, ἔλαβον ἑαυτοῖς γυναῖκας ἀπὸ πασῶν ὧν ἐξελέξαντο.

3. Καὶ εἶπεν Κύριος ὁ Θεός· οὐ μὴ καταμείνῃ τὸ πνεῦμα μου ἐν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις εἰς τὸν αἰῶνα, διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς σάρκα· ἔσονται δὲ αἱ ἡμέραι αὐτῶν ἑκατὸν εἴκοσι ἔτη.

4. Οἱ δὲ γίγαντες ἦσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις· καὶ μετ' ἐκεῖνο, ὡς ἂν εἰσεπορεύοντο υἱοὶ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐγεννῶσαν ἑαυτοῖς, ἐκεῖνοι ἦσαν οἱ γίγαντες οἱ ἀπ' αἰῶνος, οἱ ἄνθρωποι οἱ ὀνομαστοί.

5. Ἰδὼν δὲ Κύριος ὁ Θεὸς ὅτι ἐπληθύνθησαν αἱ κακίαι τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πᾶς τις διανοεῖται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ πάσας τὰς ἡμέρας,

6. καὶ ἐνεθυμήθη ὁ Θεὸς ὅτι ἐποίησεν τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ διενοήθη.

7. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· ἀπαλείψω τὸν ἄνθρωπον ὃν ἐποίησα ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἀπὸ ἑρπετῶν ἕως πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ· ὅτι ἐνεθυμήθην ὅτι ἐποίησα αὐτούς.

8. Νῶε δὲ εὗρεν χάριν ἔναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ.

(VI. 9. — 22.)

9. Νῶε ἄνθρωπος δίκαιος, τέλειος ὢν ἐν τῇ γενεᾷ αὐτοῦ.

10. Ἐγέννησεν δὲ Νῶε τρεῖς υἱούς, τὸν Σὴμ, τὸν Χὰμ, τὸν Ἰάφεθ.

11. Ἐφθάρη δὲ ἡ γῆ ἔναντι τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας.

12. Καὶ ἴδεν Κύριος ὁ Θεὸς τὴν γῆν, καὶ ἦν κατεφθαρμένη· ὅτι κατέφθειρεν πᾶσα σὰρξ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

13. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς Νῶε· καιρὸς παντὸς ἀνθρώπου ἥκει ἐναντίον ἐμοῦ, ὅτι ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ καταφθείρω αὐτοὺς καὶ τὴν γῆν.

14. Ποίησον οὖν σεαυτῷ κιβωτὸν ἐκ ξύλων τετραγώνων· νοσσιὰς ποιήσεις ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἀσφαλτώσεις αὐτὴν ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν τῇ ἀσφάλτῳ.

15. Καὶ οὕτως ποιήσεις τὴν κιβωτόν· τριακοσίων πήχεων τὸ μῆκος τῆς κιβωτοῦ, καὶ πεντήκοντα πήχεων τὸ πλάτος, καὶ τριάκοντα πήχεων τὸ ὕψος.

VI. Cap. v. 21. ἀρωμάτων) βρωμάτων.

16. Ἐπισυνάγων ποιήσεις τὴν κιβωτὸν, καὶ εἰς πῆχυν συντελέσεις αὐτὴν ἄνωθεν, τὴν δὲ θύραν ποιήσεις ἐκ πλαγίων· κατάγαια διώροφα καὶ τριώροφα ποιήσεις αὐτήν.

17. Ἐγὼ δὲ ἰδοὺ ἐπάγω τὸν κατακλυσμὸν, ὕδωρ ἐπὶ τὴν γῆν, καταφθεῖραι πᾶσαν σάρκα, ἐν ᾗ ἐστιν πνεῦμα ζωῆς ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ὅσα ἂν ᾖ ἐπὶ τῆς γῆς, τελευτήσει.

18. Καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου μετὰ σοῦ· εἰσελεύσῃ δὲ εἰς τὴν κιβωτὸν σὺ καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ ἡ γυνή σου, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου.

19. Καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων, καὶ ἀπὸ πάσης σαρκὸς, δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰσάξεις εἰς τὴν κιβωτὸν, ἵνα τρέφῃς μετὰ σεαυτοῦ· ἄρσεν καὶ θῆλυ ἔσονται.

20. Ἀπὸ πάντων τῶν ὀρνέων τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ κατὰ γένος, καὶ ἀπὸ παντῶν τῶν κτηνῶν κατὰ γένος, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν, δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰσελεύσονται πρός σε, τρέφεσθαι μετὰ σοῦ, ἄρσεν καὶ θῆλυ.

21. Σὺ δὲ λήψῃ μετὰ σεαυτοῦ ἀπὸ πάντων τῶν ἀρωμάτων ἃ ἔδεσθε, καὶ συνάξεις πρὸς σεαυτὸν, καὶ ἔσονταί σοι καὶ ἐκείνοις φαγεῖν.

22. Καὶ ἐποίησεν Νῶε πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ Θεὸς, οὕτως ἐποίησεν.

ΚΕΦ. Ζʹ. VII.

(VII. 1. — 5.)

1. Εἶπεν Κύριος ὁ Θεὸς πρὸς Νῶε· εἴσελθε σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου εἰς τὴν κιβωτὸν, ὅτι σὲ ἴδον δίκαιον ἐναντίον ἐμοῦ ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ.

2. Ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν εἰσάγαγε πρὸς σὲ ἑπτὰ, ἄρσεν καὶ θῆλυ· ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν μὴ καθαρῶν δύο δύο, ἄρσεν καὶ θῆλυ.

3. Καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ τῶν καθαρῶν ἑπτὰ ἑπτὰ, ἄρσεν καὶ θῆλυ· καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ τῶν μὴ καθαρῶν δύο δύο, ἄρσεν καὶ θῆλυ, διαθρέψαι σπέρμα ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

4. Ἔτι γὰρ ἡμερῶν ἑπτὰ, ἐγὼ ἐπάγω ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας, καὶ ἐξαλείψω πᾶσαν τὴν ἐξανάστασιν ἣν ἐποίησα, ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους.

5. Καὶ ἐποίησεν Νῶε πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ Κύριος ὁ Θεός.

(VII. 6. — 9.)

6. Νῶε ἦν ἐτῶν ἑξακοσίων. καὶ ὁ κατακλυσμὸς τοῦ ὕδατος ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς.

7. Εἰσῆλθεν δὲ Νῶε καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κιβωτὸν, διὰ τὸ ὕδωρ τοῦ κατακλυσμοῦ.

8. Καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τῶν μὴ καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν μὴ καθαρῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς·

9. δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰσῆλθεν πρὸς Νῶε εἰς τὴν κιβωτὸν, ἄρσεν καὶ θῆλυ, καθὰ ἐνετείλατο ὁ Θεὸς τῷ Νῶε.

Cap. VII. v. 6. ante τρεῖς *des. ai.*

(VII. 11. — VIII. 3.)

11. Ἐγένετο ἐν τῷ ἑξακοσιοστῷ ἔτει ἐν τῇ ζωῇ τοῦ Νῶε τοῦ δευτέρου μηνὸς, ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐῤῥάγησαν πᾶσαι αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου, καὶ οἱ καταράκται τοῦ οὐρανοῦ ἠνεῴχθησαν·

12. καὶ ἐγένετο ὁ ὑετὸς ἐπὶ τῆς γῆς τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας.

13. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ εἰσῆλθεν Νῶε, Σὴμ, Χὰμ, Ἰάφεθ, υἱοὶ Νῶε, καὶ τρεῖς γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κιβωτόν.

14. Καὶ πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος, καὶ πάντα τὰ κτήνη κατὰ γένος, καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος, καὶ πᾶν ὄρνεον πτερωτὸν κατὰ γένος,

15. εἰσῆλθεν πρὸς Νῶε εἰς τὴν κιβωτὸν, δύο δύο ἀπὸ πάσης σαρκὸς ἐν ᾧ ἐστιν πνεῦμα ζωῆς·

16. καὶ τὰ εἰσπορευόμενα ἄρσεν καὶ θῆλυ ἀπὸ πάσης σαρκὸς εἰσῆλθεν πρὸς Νῶε, καθὰ ἐνετείλατο Κύριος ὁ Θεὸς τῷ Νῶε· καὶ ἔκλεισεν Κύριος ὁ Θεὸς ἔξωθεν αὐτοῦ τὴν κιβωτόν.

17. Καὶ ἐγένετο ὁ κατακλυσμὸς τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπληθύνθη τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπῆρεν τὴν κιβωτὸν καὶ ὑψώθη ἐπὶ τῆς γῆς·

18. καὶ ἐπεκράτει τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπληθύνετο σφόδρα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπαίρετο ἡ κιβωτὸς ἐπάνω τοῦ ὕδατος.

19. Τὸ δὲ ὕδωρ ἐπεκράτει σφόδρα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπεκάλυψεν πάντα τὰ ὄρη τὰ ὑψηλὰ, ἃ ἦν ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ·

20. δεκαπέντε πήχεις ἐπάνω ὑψώθη τὸ ὕδωρ, ἐπεκάλυψεν πάντα τὰ ὄρη.

21. Καὶ ἀπέθανεν πᾶσα σὰρξ κινουμένη ἐπὶ τῆς γῆς, τῶν πετεινῶν καὶ τῶν κτηνῶν καὶ τῶν θηρίων, καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πᾶς ἄνθρωπος·

22. καὶ πάντα ὅσα ἔχει πνοὴν ζωῆς, καὶ πᾶς ὃς ἦν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, ἀπέθανεν.

23. Καὶ ἐξηλείφθη πᾶν τὸ ἀνάστημα, ὃ ἦν ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους καὶ ἑρπετῶν καὶ πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐξηλείφθησαν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ κατελείφθη Νῶε μόνος, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ κιβωτῷ.

24. Καὶ ὑψώθη τὸ ὕδωρ ἐπὶ τῆς γῆς ἡμέρας ἑκατὸν πεντήκοντα.

ΚΕΦ. Η'. VIII.

1. Καὶ ἐμνήσθη ὁ Θεὸς τοῦ Νῶε, καὶ πάντων τῶν θηρίων καὶ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ πάντων τῶν πετεινῶν, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν, ὅσα ἦν μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ κιβωτῷ· καὶ ἐπήγαγεν ὁ Θεὸς πνεῦμα ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐκόπασεν τὸ ὕδωρ.

2. Καὶ ἐπεκαλύφθησαν αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου, καὶ οἱ καταράκται τοῦ οὐρανοῦ, καὶ συνεσχέθη ὁ ὑετὸς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ·

3. καὶ ἐνεδίδου τὸ ὕδωρ πορευόμενον ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἠλαττονοῦτο τὸ ὕδωρ μετὰ ἑκατὸν πεντήκοντα ἡμέρας.

(VIII. 4. — 21.)

4. Ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς ἐν τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ, ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς, ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ Ἀραράτ.

5. Τὸ δὲ ὕδωρ ἠλαττονοῦτο ἕως τοῦ δεκάτου μηνός· ὤφθησαν δὲ αἱ κεφαλαὶ τῶν ὀρέων ἐν τῷ δεκάτῳ μηνὶ, τῇ πρώτῃ τοῦ μηνός.

6. Καὶ ἐγένετο μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας, καὶ ἀνέῳξεν Νῶε τὴν θύραν τῆς κιβωτοῦ ἣν ἐποίησεν, καὶ ἀπέστειλεν τὸν κόρακα, ἰδεῖν εἰ κεκόπακεν τὸ ὕδωρ.

7. Καὶ ἐξελθὼν, οὐκ ἀνέστρεψεν ἕως τοῦ ξηρανθῆναι τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς.

8. Καὶ ἐξαπέστειλεν τὴν περιστερὰν παρ' αὐτοῦ, ἰδεῖν εἰ κεκόπακεν τὸ ὕδωρ ἀπὸ πρωσοπου τῆς γῆς.

9. Καὶ οὐχ εὑροῦσα ἡ περιστερὰ ἀνάπαυσιν τοῖς ποσὶν αὐτῆς, ὑπέστρεψεν πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν κιβωτὸν, ὅτι ὕδωρ ἦν ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ, ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν κιβωτόν.

10. Καὶ ἐπισχὼν ἔτι ἑπτὰ ἡμέρας, ἐξαπέστειλεν τὴν περιστερὰν ἐκ τῆς κιβωτοῦ.

11. Καὶ ἀνέστρεψεν πρὸς αὐτὸν ἡ περιστερὰ πρὸς ἑσπέραν, καὶ εἶχεν φύλλον ἐλαίας κάρφος ἐν τῷ στόματι αὐτῆς· καὶ ἔγνω Νῶε ὅτι κεκόπακεν τὸ ὕδωρ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς.

12. Καὶ ἐπισχὼν ἔτι ἑπτὰ ἡμέρας ἑτέρας, ἐξαπέστειλεν τὴν περιστερὰν, καὶ οὐ προσέθετο τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς αὐτὸν ἔτι.

13. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑνὶ καὶ ἑξακοσιοστῷ ἔτει ἐν τῇ ζωῇ τοῦ Νῶε, τοῦ πρώτου μηνὸς, μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐξέλειπεν τὸ ὕδωρ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς· καὶ ἀπεκάλυψεν Νῶε τὴν στέγην τῆς κιβωτοῦ ἣν ἐποίησεν, καὶ ἴδεν ὅτι ἐξέλειπεν τὸ ὕδωρ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς.

14. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ μηνὶ, ἑπτακαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ ἐξηράνθη ἡ γῆ, καὶ ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἠνέῳξεν τὴν κιβωτόν.

15. Καὶ εἶπεν Κύριος ὁ Θεὸς τῷ Νῶε, λέγων·

16. ἔξελθε ἐκ τῆς κιβωτοῦ σὺ, καὶ ἡ γυνή σου, καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου μετὰ σοῦ,

17. καὶ πάντα τὰ θηρία ὅσα ἐστὶν μετὰ σοῦ, καὶ πᾶσα σὰρξ ἀπὸ πετεινῶν ἕως κτηνῶν, καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς ἐξάγαγε μετὰ σεαυτοῦ· καὶ αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε ἐπὶ τῆς γῆς.

18. Καὶ ἐξῆλθεν Νῶε, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ·

19. καὶ πάντα τὰ θηρία, καὶ πάντα τὰ κτήνη, καὶ πᾶν πετεινὸν, καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς κιβωτοῦ, ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ τρίτου.

20. Καὶ ᾠκοδόμησεν Νῶε θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ, καὶ ἔλαβεν ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀνήνεγκεν ὁλοκάρπωσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.

21. Καὶ ὠσφράνθη Κύριος ὁ Θεὸς ὀσμὴν εὐωδίας.

(VIII. 21. — IX. 7.)

21. Εἶπεν Κύριος ὁ Θεὸς διανοηθείς· οὐ μὴ προσθήσω ἔτι καταράσασθαι τὴν γῆν διὰ τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων, ὅτι ἔγκειται ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πο–

νηρὰ ἐκ νεότητος· οὐ προσθήσω οὖν πατάξαι πᾶσαν σάρκα ζῶσαν, καθὼς ἐποίησα.

22. Πάσας τὰς ἡμέρας τῆς γῆς σπέρμα καὶ θερισμὸν, ψύχος καὶ καῦμα, θέρος καὶ ἔαρ, ἡμέραν καὶ νύκτα οὐ καταπαύσουσιν.

ΚΕΦ. Θ'. IX.

1. Καὶ εὐλόγησεν ὁ Θεὸς τὸν Νῶε καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς.

2. Καὶ ὁ τρόμος ὑμῶν καὶ ὁ φόβος ὑμῶν ἔσται ἐπὶ πᾶσιν τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ κινούμενα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης· ὑπὸ χεῖρας ὑμῖν δέδωκα.

3. Καὶ πᾶν ἑρπετὸν, ὅ ἐστι ζῶν, ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν· ὡς λάχανα χόρτου δέδωκα ὑμῖν πάντα.

4. Πλὴν κρέα ἐν αἵματι ψυχῆς οὐ φάγεσθε.

5. Καὶ γὰρ τὸ ὑμέτερον αἷμα τῶν ψυχῶν ὑμῶν ἐκζητήσω, ἐκ χειρὸς τῶν θηρίων ἐκζητήσω αὐτό· καὶ ἐκ χειρὸς ἀνθρώπου ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐκζητήσω τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου.

6. Ὁ ἐκχέων αἷμα ἀνθρώπου, ἀντὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐκχυθήσονται· ὅτι ἐν εἰκόνι Θεοῦ ἐποίησα τὸν ἄνθρωπον.

7. Ὑμεῖς δὲ αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς.

(IX. 8. — 17.)

8. Εἶπεν ὁ Θεὸς τῷ Νῶε, καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, λέγων·

9. ἰδοὺ ἐγὼ ἀνίστημι τὴν διαθήκην μου ὑμῖν, καὶ τῷ σπέρματι ὑμῶν μεθ' ὑμᾶς,

10. καὶ πάσῃ ψυχῇ ζώσῃ μεθ' ὑμῶν ἀπὸ ὀρνέων καὶ ἀπὸ κτηνῶν, καὶ πᾶσιν τοῖς θηρίοις τῆς γῆς ὅσα μεθ' ὑμῶν ἀπὸ πάντων τῶν ἐξελθόντων ἐκ τῆς κιβωτοῦ,

11. καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου πρὸς ὑμᾶς· καὶ οὐκ ἀποθανεῖται πᾶσα σὰρξ ἔτι ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ κατακλυσμοῦ, καὶ οὐκέτι ἔσται κατακλυσμὸς ὕδατος, καταφθεῖραι πᾶσαν τὴν γῆν.

12. Καὶ εἶπεν Κύριος ὁ Θεὸς τῷ Νῶε· τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς διαθήκης, ἣς ἐγὼ δίδωμι ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς ζώσης ὅσα ἐστὶν μεθ' ὑμῶν, εἰς γενεὰς αἰωνίους·

13. τὸ τόξον μου τίθημι ἐν τῇ νεφέλῃ, καὶ ἔσται εἰς σημεῖον διαθήκης ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ τῆς γῆς.

14. Καὶ ἔσται ἐν τῷ συννεφεῖν με νεφέλας ἐπὶ τῆς γῆς, ὀφθήσεται τὸ τόξον μου ἐν τῇ νεφέλῃ·

15. καὶ τότε μνησθήσομαι τῆς διαθήκης μου, ἥ ἐστιν ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς ζώσης ἐν πάσῃ σαρκὶ, καὶ οὐκέτι ἔσται τὸ ὕδωρ εἰς κατακλυσμὸν, ὥστε ἐξαλεῖψαι πᾶσαν σάρκα·

16. καὶ ἔσται τὸ τόξον μου ἐν τῇ νεφέλῃ, καὶ ὄψομαι τοῦ μνησθῆναι διαθήκης αἰωνίου ἀνὰ μέσον ἐμοῦ, καὶ ἀνὰ μέσον πάσης

Cap. IX. v. 4. κρέα) κρέας.

ψυχῆς ζώσης ἐν πάσῃ σαρκὶ, ἥ ἐστιν ἐπὶ τῆς γῆς.

17. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς τῷ Νῶε· τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς διαθήκης, ἧς διεθέμην ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον πάσης σαρκὸς, ἥ ἐστιν ἐπὶ τῆς γῆς.

(IX. 18. — X. 1.)

18. Ἦσαν οἱ υἱοὶ Νῶε οἱ ἐξελθόντες ἐκ τῆς κιβωτοῦ, Σὴμ, Χὰμ, Ἰάφεθ· Χὰμ δὲ ἦν πατὴρ Χαναάν.

19. Τρεῖς οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Νῶε· ἀπὸ τούτων διεσπάρησαν ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

20. Καὶ ἤρξατο Νῶε ἄνθρωπος γεωργὸς γῆς, καὶ ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα·

21. καὶ ἔπιεν ἐκ τοῦ οἴνου, καὶ ἐμεθύσθη, καὶ ἐγυμνώθη ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.

22. Καὶ ἴδεν Χὰμ ὁ πατὴρ Χαναὰν τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐξελθὼν ἀπήγγειλεν τοῖς δυσὶν ἀδελφοῖς αὐτοῦ ἔξω.

23. Καὶ λαβόντες Σὴμ καὶ Ἰάφεθ τὸ ἱμάτιον, ἐπέθεντο ἐπὶ τὰ δύο νῶτα αὐτῶν, καὶ συνεκάλυψαν τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν· καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῶν ὀπισθοφανὲς, καὶ τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν οὐκ ἴδον.

24. Ἐξένηψεν δὲ Νῶε ἀπὸ τοῦ οἴνου, καὶ ἔγνω ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ νεώτερος.

25. Καὶ εἶπεν· ἐπικατάρατος Χάμ· παῖς οἰκέτης ἔσται τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

26. Καὶ εἶπεν· εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Σήμ, καὶ ἔσται Χαναὰν παῖς αὐτοῦ.

27. Πλατύναι ὁ Θεὸς τῷ Ἰάφεθ, καὶ κατοικησάτω ἐν τοῖς σκηνώμασιν τοῦ Σὴμ καὶ γενηθήτω Χαναὰν παῖς αὐτοῦ.

28. Ἔζησεν δὲ Νῶε μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἔτη τριακόσια πεντήκοντα·

29. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Νῶε ἔτη ἐννακόσια πεντήκοντα, καὶ ἀπέθανεν.

ΚΕΦ. Ι'. X.

1. Αὗται δὲ αἱ γενέσεις τῶν υἱῶν Νῶε, Σὴμ, Χὰμ, Ἰάφεθ· καὶ ἐγεννήθησαν αὐτοῖς υἱοὶ μετὰ τὸν κατακλυσμόν.

(X. 32. — XI. 9.)

32. Αὗται αἱ φυλαὶ υἱῶν Νῶε κατὰ γενέσεις αὐτῶν, κατὰ ἔθνη αὐτῶν· ἀπὸ τούτων διεσπάρησαν νῆσοι τῶν ἐθνῶν ἐπὶ τῆς γῆς μετὰ τὸν κατακλυσμόν.

ΚΕΦ. Κ'. XI.

1. Καὶ ἦν πᾶσα ἡ γῆ χεῖλος ἕν, καὶ φωνὴ μία πᾶσιν.

2. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κινῆσαι αὐτοὺς ἀπὸ ἀνατολῶν, εὗρεῖν πεδίον ἐν γῇ Σεναάρ, καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ.

3. Καὶ εἶπεν ἄνθρωπος τῷ πλησίον· δεῦτε πλινθεύσωμεν πλίνθους, καὶ ὀπτήσωμεν αὐτὰς πυρί. καὶ ἐγένετο αὐτοῖς ἡ πλίνθος εἰς λίθον, καὶ ἄσφαλτος ἦν αὐτοῖς ὁ πηλός.

4. Καὶ εἶπον. δεῦτε οἰκοδομήσωμεν ἑαυτοῖς πόλιν καὶ πύργον, οὗ ἔσται ἡ κεφαλὴ ἕως τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ποιήσωμεν ἑαυτοῖς ὄνομα πρὸ τοῦ διασπαρῆναι ἡμᾶς ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς.

5. Καὶ κατέβη Κύριος ὁ Θεὸς ἰδεῖν τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον, ὃν ᾠκοδόμησαν υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων.

6. *Καὶ εἶπεν Κύριος· ἰδοὺ γένος ἓν, καὶ χεῖλος ἓν πάντων· καὶ τοῦτο ἤρξαντο ποιῆσαι· καὶ νῦν οὐκ ἐκλείψει ἀπ' αὐτῶν πάντα, ὅσα ἂν ἐπιθῶνται ποιεῖν.*

7. *Δεῦτε, καὶ καταβάντες συγχέωμεν αὐτῶν τὴν γλῶσσαν, ἵνα μὴ ἀκούσωσιν ἕκαστος τῆς φωνῆς τοῦ πλησίον.*

8. *Καὶ διέσπειρεν Κύριος ὁ Θεὸς αὐτοὺς ἐκεῖθεν ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, καὶ ἐπαύσαντο οἰκοδομοῦντες τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον.*

9. *Διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Σύγχυσις· ὅτι ἐκεῖ συνέχεεν Κύριος ὁ Θεὸς τὰ χείλη πάσης τῆς γῆς, καὶ ἐκεῖθεν διέσπειρεν αὐτοὺς Κύριος ὁ Θεὸς ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς.*

ΚΕΦ. ΙΒ'. XII.

(XII. 1. — 7.)

1. *Εἶπεν Κύριος τῷ Ἁβραάμ· ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου, καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου, καὶ δεῦρο εἰς γῆν, ἥν ἄν σοι δείξω·*

2. *καὶ ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα, καὶ πολὺ, καὶ εὐλογήσω σε, καὶ μεγαλυνῶ τὸ ὄνομά σου, καὶ ἔσῃ εὐλογημένος·*

3. *καὶ εὐλογήσω τοὺς εὐλογοῦντάς σε, καὶ τοὺς καταρωμένους σε καταράσομαι· καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς.*

4. *Καὶ ἐπορεύθη Ἄβραν, καθάπερ ἐλάλησεν αὐτῷ Κύριος ὁ Θεὸς, καὶ ᾤχετο μετ' αὐτοῦ Λώτ· Ἄβραμ δὲ ἦν ἐτῶν ἑβδομηκονταπέντε, ὅτε ἐξῆλθεν ἐκ Χαῤῥάν.*

5. *Καὶ ἔλαβεν Ἄβραμ Σάραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ Λὼτ τὸν υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν ὅσα ἐκτήσαντο ἐν Χαῤῥὰν, καὶ ἐξῆλθον πορευθῆναι εἰς γῆν Χαναάν·*

6. *Καὶ διώδευσεν Ἄβραμ τὴν γῆν εἰς τὸ μῆκος αὐτῆς ἕως τοῦ τόπου Συχὲμ, ἐπὶ τὴν δρῦν τὴν ὑψηλήν· οἱ δὲ Χαναναῖοι τότε κατῴκουν τὴν γῆν.*

7. *Καὶ ὤφθη Κύριος τῷ Ἄβραμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· τῷ σπέρματί σου δώσω τὴν γῆν ταύτην· καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ τῷ ὀφθέντι αὐτῷ.*

ΚΕΦ. ΙΓ'. XIII.

(XIII. 12. — 18.)

12. *Ἄβραν παρῴκησεν ἐν γῇ Χαναάν· Λὼτ δὲ παρῴκησεν ἐν πόλει τῶν περιχώρων, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν Σοδόμοις.*

13. *Οἱ δὲ ἄνθρωποι οἱ ἐν Σοδόμοις πονηροὶ καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ σφόδρα.*

14. *Ὁ δὲ Θεὸς εἶπεν τῷ Ἄβραν, μετὰ τὸ διαχωρισθῆναι τὸν Λὼτ ἀπ' αὐτοῦ· ἀνάβλεψας τοῖς ὀφθαλμοῖς ἴδε ἀπὸ τοῦ τόπου οὗ νῦν σὺ εἶ, πρὸς βοῤῥᾶν καὶ λίβα καὶ ἀνατολὰς καὶ θάλασσαν·*

15. *ὅτι πᾶσαν τὴν γῆν ἣν σὺ ὁρᾷς, σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματί σου ἕως τοῦ αἰῶνος.*

16. *Καὶ ποιήσω τὸ σπέρμα σου, ὡς τὴν ἄμμον τῆς γῆς· εἰ δύναταί τις ἐξαριθμῆσαι τὴν ἄμμον τῆς γῆς, καὶ τὸ σπέρμα σου ἀριθμηθήσεται.*

Cap. XII. v. 1. Ἀβραάμ) Ἄβραμ. v. 4. Ἄβραν) Ἄβραμ.

17. Ἀναστὰς διόδευσον τὴν γῆν εἰς τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ εἰς τὸ πλάτος αὐτῆς· ὅτι σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματί σου.

18. Καὶ ἀποσκηνώσας Ἄβραμ, ἐλθὼν κατῴκησεν παρὰ τὴν δρῦν τὴν Μαμβρῆν, τὴν ἐν Χεβρών· καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ τῷ ὀφθέντι αὐτῷ.

ΚΕΦ. ΙΔ'. XIV.

(XIV. 14. — 20.)

14. Ἀκούσας Ἄβραμ ὅτι ᾐχμαλώτευται Λὼτ ὁ ἀδελφιδοῦς αὐτοῦ, ἠρίθμησεν τοὺς ἰδίους οἰκογενεῖς αὐτοῦ τριακοσίους δέκα καὶ ὀκτώ, καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω αὐτῶν ἕως Δάμ.

15. Καὶ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτοὺς τὴν νύκτα αὐτὸς, καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς, καὶ ἐξεδίωξεν αὐτοὺς ἕως Χοβὰλ, ἥ ἐστιν ἐν ἀριστερᾷ Δαμασκοῦ·

16. καὶ ἀπέστρεψεν πᾶσαν τὴν ἵππον Σοδόμων, καὶ Λὼτ τὸν ἀδελφιδοῦν αὐτοῦ ἀπέστρεψεν, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τὸν λαόν.

17. Ἐξῆλθεν δὲ βασιλεὺς Σοδόμων εἰς συνάντησιν, μετὰ τὸ ἀναστρέψαι αὐτὸν ἀπὸ τῆς κοπῆς τοῦ Χοδολαγομὸρ, καὶ τοῦ βασιλέως τῶν μετ' αὐτοῦ, εἰς τὴν κοιλάδα τὴν Σαυή· τοῦτο ἦν πεδίον βασιλέως.

18. Καὶ Μελχισεδὲκ βασιλεὺς Σαλὴμ ἐξήνεγκεν ἄρτους καὶ οἶνον· ἦν δὲ ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου.

19. Καὶ εὐλόγησεν τὸν Ἄβραμ, καὶ εἶπεν· εὐλογημένος Ἄβραμ τῷ Θεῷ τῷ ὑψίστῳ, ὃς ἔκτισεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

20. Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὕψιστος, ὃς παρέδωκεν τοὺς ἐχθρούς σου ὑποχειρίους σου.

ΚΕΦ. ΙΕ' XV.

(XV. 1. — 15.)

1. Ἐγένετο ῥῆμα Κυρίου πρὸς Ἄβραμ, λέγων ἐν ὁράματι τῆς νυκτός· μὴ φοβοῦ Ἄβραμ· ἐγὼ ὑπερασπίζω σου· ὁ μισθός σου πολὺς ἔσται σφόδρα.

2. Λέγει δὲ Ἄβραμ· δέσποτα, τί μοι δώσεις; ἐγὼ δὲ ἀπολλύομαι ἄτεκνος· ὁ δὲ υἱός μου ἐκ τῆς οἰκογενοῦς μου, οὗτος Δαμασκὸς Ἐλιέζερ.

3. Καὶ εἶπεν Ἄβραμ· ἐπειδὴ ἐμοὶ οὐκ ἔδωκας σπέρμα, ὁ δὲ οἰκογενής μου κληρονομήσει με.

4. Καὶ εὐθὺς φωνὴ ἐγένετο πρὸς αὐτὸν, λέγουσα· οὐ κληρονομήσει σε οὗτος, ἀλλ' ὁ ἐξελεύσεται ἐκ σοῦ, οὗτος κληρονομήσει σε.

5. Ἐξήγαγεν δὲ αὐτὸν ἔξω, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀνάβλεψον εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἀρίθμησον τοὺς ἀστέρας, εἰ δυνήσῃ ἐξαριθμῆσαι αὐτούς. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου.

6. Καὶ ἐπίστευσεν Ἄβραμ τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.

7. Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν, ἐγώ εἰμι ὁ Θεὸς ὁ ἐξαγαγών σε ἐκ χειρὸς Χαλδαίων, ὥστε δοῦναί σοι τὴν γῆν ταύτην κληρονομῆσαι αὐτήν.

8. Εἶπεν δέ· δέσποτα Κύριε, κατὰ τί γνώσομαι τοῦτο, ὅτι κληρονομήσω αὐτήν;

9. Εἶπεν δὲ αὐτῷ. λάβε μοι δάμαλιν

Cap. XIV. v. 14. Δάμ) Δάν.

τριετίζουσαν, καὶ αἶγα τριετίζουσαν, καὶ κριὸν τριετίζοντα, τρυγόνα καὶ περιστεράν.

10. Ἔλαβεν δὲ αὐτῷ ταῦτα πάντα, καὶ διεῖλεν τὰ μέσα, καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἀντιπρόσωπα ἀλλήλοις· τὰ δὲ ὄρνεα οὐ διεῖλεν.

11. Κατέβη δὲ ὄρνεα ἐπὶ τὰ σώματα, τὰ διχοτομήματα αὐτῶν· καὶ συνεκάθισεν αὐτοῖς Ἄβραμ.

12. Περὶ δὲ ἡλίου δυσμὰς ἔκστασις ἐπέπεσεν τῷ Ἄβραμ, καὶ ἰδοὺ φόβος μέγας σκοτεινὸς ἐμπίπτει αὐτῷ.

13. Καὶ ἐῤῥέθη πρὸς Ἄβραμ· ὅτι πάροικον ἔσται τὸ σπέρμα σου ἐν γῇ οὐκ ἰδίᾳ, καὶ δουλώσουσιν αὐτοὺς, καὶ κακώσουσιν, καὶ ταπεινώσουσιν αὐτοὺς ἔτη τετρακόσια.

14. Τὸ δὲ ἔθνος, ᾧ ἐὰν δουλεύσωσιν, κρινῶ ἐγώ· μετὰ δὲ ταῦτα ἐξελεύσονται ὧδε μετὰ ἀποσκευῆς πολλῆς.

15. Σὺ δὲ ἀπελεύσῃ πρὸς τοὺς πατέρας σου μετ' εἰρήνης, τραφεὶς ἐν γήρει καλῶν.

ΚΕΦ. ΙΖ΄. XVII.

(XVII. 1. — 9.)

1. Ἐγένετο Ἄβραμ ἐτῶν ἐνενηκονταεννέα· καὶ ὤφθη Κύριος τῷ Ἄβραμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐγώ εἰμι ὁ Θεός σου, εὐαρέστει ἐναντίον ἐμοῦ, καὶ γίνου ἄμεμπτος.

2. Καὶ θήσω τὴν διαθήκην μου ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον σου, καὶ πληθυνῶ σε σφόδρα.

3. Καὶ ἔπεσεν Ἄβραμ ἐπὶ πρόσωπον· καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ ὁ Θεὸς, λέγων,

4. καὶ ἐγὼ, ἰδοὺ ἡ διαθήκη μου μετὰ σοῦ, καὶ ἔσῃ πατὴρ πλήθους ἐθνῶν.

5. καὶ οὐ κληθήσεται ἔτι τὸ ὄνομά σου Ἄβραμ, ἀλλ' ἔσται τὸ ὄνομά σου Ἀβραάμ· ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε.

6. Καὶ αὐξανῶ σε σφόδρα σφόδρα, καὶ θήσω σε εἰς ἔθνη, καὶ βασιλεῖς ἐκ σοῦ ἐξελεύσονται.

7. Καὶ θήσω τὴν διαθήκην μου ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον σου, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν, εἰς διαθήκην αἰώνιον, εἶναί σου Θεὸς, καὶ τοῦ σπέρματός σου μετὰ σέ.

8. καὶ δώσω σοι καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σὲ τὴν γῆν ἣν παροικεῖς, πᾶσαν τὴν γῆν Χαναὰν, εἰς κατάσχεσιν αἰώνιον, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς Θεός.

9. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς τὸν Ἀβραάμ· σὺ δὲ τὴν διαθήκην μου διατηρήσεις, σὺ καὶ τὸ σπέρμα σου μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν.

ΚΕΦ. ΙΗ΄. XVIII.

(XVIII. 1. — 10.)

1. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ὤφθη Κύριος τῷ Ἀβραὰμ πρὸς τῇ δρυῒ τῇ Μαμβρῇ, καθημένου αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θύραν της σκηνῆς αὐτοῦ μεσημβρίας.

2. Καὶ ἀναβλέψας Ἀβραὰμ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἴδεν, καὶ ἰδοὺ τρεῖς ἄνδρες εἱστήκεισαν ἐπάνω αὐτοῦ· καὶ ἰδὼν προσέδραμεν εἰς ὑπάντησιν αὐτῶν ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν.

3. Καὶ εἶπεν· Κύριε, εἰ εὗρω χάριν ἐναντίον σου, μὴ παρέλθῃς τὸν παῖδά σου.

Cap. XV. v. 15. καλῶν) καλῷ.

4. Ληφθήτω δὴ ὕδωρ, καὶ νιψάτωσαν τοὺς πόδας ὑμῶν, καὶ καταψύξατε ὑπὸ τὸ δένδρον·

5. καὶ λήψομαι ἄρτον, καὶ φάγεσθε, καὶ πορεύεσθε εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν, οὗ εἵνεκεν ἐξεκλίνατε πρὸς τὸν παῖδα ὑμῶν. Καὶ εἶπον· οὕτως ποίησον, καθὰ εἴρηκας.

6. Καὶ ἐσπούδασεν Ἀβραὰμ ἐπὶ τὴν σκηνὴν πρὸς Σάραν, καὶ εἶπεν αὐτῇ· σπεῦσον καὶ φύρασον τρία μέτρα σεμιδάλεως, καὶ ποίησον ἐγκρυφίας.

7. Καὶ εἰς τὰς βόας ἔδραμεν Ἀβραὰμ, καὶ ἔλαβεν μοσχάριον ἁπαλὸν, καὶ ἔδωκεν τῷ παιδὶ αὐτοῦ, καὶ ἐτάχυνεν τοῦ ποιῆσαι αὐτό.

8. Ἔλαβεν δὲ βούτυρον καὶ γάλα καὶ τὸ μοσχάριον ὃ ἐποίησεν, καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς, καὶ ἔφαγον· αὐτὸς δὲ παρειστήκει αὐτοῖς ὑπὸ τὸ δένδρον.

9. Εἶπαν δὲ πρὸς αὐτόν· ποῦ Σάρα ἡ γυνή σου; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν· ἰδοὺ ἐν τῇ σκηνῇ.

10. Εἶπεν δέ· ἐπαναστρέφων ἥξω πρὸς σὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς ὥρας, καὶ τέξεται υἱὸν Σάρα ἡ γυνή σου.

(XVIII. 20. — 33.)

20. Εἶπεν Κύριος· κραυγὴ Σοδόμων καὶ Γομόῤῥας πεπλήθυνται πρός με, καὶ αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν μεγάλαι σφόδρα.

21. Καταβὰς οὖν ὄψομαι, εἰ κατὰ τὴν κραυγὴν τὴν ἐρχομένην πρός με, συντελοῦνται· εἰ δὲ μὴ, ἵνα γνῶ.

22. Ἀβραὰμ δὲ ἦν ἑστηκὼς ἔναντι Κυρίου.

23. Καὶ ἐγγίσας Ἀβραὰμ εἶπεν· μὴ συναπολέσῃς δίκαιον μετὰ ἀσεβοῦς, καὶ ἔσται ὁ δίκαιος ὡς ὁ ἀσεβής;

24. ἐὰν ὦσιν πεντήκοντα δίκαιοι ἐν τῇ πόλει, ἀπολέσεις αὐτούς; οὐκ ἀνήσεις ἕνεκα τῶν πεντήκοντα δικαίων, ἐὰν ὦσιν ἐν αὐτῇ;

25. Μηδαμῶς σὺ ποιήσεις τὸ ῥῆμα τοῦτο, τοῦ ἀποκτεῖναι δίκαιον μετὰ ἀσεβοῦς, καὶ ἔσται ὁ δίκαιος ὡς ὁ ἀσεβής· μηδαμῶς. ὁ κρίνων πᾶσαν τὴν γῆν, οὐ ποιήσεις κρίσιν;

26. Εἶπεν δὲ Κύριος· ἐὰν εὕρω ἐν Σοδόμοις πεντήκοντα δικαίους ἐν τῇ πόλει, ἀφήσω πάντα τὸν τόπον δι' αὐτούς.

27. Καὶ ἀποκριθεὶς Ἀβραὰμ εἶπεν· νῦν ἤρξα λαλῆσαι πρὸς τὸν Κύριόν μου, ἐγὼ δὲ εἰμὶ γῆ καὶ σποδός.

28. ἐὰν δὲ ἐλαττωθῶσιν οἱ πεντήκοντα δίκαιοι εἰς τεσσαρακονταπέντε, ἀπολέσεις ἕνεκα τῶν τεσσαρακονταπέντε πᾶσαν τὴν πόλιν; Καὶ εἶπεν· ἐὰν εὕρω ἐκεῖ τεσσαρακονταπέντε, οὐ μὴ ἀπολέσω.

29. Καὶ προσέθηκεν ἔτι λαλῆσαι πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν· ἐὰν εὑρεθῶσιν ἐκεῖ τεσσαράκοντα; Καὶ εἶπεν· οὐ μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν τεσσαράκοντα.

30. Καὶ εἶπεν· μή τι Κύριε, ἐὰν λαλήσω· ἐὰν δὲ εὑρεθῶσιν ἐκεῖ τριάκοντα; Καὶ εἶπεν· οὐ μὴ ἀπολέσω, ἐὰν εὕρω ἐκεῖ τριάκοντα.

31. Καὶ εἶπεν· ἐπειδὴ ἔχω λαλῆσαι πρὸς τὸν Κύριόν μου, ἐὰν δὲ εὑρεθῶσιν ἐκεῖ εἴκοσι; Καὶ εἶπεν· οὐ μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν εἴκοσι.

32. Καὶ εἶπεν· μή τι Κύριε, ἐὰν λαλή–

Cap. XVIII. v. 6. Σάραν) Σάῤῥαν. v. 27. ἤρξα) ἠρξάμην. v. 28. ἐλαττωθῶσιν) ἐλαττονωθῶσιν.

σω ἔτι ἅπαξ· ἐὰν δὲ εὑρεθῶσιν ἐκεῖ δέκα; καὶ εἶπεν· οὐ μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν δέκα.

33. Ἀπῆλθεν δὲ Κύριος, ὡς ἐπαύσατο λαλῶν τῷ Ἀβραάμ· ὑπέστρεψεν δὲ Ἀβραὰμ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ΚΒ'. XXII.

(XXII. 1. — 18.)

1. Ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, ὁ Θεὸς ἐπείραζεν τὸν Ἀβραάμ, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν· Ἀβραάμ, Ἀβραάμ. Καὶ εἶπεν· ἰδοὺ ἐγώ.

2. Καὶ εἶπεν· λάβε τὸν υἱόν σου τὸν ἀγαπητόν, ὃν ἠγάπησας, τὸν Ἰσαάκ, καὶ πορεύθητι εἰς τὴν γῆν τὴν ὑψηλήν, καὶ ἀνένεγκε αὐτὸν εἰς ὁλοκάρπωσιν ἐπὶ ἓν τῶν ὀρέων ὧν ἄν σοι εἴπω.

3. Ἀναστὰς δὲ Ἀβραὰμ τὸ πρωΐ, ἐπέσαξεν τὴν ὄνον αὐτοῦ· παρέλαβεν δὲ μεθ' ἑαυτοῦ δύο παῖδας, καὶ Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ σχίσας ξύλα εἰς ὁλοκάρπωσιν, ἀναστὰς ἐπορεύθη, καὶ ἦλθεν εἰς τὸν τόπον, ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεός, τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ.

4. Καὶ ἀναβλέψας Ἀβραὰμ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, ἴδεν τὸν τόπον μακρόθεν.

5. Καὶ εἶπεν Ἀβραὰμ τοῖς παισὶν αὐτοῦ· καθίσατε αὐτοῦ μετὰ τῆς ὄνου· ἐγὼ δὲ καὶ τὸ παιδάριον διελευσόμεθα ἕως ὧδε, καὶ προσκυνήσαντες πρὸς ὑμᾶς ἀναστρέψομεν.

6. Ἔλαβεν δὲ Ἀβραὰμ τὰ ξύλα τῆς ὁλοκαρπώσεως, καὶ ἐπέθηκεν Ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ· ἔλαβεν δὲ καὶ τὸ πῦρ μετὰ χεῖρας, καὶ τὴν μάχαιραν, καὶ ἐπορεύθησαν οἱ δύο ἅμα.

7. Εἶπεν δὲ Ἰσαὰκ πρὸς Ἀβραὰμ τὸν πατέρα αὐτοῦ· πάτερ. Ὁ δὲ εἶπεν· τί ἐστιν τέκνον; Ἰδοὺ τὸ πῦρ καὶ τὰ ξύλα, ποῦ ἐστιν τὸ πρόβατον τὸ εἰς ὁλοκάρπωσιν;

8. Εἶπεν δὲ Ἀβραάμ· ὁ Θεὸς ὄψεται ἑαυτῷ πρόβατον εἰς ὁλοκάρπωσιν, τέκνον. Πορευθέντες δὲ ἀμφότεροι ἅμα,

9. ἦλθον ἐπὶ τὸν τόπον, ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεός· καὶ ᾠκοδόμησεν Ἀβραὰμ θυσιαστήριον, καὶ ἐπέθηκεν τὰ ξύλα, καὶ συμποδίσας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἐπέθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ἐπάνω τῶν ξύλων.

10. Καὶ ἐξέτεινεν Ἀβραὰμ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, λαβεῖν τὴν μάχαιραν, σφάξαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ.

11. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀβραάμ, Ἀβραάμ. Ὁ δὲ εἶπεν· ἰδοὺ ἐγώ.

12. Καὶ εἶπεν· μὴ ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ παιδάριον, μηδὲ ποιήσῃς αὐτῷ μηδέν· νῦν γὰρ ἔγνων, ὅτι φοβῇ σὺ τὸν Θεόν, καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ.

13. Καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς Ἀβραὰμ ἴδεν, καὶ ἰδοὺ κριὸς εἷς κατεχόμενος τῶν κεράτων ἐν φυτῷ Σαβέκ· καὶ ἐπορεύθη Ἀβραάμ, καὶ ἔλαβεν τὸν κριόν, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν εἰς ὁλοκάρπωσιν ἀντὶ Ἰσαὰκ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ

14. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀβραὰμ τὸ ὄνομα τοῦ

Cap. 22. XXII. v. 2. ἐπὶ) ἐφ'. *v. 12.* χεῖρα *a recentiori manu mutatum fuit in* μάχαιρα, *omissa, quae addi debuisset, littera* ν.

τόπου ἐκείνου, Κύριος ἴδεν· ἵνα εἴπωσιν σήμερον· ἐν τῷ ὄρει, Κύριος ὤφθη.

15. Καὶ ἐκάλεσεν ἄγγελος Κυρίου τὸν Ἀβραὰμ δεύτερον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λέγων·

16. κατ' ἐμαυτοῦ ὤμοσα, λέγει Κύριος, οὗ ἕνεκεν ἐποίησας τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ δἰ ἐμὲ,

17. ἦ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου, ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης, καὶ κληρονομήσει τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις τῶν ὑπεναντίων·

18. καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου ἐνευλογηθήσονται πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, ἀνθ' ὧν ὑπήκουσας τῆς ἐμῆς φωνῆς.

ΚΕΦ. ΚΖ'. XXVII.

(XXVII. 1. — 41.)

1. Ἐγένετο μετὰ τὸ γεράσαι τὸν Ἰσαὰκ, καὶ ἠμβλύνθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τοῦ ὁρᾷν· καὶ ἐκάλεσεν Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν πρεσβύτερον; καὶ εἶπεν αὐτῷ· υἱέ. Καὶ εἶπεν· ἰδοὺ ἐγώ.

2. Εἶπεν δὲ αὐτῷ Ἰσαὰκ· ἰδοὺ ἐγὼ γεγήρακα, καὶ οὐ γινώσκω τὴν ἡμέραν τῆς τελευτῆς μου.

3. Νῦν οὖν λάβε τὸ σκεῦός σου, τήν τε φαρέτραν, καὶ τὸ τόξον, καὶ ἔξελθε εἰς τὸ πεδίον, καὶ θήρευσόν μοι θήραν·

4. καὶ ποίησόν μοι ἐδέσμα, ὡς φιλῶ ἐγώ· καὶ ἔνεγκέ μοι, ἵνα φάγω, ὅπως εὐλογήσῃ σε ἡ ψυχή μου, πρὶν ἢ ἀποθανεῖν με.

5. Ῥεβέκκα δὲ ἤκουσεν λαλοῦντος Ἰσαὰκ πρὸς Ἡσαῦ τὸν υἱὸν αὐτοῦ· ἐπορεύθη δὲ Ἡσαῦ εἰς τὸ πεδίον, θερεῦσαι θήραν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.

6. Ρεβέκκα δὲ εἶπεν πρὸς Ἰακὼβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν νεώτερον· ἴδε ἐγὼ ἤκουσα λαλοῦντος τοῦ πατρός σου πρὸς Ἡσαῦ, λέγοντος·

7. ἐνεγκόν μη θήραν, καὶ ποίησόν μοι ἐδέσματα, καὶ φαγὼν εὐλογήσω σε ἐναντίον Κυρίου, πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν.

8. Νῦν οὖν υἱὲ ἄκουσόν μου, καθὰ ἐγώ σοι ἐντέλλομαι.

9. Καὶ πορευθεὶς εἰς τὰ πρόβατα, λάβε μοι ἐκεῖθεν δύο ἐρίφους ἁπαλοὺς, καὶ καλοὺς· καὶ ποιήσω αὐτοὺς ἐδέσματα τῷ πατρί σου, ὡς φιλεῖ.

10. Καὶ εἰσοίσεις τῷ πατρί σου, καὶ φάγεται, ὅπως εὐλογήσῃ σε ὁ πατήρ σου, πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν.

11. Εἶπεν δὲ Ἰακὼβ πρὸς Ῥεβέκκα τὴν μητέρα αὐτοῦ· ἔστιν ὁ ἀδελφός μου ἀνὴρ δασὺς, ἐγὼ δὲ ἀνὴρ λεῖος·

12. μήποτε ψηλαφήσῃ με ὁ πατήρ μου, καὶ ἔσομαι ἐναντίον αὐτοῦ ὡς καταφρονῶν, καὶ ἐπάξω ἐπ' ἐμαυτὸν κατάραν, καὶ οὐκ εὐλογίαν.

13. Εἶπεν δὲ ἡ μήτηρ· ἐπ' ἐμὲ ἡ κατάρα σου, τέκνον· μόνον ἐπάκουσον τῆς φωνῆς μου, καὶ πορευθεὶς ἔνεγκέ μοι.

14. Πορευθεὶς δὲ ἔλαβεν, καὶ ἤνεγκεν τῇ μητρὶ αὐτοῦ· καὶ ἐποίησεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐδέσματα, καθὰ ἐφίλει ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

15. Καὶ λαβοῦσα Ῥεβέκκα τὴν στολὴν Ἡσαῦ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς τοῦ πρεσβυτέρου τὴν

Cap. XXVII. v. 33. *μη) μοι.*

καλὴν, ἣ ἦν παρ' αὐτῇ ἐν τῷ οἴκῳ, ἐνέδυσεν Ἰακὼβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν νεώτερον.

16. Καὶ τὰ δέρματα τῶν ἐρίφων περιέθηκεν περὶ τοὺς βραχίονας αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τὰ γυμνὰ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ.

17. Καὶ ἔδωκεν τὰ ἐδέσματα, καὶ τοὺς ἄρτους οὓς ἐποίησεν, εἰς τὰς χεῖρας Ἰακὼβ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς.

18. Καὶ εἰσήνεγκεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· πάτερ. Ὁ δὲ εἶπεν· ἰδοὺ ἐγώ. Τίς εἶ σὺ, τέκνον;

19. Καὶ εἶπεν Ἰακὼβ τῷ πατρὶ αὐτοῦ· ἐγὼ Ἡσαῦ ὁ πρωτότοκός σου, ἐποίησα καθὰ ἐλάλησάς μοι· ἀναστὰς κάθισον, καὶ φάγε, ὅπως εὐλογήσῃ με ἡ ψυχή σου.

20. Εἶπεν δὲ Ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ· τί τοῦτο, ὃ ταχὺ εὗρες, ὦ τέκνον; καὶ εἶπεν· ὃ παρέδωκεν Κύριος ὁ Θεὸς ἐναντίον ἐμοῦ.

21. Εἶπεν δὲ Ἰσαὰκ τῷ Ἰακώβ· ἔγγισόν μοι, καὶ ψηλαφήσω σε, τέκνον, εἰ σὺ εἶ ὁ υἱός μου Ἡσαῦ, ἢ οὔ.

22. Ἤγγισεν δὲ Ἰακὼβ πρὸς Ἰσαὰκ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ ἐψηλάφησεν αὐτὸν, καὶ εἶπεν· ἡ μὲν φωνὴ, φωνὴ Ἰακώβ· αἱ δὲ χεῖρες, χεῖρες Ἡσαῦ.

23. Καὶ οὐκ ἐπέγνω αὐτόν· ἦσαν γὰρ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ὡς αἱ χεῖρες Ἡσαῦ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δασεῖαι· καὶ εὐλόγησεν αὐτόν.

24. Καὶ εἶπεν· εἰ σὺ εἶ ὁ υἱός μου Ἡσαῦ; ὁ δὲ εἶπεν· ἐγώ.

25. Καὶ εἶπεν· προσάγαγέ μοι, καὶ φάγομαι ἀπὸ τῆς θήρας σου, τέκνον, καὶ εὐλογήσῃ σε ἡ ψυχή μου. Καὶ προσήγαγεν αὐτῷ, καὶ ἔφαγεν· καὶ προσήνεγκεν αὐτῷ οἶνον, καὶ ἔπιεν.

26. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰσαὰκ ὁ πατὴρ αὐτοῦ· ἔγγισόν μοι, καὶ φίλησόν με, τέκνον.

27. Καὶ ἐγγίσας ἐφίλησεν αὐτὸν, καὶ ὠσφράνθη τὴν ὀσμὴν τῶν ἱματίων αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν, καὶ εἶπεν· ἰδοὺ ὀσμὴ τοῦ υἱοῦ μου, ὡς ὀσμὴ ἀγροῦ πλήρης, ὃν εὐλόγησεν Κύριος.

28. Καὶ δῴη σοι ὁ Θεὸς ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀπὸ τῆς πιότητος τῆς γῆς, καὶ πλῆθος σίτου καὶ οἴνου.

29. Καὶ δουλευσάτωσάν σοι ἔθνη, καὶ γίνου κύριος τοῦ ἀδελφοῦ σου, καὶ προσκυνήσουσίν σοι υἱοὶ τοῦ πατρός σου· ὁ καταρώμενός σε, ἐπικατάρατος· ὁ δὲ εὐλογῶν σε, εὐλογημένος.

30. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ παύσασθαι Ἰσαὰκ εὐλογοῦντα Ἰακὼβ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο, ὅσον ἐξῆλθεν Ἰακὼβ ἀπὸ προσώπου Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ Ἡσαῦ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἦλθεν ἀπὸ τῆς θήρας.

31. Καὶ ἐποίησεν καὶ αὐτὸς ἐδέσματα, καὶ προσήνεγκεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· ἀναστήτω ὁ πατήρ μου, καὶ φαγέτω ἀπὸ τῆς θήρας τοῦ υἱοῦ σου, ὅπως εὐλογήσῃ με ἡ ψυχή σου.

32. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰσαὰκ ὁ πατὴρ αὐτοῦ· τίς εἶ σύ; Ὁ δὲ εἶπεν· ἐγώ εἰμι ὁ υἱός σου ὁ πρωτότοκος Ἡσαῦ.

33. Ἐξέστη δὲ Ἰσαὰκ ἔκστασιν μεγάλην σφόδρα, καὶ εἶπεν· καὶ τίς ἐστιν ὁ θήσας μοι θήραν, καὶ εἰσήνεγκόν μοι; καὶ ἔφαγον

Cap. XXVI. v. 33. θήσας) θηρεύσας. ib. εἰσήνεγκόν) εἰσήνεγκέν.

ἀπὸ πάντων πρὸ τοῦ ἐλθεῖν σε, καὶ εὐλόγησα αὐτὸν, καὶ εὐλογημένος ἔσται.

34. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤκουσεν Ἡσαῦ τὰ ῥήματα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀνεβόησεν φωνὴν μεγάλην, καὶ εἶπεν· εὐλόγησον δὴ κἀμὲ, πάτερ.

35. Εἶπεν δὲ αὐτῷ· ἐλθὼν ὁ ἀδελφός σου μετὰ δόλου, ἔλαβεν τὴν εὐλογίαν σου.

36. Καὶ εἶπεν Ἡσαῦ· δικαίως ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰακώβ· ἐπτέρνικεν γάρ με ἤδη δεύτερον τοῦτο· τά τε πρωτοτόκιά μου εἴληφεν, καὶ νῦν εἴληφεν τὴν εὐλογίαν μου. Καὶ εἶπεν Ἡσαῦ τῷ πατρὶ αὐτοῦ· οὐχ ὑπελείπω, μοι εὐλογίαν, πάτερ;

37. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰσαὰκ, εἶπεν τῷ Ἡσαῦ· εἰ κύριον αὐτὸν ἐποίησά σου, καὶ πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐποίησα αὐτοῦ οἰκέτας, σίτῳ καὶ οἴνῳ ἐστήρισα αὐτόν· σοὶ δὲ τί ποίησω, τέκνον;

38. Εἶπεν δὲ Ἡσαῦ πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ· μὴ εὐλογία μία ἐστιν, πάτερ; εὐλόγησον δὴ κἀμέ. Κατανυχθέντος δὲ Ἰσαὰκ, ἀνεβόησεν φωνῇ Ἡσαῦ, καὶ ἔκλαυσεν.

39. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰσαὰκ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτῷ· ἰδοὺ ἀπὸ τῆς πιότητος τῆς γῆς ἔσται ἡ κατοίκησίς σου, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ ἄνωθεν·

40. καὶ ἐπὶ τῇ μαχείρᾳ σου ζήσῃ, καὶ τῷ ἀδελφῷ σου δουλεύσεις. Ἔσται δὲ ἡνίκα ἂν καθέλῃς καὶ ἐλκύσῃς τὸν ζυγὸν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ τραχήλου σου.

41. Καὶ ἐνεκότει Ἡσαῦ τῷ Ἰακὼβ περὶ τῆς εὐλογίας, ἧς εὐλόγησεν αὐτὸν Ἰσαὰκ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ΚΗ΄. XXVIII.

(XXVIII. 10. — 17.)

10. Ἐξῆλθεν Ἰακὼβ ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ ὅρκου, καὶ ἐπορεύθη εἰς Χαῤῥάν.

11. Καὶ ἀπήντησεν τόπῳ, καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ· ἔδυ γὰρ ὁ ἥλιος. Καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τῶν λίθων τοῦ τόπου, καὶ ἔθηκεν πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ· καὶ ἐκοιμήθη ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ.

12. Καὶ ἐνυπνιάσθη· καὶ ἰδοὺ κλίμαξ ἐστηριγμένη ἐν τῇ γῇ, ἧς ἡ κεφαλὴ ἀφικνεῖτο εἰς τὸν οὐρανόν· καὶ οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἀνέβαινον καὶ κατέβαινον ἐπ' αὐτήν.

13. Ὁ δὲ Κύριος ἐπεστήρικτο ἐπ' αὐτῆς καὶ εἶπεν· ἐγὼ ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ τοῦ πατρός σου, καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ. Μὴ φοβοῦ· ἡ γῆ ἐφ' ἧς σὺ καθεύδεις ἐπ' αὐτῆς, σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματί σου.

14. Καὶ ἔσται τὸ σπέρμα σου, ὡς ἡ ἄμμος τῆς γῆς· καὶ πλατυνθήσεται ἐπὶ θάλασσαν, καὶ λίβαν, καὶ βοῤῥᾶν, καὶ ἀνατολάς· καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου.

15. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μετὰ σοῦ, διαφυλάσσων σε ἐν ὁδῷ πάσῃ, οὗ ἐὰν πορευθῇς, καὶ ἀποστρέψω σε εἰς τὴν γῆν ταύτην· ὅτι οὐ μή σε ἐγκαταλείπω ἕως τοῦ ποιῆσαί με πάντα, ὅσα ἐλάλησά σοι.

16. Καὶ ἐξηγέρθη Ἰακὼβ ἐκ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· ὅτι ἐστὶ Κύριος ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἐγὼ δὲ οὐκ ᾔδειν.

17. Καὶ ἐφοβήθη, καὶ εἶπεν· ὡς φοβερὸς ὁ τόπος οὗτος· οὐκ ἔστιν τοῦτο ἀλλ' ἢ οἶκος Θεοῦ, καὶ αὕτη ἡ πύλη τοῦ οὐρανοῦ.

Cap. XXVII. v. 36 ὑπελείπω) ὑπελείπου. *v.* 40. ἐλκύσῃς) ἐκλύσῃς.

ΚΕΦ. ΛΑ' XXXI.

(XXXI. 3. — 16.)

3. Εἶπεν Κύριος πρὸς Ἰακὼβ· ἀποστρέφου εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου, καὶ εἰς τὴν γενεάν σου.

4. Ἀποστείλας δὲ Ἰακὼβ, ἐκάλεσεν Λείαν καὶ Ραχιὴλ εἰς τὸ πεδίον οὗ τὰ ποίμνια.

5. Καὶ εἶπεν αὐταῖς· ὁρῶ ἐγὼ τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς ὑμῶν, ὅτι οὐκ ἔστιν πρὸς ἐμὲ ὡς χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν· ὁ δὲ Θεὸς τοῦ πατρός μου ἦν μετ' ἐμοῦ.

6. Καὶ αὐταὶ δὲ οἴδατε, ὅτι ἐν πάσῃ τῇ ἰσχύϊ μου δεδούλευκα τῷ πατρὶ ὑμῶν·

7. ὁ δὲ πατὴρ ὑμῶν παρεκρούσατό με, καὶ ἤλλαξεν τὸν μισθόν μου τῶν δέκα ἀμνῶν· καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεὸς κακοποιῆσαί με.

8. Ἐὰν οὕτως εἴπῃ· τὰ ποικίλα ἔσται σου μισθός· καὶ τέξεται πάντα τὰ πρόβατα ποικίλα. Ἐὰν δὲ εἴπῃ· τὰ λευκὰ ἔσται σου μισθός· καὶ τέξεται πάντα τὰ πρόβατα λευκά.

9. Καὶ ἀφείλατο ὁ Θεὸς πάντα τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς ὑμῶν, καὶ ἔδωκέν μοι αὐτά.

10. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἐνεκίσσων τὰ πρόβατα, καὶ ἴδον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου ἐν τῷ ὕπνῳ, καὶ ἰδοὺ οἱ τράγοι καὶ οἱ κριοὶ ἀναβαίνοντες ἦσαν ἐπὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἶγας, διάλευκοι καὶ ποικίλοι καὶ σποδοειδεῖς ῥαντοί.

11. Καὶ εἰπέν μοι ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ καθ' ὕπνον· Ἰακώβ. Ἐγὼ δὲ εἶπον· τί ἐστιν;

12. Καὶ εἶπεν· ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἴδε τοὺς τράγους καὶ τοὺς κριοὺς ἀναβαίνοντας ἐπὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἶγας διαλεύκους καὶ ποικίλους καὶ σποδοειδεῖς ῥαντούς· ἑώρακα γὰρ ὅσα σοι Λάβαν ποιεῖ.

13. Ἐγώ εἰμι ὁ Θεὸς ὁ ὀφθείς σοι ἐν τόπῳ Θεοῦ, οὗ ἤλειψάς μοι ἐκεῖ στήλην, καὶ ηὔξω μοι εὐχήν· νῦν οὖν ἀνάστηθι, καὶ ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς ταύτης, καὶ ἄπελθε εἰς τὴν γῆν τῆς γεννήσεώς σου, καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ.

14. Καὶ ἀποκριθεῖσαι Λεία καὶ Ραχὴλ, εἶπον αὐτῷ· μὴ ἔστιν ἡμῖν ἔτι μερὶς ἢ κληρονομία ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς ὑμῶν;

15. οὐχ ὡς ἀλλότριαι λελογίσμεθα αὐτῷ; πέπρακεν γὰρ ἡμᾶς, καὶ κατέφαγεν καταβρώσει τὸ ἀργύριον ἡμῶν.

16. Πάντα τὸν πλοῦτον καὶ τὴν δόξαν, ἣν ἀφείλατο ὁ Θεὸς τοῦ πατρὸς ἡμῶν, ἡμῖν ἔσται καὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν· νῦν οὖν ὅσα εἴρηκέν σοι ὁ Θεός σου, ποίει.

ΚΕΦ. ΛΒ'. XXXI.

(XXXI. 1. — 10.)

1. Ἀναβλέψας Ἰακὼβ ἴδεν παρεμβολὴν Θεοῦ παρεμβεβληκυῖαν· καὶ συνήντησαν αὐτῷ οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ.

2. Εἶπεν δὲ Ἰακὼβ, ἡνίκα ἴδεν αὐτούς· παρεμβολὴ Θεοῦ αὕτη· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, παρεμβολή.

3. Ἀπέστειλεν δὲ Ἰακὼβ ἀγγέλους ἔμπροσθεν αὐτοῦ πρὸς Ἡσαῦ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ εἰς γῆν Σηείρ, εἰς χώραν Ἐδώμ.

Cap. XXXI. v. 4. Ῥαχιὴλ) Ῥαχὴλ. v. 14. ὑμῶν) ἡμῶν.

4. Καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς, λέγων· οὕτως ἐρεῖτε τῷ κυρίῳ μου Ἡσαῦ· οὕτως λέγει ὁ παῖς σου Ἰακώβ· μετὰ Λάβαν παρῴκησα, καὶ ἐχρόνισα ἕως τοῦ νῦν·

5. καὶ ἐγένοντό μοι βόες, καὶ πρόβατα, καὶ παῖδες, καὶ παιδίσκαι· καὶ ἀπέστειλα ἀπαγγεῖλαι τῷ κυρίῳ μου Ἡσαῦ, ἵνα εὕρῃ χάριν ὁ παῖς σου ἐναντίον σου.

6. Καὶ ἐπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι πρὸς Ἰακώβ, λέγοντες· ἤλθομεν πρὸς Ἡσαῦ τὸν ἀδελφόν σου· καὶ ἔρχεται εἰς συνάντησίν σου, καὶ τετρακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ.

7. Ἐφοβήθη δὲ Ἰακὼβ σφόδρα, καὶ ἠπορεῖτο· καὶ διεῖλεν τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ, καὶ τοὺς βόας, καὶ τὰ πρόβατα, εἰς δύο παρεμβολάς.

8. Καὶ εἶπεν Ἰακώβ· ἐὰν ἔλθῃ Ἡσαῦ εἰς παρεμβολὴν μίαν, καὶ κόψῃ αὐτήν, καὶ ἔσται ἡ παρεμβολὴ ἡ δευτέρα εἰς τὸ σώζεσθαι.

9. Καὶ εἶπεν Ἰακώβ· ὁ Θεὸς τοῦ πατρός μου Ἀβραάμ, καὶ ὁ Θεὸς τοῦ πατρός μου Ἰσαάκ, Κύριε ὁ εἰπών μοι, ἀπόστρεφε εἰς τὴν γῆν τῆς γενέσεώς σου, καὶ εὖ σε ποιήσω,

10. ἱκανούσθω μοι ἀπὸ πάσης δικαιοσύνης, καὶ ἀπὸ πάσης ἀληθείας, ἧς ἐποίησας τῷ παιδί σου· ἐν γὰρ τῇ ῥάβδῳ μου ταύτῃ διέβην τὸν Ἰορδάνην.

Κ Ε Φ. ΜΓ'. XLIII.

(XLIII. 25.—31. XLV. 1.—16)

25. Εἰσήνεγκαν τῷ Ἰωσὴφ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ τὰ δῶρα, ἃ εἶχον ἐν ταῖς χερσὶν, αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον, καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν.

26. Ἠρώτησεν δὲ αὐτούς· πῶς ἔχετε; καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὑγιαίνει ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ πρεσβύτερος, ὃν εἴπατε; ἔτι ζῇ;

27. Οἱ δὲ εἶπον· ὑγιαίνει ὁ παῖς σου ὁ πατὴρ ἡμῶν, ἔτι ζῇ. Καὶ εἶπεν· εὐλογητὸς ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος τῷ Θεῷ. Καὶ κύψαντες προσεκύνησαν.

28. Ἀναβλέψας δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἴδε Βενιαμεὶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν ὁμομήτριον· καὶ εἶπεν· οὗτος ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος, ὃν εἴπατε πρός με ἀγαγεῖν; καὶ εἶπεν· ὁ Θεὸς ἐλεήσαι σε τέκνον.

29. Ἐταράχθη δὲ Ἰωσήφ, καὶ συνεστρέφετο τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, καὶ ἐζήτει κλαῦσαι· εἰσῆλθεν δὲ εἰς τὸ ταμεῖον, ἔκλαυσεν ἐκεῖ.

30. Καὶ νιψάμενος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐνεκρατεύσατο.

Κ Ε Φ. ΜΕ'. XLV.

1. Καὶ οὐκ ἠδύνατο Ἰωσὴφ ἀνέχεσθαι πάντων τῶν παρεστηκότων αὐτῷ, ἀλλ' εἶπεν· ἐξαποστείλατε πάντας ἀπ' ἐμοῦ. Καὶ οὐ παριστήκει οὐδεὶς τῷ Ἰωσήφ, ἡνίκα ἀνεγνωρίζετο τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

2. Καὶ ἀφῆκεν φωνὴν μετὰ κλαυθμοῦ· ἤκουσαν δὲ οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ ἀκουστὸν ἐγένετο εἰς τὸν οἶκον Φαραώ.

3. Εἶπεν δὲ Ἰωσὴφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ· ἔτι ὁ πατήρ μου ζῇ; καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἀποκριθῆναι αὐτῷ· ἐταράχθησαν γάρ.

Cap. XLIII. v. 29 εἰσῆλθεν) εἰσελθών.

4. Εἶπεν δὲ Ἰωσὴφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ· ἐγγίσατε πρός με· καὶ ἤγγισαν. Καὶ εἶπεν· ἐγώ εἰμι Ἰωσὴφ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν, ὃν ἀπέδοσθε εἰς Αἴγυπτον.

5. Νῦν οὖν μὴ λυπεῖσθε, μηδὲ σκληρὸν ὑμῖν φανήτω, ὅτι ἀπέδοσθέ με· εἰς γὰρ ζωὴν ἀπέστειλέν με ὁ Θεὸς ἔμπροσθεν ὑμῶν.

6. Τοῦτο γὰρ δεύτερον ἔτος· λιμὸς ἔσται ἐπὶ τῆς γῆς ἔτι λοιπὰ πέντε ἔτη, ἐν οἷς οὐκ ἔσται ἀροτρίασις, οὐδὲ ἀμητός.

7. Ἀπέστειλεν γάρ με ὁ Θεὸς ἔμπροσθεν ὑμῶν, ὑπολείπεσθαι ὑμῖν κατάλειμμα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐκθρέψαι ὑμῶν κατάλειψιν μεγάλην.

8. Νῦν οὖν οὐχ ὑμεῖς με ἀπεστάλκατε ὧδε, ἀλλ' ὁ Θεός· καὶ ἐποίησέν με ὡς πατέρα Φαραὼ, καὶ κύριον παντὸς τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ ἄρχοντα πάσης γῆς Αἰγύπτου.

9. Σπεύσαντες οὖν, ἀνάβητε πρὸς τὸν πατέρα μου, καὶ εἴπατε αὐτῷ· τάδε λέγει Ἰωσὴφ ὁ υἱός σου· ἐποίησέν με ὁ Θεὸς κύριον πάσης γῆς Αἰγύπτου· κατάβηθι πρός με, καὶ μὴ μείνῃς.

10. Καὶ κατοικήσεις ἐν γῇ Γεσὲμ Ἀραβία, καὶ ἔσῃ ἐγγύς μου σὺ, καὶ υἱοί σου, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν σου, καὶ τὰ πρόβατα καὶ οἱ βόες σου, καὶ ὅσα σοι ἐστίν.

11. Καὶ διαθρέψω σε ἐκεῖ. Ἔτι γὰρ πέντε ἔτη λιμὸς ἔσται· καὶ ἵνα μὴ ἐκτριβῇς σὺ, καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντά σου.

12. Ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν βλέπουσιν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ Βενιαμεὶν τοῦ ἀδελφοῦ μου, ὅτι στόμα μου τὸ λαλοῦν πρὸς ὑμᾶς.

13. Ἀναγγείλατε οὖν τῷ πατρί μου πᾶσαν τὴν δόξαν μου τὴν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ὅσα εἴδετε· καὶ ταχύναντες καταγάγετε τὸν πατέρα μου ὧδε.

14. Καὶ ἐπιπεσὼν ἐπὶ τὸν τράχηλον Βενιαμεὶν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτῷ·

15. καὶ καταφιλήσας πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτοῖς· καὶ μετὰ ταῦτα ἐλάλησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ πρὸς αὐτόν.

16. Καὶ διεβοήθη ἡ φωνὴ εἰς τὸν οἶκον Φαραὼ, λέγοντες· ἥκασιν οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσήφ. Ἐχάρη δὲ Φαραὼ, καὶ ἡ θεραπεία αὐτοῦ.

Κ Ε Φ. Μς'. XLVI.

(XLVI. 1.—7.)

1. Ἀπάρας Ἰσραὴλ, αὐτὸς καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, ἦλθεν ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου· καὶ ἔθυσεν θυσίαν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἰσαάκ.

2. Εἶπεν δὲ ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς, λέγων· Ἰακὼβ, Ἰακώβ. Ὁ δὲ εἶπεν· τί ἐστιν;

3. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐγώ εἰμι ὁ Θεὸς τοῦ πατρός σου, μὴ φοβοῦ καταβῆναι εἰς Αἴγυπτον· εἰς γὰρ ἔθνος μέγα ποιήσω σε ἐκεῖ.

4. Ἐγὼ καταβήσομαι μετά σου εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐγὼ ἀναβιβάσω σε εἰς τέλος· καὶ Ἰωσὴφ ἐπιβαλεῖ χεῖρας σου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς σου.

Cap. XLV. v. 10. Ἀραβία) Ἀραβίας. *v.* 12. ἡμῶν) ὑμῶν. *Cap. XLVI. v.* 1. *post* ἔθυσεν θυσίαν *des.* τῷ Θεῷ. *v.* 2. τοῦ Ἰσραὴλ) τῷ Ἰσραήλ. *v.* 4. *quod post* χεῖρας *modo in textu extat pronomen* σου, *a recentiori manu scriptum est, priori scripturà tam sollicite abrasà, ut, qualis fuerit, non appareat.*

5. Ἀνέστη δὲ Ἰακὼβ ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ ὅρκου· καὶ ἀνέλαβον οἱ υἱοὶ Ἰακὼβ Ἰσραὴλ τὸν πατέρα αὐτῶν, καὶ τὴν ἀποσκευὴν, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἐπὶ τὰς ἁμάξας, ἃς ἀπέστειλεν Ἰωσὴφ, ἆραι αὐτόν.

6. Καὶ ἀναλαβόντες τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν, καὶ πᾶσαν τὴν κτῆσιν αὐτῶν, ἣν ἐκτήσαντο ἐν γῇ Χαναὰν, καὶ εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον, Ἰακὼβ, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ·

7. υἱοὶ, καὶ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, θυγατέρες καὶ θυγατέρες τῶν θυγατέρων αὐτοῦ, καὶ πᾶν τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἤγαγεν εἰς Αἴγυπτον.

ΚΕΦ. ΜΘ'. XLIX.

(XLIX. 1.—2; 8—12.)

1. Ἐκάλεσεν Ἰακὼβ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· συνάχθητε, ἵνα ἀναγγείλω ὑμῖν, τί ἀπαντήσεται ὑμῖν ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν.

2. Ἀθροίσθητε, καὶ ἀκούσατε υἱοὶ Ἰακώβ· ἀκούσατε Ἰσραὴλ τοῦ πατρὸς ὑμῶν.

8. Ἰούδα, σὲ αἰνέσαν οἱ ἀδελφοί σου· αἱ χεῖρές σου ἐπὶ νώτου τῶν ἐχθρῶν σου· προσκυνήσουσίν σοι υἱοὶ τοῦ πατρός σου.

9. Σκύμνος λέοντος Ἰούδα· ἐκ βλαστοῦ υἱέ μου ἀνέβης· ἀναπεσὼν ἐκοιμήθης ὡς λέων καὶ ὡς σκύμνος, τίς ἐγερεῖ αὐτόν;

10. Οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ἰούδα, καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, ἕως ἂν ἔλθῃ ᾧ ἀπόκειται· καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν.

11. Δεσμεύων πρὸς ἄμπελον τὸν πῶλον αὐτοῦ, καὶ τῇ ἕλικι τὸν πῶλον τῆς ὄνου αὐτοῦ· πλυνεῖ ἐν οἴνῳ τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἐν αἵματι σταφυλῆς τὴν περιβολὴν αὐτοῦ.

12. Χαροποιοὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀπὸ οἴνου, καὶ λευκοὶ οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ἢ γάλα.

(XLIX. 33. — L. 1 — 26.)

33. Κατέπαυσεν Ἰακὼβ ἐπιτάσσων τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ· καὶ ἐξάρας τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κλίνην, ἐξέλιπεν· καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ.

ΚΕΦ. Ν'. L.

1. Καὶ ἐπιπεσὼν Ἰωσὴφ κατὰ πρόσωπον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἔκλαυσεν αὐτὸν, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.

2. Καὶ προσέταξεν Ἰωσὴφ τοῖς παισὶν αὐτοῦ τοῖς ἐνταφιασταῖς, ἐνταφιάσαι τὸν πατέρα αὐτοῦ· καὶ ἐνεταφίασαν οἱ ἐνταφιασταὶ τὸν Ἰσραήλ.

3. Καὶ ἐπλήρωσαν αὐτοῦ τεσσαράκοντα ἡμέρας· (οὕτως γὰρ καταριθμοῦνται αἱ ἡμέραι τῆς ταφῆς·) καὶ ἐπένθησεν Αἴγυπτος ἑβδομήκοντα ἡμέρας.

4. Ἐπειδὴ δὲ παρῆλθον αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους, ἐλάλησεν Ἰωσὴφ πρὸς τοὺς δυνάστας Φαραὼ, λέγων· εἰ εὗρον χάριν ἐναντίον ὑμῶν, λαλήσατε εἰς τὰ ὦτα Φαραὼ, λέγοντες·

5. ὁ πατήρ μου ὥρκισέν με, λέγων· ἐν τῷ μνημείῳ, ὃ ὤρυξα ἐγὼ ἐμαυτῷ ἐν γῇ Χαναὰν, ἐκεῖ με θάψεις. Νῦν οὖν ἀναβὰς, θάψω τὸν πατέρα μου, καὶ ἐπανελεύσομαι.

6. Καὶ εἶπεν Φαραώ· ἀνάβηθι, θάψον τὸν πατέρα σου, καθάπερ ὥρκισέν σε.

7. Καὶ ἀνέβη Ἰωσὴφ θάψαι τὸν πατέρα αὐτοῦ. Καὶ συνανέβησαν μετ' αὐτοῦ πάντες οἱ παῖδες Φαραὼ, καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ οἱ πρεσβύτεροι πάσης γῆς Αἰγύπτου,

8. καὶ πᾶσα ἡ πανοικία Ἰωσὴφ, καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ οἰκία αὐτοῦ ἡ πατρική· καὶ τὴν συγγένειαν, καὶ τὰ πρόβατα, καὶ τοὺς βόας ὑπελίποντο ἐν γῇ Γεσεύ.

9. Καὶ συνανέβησαν μετ' αὐτοῦ ἅρματα καὶ ἱππεῖς, καὶ ἐγένετο ἡ παρεμβολὴ μεγάλη σφόδρα.

10. Καὶ παρέγενοντο ἐφ' ἅλωνα Ἀτὰδ, ἥ ἐστιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἐκόψαντο κοπετὸν μέγα καὶ ἰσχυρὸν σφόδρα· καὶ ἐποίησαν τὸ πένθος τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἑπτὰ ἡμέρας.

11. Καὶ ἴδον οἱ κάτοικοι γῆς Χαναὰν τὸ πένθος ἐν ἅλωνι Ἀτὰδ, καὶ εἶπον· πένθος μέγα ἐστὶν τοῦτο τοῖς Αἰγυπτίοις· διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Πένθος Αἰγύπτου, ὅ ἐστιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

12. Καὶ ἐποίησαν αὐτῷ οὕτως υἱοὶ Ἰσραὴλ, καθὼς ἐνετείλατο αὐτοῖς.

13. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐκεῖ, καὶ ἀνέλαβον αὐτὸν υἱοὶ αὐτοῦ εἰς γῆν Χαναὰν, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν εἰς τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν, ὃ ἐκτήσατο Ἀβραὰμ ἐν κτήσει μνημείου παρὰ Ἐφραὶμ τοῦ Χετταίου, κατέναντι Μαμβρῆ.

14. Καὶ ἀνέστρεψεν Ἰωσὴφ εἰς Αἴγυπτον, αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οἱ συναναβάντες θάψαι τὸν πατέρα αὐτοῦ.

15. Μετὰ δὲ τὸ θάψαι τὸν πατέρα αὐτοῦ, ἰδόντες οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσὴφ ὅτι τέθνηκεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, εἶπον· μήποτε μνησικακήσῃ ἡμῖν Ἰωσὴφ, καὶ ἀνταποδῷ ἡμῖν ἀνταπόδομα πάντα τὰ κακὰ, ἃ ἐνεδειξάμεθα αὐτῷ.

16. Καὶ παραγενόμενοι πρὸς Ἰωσὴφ, εἶπον· ὁ πατήρ σου ὥρκισεν πρὸ τοῦ τελευτῆσαι αὐτὸν, λέγων·

17. οὕτως εἴπατε Ἰωσήφ· ἄφες αὐτοῖς τὴν ἀδικίαν καὶ τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν, ὅτι πονηρά σοι ἐνεδείξαντο· καὶ νῦν δέξαι τὴν ἀδικίαν τῶν θεραπόντων τοῦ Θεοῦ τοῦ πατρός σου. Καὶ ἔκλαυσεν Ἰωσὴφ λαλούντων αὐτῶν πρὸς αὐτὸν.

18. Καὶ εἶπον· οἱ δὲ ἡμεῖς σοὶ οἰκέται.

19. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἰωσήφ· μὴ φοβεῖσθε· τοῦ γὰρ Θεοῦ εἰμι ἐγώ.

20. Ὑμεῖς ἐβουλεύσασθε κατ' ἐμοῦ εἰς πονηρὰ, ὁ δὲ Θεὸς ἐβουλεύσατο περὶ ἐμοῦ εἰς ἀγαθὰ, ὅπως ἂν γενηθῇ ὡσεὶ σήμερον, ἵνα διατραφῇ λαὸς πολύς.

21. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· μὴ φοβεῖσθε, ἐγὼ διαθρέψω ὑμᾶς καὶ τὰς οἰκίας ὑμῶν· καὶ παρεκάλεσεν αὐτοὺς, καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς εἰς τὴν καρδίαν.

22. Κατῴκησεν δὲ Ἰωσὴφ ἐν Αἰγύπτῳ, αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ πανοικία τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ ἔζησεν Ἰωσὴφ ἔτη ἑκατὸν δέκα.

23. Καὶ ἴδεν Ἰωσὴφ παιδία Ἐφραὶμ, ἕως τρίτης γενεᾶς· καὶ υἱοὶ Μαχεὶρ τοῦ υἱοῦ Μανασσῆ ἐτέχθησαν ἐπὶ μηρῶν Ἰωσήφ.

24. Καὶ εἶπεν Ἰωσὴφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, λέγων· ἐγὼ ἀποθνήσκω· ἐπισκοπῇ δὲ ἐπισκέψεται ἡμᾶς ὁ Θεὸς, καὶ ἀνάξει ὑμᾶς

Cap. L. v. 8. Γεσεύ) Γεσέν. v. 10. μέγα) μέγαν. v. 13. Ἐφραὶμ) Ἐφρών. v. 24. ἡμᾶς) ὑμᾶς.

ἐκ τῆς γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσεν τοῖς πατράσιν ἡμῶν ὁ Θεὸς, τῷ Ἀβραὰμ, καὶ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰακώβ.

25. Καὶ ὥρκισεν Ἰωσὴφ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, λέγων· ἐν τῇ ἐπισκοπῇ ᾗ ἐπισκέψεται ὑμᾶς ὁ Θεὸς, καὶ συνοίσετε τὰ ὀστᾶ μου ἐντεῦθεν μεθ' ὑμῶν.

26. Καὶ ἐτελεύτησεν Ἰωσὴφ, ὢν ἐτῶν ἑκατὸν δέκα· καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῇ σορῷ ἐν Αἰγύπτῳ.

Cap. L. v. 25. in margine a recentiori manu scriptum est ἄρατε *post* μεθ' ὑμῶν *addendum.*

ΕΞΟΔΟΥ.

ΚΕΦ. Β'. II.

(II. 5. — 10.)

5. Κατέβη ἡ θυγάτηρ Φαραὼ λούσασθαι ἐπὶ τὸν ποταμὸν, καὶ ἅβραι παρεπορεύοντο ἐπὶ τὸν ποταμόν· καὶ ἰδοῦσα θίβιν ἐν τῷ ἕλει, ἀποστείλασα τὴν ἅβραν, ἀνείλατο αὐτήν.

6. Ἀνοίξασα δὲ, ὁρᾷ παιδίον κλαῖον ἐν τῇ θίβει· καὶ ἐφείσατο αὐτοῦ ἡ θυγάτηρ Φαραὼ, καὶ εἶπεν· ἀπὸ τῶν παιδίων τῶν Ἑβραίων τοῦτο.

7. Καὶ εἶπεν ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ τῇ θυγατρὶ Φαραώ· θέλεις καλέσω σοι γυναῖκαν τροφεύουσαν ἐκ τῶν Ἑβραίων, καὶ θηλάσει σοι τὸ παιδίον;

8. Καὶ εἶπεν ἡ θυγατρὶ Φαραώ· πορεύου. Ἐλθοῦσα δὲ ἡ νεᾶνις, ἐκάλεσεν τὴν μητέρα τοῦ παιδίου.

9. Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὴν ἡ θυγάτηρ Φαραώ· διατήρησόν μοι τὸ παιδίον τοῦτο, καὶ θήλασόν μοι αὐτό· ἐγὼ δὲ δώσω σοι τὸν μισθόν. Ἔλαβεν δὲ ἡ γυνὴ τὸ παιδίον, καὶ ἐθήλαζεν αὐτό.

10. Ἀνδρυνθέντος δὲ τοῦ παιδίου, εἰσήγαγεν αὐτὸ πρὸς τὴν θυγατέρα Φαραώ· καὶ ἐγεννήθη αὐτῇ εἰς υἱόν. Ἐπωνόμασεν δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Μωσῆν, λέγουσα· ἐκ τοῦ ὕδατος αὐτὸν ἀνειλόμην.

ΚΕΦ. Γ'. III.

(III. 1. — 8.)

1. Εἰσῆλθεν Μωσῆς εἰς τὸ ὄρος τοῦ Θεοῦ Χωρήβ.

2. Ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος Κυρίου ἐν φλογὶ πυρὸς ἐκ τοῦ βάτου· καὶ ὁρᾷ ὅτι ὁ βάτος καίεται πυρὶ, ὁ δὲ βάτος οὐ κατεκαίετο.

Cap. II. v. 2. γυναῖκαν) γυναῖκα. *v. 8.* θυγατρὶ) θυγάτηρ. *Scripserat Noster verba initialia versus 7.; quibus abrasis, mansit, quod corrigere neglexit, vocabulum* θυγατρί.
v. 10. ἀνδρυνθέντος.) ἀδρυνθέντος.

3. Εἶπεν δὲ Μωσῆς· παρελθὼν ὄψομαι τὸ ὅραμα τὸ μέγα τοῦτο, τί ὅτι οὐ κατακαίεται ὁ βάτος.

4. Ὡς δὲ εἶδεν Κύριος ὅτι προάγει ἰδεῖν, ἐκάλεσεν αὐτὸν Κύριος ἐκ τοῦ βάτου, λέγων· Μωσῆ, Μωσῆ. Ὁ δὲ εἶπεν· τί ἐστιν;

5. Καὶ εἶπεν· μὴ ἐγγίσῃς ὧδε· λῦσαι τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος, ἐν ᾧ σὺ ἕστηκας, γῆ ἁγία ἐστίν.

6. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐγώ εἰμι ὁ Θεὸς τοῦ πατρός σου, ὁ Θεὸς Ἀβαάμ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαάκ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ. Ἀπέστρεψεν δὲ Μωσῆς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ· εὐλαβεῖτο γὰρ κατεμβλέψαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

7. Εἶπεν δὲ Κύριος πρὸς Μωσῆν· ἰδὼν ἴδον τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τῆς κραυγῆς αὐτῶν ἀκήκοα ἀπὸ τῶν ἐργοδιωκτῶν·

8. καὶ κατέβην τοῦ ἐξελέσθαι αὐτοὺς ἐκ χειρὸς τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης, καὶ εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς γῆν ἀγαθὴν καὶ πολλήν, εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι.

ΚΕΦ. ΙΒ΄. XII.

(XII. 2. — 11.)

1. Εἶπεν Κύριος πρὸς Μωσῆν· ὁ μὴν οὗτος ὑμῖν ἀρχὴ μηνῶν, πρῶτός ἐστιν ἐν τοῖς μησὶν τοῦ ἐνιαυτοῦ.

3. Λάλησον πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραήλ, λέγων· τῇ δεκατῇ τοῦ μηνὸς τούτου λαβέτωσαν ἕκαστος πρόβατον κατ' οἴκους πατριῶν, πρόβατον κατ' οἰκίαν.

4. Ἐὰν δὲ ὀλιγοστοὶ ὦσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ὥστε μὴ ἱκανοὺς εἶναι εἰς πρόβατον, συλλήψεται μεθ' ἑαυτοῦ τὸν γείτονα τὸν πλησίον αὐτοῦ κατὰ ἀριθμὸν ψυχῶν· ἕκαστος τὸ ἀρκοῦν αὐτῷ συναριθμηθήσεται εἰς πρόβατον.

5. Πρόβατον τέλειον, ἄρσεν, ἄμωμον, ἐνιαύσιον ἔσται ὑμῖν· καὶ ἀπὸ τῶν ἐρίφων λήψεσθε.

6. Καὶ ἔσται ὑμῖν διατετηρημένον ἕως τῆς τεσσαρεσκαιδεκάτης τοῦ μηνὸς τούτου· καὶ σφάξουσιν αὐτὸ πᾶν τὸ πλῆθος συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραὴλ πρὸς ἑσπέραν.

7. Καὶ λήψονται ἀπὸ τοῦ αἵματος, καὶ θήσουσιν ἐπὶ τῶν δύο σταθμῶν καὶ ἐπὶ τὴν φλιάν. καὶ ἐν τοῖς οἴκοις, ἐν οἷς ἂν φάγωσιν αὐτὸ ἐν αὐτοῖς.

8. Καὶ φάγονται τὰ κρέα ταῦτα ὀπτὰ πυρί, καὶ ἄζυμα ἐπὶ πικρίδων ἔδονται.

9. Καὶ οὐκ ἔδεσθε ἀπ' αὐτῶν ὠμόν, οὐδὲ ἑψημένον ἐν ὕδατι, ἀλλ' ὀπτὰ πυρί, κεφαλὴν σὺν ποσὶν καὶ τοῖς ἐντοστιθιδίοις.

10. Οὐ καταλείψετε ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωΐ, καὶ ὀστοῦν οὐ συντριβήσετε ἀπ' αὐτοῦ· τὰ δὲ καταλειπόμενα ἀπ' αὐτοῦ ἕως πρωΐ, ἐν πυρὶ κατακαύσετε.

11. Οὕτως δὲ φάγεσθε αὐτό· αἱ ὀσφύες ἡμῶν περιεζωσμέναι, καὶ τὰ ὑποδήματα ὑμῶν ἐν τοῖς ποσὶν ὑμῶν, καὶ αἱ βακτηρίαι ὑμῶν ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν, καὶ ἔδεσθε αὐτὸν μετὰ σπουδῆς· πάσχα ἐστὶν Κυρίου.

Cap. XII. v. 11. ἡμῶν] ὑμῶν. ib. αὐτὸν] αὐτό.

ΚΕΦ. ΙΓ' XIII.
(XIII. 20. — XV. 1.)

20. Ἐξάραντες υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκ Σοχὼθ, ἐστρατοπέδευσαν ἐν Ἀναθὸμ παρὰ τὴν ἔρημον.

21. Ὁ δὲ Θεὸς ἡγεῖτο αὐτῶν, ἡμέρας μὲν ἐν στύλῳ νεφέλης δεῖξαι αὐτοῖς τὴν ὁδόν· τὴν δὲ νύκτα ἐν στύλῳ πυρός.

22. Οὐκ ἐξέλειπεν ὁ στύλος τῆς νεφέλης ἡμέρας, καὶ ὁ στύλος τοῦ πυρὸς νυκτὸς, ἔναντι παντὸς τοῦ λαοῦ.

ΚΕΦ. ΙΔ'. XIV.

1. Καὶ ἐλάλησεν Κύριος πρὸς Μωσῆν λέγων·

2. λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἀποστρέψαντες στρατοπεδευσάτωσαν ἀπέναντι τῆς ἐπαύλεως, ἀνὰ μέσον Μαγδώλου καὶ ἀνὰ μέσον τῆς θαλάσσης, ἐξεναντίας Βεελσεπφών· ἐνώπιον αὐτῶν στρατοπεδεύσεις ἐπὶ τῆς θαλάσσης.

3. Καὶ ἐρεῖ Φαραὼ τῷ λαῷ αὐτοῦ· οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πλανῶνται οὗτοι ἐν τῇ γῇ, συγκέκλεικεν αὐτοὺς ἡ ἔρημος.

4. Ἐγὼ δὲ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν Φαραὼ, καὶ καταδιώξεται ὀπίσω αὐτῶν· καὶ ἐνδοξασθήσομαι ἐν Φαραὼ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ στρατιᾷ αὐτοῦ, καὶ γνώσονται πάντες οἱ Αἰγύπτιοι, ὅτι ἐγὼ Κύριος. Καὶ ἐποίησα οὕτως.

5. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ τῶν Αἰγυπτίων, ὅτι πέφευγεν ὁ λαός· καὶ μετεστράφη ἡ καρδία Φαραὼ καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ ἐπὶ τὸν λαὸν, καὶ εἶπον· τί τοῦτο πεποιήκαμεν τοῦ ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, τοῦ μὴ δουλεύειν ἡμῖν;

6. Ἔζευξεν οὖν Φαραὼ τὰ ἅρματα αὐτοῦ, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ συνήγαγεν μεθ' ἑαυτοῦ·

7. καὶ ἔλαβεν ἑξακόσια ἅρματα ἐκλεκτὰ, καὶ πᾶσαν τὴν ἵππον τῶν Αἰγυπτίων, καὶ τριστάτας ἐπὶ πάντων.

8 Καὶ ἐσκλήρυνεν Κύριος τὴν καρδίαν Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐξεπορεύοντο ἐν χειρὶ ὑψηλῇ.

9. Καὶ κατεδίωξαν οἱ Αἰγύπτιοι ὀπίσω αὐτῶν, καὶ εὗρον αὐτοὺς παρεμβεβληκότας παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ πᾶσα ἡ ἵππος καὶ τὰ ἅρματα Φαραὼ, καὶ στρατιὰ καὶ ἱππεῖς ἀπέναντι τῆς ἐπαύλεως ἐξεναντίας Βεελσεπφών.

10. Καὶ Φαραὼ προήγεν· καὶ ἀναβλέψαντες υἱοὶ Ἰσραὴλ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὁρῶσιν, καὶ ἰδοὺ οἱ Αἰγύπτιοι ἐστρατοπέδευσαν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα· καὶ ἀνεβόησαν υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Κύριον.

11. Καὶ εἶπον πρὸς Μωσῆν· παρὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν μνήματα ἐν Αἰγύπτῳ ἐξήγαγες ἡμᾶς τοῦ θανατῶσαι ἐν τῇ ἐρήμῳ; τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν, ἐξαγαγὼν ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου;

12, Οὐ τοῦτο ἦν τὸ ῥῆμα, ὃ ἐλαλήσαμεν πρός σε, λέγοντες· πάρες ἡμᾶς, ὅπως δουλεύσωμεν τοῖς Αἰγυπτίοις· κρεῖττον γὰρ ἦν δουλεύειν ἡμᾶς τοῖς Αἰγυπτίοις, ἢ ἀποθανεῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ.

Cap. XIV. v. 4. ἐποίησα) ἐποίησαν.

13. Εἶπεν δὲ Μωσῆς πρὸς τὸν λαόν· θαρσεῖτε, στήκετε καὶ ὁρᾶτε τὴν σωτηρίαν τὴν παρὰ Κυρίου, ἣν ποιήσει ἡμῖν σήμερον· ὃν τρόπον γὰρ ἑωράκατε τοὺς Αἰγυπτίους σήμερον, οὐ προσθήσετε ἔτι ἰδεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον.

14. Κύριος πολεμήσει περὶ ὑμῶν, καὶ ὑμεῖς σιγήσεσθε.

15. Εἶπεν δὲ Κύριος πρὸς Μωσῆν· τί βοᾷς πρός με; λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἀναζευξάτωσαν.

16. Καὶ σὺ ἔπαρον τὴν ῥάβδον σου, καὶ ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ῥῆξον αὐτήν· καὶ εἰσελθέτωσαν υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς μέσον τῆς θαλάσσης κατὰ τὸ ξηρόν.

17. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ στερεῶ τὴν καρδίαν Φαραὼ καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ τῶν Αἰγυπτίων πάντων, καὶ εἰσελεύσονται ὀπίσω αὐτῶν, καὶ ἐνδοξασθήσομαι ἐν Φαραὼ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ στρατιᾷ αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἅρμασιν, καὶ ἐν τοῖς ἵπποις αὐτοῦ.

18. Καὶ γνώσονται πάντες οἱ Αἰγύπτιοι, ὅτι ἐγώ εἰμι Κύριος, ἐνδοξαζομένου μου ἐν Φαραὼ, καὶ ἐν τοῖς ἅρμασιν, καὶ ἐν τοῖς ἵπποις αὐτοῦ.

19. Ἐξῆρεν δὲ ὁ ἄγγελος ὁ προπορευόμενος τῆς παρεμβολῆς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπορεύθη ἐκ τῶν ὄπισθεν. Ἐξῆρεν δὲ καὶ ὁ στύλος τῆς νεφέλης ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἔστη ἐκ τῶν ὀπίσω αὐτῶν.

20. Καὶ εἰσῆλθεν ἀνὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἀνὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς Ἰσραὴλ, καὶ ἐγένετο σκότος καὶ γνόφος, καὶ ἦλθεν ἡ νύξ· καὶ οὐ συνέμιξεν ἀλλήλοις ὅλην τὴν νύκτα.

21. Ἐξέτεινεν δὲ Μωσῆς τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν θάλασσαν· καὶ ἐπήγαγεν Κύριος τὴν θάλασσαν ἐν ἀνέμῳ νότῳ βιαίῳ ὅλην τὴν νύκτα, καὶ ἐποίησεν τὴν θάλασσαν ξηρὰν, καὶ ἐσχίσθη τὸ ὕδωρ.

22. Καὶ εἰσῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ μέσον τῆς θαλάσσης κατὰ τὸ ξηρόν· καὶ τὸ ὕδωρ αὐτοῖς τεῖχος ἐκ δεξιῶν, καὶ τεῖχος ἐξ εὐωνύμων.

23. Κατεδίωξαν δὲ οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ εἰσῆλθον ὀπίσω αὐτῶν πᾶσα ἡ ἵππος Φαραὼ, καὶ τὰ ἅρματα, καὶ οἱ ἀναβάται εἰς μέσον τῆς θαλάσσης.

24. Ἐγενήθη δὲ ἐν τῇ φυλακῇ τῇ ἑωθινῇ, καὶ εἰσέβλεψεν Κύριος εἰς τὴν παρεμβολὴν τῶν Αἰγυπτίων ἐν στύλῳ πυρὸς καὶ νεφέλης, καὶ συνετάραξαν τὴν παρεμβολὴν τῶν Αἰγυπτίων·

25. καὶ συνέδησεν τοὺς ἄξονας τῶν ἁρμάτων, καὶ ἦγεν αὐτοὺς μετὰ βίας. Καὶ εἶπον οἱ Αἰγύπτιοι· φύγωμεν ἀπὸ προσώπου Ἰσραήλ· ὁ γὰρ Κύριος πολεμεῖ περὶ αὐτῶν τοὺς Αἰγυπτίους.

26. Εἶπεν Κύριος πρὸς Μωσῆν· ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἀποκαταστήτω τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπικαλυψάτω τοὺς Αἰγυπτίους, ἐπί τε τὰ ἅρματα καὶ τοὺς ἀναβάτας.

27. Ἐξέτεινεν δὲ Μωσῆς τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπεκατέστη τὸ ὕδωρ πρὸς ἡμέραν ἐπὶ χώρας· οἱ δὲ Αἰγύπτιοι ἔφυγον ἐπὶ τὸ ὕδωρ καὶ ἐξετίναξεν Κύριος τοὺς Αἰγυπτίους εἰς μέσον τῆς θαλάσσης.

Cap. XIV. v. 20. συνέμιξεν) συνέμιξαν. v. 24. συνετάραξαν) συνετάραξεν.

28. *Καὶ ἐπαναστραφὲν τὸ ὕδωρ ἐκάλυψεν τὰ ἅρματα καὶ τοὺς ἀναβάτας, καὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν Φαραὼ, τοὺς εἰσπορευομένους ὀπίσω αὐτῶν εἰς τὴν θάλασσαν· οὐ κατέλείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς.*

29. *Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπορεύθησαν διὰ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης· τὸ δὲ ὕδωρ αὐτοῖς τεῖχος ἐκ δεξιῶν, καὶ τεῖχος ἐξ εὐωνύμων.*

30. *Καὶ ἐῤῥύσατο Κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ χειρὸς Αἰγυπτίων· καὶ ἴδεν Ἰσραὴλ τοὺς Αἰγυπτίους τεθνηκότας παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης.*

31. *Ἴδεν δὲ Ἰσραὴλ τὴν χεῖρα τὴν μεγάλην, ἃ ἐποίησεν Κύριος τοῖς Αἰγυπτίοις· καὶ ἐφοβήθη ὁ λαὸς τὸν Κύριον, καὶ ἐπίστευσαν τῷ Θεῷ, καὶ Μωσῇ τῷ θεράποντι αὐτοῦ:*

ΚΕΦ. ΙΕ'. XV.

1. *Τότε ᾖνεσεν Μωσῆς καὶ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὴν ᾠδὴν ταύτην τῷ Κυρίῳ, καὶ εἶπαν.*

(XV. 22. — XVI. 1.)

22. *Ἐξῆρεν Μωσῆς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἀπὸ θαλάσσης ἐρυθρᾶς, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἔρημον Σοὺρ· καὶ ἐπορεύοντο τρεῖς ἡμέρας ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ οὐχ ηὕρισκον ὕδωρ, ὥστε πιεῖν.*

23. *Ἦλθον δὲ εἰς Μερᾶν, καὶ οὐκ ἐδύνοντο πιεῖν ὕδωρ ἐκ Μερᾶς, πικρὸν γὰρ ἦν· διὰ τοῦτο ἐπωνομάσθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Πικρία.*

24. *Καὶ διεγόγγυζεν ὁ λαὸς κατὰ Μωσῆ, λέγοντες· τί πιόμεθα;*

25. *Ἐβόησεν δὲ Μωσῆς πρὸς Κύριον· καὶ ἔδειξεν αὐτῷ Κύριος ξύλον, καὶ ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ ἐγλυκάνθη τὸ ὕδωρ. Ἐκεῖ ἔθετο αὐτῷ δικαιώματα καὶ κρίσεις, καὶ ἐκεῖ αὐτὸν ἐπείραζεν.*

26. *Καὶ εἶπεν· ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσῃς τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιήσῃς, καὶ ἐνωτίσῃ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ φυλάξῃς πάντα τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, πᾶσαν νόσον ἣν ἐπήγαγον τοῖς Αἰγυπτίοις, οὐκ ἐπάξω ἐπὶ σε· ἐγὼ γάρ εἰμι Κύριος ὁ ἰώμενός σε.*

27. *Καὶ ἦλθον εἰς Ἐλείμ· καὶ ἦσαν ἐκεῖ δώδεκα πηγαὶ ὑδάτων, καὶ ἑβδομήκοντα στελέχη φοινίκων· παρενέβαλον δὲ ἐκεῖ παρὰ τὰ ὕδατα.*

ΚΕΦ. Ις'. XVI.

1. *Ἀπῆραν δὲ ἐξ Ἐλείμ, καὶ ἦλθον πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς τὴν ἔρημον Σὶν, ὅ ἐστιν ἀνὰ μέσον Ἐλεὶμ καὶ ἀνὰ μέσον Σινά.*

ΚΕΦ. ΚΔ'. XXIV.

(XXIV. 12. — 18.)

12. *Εἶπεν Κύριος πρὸς Μωσῆν· ἀνάβηθι πρός με εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἴσθι ἐκεῖ· καὶ δώσω σοι τὰ πυξία τὰ λίθινα, τὸν νόμον καὶ τὰς ἐντολὰς, ἃς ἔγραψα νομοθετῆσαι αὐτοῖς.*

13. *Καὶ ἀναστὰς Μωσῆς καὶ Ἰησοῦς ὁ*

Cap. XV. v. 23. Μερᾶν *et* Μερᾶς) Μεῤῥᾶν *et* Μεῤῥᾶς. *v. 25.* ἐνέβαλεν αὐτὸν) ἐνέβαλεν αὐτό.

παρεστηκὼς αὐτῷ, ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Θεοῦ·

14. καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπεν· ἡσυχάζετε αὐτοῦ, ἕως ἂν ἀναστρέψωμεν πρὸς ὑμᾶς· καὶ ἰδοὺ Ἀαρὼν καὶ Ὢρ μεθ' ὑμῶν· καὶ ἐάν τινι συμβῇ κρίσις, προπορευέσθωσαν αὐτοῖς.

15. Καὶ ἀνέβη Μωσῆς εἰς τὸ ὄρος· καὶ ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη τὸ ὄρος.

16. Καὶ κατέβη Μωσῆς εἰς τὸ ὄρος τὸ Σινὰ, καὶ ἐκάλυψεν αὐτὸ ἡ νεφέλη ἓξ ἡμέρας. Καὶ ἐκάλεσεν Κύριος τὸν Μωσῆν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἐκ μέσου τῆς νεφέλης.

17. Τὸ δὲ εἶδος τῆς δόξης Κυρίου ὡς πῦρ φλέγον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, ἐναντίον τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

18. Καὶ εἰσῆλθεν Μωσῆς εἰς τὸ μέσον τῆς νεφέλης, καὶ ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος· καὶ ἦν ἐκεῖ ἐν τῷ ὄρει τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας.

ΑΡΙΘΜΩΝ.

ΚΕΦ. ΙΑʹ. XI.

(XI. 16.—17. 24.—29.)

16. Εἶπεν Κύριος πρὸς Μωσῆν· συνάγαγέ μοι ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ, οὓς αὐτὸς σὺ οἶδας, ὅτι οὗτοι εἰσὶν πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ καὶ γραμματεῖς αὐτῶν· καὶ ἄξεις αὐτοὺς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ στήσονται ἐκεῖ μετὰ σοῦ.

17. Καὶ καταβήσομαι, καὶ λαλήσω ἐκεῖ μετὰ σοῦ, καὶ ἀφελῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐπὶ σοὶ, καὶ ἐπιθήσω ἐπ' αὐτούς· καὶ συναντιλήψονται μετὰ σοῦ τὴν ὁρμὴν τοῦ λαοῦ, καὶ οὐκ οἴσεις αὐτοὺς μόνος......

24. Καὶ συνήγαγεν Μωσῆς ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ, καὶ ἔστησεν αὐτῷ κύκλῳ τῆς σκηνῆς.

25. Καὶ κατέβη Κύριος ἐν νεφέλῃ, καὶ ἐλάλησεν πρὸς Μωσῆν, καὶ παρείλατο ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ἑβδομήκοντα ἄδρας τοὺς πρεσβυτέρους· ὡς δὲ ἐπανεπαύσατο τὸ πνεῦμα ἐπ' αὐτοὺς, καὶ προεφήτευσαν ἐν τῇ παρεμβολῇ, καὶ οὐκ ἔτι προσέθετο.

26. Καὶ κατελείφθησαν δύο ἄνδρες ἐν τῇ παρεμβολῇ· ὄνομα τῷ ἑνὶ Ἐλδὰδ, καὶ ὄνομα τῷ δευτέρῳ Μωδάδ· καὶ ἐπανεπαύσατο ἐπ' αὐτοὺς τὸ πνεῦμα, καὶ οὗτοι ἦσαν τῶν καταγεγραμμένων, καὶ οὐκ ἦλθον εἰς τὴν σκηνήν· καὶ προεφήτευσαν ἐν τῇ παρεμβολῇ.

Cap. XI. v. 24. αὐτῷ) αὐτούς.

27. Καὶ προσδραμὼν νεανίσκος, ἀνήγγειλεν τῷ Μωσῇ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, λέγων· Ἐλδὰδ καὶ Μωδὰδ προφητεύουσιν ἐν τῇ παρεμβολῇ.

28. Καὶ ἀποκριθεὶς Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυὴ, ὁ παρεστηκὼς Μωσῇ, ὁ ἐκλεκτὸς αὐτοῦ, εἶπεν· κύριε Μωσῆ, κώλυσον αὐτούς.

29. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Μωσῆς· μὴ ζηλοῖς σύ μοι; καὶ τίς δώη πάντα τὸν λαὸν Κυρίου προφήτας, ὅταν δῷ Κύριος τὸ πνεῦμά αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς;

ΔΕΥΤΕΡΟΝΟΜΙΟΥ.

ΚΕΦ. Α'. I.

(I. 8. — 11. 15. — 17.)

8. Εἶπεν Μωσῆς πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ· ἴδετε, παρέδωκα ἐνώπιον ὑμῶν τὴν γῆν· εἰσελθόντες κληρονομήσατε τὴν γῆν, ἣν ὤμοσε Κύριος τοῖς πατράσιν ἡμῶν τῷ Ἀβραὰμ, καὶ τῷ Ἰσαὰκ, καὶ τῷ Ἰακὼβ, δοῦναι αὐτοῖς καὶ τῷ σπέρματι αὐτῶν μετ' αὐτούς.

9. Καὶ εἶπεν πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγων· οὐ δυνήσομαι μόνος φέρειν ὑμᾶς.

10. Καὶ ὁ Θεὸς ὑμῶν ἐπλήθυνεν ἡμᾶς, καὶ ἰδού ἐστε σήμερον ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει.

11. Καὶ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν προσθείη ὑμῖν ὡς ἐστὲ χιλιοπλασίως, καὶ εὐλογήσαι ὑμᾶς, καθότι ἐλάλησεν ὑμῖν.

15. Καὶ ἔλαβον ἐξ ὑμῶν ἄνδρας σοφοὺς καὶ ἐπιστήμονας καὶ συνετοὺς, καὶ κατέστησα αὐτοὺς ἡγεῖσθαι ἐφ' ὑμῶν χιλιάρχους, καὶ ἑκατοντάρχους, καὶ δεκάρχους, καὶ γραμματοεισαγωγεῖς τοῖς κριταῖς ὑμῶν·

16. ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγων· διακούετε ἀναμέσον τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, καὶ κρίνατε δικαίως ἀναμέσον ἀνδρὸς καὶ ἀναμέσον ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

17. Οὐκ ἐπιγνώσεσθε πρόσωπον ἐν κρίσει, κατὰ τὸν μικρὸν καὶ κατὰ τὸν μέγαν κρινεῖς, οὐ μὴ ὑποστείλῃ πρόσωπον ἀνθρώπου, ὅτι κρίσις Θεοῦ ἐστι.

ΚΕΦ. Ι'. X.

(X. 14. — 18. 20. 21.)

14. Εἶπεν Μωσῆς πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ· ἰδοὺ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ, ἡ γῆ καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτοῖς.

15. Πλὴν τοὺς πατέρας ὑμῶν προείλατο

Cap. I. v. 10. ἡμᾶς) ὑμᾶς. *v.* 11. *desunt vv.* 12 — 14. *v.* 16. *initio versus desiderantur* καὶ ἐνετειλάμην τοῖς κριταῖς ὑμῶν.

Κύριος ἀγαπᾷν αὐτοὺς, καὶ ἐξελέξατο τὸ σπέρμα αὐτῶν μετ' αὐτοῦ εἰς ὑμᾶς παρὰ πάντα τὰ ἔθνη κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην.

16. Καὶ περιτεμνεῖσθε τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν, καὶ τὸν τράχηλον ὑμῶν οὐ σκληρυνεῖτε ἔτι.

17. Ὁ γὰρ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν οὗτος Θεὸς τῶν Θεῶν, καὶ Κύριος τῶν κυρίων, ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ἰσχυρὸς καὶ φοβερὸς, ὅστις οὐ θαυμάζει πρόσωπον, οὐδὲ μὴ λάβῃ δῶρον·

18. ποιῶν κρίσιν προσηλύτῳ καὶ ὀρφανῷ καὶ χήρᾳ, καὶ ἀγαπᾷ τὸν προσήλυτον, δοῦναι αὐτῷ ἄρτον καὶ ἱμάτιον.

20. Κύριον τὸν Θεόν σου φοβηθήσῃ, καὶ αὐτῷ λατρεύσεις, καὶ πρὸς αὐτὸν κολληθήσῃ, καὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ὀμῇ.

21. Αὐτὸς καύχημά σου, καὶ οὗτος Θεός σου, ὅστις ἐποίησέν σοι τὰ μεγάλα καὶ τὰ ἔνδοξα ταῦτα, ἃ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου.

Cap. X. v. 15. αὐτοῦ) αὐτούς. v. 18. versus 19. abest.

ΙΗΣΟΥ ΤΟΥ ΝΑΥΗ.

ΚΕΦ. Γ'. III.

(III. 7. 8. 16. 17.)

7. Εἶπεν Κύριος πρὸς Ἰησοῦν· ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἄρχομαι ὑψῶσαί σε κατενώπιον πάντων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἵνα γνῶσιν ὅτι καθὼς ἤμην μετὰ Μωσῆ, οὕτως ἔσομαι καὶ μετὰ σοῦ.

8. Καὶ νῦν ἔντειλαι τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς αἴρουσιν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης, λέγων· ὡς ἂν εἰσέλθητε ἐπὶ μέρος τοῦ ὕδατος τοῦ Ἰορδάνου, καὶ στήσεσθε ἐν τῷ Ἰορδάνῃ.

15. Ὡς δὲ ἐπορεύοντο οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης εἰς τὸν Ἰορδάνην, καὶ οἱ πόδες τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν ἐβάφησαν εἰς μέρος τοῦ ὕδατος τοῦ Ἰορδάνου, (ὁ δὲ Ἰορδάνης ἐπληροῦντο καθ' ὅλην τὴν κρηπῖδα αὐτοῦ, ὡς ἐν ἡμέραις θερισμοῦ πυρῶν·)

16. καὶ ἔστη τὰ ὕδατα τὰ καταβαίνοντα ἄνωθεν, εἰς πῆγμα ἓν ἀφεστηκὸς μακρὰν σφόδρα ἀπὸ Ἀδαμμὶν τῆς πόλεως ἕως μέρους Καριαθιαρίμ· τὸ δὲ καταβαῖνον κατέβη εἰς τὴν θάλασσαν Ἄραβα, θάλασσα τῶν ἁλῶν ἕως εἰς τέλος ἐξέλειπεν· καὶ ὁ λαὸς εἱστήκει ἀπέναντι Ἱεριχώ.

17. Καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου ἐπὶ ξη-

---

Cap. III. v. 8. absunt vv. 9 — 14. v. 15. ἐπληροῦντο) ἐπληροῦτο. v. 16. θάλασσα) θάλασσαν.

ρᾶς ἐν μέσῳ τοῦ Ἰορδάνου ἑτοῖμοι· καὶ πάντες υἱοὶ Ἰσραὴλ διέβησαν διὰ ξηρᾶς, ἕως συνετέλεσεν πᾶς ὁ λαὸς διαβαίνων τὸν Ἰορδάνην.

ΚΕΦ. Ε'. V.

(V. 10. — 15.)

10. Παρενέβαλον υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν Γαλγάλοις, καὶ ἐποίησαν τὸ πάσχα τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ πρώτου μηνὸς ἀπὸ ἑσπέρας ἐπὶ δυσμῶν Ἰεριχὼ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν τῷ πεδίῳ.

11. Καὶ ἔφαγον ἀπὸ τοῦ σίτου τῆς γῆς τῇ ἐπαύριον τοῦ πάσχα ἄζυμα καὶ νέα.

12. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐξέλειπεν τὸ μάννα τῇ ἐπαύριον μετὰ τὸ βεβρωκέναι αὐτοὺς ἐκ τοῦ σίτου τῆς γῆς, καὶ οὐκέτι ὑπῆρχεν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ τὸ μάννα· ἐκαρπίσαντο δὲ τὴν χώραν τῶν φοινίκων ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ.

13. Καὶ ἐγένετο ὡς ἦν Ἰησοῦς ἐν Ἰεριχῷ, καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, ἴδεν φανέντα ἄνθρωπον ἑστηκότα ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ ἡ ῥομφαία αὐτοῦ ἐσπασμένη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. Καὶ προσελθὼν Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἡμέτερος εἶ ἢ τῶν ὑπεναντίων ἡμῶν;

14. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ἐγὼ ἀρχιστράτηγος δυνάμεως Κυρίου, νυνὶ παραγέγονα. Καὶ πεσὼν Ἰησοῦς ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, προσεκύνησεν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· δέσποτα, τί προστάσσεις τῷ σῷ οἰκέτῃ;

15. Καὶ λέγει ὁ ἀρχιστράτηγος Κυρίου πρὸς Ἰησοῦν· λῦσαι τὸ ὑπόδημά σου ἐκ τῶν ποδῶν σου, ὁ γὰρ τόπος ἐφ' ᾧ σὺ ἕστηκας ἐπ' αὐτῷ, ἅγιός ἐστιν. Καὶ ἐποίησεν Ἰησοῦς οὕτως.

ΚΡΙΤΩΝ.

ΚΕΦ. ς'. VI.

(VI. 36. — 40.)

36. Εἶπεν Γεδεὼν πρὸς τὸν Θεόν· εἰ σώζεις ἐν τῇ χειρί μου τὸν Ἰσραὴλ, ὃν τρόπον ἐλάλησας;

37. ἰδοὺ ἐγὼ ἀπερείδομαι τὸν πόκον τὸν ἔρειον ἐν τῇ ἅλωνι· καὶ ἐὰν γένηται δρόσος ἐπὶ τὸν πόκον μόνον, ἐπὶ δὲ πᾶσαν τὴν γῆν ξηρασία, καὶ γνώσομαι ὅτι σώζεις ἐν τῇ χειρί μου τὸν Ἰσραὴλ ὃν τρόπον ἐλάλησας.

38. Καὶ ἐγένετο οὕτως· καὶ ὤρθρισας Γεδεὼν τῇ ἐπαύριον ἀπεπίασεν τὸν πόκον, καὶ ἀπεῤῥύη δρόσος ἐκ τοῦ πόκου, πλήρης λεκάνης ὕδατος.

39. Καὶ εἶπεν Γεδεὼν πρὸς τὸν Θεόν· μὴ ὀργισθήτω ὁ θυμός σου ἐν ἐμοί, καὶ λαλήσω ἔτι ἅπαξ, καὶ πειράσω ἔτι ἅπαξ ἐν τῷ πόκῳ· γενηθήτω δὲ ξηρασία ἐπὶ τὸν πόκον μόνον, ἐπὶ δὲ πᾶσαν τὴν γῆν δρόσος.

40. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς οὕτως ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ· καὶ ἐγένετο ξηρασία ἐπὶ τὸν πόκον μόνον, ἐπὶ δὲ πᾶσαν τὴν γῆν ἐγένετο δρόσος.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Γʹ.

ΚΕΦ. Ηʹ. VIII.

(VIII. 22. 23. 27. — 30.)

22. Ἔστη Σολομὼν κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου Κυρίου ἐνώπιον πάσης ἐκκλησίας Ἰσραὴλ, καὶ διεπέτασεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν,

23. καὶ εἶπεν· Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, οὐκ ἔστιν ὡς σὺ ὁ Θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω.

27. Εἰ ὁ οὐρανὸς, καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ οὐκ ἀρκέσουσίν σοι, πῶς ὁ οἶκος οὗτος ὃν ᾠκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου;

28. Πλὴν καὶ ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν δέησίν μου, Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ἀκούειν τῆς δεήσεως, καὶ τῆς προσευχῆς ἧς ὁ δοῦλός σου προσεύχεται ἐνώπιόν σου πρὸς σὲ σήμερον,

29. τοῦ εἶναι ὀφθαλμούς σου ἀνεῳγμένους εἰς τὸν οἶκον τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτὸς, εἰς τόν τόπον τοῦτον ὃν εἶπας, ἔσται τὸ ὄνομά σου ἐκεῖ, τοῦ εἰσακούειν τῆς προσευχῆς ἧς προσεύχεται ὁ δοῦλός σου εἰς τὸν τόπον τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτός.

30. Καὶ εἰσακούσῃ τῆς δεήσεως τοῦ δούλου σου, καὶ τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, ὅσα ἂν προσεύξωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον· καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐν τῷ τόπῳ τῆς κατοικήσεώς σου, ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ ποιήσεις, καὶ ἵλεως ἔσῃ αὐτοῖς.

ΚΕΦ. ΙΖʹ. XVII.

(XVII. 8. — 24.)

8. Ἐγένετο ῥῆμα Κυρίου πρὸς Ἠλιοὺ, λέγων·

9. ἀνάστηθι, καὶ πορεύθητι εἰς Σαρεφθὰ τῆς Σιδωνίας, καὶ καθήσῃ ἐκεῖ· ἰδοὺ ἐντέλλομαι ἐκεῖ γυναικὶ χήρᾳ τοῦ διατρέφειν σε.

10. Καὶ ἀνέστη, καὶ ἐπορεύθη εἰς Σαρεφθὰ, εἰς τὸν πυλῶνα τῆς πόλεως· καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ γυνὴ χήρα συνέλεγεν ξύλα· καὶ ἐβόησεν Ἠλιοὶ ὀπίσω αὐτῆς, καὶ εἶπεν αὐτῇ· λαβὲ δή μοι ὀλίγον ὕδωρ εἰς ἄγγος, καὶ πίομαι.

11. Καὶ ἐπορεύθη λαβεῖν. Καὶ ἐβόησεν ὀπίσω αὐτῆς Ἠλιοὺ, καὶ εἶπεν· λήψῃ δή μοι ψωμὸν ἄρτου ἐν τῇ χειρί σου.

12. Καὶ εἶπεν ἡ γυνή· ζῇ Κύριος ὁ Θεός σου, εἰ ἔστιν μοι ἐγκρυφίας, ἀλλ᾽ ἢ ὅσον δρὰξ ἀλεύρου ἐν τῇ ὑδρίᾳ, καὶ ὀλίγον ἔλαιον ἐν τῷ καμψάκῃ· καὶ ἰδοὺ συλλέγω δύο ξυλάρια, καὶ εἰσελεύσομαι, καὶ ποιήσω αὐτὸ ἐμαυτῇ, καὶ τοῖς τέκνοις μου, καὶ φαγόμεθα, καὶ ἀποθανούμεθα.

13. Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ πρὸς αὐτήν· θάρσει, ἔσελθε, καὶ ποίησον κατὰ τὸ ῥῆμά σου· ἀλλὰ ποιησόν μοι ἐκεῖθεν ἐγκρυφίαν μικρὸν ἐν πρώτοις, καὶ ἐξοίσεις μοι· ἐν αὐτῇ δὲ καὶ τοῖς τέκνοις σου ποιήσεις ἐπ᾽ ἐσχάτων.

Cap. VIII. v. 29. τὸ ὄνομά σου) τὸ ὄνομά μου.

Cap. XVII. v. 13. ἔσελθε) εἴσελθε. ib. ἐν αὐτῇ) ἑαυτῇ.

14. Ὅτι τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραήλ· ἡ ὑδρίσκη τοῦ ἀλεύρου οὐκ ἐκλείψει, καὶ ὁ καμψάκης τοῦ ἐλαίου οὐκ ἐλαττονήσει ἕως ἡμέρας τοῦ δοῦναι Κύριον τὸν ὑετὸν ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς.

15. Καὶ ἐπορεύθη ἡ γυνὴ, καὶ ἐποίησεν κατὰ τὸ ῥῆμα Ἠλία, καὶ ἤσθιεν αὐτὴ, καὶ αὐτὸς, καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς.

16. Καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ἡ ὑδρία τοῦ ἀλεύρου οὐκ ἐξέλειπεν, καὶ ὁ καμψάκης τοῦ ἐλαίου οὐκ ἐλαττονήθη κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα.

17. Καὶ ἠῤῥώστησεν ὁ υἱὸς τῆς γυναικὸς τῆς κυρίας τοῦ οἴκου· καὶ ἦν ἡ ἀῤῥωστία αὐτοῦ κραταιὰ σφόδρα, ἕως οὐχ ὑπελείφθη ἐν αὐτῷ πνεῦμα.

18. Καὶ εἶπεν πρὸς Ἠλιού· τί ἐμοὶ, καὶ σοὶ, ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ; εἰσῆλθες πρὸς μὲ τοῦ ἀναμνῆσαι τὰς ἀδικίας μου, καὶ θανατῶσαι τὸν υἱόν μου;

19. Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ πρὸς τὴν γυναῖκα· δός μοι τὸν υἱόν σου· καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τοῦ κόλπου αὐτῆς, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν εἰς τὸ ὑπερῷον ἐν ᾧ αὐτὸς ἐκάθητο, καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ.

20. Καὶ ἀνεβόησεν Ἠλιοὺ, καὶ εἶπεν· οἴμ μοι Κύριε, ὁ μάρτυς τῆς χήρας μεθ' ἧς ἐγὼ κατοικῶ μετ' αὐτῆς, σὺ ἐκάκωσας τοῦ θανατῶσαι τὸν υἱὸν αὐτῆς.

21. Καὶ ἐνεφύσησεν τῷ παιδαρίῳ τρὶς, καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν Κύριον, καὶ εἶπεν· Κύριε ὁ Θεός μου, ἐπιστραφήτω δὴ ἡ ψυχὴ τοῦ παιδαρίου τούτου εἰς αὐτόν.

22. Καὶ ἐγένετο οὕτως, καὶ ἤκουσεν Κύριος ἐν φωνῇ Ἠλιοῦ· καὶ ἐπεστράφη ἡ ψυχὴ τοῦ παιδαρίου πρὸς ἔγκατον αὐτοῦ.

23. Καὶ ἔλαβεν Ἠλίας τὸ παιδάριον, καὶ κατήγαγεν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ ὑπερῴου εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν Ἠλιού· βλέπε, ζῇ ὁ υἱός σου.

24. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς Ἠλιού· ἰδοὺ τοῦτο ἔγνωκα ὅτι συ ἄνθρωπος Θεοῦ εἶ, καὶ ῥῆμα Κυρίου ἐν τῷ στόματί σου ἀληθινόν.

ΚΕΦ. ΙΗ' XVIII.

(XVIII. 30. — 39.)

30. Εἶπεν Ἠλίας πρὸς τὸν λαόν· προσαγάγετε πρὸς μέ· καὶ προήγαγεν πᾶς ὁ λαὸς πρὸς αὐτόν.

31. Καὶ ἔλαβεν Ἠλίας δώδεκα λίθους κατὰ ἀριθμὸν τῶν δώδεκα φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ, ὡς ἐλάλησεν Κύριος πρὸς αὐτὸν, λέγων· Ἰσραὴλ ἔσται τὸ ὄνομά σου.

32. Καὶ ᾠκοδόμησεν τοὺς λίθους, καὶ ἰάσατο τὸ θυσιαστήριον Κυρίου τὸ κατεσκαμμένον, καὶ ἐποίησεν θάλαα χωροῦν ἀνὰ μετρητὰς δύο σπέρματος κυκλόθεν τοῦ θυσιαστηρίου.

33. Καὶ ἐπέθηκεν τὰς σχίδακας ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ἐποίησεν, καὶ ἐμέλισεν τὸ ὁλοκαύτωμα, καὶ ἐπέθηκεν τὰς σχίδακας, καὶ ἐστοίβασεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον,

34. Καὶ εἶπεν Ἠλίας· λάβετέ μοι δύο ὑδρίας ὕδατος, καὶ ἐπιχεέτωσαν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριαν, ἐπί τε τὸ ὁλοκαύτωμα, καὶ ἐπὶ τὰς σχίδακας. Καὶ ἐποίησαν οὕτως. Καὶ

Cap. XVII. v. 20. οἴμ μοι) οἴ μοι. *Cap. XVIII. v. 32.* θάλαα χωροῦν) θάλασσαν χωροῦσαν.

εἶπεν· δευτερώσατε· καὶ ἐδευτέρωσαν. Καὶ εἶπεν· τρισσεύσατε· καὶ ἐτρίσσευσαν.

35. Καὶ διεπορεύετο τὸ ὕδωρ κύκλῳ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ τὴν θάλαα ἔπλησεν ὕδατος.

36. Καὶ ἀνεβόησεν Ἠλίας εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ εἶπεν· Κύριε ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ, καὶ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰσραὴλ, ἐπάκουσόν μου σήμερον ἐν πυρὶ, καὶ γνωτώσαν, ὅτι σὺ εἶ μόνος Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, καὶ διά σε πεποίηκα ταῦτα πάντα.

37. Καὶ σὺ ἐπέστρεψας τὴν καρδίαν τοῦ λαοῦ τούτου ὀπίσω σου.

38. Καὶ ἔπεσεν πῦρ παρὰ Κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγεν τὸ ὁλοκαύτωμα, καὶ τὰς σχίδακας, καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐπ' αὐτὸν, καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῇ θαλάα, καὶ τοὺς λίθους, καὶ τὸν χοῦν ἐξέλειξεν τὸ πῦρ.

39. Καὶ ἔπεσεν πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ εἶπεν· ἀληθῶς Κύριος ὁ Θεὸς αὐτός ἐστιν ὁ Θεός.

ΚΕΦ. ΙΘ'. XIX.

(XIX. 3.—9. 11.—13. 15. 16.)

3. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἔρχεται Ἠλιοὺ εἰς Βηρσαβεὲ ἥ ἐστιν τοῦ Ἰούδα, καὶ ἀφῆκεν τὸ παιδάριον αὐτοῦ ἐκεῖ.

4. Καὶ αὐτὸς ἐπορεύθη ἐν τῇ ἐρήμῳ ὁδὸν ἡμέρας, καὶ ἦλθεν, καὶ ἐκάθισεν ὑποκάτω ἀρκεύθου.

5. Καὶ ἐκοιμήθη, καὶ ὕπνωσεν ὑπὸ τὸ φυτόν. Καὶ ἰδοὺ τις ἥψατο αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀνάστηθι, καὶ φάγε καὶ πίε.

6. Καὶ ἐπέβλεψεν Ἠλιοὺ· καὶ ἰδοὺ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐγκρυφίας ὀλυρίτης, καὶ καμψάκης ὕδατος. Καὶ ἀνέστη, καὶ ἔφαγεν, καὶ ἔπιεν, καὶ ἐπιστρέψας ἐκοιμήθη.

7. Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ ἄγγελος Κυρίου ἐκ δευτέρου, καὶ ἥψατο αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· ἀνάστηθι, καὶ φάγε, ὅτι πολλὴ ἀπὸ σοῦ ἡ ὁδός.

8. Καὶ ἀνέστη, καὶ ἔφαγεν, καὶ ἔπιεν, καὶ ἐπορεύθη ἐν ἰσχύϊ τῆς βρώσεως ἐκείνης τεσσαράκοντα ἡμέρας, καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ἕως ὄρους Χωρήβ.

9. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ σπήλαιον, καὶ κατῴκησεν ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ ῥῆμα Κυρίου πρὸς αὐτόν. . . . . .

11. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Κύριος· ἐξελεύσῃ, καὶ στήσῃ ἐν τῷ ὄρει ἐνώπιον Κυρίου· καὶ ἰδοὺ Κύριος παρελεύσεται, καὶ πνεῦμα μέγα κραταιὸν διαλύον ὄρη, καὶ συντρίβον πέτρας ἐνώπιον Κυρίου, οὐκ ἐν τῷ πνεύματι Κύριος· καὶ μετὰ τὸ πνεῦμα συσσεισμὸς, οὐκ ἐν τῷ συσσεισμῷ Κύριος.

12. Καὶ μετὰ τὸν συσσεισμὸν πῦρ, οὐκ ἐν τῷ πυρὶ Κύριος· καὶ μετὰ τὸ πῦρ φωνὴ αὔρας λεπτῆς, καὶ ἐκεῖ Κύριος.

13. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἠλιοὺ ἀπεκάλυψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τῇ μηλωτῇ αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθεν, καὶ ἔστη παρὰ τὸ σπήλαιον.

15. Καὶ εἶπεν Κύριος πρὸς αὐτόν· πορεύου, καὶ ἀνάστρεφε εἰς τὴν ὁδόν σου, καὶ ἥξεις εἰς ὁδὸν ἐρήμου Δαμασκοῦ; καὶ χρίσεις....

16. τὸν Ἐλισσαιὲ υἱὸν Σαφὰτ ἀντὶ σοῦ εἰς προφήτην.

Cap. XVIII. v. 38. αὐτὸν) αὐτό. *Cap. XIX. v.* 13. ἀπεκάλυψεν) ἐπεκάλυψεν.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Δ'.

ΚΕΦ. Β'. II.

(II. 6. — 14.)

6. Εἶπεν Ἠλίας τῷ Ἐλισσαιέ· κάθου δὴ ἐνταῦθα, ὅτι Κύριος ἀπέσταλκέν με ἕως τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ εἶπεν Ἐλισσαιέ· ζῇ Κύριος, καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε. Καὶ ἐπορεύθησαν ἀμφότεροι.

7. Καὶ πεντήκοντα ἄνδρες ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν ἦλθον, καὶ ἔστησαν ἐξεναντίας μακρόθεν· ἀμφότεροι δὲ ἔστησαν ἐπὶ τοῦ Ιορδάνου.

8. Καὶ ἔλαβεν Ἠλίας τὴν μηλωτὴν αὐτοῦ, καὶ εἴλησεν αὐτὴν, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῇ τὰ ὕδατα, καὶ διηρέθη τὸ ὕδωρ ἔνθεν καὶ ἔνθεν· καὶ διέβησαν ἀμφότεροι διὰ ξηρᾶς.

9. Καὶ ἐγένετο ὡς διῆλθον, εἶπεν Ἠλίας τῷ Ἐλισσαιέ..... γενηθήτω δὴ τὸ πνεῦμα τὸ ἐπί σοι δισσῶς ἐπ' ἐμέ.

10. Καὶ εἶπεν Ἠλίας· ἐσκλήρυνας τοῦ αἰτήσασθαι· πλὴν ἐὰν ἴδῃς με ἀναλαμβανόμενον ἀπό σου, ἔσται σοι οὕτως· ἐὰν δὲ μὴ ἴδῃς, οὐ μὴ γένηται.

11. Καὶ ἐγένετο αὐτῶν πορευομένων, καὶ λαλούντων, καὶ ἰδοὺ ἅρμα πυρὸς, καὶ ἵπποι πυρὸς, ναὶ διεχώρισεν ἀναμέσον ἀμφοτέρων, καὶ ἀνελήφθη Ἠλίας ἐν συσσεισμῷ εἰς τὸν οὐρανόν.

12. Καὶ Ἐλισσαιὲ ἑώρα, καὶ αὐτὸς ἐβόα· πάτερ, πάτερ, ἅρμα Ἰσραὴλ, καὶ ἱππεὺς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἴδεν αὐτὸν οὐκέτι. Καὶ ἐκράτησεν Ἐλισσαιὲ τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ διέῤῥηξεν αὐτὸ εἰς δύο.

13. Καὶ ἀνείλατο τὴν μηλωτὴν Ἠλιοὺ Ἐλισσαιὲ τὴν πεσοῦσαν ἐπάνωθεν αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψεν Ἐλισσαιὲ, καὶ ἔστη ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ Ἰορδάνου.

14. Καὶ ἔλαβεν Ἐλισσαιὲ τὴν μηλωτὴν Ἠλιοὺ τὴν πεσοῦσαν ἐπάνωθεν αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν τὰ ὕδατα, καὶ διηρέθη. Καὶ ἐπάταξεν Ἐλισσαιὲ τὰ ὕδατα ἐκ δευτέρου, καὶ διηρέθη, καὶ διῆλθεν διὰ ξηρᾶς.

(II. 19. — 22.)

19. Εἶπον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως Ἱεριχὼ πρὸς Ἐλισσαιέ· ἰδοὺ ἡ κατοίκησις τῆς πόλεως ταύτης ἀγαθὴ, καθὼς σὺ Κύριε ὁρᾷς, καὶ τὰ ὕδατα πονηρὰ, καὶ ἀτεκνοῦντα.

20. Καὶ εἶπεν Ἐλισσαιέ· λάβετέ μοι ὑδρίσκην καινὴν, καὶ ἐμβάλλετε ἐκεῖ ἅλας. Καὶ ἔλαβον αὐτῷ.

21. Καὶ ἐξῆλθεν ἐπὶ τὴν διέξοδον τῶν ὑδάτων, καὶ ἔῤῥιψεν ἐκεῖ τὸ ἅλας, καὶ εἶπεν· τάδε λέγει Κύριος· ἴαμαι τὰ ὕδατα ταῦτα, οὐκ ἔσται ἔτι ἀποθνήσκον, οὐδὲ ἀτεκνουμένη δι' αὐτά.

22. Καὶ ἰάθη τὰ ὕδατα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης κατὰ τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν Ἐλισσαιέ.

Cap. II. v. 14. ante διηρέθη *primo positum, deest* οὐ.

παρεστηκὼς αὐτῷ, ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Θεοῦ·

14. καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπεν· ἡσυχάζετε αὐτοῦ, ἕως ἂν ἀναστρέψωμεν πρὸς ὑμᾶς· καὶ ἰδοὺ Ἀαρὼν καὶ Ὢρ μεθ' ὑμῶν· καὶ ἐάν τινι συμβῇ κρίσις, προπορευέσθωσαν αὐτοῖς.

15. Καὶ ἀνέβη Μωσῆς εἰς τὸ ὄρος· καὶ ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη τὸ ὄρος.

16. Καὶ κατέβη Μωσῆς εἰς τὸ ὄρος τὸ Σινὰ, καὶ ἐκάλυψεν αὐτὸ ἡ νεφέλη ἓξ ἡμέρας. Καὶ ἐκάλεσεν Κύριος τὸν Μωσῆν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἐκ μέσου τῆς νεφέλης.

17. Τὸ δὲ εἶδος τῆς δόξης Κυρίου ὡς πῦρ φλέγον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, ἐναντίον τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

18. Καὶ εἰσῆλθεν Μωσῆς εἰς τὸ μέσον τῆς νεφέλης, καὶ ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος· καὶ ἦν ἐκεῖ ἐν τῷ ὄρει τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας.

ΑΡΙΘΜΩΝ.

ΚΕΦ. ΙΑ'. XI.

(XI. 16.—17. 24.—29.)

16. Εἶπεν Κύριος πρὸς Μωσῆν· συνάγαγέ μοι ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ, οὓς αὐτὸς σὺ οἶδας, ὅτι οὗτοι εἰσὶν πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ καὶ γραμματεῖς αὐτῶν· καὶ ἄξεις αὐτοὺς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ στήσονται ἐκεῖ μετὰ σοῦ.

17. Καὶ καταβήσομαι, καὶ λαλήσω ἐκεῖ μετὰ σοῦ, καὶ ἀφελῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐπὶ σοὶ, καὶ ἐπιθήσω ἐπ' αὐτούς· καὶ συναντιλήψονται μετὰ σοῦ τὴν ὁρμὴν τοῦ λαοῦ, καὶ οὐκ οἴσεις αὐτοὺς μόνος......

24. Καὶ συνήγαγεν Μωσῆς ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ, καὶ ἔστησεν αὐτῷ κύκλῳ τῆς σκηνῆς.

25. Καὶ κατέβη Κύριος ἐν νεφέλῃ, καὶ ἐλάλησεν πρὸς Μωσῆν, καὶ παρείλατο ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ἑβδομήκοντα ἄδρας τοὺς πρεσβυτέρους· ὡς δὲ ἐπανεπαύσατο τὸ πνεῦμα ἐπ' αὐτοὺς, καὶ προεφήτευσαν ἐν τῇ παρεμβολῇ, καὶ οὐκ ἔτι προσέθετο.

26. Καὶ κατελείφθησαν δύο ἄνδρες ἐν τῇ παρεμβολῇ· ὄνομα τῷ ἑνὶ Ἐλδὰδ, καὶ ὄνομα τῷ δευτέρῳ Μωδάδ· καὶ ἐπανεπαύσατο ἐπ' αὐτοὺς τὸ πνεῦμα, καὶ οὗτοι ἦσαν τῶν καταγεγραμμένων, καὶ οὐκ ἦλθον εἰς τὴν σκηνήν· καὶ προεφήτευσαν ἐν τῇ παρεμβολῇ.

Cap. XI. v. 24. αὐτῷ) αὐτοῦς.

27. *Καὶ προσδραμὼν νεανίσκος, ἀνήγγειλεν τῷ Μωσῇ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, λέγων· Ἐλδὰδ καὶ Μωδὰδ προφητεύουσιν ἐν τῇ παρεμβολῇ.*

28. *Καὶ ἀποκριθεὶς Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυὴ, ὁ παρεστηκὼς Μωσῇ, ὁ ἐκλεκτὸς αὐτοῦ, εἶπεν· κύριε Μωσῆ, κώλυσον αὐτούς.*

29. *Καὶ εἶπεν αὐτῷ Μωσῆς· μὴ ζηλοῖς σύ μοι; καὶ τίς δῴη πάντα τὸν λαὸν Κυρίου προφήτας, ὅταν δῷ Κύριος τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς;*

ΔΕΥΤΕΡΟΝΟΜΙΟΥ.

ΚΕΦ. Α΄. I.

(I. 8. — 11. 15. — 17.)

8. *Εἶπεν Μωσῆς πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ· ἴδετε, παρέδωκα ἐνώπιον ὑμῶν τὴν γῆν· εἰσελθόντες κληρονομήσατε τὴν γῆν, ἣν ὤμοσε Κύριος τοῖς πατράσιν ἡμῶν τῷ Ἀβραὰμ, καὶ τῷ Ἰσαὰκ, καὶ τῷ Ἰακὼβ, δοῦναι αὐτοῖς καὶ τῷ σπέρματι αὐτῶν μετ' αὐτούς.*

9. *Καὶ εἶπεν πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγων· οὐ δυνήσομαι μόνος φέρειν ὑμᾶς.*

10. *Καὶ ὁ Θεὸς ὑμῶν ἐπλήθυνεν ἡμᾶς, καὶ ἰδοὺ ἐστε σήμερον ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει.*

11. *Καὶ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν προσθείη ὑμῖν ὡς ἐστὲ χιλιοπλασίως, καὶ εὐλογήσαι ὑμᾶς, καθότι ἐλάλησεν ὑμῖν.*

15. *Καὶ ἔλαβον ἐξ ὑμῶν ἄνδρας σοφοὺς καὶ ἐπιστήμονας καὶ συνετοὺς, καὶ κατέστησα αὐτοὺς ἡγεῖσθαι ἐφ' ὑμῶν χιλιάρχους, καὶ ἑκατοντάρχους, καὶ δεκάρχους, καὶ γραμματοεισαγωγεῖς τοῖς κριταῖς ὑμῶν·*

16. *ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγων· διακούετε ἀναμέσον τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, καὶ κρίνατε δικαίως ἀναμέσον ἀνδρὸς καὶ ἀναμέσον ἀδελφοῦ αὐτοῦ.*

17. *Οὐκ ἐπιγνώσεσθε πρόσωπον ἐν κρίσει, κατὰ τὸν μικρὸν καὶ κατὰ τὸν μέγαν κρινεῖς, οὐ μὴ ὑποστείλῃ πρόσωπον ἀνθρώπου, ὅτι κρίσις Θεοῦ ἐστι.*

ΚΕΦ. Ι΄. X.

(X. 14. — 18. 20. 21.)

14. *Εἶπεν Μωσῆς πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ· ἰδοὺ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ, ἡ γῆ καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτοῖς.*

15. *Πλὴν τοὺς πατέρας ὑμῶν προείλατο*

Cap. I. v. 10. ἡμᾶς) ὑμᾶς. *v.* 11. *desunt vv.* 12 — 14. *v.* 16. *initio versus desiderantur* καὶ ἐνετειλάμην τοῖς κριταῖς ὑμῶν.

Κύριος ἀγαπᾷν αὐτοὺς, καὶ ἐξελέξατο τὸ σπέρμα αὐτῶν μετ' αὐτοῦ εἰς ὑμᾶς παρὰ πάντα τὰ ἔθνη κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην.

16. Καὶ περιτεμνεῖσθε τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν, καὶ τὸν τράχηλον ὑμῶν οὐ σκληρυνεῖτε ἔτι.

17. Ὁ γὰρ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν οὗτος Θεὸς τῶν Θεῶν, καὶ Κύριος τῶν κυρίων, ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ἰσχυρὸς καὶ φοβερὸς, ὅστις οὐ θαυμάζει πρόσωπον, οὐδὲ μὴ λάβῃ δῶρον·

18. ποιῶν κρίσιν προσηλύτῳ καὶ ὀρφανῷ καὶ χήρᾳ, καὶ ἀγαπᾷ τὸν προσήλυτον, δοῦναι αὐτῷ ἄρτον καὶ ἱμάτιον.

20. Κύριον τὸν Θεόν σου φοβηθήσῃ, καὶ αὐτῷ λατρεύσεις, καὶ πρὸς αὐτὸν κολληθήσῃ, καὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ὀμῇ.

21. Αὐτὸς καύχημά σου, καὶ οὗτος Θεός σου, ὅστις ἐποίησέν σοι τὰ μεγάλα καὶ τὰ ἔνδοξα ταῦτα, ἃ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου.

Cap. X. v. 15. αὐτοῦ) αὐτούς. *v.* 18. *versus* 19. *abest.*

ΙΗΣΟΥ ΤΟΥ ΝΑΥΗ.

ΚΕΦ. Γ'. III.

(III. 7. 8. 16. 17.)

7. Εἶπεν Κύριος πρὸς Ἰησοῦν· ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἄρχομαι ὑψῶσαί σε κατενώπιον πάντων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἵνα γνῶσιν ὅτι καθὼς ἤμην μετὰ Μωσῆ, οὕτως ἔσομαι καὶ μετὰ σοῦ.

8. Καὶ νῦν ἔντειλαι τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς αἴρουσιν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης, λέγων· ὡς ἂν εἰσέλθητε ἐπὶ μέρος τοῦ ὕδατος τοῦ Ἰορδάνου, καὶ στήσεσθε ἐν τῷ Ἰορδάνῃ.

15. Ὡς δὲ ἐπορεύοντο οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης εἰς τὸν Ἰορδάνην, καὶ οἱ πόδες τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν ἐβάφησαν εἰς μέρος τοῦ ὕδατος τοῦ Ἰορδάνου, (ὁ δὲ Ἰορδάνης ἐπληροῦντο καθ' ὅλην τὴν κρηπῖδα αὐτοῦ, ὡς ἐν ἡμέραις θερισμοῦ πυρῶν·)

16. καὶ ἔστη τὰ ὕδατα τὰ καταβαίνοντα ἄνωθεν, εἰς πῆγμα ἓν ἀφεστηκὸς μακρὰν σφόδρα ἀπὸ Ἀδαμμὶν τῆς πόλεως ἕως μέρους Καριαθιαρίμ· τὸ δὲ καταβαῖνον κατέβη εἰς τὴν θάλασσαν Ἄραβα, θάλασσα τῶν ἁλῶν ἕως εἰς τέλος ἐξέλειπεν· καὶ ὁ λαὸς εἱστήκει ἀπέναντι Ἱεριχώ.

17. Καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου ἐπὶ ξη-

Cap. III. v. 8. *absunt vv.* 9 — 14. *v.* 15. ἐπληροῦντο) ἐπληροῦτο. *v.* 16. θάλασσα) θάλασσαν.

ρᾶς ἐν μέσῳ τοῦ Ἰορδάνου ἕτοῖμοι· καὶ πάντες υἱοὶ Ἰσραὴλ διέβησαν διὰ ξηρᾶς, ἕως συνετέλεσεν πᾶς ὁ λαὸς διαβαίνων τὸν Ἰορδάνην.

ΚΕΦ. Ε'. V.

(V. 10. — 15.)

10. Παρενέβαλον υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν Γαλγάλοις, καὶ ἐποίησαν τὸ πάσχα τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ πρώτου μηνὸς ἀπὸ ἑσπέρας ἐπὶ δυσμῶν Ἱεριχὼ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν τῷ πεδίῳ.

11. Καὶ ἔφαγον ἀπὸ τοῦ σίτου τῆς γῆς τῇ ἐπαύριον τοῦ πάσχα ἄζυμα καὶ νέα.

12. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐξέλειπεν τὸ μάννα τῇ ἐπαύριον μετὰ τὸ βεβρωκέναι αὐτοὺς ἐκ τοῦ σίτου τῆς γῆς, καὶ οὐκέτι ὑπῆρχεν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ τὸ μάννα· ἐκαρπίσαντο δὲ τὴν χώραν τῶν φοινίκων ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ.

13. Καὶ ἐγένετο ὡς ἦν Ἰησοῦς ἐν Ἱεριχὼ, καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, ἴδεν φανέντα ἄνθρωπον ἑστηκότα ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ ἡ ῥομφαία αὐτοῦ ἐσπασμένη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. Καὶ προσελθὼν Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἡμέτερος εἶ ἢ τῶν ὑπεναντίων ἡμῶν;

14. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ἐγὼ ἀρχιστράτηγος δυνάμεως Κυρίου, νυνὶ παραγέγονα. Καὶ πεσὼν Ἰησοῦς ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, προσεκύνησεν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· δέσποτα, τί προστάσσεις τῷ σῷ οἰκέτῃ;

15. Καὶ λέγει ὁ ἀρχιστράτηγος Κυρίου πρὸς Ἰησοῦν· λῦσαι τὸ ὑπόδημά σου ἐκ τῶν ποδῶν σου, ὁ γὰρ τόπος ἐφ' ᾧ σὺ ἕστηκας ἐπ' αὐτῷ, ἅγιός ἐστιν. Καὶ ἐποίησεν Ἰησοῦς οὕτως.

ΚΡΙΤΩΝ.

ΚΕΦ. ς'. VI.

(VI. 36. — 40.)

36. Εἶπεν Γεδεὼν πρὸς τὸν Θεόν· εἰ σώζεις ἐν τῇ χειρί μου τὸν Ἰσραὴλ, ὃν τρόπον ἐλάλησας;

37. ἰδοὺ ἐγὼ ἀπερείδομαι τὸν πόκον τὸν ἔρειον ἐν τῇ ἅλωνι· καὶ ἐὰν γένηται δρόσος ἐπὶ τὸν πόκον μόνον, ἐπὶ δὲ πᾶσαν τὴν γῆν ξηρασία, καὶ γνώσομαι ὅτι σώζεις ἐν τῇ χειρί μου τὸν Ἰσραὴλ ὃν τρόπον ἐλάλησας.

38. Καὶ ἐγένετο οὕτως· καὶ ὤρθρισας Γεδεὼν τῇ ἐπαύριον ἀπεπίασεν τὸν πόκον, καὶ ἀπεῤῥύη δρόσος ἐκ τοῦ πόκου, πλήρης λεκάνης ὕδατος.

39. Καὶ εἶπεν Γεδεὼν πρὸς τὸν Θεόν· μὴ ὀργισθήτω ὁ θυμός σου ἐν ἐμοὶ, καὶ λαλήσω ἔτι ἅπαξ, καὶ πειράσω ἔτι ἅπαξ ἐν τῷ πόκῳ· γενηθήτω δὲ ξηρασία ἐπὶ τὸν πόκον μόνον, ἐπὶ δὲ πᾶσαν τὴν γῆν δρόσος.

40. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς οὕτως ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ· καὶ ἐγένετο ξηρασία ἐπὶ τὸν πόκον μόνον, ἐπὶ δὲ πᾶσαν τὴν γῆν ἐγένετο δρόσος.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Γ'.

ΚΕΦ. Η'. VIII.

(VIII. 22. 23. 27. — 30.)

22. Ἔστη Σολομὼν κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου Κυρίου ἐνώπιον πάσης ἐκκλησίας Ἰσραὴλ, καὶ διεπέτασεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν,

23. καὶ εἶπεν· Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, οὐκ ἔστιν ὡς σὺ ὁ Θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω.

27. Εἰ ὁ οὐρανὸς, καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ οὐκ ἀρκέσουσίν σοι, πῶς ὁ οἶκος οὗτος ὃν ᾠκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου;

28. Πλὴν καὶ ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν δέησίν μου, Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ἀκούειν τῆς δεήσεως, καὶ τῆς προσευχῆς ἧς ὁ δοῦλός σου προσεύχεται ἐνώπιόν σου πρὸς σὲ σήμερον,

29. τοῦ εἶναι ὀφθαλμούς σου ἀνεῳγμένους εἰς τὸν οἶκον τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτὸς, εἰς τὸν τόπον τοῦτον ὃν εἶπας, ἔσται τὸ ὄνομά σου ἐκεῖ, τοῦ εἰσακούειν τῆς προσευχῆς ἧς προσεύχεται ὁ δοῦλός σου εἰς τὸν τόπον τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτός.

30. Καὶ εἰσακούσῃ τῆς δεήσεως τοῦ δούλου σου, καὶ τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, ὅσα ἂν προσεύξωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον· καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐν τῷ τόπῳ τῆς κατοικήσεώς σου, ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ ποιήσεις, καὶ ἵλεως ἔσῃ αὐτοῖς.

ΚΕΦ. ΙΖ'. XVII.

(XVII. 8. — 24.)

8. Ἐγένετο ῥῆμα Κυρίου πρὸς Ἠλιοὺ, λέγων·

9. ἀνάστηθι, καὶ πορεύθητι εἰς Σαρεφθὰ τῆς Σιδωνίας, καὶ καθήσῃ ἐκεῖ· ἰδοὺ ἐντέλλομαι ἐκεῖ γυναικὶ χήρᾳ τοῦ διατρέφειν σε.

10. Καὶ ἀνέστη, καὶ ἐπορεύθη εἰς Σαρεφθὰ, εἰς τὸν πυλῶνα τῆς πόλεως· καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ γυνὴ χήρα συνέλεγεν ξύλα· καὶ ἐβόησεν Ἠλιοὺ ὀπίσω αὐτῆς, καὶ εἶπεν αὐτῇ· λαβὲ δή μοι ὀλίγον ὕδωρ εἰς ἄγγος, καὶ πίομαι.

11. Καὶ ἐπορεύθη λαβεῖν. Καὶ ἐβόησεν ὀπίσω αὐτῆς Ἠλιοὺ, καὶ εἶπεν· λήψῃ δή μοι ψωμὸν ἄρτου ἐν τῇ χειρί σου.

12. Καὶ εἶπεν ἡ γυνή· ζῇ Κύριος ὁ Θεός σου, εἰ ἔστιν μοι ἐγκρυφίας, ἀλλ' ἢ ὅσον δρὰξ ἀλεύρου ἐν τῇ ὑδρίᾳ, καὶ ὀλίγον ἔλαιον ἐν τῷ καμψάκῃ· καὶ ἰδοὺ συλλέγω δύο ξυλάρια, καὶ εἰσελεύσομαι, καὶ ποιήσω αὐτὸ ἐμαυτῇ, καὶ τοῖς τέκνοις μου, καὶ φαγόμεθα, καὶ ἀποθανούμεθα.

13. Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ πρὸς αὐτήν· θάρσει, ἔσελθε, καὶ ποίησον κατὰ τὸ ῥῆμά σου· ἀλλὰ ποίησόν μοι ἐκεῖθεν ἐγκρυφίαν μικρὸν ἐν πρώτοις, καὶ ἐξοίσεις μοι· ἐν αὐτῇ δὲ καὶ τοῖς τέκνοις σου ποιήσεις ἐπ' ἐσχάτων.

Cap. VIII. v. 29. τὸ ὄνομά σου) τὸ ὄνομά μου. *ib.* ἐν αὐτῇ) ἑαυτῇ.

Cap. XVII. v. 13. ἔσελθε) εἴσελθε. *ib.* ἐν

14. Ὅτι τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραήλ· ἡ ὑδρίσκη τοῦ ἀλεύρου οὐκ ἐκλείψει, καὶ ὁ καμψάκης τοῦ ἐλαίου οὐκ ἐλαττονήσει ἕως ἡμέρας τοῦ δοῦναι Κύριον τὸν ὑετὸν ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς.

15. Καὶ ἐπορεύθη ἡ γυνὴ, καὶ ἐποίησεν κατὰ τὸ ῥῆμα Ἠλία, καὶ ἤσθιεν αὐτὴ, καὶ αὐτὸς, καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς.

16. Καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ἡ ὑδρία τοῦ ἀλεύρου οὐκ ἐξέλειπεν, καὶ ὁ καμψάκης τοῦ ἐλαίου οὐκ ἐλαττονήθη κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα.

17. Καὶ ἠῤῥώστησεν ὁ υἱὸς τῆς γυναικὸς τῆς κυρίας τοῦ οἴκου· καὶ ἦν ἡ ἀῤῥωστία αὐτοῦ κραταιὰ σφόδρα, ἕως οὐχ ὑπελείφθη ἐν αὐτῷ πνεῦμα.

18. Καὶ εἶπεν πρὸς Ἠλιού· τί ἐμοὶ, καὶ σοὶ, ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ; εἰσῆλθες πρὸς μὲ τοῦ ἀναμνῆσαι τὰς ἀδικίας μου, καὶ θανατῶσαι τὸν υἱόν μου;

19. Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ πρὸς τὴν γυναῖκα· δός μοι τὸν υἱόν σου· καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τοῦ κόλπου αὐτῆς, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν εἰς τὸ ὑπερῷον ἐν ᾧ αὐτὸς ἐκάθητο, καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ.

20. Καὶ ἀνεβόησεν Ἠλιοὺ, καὶ εἶπεν· οἴμ μοι Κύριε, ὁ μάρτυς τῆς χήρας μεθ' ἧς ἐγὼ κατοικῶ μετ' αὐτῆς, σὺ ἐκάκωσας τοῦ θανατῶσαι τὸν υἱὸν αὐτῆς.

21. Καὶ ἐνεφύσησεν τῷ παιδαρίῳ τρὶς, καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν Κύριον, καὶ εἶπεν· Κύριε ὁ Θεός μου, ἐπιστραφήτω δὴ ἡ ψυχὴ τοῦ παιδαρίου τούτου εἰς αὐτόν.

22. Καὶ ἐγένετο οὕτως, καὶ ἤκουσεν Κύριος ἐν φωνῇ Ἠλιοῦ· καὶ ἐπεστράφη ἡ ψυχὴ τοῦ παιδαρίου πρὸς ἔγκατον αὐτοῦ.

23. Καὶ ἔλαβεν Ἠλίας τὸ παιδάριον, καὶ κατήγαγεν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ ὑπερῴου εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν Ἠλιού· βλέπε, ζῇ ὁ υἱός σου.

24. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς Ἠλιού· ἰδοὺ τοῦτο ἔγνωκα ὅτι συ ἄνθρωπος Θεοῦ εἶ, καὶ ῥῆμα Κυρίου ἐν τῷ στόματί σου ἀληθινόν.

ΚΕΦ. ΙΗ' XVIII.

(XVIII. 30. — 39.)

30. Εἶπεν Ἠλίας πρὸς τὸν λαόν· προσαγάγετε πρὸς μέ· καὶ προήγαγεν πᾶς ὁ λαὸς πρὸς αὐτόν.

31. Καὶ ἔλαβεν Ἠλίας δώδεκα λίθους κατὰ ἀριθμὸν τῶν δώδεκα φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ, ὡς ἐλάλησεν Κύριος πρὸς αὐτὸν, λέγων· Ἰσραὴλ ἔσται τὸ ὄνομά σου.

32. Καὶ ᾠκοδόμησεν τοὺς λίθους, καὶ ἰάσατο τὸ θυσιαστήριον Κυρίου τὸ κατεσκαμμένον, καὶ ἐποίησεν θάλαα χωροῦν ἀνὰ μετρητὰς δύο σπέρματος κυκλόθεν τοῦ θυσιαστηρίου.

33. Καὶ ἐπέθηκεν τὰς σχίδακας ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ἐποίησεν, καὶ ἐμέλισεν τὸ ὁλοκαύτωμα, καὶ ἐπέθηκεν τὰς σχίδακας, καὶ ἐστοίβασεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον,

34. Καὶ εἶπεν Ἠλίας· λάβετέ μοι δύο ὑδρίας ὕδατος, καὶ ἐπιχεέτωσαν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ἐπί τε τὸ ὁλοκαύτωμα, καὶ ἐπὶ τὰς σχίδακας. Καὶ ἐποίησαν οὕτως. Καὶ

Cap. XVII. v. 20. οἴμ μοι) οἴ μοι. Cap. XVIII. v. 32. θάλαα χωροῦν) θάλασσαν χωροῦσαν.

εἶπεν· δευτερώσατε· καὶ ἐδευτέρωσαν. Καὶ εἶπεν· τρισσεύσατε· καὶ ἐτρίσσευσαν.

35. Καὶ διεπορεύετο τὸ ὕδωρ κύκλῳ τοῦ ϑυσιαστηρίου, καὶ τὴν ϑάλαα ἔπλησεν ὕδατος.

36. Καὶ ἀνεβόησεν Ἠλίας εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ εἶπεν· Κύριε ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ, καὶ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰσραὴλ, ἐπάκουσόν μου σήμερον ἐν πυρὶ, καὶ γνωτώσαν, ὅτι σὺ εἶ μόνος Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, καὶ διά σε πεποίηκα ταῦτα πάντα.

37. Καὶ σὺ ἐπέστρεψας τὴν καρδίαν τοῦ λαοῦ τούτου ὀπίσω σου.

38. Καὶ ἔπεσεν πῦρ παρὰ Κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγεν τὸ ὁλοκαύτωμα, καὶ τὰς σχίδακας, καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐπ' αὐτὸν, καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῇ ϑαλάα, καὶ τοὺς λίϑους, καὶ τὸν χοῦν ἐξέλειξεν τὸ πῦρ.

39. Καὶ ἔπεσεν πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ εἶπεν· ἀληϑῶς Κύριος ὁ Θεὸς αὐτός ἐστιν ὁ Θεός.

Κ Ε Φ. ΙΘ'. XIX.

(XIX. 3. — 9. 11. — 13. 15. 16.)

3. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἔρχεται Ἠλιοὺ εἰς Βηρσαβεὲ ἥ ἐστιν τοῦ Ἰούδα, καὶ ἀφῆκεν τὸ παιδάριον αὐτοῦ ἐκεῖ.

4. Καὶ αὐτὸς ἐπορεύϑη ἐν τῇ ἐρήμῳ ὁδὸν ἡμέρας, καὶ ἦλϑεν, καὶ ἐκάϑισεν ὑποκάτω ἀρκεύϑου.

5. Καὶ ἐκοιμήϑη, καὶ ὕπνωσεν ὑπὸ τὸ φυτόν. Καὶ ἰδοὺ τις ἥψατο αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀνάστηϑι, καὶ φάγε καὶ πίε.

6. Καὶ ἐπέβλεψεν Ἠλιοὺ· καὶ ἰδοὺ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐγκρυφίας ὀλυρίτης, καὶ καμψάκης ὕδατος. Καὶ ἀνέστη, καὶ ἔφαγεν, καὶ ἔπιεν, καὶ ἐπιστρέψας ἐκοιμήϑη.

7. Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ ἄγγελος Κυρίου ἐκ δευτέρου, καὶ ἥψατο αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· ἀνάστηϑι, καὶ φάγε, ὅτι πολλὴ ἀπὸ σοῦ ἡ ὁδός.

8. Καὶ ἀνέστη, καὶ ἔφαγεν, καὶ ἔπιεν, καὶ ἐπορεύϑη ἐν ἰσχύϊ τῆς βρώσεως ἐκείνης τεσσαράκοντα ἡμέρας, καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ἕως ὄρους Χωρήβ.

9. Καὶ εἰσῆλϑεν εἰς τὸ σπήλαιον, καὶ κατῴκησεν ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ ῥῆμα Κυρίου πρὸς αὐτόν. . . . . .

11. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Κύριος· ἐξελεύσῃ, καὶ στήσῃ ἐν τῷ ὄρει ἐνώπιον Κυρίου· καὶ ἰδοὺ Κύριος παρελεύσεται, καὶ πνεῦμα μέγα κραταιὸν διαλύον ὄρη, καὶ συντρίβον πέτρας ἐνώπιον Κυρίου, οὐκ ἐν τῷ πνεύματι Κύριος· καὶ μετὰ τὸ πνεῦμα συσσεισμὸς, οὐκ ἐν τῷ συσσεισμῷ Κύριος.

12. Καὶ μετὰ τὸν συσσεισμὸν πῦρ, οὐκ ἐν τῷ πυρὶ Κύριος· καὶ μετὰ τὸ πῦρ φωνὴ αὔρας λεπτῆς, καὶ ἐκεῖ Κύριος.

13. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἠλιοὺ ἀπεκάλυψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τῇ μηλωτῇ αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλϑεν, καὶ ἔστη παρὰ τὸ σπήλαιον.

15. Καὶ εἶπεν Κύριος πρὸς αὐτόν· πορεύου, καὶ ἀνάστρεφε εἰς τὴν ὁδόν σου, καὶ ἥξεις εἰς ὁδὸν ἐρήμου Δαμασκοῦ; καὶ χρίσεις....

16. τὸν Ἐλισσαιὲ υἱὸν Σαφὰτ ἀντὶ σοῦ εἰς προφήτην.

Cap. XVIII. v. 38. αὐτὸν) αὐτό. *Cap. XIX. v.* 13. ἀπεκάλυψεν) ἐπεκάλυψεν.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Δ'.

ΚΕΦ. Β'. II.

(II. 6. — 14.)

6. Εἶπεν Ἠλίας τῷ Ἐλισσαιέ· κάθου δὴ ἐνταῦθα, ὅτι Κύριος ἀπέσταλκέν με ἕως τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ εἶπεν Ἐλισσαιέ· ζῇ Κύριος, καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε. Καὶ ἐπορεύθησαν ἀμφότεροι.

7. Καὶ πεντήκοντα ἄνδρες ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν ἦλθον, καὶ ἔστησαν ἐξεναντίας μακρόθεν· ἀμφότεροι δὲ ἔστησαν ἐπὶ τοῦ Ιορδάνου.

8. Καὶ ἔλαβεν Ἠλίας τὴν μηλωτὴν αὐτοῦ, καὶ εἴλησεν αὐτὴν, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῇ τὰ ὕδατα, καὶ διῃρέθη τὸ ὕδωρ ἔνθεν καὶ ἔνθεν· καὶ διέβησαν ἀμφότεροι διὰ ξηρᾶς.

9. Καὶ ἐγένετο ὡς διῆλθον, εἶπεν Ἠλίας τῷ Ἐλισσαιέ..... γενηθήτω δὴ τὸ πνεῦμα τὸ ἐπί σοι δισσῶς ἐπ' ἐμέ.

10. Καὶ εἶπεν Ἠλίας· ἐσκλήρυνας τοῦ αἰτήσασθαι· πλὴν ἐὰν ἴδῃς με ἀναλαμβανόμενον ἀπό σου, ἔσται σοι οὕτως· ἐὰν δὲ μὴ ἴδῃς, οὐ μὴ γένηται.

11. Καὶ ἐγένετο αὐτῶν πορευομένων, καὶ λαλούντων, καὶ ἰδοὺ ἅρμα πυρὸς, καὶ ἵπποι πυρὸς, ναὶ διεχώρισεν ἀναμέσον ἀμφοτέρων, καὶ ἀνελήφθη Ἠλίας ἐν συσσεισμῷ εἰς τὸν οὐρανόν.

12. Καὶ Ἐλισσαιὲ ἑώρα, καὶ αὐτὸς ἐβόα· πάτερ, πάτερ, ἅρμα Ἰσραὴλ, καὶ ἱππεὺς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἴδεν αὐτὸν οὐκέτι. Καὶ ἐκράτησεν Ἐλισσαιὲ τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ διέῤῥηξεν αὐτὸ εἰς δύο.

13. Καὶ ἀνείλατο τὴν μηλωτὴν Ἠλιοὺ Ἐλισσαιὲ τὴν πεσοῦσαν ἐπάνωθεν αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψεν Ἐλισσαιὲ, καὶ ἔστη ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ Ἰορδάνου.

14. Καὶ ἔλαβεν Ἐλισσαιὲ τὴν μηλωτὴν Ἠλιοὺ τὴν πεσοῦσαν ἐπάνωθεν αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν τὰ ὕδατα, καὶ διῃρέθη. Καὶ ἐπάταξεν Ἐλισσαιὲ τὰ ὕδατα ἐκ δεύτερου, καὶ διῃρέθη, καὶ διῆλθεν διὰ ξηρᾶς.

(II. 19. — 22.)

19. Εἶπον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως Ἱεριχὼ πρὸς Ἐλισσαιέ· Ἰδοὺ ἡ κατοίκησις τῆς πόλεως ταύτης ἀγαθὴ, καθὼς σὺ Κύριε ὁρᾷς, καὶ τὰ ὕδατα πονηρὰ, καὶ ἀτεκνοῦντα.

20. Καὶ εἶπεν Ἐλισσαιέ· λάβετέ μοι ὑδρίσκην καινὴν, καὶ ἐμβάλλετε ἐκεῖ ἅλας. Καὶ ἔλαβον αὐτῷ.

21. Καὶ ἐξῆλθεν ἐπὶ τὴν διέξοδον τῶν ὑδάτων, καὶ ἔῤῥιψεν ἐκεῖ τὸ ἅλας, καὶ εἶπεν· τάδε λέγει Κύριος· ἴαμαι τὰ ὕδατα ταῦτα, οὐκ ἔσται ἔτι ἀποθνήσκον, οὐδὲ ἀτεκνουμένη δἰ αὐτά.

22. Καὶ ἰάθη τὰ ὕδατα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης κατὰ τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν Ἐλισσαιέ.

Cap. II. v. 14. ante διῃρέθη *primo positum, deest* οὐ.

ΚΕΦ. Δ'. IV.

(IV. 8. — 37.)

8. *Ἐγένετο ἡμέρα, καὶ διέβη Ἐλισσαιὲ εἰς Σωμὰν, καὶ ἐκεῖ γυνὴ μεγάλη, καὶ ἐκράτησεν αὐτὸν φαγεῖν ἄρτον. καὶ ἐγένετο ἀφ' ἱκανοῦ τοῦ εἰσπορεύεσθαι αὐτὸν, ἐξέκλινεν τοῦ ἐκεῖ φαγεῖν.*

9. *Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς· ἰδοὺ δὴ ἔγνων ὅτι ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἅγιος διαπορεύεται ἐφ' ἡμᾶς διαπαντός.*

10. *Ποιήσωμεν δὴ αὐτὸν ὑπερῷον, τόπον μικρὸν, καὶ θῶμεν αὐτῷ ἐκεῖ κλίνην, καὶ τράπεζαν, καὶ δίφρον, καὶ λυχνίαν· καὶ ἔσται ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἐκκλινεῖ ἐκεῖ.*

11. *Καὶ ἐγένετο ἡμέρα, καὶ εἰσῆλθεν ἐκεῖ, καὶ ἐξέκλινεν εἰς τὸ ὑπερῷον, καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ.*

12. *Καὶ εἶπεν πρὸς Γιεζεὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ· κάλεσόν μοι τὴν σωμανῖτιν ταύτην. καὶ ἐκάλεσεν αὐτὴν, καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ.*

13. *Καὶ εἶπεν αὐτῷ· εἶπεν δὴ πρὸς αὐτήν· ἰδοὺ ἐξέστησαν ἡμῖν πᾶσαν τὴν ἔκστασιν ταύτην, τί δεῖ ποιῆσαί σοι; εἰ ἔστιν λόγος σοι πρὸς τὸν βασιλέα, ἢ πρὸς τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως; ἡ δὲ εἶπεν· ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ μου ἐγὼ οἰκῶ.*

14. *Καὶ εἶπεν· τί δεῖ ποιῆσαι αὐτῇ; καὶ εἶπεν Γιεζεὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ· καὶ μάλα υἱὸς οὐκ ἔστιν αὐτῇ, καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, οὐκ ἔστιν πρεσβύτης;*

15. *Καὶ εἶπεν· κάλεσον αὐτήν. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὴν, καὶ ἔστη παρὰ τὴν θύραν.*

16. *Καὶ εἶπεν Ἐλισσαιὲ πρὸς αὐτήν· εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον, ὡς ἡ ὥρα, ζῶσα σὺ, περιειληφυῖα υἱόν. Ἡ δὲ εἶπεν· μὴ, κύριέ μου, ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, μὴ διαψεύσῃ τὴν δούλην σου.*

17. *Καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἡ γυνὴ, καὶ ἔτεκεν υἱὸν εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον, ὡς ἡ ὥρα, ζῶσα, ὡς ἐλάλησεν πρὸς αὐτὴν Ἐλισσαιέ.*

18. *Καὶ ἡδρύνθη τὸ παιδάριον· καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἐξῆλθεν πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ, πρὸς τοὺς θερίζοντας,*

19. *καὶ εἶπεν πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ· τὴν κεφαλήν μου. Καὶ εἶπεν τῷ παιδαρίῳ· ἆρον αὐτὸν πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ.*

20. *Καὶ ἦρεν αὐτὸν πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῆς ἕως μεσημβρίας, καὶ ἀπέθανεν.*

21. *Καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸ, καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸ ἐπὶ τὴν κλίνην τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ· καὶ ἀπέκλεισεν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθεν.*

22. *Καὶ ἐκάλεσε τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ εἶπεν· ἀπόστειλον δή μοι ἓν τῶν παιδαρίων, καὶ μίαν τῶν ὄνων, καὶ δραμοῦμαι ἕως τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπιστρέψω.*

23. *Καὶ εἶπεν· τί ὅτι πορεύῃ πρὸς αὐτὸν σήμερον; οὐ νεομηνία, οὐδὲ σάββατον. Ἡ δὲ εἶπεν· εἰρήνη.*

24. *Καὶ ἐπέσαξεν τὴν ὄνον, καὶ εἶπεν πρὸς τὸ παιδάριον αὐτῆς· ἄγε, πορεύου, μὴ ἐπίσχῃς μοι τοῦ ἐπιβῆναι, ὅτι ἐὰν εἴπω σοι.*

25. *Δεῦρο, καὶ πορεύσῃ, καὶ ἐλεύσῃ*

Cap. IV. v. 10. αὐτὸν) αὐτῷ. *v.* 13. εἶπεν δὴ) εἶπον δή. *v.* 19. τὴν κεφαλήν μου *semel omissum est.*

πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ὄρος τὸ Καρμήλιον. Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν Ἐλισσαιὲ ἐρχομένην αὐτὴν εἶπεν πρὸς Γιεζεὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ· ἴδε ἡ Σωμανίτις.

26. Νῦν δράμε εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς, καὶ ἐρεῖς· εἰρήνη σοι; εἰρήνη τῷ ἀνδρί σου; εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ; Ἡ δὲ εἶπεν· εἰρήνη.

27. Καὶ ἦλθεν πρὸς τὸν Ἐλισσαιὲ εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἐπελάβετο τῶν ποδῶν αὐτοῦ· καὶ ἤγγισεν Γιεζεὶ ἀπώσασθαι αὐτήν. Καὶ εἶπεν Ἐλισσαιέ· ἄφες αὐτῇ· ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτῆς κατώδυνος αὐτῇ, καὶ Κύριος ἀπέκρυψεν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐ κατήγγειλέν μοι.

28. Ἡ δὲ εἶπεν· μὴ ᾐτησάμην υἱὸν παρὰ τοῦ κυρίου μου; ὅτι εἶπον· οὐ πλανήσῃ μετ' ἐμοῦ;

29. Καὶ εἶπεν Ἐλισσαιὲ τῷ Γιεζεί· ζῶσαι τὸν ὀσφύν σου, καὶ λάβε τὴν βακτηρίαν μου ἐν τῇ χειρί σου, καὶ δεῦρο, ὅτι ἐὰν εὕρῃς ἄνδρα οὐκ εὐλογήσεις αὐτὸν, καὶ ἐὰν εὐλογήσῃ σε ἀνὴρ, οὐκ ἀποκριθήσῃ αὐτῷ· καὶ ἐπιθήσεις τὴν βακτηρίαν μου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ παιδαρίου.

30. Καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ τοῦ παιδαρίου· ζῇ Κύριος, καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε. Καὶ ἀνέστη Ἐλισσαιὲ, καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω αὐτῆς.

31. Καὶ Γιεζεὶ διῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῆς, καὶ ἐπέθηκεν τὴν βακτηρίαν ἐπὶ πρόσωπον τοῦ παιδαρίου, καὶ οὐκ ἦν φωνὴ, καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις· καὶ ἐπέστρεψεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ, καὶ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς, λέγων· οὐκ ἠγέρθη τὸ παιδάριον.

32. Καὶ εἰσῆλθεν Ἐλισσαιὲ εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἰδοὺ τὸ παιδάριον τεθνηκὸς, καὶ κοιμισμένον ἐπὶ τὴν κλίνην αὐτοῦ.

33. Καὶ ἀπέκλεισεν τὴν θύρα κατὰ τῶν δύο αὐτῶν· καὶ προσηύξατο πρὸς Κύριον,

34. καὶ ἀνέβη, καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τὸ παιδάριον, καὶ ἔθηκεν τὸ στόμα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ· καὶ διέκαμψεν ἐπ' αὐτὰ, καὶ διεθερμάνθη ἡ σὰρξ τοῦ παιδαρίου.

35. Καὶ ἐπέστρεψεν, καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔνθεν καὶ ἔνθεν· καὶ ἀνέβη, καὶ συνέκυψεν ἐπὶ τὸ παιδάριον ἕως ἑπτάκις· καὶ ἤνοιξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.

36. Καὶ ἐξεβόησεν Ἐλισσαιὲ πρὸς Γιεζεὶ, καὶ εἶπεν· κάλεσον τὴν Σωμανίτιν ταύτην. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὴν, καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτόν· . . . .

37. καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἔλαβεν τὸν υἱὸν αὐτῆς, καὶ ἐξῆλθεν

ΚΕΦ. Ε΄. V.

(V. 9. — 14.)

9. Παρεγένετο Νεεμὰν, ἄρχων βασιλεὺς Ἀσσυρίας, ἔστη ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ οἴκου Ἐλισσαιέ.

10. Καὶ ἀπέστειλεν Ἐλισσαιὲ πρὸς αὐτὸν ἄγγελον, λέγων· πορευθεὶς λοῦσαι ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ἑπτάκις, καὶ ἐπιστρέψει ἡ σάρξ σου ἐν σοὶ, καὶ καθαριστήσῃ.

11. Καὶ ἐθυμώθη Νεεμὰν, καὶ ἀπῆλθεν ἐν θυμῷ, καὶ εἶπεν· ἰδοὺ ἔλεγον· ἐξελεύ-

---

Cap. IV. v. 33. θύρα] θύραν.

σεται πρὸς μὲ, καὶ ἐπικαλέσηται ἐν ὀνόματι Κυρίου τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ· καὶ ἐπιθήσεις τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ λεπρὸν, καὶ ἀποσυνάξει αὐτὸ ἀπὸ τῆς σαρκός μου.

12. Οὐκ ἀγαθὸς Ἀρβανὰ καὶ Φαρφὰ, ποταμοὶ Δαμασκοῦ, ὑπὲρ τὸν Ἰορδάνην, καὶ ὑπὲρ πάντα τὰ ὕδατα Ἰσραήλ; οὐχὶ πορευθεὶς λούσομαι ἐν αὐτοῖς, καὶ καθαρισθήσομαι; καὶ ἐπέστρεψεν καὶ ἀπῆλθεν ἐν θυμῷ.

13. Καὶ προσῆλθον οἱ παῖδες, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· πάτερ, εἰ μέγαν λόγον ἐλάλησεν πρός σε ὁ προφήτης, οὐκ ἂν ἐποίησας; καθότι εἶπεν πρὸς σὲ, λοῦσαι καὶ καθαρίσθητι.

14. Καὶ κατέβη Νεεμὰν, καὶ ἐβαπτίσατο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ἑπτάκις κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ· καὶ ἐπέστρεψεν ἡ σὰρξ αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν ὡς παιδαρίου μικροῦ καὶ ἐκαθαρίσθη.

Cap. V. v. 11. ἐπικαλέσηται) ἐπικαλέσεται. *ib.* ἐπιθήσεις) ἐπιθήσει.

ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ.

ΚΕΦ. Α. Ι.

(Ι. 20. — 32.)

20. Σοφία ἐν ἐξόδοις ὑμνεῖται, ἐν δὲ πλατείαις παῤῥησίαν ἄγει.

21. Ἐπ' ἄκρων δὲ τειχέων κηρύσσεται, ἐπὶ δὲ πύλαις δυναστῶν παρεδρεύει, ἐπὶ δὲ πύλαις πόλεως θαῤῥοῦσα λέγει.

22. Ὅσον ἂν χρόνον ἄκακοι ἔχωνται τῆς δικαιοσύνης, οὐ καταισχυνθήσονται· οἱ δὲ ἄφρονες τῆς ὕβρεως ὄντες ἐπιθυμηταὶ, ἀσεβεῖς γενόμενοι ἐμίσησαν αἴσθησιν,

23. Καὶ ὑπεύθυνοι ἐγένοντο ἐλέγχοις. Ἰδοὺ, προήσομαι ὑμῖν ἐμῆς πνοῆς ῥῆσιν· διδάξω δὲ τὸν ἐμὸν λόγον ὑμᾶς.

24. Ἐπειδὴ ἐκάλουν, καὶ οὐχ ὑπηκούσατε, καὶ ἐξέτεινον λόγους, καὶ οὐ προσείχετε,

25. Ἀλλὰ ἀκύρους ἐποιεῖτε ἐμὰς βουλὰς, τοῖς δὲ ἐμοῖς ἐλέγχοις οὐ προσείχετε·

26. Τοιγαροῦν κἀγὼ τῇ ὑμετέρᾳ ἀπωλείᾳ ἐπιγελάσομαι, ἐπιχαροῦμαι δὲ ἡνίκα ἂν ἔρχηται ὑμῖν ὄλεθρος·

27. Καὶ ὡς ἂν ἀφίκηται ὑμῖν ἄφνω θόρυβος, ἡ δὲ καταστροφὴ ὁμοίως καταιγίδι παρῇ, ἢ ὅταν ἔρχηται ὑμῖν θλίψις καὶ πολιορκία.

28. Ἔσται γὰρ ὅταν ἐπικαλέσησθέ με, ἐγὼ δὲ οὐκ εἰσακούσομαι ὑμῶν· ζητήσουσίν με κακοὶ, καὶ οὐχ εὑρήσουσιν.

29. Ἐμίσησαν γὰρ σοφίαν, τὸν δὲ φόβον Κυρίου οὐ προείλοντο·

30. Οὐδὲ ἤθελον ἐμαῖς προσέχειν βουλαῖς, ἐμυκτήριζον δὲ ἐμοὺς ἐλέγχους.

31. Τοιγαροῦν ἔδονται τῆς ἑαυτῶν ὁδοῦ τοὺς καρποὺς, καὶ τῆς ἑαυτῶν ἐπιθυμίας πλησθήσονται·

32. Ἀνθ' ὧν γὰρ ἠδίκουν νηπίους, φονευθήσονται, καὶ ἐξετασμὸς ὀλέσει ἀσεβεῖς.

33. Ὁ δὲ ἐμοῦ ἀκούων κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι, καὶ ἡσυχάσει ἀφόβως ἀπὸ παντὸς κακοῦ.

ΚΕΦ. Β'. II.

(II. 1. — 21.)

1. Υἱὲ ἐὰν δεξάμενος ῥῆσιν ἐμῆς ἐντολῆς κρύψης παρὰ σεαυτῷ,

2. Ἐπακούσεται σοφίας τὸ οὖς σου, καὶ παραβαλεῖς καρδίαν σου εἰς σύνεσιν· παραβαλεῖς δὲ αὐτὴν εἰς νουθέτησιν τῷ υἱῷ σου.

3. Ἐὰν γὰρ τὴν σοφίαν ἐπικαλέσῃ, καὶ τῇ συνέσει δῷς φωνήν σου,

4. Καὶ ἐὰν ζητήσῃς αὐτὴν ὡς ἀργύριον καὶ ὡς θησαυροὺς ἐξερευνήσῃς αὐτήν·

5. Τότε συνήσεις φόβον Κυρίου, καὶ ἐπίγνωσιν Θεοῦ εὑρήσεις·

6. Ὅτι Κύριος δίδωσιν σοφίαν, καὶ ἀπὸ προσώπου γνῶσις καὶ σύνεσις·

7. Καὶ θησαυρίζει τοῖς κατορθοῦσιν σωτηρίαν, ὑπερασπιεῖ δὲ τὴν πορείαν αὐτῶν,

8. Τοῦ φυλάξαι ὁδοὺς δικαιωμάτων, καὶ ὁδὸν εὐλαβουμένων αὐτὸν διαφυλάξει.

9. Τότε συνήσεις δικαιοσύνην καὶ κρίμα, καὶ κατορθώσεις πάντας ἄξονας ἀγαθούς.

10. Ἐὰν γὰρ ἔλθῃ ἡ σοφία εἰς σὴν διάνοιαν, ἡ δὲ αἴσθησις τῇ σῇ ψυχῇ καλὴ εἶναι δόξῃ,

11. Βουλὴ καλὴ φυλάξει σε, ἔννοια δὲ ὁσία τηρήσει σε.

12. Ἵνα ῥύσηταί σε ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς, καὶ ἀπὸ ἀνδρὸς λαλοῦντος μηδὲν πιστόν.

13. Ὦ οἱ ἐγκαταλείποντες ὁδοὺς εὐθείας, τοῦ πορευθῆναι ἐν ὁδοῖς σκότους,

14. Ὦ οἱ εὐφραινόμενοι ἐπὶ κακοῖς, καὶ χαίροντες ἐπὶ διαστροφῇ κακῇ,

15. Ὧν αἱ τρίβοι σκολιαὶ, καὶ καμπύλαι αἱ τροχιαὶ αὐτῶν,

16. Τοῦ μακράν σε ποιῆσαι ἀπὸ ὁδοῦ εὐθείας, καὶ ἀλλότριον τῆς δικαίας γνώμης. Υἱὲ μή σε καταλάβῃ βουλὴ κακὴ,

17. Ἡ ἀπολείπουσα διδασκαλίαν νεότητος, καὶ διαθήκην θείαν ἐπιλελησμένην.

18. Ἔθετο γὰρ παρὰ τῷ θανάτῳ τὸν οἶκον αὐτῆς, καὶ παρὰ τῷ ᾅδῃ μετὰ τῶν γηγενῶν αἱ τροχιαὶ αὐτῆς·

19. Πάντες οἱ πορευόμενοι ἐν αὐτῇ, οὐκ ἀναστρέψουσιν, οὐδὲ μὴ καταλάβωσιν τρίβους εὐθείας· οὐ καταλαμβάνονται ὑπὸ ἐνιαυτῶν ζωῆς.

20. Εἰ γὰρ ἐπορεύοντο τρίβους ἀγαθὰς, εὕροσαν ἂν τρίβους τὰς τῶν δικαίων λείους.

21. Χρηστοὶ ἔσονται οἰκήτορες γῆς, ἄκακοι δὲ ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ.

ΚΕΦ. Γ'. III.

(III. 1. — 10.)

1. Υἱὲ ἐμῶν νόμων μὴ ἐπιλανθάνου, τὰ δὲ ῥήματά μου τηρείτω σὴ καρδία·

Cap. II. v. 6. post ἀπὸ προσώπου des. αὐτοῦ. v. 17. ἐπιλελησμένην) ἐπιλελησμένη.

10. Γυναῖκα ἀνδρείαν τίς εὑρήσει; τιμιωτέρα ἐστὶν λίθων πολυτελῶν ἡ τοιαύτη.

11. Θαρσεῖ ἐπ' αὐτῇ ἡ καρδία τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς· ἡ τοιαύτη σκύλων οὐκ ἀπορήσει.

12. Ἐνεργεῖ γὰρ τῷ ἀνδρὶ ἀγαθὰ, καὶ οὐκ κακὰ πάντα τὸν χρόνον·

13. Εὑραμένη ἔριον καὶ λίνον, ἐποίησεν εὔχρηστα ταῖς χερσὶν αὐτῆς.

14. Ἐγένετο ὡς ἡ ναῦς ἐμπορευομένη μακρόθεν· συνάγει ἑαυτῆς τὸν πλοῦτον.

15. Καὶ ἀνίσταται ἐκ νυκτῶν, καὶ ἔδωκεν βρώματα ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ ἔργα ταῖς θεραπαίναις,

16. Θεωρήσασα γεώργιον ἐπρίατο· ἀπὸ δὲ τῶν χειρῶν ἑαυτῆς κατεφύτευσεν κτῆμα.

17. Ἀναζωσαμένη ἰσχυρῶς τὴν ὀσφὺν αὐτῆς, ἤρεσεν τοὺς βραχίονας αὐτῆς εἰς ἔργον.

18. Ἐγεύσατο ὅτι καλὸν τὸ ἐργάζεσθαι, καὶ οὐκ ἀποσβέννυται ὁ λύχνος αὐτῆς ὅλην τὴν νύκτα.

19. Τὰς χεῖρας αὐτῆς ἐκτείνει ἐπὶ τὰ συμφέροντα, τοὺς πήχεις αὐτῆς ἐρείδει εἰς ἄτρακτον.

20. Χεῖρας δὲ αὐτῆς διήνοιξεν πένησιν, καρπὸν δὲ ἐξέτεινεν πτωχῷ.

21. Οὐ φροντίζῃ τῶν ἐν οἴκῳ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ὅταν ποῦ χρονίζῃ· πάντες γὰρ οἱ παρ' αὐτῇ ἐνδεδυμένοι εἰσὶν δίσσας στολάς·

22. Καὶ χλαίνας ἐποίησεν τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, ἐκ βύσσου καὶ πορφύρας ἑαυτῇ ἐνδύματα.

23. Περίβλεπτος δὲ γίνεται ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ἡνίκα ἂν καθέζεται ἐν συνεδρίῳ μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ κατοίκων τῆς γῆς.

24. Σινδόνας ἐποίησεν καὶ ἀπέδοτο τοῖς φοίνιξιν, περιζώματα δὲ τοῖς χαναναίοις.

25. Ἰσχὺν καὶ εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο, καὶ εὐφράνθη ἐν ἡμέραις ἐσχάταις.

26. Στόμα δὲ αὐτῆς διήνοιξεν προσεχόντως, καὶ τάξιν ἐστείλατο τῇ γλώσσῃ αὐτῆς·

27. Στεγναὶ διατριβαὶ οἴκων αὐτῆς·

28. Ἀνέστη τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ ἤνεσεν αὐτήν· καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐπῄνεσεν αὐτήν.

29. Πολλαὶ θυγατέρες ἐποίησαν δύναμιν, πολλαὶ ἐκτήσαντο πλοῦτον· σὺ δὲ ὑπέρκεισαι καὶ ὑπερῇρας πάσας.

30. Ψευδεῖς ἀρέσκειαι, καὶ μάταιον κάλλος γυναικῶν οὐκ ἔστιν ἐν σοί· γυνὴ γὰρ συνετὴ εὐλογεῖται, φόβον δὲ Κυρίου αὕτη αἰνείτω.

31. Δότε αὐτῇ ἀπὸ καρπῶν χειλέων αὐτῆς, καὶ αἰνείσθω ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς.

Cap. XXXI. v. 17. ἤρεσεν) ἤρεισεν.

16. Ὑπερεκχείσθω σοι τὰ σὰ ὕδατα ἔξω ἐκ τῆς σῆς πηγῆς, εἰς δὲ σὰς πλατείας διαπορευέσθω τὰ σὰ ὕδατα·

17. Ἔστω σοι μόνῳ ὑπάρχοντα, καὶ μηδεὶς ἀλλότριος μετασχέτω σοι·

18. Ἡ πηγή σου τοῦ ὕδατος ἔστω σοι ἰδία, καὶ συνευφραίνου μετὰ γυναικὸς τῆς ἐκ νεότητός σου.

19. Ἔλαφος φιλίας καὶ πῶλος σῶν χαρίτων ὁμιλείτω σοι, ἡ δὲ ἰδία ἡγείσθω σου, καὶ συνέστω σοι ἐν παντὶ καιρῷ· ἐν γὰρ τῇ ταύτης φιλίᾳ συνπεριφερόμενος, πολλοστὸς ἔσῃ.

20. Μὴ πολὺς ἴσθι πρὸς ἀλλοτρίαν, μηδὲ συνέχου ἀγκάλαις ταῖς μὴ ἰδίαις·

21. Ἐνώπιον γάρ εἰσιν τῶν τοῦ Θεοῦ ὀφθαλμῶν ὁδοὶ ἀνδρὸς, εἰς δὲ πάσας τροχιὰς αὐτοῦ σκοπεύει.

22. Παρανομίαι ἄνδρα ἀγρεύουσιν· σειραῖς δὲ τῶν ἑαυτοῦ ἁμαρτιῶν ἕκαστος σφίγγεται.

23. Οὗτος τελευτᾷ μετὰ ἀπαιδεύτων· ἐκ δὲ πλήθους τῆς ἑαυτοῦ βιότητος ἐξερίφη, καὶ ἀπώλετο δι' ἀφροσύνην.

ΚΕΦ. ς'. VI.

1. Υἱὲ ἐὰν ἐγγυήσῃ σεαυτοῦ φίλον, παραδώσεις ἐχθρῷ τὴν σεαυτοῦ χεῖρα.

2. Παγὶς γὰρ ἰσχυρὰ ἀνδρὶ τὰ ἴδια χείλη, καὶ ἁλίσκεται ῥήμασιν ἰδίου στόματος.

3. Ποίει υἱὲ ἃ ἐγώ σοι ἐντέλλομαι, καὶ σώζου.

(VI. 3. — 20.)

3. Ποίει υἱὲ ἃ ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι, καὶ σώζου· ἥκεις γὰρ εἰς χεῖρας κακῶν διὰ σὸν φίλον· ἴσθι μὴ ἐκλυόμενος· παρόξυνε δὲ καὶ τὸν φίλον σου, ὃν ἐνεγγυήσω.

4. Μὴ δῷς ὕπνον σοῖς ὄμμασιν, μηδὲ ἐπινυστάξῃς σοῖς βλεφάροις·

5. Ἵνα σώθῃς ὥσπερ δορκὰς ἐκ βρόχων, καὶ ὥσπερ ὄρνεον ἐκ παγίδος.

6. Ἴσθι πρὸς τὸν μύρμηκα ὦ ὀκνηρὲ, καὶ ζήλωσον εἰδὼς τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καὶ γενοῦ ἐκείνου σοφώτερος·

7. Ἐκείνῳ γὰρ γεωργίου μὴ ὑπάρχοντος αὐτῷ, μηδὲ τὸν ἀναγκάζοντα ἔχων, μηδὲ ὑπὸ δεσπότην ὤν,

8 Ἑτοιμάζεται θέρους τὴν τροφὴν, πολλήν τε ἐν τῷ ἀμητῷ ποιεῖται τὴν παράθεσιν. ἢ πορεύθητι πρὸς τὴν μέλισσαν, καὶ μάθε ὡς ἐργάτις ἐστὶν, τήν δε ἐργασίαν ὡς σεμνὴν ἐμπορεύεται· ἧς τοὺς πόνους βασιλεῖς τε καὶ ἰδιῶται πρὸς ὑγείαν προσφέρονται, ποθεινὴ τε ἐστιν πᾶσι καὶ ἐπίδοξος· καίπερ οὖσα τῇ ῥώμῃ ἀσθενὴς, τη σοφίαν τιμήσασα προήχθη·

9. Ἕως πότε ὦ ὀκνηρὲ κατάκεισαι; πότε δὲ ἐξ ὕπνου ἐγερθήσῃ;

10. Ὀλίγον μὲν ὑπνοῖς, ὀλίγον δὲ κάθησαι, μικρὸν δὲ νυστάζεις, ὀλίγον δὲ ἐναγκαλίζῃ χερσὶ στήθη·

11. Εἶτα παραγίνεταί σοι ὡς κακὸς ὁδοιπόρος ἡ πενία· καὶ ἡ ἔνδεια ὥσπερ ἀγαθὸς δρομεύς. Ἐὰν δὲ ἄοκνος ᾖς ἥξει ὥσπερ πηγὴ ὁ ἀμητός σου, ἡ δὲ ἔνδεια ὥσπερ κακὸς ἀνὴρ ἀπαυτομολήσει.

Cap. VI. v. 6. ἰσθι) ἴθι. v. 8. τε) δὲ ib. τη σοφίαν) τὴν σοφίαν.

12. Ἀνὴρ ἄφρων καὶ παράνομος πορεύεται ὁδοὺς σκολιάς·

13. Ὁ αὐτὸς ἐννεύει ὀφθαλμῷ, σημαίνει δὲ ποδὶ, διδάσκει δὲ ἐννεύμασι δακτύλων,

14. Διεστραμμένη δὲ καρδίᾳ τεκταίνεται κακά· ἐν παντὶ καιρῷ ὁ τοιοῦτος ταραχὰς συνίστησι πόλει.

15. Διὰ δὲ τοῦτο ἐξαπίνης ἔρχεται ἡ ἀπώλεια αὐτοῦ, διακοπὴ καὶ συντριβὴ ἀνίατος.

16. Ὅτι χαίρει πᾶσιν οἷς μισεῖ ὁ Κύριος, συντρίβεται δὲ δι' ἀκαθαρσίαν ψυχῆς·

17. Ὀφθαλμὸς ὑβριστοῦ, γλῶσσα ἄδικος, χεῖρες ἐκχέουσαι αἷμα δίκαιον,

18. Καρδία τεκταινομένη λογισμοὺς πονηροὺς, καὶ πόδες σπεύδοντες κακοποιεῖν ἐξολοθρευθήσονται·

19. Ἐκκαίει ψευδῆ μάρτυς ἄδικος, καὶ ἐπιπέμπει κρίσεις ἀναμέσον ἀδελφῶν.

20. Υἱὲ φύλασσε νόμους πατρός σου, καὶ μὴ ἀπώσῃ θεσμοὺς μητρός σου.

(VI. 20. — VII. 1.)

20. Υἱὲ φύλασσε νόμους πατρός σου, καὶ μὴ ἀπώσῃ θεσμοὺς μητρός σου·

21. Ἄφαψαι δὲ αὐτοὺς ἐπὶ σῇ καρδίᾳ διαπαντὸς, καὶ ἐγκλοίωσαι ἐπὶ σῷ τραχήλῳ.

22. Ἡνίκα ἂν περιπατῇς, ἐπάγου αὐτὴν, καὶ μετὰ σοῦ ἔσται· ὡς δ' ἂν καθεύδῃς, φυλασσέτω σε, ἵνα ὡς ἐγέρθῃς συλλαλήσῃ σοι.

23. Ὅτι λύχνος ἐντολὴ, νόμος δὲ φῶς, καὶ ὁδὸς ζωῆς ἔλεγχος καὶ παιδεία·

24. Τοῦ φυλάσσειν σε ἀπὸ γυναικὸς ὑπάνδρου, καὶ ἀπὸ διαβολικῆς γλώσσης ἀλλοτρίας.

25. Υἱὲ μή σε νικήσῃ κάλλους ἐπιθυμία, μηδὲ ἀγρευθῇς σοῖς ὀφθαλμοῖς, μηδὲ συναρπασάτω σε τοῖς βλεφάροις αὐτῆς·

26. Τιμὴ γὰρ πόρνης ὅση καὶ ἑνὸς ἄρτου. γυνὴ δὲ ἀνδρῶν ψυχὰς τιμίας ἀγρεύει.

27. Ἀποδόσει τις πῦρ ἐν κόλπῳ, τὰ δὲ ἱμάτια οὐ κατακαύσει;

28. Ἢ περιπαθήσῃ τις ἐπ' ἀνθράκων πυρὸς, τοὺς δὲ πόδας οὐ κατακαύσει;

29. Οὕτως ὁ εἰσελθὼν πρὸς γυναῖκα ὕπανδρον οὐκ ἀτιμόρητος ἔσται κακῶν· ὡσούτως οὐκ ἀθωωθήσεται πᾶς ὁ ἁπτόμενος αὐτῆς.

30. Οὐ θαυμαστὸν ἐὰν ἁλῷ τις κλέπτων· κλέπτει γὰρ ἵνα ἐμπλήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ πεινῶσαν·

31. Ἐὰν γὰρ ἁλῷ ἀποτίσει ἑπταπλάσια, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ δοὺς ῥύσεται αὐτόν.

32. Ὁ δὲ μοιχὸς δι' ἔνδειαν φρενῶν ἀπώλειαν τῇ ἑαυτοῦ ψυχῇ περιποιεῖται,

33. Ὀδύνας τε καὶ ἀτιμίας ὑποφέρει· τὸ δὲ ὄνειδος αὐτοῦ οὐκ ἐξαλειφθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.

34. Μεστὸς γὰρ ζήλου θυμὸς ἀνδρὸς αὐτῆς· οὐ φείσεται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως·

35. Οὐκ ἀνταλλάξεται οὐδενὸς λύτρου τὴν ἔχθραν, οὐδὲ μὴ διαλυθῇ πολλῶν δώρων.

ΚΕΦ. Ζ'. VII.

1. Υἱὲ φύλασσε ἐμοὺς λόγους, τὰς δὲ ἐμὰς ἐντολὰς κρύψον παρὰ σεαυτῷ· υἱὲ τίμα τὸν Κύριον, καὶ ἰσχύσεις· πλὴν δὲ αὐτοῦ μὴ φοβοῦ ἄλλον.

Cap. VI. v. 27. ἀποδόσει) ἀποδέσει.

ΚΕΦ. Η'. VIII.

(VIII. 1. — 21.)

1. Υἱὲ σὺ τὴν σοφίαν κηρύξον, ἵνα φρόνησίς σοι ὑπακούσῃ·

2. Ἐπὶ γὰρ τῶν ὑψηλῶν ἄκρων ἐστὶν, ἀναμέσον δὲ τῶν τρίβων ἕστηκεν·

3. Παρὰ γὰρ πύλαις δυναστῶν παρεδρεύει, ἐν δὲ εἰσόδοις ὑμνεῖται.

4. Ὑμᾶς ὦ ἄνθρωποι παρακαλῶ, καὶ προΐεμαι ἐμὴν φωνὴν υἱοῖς ἀνθρώπων.

5. Νοήσατε ἄκακοι πανουργίαν, οἱ δὲ ἀπαίδευτοι ἔνθεσθε καρδίαν.

6. Εἰσακούσατέ μου· σεμνὰ γὰρ ἐρῶ, καὶ ἀνοίγω ἀπὸ χειλέων ὀρθά.

7. Ὅτι ἀλήθειαν μελετήσει ὁ φάρυγξ μου, βδελυγμένα δὲ ἐναντίον ἐμοῦ χείλη ψευδῆ·

8. Μετὰ δικαιοσύνης πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου, οὐδὲν ἐν αὐτοῖς σκολιὸν οὐδὲ στραγγαλιῶδες.

9. Πάντα εὐθεία ἐστὶν τοῖς νοοῦσιν, καὶ ὀρθὰ τοῖς εὑρίσκουσιν γνῶσιν.

10. Λάβετε παιδείαν καὶ μὴ ἀργύριον, καὶ γνῶσιν ὑπὲρ χρυσίον δεδοκιμασμένον·

11. Κρεῖσσον σοφία λίθων πολυτελῶν, πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστιν.

12. Ἐγὼ ἡ σοφία κατεσκήνωσα βουλὴν, καὶ γνῶσιν καὶ ἔννοιαν ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην.

13. Φόβος Κυρίου μισεῖ ἀδικίαν, ὕβριν τε καὶ ὑπερηφανίαν καὶ ὁδοὺς πονηρῶν· καὶ στόμα ἀπιστῶν ἐμίσησα ἐγώ· διεστραμμένας δὲ ὁδοὺς κακῶν μεμίσηκα.

14. Ἐμὴ βουλὴ καὶ ἀσφάλεια, μὴ φρόνησις, ἐμὴ δὲ ἰσχύς·

15. Δι' ἐμοῦ βασιλεῖς βασιλεύουσιν, καὶ οἱ δυνάσται γράφουσιν δικαιοσύνην·

16. Δι' ἐμοῦ μεγιστᾶνες μεγαλύνονται, καὶ τύραννοι δι' ἐμοῦ κρατοῦσιν γῆς.

17. Ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ, οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦτες, εὑρήσουσίν με.

18. Πλοῦτος καὶ δόξα ἐμοὶ ὑπάρχει, καὶ κτῆσις πολλῶν καὶ δικαιοσύνη.

19. Βέλτιον ἐμὲ καρπίζεσθαι ὑπὲρ χρυσίον καὶ λίθον τίμιον πολύν· τὰ δὲ ἐμὰ γεννήματα κρεῖσσον ἀργυρίου ἐκλεκτοῦ.

20. Ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης περιπατῶ, καὶ ἀναμέσον τρίβων ἀληθείας ἀναστρέφομαι·

21. Ἵνα μερίσω τοῖς ἐμὲ ἀγαπῶσιν ὕπαρξιν, καὶ τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν ἐμπλήσω ἀγαθῶν.

(VIII. 22. — 30.)

22. Κύριος ἔκτισέν με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ εἰς ἔργα αὐτοῦ·

23. Πρὸ τοῦ αἰῶνος ἐθεμελίωσέν με· ἐν ἀρχῇ πρὸ τοῦ τὴν γῆν ποιῆσαι,

24. Καὶ πρὸ τοῦ τὰς ἀβύσσους ποιῆσαι, πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων,

25. Πρὸ τοῦ ὄρη ἑδρασθῆναι, πρὸ δὲ πάντων βουνῶν γεννᾷ με.

26. Κύριος ἐποίησεν χώρας καὶ ἀοικήτους, καὶ ἄκρα οἰκούμενα τῆς ὑπ' οὐρανὸν,

27. . . . . συμπαρήμην αὐτῷ, καὶ ὅτε ἀφώριζεν τὸν ἑαυτοῦ θρόνον ἐπ' ἀνέμων,

---

Cap. VIII. v. 7. βδελυγμένα) ἐβδελυγμένα. *v. 13.* μισεῖ, *quod primo scriptum fuerat, alius mutavit in* ἐμίσησα. *v. 17.* ζητοῦτες) ζητοῦντες. *v. 24.* ἐλθεῖν *ab alio mutatum fuit in* προελθεῖν. *v. 27. initio versus desiderantur* ἡνίκα ἡτοίμαζε τὸν οὐρανόν.

28. Ἡνίκα ἰσχυρὰ ἐποίει τὰ ἄνω νέφη· καὶ ὡς ἀσφαλεῖς ἐτίθει πηγὰς τῆς ὑπ' οὐρανόν,

29. Ἐν τῷ τιθέναι τῇ θαλάσσῃ ἀκριβασμὸν αὐτοῦ, καὶ ἰσχυρὰ ἐποίει τὰ θεμέλια τῆς γῆς,

30. Εἰμι παρ' αὐτῷ ἁρμόζουσα· ἐγὼ ἤμην, ᾗ προσέχαιρεν, καθ' ἡμέραν δὲ εὐφραινόμην ἐν προσώπῳ αὐτοῦ ἐν παντὶ καιρῷ.

(VIII. 32. — IX. 11.)

32. Υἱὲ ἄκουέ μου· καὶ μακάριοι οἱ ὁδούς μου φυλάξουσιν.

33. Ἀκούσατε παιδείαν καὶ σοφίσθητε, καὶ μὴ ἀποφραγῆτε.

34. Μακάριος ἀνὴρ ὃς εἰσακούσεταί μου, καὶ ἄνθρωπος ὃς τὰς ἐμὰς ὁδοὺς φυλάξει, ἀγρυπνῶν ἐπ' ἐμαῖς θύραις διαπαντός, τηρῶν σταθμοὺς ἐμῶν εἰσόδων·

35. Αἱ γὰρ ἔξοδοί μου ἔξοδοι ζωῆς, καὶ ἑτοιμάζεται θέλησις παρὰ Κυρίου.

36. Οἱ δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς ἐμὲ, ἀσεβοῦσιν εἰς τὰς ἑαυτῶν ψυχάς· καὶ οἱ μισοῦντές με, ἀγαπῶσιν θάνατον.

ΚΕΦ. Θ'. IX.

1. Ἡ σοφία ᾠκοδόμησεν ἑαυτῇ οἶκον, καὶ ὑπήρεισεν στύλους ἑπτά·

2. Ἔσφαξεν τὰ ἑαυτῆς θύματα, καὶ ἐκέρασεν εἰς κρατῆρα τὸν ἑαυτῆς οἶνον, καὶ ἡτοιμάσατο τὴν ἑαυτοῦ τράπεζαν.

3. Ἀπέστειλεν τοὺς ἑαυτῆς δούλους, συγκαλοῦσα μετὰ ὑψηλοῦ κηρύγματος ἐπὶ κρατῆρα, λέγουσα·

4. Ὃς ἐστιν ἄφρων ἐκκλινάτω πρός μέ· καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρενῶν εἶπεν·

5. Ἔλθετε, φάγετε τὸν ἐμὸν ἄρτον, καὶ πίετε οἶνον ὃν κεκέρακα ὑμῖν.

6. Ἀπολείπετε ἀφροσύνην, καὶ ζήσεσθε· καὶ ζητήσατε φρόνησιν, ἵνα βιώσητε· καὶ κατορθώσατε σύνεσιν ἐν γνώσιν.

7. Ὁ παιδεύων κακοὺς, λήψεται ἑαυτῷ ἀτιμίαν· ἐλέγχων δὲ τὸν ἀσεβῆ, μωμήσεται ἑαυτόν. οἱ γὰρ ἔλεγχοι τῷ ἀσεβεῖ μώλωπες αὐτῷ.

8. Μὴ ἔλεγχε κακοὺς, ἵνα μὴ μισήσουσίν σε· ἔλεγχε σοφὸν, καὶ ἀγαπήσει σε.

9. Δίδου σοφῷ ἀφορμὴν, καὶ σοφώτερος ἔσται· γνώριζε δικαίῳ, καὶ προσθήσει τοῦ δέχεσθαι.

10. Ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου, καὶ βουλὴ ἁγίων σύνεσις· τὸ δὲ γνῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς·

11. Τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ πολὺν ζήσεις χρόνον, καὶ προστεθήσεταί σοι ἔτη ζωῆς.

(IX. 12. — 18.)

12. Υἱὲ ἐὰν σοφὸς γένῃ, σεαυτῷ σοφὸς ἔσῃ καὶ τοῖς πλησίον σου· ἐὰν δὲ κακὸς ἀποβῇς, μόνος ἀντλήσεις τὰ κακά. Υἱὸς πεπαιδευμένος σοφὸς ἔσται, τῷ δὲ ἄφρονι διακόνῳ χρήσεται. Ὃς ἐρείδεται ἐπὶ ψεύδεσιν, οὗτος ποιμανεῖ ἀνέμους, ὁ δ' αὐτὸς διώξεται ὄρνεα πτερωτά· ἀπέλειπεν γὰρ ὁδοὺς τοῦ ἑαυτοῦ ἀμπελῶνος, τοὺς δὲ ἄξονας τοῦ ἰδίου γεωργίου πεπλάνηται· διαπορεύεται δὲ δι' ἀνύδρου ἐρήμου, καὶ γῆν διατεταγμένην ἐν διψώδεσιν, συνάγει δὲ χερσὶν ἀκαρπίαν.

Cap. IX. v. 2. τὴν ἑαυτοῦ τράπ.) τὴν ἑαυτῆς τράπ. v. 6. ἐν γνώσιν) ἐν γνώσει.

13. Γυνὴ ἄφρων καὶ θρασεῖα ἐνδεὴς ἄρτων γίνεται· ἣ οὐκ ἐπίσταται αἰσχύνην,

14. Ἐκάθισεν ἐπὶ θύραις τοῦ ἑαυτῆς οἴκου, ἐπὶ δίφρου ἐνφανῶς ἐν πλατείαις,

15. Ἡ προσκαλουμένη τοὺς παρίοντας ὁδὸν, τοὺς κτευθύνοντας ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν·

16. Ὅς ἐστιν ὑμῶν ἀφρονέστατος, ἐκκλινάτο πρὸς μέ· καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρονήσεως παρακελεύομαι λέγουσα·

17. Ἄρτων κρυφίων ἡδέως ἅψασθε, καὶ ὕδατος κλοπῆς γλυκεροῦ πίετε.

18. Ἴδε οὐκ οἶδεν ὅτι γηγενεῖς παρ' αὐτῇ ὄλλυνται, καὶ ἐπὶ πέταυρον ᾅδου συναντᾷ. ἀλλὰ ἀποπήδησον, μὴ ἐγχρονίσῃς ἐν τῷ τόπῳ αὐτῶν, μηδὲ ἐπιστήσῃς τὸ σὸν ὄμμα πρὸς αὐτήν· οὕτως γὰρ διαβήσῃ ὕδωρ ἀλλότριον, καὶ ὑπερβήσῃ ποταμὸν ἀλλότριον· ἀπὸ δὲ ὕδατος ἀλλοτρίου ἀπόσχου, καὶ ἀπὸ πηγῆς ἀλλοτρίας μὴ πίῃς, ἵνα πολὺν ζήσῃς χρόνον, καὶ προστεθήσεταί ἔτη ζωῆς.

ΚΕΦ. Ι'. X.

(X. 1. — 22.)

2. Υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα· υἱὸς δὲ ἄφρων λύπη μητρί.

2. Οὐκ ὠφελήσουσιν θησαυροὶ ἀνόμους, δικαιοσύνη δὲ ῥύεται ἐκ θανάτου.

3. Οὐ λιμοκτονήσει Κύριος ψυχὴν δικαίου, ζωὴν δὲ ἀσεβῶν ἀνατρέψει.

4. Πενία ἄνδρα ταπεινοῖ· χεῖρες δὲ ἀνδρείων πλουτίζουσιν.

5. Διεσώθη ἀπὸ καύματος ἀνὴρ νοήμων, ἀνεμόφθορος δὲ γίνεται ἐν ἀμητῷ υἱὸς παράνομος.

6. Εὐλογία Κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν δικαίου· στόμα δὲ ἀσεβῶν καλύψει πένθος ἄωρον.

7. Μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίου· ὄνομα δὲ ἀσεβῶν σβέννυται.

8. Σοφὸς καρδίᾳ δέξεται ἐντολάς· ὁ δὲ ἄστεγος χείλεσιν σκολιάζων ὑποσκελισθήσεται.

9. Ὅς πορεύεται ἁπλῶς, πορεύεται πεποιθώς· ὁ δὲ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, γνωσθήσεται.

10. Ὁ ἐννεύων ὀφθαλμοῖς μετὰ δόλου, συνάγει ἀνδράσιν λύπας· ὁ δὲ ἐλέγχων μετὰ παῤῥησίας εἰρηνοποιεῖ.

11. Πηγὴ ζωῆς ἐν χειρὶ δικαίου· στόμα δὲ ἀσεβοῦς καλύψει ἀπώλεια.

12. Μῖσος ἐγείρει νεῖκος· πάντας δὲ τοὺς μὴ φιλονεικοῦντας καλύψει φιλία.

13. Ὅς ἐκ χειλέων προσφέρει σοφίαν, ῥάβδῳ τύπτει ἄνδρα ἀκάρδιον.

14. Σοφοὶ κρύψουσιν αἴσθησιν· στόμα δὲ προπετοῦ ἐγγίζει συντριβήν.

15. Κτῆσις πλουσίων πόλις ὀχυρά· συντριβὴ δὲ ἀσθενῶν πενία.

16. Ἔργα δικαίων ζωὴν ποιεῖ, καρποὶ δὲ ἀσεβῶν ἁμαρτίας.

17. Ὁδοὺς ζωῆς φυλάσσει παιδείαν· παιδεία δὲ ἀνεξέλεκτος πλανᾶται.

18. Καλύπτουσιν ἔχθραν χείλη δίκαια· οἱ δὲ ἐκφέροντες λοιδορίας ἀφρονέστατοί εἰσιν.

19. Ἐκ πολυλογίας οὐκ ἐκφεύξῃ ἁμαρτίαν· φειδόμενος δὲ χειλέων, νοήμων ἔσῃ.

20. Ἄργυρος πεπυρωμένος γλῶσσα δικαίου· καρδία δὲ ἀσεβοῦς ἐκλείψει.

Cap. IX. v. 15. κτευθύνοντας) κατευθύνοντας. *Cap. X. v.* 17. παιδείαν) παιδεία.

21. Χείλη δικαίων ἐπίσταται ὑψηλά· οἱ δὲ ἄφρονες ἐν ἐνδείᾳ τελευτῶσιν.

22. Εὐλογία Κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν δικαίου, αὕτη πλουτίζει. καὶ οὐ μὴ προστεθῇ αὐτῇ λύπη ἐν καρδίᾳ.

(X. 31. — XI. 12.)

31. Στόμα δικαίου ἀποστάζει σοφίαν· γλῶσσα δὲ ἀδίκου ἐξολεῖται.

32. Χείλη ἀνδρῶν δικαίων ἐπίσταται χάριτας· στόμα δὲ ἀσεβῶν καταστρέφεται.

ΚΕΦ. ΙΑ′ XI.

6. Ζυγοὶ δόλιοι βδέλυγμα ἐνώπιον Κυρίου. στάθμιον δὲ δικαίων δεκτὸν αὐτῷ.

2. Οὗ ἐὰν εἰσέλθῃ ὕβρις, ἐκεῖ καὶ ἀτιμία· στόμα δὲ σοφῶν μελετᾷ σοφίαν.

3. Τελειότης εὐθείων ὁδηγήσει αὐτούς. καὶ ὑποσκελισμὸς ἀθετούντων προνομεύσει αὐτούς.

4. Οὐκ ὠφελήσει ὑπάρχοντα ἐν ἡμέρᾳ θυμοῦ· δικαιοσύνη δὲ ῥύσεται ἀπὸ θανάτου. Ἀποθανὼν δὲ δίκαιος ἔλειπεν μετάμελον· πρόχειρος δὲ γίνεται καὶ ἐπιχαρτος ἀσεβῶν ἀπώλεια.

5. Δικαιοσύνη ἀμώμου ὀρθοτομεῖ ὁδούς· ἀσέβεια δὲ περιπίπτει ἀνόμους.

6. Δικαιοσύνη ἀνδρῶν ὀρθῶν ῥύσεται αὐτούς· τῇ δὲ ἀσεβείᾳ ἑαυτῶν ἁλίσκονται παράνομοι.

7. Τελευτήσαντος ἀνδρὸς δικαίου, οὐκ ὄλλυται ἐλπίς· τὸ δὲ καύχημα τῶν ἀσεβῶν ὄλλυται.

8. Δίκαιος ἐκ θήρας ἐκδύνει, ἀντ' αὐτοῦ δὲ παραδίδοται ἀσεβής.

9. Ἐν στόματι παρανόμων παγὶς πολίταις· αἴσθησις δὲ δικαίων εὔοδος.

10. Ἐν ἀγαθοῖς δικαίων κατώρθωσεν πόλις· καὶ ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβῶν ἀγαλλίαμα.

11. Ἐν εὐλογίᾳ εὐθείων ὑψωθήσεται πόλις· στόμασιν δὲ ἀσεβῶν κατασκαφήσεται.

12. Μυκτηρίζει πολίτας ἐνδεὴς φρενῶν· ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἡσυχίαν ἄγει.

(XI. 19. — XII. 6.)

19. Υἱὸς δίκαιος γεννᾶται εἰς ζωήν· διωγμὸς δὲ ἀσεβοῦς εἰς θάνατον.

20. Βδέλυγμα Κυρίου ὁδοὶ διεστραμμέναι· προσδεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες ἄμωμοι ἐν ὁδῷ.

21. Χειρὶ χεῖρας ἐμβαλὼν ἄδικος οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται κακῶν· ὁ δὲ σπείρων δικαιοσύνην, λήψεται μισθὸν πιστόν.

22. Ὥσπερ ἐνώτιον χρυσοῦν ἐν ῥινὶ ὑός, οὕτως γυναικὶ κακόφρονι κάλλος.

23. Ἐπιθυμία δικαίων πᾶσα ἀγαθή· ἐλπὶς δὲ ἀσεβῶν ἀπολεῖται.

24. Εἰσὶν οἱ τὰ ἴδια σπείροντες οἱ πλείονα ποιοῦσιν· εἰσὶν δὲ καὶ οἱ συνάγοντες τὰ ἀλλότρια οἱ ἐλαττονοῦνται.

25. Ψυχὴ εὐλογουμένη πᾶσα ἁπλῆ· ἀνὴρ δὲ θυμώδης οὐκ εὐσχήμων.

26. Ὁ συνέχων τὸν σῖτον ὑπολείποιτο αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν· ὁ τιμηουλκῶν σῖτον, δημοκατάρατος, εὐλογία δὲ εἰς κεφαλὴν τοῦ μεταδιδόντος.

27. Τεκταινόμενος ἀγαθά, ζητεῖ χάριν

Cap. XI. v. 8. αὐτ' αὐτοῦ) αντ' αὐτοῦ. v. 28. post πλούτῳ αὐτοῦ omissa sunt οὗτος πεσεῖται.

ἀγαθήν· ἐκζητοῦντα δὲ κακὰ καταλήψεται αὐτόν.

28. Ὁ πεποιθὼς ἐπὶ πλούτῳ αὐτοῦ.... ὁ δὲ ἀντιλαμβανόμενος δικαίων, ἀνατελεῖ.

29. Ὁ μὴ συμπεριφερόμενος τῷ ἑαυτοῦ οἴκῳ, κληρονομήσει ἀνέμους· δουλεύσει δὲ ἄφρων φρονίμῳ.

30. Ἐκ καρποῦ δικαιοσύνης δένδρον ζωῆς φύεται· ἀφαιροῦνται δὲ ἄωροι ψυχαὶ παρανόμων.

31. Εἰ μὲν ὁ δίκαιος μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται;

ΚΕΦ. ΙΒ'. XII.

1. Ὁ ἀγαπῶν παιδείαν, ἀγαπᾷ αἴσθησιν· ὁ δὲ μισῶν ἐλέγχους, ἄφρων.

2. Κρείσσων ὁ εὑρὼν χάριν παρὰ Κυρίου Θεοῦ· ἀνὴρ δὲ παράνομος παρασιωπηθήσεται.

3. Οὐ κατορθώσει ἄνθρωπος ἐξ ἀνόμου· αἱ δὲ ῥίζαι τῶν δικαίων οὐκ ἐξαρθήσονται.

4. Γυνὴ ἀνδρεία στέφανος τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς· γυνὴ δὲ ἄφρων ὀλύσει βίον. Ὥσπερ δὲ ἐν ξύλῳ σκώληξ, οὕτως ἄνδρα ἀπόλλυσιν γυνὴ κακοποιός.

5. Λογισμοὶ δικαίων κρίματα· κυβερνῶσιν δὲ ἀσεβεῖς δόλους.

6. Λόγοι ἀσεβῶν δόλιοι εἰς αἷμα· στόμα δὲ εὐθείων ῥύσεται αὐτούς.

(XII. 8. — 22.)

8. Στόμα συνετοῦ ἐγκωμιάζεται ὑπὸ ἀνδρός· νωθροκάρδιος δὲ μυκτηρίζεται.

9. Κρείσσων ἀνὴρ ἐν ἀτιμίᾳ δουλεύων ἑαυτῷ, ἢ ὁ τιμὴν ἑαυτῷ περιτιθεὶς καὶ προσδεόμενος ἄρτου.

10. Οἰκτείρει δίκαιος ψυχὰς κτηνῶν αὐτοῦ· τὰ δὲ σπλάγχνα τῶν ἀσεβῶν ἀνελεήμονα.

11. Ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν, ἐμπλησθήσεται ἄρτων· οἱ δὲ διώκοντες μάταια, ἐνδεεῖς φρενῶν. Ὅς ἐστιν ἡδὺς ἐν οἴνων διατριβαῖς, ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ὀχυρώμασιν καταλείψει ἀτιμίαν.

12. Ἐπιθυμίαι ἀσεβῶν κακαί· αἱ δὲ ῥίζαι τῶν εὐσεβῶν ἐν ὀχυρώμασιν.

13. Δι' ἁμαρτίαν χειλέων ἐμπίπτει εἰς παγίδα ἁμαρτωλός· ἐξολισθάνει δὲ ἐξ αὐτῆς δίκαιος. Ὁ βλέπων λεῖα ἐλεηθήσεται· ὁ δὲ συναντῶν ἐπὶ πύλαις, ἐκθλίψει ψυχάς.

14. Ἀπὸ καρπῶν στόματος ἀνδρὸς πλησθήσεται ἀγαθῶν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ· ἀνταπόδομα δὲ χειλέων αὐτοῦ ἀποδοθήσεται αὐτῷ.

15. Ὁδοὶ ἀφρόνων ὀρθαὶ ἐνώπιον αὐτῶν· εἰσακούει δὲ συμβουλίας σοφός.

16. Ἄφρων αὐθημερὸν ἐξαγγέλλει ὀργὴν αὐτοῦ· κρύπτει δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀτιμίαν πανοῦργος.

17. Ἐπιδεικνυμένην πίστιν ἀναγγελεῖ δίκαιος· ὁ δὲ μάρτυς τῶν ἀδίκων δόλιος.

18. Εἰσὶν οἱ λέγοντες τιτρώσκουσιν μαχαίρᾳ· γλῶσσαι δὲ σοφῶν ἰῶνται.

19. Χείλη ἀληθινὰ κατορθοῖ μαρτυρίαν· μάρτυς δὲ ταχὺς γλῶσσαν ἔχει ἄδικον.

20. Δόλος ἐν καρδίᾳ τεκταινομένου κακά· οἱ δὲ βουλευόμενοι εἰρήνην εὐφρανθήσονται.

21. Οὐκ ἀρέσει τῷ δικαίῳ οὐδὲν ἄδικον· οἱ δὲ ἀσεβεῖς πλησθήσονται κακῶν.

22. Βδέλυγμα Κυρίου χείλη ψευδῆ· ὁ δὲ ποιῶν πίστεις δεκτὸς παρ' αὐτῷ.

(XII. 23. — XIII. 9.)

23. Ἀνὴρ συνετὸς θρόνος αἰσθήσεως· καρδία δὲ ἀφρόνων συναντήσεται ἀραῖς.

24. Χεὶρ ἐκλεκτῶν κρατήσει εὐχερῶς· δόλιοι δὲ ἔσονται εἰς προνομήν.

25. Φοβερὸς λόγος καρδίαν ἀνδρὸς ταράσσει· ἐπαγγελία δὲ ἀγαθὴ εὐφραινεῖ αὐτόν.

26. Ἐπιγνώμων δίκαιος ἑαυτοῦ φίλος ἔσται· αἱ δὲ γνῶμαι τῶν ἀσεβῶν ἀνεπιεικεῖς· ἁμαρτάνοντας καταλήψεται κακά· ἡ δὲ ὁδὸς τῶν ἀσεβῶν πλανήσει αὐτούς.

27. Οὐκ ἐπιτεύξεται δόλιος θήρας· κτῆμα δὲ τίμιον ἀνὴρ καθαρός.

28. Ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης ζωή· ὁδοὶ δὲ μνησικάκων εἰς θάνατον.

ΚΕΦ. ΙΓʹ. XIII.

1. Υἱὸς πανοῦργος ὑπήκοος πατρί· ὁ δὲ ἀνήκοος ἐν ἀπωλείᾳ.

2. Ἀπὸ καρπῶν δικαιοσύνης φάγεται υἱὸς ἀγαθός· ψυχαὶ δὲ παρανόμων ἀπολοῦνται ἄωροι.

3. Ὃς φυλάσσει τὸ ἑαυτοῦ στόμα, τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν· ὁ δὲ προπετὴς ἐν χείλεσιν, πτοήσει δὲ ἑαυτόν.

4. Ἐν ἐπιθυμίαις ἐστὶν πᾶς ἀεργός· χεῖρες δὲ ἀνδρείων ἐν ἐπιμελείᾳ.

5. Λόγον ἄδικον μισεῖ ἄδικος· ἀσεβὴς δὲ αἰσχύνεται, καὶ οὐκ ἕξει παῤῥησίαν.

6. Δικαιοσύνη φυλάσσει ἀκάκους· τοὺς δὲ ἀσεβεῖς φαύλους ποιεῖ ἁμαρτίαν.

7. Εἰσὶν οἱ πλουτίζοντες ἑαυτοὺς, μηδὲν ἔχοντες· καὶ εἰσιν οἱ ταπεινοῦντες ἑαυτοὺς ἐν πολλῷ πλούτῳ.

8. Λύτρον ψυχῆς ἀνδρὸς ὁ ἴδιος πλοῦτος· πτωχὸς δὲ οὐχ ὑφίσταται ἀπειλήν.

9. Φῶς δικαίοις διαπαντός· φῶς δὲ ἀσεβῶν σβέννυται. Ψυχαὶ δόλιοι πλανῶνται ἐν ἁμαρτίαις· δίκαιοι δὲ οἰκτείρουσιν καὶ ἐλεῶσιν.

(XIII. 19. — XIV. 6.)

19. Ἐπιθυμίαι εὐσεβῶν ἡδύνουσιν ψυχήν· ἔργα δὲ ἀσεβῶν μακρὰν ἀπὸ γνώσεως.

20. Ὁ συμπορευόμενος σοφοῖς, σοφὸς ἔσται· ὁ δὲ συμπορευόμενος ἄφροσιν γνωσθήσεται.

21. Ἁμαρτάνοντας καταδιώξεται κακά· τοὺς δὲ δικαίους καταλήψεται ἀγαθά.

22. Ἀγαθὸς ἀνὴρ κληρονομήσει υἱοὺς υἱῶν· θησαυρίζεται δὲ δικαίοις πλοῦτος ἀσεβῶν.

23. Δίκαιοι ἀπολαύουσιν ἐν πλούτῳ ἔτη πολλά· ἄδικοι δὲ ἀπολοῦνται συντόμως.

24. Ὃς φείδεται τῆς ἑαυτοῦ βακτηρίας, μισεῖ τὸν ἑαυτοῦ υἱόν· ὁ δὲ ἀγαπῶν, παιδεύει ἐπιμελῶς.

25. Δίκαιος ἐσθίων ἐμπλήσει ψυχὴν ἑαυτοῦ· ψυχαὶ δὲ ἀσεβῶν ἐνδεεῖς.

ΚΕΦ. ΙΔʹ. XIV.

1. Σοφαὶ γυναῖκες ᾠκοδόμησαν οἴκους· ἡ δὲ ἄφρων γεναμένη κατέσκαψεν ταῖς χερσὶν αὐτῆς.

Cap. XIII. v. 3. πτοήσει δὲ) πτοήσει. *v.* 5. ἄδικος) δίκαιος. *v.* 6. ἁμαρτίαν) ἁμαρτία. *v.* 23. ἄδικοι *a recentiori manu scriptum est, priori scriptura ita deleta, ut de ea nihil appareat.*
Cap. XIV. v. 1. γεναμένη) γενομένη.

2. Ὁ πορευόμενος ὀρθῶς, φοβεῖται τὸν Κύριον· ὁ δὲ σκολιάζων ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ἀτιμασθήσεται.

3. Ἐκ στόματος ἀφρόνων βακτηρία ὕβρεως· χείλη δὲ σοφῶν φυλάσσει αὐτούς.

4. Οὗ μὴ εἰσὶν βόες, φάτναι καθαραί· οὗ δὲ πολλὰ γεννήματα, φανερὰ βοὸς ἰσχύς.

5. Μάρτυς πιστὸς οὐ ψεύδεται· ἐκκαίει δὲ ψευδῆ μάρτυς ἄδικος.

6. Ζητήσεις σοφίαν παρὰ κακοῖς, καὶ οὐχ εὑρήσεις· αἴσθησις δὲ παρὰ φρονίμοις εὐχερής.

(XIV. 15. — 26.)

15. Ἄκακος πιστεύει παντὶ λόγῳ· πανοῦργος δὲ ἔρχεται εἰς μετάνοιαν.

16. Σοφὸς φοβηθεὶς ἐξέκλινεν ἀπὸ κακοῦ· ὁ δὲ ἄφρων μίγνυται πεποιθώς.

17. Ὀξύθυμος πράσσει μετὰ ἀβουλίας· ἀνὴρ δὲ φρόνιμος πολλὰ ὑποφέρει.

18. Μεριοῦνται ἄφρονες κακίαν· οἱ δὲ πανοῦργοι κρατήσουσιν αἰσθήσεως.

19. Ὀλισθήσουσιν κακοὶ ἔναντι ἀγαθῶν, καὶ ἀσεβεῖς θεραπεύσουσιν θύρας δικαίων.

20. Καὶ φίλοι μισήσουσιν φίλους πτωχούς· φίλοι δὲ πλουσίων πολλοί.

21. Ὁ ἀτιμάζων πένητα, ἁμαρτάνει· ὁ ἐλεῶν δὲ πτωχούς, μακαριστός.

22. Πλανώμενοι ἄδικοι τεκταίνουσι κακά· ἔλεον δὲ καὶ ἀλήθειαν τεκταίνουσιν ἀγαθοί. Οὐκ ἐπίστανται ἔλεον καὶ πίστιν τέκτονες κακῶν· ἐλεημοσύναι δὲ καὶ πίστεις παρὰ τέκτοσιν ἀγαθοῖς.

23. Ἐν παντὶ μεριμνῶντι ἔνεστιν περισσόν· ὁ δὲ ἡδὺς καὶ ἀνάλγητος, ἐν ἐνδείᾳ ἐστίν.

24. Στέφανος σοφῶν πλοῦτος αὐτῶν· ἡ δὲ διατριβὴ ἀφρόνων κακή.

25. Ῥύσεται ψυχὰς ἐκ κακῶν μάρτυς πιστός· ἐκκαίει δὲ ψευδῆ δόλιος.

26. Ἐν φόβῳ Κυρίου ἐλπὶς ἰσχύος· τοῖς δὲ τέκνοις αὐτοῦ καταλείπει ἔρεισμα εἰρήνης.

(XIV. 27. — XV. 4.)

27. Φόβος Κυρίου πηγὴ ζωῆς, ποιεῖ δὲ ἐκκλίνειν ἐκ παγίδος θανάτου.

28. Ἐν πολλῷ πλούτῳ δόξα βασιλέως· ἐν δὲ ἐκλείψει λαοῦ συντριβὴ δυνάστου.

29. Μακρόθυμος ἀνὴρ πολὺς ἐν φρονήσει· ὁ δὲ ὀλιγόψυχος, ἰσχυρῶς ἄφρων·

30. Πραΰθυμος ἀνὴρ καρδίας ἰατρός· σὴς δὲ ὀστέων καρδία αἰσθητική.

31. Ὁ συκοφαντῶν πένητα, παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτόν· ὁ δὲ τιμῶν αὐτὸν, ἐλεᾷ πτωχόν.

32. Ἐν κακίᾳ αὐτοῦ ἀπολεῖται ἀσεβής· ὁ δὲ πεποιθὼς ἐπὶ Κύριον τῇ ἑαυτοῦ ὁσιότητι δίκαιος.

33. Ἐν καρδίᾳ ἀγαθῇ ἀναπαύσεται σοφία· ἐν δὲ καρδίᾳ ἀφρόνων οὐ διαγινώσκεται.

34. Δικαιοσύνη ὑψοῖ ἔθνος· ἐλασσονοῦσι δὲ φυλὰς ἁμαρτίαι.

35. Δεκτὸς βασιλεῖ ὑπηρέτης νοήμων· τῇ δὲ ἑαυτοῦ εὐστροφίᾳ ἀφαιρεῖται ἀτιμίαν.

Cap. XIV. v. 32. ἀπολεῖται) ἀπολείπεται.

ΚΕΦ. ΙΕ΄. XV.

1. Ὀργὴ ἀπόλλυσιν καὶ φρονίμους· ἀπόκρισις δὲ ὑποπίπτουσα ἀποστρέφει θυμόν· λόγος δὲ σκληρὸς ἐγείρει ὀργάς.

2. Γλῶσσα σοφῶν καλὰ ἐπίσταται· στόμα δὲ ἀφρόνων ἀναγγελεῖ κακά.

3. Ἐν παντὶ τόπῳ ὀφθαλμοὶ Κυρίου σκοπεύουσιν ἀγαθούς τε καὶ κακούς.

4. Ἴασις γλώσσης δένδρον ζωῆς· ὁ δὲ φυλάσσων αὐτὴν πλησθήσεται πνεύματος.

(XV. 7. — 19.)

7. Χείλη σοφῶν δέδεκται αἰσθήσει· καρδία δὲ ἀφρόνων οὐκ ἀσφαλεῖς.

8. Θυσίαι ἀσεβῶν βδέλυγμα Κυρίῳ· προσευχαὶ δὲ κατευθυνόντων δεκταὶ παρ' αὐτῷ.

9. Βδέλυγμα Κυρίῳ ὁδοὶ ἀσεβοῦς· διώκοντας δὲ δικαιοσύνην ἀγαπᾷ.

10. Παιδεία ἀκάκου γνωρίζεται ὑπὸ τῶν παριόντων· οἱ δὲ μισοῦντες ἐλέγχους, τελευτῶσιν αἰσχρῶς.

11. Ἅδης καὶ ἀπώλεια φανερὰ παρὰ Κυρίῳ· πῶς οὐχὶ καὶ αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων;

12. Οὐκ ἀγαπήσει ἀπαίδευτος τοὺς ἐλέγχοντας αὐτὸν, μετὰ δὲ σοφῶν οὐχ ὁμιλήσει.

13. Καρδίας εὐφραινομένης θάλλει πρόσωπον· ἐν δὲ λύπαις οὔσης, πνεῦμα σκυθρωπάζει.

14. Καρδία ὀρθὴ ζητεῖ καλά·

15. Πάντα τὸν χρόνον οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν κακῶν προσδέχονται κακά· οἱ δὲ ἀγαθοὶ ἡσυχάζουσιν διαπαντός.

16. Κρείσσων μικρὰ μερὶς μετὰ φόβου Κυρίου, ἢ θησαυροὶ μεγάλοι μετὰ ἀσεβείας.

17. Κρείσσων ξενισμὸς μετὰ λαχάνων πρὸς φιλίαν καὶ χάριν, ἢ μόσχος ἀπὸ φάτνης μετὰ ἔχθρας.

18. Ἀνὴρ θυμώδης παρασκευάζει μάχας· μακρόθυμος δὲ καὶ τὴν μέλλουσαν καταπραΰνει. Μακρόθυμος ἀνὴρ κατασβέσει κρίσεις· ὁ δὲ ἀσεβὴς ἐγείρει μᾶλλον.

19. Ὁδοὶ ἀεργῶν ἐστρωμέναι ἀκάνθαις· αἱ δὲ τῶν ἀνδρείων λεῖοι.

(XV. 20. — XVI. 5.)

20. Υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα· υἱὸς δὲ ἄφρων μυκτηρίζει μητέρα αὐτοῦ.

21. Ἀνοήτου καρδία ἐνδεὴς φρενῶν· ἀνὴρ δὲ φρόνιμος κατευθύνων πορεύεται.

22. Ὑπερτίθενται λογισμοὺς οἱ μὴ τιμῶντες συνέδρια· ἐν δὲ καρδίαις βουλευομένων μενεῖ βουλή·

23. Οὐ μὴ ὑπακούσῃ ἄκακος αὐτῇ. οὐδὲ μὴ εἴπῃ καιρίον τι τῷ κοινῷ καὶ καλῷ.

24, Ὁδοὶ ζωῆς διανοήματα συνετοῦ, ἵνα ἐκκλίνας ἐκ τοῦ ᾅδου σωθῇ.

25. Οἴκους ὑβριστῶν κατασπᾷ Κύριος· ἐστέρισεν δὲ ὅριον χήρας.

26. Βδέλυγμα Κυρίῳ λογισμὸς ἄδικος. ἁγνῶν δὲ ῥήσεις σεμναί.

27. Ὀξόλλυσιν ἑαυτὸν ὁ δωρολήπτης· ὁ δὲ μισῶν λήψεις, ζήσεται. Ἐλεημοσύναις

Cap. XV. v. 7. δέδεκται) δέδεται. ib. καρδία) καρδίαι. v. 14. post ζητεῖ καλά desiderantur στόμα δὲ ἀπαιδεύτων γνώσεται κακά. v. 23. ἄκακος) ὁ κακός. v. 27. ὀξόλλυσιν) ἐξόλλυσιν.

καὶ πίστεσιν ἀποκαθαίρονται ἁμαρτίαι· τῷ δὲ φόβῳ Κυρίου ἐκκλίνει πᾶς ἀπὸ κακοῦ.

28. Καρδίαι δικαίων ἀγαπῶσιν πίστεις· στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποκριθήσεται κακά. Δεκταὶ παρὰ Κυρίῳ ὁδοὶ ἀνδρῶν δικαίων· διὰ δὲ αὐτῶν καὶ οἱ ἐχθροὶ φίλοι γίνονται.

29. Μακρὰν ἀπέχει ὁ Θεὸς ἀπὸ ἀσεβῶν· εὐχαῖς δὲ δικαίων ὑπακούει.

30. Θεωρῶν ὀφθαλμὸς καλὰ, εὐφραίνει καρδίαν· φήμη δὲ ἀγαθὴ πιαίνει ὀστᾶ.

31. Ὁ εἰσακούων ἐλέγχους ζωῆς, ἐν μέσῳ σοφῶν αὐλισθήσεται.

32. Ὃς ἀπωθεῖται παιδείαν, μισεῖ ἑαυτόν· ὁ δὲ τηρῶν ἐλέγχους ἀγαπᾷ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν.

33. Φόβος Κυρίου παιδεία καὶ σοφία. Καὶ ἀρχὴ δόξης ἀποκριθήσεται αὐτῇ.

ΚΕΦ. Ιϛ'. XVI.

1. Τῷ ἀνθρώπῳ προσθέσεις καρδίας· καὶ παρὰ Κυρίῳ ἀπόκρισις γλώσσης. Ὅσῳ μέγας εἶ, τοσοῦτον ταπεινοῦς ἑαυτόν· καὶ ἔναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ εὑρήσεις χάριν.

2. Πάντα τὰ ἔργα τοῦ ταπεινοῦ φανερὰ παρὰ τῷ Θεῷ· καὶ ἑδράζων πνεύματα Κύριος.

3. Κύλισσον ἐπὶ Κύριον τὰ ἔργα σου, καὶ ἑδρασθήσονται λογισμοί σου.

4. Πάντα εἰργάσατο Κύριος δι' ἑαυτόν· οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐν ἡμέρᾳ κακῇ ὀλοῦνται.

5. Ἀκάθαρτος παρὰ Κυρίῳ πᾶς ὑψηλοκάρδιος. Χειρὶ χεῖρας ἐμβαλὼν ἀδίκως οὐκ ἀθωωθήσεται. Ἀρχὴ ὁδοῦ ἀγαθῆς τὸ ποιεῖν δίκαια, δεκτοὶ δὲ παρὰ Κυρίῳ μᾶλλον ἢ θύειν θυσίας. Ὁ ζητῶν τὸν Κύριον, εὑρήσει γνῶσιν μετὰ δικαιοσύνης· οἱ δὲ ὀρθῶς ζητοῦντες αὐτὸν, εὑρήσουσιν εἰρήνην.

*4. Πάντα τὰ ἔργα Κυρίου μετὰ δικαιοσύνης· φυλάσσεται δὲ ὁ ἀσεβὴς εἰς ἡμέραν κακήν.

8. Κρείσσων ὀλίγη λῆψις μετὰ δικαιοσύνης, ἢ πολλὰ γεννήματα μετὰ ἀδικίας.

9. Καρδία ἀνδρὸς λογιζέσθω δίκαια, ἵνα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διορθῇ τὰ διαβήματα αὐτοῦ.

(XVI. 17. — 33.)

17. Ὁ δεχόμενος παιδείαν, ἐν ἀγαθοῖς ἔσται· ὁ δὲ φυλάσσων ἐλέγχους, σοφισθήσεται. Ὃς φυλάσσει τὰς ἑαυτοῦ ὁδοὺς, τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν· ὁ δὲ ἀγαπῶν ζωὴν, φείσεται στόματος αὐτοῦ.

18. Πρὸς συντριβῆς ἡγεῖται ὕβρις· πρὸ δὲ πτώσεως κακοφροσύνη.

19. Κρείσσων πραΰθυμος μετὰ ταπεινώσεως, ἢ ὃς διαιρεῖται σκῦλα μετὰ ὑβριστῶν.

20. Συνετὸς ἐν πράγμασιν εὑρεθὴς ἀγαθῶν· ὁ δὲ πεποιθὼς ἐπὶ τῷ Θεῷ μακαριστός.

21. Τοὺς συνετοὺς καὶ σοφοὺς φαύλους καλοῦσιν· οἱ δὲ γλυκοῖς ἐν λόγῳ, πλεῖον ἀκούσονται.

22. Πηγὴ ζωῆς ἔννοια τοῖς κεκτημένοις· παιδεία δὲ ἀφρόνων κακή.

23. Καρδία σοφῶν νοήσει τὰ ἀπὸ τοῦ ἰδίου στόματος, ἐπὶ δὲ χειλέων φορέσει ἐπιγνωμοσύνην.

Cap. XVI. *) 4. *alia interpretatio versus* 4. — v. 9. διορθῇ) διορθωθῇ. v. 18. πρὸς) πρό. v. 20. εὑρεθὴς) εὑρετὴς. v. 21. γλυκοῖς) γλυκεῖς.

24. Κηρίον μέλιτος λόγοι καλοί· γλύκασμα δὲ αὐτοῦ ἀκοὴ καὶ ἴασις ψυχῆς.

5. Εἰσὶν ὁδοὶ ὀρθαὶ δοκοῦσαι εἶναι ἀνδρί, τὰ μέντοι τελευταῖα αὐτῶν βλέπει εἰς πυθμένα ᾅδου.

26. Ἀνὴρ ἐν πόνοις, πονεῖ ἑαυτῷ, καὶ ἐκβιάζεται τὴν ἀπώλειαν αὐτοῦ. Ὁ μέντοι σκολιὸς ἐπὶ τῷ ἑαυτῷ στόματι φερεῖ τὴν ἀπώλειαν ἑαυτοῦ,

27. Ἀνὴρ ἄφρων ὀρύσσει ἑαυτῷ κακὰ, ἐπὶ δὲ τῶν ἑαυτοῦ χειλέων θησαυρίζει πῦρ.

28. Ἀνὴρ σκολιὸς διαπένπεται κακὰ, καὶ λαμπτῆρα δόλου πυρσεύει κακοῖς, καὶ διαχωρίζει φίλους.

29. Ἀνὴρ παράνομος ἀποπειρᾶται φίλων, καὶ ἀπάγει αὐτοὺς ὁδοὺς οὐκ ἀγαθάς.

30. Στηρίζων ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, λογίζεται διεστραμμένα· ἐπιδάκνων δὲ τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ ὁρίζει πάντα τὰ κακά· οὗτος κάμινός ἐστιν κακίας.

31. Στέφανος καυχήσεως γῆρας· ἐν δὲ ὁδοῖς δικαιοσύνης εὑρίσκεται.

32. Κρείσσων ἀνὴρ μακρόθυμος ἰσχυροῦ· ὁ δὲ κρατῶν ὀργῆς, καταλαμβανομένου πόλιν ὀχυράν.

33. Εἰς κόλπον ἐπέρχεται πάντα τοῖς ἀδίκοις· παρὰ δὲ Κυρίου πᾶσιν τὰ δίκαια.

ΚΕΦ. ΙΖ' XVII.

(XVII. 17. — XVIII. 5.)

17. Ἀδελφοὶ ἐν ἀνάγκαις χρήσιμοι ἔστωσαν· τούτου χάριν γεννῶνται.

18. Ἀνὴρ ἄφρων κροτεῖ καὶ ἐπιχαίρει ἑαυτῷ, ἐγγυώμενος ἐγγύῃ τοὺς ἑαυτοῦ φίλους· ἐπὶ δὲ τῶν ἑαυτοῦ χειλέων καὶ ὁδῶν πῦρ θησαυρίζει.

19. Φιλαμαρτήμων χαίρει μάχαις· ὑψῶν θύραν αὐτοῦ, ζητεῖ συντριβήν.

20. Ὁ δὲ σκληροκάρδιος οὐ συναντᾷ ἀγαθοῖς· ἀνὴρ εὐμετάβολος γλώσσῃ, ἐμπεσεῖται εἰς κακά.

21. Καρδία δὲ ἄφρονος ὀδύνη τῷ κεκτημένῳ αὐτήν· οὐκ εὐφραίνεται πατὴρ ἐπὶ υἱῷ ἀπαιδεύτῳ. Υἱὸς δὲ φρόνιμος εὐφραίνει μητέρα αὐτοῦ.

22. Καρδία εὐφραινομένη εὐεκτεῖν ποιεῖ· ἀνδρὸς δὲ λυπηροῦ ξηραίνεται ὀστᾶ.

23. Λαμβάνων δῶρα ἐν κόλπῳ ἀδίκως οὐ κατευοδοῦται ἐν ὁδοῖς· ἐκκλίνει γὰρ ὁδοὺς δικαιοσύνης.

24. Πρόσωπον ἀνδρὸς συνετοῦ . . . . . ἄφρονος ἐπ' ἄκρα γῆς.

25. Ὀργὴ πατρὶ υἱὸς ἄφρων, καὶ ὀδύνη τῇ τεκούσῃ αὐτόν.

26. Ζημιοῦν ἄνδρα δίκαιον οὐ καλόν· οὐδὲ ὅσιον ἐπιβουλεύειν δυνάσταις δικαίοις.

27. Ὃς φείδεται ῥῆμα προέσθαι σκληρὸν, ἐπιγνώμων· μακρόθυμος δὲ ἀνὴρ φρόνιμος.

28. Ἀνοήτῳ ἐπερωτήσαντι σοφίαν, σοφία λογισθήσεται· ἐννεὸν δέ τις ἑαυτὸν ποιήσας, δόξει φρόνιμος εἶναι.

ΚΕΦ. ΙΗ'. XVIII.

1. Προφάσεις ζητεῖ ἀνὴρ βουλόμενος χωρίζεσθαι ἀπὸ φίλων, ἐν παντὶ δὲ καιρῷ ἐπονείδιστος ἔσται.

Cap. XVI. v. 28. διαπένπεται) διαπέμπεται. Cap. XVII. v. 24. post συνετοῦ omissa sunt σοφοῦ, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τοῦ.

2. Οὐ χρείαν ἔχει σοφίας ἐνδεὴς φρενῶν, μᾶλλον γὰρ ἄγεται εὐφροσύνην.

3. Ὅταν ἔλθῃ ἀσεβὴς εἰς βάθος κακῶν, καταφρονεῖ· ἐπέρχεται δὲ αὐτῷ ἀτιμία καὶ ὄνειδος.

4. Ὕδωρ βαθὺ λόγος ἐν καρδίᾳ ἀνδρός· ποταμὸς δὲ ἀσπηδῶν πηγὴ σοφίας.

5. Θαυμάσαι πρόσωπον ἀσεβοῦς οὐ καλὸν, οὐδὲ ὅσιον ἐκκλίνειν τὸ δίκαιον ἐν κρίσει.

ΚΕΦ. ΙΘ'. XIX.

(XIX. 16. — 25.)

16. Ὅς φυλάσσει ἐντολὴν, τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν· ὁ δὲ καταφρονῶν τῶν ἑαυτοῦ ὁδῶν, θανεῖται.

17. Ὁ ἐλεῶν πτωχὸν δανείζει Θεῷ· κατὰ δὲ τὸ δόμα αὐτοῦ ἀνταποδώσει αὐτῷ.

18 Παίδευε υἱόν σου, οὕτως γὰρ ἔσται εὔελπις· εἰς δὲ ὕβριν μὴ ἐπαίρου τῇ ψυχῇ σου.

19. Κακόφρων ἀνὴρ πολλὰ ζημιωθήσεται· ἐὰν δὲ λοιμεύηται, καὶ τὴν ψυχὴν προσθήσει.

20. Ἄκουε υἱὲ παιδείαν πατρός σου, ἵνα σοφὸς γένῃ ἐπὶ γήρους.

21. Πολλοὶ λογισμοὶ ἐν καρδίᾳ ἀνδρός· ἡ δὲ βουλὴ τοῦ Θεοῦ κρατήσει εἰς τὸν αἰῶνα.

22. Καρπὸς ἀνδρὸς ἐλεημοσύναι· κρείσσων δὲ πτωχὸς δίκαιος ἢ πλούσιος ψεύστης.

23. Φόβος Κυρίου εἰς πνοὴν ἀνδρί· ὁ δὲ πλανώμενος ἐν πύλαις αὐλισθήσεται ἐν τόποις, οἷς οὐκ ἐπισκοπεῖται ὁ αἰώνιος.

24. Ὁ ἐγκρύπτων εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ χεῖρας ἀδίκως, οὐδὲ τῷ στόματι οὐ μὴ προσάγει αὐτάς.

25. Λοιμοῦ μαστιγομένου, ἄφρων πανουργότερος γίνεται· ἐὰν δὲ ἐλέγχῃς ἄνδρα φρόνιμον, νοήσει αἴσθησιν.

ΚΕΦ. ΚΑ'. XXI.

(XXI. 3. — 21.)

3. Υἱὲ ποιεῖν δίκαια καὶ ἀληθεύειν, ἀρεστὸν παρὰ Κυρίῳ μᾶλλον ἢ θυσιῶν αἷμα.

4. Μεγαλόφρων ἐφ' ὕβρει ἀνὴρ θρασυκάρδιος· λαμπτὴρ δὲ ἀσεβῶν ἁμαρτία.

5. Λογισμοὶ συντέμνοντος πλὴν εἰς περισσείαν· καὶ πᾶς μὴ ἐπισπουδάζων πλὴν ὑστέρημα.

6. Ὁ ἐνεργῶν θησαυρίσματα γλώσσῃ ψευδεῖ, μάταια διώκει καὶ ἔρχεται ἐπὶ παγίδας θανάτου.

7. Ὄλεθρος ἀσεβέσιν ἐπιξενωθήσεται· οὐ γὰρ βούλονται πράσσειν τὰ δίκαια.

8. Πρὸς τοὺς σκολιοὺς σκολιὰς ὁδοὺς ἀποστέλλει Κύριος ὁ Θεός· ἁγνὰ δὲ καὶ ὀρθὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

9. Κρεῖσσον ἐστὶν οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας ὑπαίθρου, ἢ ἐν κεκονιασμένοις μετὰ ἀδικίας, καὶ ἐν οἴκῳ κοινῷ.

10. Ψυχὴ ἀσεβοῦς ἐπιθυμήσει πονηρόν· καὶ οὐκ ἐλεηθήσεται ὑπ' οὐδενὸς τῶν ἀνθρώπων.

11. Ζημιουμένου ἀκολάστου, πανουργότερος ἔσται ὁ ἄκακος· συνιὼν δὲ σοφὸς δέξεται γνῶσιν.

Cap. XVIII. v. 2. εὐφροσύνην) εὐφροσύνῃ. v. 4. ἀσπηδῶν) ἀναπηδῶν.

12. Συνιεῖ δίκαιος ψυχὰς ἀσεβῶν, καὶ φαυλίζει ἀσεβεῖς ἐν κακοῖς.

13. Ὃς φράσσει τὰ ὦτα τοῦ μὴ ὑπακοῦσαι ἀσθενοῦς, καὶ αὐτὸς ἐπικαλέσεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ὑπακούων.

14. Δόσις λάθριος ἀνατρέπει ὀργάς· δώρων δὲ ὁ φειδόμενος θυμὸν ἐγείρει ἰσχυρόν.

15. Εὐφροσύνη δικαίων ποιεῖν κρίμα· ὅσιος δὲ ἀκάθαρτος παρὰ κακούργοις.

16. Ἀνὴρ πλανώμενος ἐξ ὁδοῦ δικαιοσύνης, ἐν συναγωγῇ γιγάντων ἀναπαύσεται.

17. Ἀνὴρ ἐνδεὴς ἀγαπᾷ εὐφροσύνην· φιλῶν οἶνον καὶ ἔλαιον οὐ πλουτήσει.

18. Περικάθαρμα δὲ δικαίου ἄνομος, καὶ ἀντὶ εὐθείων ἀσύνθετος.

19. Κρεῖσσον οἰκεῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἢ μετὰ γυναικὸς μαχίμης καὶ ὀργίλου.

20. Θησαυρὸς ἐπιθυμητὸς ἀναπαύσεται ἐπὶ στόματος σοφοῦ· ἄφρονες δὲ ἄνδρες καταπίονται αὐτόν.

21. Ὁδὸς δικαιοσύνης καὶ ἐλεημοσύνης εὑρήσει ζωὴν καὶ δόξαν.

(XXI. 25. — XXII. 4.)

23. Ὃς φυλάσσει τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ τὴν γλῶσσαν, διατηρήσει ἐκ θλίψεως τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.

24. Θρασὺς καὶ αὐθάδης καὶ ἀλαζὼν λοιμὸς καλεῖται· ὃς δὲ μνησικακεῖ, παράνομος.

25. Ἐπιθυμίαι ὀκνηρὸν ἀποκτενοῦσιν· οὐ γὰρ προαιροῦνται αἱ χεῖρες αὐτοῦ ποιεῖν τι.

26. Ἀσεβὴς ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπιθυμεῖ ἐπιθυμίας κακάς· ὁ δὲ δίκαιος ἐλεεῖ καὶ οἰκτείρει ἀφειδῶς.

27. Θυσίαι ἀσεβῶν βδέλυγμα Κυρίῳ. Καὶ γὰρ παρανόμως προσφέρουσιν αὐτάς.

28. Μάρτυς ψευδὴς ἀπολεῖται· ἀνὴρ δὲ ὑπήκοος φυλασσόμενος λαλήσει.

29. Ἀσεβὴς ἀνὴρ ἀναιδῶς ὑφίσταται προσώπῳ· ὁ δὲ εὐθεῖς αὐτὸς συνιεῖ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ.

30. Οὐκ ἔστιν ἀνθρώπῳ σοφία, οὐδέ ἐστιν ἀνδρεία, οὐδέ ἐστιν βουλὴ κατέναντι Κυρίου.

31. Ἵππος ἑτοιμάζεται εἰς ἡμέραν πολέμου· παρὰ δὲ Κυρίου ἡ βοήθεια.

ΚΕΦ. ΚΒ'. XXII.

1. Αἱρετώτερον ὄνομα καλὸν ἢ πλοῦτος πολύς, ὑπὲρ χρυσίον καὶ ἀργύριον χάρις ἀγαθή.

2. Πλούσιος καὶ πτωχὸς ἀπήντησαν ἀλλήλοις· ἀμφοτέρους δὲ ἐποίησεν ὁ Κύριος.

3. Πανοῦργος ἰδὼν πονηρὸν τιμωρούμενον κραταιῶς, αὐτὸς παιδεύεται· οἱ δὲ ἄφρονες παρελθόντες ἐζημιώθησαν.

4. Γενεὰ σοφίας φόβος Κυρίου, καὶ πλοῦτος, καὶ δόξα, καὶ ζωή.

ΚΕΦ. ΚΓ'. XXIII.

(XXIII. 15. — XXIV. 5.)

15. Υἱὲ ἐὰν σοφὴ γένηται ἡ καρδία σου, εὐφρανεῖς καὶ τὴν ἐμὴν καρδίαν,

16. Καὶ ἐὰν διατρίψῃ τὰ σὰ χείλη λόγοις πρὸς τὰ ἐμὰ χείλη, ἐὰν ὀρθὰ ᾖ.

17. Μὴ ζηλούτω σου ἡ καρδία ἁμαρτωλούς, ἀλλ' ἐν φόβῳ Κυρίου ἴσθι ὅλην τὴν ἡμέραν.

Cap. XXI. v. 18. εὐθείων) εὐθέων. v. 29. εὐθεῖς) εὐθύς.

18. Ἐὰν γὰρ τηρήσῃς ταῦτα, ἔσται σοι ἔγγονα, ἡ δὲ ἐλπίς σου οὐκ ἀποστήσεται.

19. Ἄκουε υἱέ μου, καὶ σοφὸς γίνου, καὶ κατεύθυνε ἐννοίαν σῆς καρδίας.

20. Μὴ ἴσθι οἰνοπότης, μηδὲ ἐκτείνου συμβολαῖς, κρεῶν τε ἀγορασμοῖς·

21. Πᾶς γὰρ μέθυσος καὶ πορνοκόπος πτωχεύσει, καὶ ἐνδύσεται διεῤῥηγμένα καὶ ῥακώδη πᾶς ὑπνώδης.

22. Ἄκουε υἱὲ πατρὸς τοῦ γεννήσαντός σε, καὶ μὴ καταφρόνει ὅτι γεγήρακέν σου ἡ μήτηρ.

23. Ἀλήθειαν κτῆσαι, καὶ μὴ ἀπώσῃ σοφίαν καὶ παιδείαν καὶ σύνεσιν.

24. Καλῶς ἐκτρέφει πατὴρ δίκαιος, ἐπὶ υἱῷ δὲ σοφῷ εὐφρανθήσεται ἡ καρδία αὐτοῦ·

25. Εὐφραινέσθω ὁ πατήρ σου ἐπὶ σοί, καὶ χαιρέτω ἡ τεκοῦσά τε.

26. Δός μοι υἱὲ σὴν καρδίαν, οἱ δὲ σοὶ ὀφθαλμοὶ ἐμὰς ὁδοὺς τηρείτωσαν.

27. Πίθος γὰρ τετριμμένος ἐστὶν ἀλλότριος οἶκος, καὶ φρέαρ στενὸν ἀλλότριον.

28. Οὗτος γὰρ συντόμως ἀπολεῖται, καὶ πᾶς παράνομος ἀναλωθήσεται.

29. Τίνι οὐαί; τίνι θόρυβος; τίνι κρίσεις; τίνι ἀηδίαι καὶ λέσχαι; τίνι συντρίμματα διακενῆς; τίνος πελιδνοὶ οἱ ὀφθαλμοί;

30. Οὐ τῶν ἐγχρονιζόντων ἐν οἴνοις; καὶ τῶν κατασκοπουμένων ποῦ πότοι γίνονται;

31. Μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἀλλ' ὁμιλεῖτε ἀνθρώποις δεκτοῖς, καὶ ὁμιλεῖτε ἐν περιπάτοις. Ἐὰν γὰρ εἰς τὰς φιάλας καὶ τὰ ποτήρια δῷς τοὺς ὀφθαλμούς σου, ὕστερον περιπατήσεις γυμνότερος ὑπέρου,

32. τὸ δὲ ἔσχατον ὥσπερ ὑπὸ ὄφεως πεπληγὼς ἐκτείνεται. Καὶ ὥσπερ ὑπὸ κεράστου διαχεῖται αὐτῷ ὁ ἰός.

33. Οἱ ὀφθαλμοί σου ὅταν ἴδωσιν ἀλλοτρίαν, τὸ στόμα σου τότε λαλήσει σκολιά.

34. Καὶ κατακείσῃ ὥσπερ ἐν καρδίᾳ θαλάσσης, καὶ ὥσπερ κυβερνήτης ἐν πολλῷ κλύδωνι.

35. Εἶτα ἐρεῖς· ἔτυπτόν με καὶ οὐκ ἐπόνεσα. καὶ ἐνέπαιξάν μοι, ἐγὼ δὲ οὐκ ᾔδειν πότε ἔσται ὄρθρος, ἵνα ἐλθὼν ζητήσω μεθ' ὧν συνελεύσομαι;

ΚΕΦ. ΚΔ'. XXIV.

1. Υἱὲ μὴ ζηλώσῃς ἄνδρας κακούς, μηδὲ ἐπιθυμήσῃς εἶναι μετ' αὐτῶν·

2. Ψευδῆ γὰρ μελετᾷ ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ πόνους τὰ χείλη αὐτῶν λαλεῖ.

3. Μετὰ σοφίας οἰκοδομεῖται οἶκους, καὶ μετὰ συνέσεως ἀνορθοῦται·

4. Καὶ μετὰ αἰσθήσεως ἐμπίπλαται τὰ ταμεῖα παντὸς πλούτου τιμίου καλοῦ.

5. Κρεῖσσον σοφὸς ἰσχυροῦ, καὶ ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων γεωργίου μεγάλου.

ΚΕΦ. ΛΑ'. XXXI.

(XXXI. 8. — 31.)

8. Υἱὲ ἄνοιγε σὸν στόμα λόγῳ Θεοῦ, καὶ κρίνε πάντα ὑγιῶς·

9. . . . . . διάκρινε δὲ πένητα καὶ ἀσθενῆ.

Cap. XXIII. v. 25. τε) σέ. *v.* 32. ὑπὸ κεράστου) ὑπὸ κεράστου. *v.* 34. κατακείσῃ) κατακείσῃ. *Cap. XXIV. v.* 3. οἴκους) οἶκος. *Cap. XXXI. v.* 9. *initio versus omissa sunt* ἄνοιγε σὸν στόμα καὶ κρίνε δικαίως.

10. Γυναῖκα ἀνδρείαν τίς εὑρήσει; τιμιωτέρα ἐστὶν λίθων πολυτελῶν ἡ τοιαύτη.

11. Θαρσεῖ ἐπ' αὐτῇ ἡ καρδία τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς· ἡ τοιαύτη σκύλων οὐκ ἀπορήσει.

12. Ἐνεργεῖ γὰρ τῷ ἀνδρὶ ἀγαθὰ, καὶ οὐκ κακὰ πάντα τὸν χρόνον·

13. Εὑραμένη ἔριον καὶ λίνον, ἐποίησεν εὔχρηστα ταῖς χερσὶν αὐτῆς.

14. Ἐγένετο ὡς ἡ ναῦς ἐμπορευομένη μακρόθεν· συνάγει ἑαυτῆς τὸν πλοῦτον.

15. Καὶ ἀνίσταται ἐκ νυκτῶν, καὶ ἔδωκεν βρώματα ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ ἔργα ταῖς θεραπαίναις,

16. Θεωρήσασα γεώργιον ἐπρίατο· ἀπὸ δὲ τῶν χειρῶν ἑαυτῆς κατεφύτευσεν κτῆμα.

17. Ἀναζωσαμένη ἰσχυρῶς τὴν ὀσφὺν αὐτῆς, ἤρεσεν τοὺς βραχίονας αὐτῆς εἰς ἔργον.

18. Ἐγεύσατο ὅτι καλὸν τὸ ἐργάζεσθαι, καὶ οὐκ ἀποσβέννυται ὁ λύχνος αὐτῆς ὅλην τὴν νύκτα.

19. Τὰς χεῖρας αὐτῆς ἐκτείνει ἐπὶ τὰ συμφέροντα, τοὺς πήχεις αὐτῆς ἐρείδει εἰς ἄτρακτον.

20. Χεῖρας δὲ αὐτῆς διήνοιξεν πένησιν, καρπὸν δὲ ἐξέτεινεν πτωχῷ.

21. Οὐ φροντίζῃ τῶν ἐν οἴκῳ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ὅταν πού χρονίζῃ· πάντες γὰρ οἱ παρ' αὐτῇ ἐνδεδυμένοι εἰσὶν δίσσας στολάς·

22. Καὶ χλαίνας ἐποίησεν τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, ἐκ βύσσου καὶ πορφύρας ἑαυτῇ ἐνδύματα.

23. Περίβλεπτος δὲ γίνεται ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ἡνίκα ἂν καθέζεται ἐν συνεδρίῳ μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ κατοίκων τῆς γῆς.

24. Σινδόνας ἐποίησεν καὶ ἀπέδοτο τοῖς φοίνιξιν, περιζώματα δὲ τοῖς χαναναίοις.

25. Ἰσχὺν καὶ εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο, καὶ εὐφράνθη ἐν ἡμέραις ἐσχάταις.

26. Στόμα δὲ αὐτῆς διήνοιξεν προσεχόντως, καὶ τάξιν ἐστείλατο τῇ γλώσσῃ αὐτῆς·

27. Στεγναὶ διατριβαὶ οἴκων αὐτῆς·

28. Ἀνέστη τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ ᾔνεσεν αὐτήν· καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐπῄνεσεν αὐτήν.

29. Πολλαὶ θυγατέρες ἐποίησαν δύναμιν, πολλαὶ ἐκτήσαντο πλοῦτον· σὺ δὲ ὑπέρκεισαι καὶ ὑπερῇρας πάσας.

30. Ψευδεῖς ἀρέσκειαι, καὶ μάταιον κάλλος γυναικῶν οὐκ ἔστιν ἐν σοί· γυνὴ γὰρ συνετὴ εὐλογεῖται, φόβον δὲ Κυρίου αὕτη αἰνείτω.

31. Δότε αὐτῇ ἀπὸ καρπῶν χειλέων αὐτῆς, καὶ αἰνείσθω ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς.

Cap. XXXI. v. 17. ἤρεσεν) ἤρεισεν.

ΣΟΦΙΑΣ ΣΟΛΟΜΩΝΤΟΣ.

ΚΕΦ. Γ'. III.

(III. 1. — 9.)

1. Δικαίων ψυχαὶ ἐν χειρὶ Θεοῦ, καὶ οὐ μὴ ἅψηται αὐτῶν βάσανος.

2. Ἔδοξαν ἐν ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων τεθνάναι, καὶ ἐλογίσθη κάκωσις ἡ ἔξοδος αὐτῶν,

3. Καὶ ἡ ἀφ' ἡμῶν πορεία σύντριμμα· οἱ δέ εἰσιν ἐν εἰρήνῃ.

4. Καὶ γὰρ ἐν ὄψει ἀνθρώπων ἐὰν κολασθῶσιν, ἡ ἐλπὶς αὐτῶν ἀθανασίας πλήρης·

5. Καὶ ὀλίγα παιδευθέντες, μεγάλα εὐεργετηθήσονται. Ὅτι ὁ Θεὸς ἐπείρασεν αὐτοὺς καὶ εὗρεν ἑαυτοὺς ἀξίους αὐτοῦ.

6. Ὡς χρυσὸν ἐν χωνευτηρίῳ ἐδοκίμασεν αὐτοὺς, καὶ ὡς ὁλοκάρπωμα θυσίας προσεδέξατο αὐτούς.

7. Καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτὸν ἀναλάμψουσιν, καὶ ὡς σπινθῆρες ἐν καλάμῃ διατραμοῦνται.

8. Κρινοῦσιν ἔθνη καὶ κρατήσουσιν λαῶν, καὶ βασιλεύσει αὐτῶν Κύριος εἰς τοὺς αἰῶνας.

9. Οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ συνήσουσιν ἀλήθειαν, καὶ οἱ πιστοὶ ἐν ἀγάπῃ προσμενοῦσιν αὐτῷ· ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ.

ΚΕΦ. Ε'. V.

(V. 16. — VI. 3.)

16. Δίκαιοι εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσιν, καὶ ἐν Κυρίῳ ὁ μισθὸς αὐτῶν, καὶ ἡ φροντὶς αὐτῶν παρὰ ὑψίστῳ.

17. Διὰ τοῦτο λήψονται τὸ βασίλειον τῆς εὐπρεπείας, καὶ τὸ διάδημα τοῦ κάλλους ἐκ χειρὸς Κυρίου· ὅτι τῇ δεξιᾷ σκεπάσει αὐτοὺς, καὶ τῷ βραχίονι ὑπερασπιεῖ αὐτῶν.

18. Λήψεται πανοπλίαν τὸν ζῆλον αὐτοῦ, καὶ ὁπλοποιήσει τὴν κτίσιν εἰς ἄμυναν ἐχθρῶν·

19. Ἐνδύσεται θώρακα δικαιοσύνης, καὶ περιθήσεται κόρυθα κρίσιν ἀνυπόκριτον·

20. Λήψεται ἀσπίδα ἀκαταμάχητον ὁσιότητα,

21. Ὀξυνεῖ δὲ ἀπότομον ὀργὴν εἰς ῥομφαίαν. Συνεκπολεμήσει αὐτῷ ὁ κόσμος ἐπὶ τοὺς παράφρονας·

22. Πορεύσονται εὔστοχοι βολίδες ἀστραπῶν, καὶ ὡς ἀπὸ εὐκύκλου τόξου τῶν νεφῶν ἐπὶ σκοπὸν ἁλοῦνται·

23. Καὶ ἐκ πετροβόλου θυμοῦ πλήρεις ῥιφήσονται χάλαζαι· ἀγανακτήσει κατ' αὐτῶν ὕδωρ θαλάσσης, ποταμοὶ δὲ συγκλύσουσιν ἀποτόμως.

24. Ἀντιστήσεται αὐτοῖς πνεῦμα δυνά-

Cap. III. v. 5. ἑαυτοὺς ἀξίους αὐτοῦ) αὐτοὺς ἀξίους ἑαυτοῦ. *Cap. V. v.* 21. ῥομφαία) ῥομφαίαν.

μεως, καὶ ὡς λαῖλαψ ἐκλικμήσει αὐτούς· καὶ ἐρημώσει πᾶσαν τὴν γῆν ἀνομία, καὶ ἡ κακοπραγία περιθρέψει θρόνους δυναστῶν.

ΚΕΦ. ς'. VI.

1. Ἀκούσατε οὖν βασιλεῖς καὶ σύνετε, μάθετε δικασταὶ περάτων γῆς·

2. Ἐνωτίσασθε οἱ κρατοῦντες πλήθους καὶ γεγαυρωμένοι ἐπὶ ὄχλοις ἐθνῶν.

3. Ὅτι ἐδόθη παρὰ Κυρίου ἡ κράτησις ὑμῖν, καὶ ἡ δυναστεία παρὰ ὑψίστου.

ΗΣΑΙΟΥ.

ΚΕΦ. Α'. I.

(I. 16. — 20.)

16. Τὰ δὲ λέγει Κύριος· λούσασθε καὶ καθαροὶ γίνεσθε, ἀφέλετε τὰς πονηρίας ὑμῶν ἀπὸ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν·

17. Μάθετε καλὸν ποιεῖν, ἐκζητήσατε κρίσιν, ῥύσασθε ἀδικούμενον, κρίνατε ὀρφανῶν, καὶ δικαιώσατε χήραν,

18. καὶ δεῦτε, καὶ διελεγχθῶμεν, λέγει Κύριος· καὶ ἐὰν ὦσιν αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ὡς φοινικοῦν, ὡς χίονα λευκανῶ· ἐὰν δὲ ὦσιν ὡς κόκκινον, ὡς ἔριον λευκανῶ.

19. Καὶ ἐὰν θέλητε, καὶ εἰσακούσητέ μου, τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς φάγεσθε·

20. ἐὰν δὲ μὴ θέλητε, μηδὲ εἰσακούσητέ μου, μάχαιρα ὑμᾶς κατέδεται· τὸ γὰρ στόμα Κυρίου ἐλάλησεν ταῦτα.

(I. 26 — II. 3.)

26. . . . . οσύνης, μητρόπολις πιστὴ Σιών.

27. Μετὰ γὰρ κρίματος σωθήσεται ἡ αἰχμαλωσία αὐτῆς, καὶ μετὰ ἐλεημοσύνης.

28. Καὶ συντριβήσονται οἱ ἄνομοι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἅμα, καὶ οἱ ἐγκαταλειπόντες τὸν Κύριον συντελεσθήσονται·

29. διότι νῦν αἰσχυνθήσονται ἐπὶ τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν, ἐφ' οἷς αὐτοὶ ἐβούλοντο, καὶ αἰσχυνθήσονται ἐπὶ τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν, ἐφ' οἷς αὐτοὶ ἐποίησαν, καὶ αἰσχυνθήσονται ἐπὶ τοῖς κήποις αὐτῶν ἐφ' οἷς ἐπεθύμησαν.

30. Ἔσονται γὰρ ὡς τερέβινθος ἀποβεβληκυῖα αὐτῆς τὰ φύλλα, καὶ ὡς παράδεισος ὕδωρ μὴ ἔχων·

31. καὶ ἔσται ἡ ἰσχὺς αὐτῶν ὡς καλάμη στυππίου, καὶ αἱ ἐργασία αὐτῶν ὡς σπιν-

---

Cap. I. v. 16. καὶ *ex parte abrasum est, quod, utrum a scriptore ipso, an ab alio factum sit, incertum videtur. ib.* ὀφθαλμῶν ὑμῶν) ὀφθαλμῶν μου. *scil. omissa sunt* μου, παύσασθε ἀπὸ τῶν πονηριῶν. *v. 17.* ὀρφανῶν) ὀρφανῷ. *v. 26. hic exemplar est mutilum. v. 31.* στυππίου) στιππύου. *ib.* ἐργασία) ἐργασίαι.

θῆρες πυρὸς, καὶ κατακαυθήσονται οἱ ἄνομοι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἅμα, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων.

ΚΕΦ. Β' II.

1. Ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς Ἡσαΐαν υἱὸν Ἀμὼς περὶ τῆς Ἰουδαίας, καὶ περὶ Ἱερουσαλήμ.

2. Ὅτι ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις ἐμφανὲς τὸ ὄρος Κυρίου, καὶ ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ ἐπ' ἄκρων τῶν ὀρέων, καὶ ὑψωθήσεται ὑπεράνω τῶν βουνῶν· καὶ ἥξουσιν ἐπ' αὐτὸ πάντα τὰ ἔθνη,

3. καὶ πορεύσονται λαοὶ πολλοὶ, καὶ ἐροῦσιν· δεῦτε, καὶ ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος Κυρίου, καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ Ἰακὼβ, καὶ ἀναγγελεῖ ἡμῖν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ πορευσόμεθα ἐν αὐτῇ.

(II. 3 — 11.)

Τὰ δὲ λέγει Κύριος· ἐκ Σιὼν ἐξελεύσεται νόμος, καὶ λόγος Κυρίου ἐξ Ἱερουσαλήμ·

4. καὶ κρινεῖ ἀναμέσον τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐλέγξει λαὸν πολύν· καὶ συγκόψουσιν τὰς ζιβύνας αὐτῶν εἰς δρέπανα, καὶ οὐ λήψεται ἔθνος ἐπ' ἔθνος μάχαιραν, καὶ οὐ μὴ μάθωσιν ἔτι πολεμεῖν.

5. Καὶ νῦν σὺ ὁ οἶκος τοῦ Ἰακὼβ, δεῦτε, καὶ πορευθῶμεν τῷ φωτὶ Κυρίου·

6. ἀνῆκεν γὰρ τὸν λαὸν αὐτοῦ τὸν οἶκον τοῦ Ἰακὼβ· ὅτι ἐνεπλήσθη ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς ἡ χώρα αὐτῶν κληδονισμῶν, ὡς ἡ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ τέκνα πολλὰ ἀλλόφυλα ἐγεννήθη αὐτοῖς.

7. Ἐνεπλήσθη γὰρ ἡ χώρα αὐτῶν ἀργυρίου καὶ χρυσίου, καὶ οὐκ ἦν ἀριθμὸς τῶν θησαυρῶν αὐτῶν· καὶ ἐνεπλήσθη ἡ γῆ αὐτῶν, ἵππων, καὶ οὐκ ἦν ἀριθμὸς τῶν ἁρμάτων αὐτῶν·

8. καὶ ἐνεπλήσθη ἡ γῆ βδελυγμάτων τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν οἷς ἐποίησαν οἱ δάκτυλοι αὐτῶν·

9. καὶ ἔκυψεν ἄνθρωπος, καὶ ἐταπεινώθη ἀνὴρ, καὶ οὐ μὴ ἀνήσω αὐτούς.

10. Καὶ νῦν εἰσέλθετε εἰς τὰς πέτρας, καὶ κρύπτεσθε εἰς τὴν γῆν ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου Κυρίου, καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι τὴν γῆν.

11. Οἱ γὰρ ὀφθαλμοὶ Κυρίου ὑψηλοὶ, ὁ δὲ ἄνθρωπος ταπεινός· καὶ ταπεινωθήσεται τὸ ὕψος τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὑψωθήσεται Κύριος μόνος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

(II. 11 — 21.)

Ὑψωθήσεται Κύριος μόνος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

12. Ἡμέρα Κυρίου σαβαὼθ παραγίνεται ἐπὶ πάντα ὑβριστὴν καὶ ὑπερήφανον, καὶ ἐπὶ πάντα ὑψηλὸν καὶ μετέωρον, καὶ ταπεινωθήσονται,

13. καὶ ἐπὶ πᾶσαν κέδρον τοῦ Λιβάνου τῶν ὑψηλῶν καὶ μετεώρων, καὶ ἐπὶ πᾶν δένδρον βαλάνου Βασᾶν,

14. καὶ ἐπὶ πᾶν ὄρος ὑψηλὸν, καὶ ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλὸν,

15. . . . . . . καὶ ἐπὶ πᾶν τεῖχος ὑψηλὸν,

Cap. II. v. 15. initio versus omissa sunt καὶ ἐπὶ πάντα πύργον ὑψηλόν.

16. καὶ ἐπὶ πᾶν πλοῖον θαλάσσης, καὶ ἐπὶ πᾶσαν θέαν κάλλους πλοίων·

17. καὶ ταπεινωθήσεται πᾶς ἄνθρωπος, καὶ πεσεῖται τὸ ὕψος τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὑψωθήσεται Κύριος μόνος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

18. Καὶ τὰ χειροποίητα πάντα κατακρύψουσιν,

19. εἰσενέγκαντες εἰς τὰ σπήλαια, καὶ εἰς τὰς σχισμὰς τῶν πετρῶν, καὶ εἰς τὰς τρώγλας τῆς γῆς, ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου Κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι τὴν γῆν.

20. Τῇ γὰρ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκβαλεῖ ἄνθρωπος τὰ βδελύγματα αὐτοῦ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ, ἃ ἐποίησεν ἑαυτοῖς εἰς τὸ προσκυνεῖν τοῖς ματαίοις καὶ ταῖς νυκτερίσιν,

21 τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὰς τρώγλας τῆς στερεᾶς πέτρας, καὶ εἰς τὰς σχισμὰς τῶν πετρῶν, ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου Κυρίου, καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι τὴν γῆν.

ΚΕΦ. Ε'. V.

(V. 12. — 16.)

12. . . . . αὐτοῦ οὐ κατανοοῦσιν.

13. Τοίνυν αἰχμάλωτος ἐγενήθη ὁ λαός μου, διὰ τὸ μὴ εἰδέναι αὐτοὺς τὸν Κύριον, καὶ πλῆθος ἐγενήθη νεκρῶν διὰ λιμὸν καὶ δίψαν ὕδατος·

14. καὶ ἐπλάτυνεν ὁ ᾅδης τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ διήνοιξεν τὸ στόμα αὐτοῦ τοῦ μὴ διαλειπεῖν·

15. καὶ καταβήσονται εἰς αὐτὸν οἱ ἔνδοξοι καὶ οἱ μεγάλοι καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ λοιμοὶ αὐτῆς, καὶ ὁ ἀγαλλιόμενος ἐν αὐτῇ· καὶ ταπεινωθήσεται ἄνθρωπος, καὶ ἀτιμασθήσεται ἀνὴρ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ μετέωροι ταπεινωθήσονται·

16. καὶ ὑψωθήσεται Κύριος σαβαὼθ ἐν κρίματι, καὶ ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος δοξασθήσεται ἐν δικαιοσύνῃ.

(V. 16. — 25.)

Ὑψωθήσεται Κύριος σαβαὼθ ἐν κρίματι, καὶ ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος δοξασθήσεται ἐν δικαιοσύνῃ·

17. καὶ βοσκηθήσονται οἱ διηρπασμένοι ὡς ταῦροι, καὶ τὰς ἐρήμους τῶν ἀπειλημμένων ἄρνες φάγονται.

18. Οὐαὶ οἱ ἐπισπώμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ὡς σχοινίῳ μακρῷ, καὶ ὡς ζυγοῦ ἱμάντι δαμάλεως τὰς ἀνομίας αὐτῶν,

19. οἱ λέγοντες· τὸ τάχος ἐγγισάτω ἃ ποιήσει ὁ Θεὸς, ἵνα εἴδωμεν, καὶ ἐλθέτω ἡ βουλὴ τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ, ἵνα γνῶμεν.

20. Οὐαὶ οἱ λέγοντες τὸ πονηρὸν καλὸν, καὶ τὸ καλὸν πονηρὸν, οἱ τιθέντες τὸ φῶς σκότος, καὶ τὸ σκότος φῶς, οἱ τιθέντες τὸ πικρὸν γλυκὺ, καὶ τὸ γλυκὺ πικρόν.

21. Οὐαὶ οἱ συνετοὶ ἐν ἑαυτοῖς. καὶ ἐνώπιον αὐτῶν ἐπιστήμονες.

22. Οὐαὶ οἱ ἰσχύοντες ὑμῶν, οἱ τὸν οἶνον πίνοντες, οἱ δυνάσται οἱ κερνῶντες τὸ σίκερα·

Cap. II. v. 12. initium lectionis deest. v. 22. κερνῶντες) κεραννῦντες.

23. οἱ δικαιοῦντες τὸν ἀσεβῆ ἕνεκεν δώρων, καὶ τὸ δίκαιον τοῦ δικαίου αἴροντες ἀπ' αὐτοῦ.

24. Ὃν τρόπον καυθήσεται καλάμη ὑπὸ ἄνθρακος πυρὸς, καὶ συγκαυθήσεται ὑπὸ φλογὸς ἀνειμένης, ἡ ῥίζα αὐτῶν ὡς χοῦς ἔσται, καὶ τὸ ἄνθος αὐτῶν ὡς κονιορτὸς ἀναβήσεται· οὐ γὰρ ἠθέλησαν τὸν νόμον Κυρίου σαβαὼθ ποιεῖν, ἀλλὰ τὸ λόγιον τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ παρώξυναν.

25. Καὶ ἐθυμώθη Κύριος σαβαὼθ ὀργῇ ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπέβαλεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐπάταξεν αὐτούς. Καὶ παρωξύνθη ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ ἐγένετο τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν ὡς κοπρία ἐν μέσῳ ὁδοῦ. Καὶ ἐν πᾶσι τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς αὐτοῦ, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή.

ΚΕΦ. ς΄. VI.

(VI. 1. — 12.)

1. Ἐγένετο τοῦ ἔτους οὗ ἀπέθανεν Ὀζίας ὁ βασιλεὺς, ἴδον τὸν Κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ ἐπηρμένου, καὶ πλήρης ὁ οἶκος τῆς δόξης αὐτοῦ.

2. Καὶ Σεραφεὶμ εἱστήκεισαν κύκλῳ αὐτοῦ, ἓξ πτέρυγες τῷ ἑνὶ, καὶ ἓξ πτέρυγες τῷ ἑνί· καὶ ταῖς μὲν δυσὶ κατεκάλυπτον τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ταῖς δὲ δυσὶ κατεκάλυπτον τοὺς πόδας ἑαυτῶν, καὶ ταῖς δυσὶν ἐπέταντο.

3. Καὶ ἐκέκραγεν ἕτερον πρὸς τὸν ἕτερον, καὶ ἔλεγον· ἅγιος ἅγιος ἅγιος Κύριος Σαβαώθ· πλήρης πᾶσα ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ.

4. Καὶ ἐπήρθη τὸ ὑπέρθυρον ἀπὸ τῆς φωνῆς ἧς ἐκέκραγον, καὶ ὁ οἶκος ἐνεπλήσθη καπνοῦ.

5. Καὶ εἶπεν· ὢ τάλας ἐγὼ, ὅτι κατανένυγμαι, ὅτι ἄνθρωπος ὢν, καὶ ἀκάθαρτα χείλη μὴ ἔχων, ἐν μέσῳ λαοῦ ἀκάθαρτα χείλη ἔχοντος ἐγὼ οἰκῶ· καὶ τὸν βασιλέα Κύριον σαβαὼθ εἶδον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου.

6. Καὶ ἀπεστάλη πρὸς μὲ ἓν τῶν Σεραφεὶμ καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ εἶχεν ἄνθρακα, ὃν τῇ λαβίδι ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου·

7. καὶ ἥψατο τοῦ στόματός μου, καὶ εἶπεν· ἰδοὺ ἥψατο τοῦτο τῶν χειλέων σου, καὶ ἀφελεῖ τὰς ἀνομίας σου, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου περικαθαριεῖ.

8. Καὶ ἤκουσα τῆς φωνῆς Κυρίου λέγοντος· τίνα ἀποστελῶ, καὶ τίς πορεύσεται πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον; Καὶ εἶπεν· ἰδοὺ ἐγώ εἰμι· ἀπόστειλόν με.

9. Καὶ εἶπεν· πορεύθητι, καὶ εἰπὲ τῷ λαῷ τούτῳ· ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε·

10. ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν αὐτῶν βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν, μήποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσι καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰάσομαι αὐτούς.

11. Καὶ εἶπον· ἕως πότε Κύριε; Καὶ εἶπεν· ἕως ἂν ἐρημωθῶσι πόλεις παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι, καὶ οἶκοι παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπους, καὶ ἡ γῆ καταλειφθήσεται ἔρημος.

12. Καὶ μετὰ ταῦτα μακρυνεῖ ὁ Θεὸς

Cap. VI. v. 3. ἕτερον πρὸς τὸν ἕτερον) ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον. *v.* 5. εἶπεν) εἶπον. *ib.* μὴ ἔχων) ἔχων.

τοὺς ἀνθρώπους, καὶ πληθυνθήσονται οἱ καταλειφθέντες ἐπὶ τῆς γῆς.

ΚΕΦ. Ζ'. VII.

(VII. 1. — 13.)

1. Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἄχαζ τοῦ Ἰωάθαμ τοῦ Ὀζίου βασιλέως Ἰούδα, ἀνέβη Ῥαασὶμ βασιλεὺς Ἀρὰμ καὶ Φακεὲ υἱὸς Ῥομελίου βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ πολεμῆσαι αὐτὴν, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν πολιορκῆσαι αὐτήν.

2. Καὶ ἀπηγγέλη εἰς τὸν οἶκον Δαυὶδ, λεγόντων· συνεφώνησεν Ἀρὰμ πρὸς τὸν Ἐφραὶμ, καὶ ἐξέστη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ· ὃν τρόπον ὅταν ἐν δρυμῷ ξύλον ὑπὸ πνεύματος σαλευθῇ.

3. Καὶ εἶπεν Κύριος πρὸς Ἡσαΐαν· ἔξελθε εἰς συνάντησιν τῷ Ἄχαζ, σὺ καὶ ὁ καταλειφθεὶς Ἰασοὺβ ὁ υἱός σου πρὸς τὴν κολυμβήθραν τῆς ἄνω ὁδοῦ τοῦ ἀγροῦ τοῦ γναφέως,

4. καὶ ἐρεῖς αὐτῷ· φύλαξαι τοῦ ἡσυχάσαι, καὶ μὴ φοβοῦ, μηδὲ ἡ ψυχή σου ἀσθενείτω, μηδὲ φοβηθῇς ἀπὸ τῶν δύο ξύλων τῶν δαλῶν τῶν καπνιζομένων τούτων· ὅταν γὰρ ὀργὴ θυμοῦ μου γένηται, πάλιν ἰάσομαι.

5. Καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ἀρὰμ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ῥομελίου, ὅτι ἐβουλεύσαντο βουλὴν πονηρὰν Ἐφραὶμ καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ῥομελίου κατὰ σοῦ, λέγοντες·

6. ἀναβησόμεθα εἰς τὴν Ἰουδαίαν, καὶ κακώσομεν αὐτὴν, καὶ συλλαλήσαντες αὐτοῖς ἀποστρέψομεν αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς, καὶ βασιλεύσομεν αὐτῆς τὸν υἱὸν Ταβεήλ.

7. Τάδε λέγει Κύριος σαβαώθ· οὐ μὴ μείνῃ ἡ βουλὴ αὕτη, οὐδὲ ἔσται,

8, ἀλλ' ἡ κεφαλὴ Ἀρὰμ, Δαμασκὸς, καὶ ἡ κεφαλὴ Δαμασκοῦ, Ῥασίμ· καὶ ἔτι ἑξήκοντα καὶ πέντε ἔτη, καὶ ἐκλείψει ἡ βασιλεία Ἐφραὶμ ἀπὸ λαοῦ,

9. καὶ ἡ κεφαλὴ Ἐφραὶμ, Σομόρων, καὶ ἡ κεφαλὴ Σομόρων, ὁ υἱὸς τοῦ Ῥομελίου· καὶ ἐὰν μὴ πιστεύσητε, οὐδὲ μὴ συνῆτε.

10. Καὶ προσέθετο Κύριος λαλῆσαι τῷ Ἄχαζ, λέγων·

11. αἴτησαι σεαυτῷ σημεῖον παρὰ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου εἰς βάθος, ἢ εἰς ὕψος.

12. Καὶ εἶπεν Ἄχαζ· οὐ μὴ αἰτήσω, οὐδὲ μὴ πειράσω Κύριον.

13. Καὶ εἶπεν Ἡσαΐας· ἀκούσατε δὴ οἶκος Δαυίδ· μὴ μικρὸν ὑμῖν ἀγῶνα παρέχειν ἀνθρώποις, καὶ πῶς Κυρίῳ παρέχετε ἀγῶνα;

14. Διὰ τοῦτο δώσει Κύριος αὐτὸς ὑμῖν σημεῖον·

(VII. 10. — 16.)

10. Προσέθετο Κύριος λαλῆσαι τῷ Ἄχαζ, λέγων·

11. αἴτησαι σεαυτῷ σημεῖον παρὰ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου εἰς βάθος, ἢ εἰς ὕψος.

12. Καὶ εἶπεν Ἄχαζ· οὐ μὴ αἰτήσω, οὐδὲ μὴ πειράσω Κύριον.

13. Καὶ εἶπεν Ἡσαΐας· ἀκούσατε δὴ οἶκος Δαυίδ· μὴ μικρὸν ὑμῖν ἀγῶνα παρέχειν ἀνθρώποις, καὶ πῶς Κυρίῳ παρέχετε ἀγῶνα;

14. Διὰ τοῦτο δώσει Κύριος αὐτὸς ὑμῖν σημεῖον· ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ λήψεται, καὶ τέξεται υἱὸν, καὶ καλέσετε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ·

15. βούτυρον καὶ μέλι φάγεσθε, πρινὴ γνῶναι· αὐτὸν ἢ προελέσθαι πονηρὰ, ἐκλέξεται τὸ ἀγαθόν·

16. πρινὴ γνῶναι τὸ παιδίον ἀγαθὸν ἢ κακὸν, ἀπειθεῖ πονηρὰν τοῦ ἐκλέξασθαι τὸ ἀγαθὸν . . . .

ΚΕΦ. Η'. VIII.

(VIII. 1. — 10.)

1, Καὶ εἶπεν Κύριος πρὸς μέ· λάβε σεαυτῷ τόμον καινὸν μέγαν, καὶ γράψον εἰς αὐτὸν γραφίδι ἀνθρώπου, Τοῦ ὀξέως προνομὴν ποιῆσαι σκύλων, πάρεστιν γάρ·

2. καὶ μάρτυράς μοι ποίησον πιστοὺς ἀνθρώπους, τὸν Οὐρίαν τὸν ἱερέα καὶ Ζαχαρίαν υἱὸν Βαραχίου.

3. Καὶ προσῆλθον πρὸς τὴν προφῆτιν, καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν, καὶ ἔτεκεν υἱόν. Καὶ εἶπέν μοι Κύριος· κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ταχέως σκύλευσον, ὀξέως προνόμευσον.

4. Διότι πρινὴ γνῶναι τὸ παιδίον καλεῖν πατέρα ἢ μητέρα, λήψεται δύναμιν Δαμασκοῦ, καὶ τὰ σκῦλα Σαμαρείας ἔναντι βασιλέως Ἀσσυρίων . . . . .

8. . . . . μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός.

9. Γνῶτε, ἔθνη, καὶ ἡττᾶσθε, ἐπακούσατε ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς, ἰσχυκότες ἡττᾶσθε· ἐὰν γὰρ πάλιν ἰσχύσητε, πάλιν ἡττηθήσεσθε·

10. καὶ ἣν ἂν βουλὴν βουλεύσησθε, διασκεδάσει Κύριος, καὶ λόγον ὃ ἐὰν λαλήσητε, οὐ μὴ ἐμμείνῃ ἐν ὑμῖν, ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός

(VIII. 13. — IX. 7.)

13. Κύριον αὐτὸν ἁγιάσατε καὶ αὐτὸς ἔσται σου φόβος.

14. Καὶ ἐὰν ἐπ' αὐτῷ πεποιθὼς ᾖς, ἔσται σοι εἰς ἁγίασμα, καὶ οὐδ' ὡς λίθῳ προσκόμματι συναντήσεσθε, οὐδ' ὡς πέτρας πτώματι. Οἱ δὲ οἶκοι Ἰακὼβ ἐν παγίδι, καὶ ἐν κοιλώματι ἐγκαθήμενοι ἐν Ἱερουσαλήμ.

15. Διὰ τοῦτο ἀδυνατήσουσιν ἐν αὐτοῖς πολλοὶ, καὶ πεσοῦνται καὶ συντριβήσονται, καὶ ἐγγιοῦσιν, καὶ ἁλώσονται ἄνθρωποι ἐν ἀσφαλείᾳ·

16. τότε φανεροὶ ἔσονται οἱ σφραγιζόμενοι τὸν νόμον τοῦ μὴ μαθεῖν.

17. Καὶ ἐρεῖς· μενῶ τὸν Θεὸν τὸν ἀποστρέψαντα τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ οἴκου Ἰακὼβ, καὶ πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ·

18. ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία, ἅ μοι ἔδωκεν ὁ Θεός· καὶ ἔσται σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ παρὰ Κυρίου σαβαὼθ, ὃς κατοικεῖ ἐν τῷ ὄρει Σιών.

19. Καὶ ἐὰν εἴπωσιν πρὸς ὑμᾶς· ζητήσατε τοὺς ἐγγαστριμύθους, καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς γῆς φωνοῦντας, τοὺς κενολογοῦντας, οἳ ἐκ τῆς κοιλίας φωνοῦσιν, οὐχὶ ἔθνος πρὸς Θεὸν αὐτῶν ὅτι ἐκζητοῦσιν περὶ τῶν ζώντων τοὺς νεκρούς;

20. Νόμον γὰρ εἰς βοήθειαν ἔδωκεν, ἵνα μὴ εἴπωσιν ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο, περὶ οὗ οὐκ ἔστιν δῶρα δοῦναι περὶ αὐτοῦ.

21. Καὶ ἥξει ἐφ' ὑμᾶς σκληρὰ λιμὸς, καὶ ἔσται, ὡς ἂν πεινάσητε, λυπηθήσεσθε,

---

Cap. VII. v. 15. ἢ προέλεσθαι) προέλεσθαι. *v.* 16. πονηρὰν) πονηρίᾳ. *Cap. VIII. v.* 14. λίθῳ) λίθου.

καὶ κακῶς ἐρεῖτε τὸν ἄρχοντα καὶ τὰ πάτρια· καὶ ἀναβλέψονται εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνω,

22. καὶ εἰς τὴν γῆν κάτω ἐμβλέψονται, καὶ ἰδοὺ ἀπορία στενὴ, καὶ σκότος, θλίψις, καὶ στενοχωρία, καὶ σκότος, ὥστε μὴ βλέπειν, καὶ οὐκ ἀποκριθήσεται ὁ ἐν τῇ στεναχωρίᾳ ὢν ἕως καιροῦ.

ΚΕΦ. Θ'. IX.

1. Τοῦτο πρῶτον πίε, ταχὺ ποίει χώρα Ζαβουλὼν, ἡ γῆ Νεφθαλεὶμ, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ τὴν παραλίαν οἰκοῦντες, καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας τῶν ἐθνῶν·

2. ὁ λαὸς ὁ πορευόμενος ἐν σκότει, ἴδετε φῶς μέγα· οἱ κατοικοῦντες ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου, φῶς λάμψει ἐφ' ὑμᾶς.

3. Τὸ πλεῖστον τοῦ λαοῦ, ὃ κατήγαγες ἐν εὐφροσύνῃ σου· καὶ εὐφρανθήσονται ἐνώπιόν σου, ὡς οἱ εὐφραινόμενοι ἐν ἀμήτῳ, καὶ ὃν τρόπον οἱ διαιρούμενοι σκῦλα.

4. Διότι ἀφῄρηται ὁ ζυγὸς ὁ ἐπ' αὐτῶν κείμενος, καὶ ἡ ῥάβδος ἡ ἐπὶ τοῦ τραχήλου αὐτῶν· τὴν γὰρ ῥάβδον τῶν ἀπειθούντων διεσκέδασεν, ὡς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐπὶ Μαδιάμ.

5. Ὅτι πᾶσαν στολὴν ἐπισυνηγμένην δόλῳ, καὶ ἱμάτιον μεταλλαγῆς ἀποτίσουσιν, καὶ θελήσουσιν, εἰ ἐγενήθησαν πυρίκαυστοι.

6. Ὅτι παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν, καὶ υἱὸς ἐδόθη ἡμῖν, οὗ ἡ ἀρχὴ ἐγεννήθη ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ· καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, θαυμαστὸς, σύμβουλος, Θεὸς ἰσχυρὸς, ἐξουσιαστὴς, ἄρχων εἰρήνης, πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Ἄξω γὰρ εἰρήνην ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, εἰρήνην καὶ ὑγείαν αὐτῶν.

7. Μεγάλη ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, καὶ τῆς εἰρήνης αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ὅριον· ἐπὶ τὸν θρόνον Δαυὶδ, καὶ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, κατορθῶσαι αὐτὴν, καὶ ἀντιλαβέσθαι αὐτῆς ἐν κρίματι καὶ ἐν δικαιοσύνῃ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ ζῆλος Κυρίου σαβαὼθ ποιήσει ταῦτα.

(IX. 9. — X. 4.)

9. Τάδε λέγει Κύριος· γνώσονται πᾶς ὁ λαὸς τοῦ Ἐφραὶμ, καὶ οἱ καθήμενοι ἐν Σαμαρείᾳ ἐφ' ὕβρει καὶ ὑψηλῇ καρδίᾳ, λέγοντες·

10. πλίνθοι πεπτώκασιν, ἀλλὰ δεῦτε λαξεύσωμεν λίθους, καὶ κόψωμεν συκαμίνους καὶ κέδρους, καὶ οἰκοδομήσωμεν ἑαυτοὺς πύργους.

11. Καὶ ῥάξει ὁ Θεὸς τοὺς ἐπανισταμένους ἐπ' ὄρους Σιὼν καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ἐπ' αὐτοὺς, καὶ τοὺς ἐχθροὺς Ἰούδα διασκεδάσει·

12. Συρίαν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν, καὶ τοὺς Ἕλληνας ἀφ' ἡλίου δυσμῶν, τοὺς κατεσθίοντας τὸν λαόν μου ὅλῳ τῷ στόματι. Ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ ἀπεστράφη . . . . .

13. . . . . . ἕως ἐπλήγη, καὶ Κύριον τῶν δυναμέων οὐκ ἐξεζήτησαν.

14. Καὶ ἀφεῖλεν Κύριος ἀπὸ Ἰσραὴλ κεφαλὴν καὶ οὐρὰν, μέγαν καὶ μικρὸν, ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ· πρεσβύτην, καὶ τοὺς τὰ πρόσωπα θαυμάζοντας, αὕτη ἡ ἀρχή·

Cap. IX. v. 6. ἐγεννήθη) ἐγενήθη. v. 10. ἑαυτοὺς) ἑαυτοῖς. v. 11. ἐπισταμένους) ἐπιστανομένους.

15. καὶ προφήτην διδάσκοντα ἄνομα, οὗτος ἡ οὐρά·

16. καὶ ἔσονται οἱ μακαρίζοντες τὸν λαὸν τοῦτον πλανῶντες, καὶ πλανῶσιν, ὅπως καταπίωσιν αὐτούς.

17. Διὰ τοῦτο ἐπὶ τοὺς νεανίσκους αὐτῶν οὐκ εὐφρανθήσεται ὁ Θεὸς, καὶ τοὺς ὀρφανοὺς αὐτῶν καὶ τὰς χήρας αὐτῶν οὐκ ἐλεήσει· ὅτι πάντες ἄνομοι καὶ πονηροὶ, καὶ πᾶν στόμα λαλεῖ ἄδικα. Ἐπὶ πᾶσι τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμός μου, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑψηλή.

18. Καὶ καυθήσεται ὡς πῦρ ἡ ἀνομία, καὶ ὡς ἄγρωστις ξηρὰ βρωθήσεται ὑπὸ πυρός· καὶ κατακαυθήσεται ἐν τοῖς δάσεσιν τοῦ δρυμοῦ, καὶ συγκαταφάγεται τὰ κύκλῳ τῶν βουνῶν πάντα·

19. διὰ θυμὸν ὀργῆς Κυρίου σαβαὼθ συγκέκαυται ἡ γῆ ὅλη, καὶ ἔσται ὁ λαὸς ὡς ὑπὸ πυρὸς κατακεκαυμένος. Ἄνθρωπος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ οὐκ ἐλεήσει·

20. ἀλλ' ἐκκλινεῖ εἰς τὰ δεξιὰ, ὅτι πεινάσει, καὶ φάγεται ἐκ τῶν ἀριστερῶν, καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῇ ἄνθρωπος ἐσθίων τὰς σάρκας τοῦ βραχίονος αὐτοῦ·

21. φάγεται γὰρ Ἐφραὶμ τοῦ Μανασσῆ, καὶ Μανασσῆς τοῦ Ἐφραὶμ, ὅτι ἅμα πολιορκήσουσιν τὸν Ἰούδαν. Ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς αὐτοῦ· ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑψηλή.

ΚΕΦ. Ι'. X.

1. Οὐαὶ τοῖς γράφουσιν πονηρίαν· γράφοντες γὰρ, πονηρίαν γράφουσιν·

2. ἐκκλίνοντες κρίσιν πτωχῶν, ἁρπάζοντες κρῖμα πενήτων τοῦ λαοῦ μου, ὥστε εἶναι αὐτοῖς χήραν εἰς ἁρπαγὴν, καὶ ὀρφανὸν εἰς προνομήν.

3. Καὶ τί ποιήσουσιν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐπισκοπῆς; ἡ γὰρ θλίψις αὐτῶν πόῤῥωθεν ἥξει, καὶ πρὸς τίνα καταφεύξεσθε τοῦ βοηθηθῆναι; καὶ ποῦ καταλείψετε τὴν δόξαν ὑμῶν,

4. τοῦ μὴ ἐμπεσεῖν εἰς ἐπαγωγήν; καὶ ὑποκάτω ἀνῃρημένων πεσοῦνται. Ἐπὶ πᾶσιν τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς αὐτοῦ· ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑψηλή.

(X. 12. — 20)

12. Ἔσται, ὅταν συντελέσῃ Κύριος πάντα ποιῶν ἐν τῷ ὄρει Σιὼν καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐπισκέψεται ἐπὶ τὸν νοῦν τὸν μέγαν ἐπὶ τὸν ἄρχοντα τῶν Ἀσσυρίων, καὶ ἐπὶ τὸ ὕψος τῆς δόξης τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.

13. Εἶπεν γάρ· τῇ ἰσχύϊ τῆς χειρός μου ποιήσω, καὶ τῇ σοφίᾳ τῆς συνέσεώς μου ἀφελῶ ὅρια ἐθνῶν, καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτῶν προνομεύσω.

14. Καὶ σείσω πόλεις κατοικουμένας, καὶ τὴν οἰκουμένην ὅλην καταλήψομαι τῇ χειρί μου ὡς νοσσιὰν, καὶ ὡς ᾠὰ ἀρῶ καταλελειμμένα· καὶ οὐκ ἔσται ὃς διαφεύξεταί με, ἢ ἀντείπῃ μοι, καὶ ἀνοίγων στόμα καὶ στρουθίζων.

15. Μὴ δοξασθήσεται ἀξίνη ἄνευ τοῦ κόπτοντος; ὥστε κόπτειν ἐν ἑαυτῇ; ἢ ὑψωθήσεται πριὼν ἄνευ τοῦ ἕλκοντος αὐτόν; ὡσαύτως ἐάν τις λάβῃ ῥάβδον ἢ ξύλον. Καὶ οὐχ οὕτως,

16. ἀλλὰ ἀποστελεῖ Κύριος σαβαὼθ εἰς τὴν σὴν τιμὴν ἀτιμίαν, καὶ εἰς τὴν σὴν δόξαν πῦρ καιόμενον καυθήσεται.

17. Καὶ ἔσται τὸ φῶς τοῦ Ἰσραὴλ ὡς

πῦρ, καὶ ἁγιάσει αὐτὸν ἐν φλογὶ καιομένῃ, καὶ φλέξει, καὶ φάγεται ὡς χόρτον τὴν ὕλην.

18. Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀποσβεσθήσεται τὰ ὄρη, καὶ οἱ βουνοὶ, καὶ οἱ δρυμοὶ, καὶ καταφάγεται ἀπὸ ψυχῆς ἕως σαρκῶν· καὶ ἔσται ὁ φεύγων ὡς φεύγων ἀπὸ φλογὸς καιομένης,

19. καὶ οἱ καταλειφθέντες ἀπ' αὐτῶν ἔσονται ἀριθμὸς, καὶ παιδίον μικρὸν γράψει αὐτούς.

20. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, οὐκέτι προτεθήσεται τὸ καταλειφθὲν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ οἱ διασωθέντες τοῦ Ἰακὼβ οὐκέτι πεποιθότες ὦσιν ἐπὶ τοὺς ἀδικήσαντας αὐτοὺς, ἀλλ' ἔσονται πεποιθότες ἐπὶ τὸν Θεὸν τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ.

ΚΕΦ. ΙΑ΄. XI.

(XI. 1. — 10.)

16. Τάδε λέγει Κύριος· ἐξελεύσεται ῥάβδος ἐκ τῆς ῥίζης Ἰεσσαὶ, καὶ ἄνθος ἐκ τῆς ῥίζης ἀναβήσεται·

2. καὶ ἀναπαύσεται ἐπ' αὐτῷ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, πνεῦμα σοφίας καὶ συνέσεως, πνεῦμα βουλῆς καὶ ἰσχύος, πνεῦμα γνώσεως καὶ εὐσεβείας·

3. πνεῦμα φόβου Θεοῦ ἐμπλήσει αὐτόν. Οὐ κατὰ τὴν δόξαν κρινεῖ, οὐδὲ κατὰ τὴν λαλιὰν ἐλέγξει,

4. ἀλλὰ κρινεῖ ἐν δικαιοσύνῃ ταπεινῷ κρίσιν, καὶ ἐλέγξει ἐν εὐθύτητι τοὺς ἐνδόξους τῆς γῆς· καὶ πατάξει τὴν γῆν τῷ λόγῳ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ τῷ πνεύματι διὰ χειλέων ἀνελεῖ ἀσεβῆ·

5. καὶ εἶται δικαιοσύνῃ ἐζωσμένος τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ ἀληθείᾳ εἰλημμένος τὰς πλευρὰς αὐτοῦ.

6. Τότε συμβοσκηθήσεται λύκος μετὰ ἀρνὸς, καὶ μοσχάριον καὶ λέων καὶ ταῦρος ἅμα βοσκηθήσονται, καὶ παιδίον μικρὸν ἄξει αὐτούς.

7. Καὶ βοῦς καὶ ἄρκος ἅμα βοσκηθήσονται, καὶ ἅμα τὰ παιδία αὐτῶν ἔσονται, καὶ λέων ὡς βοῦς φάγεται ἄχυρα.

8. Καὶ παιδίον νήπιον ἐπὶ τρώγλην ἀσπίδων, καὶ ἀπογεγαλακτισμένον ἐπὶ κοίτης ἐκγόνων ἀσπίδων τὴν χεῖρα ἐπιβαλεῖ·

9. καὶ οὐ μὴ κακοποιήσωσιν, οὐδὲ μὴ δύνωνται ἀπολέσαι οὐδένα ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου· ὅτι ἐνεπλήσθη ἡ σύμπασα γῆ τοῦ γνῶναι τὸν Κύριον, ὡς ὕδωρ πολὺ κατακαλύψαι θαλάσσας.

10. Καὶ ἔσται τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσσαὶ, καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν, ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσιν· καὶ ἔσται ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῦ, τιμή.

(XI. 10. — 13. XII. 1. — 2.)

10. Οὕτως λέγει Κύριος· ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσσαὶ, καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν, ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσιν· καὶ ἔσται ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῦ, τιμή.

11. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ προσθήσει Κύριος τοῦ δεῖξαι τὴν χεῖρα αὐτοῦ, τοῦ ζηλῶσαι καὶ ζητῆσαι τὸ προκαταλειφθὲν ὑπόλοιπον τοῦ λαοῦ, ὃ ἐὰν καταλειφθῇ

Cap. X. v. 20. προτεθήσεται) προστεθήσεται. *Cap. XI. v.* 5. εἶται) ἔσται.

ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων, καὶ ἀπὸ Αἰγύπτου, καὶ ἀπὸ Βαβυλῶνος, καὶ ἀπὸ Αἰθιωπίας, καὶ Ἐλαμιτῶν, καὶ ἀπὸ ἡλίου ἀνατολῶν, καὶ ἐξ Ἀραβίας, καὶ ἀπὸ τῶν νήσων τῆς θαλάσσης·

12. καὶ ἀρεῖ σημεῖον εἰς τὰ ἔθνη, καὶ συνάξει τοὺς ἀπολομένους Ἰσραὴλ, καὶ τοὺς διεσπαρμένους Ἰούδα συνάξει ἐκ τῶν τεσσάρων πτερύγων τῆς γῆς.

13. Καὶ ἀφαιρεθήσεται ὁ ζῆλος Ἐφραὶμ, καὶ οἱ ἐχθροὶ Ἰούδα ἀπολοῦνται·

16. καὶ ἔσται τῷ Ἰσραὴλ ὡς τῇ ἡμέρᾳ, ὅτε ἐξῆλθεν ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

ΚΕΦ. ΙΒ'. XII.

1. Καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· εὐλογήσω σε, Κύριε, διότι ὠργίσθης μοι, καὶ ἀπέστρεψας τὸν θυμόν σου ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἠλέησάς με.

2. Ἰδοὺ ὁ Θεός μου, σωτήρ μου, Κύριος, καὶ πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ, καὶ σωθήσομαι ὑπ' αὐτοῦ, καὶ οὐ φοβηθήσομαι· διότι ἡ δόξα μου καὶ ἡ αἴνεσίς μου Κύριος, καὶ ἐγένετό μοι σωτήρ.

(XII. 3. — 6.)

3. Τάδε λέγει Κύριος· ἀντλήσατε ὕδωρ μετ' εὐφροσύνης ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ σωτηρίου.

4. Καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· ὑμνεῖτε τὸν Κύριον, βοᾶτε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀναγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν τὰ ἔνδοξα αὐτοῦ. μιμνήσκεσθε, ὅτι ὑψώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

5. . . . . . . ὅτι ὑψηλὰ ἐποίησεν· ἀναγγείλατε αὐτὰ ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

6. Ἀγαλλιᾶσθε καὶ εὐφραίνεσθε οἱ κατοικοῦντες Σιὼν, ὅτι ὑψώθη ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσδραὴλ ἐν μέσῳ αὐτῆς.

ΚΕΦ. ΙΓ'. XIII.

(XIII. 2. — 13.)

2. Τάδε λέγει Κύριος· ἐπ' ὄρους πεδινοῦ ἄρατε σημεῖον, ὑψώσατε τὴν φωνὴν αὐτοῦ, μὴ φοβεῖσθε· παρακαλεῖτε τῇ χειρὶ, ἀνοίξατε οἱ ἄρχοντες.

3. Ἐγὼ συντάσσω, ἡγιασμένοι εἰσὶν, καὶ ἐγὼ ἄγω αὐτούς· γίγαντες ἔρχονται τὸν θυμόν μου παῦσαι χαίροντες, ἅμα καὶ ὑβρίζοντες.

4. Φωνὴ ἐθνῶν πολλῶν ἐπὶ τῶν ὀρέων, ὁμοία ἐθνῶν πολλῶν, φωνὴ βασιλέων καὶ ἐθνῶν συνηγμένων. Κύριος σαβαὼθ ἐντέταλται ἔθνει ὁπλομάχῳ,

5. ἔρχεσθαι ἐκ γῆς πόῤῥωθεν ἀπ' ἄκρου θεμελίου τοῦ οὐρανοῦ, κύριος καὶ οἱ ὁπλομάχοι αὐτοῦ, καταφθεῖραι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, καὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἀπολέσαι ἐξ αὐτῆς.

6. Ὀλολύζετε, ἐγγὺς γὰρ ἡμέρα Κυρίου, καὶ συντριβὴ παρὰ τοῦ Θεοῦ ἥξει.

7. Διὰ τοῦτο πᾶσα χεὶρ ἐκλυθήσεται, καὶ πᾶσα ψυχὴ ἀνθρώπου δειλιάσει,

8. καὶ ταραχθήσονται οἱ πρέσβεις, καὶ ὠδῖνες αὐτοὺς ἕξουσιν, ὡς γυναικὸς τικτούσης· καὶ συμφοράσουσιν ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον, καὶ ἐκστήσονται, καὶ τὸν πρόσωπον ὡς φλὸξ παραβαλοῦσιν.

9. Ἰδοὺ γὰρ ἡμέρα Κυρίου ἔρχεται ἀνία-

Cap. XII. v. 6. Ἰσδραὴλ) Ἰσραήλ.

τος θυμοῦ καὶ ὀργῆς θεῖναι τὴν οἰκουμένην ὅλην ἔρημον, καὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἀπολέσαι ἐξ αὐτῆς.

10. Οἱ γὰρ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὁ ὠρίων καὶ πᾶς ὁ κόσμονος τοῦ οὐρανοῦ, τὸ φῶς αὐτῶν οὐ δώσουσιν· καὶ σκοτισθήσεται τοῦ ἡλίου ἀνατέλλοντος, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φῶς αὐτῆς.

11. Καὶ ἐντελλοῦμαι ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ κακὰ, καὶ τοῖς ἀσεβέσιν τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν· καὶ ἀπολῶ ὕβριν ἀνόμων, καὶ ὕβριν ὑπερηφάνων ταπεινώσω.

12. Καὶ ἔσονται οἱ ἐγκαταλελειμμένοι ἔντιμοι μᾶλλον ἢ τὸ χρυσίον τὸ ἄπυρον· καὶ ἄνθρωπος ἔντιμος ἔσται μᾶλλον ἢ λίθος ὁ ἐκ Σουφείρ.

13. Ὁ γὰρ οὐρανὸς σαλευθήσεται, καὶ ἡ γῆ σειθήσεται ἐκ τῶν θεμελίων αὐτῆς, διὰ θυμὸν ὀργῆς Κυρίου σαβαὼθ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἂν ἐπέλθῃ ὁ θυμὸς αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ΙΔ΄. XIV.

(XIV. 24. — 32.)

24. Τάδε λέγει Κύριος σαβαώθ· ὃν τρόπον εἴρηκα, οὕτως ἔσται, καὶ ὃν τρόπον βεβούλευμαι, οὕτως μενεῖ,

25. τοῦ ἀπολέσαι τοὺς Ἀσσυρίους ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἐμῆς, καὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων μου· καὶ ἔσονται εἰς καταπάτημα, καὶ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῶν ὁ ζυγὸς αὐτῶν, καὶ τὸ κῦδος αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὤμων αὐτῶν ἀφαιρεθήσεται.

26. Αὕτη ἡ βουλὴ, ἣν βεβούλευται Κύριος ἐπὶ ὅλην τὴν οἰκουμένην, καὶ αὕτη ἡ χεὶρ ἡ ὑψηλὴ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη.

27. Ἃ γὰρ ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος βεβούλευται τίς διασκεδάσει; καὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὴν ὑψηλὴν τίς ἀποστρέψει;

28. Τοῦ ἔτους, οὗ ἀπέθανεν Ἄχαζ ὁ βασιλεὺς, ἐγεννήθη ὁ ῥῆμα τοῦτο·

29. μὴ εὐφρανθείητε πάντες οἱ ἀλλόφυλοι, συνετρίβη γὰρ ὁ ζυγὸς τοῦ παίοντος ὑμᾶς· ἐκ γὰρ σπέρματος ὄφεων ἐξελεύσεται ἐγγόνια ἀσπίδων, καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν ἐξελεύσονται ὄφεις πετόμενοι,

30. καὶ βοσκηθήσονται πτωχοὶ διὰ Κυρίου· πένητες δὲ ἄνθρωποι ἐπ' εἰρήνης ἀναπαύσονται· ἀνελεῖ δὲ λιμῷ τὸ σπέρμα σου, καὶ τὸ κατάλειμμά σου ἀνελεῖ.

31. Ὀλολύζετε πύλαι πόλεων. καὶ κεκραγέτωσαν πόλεις τεταγμέναι, οἱ ἀλλόφυλοι πάντες, ὅτι καπνὸς ἀπὸ βοῤῥᾶ ἔρχεται, καὶ οὐκ ἔστιν τοῦ μεῖναι ἐν τοῖς συντεταγμένοις αὐτοῦ.

32. Καὶ τί ἀποκριθήσονται βασιλεῖς ἐθνῶν; ὅτι Κύριος ἐθεμελίωσεν τὴν Σιὼν, καὶ δι' αὐτοῦ σωθήσονται οἱ ταπεινοὶ τοῦ λαοῦ.

ΚΕΦ. ΚΕ΄. XXV.

(XXV. 1. — 9.)

1. Κύριε ὁ Θεός μου, δοξάσω σε, ὑμνήσω τὸ ὄνομά σου, ὅτι ἐποίησας θαυμαστὰ πράγματα, βουλὴν ἀρχαίαν ἀληθινήν· γένοιτο, Κύριε.

2. Ὅτι ἔθηκας πόλεις εἰς χῶμα, πόλεις

Cap. XIII. v. 10. κόσμονος) κόσμος. Cap. XIV. v. 28. ἐγεννήθη ὁ ῥῆμα) ἐγενήθη τὸ ῥῆμα.

ὀχυρὰς τοῦ πεσεῖν αὐτῶν τὰ θεμέλια, ἀσεβῶν πόλεις εἰς τὸν αἰῶνα οὐ μὴ οἰκοδομηθῇ.

3. Διὰ τοῦτο εὐλογήσει σε ὁ λαὸς ὁ πτωχὸς, καὶ πόλεις ἀνθρώπων ἀδικουμένων φοβουμένων σε εὐλογήσουσίν σε.

4. Ἐγένου γὰρ πάσῃ πόλει ταπεινῇ βοηθὸς, καὶ τοῖς ἀθυμήσασιν δι' ἔνδειαν σκέπη, ἀπὸ ἀνθρώπων πονηρῶν ῥύσῃ αὐτούς· σκέπη διψώντων, καὶ πνεῦμα ἀνθρώπων ἀδικουμένων.

5. Ὡς ἄνθρωποι ὀλιγόψυχοι διψῶντες ἐν Σιὼν ἀπὸ ἀνθρώπων ἀσεβῶν, οἷς ἡμᾶς παρέδωκας καύσων ἐν σκέπῃ νέφους, κληματίδα ἰσχυρῶν ταπεινώσει.

6. Καὶ ποιήσει Κύριος σαβαὼθ πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν ἐπὶ τὸ ὄρος τοῦτο πότον ἐπασμάτων, πότον τρυγιῶν πίονται εὐφροσύνην, πίονται οἶνον.

7. Χρίσονται μύρον καὶ παραδοθήσονται ἐν τῷ ὄρει τούτῳ παραδόσει, καὶ καταπίεται ἐν τῷ ὄρει τούτῳ, παράδος πάντα τοῖς ἔθνεσιν· ἡ γὰρ βουλὴ αὕτη ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη.

8. Κατέπιεν ὁ θάνατος ἰσχύσας, καὶ πάλιν ἀφεῖλεν ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ παντὸς προσώπου· τὸ ὄνειδος τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀφεῖλεν ἀπὸ πάσης τῆς γῆς, τὸ γὰρ στόμα Κυρίου ἐλάλησεν ταῦτα.

9. Καὶ ἐροῦσιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· ἰδοὺ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐφ' ᾧ ἠλπίζομεν, καὶ ἠγαλλιώμεθα καὶ σώσει ἡμᾶς· οὗτος Κύριος, ὑπεμείναμεν αὐτῷ, καὶ ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθησόμεθα ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ ἡμῶν.

ΚΕΦ. Κϛ'. XXVI.

(XXVI. 21. — XXVII. 9.)

21. Ἰδοὺ Κύριος ἀπὸ τοῦ ἁγίου τόπου ἐπάγει τὴν ὀργὴν αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς ἐπισκέψασθαι τὴν ἀνομίαν τῶν κατοικούντων τὴν γῆν κατ' αὐτῶν οὕτως· καὶ ἀνακαλύψει ἡ γῆ τὸ αἷμα αὐτῆς καὶ οὐ κατακαλύψει τοὺς ἀῃρημένους ἐπ' αὐτῆς ἔτι.

ΚΕΦ. ΚΖ'. XXVII.

1. Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπάξει ὁ Θεὸς τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὴν ἁγίαν, καὶ τὴν μεγάλην, καὶ τὴν ἰσχυρὰν ἐπὶ τὸν δράκοντα τὸν ὄφιν τὸν σκολιόν· καὶ ἀνελεῖ τὸν δράκοντα τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὸν ἐν τῇ θαλάσσῃ.

2. Ἀμπελὼν καλὸς ἐπιθύμημα αὐτῆς ἐξάρχειν κατ' αὐτοῦ.

3. Ἐγὼ πόλις ὀχυρὰ, πόλις πολιορκουμένη, μάτην ποτιῶ αὐτήν· ἁλώσεται γὰρ νυκτὸς, ἡμέρας δὲ πεσεῖται τεῖχος.

4. Οὐκ ἔστιν γὰρ, ὃς οὐκ ἐπελάβετο αὐτῆς· τίς με θήσει φυλάσσειν καλάμην ἐν ἀγρῷ; διὰ τὴν πολεμίαν ταύτην ἠθέτηκα αὐτήν· τοίνυν διὰ τοῦτο ἐποίησεν Κύριος πάντα ὅσα συνέταξεν· κατακέκαυμαι,

5. βοήσονται οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ, ποιήσωμεν εἰρήνην αὐτῷ, εἰρήνην ποιήσωμεν

6. οἱ ἐρχόμενοι· τέκνα Ἰακὼβ βλαστήσει καὶ ἐξανθήσει Ἰσραὴλ καὶ πλησθήσεται ἡ οἰκουμένη τοῦ καρποῦ αὐτοῦ.

Cap. XXV. v. 5. καύσων) καύσωνα.

7. Μὴ ὡς αὐτὸς ἐπάταξεν, καὶ αὐτὸς οὕτως πληγήσεται; πῶς αὐτὸς ἀνεῖλεν, καὶ αὐτὸς οὕτως ἀναιρεθήσεται;

8. Μαχόμενος καὶ ὀνειδίζων ἐξαποστελεῖ αὐτούς· οὐ σὺ ἦσθα ὁ μελετῶν τῷ πνεύματί σου τῷ σκληρῷ, ἀνελεῖν αὐτοὺς πνεύματι θυμοῦ.

9. Διὰ τοῦτο ἀφαιρεθήσεται ἡ ἀνομία Ἰακὼβ, καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ εὐλογία αὐτοῦ, ὅταν ἀφέλωμαι αὐτοῦ ἁμαρτίαν, ὅταν θῶσιν πάντας λίθους τῶν βωμῶν κατακεκομμένους, ὡς κονίαν λεπτήν· καὶ οὐ μὴ μείνῃ τὰ εἴδωλα αὐτῶν.

ΚΕΦ. ΚΗ'. XXVIII.

(XXVIII. 14. — 22.)

14. Τάδε λέγει Κύριος· ἀκούσατε λόγον Κυρίου ἄνδρες τεθλιμμένοι, καὶ οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ,

15. ὅτι ἐποιήσαμεν διαθήκην μετὰ τοῦ ᾅδου, καὶ μετὰ τοῦ θανάτου συνθήκας· καταιγὶς φερομένη ἐὰν παρέλθῃ, οὐ μὴ ἔλθῃ ἐφ' ἡμᾶς· ἐθήκαμεν ψεῦδος τὴν ἐλπίδα ἡμῶν, καὶ τῷ ψεύδει σκοπασθησόμεθα.

16. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεός· ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβαλῶ εἰς τὰ θεμέλια Σιὼν λίθον πολυτελῆ, ἐκλεκτὸν, ἀκρογωνιαῖον, ἔντιμον θεμέλιον, εἰς τὰ θεμέλια αὐτῆς, καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ μὴ καταισχυνθῇ.

17. Καὶ θήσω κρίσιν εἰς ἐλπίδα, τὴν δὲ ἐλεημοσύνην μου εἰς σταθμοὺς, καὶ οἱ πεποιθότες μάτην ψεύδεις· ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ὑμᾶς καταιγὶς,

18. μὴ καὶ ἀφέλῃ ἡμῶν τὴν διαθήκην τοῦ θανάτου. καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν ἡ πρὸς τὸν ᾅδην οὐ μὴ ἐμμένει· καταιγὶς φερομένη ἐὰν ἐπέλθῃ . . . . . .

19. λήψεται ὑμᾶς· ὅτι πρωῒ παρελεύσεται ἡμέρας, καὶ ἐν νυκτὶ ἔσται ἐλπὶς πονηρά· μάθετε ἀκούειν

20. στενοχωρούμενοι· οὐ δυνάμεθα μάχεσθαι, αὐτοὶ δὲ ἀσθενοῦμεν τοῦ ἡμᾶς συναχθῆναι.

21. Ὥσπερ ὄρος εὐσεβῶν, ὥσπερ ἐν τῷ ὄρει τῶν διακοπῶν ἀναστήσεται Κύριος, ὥσπερ ἐν τῷ φάραγγι Γαβαὼν, μετὰ θυμοῦ ποιήσει τὰ ἔργα αὐτοῦ, πικρίας ἔργα· ὁ δὲ θυμὸς αὐτοῦ ἀλλοτρίως χρήσεται, καὶ ἡ πικρία αὐτοῦ ἀλλοτρία.

22. Καὶ ὑμεῖς μὴ εὐφρανθείητε, μηδὲ ἰσχύσωσιν ὑμῶν οἱ δεσμοί· διότι συντετελεσμένα καὶ συντετμημένα πράγματα ἤκουσα παρὰ Κυρίου σαβαὼθ, ἃ ποιήσει ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

ΚΕΦ. ΚΘ' XXIX.

(XXIX. 13. — 23.)

13 Τάδε λέγει Κύριος· ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς οὗτος τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ τοῖς χείλεσιν αὐτῶν τιμῶσί με, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόῤῥω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ· μάτην δὲ σέβονταί με διδάσκοντες ἐντάλματα ἀνθρώπων διδασκαλίαις.

14. Διὰ τοῦτο προσθήσω τοῦ μετατεθῆναι τὸν λαὸν τοῦτον, καὶ μεταθήσω αὐτοὺς μεταθέσει, καὶ ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σο-

---

Cap. XXVIII. v. 15. σκοπασθησόμεθα) σκεπασθησόμεθα. *Cap. XXIX. v.* 13. διδασκαλίαις) διδασκαλίας.

φῶν αὐτοῦ, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν αὐτοῦ κρύψω.

15. Οὐαὶ τοῖς βαθέως ποιοῦσιν βουλὴν, καὶ οὐ διὰ Κυρίου, οἱ ἐν κρυφῇ βουλὴν ποιοῦντες, καὶ ἔσται ἐν σκότει τὰ ἔργα αὐτῶν· καὶ ἐροῦσιν, τίς ἡμᾶς ἑώρακεν; καὶ τίς ἡμᾶς γνώσεται, ἵνα ἡμεῖς ποιοῦμεν;

16. Οὐχ ὡς ὁ πηλὸς τοῦ κεραμέως λογισθήσεσθε; μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι αὐτὸν, οὐ σύ με ἔπλασας; καὶ τὸ ποίημα τῷ ποιήσαντι, οὐ συνετῶς με ἐποίησας;

17. Οὐχὶ ἔτι μικρὸν, καὶ μετατεθήσεται ὁ Λίβανος, ὡς τὸ ὄρος τὸ Χέρμελ, καὶ ὁ Χέρμελ εἰς δρυμὸν λογισθήσεται.

18. Καὶ ἀκούσονται τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κωφοὶ λόγους βιβλίου, καὶ οἱ ἐν τῷ σκότει, καὶ οἱ ἐν τῇ ὁμίχλῃ· ὀφθαλμοὶ τυφλῶν ὄψονται,

19. καὶ ἀγαλλιάσονται πτωχοὶ διὰ Κύριον ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ οἱ ἀπελπισμένοι τῶν ἀνθρώπων πλησθήσονται εὐφροσύνην.

20. Ἐξέλιπεν ἄνομος, καὶ ἀπώλετο ὑπερήφανος, καὶ ἐξωλοθρεύθησαν οἱ ἀνομοῦντες ἐπὶ κακίᾳ,

21. καὶ οἱ ποιοῦντες ἁμαρτάνειν ἀνθρώπους ἐν λόγῳ, πάντας δὲ τοὺς ἐλέγχοντας ἐν πύλαις πρόσκομμα θήσουσιν, καὶ ἐπλαγίασαν ἐν ἀδίκοις δίκαιον.

22. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακὼβ, ὃν ἀφώρισεν ἐξ Ἀβραάμ· οὐ νῦν αἰσχυνθήσεται Ἰακὼβ, οὐδὲ νῦν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ μεταβαλεῖ·

23. ἀλλ' ὅταν ἴδωσιν τὰ ἔργα μου, δι' ἐμὲ ἁγιάσουσιν τὸ ὄνομά μου, καὶ ἁγιάσουσιν τὸν ἅγιον τοῦ Ἰακὼβ, καὶ τὸν Θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ φοβηθήσονται.

ΚΕΦ. ΛΕ'. XXXV.

(XXXV. 1. — 10.)

1. Τάδε λέγει Κύριος· εὐφράνθητι ἔρημος διψῶσα, καὶ ἀνθείτω ὡς κρίνον,

2. καὶ ἐξανθήσει καὶ ὑλοχαρήσει, καὶ ἀγαλλιάσεται τὰ ἔρημα τοῦ Ἰορδάνου· καὶ ἡ δόξα τοῦ Λιβάνου ἐδόθη αὐτῇ, καὶ ἡ τιμὴ τοῦ Καρμήλου, καὶ ὁ λαός μου ὄψεται τὴν δόξαν Κυρίου, καὶ τὸ ὕψος τοῦ Θεοῦ.

3. Ἰσχύσατε χεῖρες ἀνειμέναι, καὶ γόνατα παραλελυμένα,

4. παρακαλέσητε, εἴπατε τοῖς ὀλιγοψύχοις τῇ διανοίᾳ ὑμῶν· ἰσχύσατε, μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ ὁ Θεὸς ἡμῶν κρίσιν ἀνταποδίδωσιν, ἥξει καὶ σώσει ἡμᾶς.

5. Τότε ἀνοιχθήσονται ὀφθαλμοὶ τυφλῶν, καὶ ὦτα κωφῶν ἀκούσονται.

6. Τότε ἁλεῖται χωλὸς ὡς ἔλαφος, καὶ τρανὴ ἔσται γλῶσσα μογιλάλων, ὅτι ἐῤῥάγη ἐν ἐρήμῳ ὕδωρ, καὶ φάραξ ἀχὼρ ἐν γῇ διψώσῃ,

7. καὶ ἔσται ἡ ἄνυδρος εἰς ἕλη, καὶ εἰς τὴν διψῶσαν γῆν πηγὴ ὕδατος ἔσται· καὶ ἐκεῖ ἔσται εὐφροσύνη ὀρνέων, ἐπαύλεις σειρινῶν, καὶ κάλαμοι καὶ ἕλη.

8. Καὶ ἔσται ἐκεῖ ὁδὸς καθαρὰ, καὶ ὁδὸς ἁγία κληθήσεται, οὐ μὴ παρέλθῃ ἐκεῖ ἀκάθαρτος, οὐδὲ ἔσται ἐκεῖ ὁδὸς καθαρά· οἱ

Cap. XXXV. v. 6. φάραξ) φάραγξ. v. 8. ὁδὸς καθαρά) ὁδὸς ἀκάθρατος.

δὲ διεσπαρμένοι πορεύσονται δι' αὐτῆς, οὐ μὴ πλανηθῶσιν.

9. Οὐδὲ ἔσται ἐκεῖ λέων, οὐδὲ τῶν θηρίων τῶν πονηρῶν οὐ μὴ ἀναβῇ εἰς αὐτὴν, οὐδὲ μὴ εὑρεθῇ ἐκεῖ, ἀλλὰ πορεύσονται ἐν αὐτῇ λελυτρωμένοι·

10. καὶ συνηγμένοι ὑπὸ Κυρίου καὶ ἀποστραφήσονται, καὶ ἥξουσιν εἰς Σιὼν μετ' εὐφροσύνης, καὶ ἀγαλλιάματος καὶ εὐφροσύνη αἰώνιος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν· αἴνεσις καὶ ἀγαλλίαμα, εὐφροσύνη καταλήψεται αὐτοὺς, ἀπέδρα ὀδύνη καὶ λύπη καὶ στεναγμός.

ΚΕΦ. ΛΖ΄. XXXVII.

(XXXVII. 33. — XXXVIII. 6.)

33. Τάδε λέγει Κύριος τῶν δυνάμεων ἐπὶ τὸν βασιλέα τῶν Ἀσσυρίων· οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν ταύτην, οὐδὲ μὴ βάλῃ ἐπ' αὐτὴν βέλος, οὐδὲ μὴ βάλῃ ἐπ' αὐτὴν θυρεὸν, οὐδὲ μὴ κυκλώσῃ ἐπ' αὐτὴν χάρακα,

34. ἀλλὰ τῇ ὁδῷ ᾗ ἦλθεν, ἐν αὐτῇ ἀποστραφήσεται, καὶ εἰς τὴν πόλιν ταύτην οὐ μὴ εἰσέλθῃ, λέγει Κύριος.

35. Καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης τοῦ σῶσαι αὐτὴν δι' ἐμὲ, καὶ διὰ Δαυὶδ τὸν παῖδά μου.

36. Καὶ ἐξῆλθεν ἄγγελος Κυρίου, καὶ ἀνεῖλεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς τῶν Ἀσσυρίων ἑκατὸν ὀγδοηκονταπέντε χιλιάδας· καὶ ἀναστάντες τῷ πρωῒ, εὗρον πάντα τὰ σώματα νεκρά.

37. Καὶ ἀπῆλθεν ἀποστραφεὶς, καὶ ἀπέστρεψεν Σενναχηρεὶμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ᾤκησεν ἐν Νινευῇ,

38. καὶ ἐν τῷ αὐτὸν προσκυνεῖν ἐν τῷ οἴκῳ Νασαρὰχ τὸν πάτραρχον αὐτοῦ Ἀδραμέλεχ καὶ Σαρασὰρ υἱοὶ αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν μαχαίρᾳ, αὐτοὶ δὲ διεσώθησαν εἰς Ἀρμενίαν, καὶ ἐβασίλευσεν Ναχορδὰν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ΛΗ΄. XXXVIII.

1. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐμαλακίσθη Ἐζεκίας ἕως θανάτου· καὶ ἦλθεν πρὸς αὐτὸν Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμὼς ὁ προφήτης, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν· τάξει περὶ τοῦ οἴκου σου, ἀποθνήσκεις γὰρ σὺ, καὶ οὐ ζήσῃ.

2. Καὶ ἀπέστρεψεν Ἐζεκίας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ προσηύξατο πρὸς Κύριον,

3. λέγων· μνήσθητι Κύριε, ὡς ἐπορεύθην ἐνώπιόν σου μετὰ ἀληθείας, καὶ ἐν καρδίᾳ τελείᾳ, καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιόν σου ἐποίησα. Καὶ ἔκλαυσεν Ἐζεκίας κλαυθμῷ μεγάλῳ.

4. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ἡσαΐαν, λέγων·

5. πορεύθητι καὶ εἰπὲ τῷ Ἐζεκίᾳ· τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Δαυὶδ τοῦ πατρός σου· ἤκουσα τῆς φωνῆς τῆς προσευχῆς σου, καὶ ἴδον τὰ δάκρυά σου, ἰδοὺ προστίθημι εἰς τὸν χρόνον σου ἔτη δεκαπέντε,

6. καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων ῥύσομαί σε καὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης.

ΚΕΦ. Μ'. XL.

(XL. 18. — 31.)

18. Τάδε λέγει Κύριος· τίνι ὡμοιώσατε Κύριον, καὶ τίνι ὁμοιώματι ὡμοιώσατε αὐτόν;

19. Μὴ εἰκόνα ἐποίησεν τέκτων, ἢ χρυσοχόος χωνεύσας χρυσίον περιεχρύσωσεν αὐτόν; ἢ ὁμοίωμα κατεσκεύασεν αὐτόν;

20. Ξύλον γὰρ ἄσηπτον ἐκλέγεται τέκτων, καὶ σοφῶς ζητεῖ πῶς στήσει αὐτῷ εἰκόνα, καὶ ἵνα μὴ σαλεύηται.

21. Οὐ γνώσεσθε; οὐκ ἀνηγγέλη ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν; οὐκ ἔγνωτε τὰ θεμέλια τῆς γῆς;

22. Ὁ κατέχων τὸν γῦρον τῆς γῆς, καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ ὡσεὶ ἀκρίδας· ὁ στήσας τὸν οὐρανὸν ὡς καμάραν, καὶ διατείνας αὐτὸν ὡσεὶ σκηνὴν κατοικεῖν,

23. ὁ διδοὺς ἄρχοντας εἰς οὐδὲν ἄρχειν, τὴν δὲ γῆν ὡς οὐδὲν ἐποίησεν.

24. Οὐ γὰρ μὴ σπείρωσιν, οὐδὲ μὴ φυτεύσωσιν, οὐδὲ μὴ ῥιζωθῇ εἰς τὴν γῆν ἡ ῥίζα αὐτῶν· ἔπνευσεν ἐπ' αὐτοὺς ἄνεμος, καὶ ἐξηράνθησαν, καὶ καταιγὶς ὡς φρύγανα λήψεται αὐτούς.

25. Νῦν οὖν τίνι με ὡμοιώσατε, καὶ ὑψωθήσομαι, εἶπεν ὁ ἅγιος,

26. Ἀναβλέψατε εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ ἴδετε τίς κατέδειξεν πάντα ταῦτα; ὁ ἐκφέρων κατὰ ἀριθμὸν τὸν κόσμον αὐτοῦ, πάντας ἐπ' ὀνόματι καλέσει ἀπὸ πολλῆς δόξης, καὶ ἐν κράτει ἰσχύος οὐδέν σε ἔλαθεν.

27. Μὴ γὰρ εἴπῃς Ἰακώβ, καὶ τί ἐλάλησας Ἰσραήλ; ἀπεκρύβη ὁ ὁδός μου ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ Θεός μου τὴν κρίσιν μου ἀφεῖλεν, καὶ ἀπέστη.

28. Καὶ νῦν οὐκ ἔγνως; εἰ μὴ ἤκουσας; Θεὸς αἰώνιος ὁ κατασκευάσας τὰ ἄκρα τῆς γῆς, οὐ πεινάσει οὐδὲ κοπιάσει, οὐδὲ ἔστιν ἐξεύρεσις τῆς φρονήσεως αὐτοῦ,

29. διδοὺς τοῖς πεινῶσιν ἰσχὺν, καὶ τοῖς μὴ ὀδυνωμένοις λύπην.

30. Πεινάσουσιν γὰρ νεώτεροι, καὶ κοπιάσουσιν νεανίσκοι, καὶ ἐκλεκτοὶ ἀνίσχυες ἔσονται.

31. Οἱ δὲ ὑπομένοντες τὸν Κύριον ἀλλάξουσιν ἰσχύν.

ΚΕΦ. ΜΑ'. XLI.

(XLI. 4. — 14.)

4. Οὕτως λέγει Κύριος· ἐγὼ Θεὸς πρῶτος, καὶ εἰς τὰ ἐπερχόμενα ἐγώ εἰμι.

5. Εἶδον ἔθνη καὶ ἐφοβήθησαν, τὰ ἄκρα τῆς γῆς ἐξέστησαν· ἤγγισαν, καὶ ἦλθον ἅμα,

6. κρίνων ἕκαστος τῷ πλησίον βοηθῆσαι, καὶ τῷ ἀδελφῷ, καὶ ἐρεῖ·

7. ἴσχυσεν ἀνὴρ τέκτων, καὶ χαλκεὺς τύπτων σφύραν; ἅμα ἐλαύνων· πότε μὲν ἐρεῖ, σύμβλημα καλόν ἐστιν, ἰσχύρωσαν αὐτὰ ἐν ἥλοις, θήσουσιν αὐτὰ, καὶ οὐ κινηθήσονται.

8. Σὺ δὲ Ἰσραὴλ, παῖς μου, Ἰακώβ,

Cap. XL. v. 26. post ἀναβλέψατε εἰς *des.* τὸ ὕψος. *Cap. XLI. v. 7.* πότε) τότε.

44. Ἀναστήσει ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν, ἥτις εἰς τοὺς αἰῶνας οὐ διαφθαρήσεται, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ λαῷ ἑτέρῳ οὐχ ὑπολειφθήσεται, καὶ λεπτυνεῖ καὶ ἐκλιμήσει πάσας τὰς βασιλείας, καὶ αὐτὴ ἀναστήσεται εἰς τοὺς αἰῶνας,

45. ὃν τρόπον εἶδες, ὅτι ἀπὸ ὄρους ἐτμήθη λίθος ἄνευ χειρῶν, καὶ ἐλέπτυνεν τὸ ὄστρακον, τὸν σίδηρον, τὸν χαλκὸν τὸν ἄργυρον, τὸν χρυσόν· ὁ Θεὸς ὁ μέγας ἐγνώρισεν τῷ βασιλεῖ ἃ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα· καὶ ἀληθινὸν τὸ ἐνύπνιον, καὶ πιστὴ ἡ σύγκρισις αὐτοῦ.

ΚΕΦ. Γ΄. III.

(III. 1. — 51.)

1. Ἔτους ὀκτωκαιδεκάτου Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς ἐποίησεν εἰκόνα χρυσῆν, ὕψος αὐτῆς πήχεων ἑξήκοντα, καὶ εὖρος αὐτῆς πήχεων ἕξ· καὶ ἔστησεν αὐτὴν ἐν πεδίῳ Δεειρᾷ, ἐν χώρᾳ Βαβυλῶνος.

2. Καὶ ἀπέστειλεν Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς συναγαγεῖν πάντας τοὺς ὑπάτους, καὶ τοὺς στρατηγοὺς, καὶ τοπάρχας, ἡγουμένους, καὶ τυράννους, καὶ τοὺς ἐπ' ἐξουσιῶν, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας τῶν χωρῶν, ἐλθεῖν εἰς τὰ ἐγκαίνια τῆς εἰκόνος, ἧς ἔστησεν Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεύς.

3. Καὶ συνήχθησαν οἱ τοπάρχαι, ὕπατοι, στρατηγοί, ἡγούμενοι, τύραννοι, μεγάλοι ἐπ' ἐξουσιῶν, καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῶν χωρῶν, τοῦ ἐλθεῖν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τῆς εἰκόνος, ἧς ἔστησεν Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεύς· καὶ ἑστήκασιν ἐνώπιον τῆς εἰκόνος ἧς ἔστησεν Ναβουχοδονόσορ.

4. Καὶ ὁ κήρυξ ἐβόα ἐν ἰσχυΐ· ὑμῖν λέγεται, ἔθνη, λαοὶ, φυλαὶ, γλῶσσαι,

5. ᾗ ἂν ὥρᾳ ἀκούσητε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, σύριγγός τε, καὶ κιθάρας, σαμβύκης τε, καὶ ψαλτηρίου, συμφωνίας, καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πίπτοντες προσκυνεῖτε τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ἣν ἔστησεν Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεύς.

6. Καὶ ὃς ἂν μὴ πεσὼν προσκυνήσῃ, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμβληθήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην.

7. Καὶ ἐγένετο ὅταν ἤκουσαν οἱ λαοὶ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, σύριγγός τε, καὶ κιθάρας, σαμβύκης τε, καὶ ψαλτηρίου, καὶ συμφωνίας, καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πίπτοντες πάντες λαοὶ, φυλαὶ, γλῶσσαι, προσεκύνουν τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ᾗ ἔστησεν Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς κατέναντι τούτων.

8. Τότε προσῆλθον ἄνδρες Χαλδαῖοι, καὶ διέβαλον τοὺς Ἰουδαίους,

9. καὶ ἀποκριθέντες εἶπαν τῷ βασιλεῖ· Ναβουχοδονόσορ, βασιλεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆθι.

10. Σὺ βασιλεῦ ἔθηκας δόγμα, πάντα ἄνθρωπον ὃς ἂν ἀκούσῃ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, σύριγγός τε, καὶ κιθάρας, σαμβύκης τε, καὶ ψαλτηρίου, καὶ συμφωνίας, καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πεσῆται καὶ προσκυνήσῃ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ·

11. ἐὰν δὲ μὴ, ἐμβληθήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην.

12. Εἰσὶν οὖν ἄνδρες Ἰουδαῖοι, οὓς κατέστησας ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς χώρας Βαβυλῶ-

μώσω ὄρη καὶ βουνοὺς, καὶ πάντα τὸν χόρτον αὐτῶν ξηρανῶ, καὶ ἕλη ξηρανῶ.

16. *Καὶ ἄξω τυφλοὺς ἐν ὁδῷ ᾗ οὐκ ἔγνωσαν, καὶ τρίβους, ἃς οὐκ ᾔδεισαν, ποιῆσαι πατῆσαι αὐτούς· ποιήσω αὐτοῖς τὸ σκότος εἰς φῶς, καὶ τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν· ταῦτα τὰ ῥήματα ἃ ποιήσω αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω αὐτοὺς, λέγει Κύριος.*

ΚΕΦ. ΜΓ'. XLIII.

(XLIII. 9. — 14.)

9. *Τάδε λέγει Κύριος· πάντα τὰ ἔθνη συνήχθησαν ἅμα, καὶ συναχθήσονται ἄρχοντες ἐξ αὐτῶν· τίς ἀναγγελεῖ ταῦτα ἐν αὐτοῖς; ἢ τὰ ἐξ ἀρχῆς τίς ἀκουστὰ ποιήσει ὑμῖν; ἀγαγέτωσαν τοὺς μάρτυρας αὐτῶν, καὶ δικαιωθήτωσαν, καὶ εἰπάτωσαν ἀληθῆ,*

10. *γένεσθε τοῖς μάρτυρες, καὶ ἐγὼ μάρτυς Κύριος ὁ Θεὸς, καὶ ὁ παῖς ὃν ἐξελεξάμην, ἵνα γνῶτε καὶ πιστεύσητέ μοι, καὶ συνῆτε ὅτι ἐγώ εἰμι· ἔμπροσθέν μου οὐκ ἐγένετο ἄλλος Θεὸς, καὶ μετ' ἐμοῦ οὐκ ἔσται.*

11. . . . . . . *πάρεξ ἐμοῦ σώζων.*

12. *Ἐγὼ ἀνήγγειλα καὶ ἔσωσα, ὠνείδισα καὶ οὐκ ἦν ἐν ὑμῖν ἀλλότριος· ὑμεῖς ἐμοὶ μάρτυρες, καὶ ἐγὼ μάρτυς Κύριος ὁ Θεὸς,*

13. *ἔτι ἀπ' ἀρχῆς ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκ τῶν χειρῶν μου ἐξαιρούμενος· ποιήσω, καὶ τίς ἀποστρέψει αὐτό;*

14. *Οὕτως λέγει Κύριος ὁ Θεὸς ὁ λυτρούμενος ὑμᾶς, ὁ ἅγιος Ἰσραήλ.*

ΚΕΦ. ΜΕ'. XLV.

(XLV. 11. — 17.)

11. *Οὕτως λέγει Κύριος ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ πλάσας αὐτὸν Θεὸς ὁ ποιήσας τὰ ἐπερχόμενα ἐρωτήσατέ με περὶ τῶν υἱῶν μου, καὶ τῶν θυγατέρων μου, καὶ περὶ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν μου ἐντείλασθέ μοι.*

12. *Ἐγὼ ἐποίησα γῆν, καὶ ἄνθρωπον ἐπ' αὐτῆς, ἐγὼ τῇ χειρί μου ἐστερέωσα τὸν οὐρανὸν, ἐγὼ πᾶσιν τοῖς ἄστροις ἐνετειλάμην.*

13. *Ἐγὼ ἤγειρα αὐτὸν μετὰ δικαιοσύνης, βασιλέα, καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ εὐθεῖαι. οὗτος οἰκοδομήσει τὴν πόλιν μου, καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ μου ἐπιστρέψει, οὐ μετὰ λύτρων, οὐδὲ μετὰ δώρων, εἶπεν Κύριος σαβαώθ.*

14. *Ἐκοπίασεν Αἴγυπτος, καὶ ἐμπορίαι Αἰθιόπων, καὶ οἱ Σαβαεὶν ἄνδρες ὑψηλοὶ ἐπὶ σὲ διαβήσονται, καὶ σοὶ ἔσονται δοῦλοι, καὶ ὀπίσω σου ἀκολουθήσωσιν δεδεμένοι χειροπόδαις, καὶ διαβήσονται πρὸς σὲ, καὶ προσκυνήσουσίν σε, καὶ σοὶ προσεύξονται· ὅτι ἐν σοὶ ὁ Θεός ἐστιν, καὶ οὐκ ἔστιν Θεὸς πλὴν σοῦ.*

15. *Σὺ γὰρ εἶ Θεὸς, καὶ οὐκ ᾔδειμεν, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ σωτήρ.*

16. *Αἰσχυνθήσονται καὶ ἐντραπήσονται πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ, καὶ πορεύσονται ἐν αἰσχύνῃ· ἐγκαινίζεσθε πρὸς μὲ νῆσοι.*

17. *Ἰσραὴλ σώζεται ὑπὸ Κυρίου σωτηρίαν αἰώνιον· οὐ καταισχυνθήσονται, οὐδὲ*

Cap. XLII. v. 16. ποιῆσαι) ποιήσω. *Cap. v.* 10. τοῖς) μοι. *ib.* μετ' ἐμοῦ) μετ' ἐμὲ. *v.* 11. *initio versus omissa sunt* ἐγώ εἰμι ὁ Θεός, καὶ οὐκ ἔστι. *Cap. XLV. v.* 14. χειροπόδαις) χειροπέδαις.

μὴ ἐντραπῶσιν ἕως τοῦ αἰῶνος, λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

Κ Ε Φ. ΜΗ'. XLVIII.

(XLVIII. 17. — XLIX. 4.)

17. Οὕτως λέγει Κύριος ὁ Θεὸς, ὁ ῥυσάμενός σε, ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραήλ· ἐγὼ Κύριος ὁ Θεός σου, δέδειχά σοι εἰς ὠφέλειαν τοῦ εὑρεῖν σε τὴν ὁδόν μου, ἐν ᾗ πορεύσῃ ἐν αὐτῇ.

18. Καὶ εἰ εἰσήκουσας τῶν ἐντολῶν μου, ἐγένετο ἂν ὡς ποταμὸς ἡ εἰρήνη σου, καὶ ἡ δικαιοσύνη σου ὡς κῦμα θαλάσσης.

19. Καὶ ἐγένετο ἂν ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης τὸ σπέρμα σου, καὶ τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου ὡς χοῦς τῆς γῆς· καὶ οὐδὲ νῦν οὐ μὴ ἐξολοθρευθῇς, οὐδὲ μὴ ἀπολεῖται τὸ ὄνομά σου ἐνώπιόν μου.

20. Ἔξελθε ἐκ Βαβυλῶνος φεύγων ἀπὸ τῶν Χαλδαίων, φωνὴν εὐφροσύνης ἀναγγείλατε, καὶ ἀκουστὸν γενέσθω τοῦτο, ἀπηγγείλατε ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς· λέγετε, ὅτι ἐρύσατο Κύριος τὸν δοῦλον αὐτοῦ Ἰακὼβ,

21. καὶ οὐκ ἤασεν αὐτὸν διψῆσαι, δι' ἐρήμου ἄγων αὐτὸν, ὕδωρ ἐκ πέτρας ἐξάξει αὐτοὺς, σχισθήσεται πέτρα, καὶ ῥυήσεται ὕδωρ, καὶ πίεται ὁ λαός μου

22. Οὐκ ἔστιν χαίρειν τοῖς ἀσεβέσιν, λέγει Κύριος.

Κ Ε Φ. ΜΘ'. XLIX.

1. Ἀκούσατέ μου αἱ νῆσοι, καὶ προσέχετε ἔθνη, διὰ χρόνου πολλοῦ στήσεται, λέγει Κύριος, ἐκ γαστρὸς ἐκάλεσέν με, καὶ ἐκ κοιλίας μητρός μου ἐκάλεσεν τὸ ὄνομά μου,

2. Καὶ ἔθηκεν τὸ σῶμα μου ὡς μάχαιραν, καὶ ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἔκρυψέν με· καὶ ἔθηκέν με ὡς βέλος ἐκλεκτὸν, καὶ ἐν τῇ φαρέτρᾳ αὐτοῦ ἔκρυψέν με,

3. καὶ ἶπέν μοι· δοῦλός μου εἶ σὺ Ἰσραὴλ, καὶ ἐν σοὶ δοξασθήσομαι.

4. Καὶ ἐγὼ εἶπον· κενῶς ἐκοπίασα, εἰς μάταιον καὶ εἰς οὐδὲν ἔδωκα τὴν ἰσχύν μου· διὰ τοῦτο ἡ κρίσις μου παρὰ Κυρίῳ, καὶ ὁ πόνος μου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

(XLIX. 6. — 10.)

6. Τάδε λέγει Κύριος· ἰδοὺ δέδωκά σε εἰς διαθήκην γένους, εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.

7. Οὕτως λέγει Κύριος ὁ ῥυσάμενός σε, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ· ἁγιάσατε τὸν φαυλίζοντα ἑαυτὸν, ἁγιάσατε τὸν φαυλίζοντα τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τὸν βδελυσσόμενον ὑπὸ τῶν ἐθνῶν τῶν δούλων τῶν ἀρχόντων· βασιλεῖς ὄψονται αὐτὸν, καὶ ἀναστήσονται ἄρχοντες, καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ, ἕνεκεν Κυρίου· ὅτι πιστός ἐστιν ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἐξελέξατό σε.

8. Οὕτως λέγει Κύριος· καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου, καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι, καὶ ἔπλασά σε, καὶ ἔδωκά σε καὶ ἔθηκά σε εἰς διαθήκην ἐθνῶν τοῦ καταστῆσαι τὴν γῆν, καὶ κατακληρονομῆσαι κληρονομίαν ἐρήμου,

9. λέγοντα τοῖς ἐν δεσμοῖς, ἐξέλθετε, καὶ τοῖς ἐν τῷ σκότει, ἀνακαλύφθητε· ἐν

Cap. XLVIII. v. 20. ἀπηγγείλατε) ἀπαγγείλατε. *ib.* ἐξάξει αὐτοὺς) ἐξάξει αὐτοῖς. *Cap. XLIX. v. 2.* σῶμα) στόμα. *v. 3.* ἶπεν) εἶπεν. *v. 7.* ἁγιάσατε τὸν φαυλίζοντα *semel redundat.*

πάσαις ὁδοῖς βοσκηθήσονται, καὶ ἐν πάσαις ταῖς τρίβοις ἡ νομὴ αὐτῶν.

10. Οὐ πεινάσουσιν, οὐδὲ διψήσουσιν, οὐδὲ πατάξει αὐτοὺς ὁ καύσων, οὐδὲ ὁ ἥλιος, ἀλλ' ὁ ἐλεῶν αὐτοὺς παρακαλέσει αὐτούς.

(XLIX. 8. — 15.)

8. Τάδε λέγει Κύριος· καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου, καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι, καὶ ἔπλασά σε, καὶ ἔδωκά σε καὶ ἔθηκά σε εἰς διαθήκην ἐθνῶν τοῦ καταστῆσαι τὴν γῆν, καὶ κατακληρονομῆσαι κληρονομίαν ἐρήμου,

9. λέγοντα τοῖς ἐν δεσμοῖς, ἐξέλθατε, καὶ τοῖς ἐν τῷ σκότει, ἀνακαλύφθητε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς βοσκηθήσονται, καὶ ἐν πάσαις ταῖς τρίβοις ἡ νομὴ αὐτῶν.

10. Οὐ πεινάσουσιν, οὐδὲ διψήσουσιν, οὐδὲ πατάξει αὐτοὺς ὁ καύσων, οὐδὲ ὁ ἥλιος, ἀλλ' ὁ ἐλεῶν αὐτοὺς παρακαλέσει αὐτοὺς, καὶ διὰ πηγῶν ὑδάτων ἄξει αὐτοὺς,

11. καὶ θήσω πᾶν ὄρος εἰς ὁδὸν, καὶ πᾶσαν τρίβον εἰς βόσκημα αὐτοῖς.

12. Ἰδοὺ οὗτοι πόῤῥωθεν ἥξουσιν, καὶ οὗτοι ἀπὸ βοῤῥᾶ, καὶ θαλάσσης, ἄλλοι δὲ ἐκ γῆς Περσῶν.

13. Εὐφραίνεσθε οἱ οὐρανοὶ, καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, ῥηξάτω τὰ ὄρη εὐφροσύνην, ὅτι ἐλέησεν ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ τοὺς ταπεινοὺς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ παρεκάλεσεν.

14. Εἶπεν δὲ Σιὼν, ἐγκατέλειπέν με Κύριος, καὶ ὁ Θεὸς ἐπελάθετό μου.

15. Μὴ ἐπιλήσεται γυνὴ τοῦ παιδίου αὐτῆς, ἢ τοῦ μὴ ἐλεῆσαι τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας αὐτῆς; εἰ δὲ καὶ ταῦτα ἐπιλάθοιτο γυνὴ, ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἐπιλήσομαί σου, εἶπεν Κύριος.

ΚΕΦ. ΝΕ'. LV.

(LV. 1 — 6. 8. — 13)

1. Τάδε λέγει Κύριος· οἱ διψῶντες πορεύεσθε ἐφ' ὕδωρ, καὶ ὅσοι μὴ ἔχετε ἀργύριον, βαδίσαντες ἀγοράσατε, καὶ φάγεσθε καὶ πίεσθε, καὶ πορεύεσθε καὶ ἀγοράσατε ἄνευ ἀργυρίου καὶ τιμῆς καὶ στέαρ ἀρνῶν.

2. Ἱνατί τιμᾶσθε ἀργυρίου ἐν οὐκ ἄρτοις καὶ ὁ μόχθος ὑμῶν οὐκ εἰς πλησμονήν; ἀκούσατέ μου, καὶ φάγεσθε ἀγαθὰ, καὶ τρυφήσει ἐν ἀγαθοῖς ἡ ψυχὴ ὑμῶν.

3. Προσέχετε τοῖς ὠσὶν ὑμῶν, καὶ ἐπακολουθήσατε ταῖς ὁδοῖς μου· εἰσακούσατέ μου, καὶ ζήσεται ἐν ἀγαθοῖς ἡ ζωὴ ὑμῶν, καὶ διαθήσομαι ὑμῖν διαθήκην αἰώνιον, τὰ ὅσια Δαυὶδ τὰ πιστά.

4. Ἰδοὺ μαρτύριον ἐν ἔθνεσιν δέδωκα αὐτὸν ἄρχοντα καὶ προστάσσοντα ἔθνεσιν.

5. Ἰδοὺ ἔθνη ἃ οὐκ οἴδασίν σε, ἐπικαλέσονταί σε λαοὶ οἳ οὐκ ἐπίσταντές σε, ἐπὶ σὲ καταφεύξονται, ἐν ὀνόματι Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου καὶ τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ ἐδόξασέ σε.

6. Ζητήσατε τὸν Θεὸν, καὶ ἐν τῷ ὑμᾶς εὑρίσκειν αὐτὸν ἐπικαλέσεσθε· ἡνίκα ἂν ἐγγίζει ὑμῖν,

7. ἀπολειπέτω ὁ ἀσεβὴς τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καὶ ἀνὴρ ἄνομος τὰς βουλὰς αὐτοῦ, καὶ ἐλεηθήσεται. . . . .

Cap. XLIX. v. 9. ἐξέλθατε) ἐξέλθετε. *LV. v. 1. post* τιμῆς *des.* οἶνον.

8. Οὐ γάρ εἰσιν αἱ βουλαί μου ὥσπερ αἱ βουλαὶ ὑμῶν, οὐδὲ ὥσπερ αἱ ὁδοὶ ὑμῶν, αἱ ὁδοί μου, λέγει Κύριος.

9. Ἀλλ' ὡς ἀπέχει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τῆς γῆς, οὕτως ἀπέχει ἡ ὁδός μου ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν, καὶ τὰ διανοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς διανοίας μου.

10. Ὡς γὰρ ἂν καταβῇ ὑετὸς ἢ χιὼν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀποστραφῇ ἐκεῖ ἕως ἂν μεθύσῃ τὴν γῆν, καὶ ἐκτέκῃ, καὶ βλαστήσει σπέρμα τῷ σπείροντι, καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν,

11. οὕτως ἔσται τὸ ῥῆμά μου, οὐ μὴ ἀποστραφῇ πρὸς μὲ κενὸν, ἕως ἂν συντελέσῃ πάντα ὅσα ἠθέλησα, καὶ εὐοδώσω τὰς ὁδούς μου, καὶ τὰ ἐντάλματά μου.

12. Ἐν γὰρ εὐφροσύνῃ ἐξελεύσεσθε, καὶ ἐν χαρᾷ διδαχθήσεσθε· τὰ γὰρ ὄρη καὶ οἱ βουνοὶ ἐξελοῦνται προσδεχόμενοι ὑμᾶς ἐν χαρᾷ, καὶ πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἀγροῦ ἐπικροτήσει τοῖς κλάδοις,

13. καὶ ἀντὶ τῆς στοιβῆς ἀναβήσεται κυπάρισσος, ἀντὶ δὲ τῆς κονύζης ἀναβήσεται μερσύνη· καὶ ἔσται Κυρίῳ εἰς ὄνομα, καὶ εἰς σημεῖον αἰώνιον, καὶ οὐκ ἐκλείψει.

ΚΕΦ. ΝΗ'. LVIII.

(LVIII. 1. — 11.)

1. Οὕτως λέγει Κύριος· ἀναβόησον ἐν ἰσχύϊ, καὶ μὴ φείσῃ, ὡς σάλπιγγα ὕψωσον τὴν φωνήν σου, καὶ ἀνάγγειλον τῷ λαῷ μου τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, καὶ τῷ οἴκῳ Ἰακὼβ τὰς ἀνομίας αὐτῶν.

2. Ἐμὲ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ζητοῦσιν, καὶ γνῶναι τὰς ὁδούς μου ἐπιποθοῦσιν, ὡς λαὸς δικαιοσύνης πεποιηκὼς, καὶ κρίσιν Θεοῦ αὐτοῦ μὴ ἐγκαταλελοιπώς· αἰτοῦσίν με νῦν κρίσιν δικαίαν, καὶ ἐγγίζειν Θεῷ ἐπιθυμῶσιν,

3. λέγοντες· τί ὅτι ἐνηστεύσαμεν, καὶ οὐκ εἶδες; ἐταπεινώσαμεν τὰς ψυχὰς ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔγνως; ἐν γὰρ ταῖς ἡμέραις τῶν νηστειῶν ὑμῶν εὑρίσκετε τὰ θελήματα ὑμῶν, καὶ πάντας τοὺς ὑποχειρίους ὑμῶν ὑπονύσσετε.

4. Εἰ εἰς κρίσεις καὶ μάχας νηστεύετε, καὶ τύπτετε πυγμαῖς ταπεινόν· ἱνατί μοι νηστεύετε ὡς σήμερον, ἀκουσθῆναι ἐν κραυγῇ τὴν φωνὴν ὑμῶν;

5. Οὐ ταύτην τὴν νηστείαν ἐγὼ ἐξελεξάμην, καὶ ἡμέραν ταπεινοῦν ἄνθρωπον τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, οὐδ' ἂν κάμψῃς ὡς κλοιὸν τὸν τράχηλόν σου, καὶ σάκκον καὶ σποδὸν ὑποστρώσῃς, οὐδ' οὕτως καλέσητε νηστείαν καὶ ἡμέραν δεκτὴν τῷ Κυρίῳ.

6. Οὐχὶ τοιαύτην νηστείαν ἐξελεξάμην, λέγει Κύριος, ἀλλὰ λύε πάντα σύνδεσμον ἀδικίας, διάλυε στραγγαλιὰς βιαίων συναλλαγμάτων, ἀπόστειλε τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει, καὶ πᾶσαν συγγραφὴν ἄδικον διάσπα.

7. Διάθρυπτε πεινῶντι τὸν ἄρτον σου, καὶ πτωχοὺς ἀστέγους εἴσαγαγε εἰς τὸν οἶκόν σου· ἐὰν ἴδῃς γυμνὸν, περίβαλε, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκείων τοῦ σπέρματός σου οὐχ

Cap. LV. v. 13. μερσύνῃ) μυρσίνῃ. *Cap. LVIII.* v. 2. δικαιοσύνης) δικαιοσύνην. v. 3. ὑποχείους) ὑποχειρίους.

ὑπερόψῃ·

8. τότε ῥαγήσεται πρώϊμον τὸ φῶς σου, καὶ τὰ ἱμάτιά σου ταχὺ ἀνατελεῖ· καὶ προπορεύσεται ἔμπροσθέν σου ἡ δικαιοσύνη σου, καὶ ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ περιστελεῖ σε.

9. Τότε βοήσῃ, καὶ ὁ Θεὸς εἰσακούσεταί σου, ἔτι λαλοῦντός σου ἐρεῖ, ἰδοὺ πάρειμι· ἐὰν δὲ ἀφέλῃς ἀπὸ σοῦ σύνδεσμον καὶ χειροτονίαν, καὶ ῥῆμα γογγυσμοῦ,

10. καὶ δῷς πεινῶντι ἄρτον ἐκ ψυχῆς σου, καὶ ψυχὴν τεταπεινωμένην ἐμπλήσῃς, τότε ἀνατελεῖ ἐν τῷ σκότει τὸ φῶς σου, καὶ τὸ σκότος σου ὡς μεσημβρία,

11. καὶ ἔσται ὁ Θεὸς μετὰ σοῦ διαπαντός.

ΚΕΦ. Ξ'. LX.

(LX. 1. — 16.)

1. Φωτίζου, φωτίζου Ἱερουσαλὴμ, ἥκει γάρ σου τὸ φῶς, καὶ ἡ δόξα Κυρίου ἐπὶ σὲ ἀνατέταλκεν.

2. Ἰδοὺ σκότος καὶ γνόφος καλύψει γῆν ἐπ' ἔθνη, ἐπὶ σὲ δὲ φανήσεται Κύριος, καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ ἐπὶ σὲ ὀφθήσεται.

3. Καὶ πορεύσονται βασιλεῦς τῷ φωτί σου, καὶ ἔθνη τῇ λαμπρότητι τῆς ἀνατολῆς σου.

4. Ἆρον κύκλῳ τοὺς ὀφθαλμούς σου, καὶ ἴδε συνηγμένα τέκνα σου· ἰδοὺ ἥκασιν πάντες οἱ υἱοί σου μακρόθεν, καὶ αἱ θυγατέρες σου ἐπ' ὤμων ἀρθήσονται.

5. Τότε ὄψῃ, καὶ φοβηθήσῃ, καὶ ἐκστήσῃ τῇ καρδίᾳ, ὅτι μεταβαλεῖ εἰς σὲ πλοῦτος θαλάσσης, καὶ ἐθνῶν καὶ λαῶν, καὶ ἥξουσίν σοι

6. ἀγέλαι καμήλων, καὶ καλύψουσίν σε κάμηλοι Μαδιὰμ καὶ Ταιφάρ· πάντες ἐξ σοῦ ἥξουσιν φέροντές σοι χρυσίον, καὶ λίβανον οἴσουσίν σοι, καὶ λίθον τίμιον, καὶ τὸ σωτήριον παρὰ Κυρίου εὐαγγελιοῦνται.

7. Καὶ πάντα τὰ πρόβατα Κηδὰρ συναχθήσονταί σοι, καὶ κριοὶ Ναβαιὼθ ἥξουσίν σοι, καὶ ἀνενεχθήσεται δεκτὰ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου, καὶ ὁ οἶκος τῆς προσευχῆς μου δοξασθήσεται.

8. Τίνες οἵδε ὡς νεφέλαι πέτανται, καὶ ὡς περιστεραὶ σὺν νεοσσοῖς αὐτῶν;

9. Ἐμὲ νῆσοι ὑπέμειναν, καὶ πλοῖα Θαρσεὶς ἐν πρώτοις, ἀναγαγεῖν τὰ τέκνα σου μακρόθεν, καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον αὐτῷ μετ' αὐτῶν, διὰ τὸ ὄνομα Κυρίου τὸ ἅγιον, καὶ τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ ἔνδοξον εἶναι.

10. Καὶ οἰκοδομήσουσιν ἀλλογενεῖς τὰ τείχη σου, καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν παραστήσονταί σοι· διὰ γὰρ ὀργὴν ἐπάταξά σε, καὶ διὰ ἔλεόν μου ἠγάπησά σε.

11. Καὶ ἀνοιχθήσονται αἱ πύλαι σου Ἱερουσαλὴμ διαπαντὸς ἡμέρας καὶ νυκτὸς, καὶ οὐ κλεισθήσονται εἰσαγαγεῖν πρὸς σὲ δύναμιν ἐθνῶν, καὶ βασιλεῖς αὐτῶν ἀγομένους.

12. Τὰ γὰρ ἔθνη καὶ οἱ βασιλεῖς οἵτινες οὐ δουλεύσουσίν σοι, ἀπολοῦνται, καὶ τὰ ἔθνη ἐρημίᾳ ἐρημωθήσονται.

13. Καὶ ἡ δόξα τοῦ Λιβάνου πρὸς σὲ ἥξει, ἐν κυπαρίσσῳ καὶ πεύκῃ καὶ κέδρῳ, ἅμα δοξάσαι τὸν τόπον τὸν ἅγιόν μου.

Cap. LVIII. v. 8. ἱμάτιά σου) ἰάματά σου. *Cap. LX. v.* 3. βασιλεῦς) βασιλεῖς. *v.* 4. *voci* τέκνα *recentior manus adscripsit* τά. *v.* 6. ἐξ σοῦ) ἐξ Σαβά. *v.* 9. τὸ χρυσίον αὐτῷ) τὸ χρυσίον αὐτῶν.

14. Καὶ πορεύσονται πρὸς σὲ δεδοικότες υἱοὶ τῶν ταπεινωσάντων σε καὶ παροξυνάντων σε, καὶ κληθήσῃ πόλις Σιὼν τοῦ ἁγίου Ἰσραήλ.

15. Διὰ τὸ γεγενῆσθαί σε ἐγκαταλελειμμένην καὶ μεμισημένην, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν· καὶ θήσω ἀγαλλίαμα αἰώνιον, εὐφροσύνην γενεῶν γενεαῖς.

16. Καὶ θηλάσεις γάλα ἐθνῶν, καὶ πλοῦτος βασιλέων φάγεσαι, καὶ γνώσῃ, ὅτι ἐγὼ Κύριος ὁ σώζων σε, καὶ ὁ ἐξαιρούμενός σε ὁ Θεὸς Ἰσραήλ.

ΚΕΦ. ΞΑ'. LXI.

(LXI. 1. — 10.)

1. Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμὲ, οὗ εἵνεγκεν ἔχρισέν με· εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέν με, ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τῇ καρδίᾳ, κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν, καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν,

2. καλέσαι ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτὸν, καὶ ἡμέραν ἀνταποδόσεως τῷ Θεῷ ἡμῶν, παρακαλέσαι πάντας τοὺς πενθοῦντας,

3. δοθῆναι τοῖς πενθοῦσιν Σιὼν δόξαν ἀντὶ σπονδοῦ, ἄλειμμα εὐφροσύνης τοῖς πενθοῦσιν, καταστολὴν δόξης ἀντὶ πνεύματος ἀκηδίας· καὶ κληθήσονται γενεὰ δικαιοσύνης, φύτευμα Κυρίου εἰς δόξαν·

4. καὶ οἰκοδομήσουσιν ἐρήμους αἰωνίας, ἐξηρημωμένας ἀπὸ γενεᾶς καὶ γενεᾶς.

5. Καὶ ἥξουσιν ἀλλογενεῖς· ποιμαίνοντες τὰ πρόβατά σου, καὶ ἀλλόφυλοι ἀροτῆρες καὶ ἀμπελουργοὶ ὑμῶν.

6. Ὑμεῖς δὲ ἱερεῖς Κυρίου κληθήσεσθε, λειτουργοὶ Θεοῦ ὑμῶν, ῥηθήσεται ὑμῖν· ἰσχὺν ἐθνῶν κατέδεσθε, καὶ ἐν τῷ πλούτῳ αὐτῶν θαυμασθήσεσθε.

7. Ἀντὶ τῆς αἰσχύνης ὑμῶν τῆς διπλῆς καὶ ἀντὶ τῆς ἐντροπῆς ἀγαλλιάσεται ἡ μερὶς αὐτῶν· διὰ τοῦτο τὴν γῆν αὐτῶν ἐκ δευτέρου κληρονομήσουσιν καὶ εὐφροσύνη αἰώνιος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν.

8. Ἐγὼ γάρ εἰμι Κύριος ἀγαπῶν δικαιοσύνην, καὶ μισῶν ἁρπάγματα ἐξ ἀδικίας· καὶ δώσω τὸν μόχθον αὐτῶν δικαίοις, καὶ διαθήκην αἰώνιον διαθήσομαι αὐτοῖς.

9. Καὶ γνωσθήσονται ἐν τοῖς ἔθνεσιν τὸ σπέρμα αὐτῶν, καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν ἐν μέσῳ τῶν λαῶν· καὶ ὁ ὁρῶν αὐτοὺς ἐπιγνώσεται αὐτοὺς, ὅτι οὗτοι εἰσὶν σπέρμα εὐλογημένον ὑπὸ τοῦ Θεοῦ,

10. καὶ εὐφροσύνῃ εὐφρανθήσονται ἐπὶ Κύριον.

(LXI. 10. — LXII. 5.)

10. Ἀγαλλιάσθω ἡ ψυχή μου ἐπὶ τῷ Κυρίῳ· ἐνέδυσεν γάρ με ἱμάτιον σωτηρίου, καὶ χιτῶνα εὐφροσύνης περιέβαλέν με, ὡς νυμφίῳ περιέθηκέν μοι μίτραν, καὶ ὡς νύμφην κατεκόσμησέν με κόσμῳ·

11. Καὶ ὡς γῆ αὔξουσα τὸ ἄνθος αὐτῆς, καὶ ὡς κῆπος τὰ σπέρματα αὐτοῦ ἐκφύει· οὕτως ἀνατελεῖ Κύριος δικαιοσύνην καὶ ἀγαλλίαμα ἐναντίον πάντων τῶν ἐθνῶν.

Cap. LX. v. 16. πλοῦτος) πλοῦτον. Cap. LXI. v. 1. εἵνεγκεν) εἵνεκεν. v. 3. σπονδοῦ) σποδοῦ.

ΚΕΦ. ΞΒ'. LXII.

16. Διὰ Σιὼν οὐ σιωπήσομαι, καὶ διὰ Ἱερουσαλὴμ οὐκ ἀνήσω, ἕως ἂν ἐξέλθῃ ὡς φῶς ἡ δικαιοσύνη μου, καὶ τὸ σωτήριόν μου ὡσεὶ λαμπὰς καυθήσεται.

2. Καὶ ὄψεται τὰ ἔθνη τὴν δικαιοσύνην σου, καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τὴν δόξαν σου, καὶ καλέσει σε τὸ ὄνομά σου τὸ καινὸν, ὃ ὁ Κύριος ὀνομάσει αὐτό.

3. Καὶ ἔσῃ στέφανος κάλλους ἐν χειρὶ Κυρίου, καὶ διάδημα βασιλείας ἐν χειρὶ Θεοῦ σου.

4. Καὶ οὐκέτι κληθήσῃ καταλελειμμένη, καὶ ἡ γῆ σου οὐκέτι κληθήσεται ἔρημος· σοὶ γὰρ κληθήσεται θέλημα ἐμὸν, καὶ τῇ γῇ σου οἰκουμένη· ὅτι εὐδοκήσει Κύριος ἐν σοὶ, καὶ ἡ γῆ σου συνηχησθήσεται.

5. Καὶ ὡς συνήκων νεανίσκῳ παρθένῳ, οὕτως κατοικήσουσιν υἱοί σου· καὶ ἔσται ὃν τρόπον εὐφρανθήσεται νυμφίος ἐπὶ νύμφῃ, οὕτως εὐφρανθήσεται Κύριος ἐπὶ σοί.

(LXII. 10. — LXIII. 9.)

10. Τάδε λέγει Κύριος· πορεύεσθε, περιέλθετε διὰ τῶν πυλῶν μου, καὶ ὁδοποιήσατε τῷ λαῷ μου· καὶ τοὺς λίθους ἐκ τῆς ὁδοῦ διαῤῥίξατε· ἐξάρατε σύσσημων εἰς τὰ ἔθνη.

11. Ἰδοὺ γὰρ Κύριος ἐποίησεν ἀκουστὸν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς· εἴπατε τῇ θυγατρὶ Σιὼν, ἰδοὺ ὁ σωτήρ σου παραγέγονεν ἔχων τὸν ἑαυτοῦ μισθὸν μετ' αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ πρὸ προσώπου αὐτοῦ.

12. Καὶ καλέσει αὐτὸν λαὸν ἅγιον, λελυτρωμένον ὑπὸ Κυρίου, σὺ δὲ κληθήσῃ ἐπιζητουμένη πόλις, καὶ οὐκ ἐγκαταλελειμμένη.

ΚΕΦ. ΞΓ'. LXIII.

1. Τίς οὗτος ὁ παραγενόμενος ἐξ Ἐδώμ; ἐρύθημα ἱματίων αὐτοῦ ἐκ Βοσόρ; οὗτος ὡραῖος ἐν στολῇ αὐτοῦ, βοᾷ μετὰ ἰσχύος πολλῆς; ἐγὼ διαλέγομαι δικαιοσύνην καὶ κρίσιν σωτηρίου.

2. Διατί σου ἐρυθρὰ τὰ ἱμάτια, καὶ τὰ ἐνδύματά σου ὡς ἀπὸ πατητοῦ ληνοῦ;

3. Πλήρης καταπεπατημένης ληνὸν ἐπάτησα μονώτατος, καὶ τῶν ἐθνῶν οὐκ ἔστιν ἀνὴρ μετ' ἐμοῦ . . . .

7. Τὸν ἔλεον Κυρίου ἐμνήσθην, τὰς ἀρετὰς Κυρίου ἀναμνήσω, τὴν αἴνεσιν Κυρίου ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἡμῖν ἀνταποδίδωσιν. Κύριος, κριτὴς ἀγαθὸς τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, ἐπάγει ἡμῖν κατὰ τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ.

8. Καὶ εἶπεν· οὐχὶ λαός μου ἐστι; τέκνα, καὶ οὐ μὴ ἀθετήσουσι· καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς σωτηρίαν

9. ἐκ πάσης θλίψεως αὐτῶν· οὐ πρέσβεις, οὐδὲ ἄγγελος, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Κύριος ἔσωσεν αὐτοὺς, διὰ τὸ ἀγαπᾷν αὐτοὺς καὶ φείδεσθαι αὐτῶν. Αὐτὸς ἐλυτρώσατο αὐτοὺς, καὶ ἀνέλαβεν αὐτοὺς, καὶ ὕψωσεν αὐτοὺς πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος.

Cap. LXII. v. 4. συνηχησθήσεται) συνοικησθήσεται. *v. 5.* νεανίσκῳ) νεανίσκος. *v. 10.* διαῤῥίξατε) διαῤῥίψατε. *Cap. LXIII. v. 9.* πρεσβεῖς) πρέσβυς.

(LXIII. 11. — LXIV. 5.)

11. Τάδε λέγει Κύριος· ποῦ ἐστιν ὁ ἀναγαγὼν ἐκ γῆς τὸν ποιμένα τῶν προβάτων αὐτοῦ; ποῦ ἐστιν ὁ θεὶς ἐν αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον;

12. Ὁ ἀναγαγὼν τῇ δεξιᾷ τὸν Μωσῆν, ὁ βραχίων τῆς δόξης αὐτοῦ; κατίσχυσεν ὕδωρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, ποιῆσαι ἑαυτῷ ὄνομα αἰώνιον.

13. Ἤγαγεν αὐτοὺς δι' ἀβύσσου, ὡς ἵππον δι' ἐρήμου.

14. καὶ ὡς κτήνη διὰ πεδίου, καὶ οὐκ ἠδειλίασαν· κατέβη πνεῦμα παρὰ Κυρίου, καὶ ὡδήγησεν αὐτούς· οὕτως ἤγαγες τὸν λαόν σου, ποιῆσαι ἑαυτῷ ὄνομα δόξης.

15. Ἐπίστρεψον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ Κύριε, καὶ ἴδε ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου σου, καὶ δόξης· ποῦ ἐστιν τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέως σου, καὶ τῶν οἰκτιρμῶν σου, ὅτι ἀνέσχου ἡμῶν Κύριε;

16. Σὺ γὰρ ἡμῶν εἶ πατὴρ, ὅτι Ἀβραὰμ οὐκ ἔγνω ἡμᾶς, καὶ Ἰσραὴλ οὐκ ἐπέγνω ἡμᾶς, ἀλλὰ σὺ, Κύριε, πατὴρ ἡμῶν, ῥῦσαι ἡμᾶς, ἀπ' ἀρχῆς τὸ ὄνομά σου ἐφ' ἡμᾶς ἐστιν.

17. Τί ἐπλάνησας ἡμᾶς, Κύριε, ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου; ἐσκλήρυνας τὰς καρδίας ἡμῶν, τοῦ μὴ φοβεῖσθαί σε; ἐπίστρεψον διὰ τοὺς δούλους σου, διὰ τὰς φυλὰς τῆς κληρονομίας σου,

18. ἵνα μικρὸν κληρονομήσωμεν τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου σου· οἱ ὑπεναντίοι ἡμῶν κατεπάτησαν τὸ ἁγίασμά σου.

19. Ἐγενόμεθα ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς, ὅτε οὐκ ἦρξας ἡμῶν, οὐδὲ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά σου ἐφ' ἡμᾶς.

ΚΕΦ. ΞΔ΄. LXIV.

1. Ἐὰν ἀνοίξῃς τὸν οὐρανὸν, τρόμος λήψεται ἀπὸ σοῦ ὄρη, καὶ τακήσονται,

2. ὡς κηρὸς τήκεται ὑπὸ πυρὸς, καὶ κατακαύσει πῦρ τοὺς ὑπεναντίους σου, καὶ φανερὸν ἔσται τὸ ὄνομά σου ἐπάσῃ τῇ γῇ· ἀπὸ προσώπου σου ἔθνη ταραχθήσονται,

3. ὅταν ποιῇς τὰ ἔνδοξα· τρόμος λήψεται ἀπὸ σοῦ ὄρη.

4. Ἀπὸ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσαμεν, οὐδὲ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν ἴδον Θεὸν πλὴν σοῦ, καὶ τὰ ἔργα σου ἀληθινὰ, καὶ ποιήσουσιν τοῖς ὑπομένουσίν σε ἔλεος.

5. Συναντήσεται γὰρ ἔλεος τοῖς ποιοῦσιν δίκαιον, καὶ τῶν ὁδῶν σου μνησθήσονται.

ΚΕΦ. ΞΕ΄. LXV.

(LXV. 8. — 16.)

8. Οὕτως λέγει Κύριος· ὃν τρόπον εὑρεθήσεται ῥὼξ ἐν τῷ βότρυϊ, καὶ ἐροῦσιν, μὴ λυμήνῃ αὐτὸν, ὅτι εὐλογία Κυρίου ἐστὶν ἐν αὐτῷ, οὕτως ποιήσω ἕνεκεν τοῦ δουλεύοντός μοι, τούτου ἕνεκεν οὐ μὴ ἀπολέσω πάντας.

9. Καὶ ἐξάξω τὸ ἐξ Ἰακὼβ σπέρμα καὶ ἐξ Ἰούδα, καὶ κληρονομήσει τὸ ὄρος μου τὸ ἅγιον, καὶ κληρονομήσουσιν οἱ ἐκλεκτοί μου, καὶ οἱ δοῦλοί μου, καὶ κατοικήσουσιν ἐκεῖ.

Cap. LXIII. v. 15. ἐλέως) ἐλέους. *Cap. LXIV. v.* 2. ἐπάσῃ) ἐπὶ πάσῃ.

10. Καὶ ἔσονται ἐν τῷ δρυμῷ ἐπαύλεις ποιμνίων, καὶ φάραξ Ἀχὼρ εἰς ἀνάπαυσιν βουκολίων τῷ λαῷ μου, οἱ ἐξεζήτησάν με.

11. Ὑμεῖς δὲ οἱ ἐγκαταλείποντές με, καὶ ἐπιλανθανόμενοι τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, καὶ ἑτοιμάζοντες τῇ τύχῃ τράπεζαν, καὶ πληροῦντες τῷ δαίμονι κέρασμα,

12. ἐγὼ παραδώσω ὑμᾶς εἰς μάχαιραν, πάντες ὑμεῖς σφαγῇ πεσεῖσθε· ὅτι ἐκάλεσα ὑμᾶς, καὶ οὐχ ὑπηκούσατε· ἐλάλησα, καὶ παρηκούσατε, καὶ ἐποιήσατε τὸ πονηρὸν ἐναντίον ἐμοῦ, καὶ ἃ οὐκ ἐβουλόμην, ἐξελέξασθε. καὶ διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος·

13. . . . . . . Ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι φάγονται, ὑμεῖς δὲ πεινάσητε· ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι πίονται, ὑμεῖς δὲ διψήσητε· ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι εὐφρανθήσονται, ὑμεῖς δὲ αἰσχυνθήσεσθε.

14. Ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι ἀγαλλιάσονται ἐν εὐφροσύνῃ καρδίας, ὑμεῖς δὲ κεκράξετε διὰ τὸν πόνον τῆς καρδίας ὑμῶν, καὶ ἀπὸ συντριβῆς πνεύματος ὀλολύζετε.

15. Καταλείψετε γὰρ τὸ ὄνομα ὑμῶν εἰς πλησμονὴν τοῖς ἐκλεκτοῖς μου, ὑμᾶς δὲ ἀνελεῖ Κύριος ὁ Θεὸς, τοῖς δὲ δουλεύουσίν μοι κληθήσεται ὄνομα καινὸν,

16. ὃ εὐλογηθήσεται ἐπὶ τῆς γῆς, εὐλογήσουσιν γὰρ τὸν Θεὸν τὸν ἀληθινόν.

ΚΕΦ. Ξς'. LXVI.

(LXVI. 10. — 24.)

10. Εὐφράνθητε ἅμα Ἱερουσαλὴμ, καὶ πανηγυρίσατε ἐν αὐτῇ πάντες οἱ ἀγαπῶντες αὐτὴν, χάρητε ἅμα αὐτῇ χαρᾷ πάντες ὅσοι ἐπένθητε ἐπ' αὐτῇ,

11. ἵνα θηλάσητε, καὶ ἐμπλησθῆτε ἀπὸ μαστῶν παρακλήσεως αὐτῆς, ἵνα ἐκθηλάσαντες τρυφήσετε ἀπὸ εἰσόδου δόξης αὐτῆς.

12. Ὅτι τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ κλινῶ εἰς αὐτοὺς ὡς ποταμὸς εἰρήνης, καὶ ὡς χειμάῤῥους ἐπικλύζων δόξαν ἐθνῶν· τὰ παιδία αὐτῶν ἐπ' ὤμων ἀρθήσεται, καὶ ἐπὶ γονάτων παρακληθήσεται.

13. Ὡσεί τινα μήτηρ αὐτοῦ παρακαλέσει, οὕτως κἀγὼ παρακαλέσω ὑμᾶς, καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ παρακληθήσεσθε.

14. Καὶ ὄψεσθε, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὰ ὀστᾶ ὑμῶν ὡς βοτάνη ἀνατελεῖ· καὶ γνωθήσεται ἡ χεὶρ Κυρίου τοῖς φοβουμένοις αὐτὸν, καὶ ἀπειλήσει τοῖς ἀπειθοῦσιν.

15. Ἰδοὺ Κύριος ὡς πῦρ ἥξει, καὶ ὡς καταιγὶς τὰ ἅρματα αὐτοῦ, ἀποδοῦναι ἐν θυμῷ ἐκδίκησιν αὐτοῦ, ἀποσκορακισμὸν αὐτοῦ ἐν φλογὶ πυρός.

16. Ἐν γὰρ τῷ πυρὶ Κυρίου κριθήσεται πᾶσα ἡ γῆ, καὶ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ αὐτοῦ πᾶσα πολλαὶ τραυματίαι ἔσονται ὑπὸ Κυρίου,

17. οἱ ἁγνιζόμενοι καὶ καθαριζόμενοι εἰς τοὺς κήπους, καὶ ἐν τοῖς προθύροις οἱ ἐσθίοντες κρέας ὕειων, καὶ τὰ βδελύγματα, καὶ τὸν μῦν, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀναλοθήσονται, εἶπεν Κύριος.

18. Καὶ ἐγὼ τὸν λογισμὸν αὐτῶν, καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν ἐπίσταμαι, καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς· ἰδοὺ συναγαγεῖν ἔρχομαι πάντα

Cap. LXV. v. 10 φάραξ) φάραγξ.

τὰ ἔθνη καὶ τὰς γλώσσας, καὶ ἥξουσιν καὶ ὄψονται τὴν δόξαν μου,

19. καὶ καταλείψω ἀπ' αὐτῶν σημεῖον, καὶ ἐξαποστελῶ ἐξ αὐτῶν σεσωσμένους εἰς τὰ ἔθνη εἰς Θαρσεὶς, καὶ Φοὺδ καὶ Λοὺδ, καὶ Μεσὸχ, καὶ εἰς Θοβὲλ, καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ εἰς τὰς νήσους τὰς πόῤῥω, αἳ οὐκ ἀκηκόασιν τὸ ὄνομα, οὐδὲ ἑωράκασίν μου τὴν δόξαν· καὶ ἀναγγελοῦσιν τὴν δόξαν μου ἐν τοῖς ἔθνεσιν,

20. καὶ ἄξουσιν τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν δῶρον τῷ Κυρίῳ, μεθ' ἵππων καὶ ἁρμάτων ἐλαμπήναις ἡμιόνων μετὰ σκιαδίων εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλὴμ, ὡς ἀνενέγκοιεν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐμοὶ τὰς θυσίας αὐτῶν μετὰ ψαλμῶν εἰς τὸν οἶκον Κυρίου,

21. καὶ ἀπ' αὐτῶν λήψομαί μοι ἱερεῖς καὶ λευίτας, εἶπεν Κύριος.

22. Ὃν τρόπον γὰρ ἔσται ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ καινὴ, ἃ ἐγὼ ποιῶ, μένειν ἐνώπιόν μου, λέγει Κύριος, οὕτως στήσεται τὸ σπέρμα ὑμῶν, καὶ τὸ ὄνομα ὑμῶν.

23. Καὶ ἔσται μῆν ἐκ μηνὸς, καὶ σάββατον ἐκ σαββάτου, ἥξει πᾶσα σὰξ τοῦ προσκυνῆσαι ἐνώπιόν μου ἐν Ἱερουσαλὴμ, εἶπεν Κύριος.

24. Καὶ ἐξελεύσονται, καὶ ὄψονται τὰ κῶλα τῶν ἀνθρώπων τῶν παραβεβηκότων ἐν ἐμοί· ὁ γὰρ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτήσει, καὶ τὸ πῦρ αὐτῶν οὐ σβεσθήσεται, καὶ ἔσονται εἰς ὅρασιν πάσῃ σαρκί.

Cap. LXVI. v. 20. ἐλαμπήναις) ἐν λαμπήναις. v. 23. σὰξ) σάρξ.

Ι Ε Ρ Ε Μ Ι Ο Υ.

ΚΕΦ. Α'. I.

(I. 1. — 8.)

1. Τὸ ῥῆμα τοῦ Θεοῦ ἐγένετο ἐπὶ Ἱερεμίαν τὸν τοῦ Χελκίου, ἐκ τῶν ἱερέων, ὃς κατῴκει ἐν Ἀναθὰθ ἐν γῇ Βενιαμεὶν,

2. ὡς ἐγενήθη λόγος τοῦ Θεοῦ πρὸς αὐτὸν, ἐν ταῖς ἡμέραις . . . . . .

3. . . . Ἰωακεὶμ υἱοῦ Ἰωσίου βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἕως συντελείας ἐκδεκάτου ἔτους Σεδεκίου υἱοῦ σειου βασιλέως Ἰούδα, ἕως τῆς αἰχμαλωσίας Ἱερουσαλὴμ ἐν τῷ πέμπτῳ μηνί.

4. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς αὐτόν

5. πρὸ τοῦ με πλάσαι σε ἐκ κοιλίας, ἐπίσταμαί σε, καὶ πρὸ τοῦ σε ἐξελθεῖν ἐκ

Cap. I. v. 3. ἐκδεκάτου) ἐνδεκάτου. ib. σειου) Ἰωσίου.

μήτρας, ἡγίακά σε, προφήτην εἰς ἔθνη τέθεικά σε.

6. Καὶ εἶπα· ὁ ὢν δέσποτα Κύριε, ἰδοὺ οὐκ ἐπίσταμαι λαλεῖν, ὅτι νεώτερος ἐγώ εἰμι.

7. Καὶ εἶπεν Κύριος πρός μέ· μὴ λέγε, ὅτι νεώτερος ἐγώ εἰμι, ὅτι πρὸς πάντας οὓ ἐὰν ἐξαποστείλω σε, πορεύσῃ, καὶ κατὰ πάντα ὅσα ἐὰν ἐντείλωμαί σοι, λαλήσεις.

8. Μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, μηδὲ πτοηθῇς ἐναντίον αὐτῶν, μετὰ σοῦ εἰμι, τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε, λέγει Κύριος.

(I. 11. — 17.)

11. Ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς μὲ, λέγων· τί σὺ ὁρᾷς Ἱερεμία; καὶ εἶπα· βατηρίαν καρυΐνην ἐγὼ ὁρῶ.

12. Καὶ εἶπεν Κύριος πρὸς μέ· καλῶς ἑώρακας, διότι ἐγρήγορα ἐγὼ ἐπὶ τοὺς λόγους μου τοῦ ποιῆσαι αὐτούς.

13. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς μὲ ἐκ δευτέρου, λέγων· τί σὺ ὁρᾷς; καὶ εἶπα· λέβητα ὑποκαιομένην ἐγὼ ὁρῶ, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου βοῤῥᾶ.

14. Καὶ εἶπεν Κύριος πρὸς μέ· ἀπὸ προσώπου βοῤῥᾶ ἐκκαυθήσεται τὰ κακὰ ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν.

15. Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ συγκαλῶ πάσας τὰς βασιλείας ἀπὸ βοῤῥᾶ τῆς γῆς, λέγει Κύριος· καὶ ἥξουσιν καὶ θήσουσιν ἕκαστος τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῶν πυλῶν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ τείχη τὰ κύκλῳ αὐτῆς, καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις Ἰούδα.

16. Καὶ λαλήσω πρὸς αὐτοὺς μετὰ κρίσεως, περὶ πάσης τῆς κακίας αὐτῶν, ὡς ἐγκατέλειπόν με, καὶ ἔθυσαν θεοῖς ἀλλοτρίοις, καὶ προσεκύνησαν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν.

17. Καὶ σὺ περίζωσαι τὴν ὀσφύν σου, καὶ ἀνάστηθι, καὶ εἰπὸν πρὸς αὐτοὺς πάντα ὅσα ἐντέλλομαί σοι· μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, μηδὲ πτοηθῇς ἐναντίον αὐτῶν, ὅτι μετὰ σοῦ εἰμι, τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε, λέγει Κύριος.

ΚΕΦ. Β'. II.

(II. 2. — 12.)

2. Τάδε λέγει Κύριος· ἐμνήσθην ἐλέους τῆς νεότητός σου καὶ ἀγάπης τελειώσεώς σου, τοῦ ἐξακολουθῆσαί σε τῷ ἁγίῳ Ἰσραὴλ, λέγει Κύριος.

3. Ἅγιος Ἰσραὴλ τῷ Κυρίῳ ἀρὴ γεννημάτων αὐτοῦ, πάντες οἱ ἐσθίοντες πλημμελήσου, κακὰ ἥξει ἐπ' αὐτοὺς, φησὶν Κύριος.

4. Ἀκούσατε λόγον Κυρίου οἶκος Ἰακὼβ, καὶ πᾶσα πατριὰ οἴκου Ἰσραήλ.

5. Τάδε λέγει Κύριος· τί εὕροσαν οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν ἐμοὶ πλημμέλημα; ὅτι ἀνέστησαν μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἐπευρόθησαν ὀπίσω τῶν ματαίων, καὶ ἐματαιώθησαν,

6. καὶ οὐκ εἶπαν, ποῦ ἐστιν Κύριος, ὁ ἀναγαγὼν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὁ καθοδηγήσας ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν γῇ ἀπείρῳ καὶ ἀβάτῳ, ἐν γῇ ἀνύδρῳ καὶ ἀκάρπῳ, ἐν

Cap. I. v. 7. οὓ) οὗς. *v.* 11. βατηρίαν) βακτηρίαν. *Cap. II. v.* 3. ἀρὴ) ἀρχὴ. *ib.* πλημμελήσου) πλημμελήσουσι. *v.* 5. ἀνέστησαν) ἀπέστησαν. *ib* ἐπευρόθησαν) ἐπορεύθησαν.

γῆ ἐν ᾗ οὐ διώδευσεν ἐν αὐτῇ οὐθὲν, καὶ οὐ κατῴκησεν ἄνθρωπος ἐκεῖ;

7. Καὶ ἤγαγον ὑμᾶς εἰς τὸν Κάρμηλον, τοῦ φαγεῖν τοὺς καρποὺς αὐτοῦ, καὶ τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ· καὶ εἰσήλθατε, καὶ ἐμιάνατε τὴν γῆν μου, καὶ τὴν κληρονομίαν μου ἔθεσθε εἰς βδέλυγμα.

8. Οἱ ἱερεῖς οὐκ εἶπαν, ποῦ ἐστιν Κύριος, καὶ οἱ ἀντεχόμενοι τοῦ νόμου οὐκ ἐπίσταντό με, καὶ οἱ ποιμένες ἠσέβουν εἰς ἐμὲ, καὶ οἱ προφῆται ἐπροεφήτευον τῇ Βάαλ, καὶ ὀπίσω ἀνωφελοῦς ἐπορεύθησαν.

9. Διὰ τοῦτο ἔτι κριθήσομαι πρὸς ὑμᾶς, λέγει Κύριος, καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν μου κριθήσομαι,

10. Διότι ἔλθατε εἰς νήσους Χεττιείν, καὶ ἴδετε, καὶ εἰς Κηδὰρ, καὶ εἰ γέγονεν τοιαῦτα·

11. εἰ ἀλλάξονται ἔθνη θεοὺς αὐτῶν, καὶ οὗτοι οὐκ εἰσὶν θεοί· ὁ δὲ λαός μου ἠλλάξατο τὴν δόξαν αὐτοῦ, ἐξ ἧς οὐκ ὠφεληθήσεσθε.

12. Ἐξέστη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ τούτῳ, καὶ ἔφριξεν ἐπὶ πλεῖον ἡ γῆ σφόδρα, λέγει Κύριος.

ΚΕΦ. ΛΑ'. XXXI. (al. XXXVIII.)

(XXXI. 31. — 34.)

31. Τάδε λέγει Κύριος· ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, καὶ διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰούδα διαθήκην . . .

32. . . . . . ἣν διεθέμην τοῖς πατράσιν αὐτῶν, ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν, ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ χειρὸς Αἰγύπτου, ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, καὶ ἐγὼ ἠμέλησα αὐτοὺς, λέγει Κύριος.

33. Ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη μου, ἣν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, διδοὺς τοὺς πόνους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν γράψω αὐτοὺς, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεὸν, καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν.

34. Καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἔτι ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, λέγων, γνῶθι τὸν Κύριον· ὅτι πάντες εἰδήσωσίν με ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου αὐτῶν, φησὶν Κύριος· ὅτι ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι.

Cap. II. v. 18. ἐπροεφήτευον) ἐπροφήτευον. *Cap. XXXI. v.* 33. πόνους) νόμους.

ΒΑΡΟΥΧ.

ΚΕΦ. Γ'. III.

(III. 36. — IV. 4.)

36. Οὗτος ὁ Θεὸς ἡμῶν, οὐ λογισθή-
σεται ἕτερος πρὸς αὐτόν.
37. Ἐξεῦρεν πᾶσαν ὁδὸν ἐπιστήμης, καὶ
ἔδωκεν αὐτὴν Ἰακὼβ τῷ παιδὶ αὐτοῦ, καὶ
Ἰσραὴλ τῷ ἠγαπημένῳ ὑπ' αὐτοῦ.
38. Μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθη, καὶ
τοῖς ἀνθρώποις συνανεστράφη.

ΚΕΦ. Δ'. IV.

1. Αὕτη ἡ βίβλος τῶν προσταγμάτων
τοῦ Θεοῦ, καὶ νόμος ὁ ὑπάρχων εἰς τὸν
αἰῶνα· πάντες οἱ κρατοῦντες αὐτὴν, εἰς
ζωήν· οἱ δὲ καταλείποντες αὐτὴν, ἀποθα-
νοῦνται.

2. Ἐπιστράφου Ἰακὼβ, καὶ ἐπιλαβοῦ αὐ-
τῆς, διόδευσον πρὸς τὴν λάμψιν κατέναντι
τοῦ φωτὸς αὐτῆς.

3. Μὴ δῷς ἑτέρῳ τὴν δόξαν σου, καὶ
τὰ συμφέροντά σοι ἔθνει ἀλλοτρίῳ.

4. Μακάριοί ἐσμεν Ἰσραὴλ, ὅτι τὰ ἀ-
ρεστὰ τῷ Θεῷ ἡμῖν γνωστά ἐστιν.

ΙΕΖΕΚΙΗΛ.

ΚΕΦ. Λϛ'. XXXVI.

(XXXVI. 24. — 28.)

24. Τάδε λέγει Κύριος· λήψομαι ὑμᾶς
ἐκ τῶν ἐθνῶν, καὶ ἀθροίσω ὑμᾶς ἐκ πα-
σῶν τῶν γενεῶν, καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν
γῆν ὑμῶν,

5. καὶ ῥανῶ ἐφ' ὑμᾶς καθαρὸν ὕδωρ,
καὶ καθαρισθήσεσθε ἀπὸ πασῶν τῶν ἀκα-
θαρσιῶν ὑμῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν εἰδώ-
λων ὑμῶν· καὶ καθαριῶ ὑμᾶς,

26. καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν καινὴν, καὶ
πνεῦμα καινὸν δώσω ἐν ὑμῖν, καὶ ἀφελῶ
τὴν καρδίαν τὴν λιθίνην ἐκ τῆς σαρκὸς
ὑμῶν, καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν σαρκίνην,

Cap. XXXVI. v. 26. σαρκίνην) σαρκίνην.

27. καὶ τὸ πνεῦμά μου δώσω ἐν ὑμῖν, καὶ ποιήσω ἵνα ἐν τοῖς δικαιώμασίν μου πορεύησθε, καὶ τὰ κρίματά μου φυλάξησθε, καὶ ποιήσητε,

28. καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς ἔδωκα τοῖς πατράσιν ὑμῶν, καὶ ἔσεσθέ μοι εἰς λαὸν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς Θεόν.

ΚΕΦ. ΛΖʹ XXXVII.

(XXXVII. 1. — 14.)

1. Ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ Κυρίου, καὶ ἐξήγαγέν με ἐν πνεύματι Κυρίου, καὶ ἔθηκέν με ἐν μέσῳ τοῦ πεδίου, καὶ τοῦτο ἦν μεστὸν ὀστῶν ἀνθρωπίνων,

2. καὶ περιήγαγέν με ἐπ' αὐτὰ κυκλόθεν κύκλῳ, καὶ ἰδοὺ πολλὰ σφόδρα ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου, καὶ ἰδοὺ ξηρὰ σφόδρα.

3. Καὶ εἶπεν πρὸς μέ· υἱὲ ἀνθρώπου....

4. .... προφήτευσον ἐπὶ τὰ ὀστᾶ ταῦτα, καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς· τὰ ὀστᾶ τὰ ξηρὰ, ἀκούσατε λόγον Κυρίου.

5. Τάδε λέγει Κύριος Κύριος τοῖς ὀστέοις τούτοις· ἰδοὺ ἐγὼ φέρω εἰς ὑμᾶς πνεῦμα ζωῆς,

6. καὶ δώσω ἐφ' ὑμᾶς νεῦρα, καὶ ἀνάξω ἐφ' ὑμᾶς σάρκας, καὶ ἐκτείνω ἐφ' ὑμᾶς δέρμα, καὶ δώσω εἰς ὑμᾶς πνεῦμά μου, καὶ ζήσεσθε, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι Κύριος.

7. Καὶ προεφήτευσα, καθὼς ἐνετείλατό μοι, καὶ ἐγένετο φωνὴ ἐν τῷ με προφητεῦσαι, καὶ ἰδοὺ σεισμὸς, καὶ προσήγαγεν τὰ ὀστᾶ ὀστέον πρὸς τὴν ἁρμονίαν αὐτοῦ.

8. Καὶ ἴδον· καὶ ἰδοὺ ἐπ' αὐτὰ νεῦρα καὶ σάρκες ἐφύοντο, καὶ ἀνέβαινεν ἐπ' αὐτὰ δέρμα ἐπάνω, καὶ πνεῦμα οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς.

9. Καὶ εἶπεν πρὸς μέ· προφήτευσον ἐπὶ τὸ πνεῦμα, προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώπου, καὶ εἶπεν τῷ πνεύματι· τάδε λέγει Κύριος Κύριος· ἐκ τῶν τεσσάρων πνευμάτων ἐλθὲ τὸ πνεῦμα, καὶ ἐμφύσησον εἰς τοὺς νεκροὺς τούτους, καὶ ζησάτωσαν.

10. Καὶ προεφήτευσα, καθότι ἐνετείλατό μοι, καὶ εἰσῆλθεν εἰς αὐτοὺς τὸ πνεῦμα, καὶ ἔζησαν, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν, συναγωγὴ πολλὴ σφόδρα.

11. Καὶ ἐλάλησεν Κύριος πρὸς μὲ, λέγων· υἱὲ ἀνθρώπου, τὰ ὀστᾶ ταῦτα πᾶς οἶκος Ἰσραήλ ἐστιν, αὐτοὶ λέγουσιν· ξηρὰ γέγονεν τὰ ὀστᾶ ἡμῶν, ἀπόλωλεν ἡ ἐλπὶς ἡμῶν, διαπεφωνήκαμεν.

12. Διὰ τοῦτο προφήτευσον, καὶ εἰπὸν πρὸς αὐτούς· τάδε λέγει Κύριος· ἰδοὺ ἐγὼ ἀνοίγω τὰ μνήματα ὑμῶν, καὶ ἀνάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν μνημάτων ὑμῶν λαός μου, καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραήλ·

13. καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι Κύριος, ἐν τῷ ἀνοῖξαί με τοὺς τάφους ὑμῶν, τοῦ ἀναγαγεῖν ὑμᾶς ἐκ τῶν ταφῶν ὑμῶν λαός μου.

14. Καὶ δώσω τὸ πνεῦμά μου εἰς ὑμᾶς, καὶ ζήσεσθε, καὶ θήσομαι ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι Κύριος· ἐλάλησα καὶ ποιήσω, λέγει Κύριος Κύριος.

ΚΕΦ. ΜΓʹ. XLIII.

(XLIII. 27. — XLIV. 3.)

27. Ἔσται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὀγδόης καὶ ἐπέκεινα, ποιήσουσιν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὸ

Cap XXXVII. ṿ. 9 εἶπεν τῷ πνεύματι) εἶπον τῷ πνεύματι. *non recte alius correxit*: εἶπε ἐν τῷ πνεύματι.

θυσιαστήριον τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν, καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου ὑμῶν· καὶ προσδέξομαι ὑμᾶς, λέγει Κύριος Κύριος.

ΚΕΦ. ΜΔ΄. XLIV.

1. *Καὶ ἐπέστρεψέ με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῶν ἁγίων τῆς ἐξωτέρας, τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς· καὶ αὕτη ἦν κεκλεισμένη.*

2. *Καὶ εἶπεν Κύριος πρός με· ἡ πύλη αὕτη κεκλεισμένη ἔσται, οὐκ ἀνοιχθήσεται, καὶ οὐδεὶς οὐ μὴ διέλθῃ δι' αὐτῆς· ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ εἰσελεύσεται δι' αὐτῆς, καὶ ἔσται κεκλεισμένη.*

3. *Διότι ὁ ἡγούμενος οὗτος κάθηται ἐπ' αὐτὴν τοῦ φαγεῖν ἄρτον κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ Αἰλὰμ τῆς πύλης εἰσελεύσεται, καὶ κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐξελεύσεται . . . .*

Cap. XLIV. v. 3. post ἐξελεύσεται *Codex est mutilus.*

ΔΑΝΙΗΛ.

ΚΕΦ. Β΄. II.

(II. 31. — 36. 44 — 45.)

31. *Εἶπεν Δανιὴλ τῷ Ναβουχοδονόσορ· σὺ, βασιλεῦ, ἐθεώρεις, καὶ ἰδοὺ εἰκὼν μία, μεγάλη ἡ εἰκὼν ἐκείνη, καὶ ἡ πρόσοψις αὐτῆς ὑπερφερὴς, ἑστῶσαν πρὸ προσώπου σου, καὶ ἡ ὅρασις αὐτῆς φοβερά.*

32. *Εἰκὼν, ἧς ἡ κεφαλὴ χρυσίου καθαροῦ, αἱ χεῖρες καὶ τὸ στῆθος καὶ οἱ βραχίονες αὐτῆς ἀργυροῖ, ἡ κοιλία καὶ οἱ μηροὶ χαλκοῖ,*

33. *αἱ κνῆμαι σιδηραῖ, οἱ πόδες μέρος μέν τοι σιδηροῦν, καὶ μέρος τι ὀστράκινον.*

34. *Ἐθεώρεις ἕως ὅτου ἀπεσχίσθη λίθος ἀπὸ ὄρους ἄνευ χειρῶν, καὶ ἐπάταξεν τὴν εἰκόνα ἐπὶ τοὺς πόδας τοὺς σιδηροῦς καὶ ὀστρακίνους, καὶ ἐλέπτυνεν αὐτοὺς εἰς τέλος.*

35. *Τότε ἐλεπτύθησαν εἰσάπαξ τὸ ὄστρακον, ὁ σίδηρος, ὁ χαλκὸς, ὁ ἄργυρος, ὁ χρυσός· καὶ ἐγένετο ὡσεὶ κονιορτὸς ἀπὸ ἅλωνος θερινῆς· καὶ ἐξῆρεν αὐτὸν τὸ πλῆθος τοῦ πνεύματος, καὶ τόπος οὐχ εὑρέθη αὐτοῖς, καὶ ὁ λίθος ὁ πατάξας τὴν εἰκόνα ἐγένετο εἰς ὄρος μέγα, καὶ ἐπλήρωσεν πᾶσαν τὴν γῆν.*

36. *Τοῦτό ἐστιν τὸ ἐνύπνιον, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ἐροῦμεν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως . . . . . .*

Cap. II. v. 33. τοι) τι. *v.* 35. ἐλεπτύθησαν) ἐλεπτύνθησαν.

44. Ἀναστήσει ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν, ἥτις εἰς τοὺς αἰῶνας οὐ διαφθαρήσεται, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ λαῷ ἑτέρῳ οὐχ ὑπολειφθήσεται, καὶ λεπτυνεῖ καὶ ἐκλικμήσει πάσας τὰς βασιλείας, καὶ αὐτὴ ἀναστήσεται εἰς τοὺς αἰῶνας,

45. ὃν τρόπον εἶδες, ὅτι ἀπὸ ὄρους ἐτμήθη λίθος ἄνευ χειρῶν, καὶ ἐλέπτυνεν τὸ ὄστρακον, τὸν σίδηρον, τὸν χαλκὸν τὸν ἄργυρον, τὸν χρυσόν· ὁ Θεὸς ὁ μέγας ἐγνώρισεν τῷ βασιλεῖ ἃ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα· καὶ ἀληθινὸν τὸ ἐνύπνιον, καὶ πιστὴ ἡ σύγκρισις αὐτοῦ.

ΚΕΦ. Γ΄. III.

(III. 1. — 51.)

1. Ἔτους ὀκτωκαιδεκάτου Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς ἐποίησεν εἰκόνα χρυσῆν, ὕψος αὐτῆς πήχεων ἑξήκοντα, καὶ εὖρος αὐτῆς πήχεων ἕξ· καὶ ἔστησεν αὐτὴν ἐν πεδίῳ Δεειρᾷ, ἐν χώρᾳ Βαβυλῶνος.

2. Καὶ ἀπέστειλεν Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς συναγαγεῖν πάντας τοὺς ὑπάτους, καὶ τοὺς στρατηγοὺς, καὶ τοπάρχας, ἡγουμένους, καὶ τυράννους, καὶ τοὺς ἐπ' ἐξουσιῶν, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας τῶν χωρῶν, ἐλθεῖν εἰς τὰ ἐγκαίνια τῆς εἰκόνος, ἧς ἔστησεν Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεύς.

3. Καὶ συνήχθησαν οἱ τοπάρχαι, ὕπατοι, στρατηγοὶ, ἡγούμενοι, τύραννοι, μεγάλοι ἐπ' ἐξουσιῶν, καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῶν χωρῶν, τοῦ ἐλθεῖν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τῆς εἰκόνος, ἧς ἔστησεν Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεύς· καὶ ἑστήκασιν ἐνώπιον τῆς εἰκόνος ἧς ἔστησεν Ναβουχοδονόσορ.

4. Καὶ ὁ κήρυξ ἐβόα ἐν ἰσχύϊ· ὑμῖν λέγεται, ἔθνη, λαοὶ, φυλαὶ, γλῶσσαι,

5. ἣ ἂν ὥρᾳ ἀκούσητε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, σύριγγός τε, καὶ κιθάρας, σαμβύκης τε, καὶ ψαλτηρίου, συμφωνίας, καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πίπτοντες προσκυνεῖτε τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ἣν ἔστησεν Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεύς.

6. Καὶ ὃς ἂν μὴ πεσὼν προσκυνήσῃ, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμβληθήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην.

7. Καὶ ἐγένετο ὅταν ἤκουσαν οἱ λαοὶ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, σύριγγός τε, καὶ κιθάρας, σαμβύκης τε, καὶ ψαλτηρίου, καὶ συμφωνίας, καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πίπτοντες πάντες λαοὶ, φυλαὶ, γλῶσσαι, προσεκύνουν τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ᾗ ἔστησεν Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς κατέναντι τούτων.

8. Τότε προσῆλθον ἄνδρες Χαλδαῖοι, καὶ διέβαλον τοὺς Ἰουδαίους,

9. καὶ ἀποκριθέντες εἶπαν τῷ βασιλεῖ· Ναβουχοδονόσορ, βασιλεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆθι.

10. Σὺ βασιλεῦ ἔθηκας δόγμα, πάντα ἄνθρωπον ὃς ἂν ἀκούσῃ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, σύριγγός τε, καὶ κιθάρας, σαμβύκης τε, καὶ ψαλτηρίου, καὶ συμφωνίας, καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πεσῆται καὶ προσκυνήσῃ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ·

11. ἐὰν δὲ μὴ, ἐμβληθήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην.

12. Εἰσὶν οὖν ἄνδρες Ἰουδαῖοι, οὓς κατέστησας ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς χώρας Βαβυλῶ-

νος, Σεδρὰγ, Μισὰκ, Ἀβδεναγὼ, οἳ οὐχ ὑπήκουσαν τῷ δόγματί σου, βασιλεῦ, καὶ τοῖς θεοῖς σου οὐ λατρεύουσιν, καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ᾗ ἔστησας, οὐ προσκυνοῦσιν.

13. *Τότε Ναβουχοδονόσορ ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ εἶπεν ἀγαγεῖν τὸν Σεδρὰχ, Μισὰκ, Ἀβδεναγώ· καὶ οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι ἤχθησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.*

14. *Καὶ ἀπεκρίθη Ναβουχοδονόσορ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· εἰ ἀληθῶς Σεδρὰχ, Μισὰκ, Ἀβδεναγὼ, τοῖς θεοῖς μου οὐ λατρεύετε, καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ᾗ ἔστησα, οὐ προσκυνεῖτε;*

15. *Νῦν οὖν εἰ ἔχετε ἑτοίμως, ἵνα ὡς ἂν ἀκούσητε τῆς σάλπιγγος, σύριγγός τε, καὶ κιθάρας, σαμβύκης τε, καὶ ψαλτηρίου, καὶ συμφωνίας, καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πεσόντες προσκυνήσητε τῇ εἰκόνι ᾗ ἐποίησα· ἐὰν δὲ μὴ προσκυνήσητε, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμβληθήσεσθε εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην· καὶ τίς ἐστι Θεὸς, ὃς ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ τῆς χειρός μου;*

16. *Καὶ ἀπεκρίθησαν Σεδρὰχ, Μισὰχ, Ἀβδεναγὼ, λέγοντες τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ· οὐ χρείαν ἔχομεν ἡμεῖς περὶ τοῦ ῥήματος τούτου ἀποκριθῆναί σοι.*

17. *Ἔστι γὰρ ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐν οὐρανοῖς, ὃν ἡμεῖς λατρεύομεν, δυνατὸς ἐξελέσθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης, καὶ ἐκ τῶν χειρῶν σου, βασιλεῦ, ῥύσεται ἡμᾶς.*

18. *Καὶ ἐὰν μὴ, γνωστὸν ἔστω σοι, βασιλεῦ, ὅτι τοῖς θεοῖς σου οὐ λατρεύομεν, καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ᾗ ἔστησας, οὐ προσκυνοῦμεν.*

19. *Τότε Ναβουχοδονόσορ ἐπλήσθη θυμοῦ, καὶ ἡ ὄψις τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἠλλοιώθη ἐπὶ Σεδρὰχ, Μισὰχ, Ἀβδεναγὼ, καὶ εἶπεν ἐκκαύσατε τὴν κάμινον ἑπταπλασίως, ἕως οὗ εἰς τέλος ἐκκαῇ.*

20. *Καὶ ἄνδρας τῇ ἰσχύϊ εἶπεν, πεδήσαντες τὸν Σεδρὰχ, Μισὰχ, Ἀβδεναγὼ, ἐμβαλεῖν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην.*

21 *Τότε οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι ἐπεδήθησαν σὺν τοῖς σαραβαρίοις αὐτῶν, καὶ τιάραις, καὶ περικνημέσι, καὶ τοῖς ἐνδύμασιν αὐτῶν, καὶ ἐβλήθησαν εἰς μέσον τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης,*

22. *ἐπεὶ τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως ὑπερίσχυσαν· καὶ ἡ κάμινος ἐξεκαύθη ἐκ περισσοῦ· καὶ τοὺς ἄνδρας ἐκείνους τοὺς ἐνδιαβάλλοντας τὸν Σεδρὰχ, Μισὰχ, Ἀβδεναγὼ, ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ἡ φλὸξ τοῦ πυρὸς κυκλόθεν.*

23. *Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ τρεῖς οὗτοι Σεδρὰχ, Μισὰχ, Ἀβδεναγὼ, ἐνέπεσον εἰς μέσον τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης πεπεδημένοι.*

24. *Καὶ περιεπάτουν ἐν μέσῳ τῆς φλογὸς, ὑμνοῦντες τὸν Θεὸν, καὶ εὐλογοῦντες τὸν Κύριον.*

25. *Καὶ συστὰς αὐτοῖς Ἀζαρίας προσηύξατο οὕτως, καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐν μέσῳ τοῦ πυρὸς, εἶπεν·*

26. *εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πα-*

Cap. III. v. 12. Σεδρὰγ) Σεδρὰχ. *v.* 20. πεδήσαντες) πεδήσαντας. *v.* 22. ὑπερίσχυσαν) ὑπερίσχυσεν. *v.* 26. *in margine notatum est* : **haec quae sequuntur, in meo codice graeco non sunt, neque etiam in hebraeo.**

τέρων ἡμῶν, καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας.

27. Ὅτι δίκαιος εἶ ἐπὶ πᾶσιν, οἷς ἐποίησας ἡμῖν, καὶ πάντα τὰ ἔργα σου ἀληθινὰ, καὶ εὐθεῖαι αἱ ὁδοί σου, καὶ πᾶσαι αἱ κρίσεις σου ἀληθεῖς.

28. Καὶ κρίματα ἀληθείας ἐποίησας, καὶ πάντα ἃ ἐπίγαγες ἡμῖν, καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν τὴν τῶν πατέρων ἡμῶν Ἱερουσαλήμ. Ὅτι ἐν ἀληθείᾳ καὶ κρίσει ἐπίγαγες ταῦτα πάντα ἐφ' ἡμᾶς διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν.

29. Ὅτι ἡμάρτομεν, καὶ ἠνομήσαμεν, ἀποστῆναι ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐξημάρτομεν ἐν πᾶσι.

30. Καὶ τῶν ἐντολῶν σου οὐκ ἠκούσαμεν, οὐδὲ συνετηρήσαμεν, οὐδὲ ἐποιήσαμεν, καθὼς ἐνετείλω ἡμῖν, ἵνα εὖ ἡμῖν γένηται.

31. Καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησας ἡμῖν, ἐν ἀληθινῇ κρίσει ἐποίησας.

32. Καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν ἀνόμων, ἐχθίστων ἀποστατῶν, καὶ βασιλεῖ ἀδίκῳ καὶ πονηροτάτῳ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν.

33. Καὶ νῦν οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνοῖξαι τὸ στόμα· αἰσχύνη καὶ ὄνειδος ἐγεννήθη τοῖς σεβομένοις σε.

34. Μὴ δὴ παραδώσῃς ἡμᾶς εἰς τέλος διὰ τὸ ὄνομά σου, καὶ μὴ διασκεδάσῃς τὴν διαθήκην σου.

[35. Καὶ μὴ ἀποστήσῃς τὸ ἔλεός σου ἀφ' ἡμῶν δι' Ἀβραὰμ τὸν ἠγαπημένον ὑπό σου, καὶ διὰ Ἰσαὰκ τὸν δοῦλόν σου, καὶ Ἰσραὴλ τὸν ἅγιόν σου·

36. Οἷς ἐλάλησας πληθῦναι τὸ σπέρμα αὐτῶν ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης.

37. Ὅτι δέσποτα, ἐσμικρύνθημεν παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, καί ἐσμεν τάπεινοι ἐν πάσῃ τῇ γῇ σήμερον διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν.

38. Καὶ οὐκ ἔστιν· ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ἄρχων καὶ προφήτης καὶ ἡγούμενος, οὐδὲ ὁλοκαύστωσις, οὐδὲ θυσία, οὐδὲ προσφορὰ, οὐδὲ θυμίαμα, οὐ τόπος τοῦ καρπῶσαι ἐνώπιόν σου.

39. καὶ εὑρεῖν ἔλεος· ἀλλ' ἐν ψυχῇ συντετριμμένῃ, καὶ πνεύματι ταπεινώσεως προσδεχθείημεν.

40. Ὡς ἐν ὁλοκαυτώμασι κριῶν καὶ ταύρων, καὶ ὡς ἐν μυριάσιν ἀρνῶν πιόνων· οὕτως γενέσθω ἡ θυσία ἡμῶν ἐνώπιόν σου σήμερον, καὶ ἐκτελέσθαι ὄπισθέν σου, ὅτι οὐκ ἔστιν αἰσχύνη τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ σοί.

41. Καὶ νῦν, ἐξακολουθοῦμεν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ, καὶ φοβούμεθά σε, καὶ ζητοῦμεν τὸ πρόσωπόν σου,

42. μὴ καταισχύνῃς ἡμᾶς, ἀλλὰ ποίησον μεθ' ἡμῶν κατὰ τὴν ἐπιείκειάν σου, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου.

43. Ἐξελοῦ ἡμᾶς κατὰ τὰ θαυμάσιά σου, καὶ δὸς δόξαν τῷ ὀνόματί σου, Κύριε.

44. Καὶ ἐντραπείησαν πάντες οἱ ἐνδεικνύμενοι τοῖς δούλοις σου κακὰ, καὶ καταισχυνθείησαν ἀπὸ πάσης δυναστείας, καὶ ἰσχὺς αὐτῶν συντριβείη.

45. Καὶ γνώτωσαν ὅτι σὺ Κύριος ὁ Θεὸς μόνος, καὶ ἔνδοξος ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην.

46. Καὶ οὐ διέλειπον οἱ ἐμβάλλοντες αὐ-

Cap. III. v. 33. ἐγεννήθη] ἐγενήθη.

τοὺς ὑπηρέται τοῦ βασιλέως, καίοντες τὴν κάμινον, νάφθαν καὶ πίσσαν, καὶ στυπίον, καὶ κληματίδα.

47. Καὶ διεχεῖτο ἡ φλὸξ ἐπάνω τῆς καμίνου ἐπὶ πήχεις τεσσαράκοντα ἐννέα.

48. Καὶ διώδευσε, καὶ ἐνεπύρισεν, οὓς εὗρεν περὶ τῆς καμίνου τῶν Χαλδαίων.

49. Ὁ δὲ ἄγγελος Κυρίου συγκατέβη ἅμα τοῖς περὶ τὸν Ἀζαρίαν εἰς τὴν κάμινον.

50. Καὶ ἐξετείναξεν τὴν φλόγα τοῦ πυρὸς ἐκ τῆς καμίνου, καὶ ἐποίησεν τὸ μέσον τῆς καμίνου ὡς πνεῦμα δρόσου διασυρίζον, καὶ οὐχ ἥψατο αὐτοῖς τὸ καθόλου τὸ πῦρ, οὐδὲ ἐλύπησεν, οὐδὲ παρηνόχλησεν αὐτούς.

51. Τότε οἱ τρεῖς ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος ὕμνουν, καὶ εὐλόγουν, καὶ ἐδοξάζον τὸν Θεὸν ἐν τῇ καμίνῳ, λέγοντες.

Ι Ω Η Λ.

ΚΕΦ. Β'. II.

(II. 23. — 32.)

23. Τάδε λέγει Κύριος· τὰ τέκνα Σιὼν χαίρετε καὶ εὐφραίνεσθε ἐπὶ Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὅτι ἔδωκεν ἡμῖν βρώματα εἰς δικαιοσύνην, καὶ βρέξει ὑμῖν ὑετὸν πρώϊμον καὶ ὄψιμον, καθὼς ἔμπροσθεν·

24. καὶ πλησθήσονται αἱ ἅλωνες σίτου, καὶ ὑπερεκχυθήσονται αἱ ληνοὶ οἴνου καὶ ἐλαίου.

25. Καὶ ἀποδώσω ὑμῖν ἀντὶ τῶν ἐτῶν ὧν κατέφαγεν ἡ ἀκρὶς καὶ ὁ βροῦχος καὶ ἡ ἐρυσίβη καὶ ἡ κάμπη, ἡ δύναμίς μου ἡ μεγάλη, ἣν ἐξαπέστειλα εἰς ὑμᾶς·

26. καὶ φάγεσθε ἐσθίοντες καὶ ἐμπλησθήσεσθε, καὶ αἰνέσετε τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, ὃς ἐποίησεν μεθ' ὑμῶν θαυμάσια, καὶ οὐ μὴ καταισχυνθῇ ὁ λαός μου εἰς τὸν αἰῶνα·

27. καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐν μέσῳ τοῦ Ἰσραὴλ ἐγώ εἰμι, καὶ ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν ἐμοῦ· καὶ ὁ μὴ καταισχυνθῇ ἔτι ὁ λαός μου εἰς τὸν αἰῶνα.

28. Καὶ ἔσται μετὰ ταῦτα, ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσα σάρκα, καὶ προφητεύσουσιν υἱοὶ ὑμῶν, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια ἐνυπνιασθήσονται, καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται.

29. Καίγε ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου, καὶ προφητεύσουσιν·

Cap. II. v. 27. ὁ) οὐ. *v.* 28. πᾶσα) πᾶσαν.

30. καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ·

31. ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος, καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα, πρὶν ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν Κυρίου τὴν μεγάλην, καὶ ἐπιφανῆ.

32. Καὶ ἔσται, πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα Κυρίου, σωθήσεται.

Cap. II. v. 31. post vocem πρὶν *recentior manus addidit* ἢ.

Ι Ω Ν Α.

ΚΕΦ. Α'. 1.

1. Ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ἰωνᾶν τὸν τοῦ Ἀμαθὶ, λέγων·

2. ἀνάστηθι, καὶ πορεύθητι εἰς Νινευὴ τὴν πόλιν τὴν μεγάλην, καὶ κήρυξον ἐν αὐτῇ, ὅτι ἀνέβη ἡ κραυγὴ τῆς κακίας αὐτῶν πρὸς μέ.

3. Καὶ ἀνέστη Ἰωνᾶς τοῦ φευγεῖν εἰς Θαρσεὶς ἐκ προσώπου Κυρίου, καὶ κατέβη εἰς Ἰόππην· καὶ εὗρεν πλοῖον βαδίζον εἰς Θαρσεὶς, καὶ ἔδωκεν τὸ ναῦλον αὐτοῦ, καὶ ἐνέβη εἰς αὐτὸν τοῦ πλεῦσαι μετ' αὐτῶν εἰς Θαρσεὶς ἐκ προσώπου Κυρίου.

4. Καὶ Κύριος ἐξήγειρεν πνεῦμα μέγα εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐγένετο κλύδων μέγας ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ τὸ πλοῖον ἐκινδύνευεν τοῦ συντριβῆναι.

5. Καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ναυτικοὶ, καὶ ἀνεβόησεν ἕκαστος πρὸς τὸν Θεὸν αὐτοῦ, καὶ ἐκβολὴν ἐποιήσαντο τῶν σκευῶν τῶν ἐν τῷ πλοίῳ εἰς τὴν θάλασσαν, τοῦ κουφισθῆναι αὐτό. Ἰωνᾶς δὲ κατέβη εἰς τὴν κοίλην τοῦ πλοίου, καὶ ἐκάθευδεν, καὶ ἔρεγχεν.

6. Καὶ προσῆλθεν αὐτῷ ὁ πρωρεὺς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· τί σὺ ῥέγχεις; ἀνάστηθι, καὶ ἐπικαλοῦ τὸν Θεόν σου, εἰ πῶς διασώσῃ ἡμᾶς ὁ Θεὸς, καὶ οὐ μὴ ἀπολώμεθα.

7. Καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· δεῦτε βάλωμεν κλήρους, καὶ ἐπιγνῶμεν, τίνος ἕνεκεν αὕτη ἡ κακία ἐστὶν ἐφ' ἡμᾶς. Καὶ ἔβαλον κλήρους, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ Ἰωνᾶν.

8. Καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· ἀπάγγειλον ἡμῖν, διὰ τίνα τὸ κακὸν τοῦτο ὑμῖν· τί σου ἡ ἐργασία ἐστὶν, καὶ πόθεν ἔρχῃ, καὶ ποῦ πορεύῃ, καὶ ἐκ ποίας χώρας, καὶ ἐκ ποίου λαοῦ εἶ σύ;

9. Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· δοῦλος Κυρίου εἰμὶ ἐγὼ, καὶ Κύριον τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐγὼ σέβομαι, ὃς ἐποίησεν τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν.

Cap. I. v. 3. αὐτὸν) αὐτό.

10. *Καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἄνδρες φόβον μέγαν, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· τί τοῦτο ἐποίησας; διότι ἔγνωσαν οἱ ἄνδρες, ὅτι ἐκ προσώπου Κυρίου ἦν φεύγων, ὅτι ἀπήγγειλεν αὐτοῖς.*

11. *Καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· τί ποιήσομεν, καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα ἀφ' ἡμῶν; ὅτι ἡ θάλασσα ἐπορεύετο καὶ ἐξήγειρεν μᾶλλον κλύδωνα.*

12. *Καὶ εἶπεν Ἰωνᾶς πρὸς αὐτούς· ἄρατέ με, καὶ ἐμβάλετε εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα ἀφ' ὑμῶν· διότι ἔγνωκα ἐγώ, ὅτι δι' ἐμὲ ὁ κλύδων ὁ μέγας οὗτός ἐστιν ἐφ' ὑμᾶς.*

13. *Καὶ παρεβιάζοντο οἱ ἄνδρες τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς τὴν γῆν, καὶ οὐκ ἠδύναντο, ὅτι ἡ θάλασσα ἐπορεύετο, καὶ ἐξηγείρετο μᾶλλον ἐπ' αὐτούς.*

14. *Καὶ ἀνεβόησαν πρὸς Κύριον, καὶ εἶπον· μηδαμῶς Κύριε, μὴ ἀπολώμεθα ἕνεκεν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου τούτου, καὶ μὴ δῷς ἐφ' ἡμᾶς αἷμα δίκαιον, διότι σύ, ὃν τρόπον ἐβούλου, πεποίηκας.*

15. *Καὶ ἔλαβον τὸν Ἰωνᾶν, καὶ ἐνέβαλον αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἔστη ἡ θάλασσα ἐκ τοῦ σάλου αὐτῆς.*

16. *Καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἄνδρες φόβῳ μεγάλῳ τὸν Κύριον, καὶ ἔθυσαν θυσίαν τῷ Κυρίῳ, καὶ ηὔξαντο εὐχάς.*

ΚΕΦ. Β'. ΙΙ.

1. **Κ***αὶ προσέταξεν Κύριος κήτει μεγάλῳ καταπιεῖν τὸν Ἰωνᾶν· καὶ ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας.*

2. *Καὶ προσηύξατο Ἰωνᾶς πρὸς τὸν Θεὸν αὐτοῦ ἐκ τῆς κοιλίας τοῦ κήτους,*

3. *καὶ εἶπεν· ἐβόησα ἐν θλίψει μου πρὸς Κύριον τὸν Θεόν μου, καὶ εἰσήκουσέν μου· ἐκ κοιλίας ᾅδου κραυγῆς μου, ἤκουσας φωνῆς μου·*

4. *ἀπέῤῥιψάς με εἰς βάθη καρδίας θαλάσσης, καὶ ποταμοὶ ἐκύκλωσάν με· πάντες οἱ μετεωρισμοί σου καὶ τὰ κύματά σου ἐπ' ἐμὲ διῆλθ.*

5. *Κἀγὼ εἶπον· ἀπῶσμαι ἐξ ὀφθαλμῶν σου· ἆρα προσθήσω τοῦ ἐπιβλέψαι με πρὸς ναὸν τὸν ἅγιόν σου.*

6. *Περιεχύθη μοι ὕδωρ ἕως ψυχῆς μου, ἄβυσσος ἐκύκλωσέν με ἐσχάτη, ἔδυ ἡ κεφαλή μου εἰς σχισμὰς ὀρέων·*

7. *κατέβη εἰς γῆν, ἧς οἱ μοχλοὶ αὐτῆς κάτοχοι αἰώνιοι· καὶ ἀναβήτω ἐκ φθορᾶς ἡ ζωή μου πρὸς σέ, Κύριε ὁ Θεός μου.*

8. *Ἐν τῷ ἐκλείπειν ἐξ ἐμοῦ τὴν ψυχήν μου, τοῦ Κυρίου ἐμνήσθην, καὶ ἔλθοι πρὸς σὲ προσευχή μου πρὸς ναὸν τὸν ἅγιόν σου.*

9. *Φυλασσόμενοι μάταια καὶ ψευδῆ ἔλεον αὐτῶν ἐγκατέλειπον.*

10. *Ἐγὼ δὲ μετὰ φωνῆς αἰνέσεως καὶ ἐξομολογήσεως θύσω σοι, ὅσα ηὐξάμην ἀποδῶ σοι εἰς σωτήριά μου τῷ Κυρίῳ.*

11. *Καὶ προσέταξεν Κύριος τῷ κήτει, καὶ ἐξέβαλεν τὸν Ἰωνᾶν ἐπὶ τὴν ξηράν.*

Cap. II. v. 4. διῆλθ) διῆλθον. *v.* 9 ἔλεον) ἔλεος.

ΚΕΦ. Γ'. III.

1. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ἰωνᾶν ἐκ δευτέρου, λέγων·

2. ἀνάστηθι καὶ πορεύθητι εἰς Νινευὴ τὴν πόλιν τὴν μεγάλην, καὶ κήρυξον ἐν αὐτῇ κατὰ τὸ κήρυγμα τὸ ἔμπροσθεν, ὃ ἐγὼ ἐλάλησα πρὸς σέ.

3. Καὶ ἀνέστη Ἰωνᾶς, καὶ ἐπορεύθη εἰς Νινευὴ, καθὰ ἐλάλησεν αὐτῷ Κύριος· ἡ δὲ Νινευὴ ἦν πόλις μεγάλη τῷ Θεῷ, ὡσεὶ πορείαν ὁδοῦ ἡμέρας μιᾶς.

4. Καὶ ἐκήρυξεν, καὶ εἶπεν· ἔτι τρεῖς ἡμέραι, καὶ Νινευὴ καταστραφήσεται.

5. Καὶ ἐπίστευσαν οἱ ἄνδρες οἱ Νινευὴ τῷ Θεῷ, καὶ ἐκήρυξαν νηστείαν, καὶ ἐνεδύσατο σάκκους ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου αὐτῶν.

6. Καὶ ἤγγισεν ὁ λόγος πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Νινευή· καὶ ἐξανέστη ἀπὸ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ περιείλατο τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ περιεβάλετο σάκκον, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ σποδοῦ.

7. Καὶ ἐκηρύχθη, καὶ ἐῤῥέθη ἐν τῇ Νινευὴ παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ παρὰ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ, λεγόντων· οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ κτήνη, καὶ οἱ βόες, καὶ τὰ πρόβατα μὴ γευσάσθωσαν μηδὲν, μηδὲ νεμέσθωσαν, καὶ ὕδωρ μὴ πιέτωσαν.

8. Καὶ περιεβάλοντο σάκκους οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ κτήνη, καὶ ἀνεβόησαν πρὸς τὸν Θεὸν ἐκτενῶς. Καὶ ἀπέστρεψεν ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ ἀπὸ τῆς ἀδικίας τῆς ἐν χερσὶν αὐτῶν, λέγοντες·

9. τίς οἶδεν εἰ ἐπιστρέψει καὶ μετανοήσει καὶ παρακληθήσεται ὁ Θεὸς ἀποστρέψαι ἀπὸ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀπολώμεθα;

10. Καὶ ἴδεν ὁ Θεὸς τὰ ἔργα αὐτῶν, ὅτι ἀπέστρεψαν ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτῶν τῶν πονηρῶν· καὶ μετεποίησεν ὁ Θεὸς ἐπὶ τῇ κακία, ᾗ ἐλάλησεν τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐποίησεν.

ΚΕΦ. Δ'. III.

1. Καὶ ἐλυπήθη Ἰωνᾶς λύπην μεγάλην, καὶ συνεχύθη·

2. καὶ προσηύξατο πρὸς Κύριον, καὶ εἶπεν· ὢ δή· Κύριε, οὐχ οὗτοι οἱ λόγοι μου, ἔτι ὄντος ἐν τῇ γῇ μου; διὰ τοῦτο προέφθασα τοῦ φυγεῖν εἰς Θαρσεὶς, διότι ἔγνων, ὅτι σὺ ἐλεήμων εἶ, καὶ οἰκτίρμων, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος, καὶ μετανοῶν ἐπὶ κακίαις ἀνθρώπων.

3. Καὶ νῦν, δέσποτα Κύριε, λάβε τὴν ψυχήν μου ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι καλόν μοι τὸ ἀποθανεῖν μᾶλλον ἢ ζῆν με.

4. Καὶ εἶπεν Κύριος πρὸς Ἰωνᾶν· εἰ σφόδρα λελύπησαι σύ;

5. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνᾶς ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκάθισεν ἀπέναντι Ἱεριχὼ, καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ἐκεῖ σκηνὴν, καὶ ἐκάθητο ὑποκάτω αὐτῇ ἐν σκιᾷ, ἕως οὗ ἀπίδῃ τί ἔσται τῇ πόλει.

6. Καὶ προσέταξεν Κύριος ὁ Θεὸς κολοκύνθῃ, καὶ ἀνέβη ὑπὲρ κεφαλῆς Ἰωνᾶ, τοῦ εἶναι σκιὰν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ,

---

Cap. III. v. 3. post ὡσεὶ πορείαν ὁδοῦ *nonnulla omissa sunt, quod etiam in margine indicatur.* 10. μετεποίησεν) μετενόησεν. *Cap. IV. v.* 5. αὐτῇ) αὐτῆς.

τοῦ σκιάζειν αὐτῷ ἀπὸ τῶν κακῶν αὐτοῦ· καὶ ἐχάρη Ἰωνᾶς ἐπὶ τῇ κολοκύνθῃ χαρὰν μεγάλην.

7. Καὶ προσέταξεν ὁ Θεὸς σκώληκι ἑωθινῇ τῇ ἐπαύριον, καὶ ἐπάταξεν τὴν κολόκυνθαν, καὶ ἀπεξηράνθη.

8. Καὶ ἐγένετο ἅμα τὸ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον, καὶ προσέταξεν ὁ Θεὸς πνεύματι καύσωνος συγκαίοντι, καὶ ἐπάταξεν ὁ ἥλιος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἰωνᾶ· καὶ ὠλιγοψύχη, καὶ εἶπεν· καλόν μοι τὸ ἀποθανεῖν μᾶλλον ἢ ζῆν με.

9. Καὶ εἶπεν Κύριος ὁ Θεὸς πρὸς Ἰωνᾶν· εἰ σφόδρα λελύπησαι ἐπὶ τῇ κολοκύνθῃ; Καὶ εἶπεν· σφόδρα λελύπημαι ἐγὼ ἕως θανάτου.

10. Καὶ εἶπεν Κύριος· σὺ μὲν ἐφείσω ὑπὲρ τῆς κολοκύνθης, ὑπὲρ ἧς οὐκ ἐκακοπάθησας ἐπ' αὐτῇ οὐδὲ ἐξέθρεψας αὐτήν, ἣ ἐγεννήθη ὑπὸ νύκτα, καὶ ὑπὸ νύκτα ἀπώλετο·

11. ἐγὼ δὲ οὐ φείσομαι ὑπὲρ Νινευὴ τῆς πόλεως τῆς μεγάλης, ἐν ᾗ κατοικοῦσιν πλείους ἢ δώδεκα μυριάδες ἀνθρώπων, οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν δεξιὰν αὐτῶν ἢ ἀριστερὰν αὐτῶν, καὶ κτήνη πολλά;

Μ Ι Χ Α Ι Ο Υ.

Κ Ε Φ. Δ'. IV.

(IV. 2. 3. 5. VI. 1. — 8.)

2. Τάδε λέγει Κύριος· ἐκ Σιὼν ἐξελεύσεται νόμος, καὶ λόγος Κυρίου ἐξ Ἱερουσαλήμ,

3. καὶ κρινεῖ ἀναμέσον λαῶν πολλῶν, καὶ ἐλέγξει ἔθνη ἰσχυρὰ ἕως εἰς μακράν....

5. ὅτι πάντες οἱ λαοὶ πορεύσονται ἕκαστος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, ἡμεῖς δὲ πορευσόμεθα ἐν ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα.

* Κ Ε Φ. Δ' V.

(V. 2. — 4.)

2. .... τοῦ εἶναι εἰς ἄρχοντα ἐν τῷ Ἰσραήλ, καὶ ἔξοδοι αὐτοῦ ἀπ' ἀρχῆς ἐξ ἡμερῶν αἰῶνος.

3. Διὰ τοῦτο δώσει αὐτοὺς ἕως καιροῦ τικτούσης, καὶ οἱ ἐπίλοιποι τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ ἐπιστρέψουσιν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ.

4. Καὶ στήσεται καὶ ὄψεται, καὶ ποιμανεῖ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν ἰσχύϊ Κύριος, καὶ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ ὀνόματος Κυρίου τοῦ Θεοῦ αὐτῶν ὑπάρξουσιν· διότι νῦν μεγαλυνθήσεται ἕως ἄκρων τῆς γῆς.

---

* *quae e Cap. V. hic inserta sunt, fragmentum alius lectionis constituunt.*

ΚΕΦ. ϛ'. VI.

1. 2. Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· ἀκούσατε βουνοὶ καὶ αἱ φάραγγες καὶ θεμέλια τῆς γῆς, ὅτι κρίσις τῷ Κυρίῳ πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ· διελεγχθήσεται γὰρ μετὰ τοῦ Ἰσραὴλ, λέγων·

3. λαός μου, τί ἐποίησά σοι, ἢ τί ἐλύπησά σοι, ἢ τί παρηνώχλησά σοι; ἀποκρίθητί μοι.

4. Διότι ἀνήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐξ οἴκου δουλείας ἐλυτρωσάμην σε, καὶ ἐξαπέστειλα πρὸ προσώπου σου τὸν Μωσῆ, καὶ τὸν Ἀαρών.

5. Λαός μου μνήσθητι, ὅτι ἐβουλεύσαντο κατὰ σοῦ οἱ ὑπενάντιοι.

8. Τί ἀνηγγέλη σοι, ἀπήγγειλα γάρ σοι ἄνθρωπε, τί καλόν; καὶ τί Κύριος ἐκζητεῖ παρὰ σοῦ, ἀλλ' ἢ τοῦ ποιεῖν κρῖμα καὶ ἔλεον, καὶ ἕτοιμον εἶναι τοῦ πορεύεσθαί σε ὀπίσω Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, διότι ἐν ἰσχὺϊ μεγαλυνθήσεται Κύριος, καὶ ποιμανεῖ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ ἕως ἄκρων τῆς γῆς,

---

Cap. VI. v. 8. verba διότι ἐν ἰσχὺϊ κ. τ. λ. *addita sunt e Cap. V. v. 4.*

Σ Ο Φ Ο Ν Ι Ο Υ.

ΚΕΦ. Γ'. III.

(III. 8. — 15.)

8. Τάδε λέγει Κύριος· ὑπομεινομεν εἰς ἡμέραν ἀναστάσεώς μου εἰς μαρτύριον·

9. ὅτι τότε μεταστρέψω ἐπὶ λαοὺς γλῶσσαν εἰς γενεὰς αὐτῶν, τοῦ ἐπικαλεῖσθαι πάντας τὸ ὄνομα Κυρίου, τοῦ δουλεύειν αὐτῷ ὑπὸ ζυγὸν ἕνα.

10. Ἐκ περάτων ποταμῶν ἐκθειοπίας προσδέξομαι τοὺς ἱκετεύοντάς με μετὰ τῶν διεσπαρμένων οἴσουσιν θυσίας μοι.

11. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ οὐ μὴ καταισχυνθῇς ἐκ πάντων τῶν ἐπιτηδευμάτων σου, ὧν ἠσέβησας εἰς ἐμέ·

12. Καὶ ὑπολείψομαι ἐν σοὶ λαὸν πραὸν καὶ ταπεινὸν, καὶ εὐλαβηθήσονται ἀπὸ τοῦ ὀνόματος Κυρίου

13. οἱ κατάλοιποι τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ποιήσουσιν ἀδικίαν, καὶ οὐ λαλήσουσιν μάταια, καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν γλῶσσα δολία· διότι αὐτοὶ νεμήσονται καὶ κοιτασθήσονται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς.

Cap. III. v. 8. ὑπομεινομεν) ὑπόμεινόν με. *v. 10.* ἐκθειοπίας) Αἰθιοπίας. *v. 12.* πραὸν) πραΰν.

14. Χαῖρε σφόδρα, θύγατερ Σιὼν, κήρυσσε, θύγατερ Ἱερουσαλὴμ, εὐφραίνου, καὶ κατατέρπου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, θύγατερ Ἱερουσαλὴμ·

15. περιεῖλεν Κύριος τὰ ἀδικήματά σου, λελύτρωταί σε ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν σου· βασιλεύσει Κύριος ἐν μέσῳ σου, οὐκ ὄψῃ κακὰ οὐκέτι.

(III. 14. — 19.)

14. Τάδε λέγει Κύριος· χαῖρε σφόδρα, θύγατερ Σιὼν, κήρυσσε, θύγατερ Ἱερουσαλὴμ, εὐφραίνου, καὶ κατατέρπου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, θύγατερ Ἱερουσαλὴμ·

15. περιεῖλε Κύριος τὰ ἀδικήματά σου, λελύτρωταί σε ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν σου· βασιλεύσει Κύριος ἐν μέσῳ σου, οὐκ ὄψῃ κακὰ οὐκέτι.

16. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐρεῖ Κύριος τὴν Ἱερουσαλήμ. θάρσει Σιὼν, μὴ παρείσθωσαν αἱ χεῖρές σου.

17. Κύριος ὁ Θεός σου ἐν σοὶ, δυνατὸς σώσει σε· ἐπάξει ἐπὶ σὲ εὐφροσύνην, καὶ καινιεῖ σε ἐν τῇ ἀγαπήσει αὐτοῦ, καὶ εὐφρανθήσεται ἐπὶ σοὶ ἐν τέρψει, ὡς ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς.

18. Καὶ συνάξει τοὺς συντετριμμένους· οὐαὶ τίς ἔλαβεν ἐπ' αὐτῇ ὀνειδισμόν;

19. Ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ ἐν σοὶ ἕνεκεν ἐμοῦ, λέγει Κύριος, ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ σώσει τὴν ἐκπεπιεσμένην, καὶ τὴν ἀπωσμένην εἰσδέξομαι, καὶ θήσομαι αὐτοὺς εἰς καύχημα.

Cap. III. v. 16. τὴν) τῇ.

ΖΑΧΑΡΙΟΥ.

ΚΕΦ. ΙΔ'. XIV

(XIV. 4. — 11.)

4. Τάδε λέγει Κύριος· ἰδοὺ ἡμέρα Κυρίου ἔρχεται, καὶ στήσονται οἱ πόδες αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τὸ κατέναντι Ἱερουσαλὴμ ἐξ ἀνατολῶν ἡλίου.

8. Καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελεύσεται ὕδωρ ζῶν ἐξ Ἱερουσαλὴμ, τὸ ἥμισυ αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν πρώτην, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐσχάτην· ἐν θέρει καὶ ἐν ἔαρι ἔσται οὕτως.

9. Καὶ ἔσται Κύριος εἰς βασιλέα ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν· ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται Κύριος εἷς, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἕν.

10. Κυκλοῦν πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ τὴν ἔρημον ἀπὸ Γαβαὰ ἕως Ῥεμμὼν κατὰ νότον Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὑψωθήσεται καὶ ἐπὶ τοῦ τόπου μενεῖ, ἀπὸ τῆς πύλης Βενιαμεὶν ἕως τοῦ τόπου τῆς πύλης τῆς πρώτης, ἕως τῆς πύλης τῶν γωνιῶν, καὶ ἕως τοῦ πύργου Ἀναμεὴλ, καὶ ἕως τῶν ὑποληνίων τοῦ βαλέως·

11. καὶ κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ, καὶ ἀνάθεμα οὐκ ἔσται ἔτι, καὶ κατοικήσει Ἱερουσαλὴμ πεποιθότως.

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ.

ΚΕΦ. Α'. Ι.

(Ι. 1. — 17.)

1. Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ Δαυΐδ, υἱοῦ Ἀβραάμ.

2. Ἀβραὰμ ἐγέννησεν τὸν Ἰσαάκ· Ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰακώβ. Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ.

3. Ἰούδας δὲ ἐγέννησεν τὸν Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς Θάμαρ. Φαρὲς δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐσρώμ. Ἐσρὼμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀράμ.

4. Ἀρὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀμιναδάβ. Ἀμιναδὰβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ναασσών. Ναασσὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν Σαλμών.

5. Σαλμὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν Βοὸζ ἐκ τῆς Ῥαχάβ. Βοὸζ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ὠβὴδ ἐκ τῆς Ῥούθ. Ὠβὴδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεσσαί.

6. Ἰεσσαὶ δὲ ἐγέννησεν τὸν Δαυΐδ τὸν βασιλέα. Δαυΐδ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγέννησεν τὸν Σολομῶνα ἐκ τῆς τοῦ Οὐρίου.

7. Σολομὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν Ῥοβοάμ. Ῥοβοὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀβιά. Ἀβιὰ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀσά.

8. Ἀσὰ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσαφάτ. Ἰωσαφὰτ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωράμ. Ἰωρὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ὀζίαν.

9. Ὀζίας δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωάθαμ. Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἄχαζ. Ἄχαζ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐζεκίαν.

10. Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησεν τὸν Μανασσῆ. Μανασσῆς δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀμών. Ἀμὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσίαν.

11. Ἰωσίας δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς μετοικησίας Βαβυλῶνος.

12. Μετὰ δὲ τὴν μετοικησίαν Βαβυλῶνος, Ἰεχονίας ἐγέννησεν τὸν Σαλαθιήλ. Σαλαθιὴλ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ζοροβάβελ.

13. Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀβιούδ. Ἀβιοὺδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλιακείμ. Ἐλιακεὶμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀζώρ.

14. Ἀζὼρ δὲ ἐγέννησεν τὸν Σαδώκ. Σαδὼκ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀχείμ. Ἀχεὶμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλιούδ.

15. Ἐλιοὺδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλεάζαρ. Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ματθάν. Ματθὰν δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰακώβ.

16. Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσὴφ τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Χριστός.

17. Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως Δαυΐδ, γενεαὶ δεκατέσσαρες· ἀπὸ Δαυΐδ ἕως τῆς μετοικησίας Βαβυλῶνος, γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ τῆς μετοικησίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ, γενεαὶ δεκατέσσαρες.

(Ι. 18. — 25.)

18. Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν. Μνηστευθείσης γὰρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτούς, εὑρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ πνεύματος ἁγίου.

19. Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν καὶ μὴ θέλων αὐτὴν παραδειγματίσαι ἐβουλήθη λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν.

Cap. I. v. 5. Ἰσσαί) Ἰεσσαί. *v.* 8. μετοικησίας) μετοικεσίας.

20. *Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος, ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου ἐφάνη αὐτῷ κατ' ὄναρ, λέγων· Ἰωσὴφ, υἱὸς Δαυῒδ, μὴ φοβηθῇς παραλαβεῖν Μαριὰμ τὴν γυναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ πνεύματός ἐστιν ἁγίου·*

21. *τέξεται δὲ υἱὸν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν.*

22. *Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος·*

23. *Ἰδοὺ, ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει, καὶ τέξεται υἱὸν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ· ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον, μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός.*

24. *Διεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος Κυρίου· καὶ παρέλαβεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,*

25. *καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὴν ἕως ἔτεκεν τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.*

ΚΕΦ. Β'. II.

(II. 1. — 14.)

1. *Τοῦ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, ἐν ἡμέρας Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ἰδοὺ, μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα, λέγοντες·*

2. *Ποῦ ἐστιν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ἴδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ.*

3. *Ἀκούσας δὲ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς ἐταράχθη, καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα μετ' αὐτοῦ·*

4. *καὶ συναγαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς, καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ, ἐπυνθάνετο παρὰ αὐτῶν, ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται.*

5. *Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας· οὕτως γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου·*

6. *Καὶ σὺ Βηθλεὲμ, γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου, τὸν Ἰσραήλ.*

7. *Τότε Ἡρώδης λάθρα καλέσας τοὺς μάγους, ἠκρίβωσε παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος·*

8. *καὶ πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεὲμ, εἶπεν· πορευθέντες, ἀκριβῶς ἐξετάσατε περὶ τοῦ παιδίου ἐπὰν δὲ εὕρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως κἀγὼ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ.*

9. *Οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως, ἐπορεύθησαν· καὶ ἰδοὺ, ὁ ἀστὴρ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προῆγεν αὐτοὺς, ἕως ἐλθὼν ἔστη ἐπάνω οὗ ἦν τὸ παιδίον.*

10. *Ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα, ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα·*

11. *καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν, εἶδον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ· καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ· καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν, καὶ λίβανον, καὶ σμύρναν.*

12. *Καὶ χρηματισθέντες κατ' ὄναρ, μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώδην, δι' ἄλλη ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν.*

Cap. II. v. 1. ἡμέρας) ἡμέραις. *v.* 4. παρὰ αὐτῶν) παρ' αὐτῶν. *v.* 12. ἄλλη) ἄλλης.

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ.

ΚΕΦ. Ε'. V.

(V. 24. — 34.)

24. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ὄχλοι πολλοὶ, καὶ συνέθλιβον αὐτόν.

25. Καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ἔτη δώδεκα,

26. καὶ πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν, καὶ δαπανήσασα τὰ παρ' αὐτῆς πάντα, καὶ ˈμηδ ηλεθει ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα·

27. ἀκούσασα περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ ὄπισθεν, ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ.

28. Ἔλεγεν γάρ· ὅτι κἂν τῶν ἱματίων αὐτοῦ ἅψωμαι, σωθήσομαι.

29. Καὶ εὐθέως ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς· καὶ ἔγνω τῷ σώματι, ὅτι ἰάθη ἀπὸ τῆς μάστιγος.

30. Καὶ εὐθέως ἐπιγνοὺς ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ δύναμιν ἐξελθοῦσαν, ἐπιστραφεὶς ἐν τῷ ὄχλῳ, ἔλεγεν· τίς μου ἥψατο τῶν ἱματίων;

31. Καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλίβοντά σε· καὶ λέγεις· τίς μου ἥψατο;

32. Καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν.

33. Ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα, εἰδυῖα ὃ γέγονεν ἐπ' αὐτῇ, ἦλθεν καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν.

34. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε· ὕπαγε εἰς εἰρήνη.

Cap. V. v. 26. μηδ ηλεθει) μηδὲν ὠφεληθεῖσα. *Scil. membrana h. l. lacera est. v.* 34. εἰς εἰρήνη) εἰς εἰρήνην.

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ.

ΚΕΦ. Β'. II.

(II. 1. — 20.)

1. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐξῆλθεν δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου, ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην.

2. Αὕτη ἡ ἀπογραφὴ πρώτη ἐγένετο ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηνίου.

3. Καὶ ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν.

4. Ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσὴφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ἐκ πόλεως Ναζαρὲθ, εἰς τὴν Ἰουδαίαν, εἰς πόλιν Δαυΐδ, ἥτις καλεῖται Βηθλεὲμ, διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαυΐδ,

5. ἀπογράψασθαι σὺν Μαριὰμ τῇ μεμνηστευμένῃ αὐτῷ γυναικὶ, οὔσῃ ἐγκύῳ.

6. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ, ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν.

7. Καὶ ἔτεκεν τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν, καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν τῇ φάτνῃ· διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι.

8. Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυλοῦντες, καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποίμνη αὐτῶν.

9. Καὶ ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη αὐτοῖς, καὶ δόξα Κυρίου περιέλαμψεν αὐτούς· καὶ ἐφοβήθησαν Φόβον μέγαν.

10. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγγελος· μὴ φοβεῖσθε, ἰδοὺ γὰρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἥτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ·

11. ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτὴρ, ὅς ἐστι Χριστὸς Κύριος, ἐν πόλει Δαυΐδ.

12. Καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον· εὑρήσετε βρέφος ἐσπαργανωμένον κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ.

13. Καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος στρατιᾶς οὐρανίου, αἰνούντων τὸν Θεὸν, καὶ λεγόντων·

14. δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη· ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.

15. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ποιμένες εἶπον πρὸς ἀλλήλους· διέλθωμεν δὴ ἕως Βηθλεὲμ, καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονὸς, ὃ ὁ Κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν.

16. Καὶ ἦλθον σπεύσαντες, καὶ ἀνεῦρον τήν τε Μαριὰμ καὶ τὸν Ἰωσὴφ, καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ.

17. Ἰδόντες τε, διεγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τούτου.

18. Καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς αὐτούς.

19. Ἡ δὲ Μαριὰμ πάντα συνετήρει τὰ ῥήματα ταῦτα συμβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.

20. Καὶ ὑπέστρεψαν οἱ ποιμένες, δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν Θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον, καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτούς.

ΚΕΦ. ς'. VI.

(VI. 17. — 23.)

17. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἔστη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ· καὶ ὄχλος μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας, καὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ τῆς παραλίου Τύρου καὶ Σιδῶνος, οἳ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ, καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν·

18. καὶ οἱ ὀχλοίμενοι ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων· καὶ ἐθεραπεύοντο.

19. Καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτει ἅπτεσθαι αὐτοῦ· ὅτι δύναμις παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο, καὶ ἰᾶτο πάντας.

20. Καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἔλεγεν· μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι; ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

21. Μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν· ὅτι χορτασθήσονται. Μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν· ὅτι γελάσετε.

Cap. II. v. 8 ποίμνη) ποίμνην. *Cap. VI. v.* 18. ὀχλοίμενοι ὀχλούμενοι.

22. *Μακάριοί ἐστε, ὅταν μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμῶν, καὶ ὀνειδίσωσιν, καὶ ἐκβάλωσιν τὸ τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονηρὸν, ἕνεκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.*

23. *Χάρητε ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε! ἰδοὺ γὰρ, ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ.*

Cap. VI. v. 22. ὑμῶν) ὑμᾶς. *ib.* τὸ *semel redundat.*

* ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΠΕΤΡΟΥ.

ΚΕΦ. Α. I.

(I. 3. — 9.)

3. *Ἀγαπητοὶ, εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζῶσαν δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν,*

4. *εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον καὶ ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον, τετηρημένην ἐν τοῖς οὐρανοῖς εἰς ὑμᾶς,*

5. *τοὺς ἐν δυνάμει Θεοῦ φρουρουμένους διὰ πίστεως, εἰς σωτηρίαν ἑτοίμην ἀποκαλυφθῆναι ἐν καιρῷ ἐσχάτῳ·*

6. *ἐν ᾧ ἀγαλλιᾶσθε, ὀλίγον ἄρτι εἰ δέον ἐστὶν λυπηθέντας ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς,*

7. *ἵνα τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως πολὺ τιμιώτερον χρυσίου τοῦ ἀπολλυμένου, εὑρεθῇ εἰς ἔπαινον καὶ δόξαν καὶ τιμὴν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ·*

8. *ὃν οὐκ εἰδότες ἀγαπᾶτε, εἰς ὃν ἄρτι μὴ ὁρῶντες, ἀγαπᾶτε, πιστεύοντες δὲ ἀγαλλιᾶσθε χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ καὶ δεδοξασμένῃ,*

9. *κομιζόμενοι τὸ ἔλεος τῆς πίστεως ὑμῶν, σωτηρίαν ψυχῶν.*

(I. 13. — 19.)

13. *Ἀγαπητοὶ, ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσφύας τῆς διανοίας ἡμῶν νήφοντες, τελείως ἐλπίσατε ἐπὶ τὴν δεδωμένην ὑμῖν χάριν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ.*

14. *Ὡς τέκνα ὑπακοῆς, μὴ συσχηματιζόμενοι ταῖς πρότερον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν ἐπιθυμίαις,*

15. *ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον, καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γεννηθῆτε·*

16. *διότι γέγραπται· ἅγιοι γίνεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι.*

17. *Καὶ εἰ πατέρα ἐπικαλεῖσθε τὸν ἀπροσωπολήπτως κρίνοντα κατὰ τὸ ἑκάστου ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν τῆς παροικίας ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε·*

18. *εἰδότες, ὅτι οὐ φθαρτοῖς ἠγοράσθητε ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ, καὶ ἐλυτρώθητε*

---

* *Est epistola prima Petri. Cap.* 1, *v.* 15. γεννηθῆτε) γηνήθητε.

ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου,

19. ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου Χριστοῦ.

Κ Ε Φ. Β'. ΙΙ.

(ΙΙ. 11. — 24.)

11. Ἀγαπητοί, παρακαλῶ ὑμᾶς ὡς παροίκους καὶ παρεπιδήμους, ἀπέχεσθαι τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵτινες στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς·

12. καὶ τὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἔχοντες καλήν· ἵνα ἐν ᾧ καταλαλῶσιν ὑμᾶς ὡς κακοποιῶν, ἐκ τῶν καλῶν ἐποπτεύσαντες, δοξάζωσιν τὸν Θεὸν ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς.

13. Ὑποτάγητε οὖν πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει διὰ τὸν Κύριον· εἶτα βασιλεῖ ὡς ὑπερέχοντι·

14. εἴτε ἡγεμόσιν ὡς δι' αὐτοῦ πεμπομένους εἰς ἐκδίκησιν κακοποιῶν, ἔπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν·

15. ὅτι οὕτως ἐστὶν τὸ θέλημα τού Θεοῦ, ἀγαθοποιοῦντας φιμοῦν τὴν τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων ἀγνωσίαν·

16. ὡς ἐλεύθεροι, καὶ μὴ ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ' ὡς Θεοῦ δοῦλοι.

17. Πάντας τιμήσατε· τὴν ἀδελφότητα ἀγαπᾶτε· τὸν Θεὸν φοβεῖσθε· τὸν βασιλέα τιμᾶτε.

18. Οἱ οἰκέται, ὑποτασσόμενοι ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς δεσπόταις, οὐ μόνον τοῖς ἀγαθοῖς καὶ τοῖς ἐπιεικέσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς σκολιοῖς.

19. Τοῦτο γὰρ χάρις, εἰ διὰ συνείδησιν Θεοῦ ὑποφέρει τις λύπας, πάσχων ἀδίκως.

20. Ποῖον γὰρ κλέος, εἰ ἁμαρτάνοντες καὶ κολαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε; ἀλλ' εἰ ἀγαθοποιοῦντες καὶ πάσχοντες ὑπομενεῖτε, τοῦτο γὰρ χάρις παρὰ τῷ Θεῷ.

21. Εἰς τοῦτο γὰρ ἐκλήθητε· ὅτι καὶ Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν, ὑμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμὸν, ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ·

22. ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ·

23. ὃς λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει, πάσχων οὐκ ἠπείλει, παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως·

24. ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι, τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν.

Cap. II. v. 12. καταλαλῶσιν) καταλαλοῦσιν. *ib. post* καλῶν *des.* ἔργων. *v.* 13. εἶτα) εἴτε. *v.* 14. πεμπομένους) πεμπομένοις.

*ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ.

ΚΕΦ. Γ'. III.

(III. 21. — 24. IV. 1. — 6.)

21. Ἀγαπητοὶ, ἐὰν ἡ καρδία ἡμῶν μὴ καταγινώσκῃ ἡμῶν, παῤῥησίαν ἔχομεν πρὸς τὸν Θεὸν,

22. καὶ ὃ ἐὰν αἰτῶμεν, λαμβάνομεν παρ' αὐτοῦ, ὅτι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηροῦμεν, καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιοῦμεν.

23. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ, ἵνα πιστεύσωμεν τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, καθὼς ἔδωκεν ἐντολὴν ἡμῖν.

24. Καὶ ὁ τηρῶν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ἐν αὐτῷ μένει· καὶ αὐτὸς ἐν αὐτῷ· καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν, ὅτι μένει ἐν ἡμῖν, ἐκ τοῦ πνεύματος, οὗ ἡμῖν ἔδωκεν.

ΚΕΦ. Δ'. IV.

1. Ἀγαπητοὶ μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε, ἀλλὰ δοκιμάζετε τὰ πνεύματα, εἰ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστιν· ὅτι πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν κόσμον.

2. Ἐν τούτῳ γινώσκεται τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ· πᾶν πνεῦμα ὃ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστιν.

3. Καὶ πᾶν πνεῦμα ὃ μὴ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔστιν· καὶ τοῦτό ἐστιν τὸ τοῦ ἀντιχρίστου, ὃ ἀκηκόατε ὅτι ἔρχεται, καὶ νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἤδη.

4. Ὑμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστε, τεκνία, νενικήκατε αὐτούς· ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ ἐν ὑμῖν, ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ.

5. Αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμου εἰσί· διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ κόσμου λαλοῦσι, καὶ ὁ κόσμος αὐτῶν ἀκούει.

6. Ἡμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐσμεν· ὁ γινώσκων τὸν Θεὸν, ἀκούει ἡμῶν· ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ Θεοῦ, οὐκ ἀκούει ἡμῶν.

(IV. 11. — 16.)

11. Ἀγαπητοὶ, εἰ οὕτως ὁ Θεὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀλλήλους ἀγαπᾷν.

12. Θεὸν οὐδεὶς πώποτε τεθέαται· ἐὰν ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν μένει, καὶ ἡ ἀγάπη αὐτοῦ τετελειωμένη ἐστὶν ἐν ἡμῖν.

13. Ἐν τούτῳ γινώσκομεν, ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν, καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν, ὅτι ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν ἡμῖν.

14. Καὶ ἡμεῖς τεθεάμεθα καὶ μαρτυροῦμεν, ὅτι ὁ πατὴρ ἀπέσταλκε τὸν υἱὸν σωτῆρα τοῦ κόσμου.

15. Ὃς ἂν ὁμολογήσῃ, ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ μένει, καὶ αὐτὸς ἐν τῷ Θεῷ.

16. Καὶ ἡμεῖς ἐγνώκαμεν καὶ πεπιστεύκαμεν τὴν ἀγάπην, ἣν ἔχει ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν.

---

* *Est epistola prima Joannis.*

Cap. III. v. 3. ante τοῦ Θεοῦ. *omissum est* ἐκ.

Ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶν, καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἐν τῷ Θεῷ μένει, καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ.

(IV. 20. — V. 5.)

20. Ἀγαπητοὶ, ἐὰν τὶς εἴπῃ· ὅτι ἀγαπῶ τὸν Θεὸν, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῇ, ψεύστης ἐστίν. Ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ὃν ἑώρακεν, τὸν Θεὸν ὃν οὐχ ἑώρακεν, πῶς δύναται ἀγαπᾷν;

21. Καὶ ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔχομεν ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα ὁ ἀγαπῶν τὸν Θεὸν, ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

ΚΕΦ. Ε'. V.

1. Πᾶς ὁ πιστεύων, ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ Χριστὸς, ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται· καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν γεννήσαντα, ἀγαπᾷ καὶ τὸν γεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ.

2. Ἐν τούτῳ γινώσκομεν, ὅτι ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ, ὅταν τὸν Θεὸν ἀγαπῶμεν καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηροῦμεν,

3. καὶ αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ βαρεῖαι οὐκ εἰσίν.

4. Ὅτι πᾶν τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Θεοῦ, νικᾷ τὸν κόσμον· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν.

5. Τίς ἐστιν ὁ νικῶν τὸ κόσμον, εἰ μὴ ὁ πιστεύων, ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ;

Cap. V. v. 2. τηροῦμεν] τηρῶμεν. *v.* 3. *initio versus nonnulla omissa sunt, quod etiam in margine notatum est.*

COLLATIO
CODICIS SANCTI SIMEONIS
CUM
EDITIONE COMPLUTENSI NECNON COD. VATICANO ET COD. ALEXANDRINO.

GENESIS. I. II.

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
I.				
6.	*ὕδατος* (in fine)	add. *καὶ ἐγένετο οὕτως*		item
7.	*στερεώματος* (in fine)	add. *καὶ ἐγένετο οὕτως*		— *
9.	*καὶ ὀφθήτω – αὐτοῦ* *	om.	item	
11.	*κατὰ γένος* (à fine)	*καθ' ὁμοιότητα*		*κατὰ γέν. εἰς ὁμοιότ.*
14.	*ὥστε φαίνειν*	*εἰς φαῦσιν*	—	item
22.	*ἐν ταῖς θαλ.*	praem. *τὰ*		
24.	*κατὰ γέν. αὐτῶν*	om. *αὐτῶν*	—	—
25.	*κατὰ γέν.* (ab initio)	add. *αὐτῶν*		
	ib. *καὶ τὰ κτήνη*	om.		
26.	*πάντων τῆς γῆς*	*πασῆς τῆς γῆς*	—	—
29.	*τῆς γῆς*	praem. *πάσης*	—	—
II.				
2.	*ἐν τῇ ἡμέρα τῇ ἑβδ.*	om. *ἐν*	—	—
3.	*ἔργων αὐτοὺ*	om. *αὐτοῦ*		
	ib. *ποιεῖν*	*ποιῆσαι*	—	—
5.	*πρὸ τοῦ γενέσθ. – ἀγροῦ*	om.		
	ib. *Κύριος*	om.	—	

* *Cap. I. v 9. lectionum solito longiorum nonnisi initium et finem indicavi, ubi ut textus ipsi consulantur rogo.*

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
8.	Κύριος	om.	—	
12.	καὶ τὸ χρυσ.	τὸ δὲ χρυσ.	—	—
	ib. ἐκεῖ	praem. καὶ	—	—
17.	φάγητε	φάγεσϑε		φάγησϑε
19.	ὃ ἂν ἐκάλ.	ὃ ἐὰν ἐκάλ.	—	item
IV.				
14.	καὶ ἐκβάλῃς	καὶ εἰ ἐκβάλλεις	εἰ ἐκβ.	εἰ ἐκβ. *
15.	εἶπεν αὐτῷ	om. αὐτῷ		
18.	Μαιὴλ	Μαλελεήλ	item.	
19.	αὐτῷ	ἑαυτῷ	—	item
20.	πατὴρ	praem. articul.		—
21.	τῷ ἀδελφῷ	τοῦ ἀδελφοῦ		
23.	ταῖς γυναιξ. αὐτοῦ	ταῖς ἑαυτοῦ γυναιξ.	—	—
	ib. μου τῆς φωνῆς	τῆς φωνῆς μου		
24.	Καῒν	praem. ἐκ	—	—
V.				
2.	καὶ ηὐλόγ. αὐτοὺς	om.		
24.	μετατέϑεικεν	μετετέϑηκεν	μετέϑηκεν	ut leg. C. V.
VI.				
1.	ἡνίκα	om.		
2.	εἰδότες	ἰδόντες	item	item
4.	οἱ υἱοὶ	om. articul.		
	ib. ἐγέννησαν	ἐγεννῶσαν	—	—
7.	αὐτόν	αὐτούς	—	—
9.	τῷ Θεῷ εὐηρέστησε Νῶε	om.		
17.	ἐπάξω	ἐπάγω	—	—
18.	μετὰ σοῦ	om.		
20.	γένος αὐτῶν	om. αὐτῶν		
21.	ἔσται	ἔσονται		
VII.				
2.	ἑπτὰ ἑπτὰ	ἑπτὰ		
	ib. καὶ ἀπὸ (à fine)	ἀπὸ δὲ	—	—
3.	πετεινῶν τοῦ οὐρ.	add. τῶν καϑαρῶν		—
	ib. ἄρσεν καὶ ϑῆλυ	add. καὶ ἀπὸ τῶν πετ. – ϑῆλυ	add. καὶ ἀπὸ πάντων τῶν πετ. – ϑῆλυ	ut leg. C. V.
4.	ἐπὶ τῆς γῆς	ἐπὶ τὴν γῆν	item	item

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
8.	καὶ ἀπὸ τῶν κτην. – πετεινῶν	καὶ ἀπὸ τῶν πετ. – καθ.	membra intermedia transp.	ut leg. E. C. nisi quod initio leg. καὶ ἀπὸ πάντων τῶν πετ.
9.	Κύριος	om.	item	item
12.	ὑετὸς	praem. articul.	—	—
13.	οἱ υἱοὶ Νῶε	om. articul.		—
	ib. αἱ τρεῖς γυν.	om. articul.		
	ib. μετ' αὐτῶν	μετ' αὐτοῦ	—	—
14.	τὰ κτήνη τῆς γῆς	om. τῆς γῆς	—	—
	ib καὶ πᾶν ὄρνεον πετ.-γένος	transp., et pro πετεινὸν leg. πτερωτὸν		
15.	ἐν ᾗ	ἐν ᾧ	item	item
16.	εἰς τὴν κιβωτὸν	om.	—	—
17.	τεσσαράκ. νύκτας	add. ἐπὶ τῆς γῆς	—	—
18.	ἐπληθύνθη	ἐπληθύνετο	—	—
	ib. ἐπεφέρετο	ἐπαίρετο		
19.	σφόδρα σφοδρῶς	om. σφοδρῶς		
23.	ἐξήλειψε	ἐξήλειφθη		
	ib. ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς	ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς		—
VIII.				
1.	ἀνεμνήσθη	ἐμνήσθη		—
	ib. τῶν ἑρπόντων	om.		
	ib. εἰς τὴν κιβωτόν.	ἐν τῇ κιβωτῷ	—	—
	ib. ἐπὶ τῆς γῆς	ἐπὶ τὴν γῆν		
2.	οἱ καταράκ. τοῦ οὐρ.	add. καὶ συνεσχέθε ὁ ὑετὸς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ		—
5.	τὸ ὕδωρ	τὸ δὲ ὕδωρ	—	—
6.	τὴν θυρίδα	τὴν θύραν		
9.	μὴ εὑροῦσα	οὐχ εὑροῦσα	—	—
11.	ἡ περιστερὰ	add. πρὸς ἑσπέραν	add. τὸ πρὸς ἑσπ.	ut leg. C. V.
12.	ἑπτὰ ἡμέρας	add. ἑτέρας	item	item
13.	τοῦ πρώτου μηνὸς	add. μιᾷ τοῦ μηνὸς	—	—
16.	καὶ οἱ υἱοί σε καὶ ἡ γυνή σε	transp.	—	—
17.	πληθύνεσθε	add. ἐπὶ τῆς γῆς	—	—
	ib. καὶ πληρώσατε τὴν γῆν	om.	—	—
19.	ἐκ τῆς κιβώτου	add. ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ τρίτου (gloss.)		

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
10.	ἐν γῇ Γεσέμ	add. Ἀραβίας	—	—
	ib. οἱ υἱοί σου	om. οἱ		
	ib. υἱοὶ τῶν υἱῶν σου	praem. articul.	—	—
	ib. τὰ πρόβατά σου	καὶ τὰ πρόβατα		καὶ τὰ πρόβ. σου
11.	ἐκθρέψω	διαθρέψω		
	ib. λιμός·	add. ἔσται		
	ib. ἵνα μὴ ἐκτριβῇς	praem. καὶ		
	ib. υἱοί σου	praem. articul.	—	—
12.	τὸ στόμα	om. articul.		
13.	ἀπαγγείλατε	ἀναγγείλατε		
14.	τοῦ Βενιαμὶν	om. articul.	—	—
	ib. καὶ Βενιαμὶν – αὐτοῦ	om.		
XLVI. 1.	καὶ πάντα	praem. αὐτὸς	—	—
	ib. φρέαρ	praem. articul.	—	—
3.	εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεὸς λεγων	καὶ εἶπεν αὐτῷ	ὁ δὲ λέγει αὐ-τῷ	καὶ εἶπεν *
	ib. τῶν πατέρων σου	τοῦ πατρός σου		
4.	καὶ ἐγὼ καταβήσ.	om. καὶ		
	ib. τας χεῖρας αὐτοῦ	* χεῖρας σου		item
5.	Ἰσραὴλ Ἰακὼβ	transp.	om. Ἰακὼβ	ut leg. C. V.
6.	ἀνέλαβον	ἀναλαβόντες	item	item
	ib. τὴν κτῆσιν	add. αὐτῶν		— *
	ib. πᾶν τὸ σπέρμα	om. πᾶν		
7.	μετ' αὐτοῦ	om.		
XLIX. 1.	ἀπαντήσει	ἀπαντήσεται		
	ib. ἐπ' ἐσχάτου	ἐπ' ἐσχάτων	—	—
8.	αἰνέσουσι	αἰνέσαν	αἰνέσαισαν	ut leg. C. V.
	ib. υἱοὶ	praem. articul.	item	item
10.	τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ	ᾧ ἀπόκειται		— *
33.	τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ	τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ		
	ib. τοὺς πόδας	add. αὐτοῦ	—	— *
L. 1.	ἐπὶ πρόσωπον	κατὰ πρόσωπον		
	ib. ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτόν·	ἔκλαυσεν αὐτὸν	—	

* *Cap. XLVI. v. 4. pronomen* σου, *deleto priori vocabulo, ab alia manu scriptum est in spacio tam angusto, ut prius vocabulum vix aliud fuisse videatur quam* ου (*pro* σοι).

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
1.	ib. ἐφίλησεν	κατεφίλησεν		
3.	ἐνεπλήρωσαν	ἐπλήρωσαν	item	item
	ib. ἐπένθησεν αὐτὸν	om. αὐτὸν		
4.	ἐπεὶ δὲ παρήλθοσαν	ἐπειδὴ δὲ παρῆλθον	ἐπεὶ δὲ παρῆλθον	ἐπειδὴ παρῆλθον
5.	πρὸ τοῦ τελευτῆσαι	om.	item	
	ib. ᾧ ὤρυξα	ὃ ὤρυξα ἐγὼ		
6.	τῷ Ἰωσὴφ	om.		
7.	πάντες οἱ πρεσβύτεροι	om. πάντες		
	ib. τῆς γῆς Αἰγύπτου	πάσης γῆς Αἰγύπτου		γῆς Αἰγ. *
8.	οἱ ἀδελφοὶ	om. articul.		
	ib. ἡ πατρικὴ αὐτοῦ	transp.		
9.	καὶ ἅρματα	om. καὶ		
10.	ὅ ἐστιν	ἥ ἐστιν		
	ib. αὐτὸν ἐκεῖ	om.	αὐτὸν	αὐτοῦ
	ib. ἐποίησε	ἐποίησαν		
11.	τῆς γῆς Χαναὰν	om. τῆς		
12.	οἱ υἱοὶ αὐτοῦ	υἱοὶ Ἰσραὴλ		οἱ υἱοὶ Ἰσρ.
13.	καὶ ἀνέλαβον	præm. καὶ ἔθαψ. αὐτὸν ἐκεῖ		
	ib. οἱ υἱοὶ αὐτοῦ	om. αὐτοῦ		
	ib. τὸ σπήλαιον ἐν κτήσει	om. τὸ σπήλαιον		
14.	ἀνέστρεψεν	ὑπέστρεψεν	item	ἐπέστρεψεν
	ib. πάντες οἱ συναναβ.	om. πάντες	—	
15.	ἰδόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσὴφ	praem. μετὰ δὲ τὸ θάψαι τὸν πατέρα αὐτοῦ		praem. μετὰ τὸ θάψ. τ.π.α.
	ib. ὁ πατὴρ αὐτῶν	ὁ πατὴρ αὐτοῦ.		
	ib. ἀνταπόδωμα ἀνταποδώσει ἡμῖν	ἀνταποδῷ ἡμῖν ἀνταπόδομα	ἀνταποδῷ ἀνταπ. ἡμ.	ut leg. C. V.
18.	ἐλθόντες πρὸς αὐτὸν	om.		
	ib. ἴδε ἡμεῖς	οἴδε ἡμεῖς	item	item
20.	πονηρὰ	praem. εἰς	—	—
	ib. γένηται ὡς	γενηθῇ ὡσεὶ	γενηθῇ ὡς	ut leg. C. V.
21.	ἐλάλησεν εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν	ἐλάλησεν αὐτοῖς εἰς τὴν καρδίαν	ἐλάλ. αὐτῶν εἰς τ. κ.	ut leg. C. V.
22.	καὶ κατῴκησεν	κατῴκησεν δὲ		
	ib. αὐτὸς	add. καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ	item	item
23.	Ἐφραὶμ παιδία	transp.		

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
24.	ἰδοὺ ἐγὼ	om. ἰδοὺ	item	item
	ib. ὁ Θεὸς τοῖς πατράσιν ἡμῶν	transp.		
	ib. Ἀραὰμ, Ἰσαὰκ	τῷ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ		Ἀβ. καὶ Ἰσ.
25.	συνανοίσετε	συνοίσετε		
26.	ἐτῶν ὢν	transp.	om. ὢν	item *
	ib. καὶ ἔθηκαν	om.		

EXODI II. III. XII.

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
II.				
5.	αἱ ἄβραι αὐτῆς	ἄβραι		
	ib. τὴν θήκην	θίβιν	τὴν θίβιν	ut leg. C. V.
6.	ἐν τῇ θηκῇ	ἐν τῇ θίβει	item	item
	ib. καὶ ἔφη	καὶ εἶπεν		
8.	εἶπε δὲ αὐτῇ	καὶ εἶπεν	ἡ δὲ εἶπεν	ἡ δὲ εἶπ. αὐτῇ
	ib. ἀπελθοῦσα	ἐλθοῦσα	item	item
10.	καὶ ἐγένετο	καὶ ἐγενήθη	—	—
	ib. Μωυσῆν	Μωσῆν		
	ib. ὅτι ἐκ τοῦ ὕδατος	om. ὅτι	—	—
III.				
1.	καὶ ἦλθεν	εἰσῆλθεν Μωσῆς (ob init. lect.)		
2.	ὅτι ἡ βάτος ἐκαίετο	ὅτι ὁ βάτος καίεται	—	—
4.	καὶ εἶπεν	λέγων	—	—
5.	ὁ δὲ εἶπεν	καὶ εἶπεν		
6.	καταβλέψαι	κατεμβλέψαι	—	—
7.	οἶδα γὰρ τὴν ὀδύνην αὐτῶν	om.		
8.	ἐξελέσθαι	praem. τοῦ		— *
	ib. Αἰγυπτίων	praem. τῶν	—	
XII.				
1.	καὶ Ἀαρὼν ἐν γῇ Αἰγύπτου λέγων	om. (ob init. lect.)		
2.	πρῶτος ἔσται ὑμῖν	om. ὑμῖν		
3.	τῶν υἱῶν	om. articul.	—	—

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
4.	οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ	om. articul.	item	
	ib. εἰς τὸ πρόβατον	om. articul.	—	item
	ib. προσλήψεται	συσσήψεται	—	—
5.	ἀπὸ τῶν ἀρνῶν	om.		
6.	τῶν υἱῶν Ἰσρ.	om. articul.	—	
7.	ἐν τοῖς οἴκοις	praem. καὶ		
	ib. αὐτὰ	αὐτὸ		—
8.	ταύτῃ τῇ νυκτὶ	ταῦτα		
9.	οὐκ ἔδεσθε	praem. καὶ		
	ib. ἀλλ' ἢ ὀπτὰ	om. ἢ		
	ib. τοῖς ποσὶν	om. articul.		
	ib. τοῖς ἐνδοσθίοις	τοῖς ἐντοστιθιδίοις		
10.	ἀπ αὐτῶν ἕως πρωῒ	ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωῒ	ἀπ' αὐτοῦ ἕως πρωῒ	—
	ib. οὐ συντρίψετε	οὐ συντριβήσετε		
11.	τὰ ὑποδήματα	add. ὑμῶν		—
XIII. 20.	οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ	om. articul.		
	ib. Ὀθὼμ	Ἀναθὸμ		
22.	καὶ οὐκ ἐξέλιπεν	om. καὶ	item	—
XIV. 3.	περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ	τῷ λαῷ αὐτοῦ	—	τῷ λαῷ αὐτοῦ περὶ τῶν υἱῶν Ἰσρ.
	ib. πλανῶνται οὗτοι	οἱ υἱοὶ Ἰσρ. πλανῶνται οὗτοι	—	
	ib. συγκέκλεικε γὰρ	om. γὰρ		item
4.	ὀπίσω αὐτοὺς	ὀπίσω αὐτῶν	—	—
5.	ἀνηγγέλη	ἀπηγγέλη		
6.	συναπήγαγε	συνήγαγεν		
9.	καὶ ἡ στρατιὰ αὐτοῦ καὶ οἱ ἱππεῖς αὐτοῦ	καὶ στρατιὰ καὶ ἱππεῖς	καὶ ἱππ. καὶ ἡ στρατ. αὐτ.	ut leg. C. V.
10.	ἀνεβόησαν δὲ οἱ υἱοὶ Ἰσρ.	καὶ ἀνεβόησαν υἱοὶ Ἰσρ.		
11.	ἐξηγαγὼν	add. ἡμᾶς		item
12.	ἐν Αἰγύπτῳ	om.		
	ib. ἡμᾶς δουλεύειν	transp.		
13.	παρὰ τοῦ Κυρίου	om. articul.		
16.	οἱ υἱοὶ Ἰσρ.	om. articul.		
17.	σκληρυνῶ	στερεῶ		

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
	ib. τὴν καρδίαν φαραὼ	add. καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ		
18.	ὅτι ἐγὼ Κύριος	ὅτι ἐγώ εἰμι Κύριος	item	item
19.	ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ	om. τοῦ Θεοῦ		
20.	καὶ ἔστη	om.		uncis incl.*
	ib. γνόφος καὶ σκότος	transp.	—	item
	ib. καὶ διῆλθεν ἡ νὺξ	καὶ ἦλθεν ἡ νὺξ		
21.	διεσχίσθη	ἐσχίσθη	—	
22.	εἰς μέσον	om. εἰς		
24.	ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν	εἰς τὴν παρεμβολὴν		—
25.	τῶν ἁρμάτων αὐτῶν	om. αὐτῶν		
	ib. ἤγαγεν	ἦγεν		—
	ib. ὑπὲρ αὐτῶν	περὶ αὐτῶν	—	—
26.	εἶπε δὲ	om. δὲ		
	ib. τοὺς ἀναβάτας	praem. ἐπὶ		—
27.	ἀπεκατεστάθη	ἀπεκατέστη	—	—
28.	καὶ οὐ κατελείφθη	om. καὶ		—
	ib. οὐδεὶς	οὐδὲ εἷς	—	—
29.	αὐτῆς τεῖχος	αὐτοῖς τεῖχος	—	—
31.	καὶ ἴδεν	ἴδεν δὲ	—	
	ib. ἐφοβήθη δὲ	καὶ ἐφοβήθη		—
XV. 1.	ᾖσαν	ᾔνεσεν	ᾖσε	ut leg. C. V.
23.	ἠδύναντο	ἐδυνοντο		ἐδύναντο
24.	ἐπὶ Μωυσῆν	κατὰ Μωσῆ		item
25.	ὁ Κύριος	om. articul.	item	—
	ib. ἐνέβαλεν	add. αὐτὸ	—	—
26.	ἀκούσῃς	ἀκοῇ ἀκούσῃς	—	—
	ib. ἐναντίον αὐτοῦ	ἐνώπιον αὐτοῦ		
27.	καὶ γὰρ ἦλθον	om. γὰρ	—	—
XVI. 1.	ἦλθε	ἦλθον	ἔλθοσαν	—
XXIV. 14.	εἶπον	εἶπεν		—
	ib. ἐπιστρέψωμεν	ἀναστρέψωμεν	item	—
	ib. ἐάν τινι	praem. καὶ		
	ib. προσπορευέσθωσαν	προπορευέσθωσαν		
16.	ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τὸ ὄρος	Μωσῆς εἰς τὸ ὄρος (err. script.)		
17.	ὡσεὶ πῦρ	ὡς πῦρ		

	Edit. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
XI.				
16.	*οὓς σὺ αὐτὸς οἶδας*	*οὓς αὐτὸς σὺ οἶδας*	item	
	ib. *οὗτοί εἰσι*	praem. *ὅτι*	—	item
	ib. *ἐξάξεις*	*ἄξεις*	—	—
17.	*σὺ μόνος*	om. *σὺ*		
24.	*συνήγαγεν*	add. *Μωσῆς* (nexus caus-sa)		
25.	*πρὸς αὐτὸν*	*πρὸς Μωσῆν*		
	ib. *πνεῦμα*	praem. articul.		—
	ib. *ἐπροφήτευσαν*	*προεφήτευσαν* (it. v. 26.)		
	ib. *προσέθεντο*	*προσέθετο*		
26.	*ἤλθοσαν πρὸς*	*ἦλθον εἰς*	*ἦλθον πρὸς*	—
27.	*ὁ νεανίσκος*	om. articul.		
	ib. *ἀπήγγειλε Μοσῇ*	*ἀνήγγειλεν τῷ Μωσῇ*		*ἀπ. τῷ Μωσῇ*
	καὶ εἶπεν	add. *αὐτῷ, λέγων*	add. *λέγων*	ut leg. C. V.
28.	*ὁ Ἰησοῦς*	om. articul.	item	item
	ib. *κύριέ μου*	om. *μου*	—	

DEUTERONOMII I. X.

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
I.				
8.	*παραδέδωκα*	*παρέδωκα*		item
	ib. *εἰσπορευθέντες*	*εἰσελθόντες*		
	ib. *ἣν ὤμοσα τοῖς πατρ. ὑμῶν.*	*ἣν ὤμοσε Κύριος τοῖς πατρ. ἡμῶν* (err. script.)		
9.	*εἶπον*	*εἶπεν* (err. script.)		
10.	*Κύριος ὁ Θεὸς*	*καὶ ὁ Θεὸς* (it. v. 11.)		
	ἐπλήθυνεν ὑμᾶς	*ἐπλήθυνεν ἡμᾶς*		
15.	*εἰς τὰς φυλὰς ὑμῶν*	om.	item	—
	ib. *καὶ πεντηκοντάρχους*	om.		
	ib. *καὶ ἀναμέσον προσηλύτου αὐτοῦ*	om.		
17.	*τὸν μέγαν*	praem. *κατὰ*	—	—
	ib. *ὑποστείλῃς*	*ὑποστείλῃ*	—	—
	ib. *ἡ κρίσις τοῦ Θεοῦ*	*κρίσις Θεοῦ*		
X.				
14.	*ἐν αὐτῇ*	*ἐν αὐτοῖς*		

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
15.	τοὺς πατέρας ἡμῶν	τοὺς πατέρας ὑμῶν	item	
	ib. μετ' αὐτοὺς, ὑμᾶς	μετ' αὐτοῦ εἰς ὑμᾶς		
17.	Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν	Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν		
18.	ὁ ποιῶν	om. articul.	—	item
20.	αὐτῷ μόνῳ	om. μόνῳ	—	uncis incl. *
	ἐπὶ τῷ ὀνόματι	om. ἐπὶ		

JOSUAE III. V.

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
III. 7.	καθ' ὅτι	ὅτι καθὼς	ὅτι καθότι	ὅτι καθότι *
8.	ἐπὶ μέρους	ἐπὶ μέρος		
	ib. ἐν τῷ Ἰορδάνῃ στήσεσθε	transp.		
15.	εἰσεπορεύοντο	ἐπορεύοντο		
	ib. ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην	εἰς τὸν Ἰορδάνην		
	ib. διεβάφησαν εἰς τὸ μέρος	ἐβάφησαν εἰς μέρος	item	ἐβάφ. εἰς τὸ μέρος
16.	ἔστησαν	ἔστη	—	item
	ib. καταβαίνοντα	praem. τὰ	—	— *
	ib. ἔστη πῆγμα ἓν	εἰς πῆγμα ἓν		
	ib. σφόδρα σφοδρῶς	om. σφοδρῶς		—
	ἀπὸ Ἀδαμὶ	ἀπὸ Ἀδαμμὶν		
	εἰς τὸ τέλος	om. τὸ		
17.	ἑτοίμως	ἑτοῖμοι		
	ib. οἱ υἱοὶ Ἰσρ.	om. articul.		
	ib. ἕως οὗ	om. οὗ	—	—
V. 10.	οἱ υἱοὶ Ἰσρ.	om. articul.		
	ib. τοῦ μηνὸς	τοῦ πρώτου μηνὸς		
	ib. ἐπὶ δυσμῶν Ἰεριχὼ	add. ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου	—	
12.	μάννα (in fine)	praem. articul.		
13.	ὁ Ἰησοῦς	om. articul.	—	—
14.	καὶ Ἰησοῦς ἔπεσεν	καὶ πεσὼν Ἰησοῦς		
	ib. καὶ προσεκύνησεν	om. καὶ		
	ib δέσποτά μου	om. μου	—	—
15.	ἐπ' αὐτοῦ	ἐπ' αὐτῷ		

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
VI. 37.	τῶν ἐρίων	τὸν ἔρειον (divers. script.)	τοῦ ἐρίου	
	ib. ἐν τῷ ἅλωνι	ἐν τῇ ἅλωνι	item	
	ib. δρόσος γένηται	transp.		
	ib. καὶ ἐπὶ	ἐπὶ δὲ		
	ib. σώσεις	σώζεις		item
	ib. ἐν χειρί μου	ἐν τῇ χειρί μου		—
38.	ὤρθρισεν	ὤρθρισας		
	ib. καὶ ἀπεπίασεν	om. καὶ		
	ib. ἀπέσταξε	ἀπεῤῥύη		—
	ib. λεκάνη	λεκάνης		
39.	καὶ γενηθήτω ἔτι	γενηθήτω δὲ		καὶ γενηθήτω
	ib. γενηθήτω δρόσος	om. γενηθήτω		

III. REG. VIII. XVII.

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
VIII. 23.	ὡς σὺ Θεὸς	ὡς σὺ ὁ Θεὸς		
27.	ὁ οὐρανοὶ τῶν οὐρανῶν	ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ	item	item
28.	καὶ ἐπιβλέψῃ καὶ	πλὴν καὶ ἐπιβλέψῃς		
	ib. ἐπὶ τὴν προσευχήν μου	om.	—	
29.	τὸ ὄνομά μου	add. ἐκεῖ	—	—
	ib. τὸν τόπον τοῦτον	add. ἡμέρας καὶ νυκτός.	—	—
30.	καὶ ἵλεως ἔσῃ	add. αὐτοῖς		
XVII. 8.	πρὸς Ἡλίαν, λέγον	πρὸς Ἡλιοὺ, λέγων		—
9.	πορεύου	πορεύθητι		—
	ib. εἰς Σαρέπτα τῆς Σιδῶνος	εἰς Σαρεφθὰ τῆς Σιδωνίας	εἰς Σαρέπτα τῆς Σιδωνίας	—
	ib. καθοικήσεις	καθήσῃ		—
	ib. ἐντέταλμαι	ἐντέλλομαι		
10.	καὶ ἀνέστη Ἡλίας	om. Ἡλίας	item	—
	ib. εἰς Σαρέπτα τῆς Σιδῶνος	om. τῆς Σιδῶνος	—	—
	ib. γυνὴ ἐκεῖ χήρα	ἐκεῖ γυνὴ χήρα	—	—
	ib. ὀπίσω αὐτῆς Ἡλίας	transp.		
11.	καὶ εἶπεν αὐτῇ	om. αὐτῇ		—

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
11.	*καὶ ψωμὸν*	om. *καὶ*	item.	item
	ib. *καὶ φάγομαι*	om.	—	—
12.	*ἐγὼ συλλέγω*	om. *ἐγὼ*		—
	ib. *εἶπεν αὐτῇ Ἡλίας*	*εἶπεν Ἠλιοὺ πρὸς αὐτήν·*	*εἶπε πρὸς αὐτὴν Ἠλιοὺ*	—
	ib. *ἐν πρώτοις ἐκεῖθεν*	om. *ἐκεῖθεν*	item	—
	ib. *ποιήσεις καὶ τοῖς τεκν. σου*	transp.	—	—
	ib. *ἐπ' ἐσχάτῳ*	*ἐπ' ἐσχάτων*		—
14.	*ἡ ὑδρία*	*ἡ ὑδρίσκη*		
	ib. *τὸν Κύριον ὑετὸν*	*Κύριον τὸν ὑετὸν*	—	*Κύριον ὑετὸν*
	ib. *ἐπὶ τὴν γῆν*	*ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς*	*ἐπὶ τῆς γῆς*	*ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς*
15.	*καὶ ἔδωκεν αὐτῷ*	om.	item	item
	ib. *αὐτὸς καὶ αὐτὴ*	*αὐτὴ καὶ αὐτὸς*	—	
16.	*ἡ ὑδρία τοῦ ἀλεύρου*	praem. *ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης*		—
	ib. *κατὰ τὸ ῥῆμα – Ἡλίου*	*κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα*		
17.	*καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα*	om.		
	ib. *πνοὴ ζωῆς*	*πνεῦμα*	—	—
18.	*ἡ γυνὴ*	om.	—	—
19.	*ἐκάθητο ἐκεῖ*	om. *ἐκεῖ*		
	ib. *ἐπὶ τὴν κλίνην αὐτοῦ*	*ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ*	*ἐπὶ τῆς κλίνης*	—
20.	*πρὸς Κύριον*	om.	item	—
	ib. *Κύριε ὁ Θεός μου – χήραν*	*οἴμ μοι Κύριε ὁ μάρτυς τῆς χήρας*	—	—
21.	*εἰς αὐτό*	*εἰς αὐτόν.*	—	—
22.	*καὶ ἐγένετο οὕτως*	add. *καὶ ἤκουσεν Κύριος ἐν φωνῇ Ἠλ.*		—
	ib. *εἰς αὐτό.*	*πρὸς ἔγκατον αὐτοῦ*		—
	ib. *καὶ ἀνεβόησε τὸ παιδάρ.*	om.		—
23.	*καὶ κατήγαγεν*	praem. *καὶ ἔλαβεν Ἠλ. τὸ παιδάρ.*		—
	ib. *ἔδωκεν αὐτὸ*	*ἔδωκεν αὐτὸν*		
24.	*ἔγνωκα*	*τοῦτο ἔγνωκα*		—
	ib. *ὅτι ἄνθρ. τοῦ Θεοῦ εἶ σὺ*	*ὅτι σὺ ἄνθρ. Θεοῦ εἶ*	*ὅτι σὺ ἄνθρ. Θεοῦ*	
XVIII 30.	*καὶ ἰάσατο – κατεσκαμμένον*	om.	item	

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
31.	τῶν φυλῶν	τῶν δώδεκα φυλῶν		
32.	ἐν ὀνόματι Κυρίου	om.		
	ib. θααλὰ	* θαλαὰ	θάλασσαν	ut leg. C. V.
	ib. δύο μετρητὰς	ἀνὰ μετρητὰς δύο		
33.	ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰς σχίδακας	om. ἐπὶ		
34.	τέσσαρας ὑδρίας	δύο ὑδρίας		
	ib. ἐπιχέατε ἐπὶ τὸ	ἐπιχεέτωσαν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπί τε τὸ		
	ib. ἐπὶ τὰς σχίδακας	add. καὶ ἐποίησαν οὕτως	—	
35.	ἐπορεύετο τὸ ὕδωρ κυκλόθεν	διεπορεύετο τὸ ὕδωρ κύκλῳ	—	—
36.	καὶ ὡς ἦν καιρὸς – προφήτης	καὶ ἀνεβόησεν Ἠλ. εἰς τὸν οὐραν.	—	
	i b. σήμερον γνώτω – οὗτος	ἐπάκουσόν μου – γνωτώσαν	ἐπάκουσ. μου Κύρ. ἐπάκ. μου – γνωτώσαν	σήμερον γνωτώσαν
	ib. ὅτι σὺ	add. εἶ	item	item
	ib. καὶ ἐγὼ δοῦλος σός	om.		
37.	ἐπάκουσόν μου – Θεὸς	om.		
	ib. τοῦ λαοῦ	add. τούτου	—	—
39.	καὶ εἶδε πᾶς ὁ λαὸς καὶ ἔπεσε	καὶ ἔπεσεν πᾶς ὁ λαὸς	—	
	ib. Κύριός ἐστιν ὁ Θεος, Κύριος αὐτός	Κύριος ὁ Θεός αὐτός ἐστιν ὁ Θεός	Κύρ. ὁ Θεὸς αὐτὸς ὁ Θεός	Κύριος αὐτὸς ἐστιν ὁ Θεός
XIX.				
4.	ὑποκάτω ῥαθὰμ	ὑποκάτω ἀρκεύθου		
5.	ὑπὸ φυτὸν	ὑπὸ τὸ φυτόν.		
	ib. τις ἄγγελος	om. ἄγγελος	item	item
	ib. καὶ φάγε	add. καὶ πίε.		
6.	καὶ ἐπέβλεψε	add. Ἠλιοὺ	—	—
7.	καὶ ἀνέστη Ἡλίας	om. Ἡλίας	—	—
	ib. καὶ εἶπεν αὐτῷ	om. αὐτῷ		
8.	ἐν τῇ ἰσχύϊ	om. articul.	—	
9.	εἰσῆλθεν ἐκεῖ	om. ἐκεῖ		
	ib. κατέλυσεν	κατῴκησεν		
11.	καὶ εἶπεν	add. αὐτῷ Κύριος		

* *Cap. XVIII. v. 32. quia Noster scripsit θαλαὰ, non vero θααλὰ, ut habet Ed. Compl., confirmari videtur conjectura Relandi, Graecos θάλασσαν scripsisse θάλααν. Vid. Jo. Christiani Biel Lexicon in LXX. et alios Interpretes v. θααλά.*

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
11.	ἐνώπιον Κυρίου ἐν τῷ ὄρει	transp.		
15.	ἐξ Ἀβελμεούλα	om.	item	
16.	εἰς προφήτην ἀντὶ σοῦ	transp.		

IV. REG. II. IV.

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
II. 11.	διεχώρισαν	διεχώρισεν		
	ib. ἕως	om.		item
12.	ἔτι	οὐκέτι		
13.	εἵλετο	ἀνείλετο		
	ib. ὁ Ἐλισεαὶ	om. articul.	item	—
14.	ἔλαβε	add. Ἐλισσαιὲ		
	ib. ἥ ἔπεσεν	τὴν πεσοῦσαν		
	ib. καὶ εἶπεν – ἀφώ	om.		
	ib. καὶ ἐπάταξε – ἔνθα	καὶ ἐπάταξε Ἐλ. τὰ ὕδατα ἐκ δευτέρου, καὶ διηρέθη		
	ib. ἦλθεν	διῆλθεν		
19.	ἰδοὺ δὴ	om. δὴ	—	—
	ib. καὶ ἡ γῆ ἀτεκνουμένη	καὶ ἀτεκνοῦντα		
21.	ἐκεῖθεν ἀποθνήσκων, οὐδὲ ἀτεκνουμένη	ἀποθνήσκον, οὐδὲ ἀτεκ. δι' αὐτά		
IV. 8.	διῆλθεν	διέβη	—	
	ib. ἐξέκλινεν αὐτὸν	om. αὐτὸν	—	—
	ib. φαγεῖν ἄρτον	τοῦ ἐκεῖ φαγεῖν	—	τοῦ φαγεῖν
9.	οἶδα	ἔγνων	—	ἔγνωκα
	ib. οὗτος ἅγιος	om. οὗτος		
10.	ὑπερῷον μικρὸν	ὑπερῷον, τόπον μικρὸν	—	item
	ib. ἐν τῷ αὐτὸν ἔρχεσθαι	ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι	—	—
11.	ἔρχεται Ἐλισεαὶ	εἰσῆλθεν	—	—
12.	κάλεσον	add. μοι	—	—
13.	εἶπεν τῷ παιδαρίῳ	εἶπεν αὐτῷ	—	—
	ib. εἰπὲ πρὸς αὐτήν	εἶπεν (εἶπον) δὴ πρὸς αὐτήν	—	—
	ib. ἐξέταξας	ἐξέστησαν	ἐξέστησας	ut leg. C. V.

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
13.	ib. τὴν ἔκταξιν	τὴν ἔκστασιν	item	item
	ib. τί ποιήσομέν σοι	τί δεῖ ποιῆσαί σοι	—	—
	ib. εἰ ἔστι σοι λόγος λαλῆσαι	εἰ ἔστι λόγος σοι	—	—
	ib. κατοικῶ	οἰκῶ	—	—
14.	καὶ εἶπε Ἐλισεαὶ πρὸς Γιεζὶ	καὶ εἶπεν	καὶ εἶπε πρὸς Γιεζὶ	—
	ib. καὶ εἶπε Γιεζὶ	add. τὸ παιδάριον αὐτοῦ	item	—
	ib. οὐκ ἔστιν αὐτῇ υἱὸς	υἱὸς οὐκ ἔστιν αὐτῇ	—	—
	ib. πρεσβύτης	* οὐκ ἔστιν πρεσβύτης		—
15.	καὶ εἶπεν Ἐλισεαὶ	om. Ἐλισεαὶ		—
	ib. ἐλθοῦσα	om.	—	—
16.	ἡ ὥρα αὕτη	om. αὕτη	—	—
	ib. μὴ Κύριε	add. μου		
17.	συνέλαβεν	ἐν γαστρὶ ἔλαβεν	—	—
18.	ἡμέρα θερισμοῦ	om.	—	—
	ib. καὶ ἐξῆλθεν τὸ παιδάρ.	ἡνίκα ἐξῆλθεν	—	—
19.	ἄγαγε	ἆρον	—	—
20.	καὶ εἰσήνεγκεν αὐτὸν	om.	—	—
	ib. καὶ ἐκάθισεν – γόνατα	καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τῶν γονάτων	—	—
	ib. ἕως τοῦ μεσημβρινοῦ	ἕως μεσημβρίας	—	—
21.	αὐτὸ (bis)	αὐτὸν (bis)	—	—
	ib. τὴν θυρὰν ἐπ' αὐτὴν	κατ' αὐτοῦ	—	—
23.	τί ὅτι σὺ	om. σὺ		
	ib. σήμερον πορεύῃ πρὸς αὐτόν	transp.	—	—
	ib. καὶ οὐ νουμήνια, καὶ οὐ σάβ.	οὐ νεομήνια, οὐδὲ σάβ.	—	—
24.	τῷ παιδαρίῳ	πρὸς τὸ παιδάριον	—	—
	ib. τοῦ ἐπιβῆναί με, ἕως τοῦ εἰπεῖν σοι	τοῦ ἐπιβῆναι, ὅτι ἐὰν εἴπω σοι	—	—
25.	καὶ πορεύσῃ	praem. δεῦρο	—	—
	ib. καὶ ἐξῆλθε – ὄρος	om.	—	—
	ib. ὡς εἶδεν αὐτὸν – ἐξεναντίας	ὡς εἶδεν – αὐτὴν	—	—
	ib. καὶ εἶπε	om. καὶ		

* *Cap. IV. v. 14. Origo hujus lectionis inde mihi explicanda videtur, quod verba per modum interrogationis legerentur.*

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
25.	Γιεζὶ τῷ παιδαρίῳ	πρὸς Γιεζὶ τὸ παιδάριον	item	item
	ib. ἰδοὺ ἡ Σουναμῖτις ἐκείνη	ἴδε ἡ Σωμανῖτις		
26.	εἰς συνάντησιν	εἰς ἀπάντησιν	—	—
	ib. ἐρεῖς αὐτῇ	om. αὐτῇ	—	—
	ib. τῷ παιδαρίῳ σου	om. σου	—	—
	ib. καὶ ἔδραμεν – παιδαρίῳ σου	om.	—	—
27.	κατεύθυνε πρὸς τὸν ἄνθρ. τοῦ Θεοῦ	ἦλθεν πρὸς τὸν Ἐλισσαιὲ	ἦλθ. πρὸς Ἐλ.	—
	ib. ἐκράτησε	ἐπελάβετο	item	—
	ib. προσῆλθε	ἤγγισεν	—	—
	ib. εἶπε πρὸς αὐτὴν ὁ ἄνθρ. τοῦ Θεοῦ	εἶπεν Ἐλισσαιέ	—	—
	ib. ἄφες αὐτήν	ἄφες αὐτῇ		
	ib. ὅτι κατώδυνος ἡ ψυχὴ αὐτῆς	ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτῆς κατώδ. αὐτῇ	—	—
28.	ib. ἀνήγγειλε	κατήγγειλεν		
	καὶ εἶπε ἡ γυνή	ἡ δὲ εἶπεν	—	—
	ib. οὐκ εἶπον· οὐ πλανήσεις	ὅτι εἶπον· οὐ πλανήσῃ	ὅτι οὐκ εἶπα· οὐ πλανήσεις	ὅτι εἶπα. οὐ πλανήσεις
29.	τὴν ὀσφύν σου	τὸν ὀσφύν σου		
	ib. καὶ πορεύου	καὶ δεῦρο	item	item
	ib. καὶ ἐὰν εὕρῃς τινά	ὅτι ἐὰν εὕρῃς ἄνδρα	—	—
	ib. μὴ εὐλογήσῃς	οὐκ εὐλογήσεις	—	—
	ib. τίς	ἀνὴρ	—	—
	ib. μὴ ἀποκριθῇς	οὐκ ἀποκριθήσῃ	—	—
	ib. τὸ πρόσωπον	om. articul.	—	—
31.	ἔμπροσθεν αὐτῶν	ἔμπροσθεν αὐτῆς	—	—
	ib. ὑπέστρεψε Γιεζὶ	ἐπέστρεψεν	—	—
	ib. εἰς ἀπάντ. τῷ Ἐλισεαὶ	εἰς ἀπάντ. αὐτοῦ	—	—
	ib. ἀπήγγειλεν αὐτῷ	ἀνήγγειλεν αὐτοῖς		
	ib. ὅτι οὐκ ἐξεγήγερται	οὐκ ἠγέρθη	—	—
33.	καὶ εἰσῆλθεν Ελισεαὶ	om.		
34.	ἐπέθηκε	ἔθηκεν	—	—
	ib. τὸ πρόσωπον αὐτοῦ – αὐτοῦ	om.	—	—
	ib. καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ	transp.	—	—

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
34.	ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ	om.		
	ib. ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ	om.		
	ib. συνέκαμψεν	διέκαμψεν	item	item
	ib. ἐπ' αὐτὸν	ἐπ' αὐτὰ		
	ib. καὶ ἐνεφύσησεν ἐπ' αὐτὸν	om.	—	—
	ib. διεθερμάνθησαν αἱ σάρκες	διεθερμάνθη ἡ σὰρξ	—	—
35.	ἐπέστρεψεν Ἐλισεαὶ	om. Ἐλισεαὶ	—	—
	ib. διῆλθεν	ἐπορεύθη	—	—
	ib. συνεκάλυψεν	συνέκυψεν		
	ib. καὶ ἐνέπνευσε ἐπ' αὐτὸ	om.	—	—
	ib. καὶ ἠνδρίσατο τὸ παιδάρ.	om.	—	—
	ib. ἑπτάκις	praem. ἕως	—	—
	ib. καὶ διεκινήθη τὸ παιδ.	om.	—	—
	ib. διήνοιξεν	ἤνοιξεν	—	—
36.	ἐκάλεσεν Ἐλισ. τὸν Γιεζὶ	ἐξεβόησεν Ἐλισ. πρὸς Γιεζεὶ	—	—
	ib. κάλεσόν μοι	om. μοι	—	—
37.	πρὸς τοὺς πόδας	ἐπὶ τοὺς πόδας	—	—
	ib. ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτῆς	om.	—	—
	ib. προσεκύνησεν αὐτῷ	om. αὐτῷ	—	—
	ib. ἦρε	ἔλαβεν	—	—
V. 9.	παρεγένετο Νεεμὰν	add. ἄρχων βασιλ. Ἀσσυρ. (ob init. lect.)		
10.	ἕβδομον	ἑπτάκις	—	—
	ib. ἐπὶ σοὶ	ἐν σοὶ	σοὶ	ut leg. C. V.
11.	καὶ ἀπῆλθεν	add. ἐν θυμῷ		
	ib. καὶ στήσεται	om.		
	ib. Θεοῦ αὐτοῦ	τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ		
	ib. ἀποσυνάξει αὐτό	add. ἀπὸ τῆς σαρκός μου		
12.	Ἀμανὰ καὶ φαρφὰρ	Ἀρβανὰ καὶ φαρφὰ		
13.	οἱ παῖδες αὐτοῦ	om. αὐτοῦ		
	ib. εἰ μέγαν λελάληκε λόγον	εἰ μέγαν λόγον ἐλάλησεν	μέγαν λόγον ἐλάλησε	ut leg. C. V.
14.	ἡ σὰρξ αὐτοῦ	add. ἐπ' αὐτὸν		
	ib. ὡς σὰρξ παιδαρίου μικροῦ	om. σὰρξ		

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
I. 21.	κηρύσσεται	add. ἐπὶ δὲ πυλαῖς δυναστ. παρεδρ.	item	item
22.	οὐκ αἰσχυνθήσονται	οὐ καταισχυνθήσονται		
23.	ὑμᾶς τὸν ἐμὸν λόγον	transp.		
26.	καταχαροῦμαι	ἐπιχαροῦμαι		
	ib. ἐπέρχηται	ἔρχηται	—	—
30.	ἐμυκτήριζον	ἐμυκτήρισαν		
31.	ἀσεβείας	ἐπιθυμίας		
32.	ἀσεβεῖς ὀλεῖ	transp.		
II. 2.	ὑπακούσεται	ἐπακούσεται		
	ib. ἐπὶ νουθέτησιν	εἰς νουθέτησιν		
3.	τὴν δὲ αἴσθησιν — φωνῇ	om.	—	
8.	ὁδὸν δικαιωμάτων	ὁδοὺς δικαιωμάτων	—	—*
13.	πορεύεσθαι	πορευθῆναι		
14.	καταστροφῇ	διαστροφῇ	—	—
16.	κακὴ βουλή.	transp.		
18.	τοὺς ἄξονας αὐτῆς	αἱ τροχιαὶ αὐτῆς		
19.	παραπορευόμενοι	πορευόμενοι	—	—
20.	τρίβους δικαιοσύνης	τρίβους τὰς τῶν δικαίων		
III. 3.	ἐκλειπέτωσάν σοι	ἐκλειπέτωσάν σε	—	—
	ib. τῆς καρδίας	om. articul.		
4.	καὶ προνοοῦ	om. καὶ		
5.	ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἐπὶ Θεῷ	ἐπὶ Κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ		
6.	ὁδοῖς σου	praem. articul.		
	ib. τὰς ὁδούς σου	add. ὁ δὲ πούς σου οὐ μὴ προσκόπτῃ		
7.	τὸν Θεὸν	τὸν Κύριον		
	ib. ἔκκλινε	ἔκκλινον		
10.	πιμπλῶνται	πίμπληνται (πίμπληται)	—	—
	ib. τὰ ταμιεῖα	τὰ ταμεῖα		
	ib. πλησμονῇ	πλησμονῆς	—	—
V. 1.	ἐμοῖς δὲ λόγοις	τῇ δὲ φρονήσει μου		
	ib. παράβαλλε σὸν οὖς	κλῖνον τὸ οὖς σου		
6.	σφαλεραὶ δὲ	praem. ὁδοὺς γὰρ ζωῆς οὐκ ἐπέρχεται	—	—
8.	μὴ ἐγγίσῃς	praem. καὶ		—*

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
10.	ἀλλοτρίους	ἀλλοτρίων	item	item
11.	μεταμεληθήσῃ	μεταμεληθῇς		—
12.	καὶ ἐλέγχους	ἐλέγχους δὲ δικαίων		
13.	καὶ διδάσκοντός με, οὐδὲ παρέβαλλον	καὶ διδάσκοντί με οὐ παρέβαλεν		
16.	τὰ ὕδατα	τὰ σὰ ὕδατα ἔξω		
19.	σου χαρίτων	σῶν χαρίτων	—	—
20.	τῆς μὴ ἰδίας	ταῖς μὴ ἰδίαις		—
21.	τὰς τροχιὰς	om. articul.		
VI. 1.	σὸν φίλον	σεαυτοῦ φίλον		
	ib. σὴν χεῖρα ἐχθρῷ	ἐχθρῷ τὴν σεαυτοῦ χεῖρα		
3.	παρόξυναι	παρόξυνε	—	—
5.	σώζῃ	σώθῃς		
6.	ἰδὼν	εἰδὼς		
7.	ἐκεῖνος	ἐκείνῳ	—	— *
8.	τὴν παράθεσιν	add. ἢ πορεύθητι – προήχθη	—	—
9.	ἕως τίνος ὀκνηρὲ	ἕως πότε ὦ ὀκνηρὲ		
11.	εἶτ' ἐμπαραγίνεταί σοι ὥσπερ	εἶτα παραγίνεταί σοι ὡς		
	ib. ἀγαθὸς δρομεύς.	add. ἐὰν δὲ ἄοκνος – ἀπαυτομολήσει	—	—
12.	πορεύσεται	πορεύεται	—	—
	ib. ὁδοὺς οὐκ ἀγαθάς.	ὁδοὺς σκολιάς.		
13.	ὁ δὲ αὐτὸς	om. δὲ		
	ib. νεύμασι δακτύλῳ	ἐννεύμασι δακτύλων	—	—
14.	διεστραμμενὴ δὲ καρδία	διεστραμμένῃ δὲ καρδίᾳ		—
15.	διὰ τοῦτο	διὰ δὲ τοῦτο		—
18.	καὶ καρδία	om. καὶ		uncis incl. *
	ib. λογισμοὺς κακοὺς	λογισμοὺς πονηροὺς		
	ib. ἐπισπεύδοντες	σπεύδοντες		
	ib. κακοποιεῖν	add. ἐξολοθρευθήσονται		
21.	σῇ ψυχῇ	σῇ καρδίᾳ		
	ib. περὶ σῷ τραχήλῳ	ἐπὶ σῷ τραχήλῳ		
22.	μετὰ σοῦ ἔστω	μετὰ σοῦ ἔσται		
	ib. ἵνα ἐγειρομένῳ συλλαλῇ	ἵνα ὡς ἐγέρθῃς συλλαλήσῃ		
23.	ἐντολὴ νόμου καὶ φῶς	ἐντολή, νόμος δὲ φῶς		
	ib. καὶ ἔλεγχος	om. καὶ		—

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
24.	διαφυλάσσειν	φυλάσσειν		
	ib. διαβολῆς	διαβολικῆς		
25.	συναρπασθῆς	συναρπασάτω σε		
	ib. ἀπὸ τῶν αὐτῆς βλεφάρων	τοῖς βλεφάροις αὐτῆς		
26.	τιμίας ψυχὰς	transp.		
27.	ἀποδήσει	ἀποδόσει (ἀποδέσει)		item
29.	πρὸς γυναῖκα ὕπανδρον	add. οὐκ ἀτιμόρητος – ὡσουτῶς		
	ib. οὐδὲ πᾶς	om. οὐδὲ		
30.	τὴν ψυχὴν	add. αὐτοῦ		
31.	ἐὰν δὲ	ἐὰν γὰρ		
32.	τῇ ψυχῇ αὐτοῦ	τῇ ἑαυτοῦ ψυχῇ		
VIII. 1.	σὺ τὴν σοφίαν κηρύξεις	υἱὲ, σὺ τὴν σοφίαν κηρύξον (ob init. lect.)		
6.	ἀνοίσω	ἀνοίγω		—
9.	πάντα ἐνώπια τοῖς συνιοῦσι	πάντα εὐθεῖα ἐστὶν τοῖς νοοῦσιν		
10.	ἀνταιρεῖσθε – καθαροῦ	om.	item	
11.	κρείσσων γὰρ	om. γὰρ		
13.	καὶ ὁδοὺς πονηρῶν	add. καὶ στόμα ἀπιστῶν ἐμίσησα ἐγὼ		
	ib. μεμίσηκα δὲ – κακῶν	transp.		
17.	εὑρήσουσι χάριν	εὑρήσουσίν με		— *
19.	τίμιον	add. πολὺν		—
20.	τρίβων δικαιοσύνης	τρίβων ἀληθείας		
29.	καὶ ὕδατα – αὐτοῦ	om.	—	
30.	ἤμην παρ' αὐτῷ	εἰμι παρ' αὐτῷ		
32.	νῦν οὖν	om. (ob init. lect.)		
	ib. φυλάσσοντες	φυλάξουσιν		— *
33.	σοφίαν	παιδείαν		— *
34.	καθ' ἡμέραν	διαπαντὸς		
36.	εἰς ἐμὲ ἁμαρτάνοντες	transp.	—	
IX. 2.	ἐκέρασεν	praem. καὶ		
5.	ib. ἐκέρασα	κεκέρακα		
6.	ἐν γνώσει σύνεσιν	transp.		
7.	μωμήσεται ἑαυτόν	add. οἱ γὰρ ἔλεγχοι – αὐτῷ		

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
8.	μισήσωσι	μισήσουσιν (div. script.)		
12.	σαυτῷ σοφὸς ἔσῃ	add. καὶ τοῖς πλησίον σου	add. καὶ τοῖς πλησίον	add. καὶ τῷ πλησίον
	ib. ἀντλήσεις κακά.	add. υἱὸς πεπαιδευμένος – ἀκαρπίαν	add. ὃς ἐρείδεται κ. τ. λ.	ut leg. C. V.
13.	ψωμοῦ	ἄρτων		
15.	προσκαλουμένη	praem. ἡ		
	ib. καὶ κατευθύνοντας	τοὺς κατευθύνοντας		
16.	καὶ ἐνδέεσι δὲ	om. δὲ	item	om. καὶ
18.	ὁ δὲ	ἴδε		
	ib. συναντᾷ	add. ἀλλὰ ἀποπήδ. – ζωῆς	—	item
X.				
2.	ῥύσεται	ῥύεται		
3.	ψυχὴν δικαίαν	ψυχὴν δικαίου		— *
5.	υἱὸς πεπαιδευμ. – χρήσεται	om. h. l. et pon. Cap. IX. v. 12.		
	ib. υἱὸς νοήμων	ἀνὴρ νοήμων		
7.	ἀσεβοῦς	ἀσεβῶν		— *
10.	ὀφθαλμὸν	ὀφθαλμοῖς	—	—
12.	ἐγερεῖ	ἐγείρει	—	—
14.	προπετοῦς	προπετοῦ (vit. script.)		
	ib. συντριβῇ	συντριβήν (vit. script.)		
16.	καρπὸς	καρποὶ	—	—
	ib. ἁμαρτίαις	ἁμαρτίας	—	—
17.	ἀνεξέλεγκτος	ἀνεξέλεκτος (vit. script.)		
32.	ἀποστάζει	ἐπίσταται		— *
	ib. ἀποστρέφεται	καταστρέφεται		
XI.				
2.	ταπεινῶν	σοφῶν		
4.	καὶ δικαιοσύνη	δικαιοσύνη δὲ		
6.	ἀδικίᾳ	ἀνόμους		
	ib. ἀβουλίᾳ	ἀσεβείᾳ ἑαυτῶν		
8.	ὁ ἀσεβής.	om. articul.		
9.	ἀσεβῶν	παρανόμων		
11.	εὐθέων	εὐθείων		—
	ib. κατεσκαφήσεται	κατασκαφήσεται		
20.	διεστραμμέναι ὁδοὶ	transp.		
21.	ἀδίκως	ἄδικος		— *
	ib. πιστῶν	πιστόν	—	

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
24.	πλείονα ποιοῦσιν	praem. articul.		
	ib. οἱ συνάγοντες	add. τὰ ἀλλότρια		item *
25.	εὐλογημένη	εὐλογουμένη	item	
26.	σῖτον	praem. articul.		
	ib. τοῖς ἔθνεσιν	add. ὁ τιμηουλκῶν σῖτον δημωκατάρατος		
28.	οὗτος πεσεῖται	om. (err. script.)		
30.	φύεται δένδρον ζωῆς	transp.		
31.	εἰ ὁ μὲν δίκαιος	εἰ μὲν ὁ δίκαιος		
XII.				
2.	κρεῖσσον	κρεῖσσων	—	—
	ib. παρὰ Κυρίῳ	παρὰ Κυρίου Θεοῦ		παρὰ Κυρίῳ *
4.	τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς	add. γυνὴ δὲ ἄφρων ὀλύσει βίον		
6.	ὀρθῶν	εὐθείων		
9.	κρεῖσσον	κρεῖσσων	—	item
	ib. ἢ τιμὴν	ἢ ὁ τιμὴν		
13.	ἐμπεσεῖται	ἐμπίπτει	—	—
	ib. εἰς παγίδας	εἰς παγίδα		— *
	ib. ἐκφεύγει	ἐξολισθάνει		
	ib. δίκαιος	add. ὁ πλέπων – ψυχάς	—	—
14.	ψυχὴ πλησθήσ. ἀγαθῶν	πλησθήσ. ἀγαθῶν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ		
17.	ἀπαγγέλλει	ἀναγγελεῖ		ἀπαγγελεῖ *
18.	ὡς μάχαιρα	om. ὡς		item *
20.	βουλόμενοι	βουλευόμενοι		— *
22.	Κυρίῳ	Κυρίου		— *
25.	ταράσσει ἀνδρός·	transp.		
	ib. ἀγγελία	ἐπαγγελία		
26.	φίλος ἔσται	add. αἱ δὲ γνῶμαι – κακά	add. ἁμαρτ. – κακά	—
XIII.				
2.	ἀγαθός·	praem. υἱὸς		
	ib. ὀλοῦνται	ἀπολοῦνται		
3.	χείλεσι	praem. ἐν		
6.	ἀκάκους ὁδῷ	om. ὁδῷ		
8.	ἀνδρὸς ψυχῆς	transp.		
9.	φῶς	add. δὲ	item	

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat	Cod. Alex.
9.	σβέννυται	* add. ψυχαὶ δόλιαι – ἐλεῶσιν	item	item
19.	ἀσεβῶν	εὐσεβῶν	—	—
20.	συμπεριφερόμενος	συμπορευόμενος	—	—
	ib. σοφισθήσεται	σοφὸς ἔσται	σοφὸς ἔση	—
	ib. συῤῥεμβόμενος	συμπορευόμενος	item	
23.	ποιήσουσι	ἀπολαύουσιν		
24.	τῆς βακτηρίας	τῆς ἑαυτοῦ βακτηρίας		— *
	ib. τὸν υἱὸν αὐτοῦ	τὸν ἑαυτοῦ υἱόν·		
	ib. ἐπιμελῶς παιδεύει	transp.		
25.	ἔσθων	ἐσθίων		
	ib. ἐμπιπλᾶται	ἐμπλήσει		
	ib. τὴν ψυχὴν αὐτοῦ	ψυχὴν ἑαυτοῦ		
XIV. 1.	ἡ δὲ ἄφρων	add. γεναμένη		
16.	ἑαυτῷ πεποιθὼς μίγνυται ἀνόμῳ	μίγνυται πεποιθώς		
20.	φίλοι μισήσουσι	praem. καὶ		
21.	πένητας	πένητα		— *
	ib. ἐλεῶν	praem. articul.		
22.	πλανώμενοι	add. ἄδικοι		
23.	ἔσται	ἐστὶν		
25.	κακῶν ψυχὴν	ψυχὰς ἐκ κακῶν	ἐκ κακῶν ψυχήν	ut leg C. V.
26.	καταλείψει	καταλείπει	item.	item
	ib. ἔρεισμα	add. εἰρήνης		
27.	πρόσταγμα	φόβος		— *
28.	ἔθνει	πλούτῳ		
29.	ἰσχυρὸς	ἰσχυρῶς	—	—
31.	ἐλεεῖ	ἐλεᾷ·		—
32.	ἀπωσθήσεται	ἀπολεῖται		
	ib. ὁ πεποιθὼς	ὁ δὲ πεποιθὼς ἐπὶ Κύριον	ὁ δὲ πεποιθώς	ut leg. C. V.
33.	ἐν καρδίᾳ ἀγαθῇ	add. ἀνδρὸς	item	item
XV. 1.	λυπηρὸς	σκληρὸς		
2.	ἀναγγέλλει	ἀναγγελεῖ		— *

Cap. XIII. v. 9. ἐλεῶσιν) ἐλεοῦσιν.

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
25.	Γιεζὶ τῷ παιδαρίῳ	πρὸς Γιεζὶ τὸ παιδάριον	item	item
	ib. ἰδοὺ ἡ Σουναμῖτις ἐκείνη	ἴδε ἡ Σωμανῖτις		
26.	εἰς συνάντησιν	εἰς ἀπάντησιν	—	—
	ib. ἐρεῖς αὐτῇ	om. αὐτῇ	—	—
	ib. τῷ παιδαρίῳ σου	om. σου	—	—
	ib. καὶ ἔδραμεν – παιδαρίῳ σου	om.	—	—
27.	κατεύθυνε πρὸς τὸν ἄνθρ. τοῦ Θεοῦ	ἦλθεν πρὸς τὸν Ἐλισσαιὲ	ἦλθ. πρὸς Ἐλ.	—
	ib. ἐκράτησε	ἐπελάβετο	item	—
	ib. προσῆλθε	ἤγγισεν	—	—
	ib. εἶπε πρὸς αὐτὴν ὁ ἄνθρ. τοῦ Θεοῦ	εἶπεν Ἐλισσαιέ	—	—
	ib. ἄφες αὐτήν	ἄφες αὐτῇ		
	ib. ὅτι κατώδυνος ἡ ψυχὴ αὐτῆς	ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτῆς κατώδ. αὐτῇ	—	—
28.	ib. ἀνήγγειλε	κατήγγειλεν		
	καὶ εἶπε ἡ γυνή	ἡ δὲ εἶπεν	—	—
	ib. οὐκ εἶπον· οὐ πλανήσεις	ὅτι εἶπον· οὐ πλανήσῃ	ὅτι οὐκ εἶπα· οὐ πλανήσεις	ὅτι εἶπα. οὐ πλανήσεις
29.	τὴν ὀσφύν σου	τὸν ὀσφύν σου		
	ib. καὶ πορεύου	καὶ δεῦρο	item	item
	ib. καὶ ἐὰν εὕρῃς τινά	ὅτι ἐὰν εὕρῃς ἄνδρα	—	—
	ib. μὴ εὐλογήσῃς	οὐκ εὐλογήσεις	—	—
	ib. τίς	ἀνὴρ	—	—
	ib. μὴ ἀποκριθῇς	οὐκ ἀποκριθήσῃ	—	—
	ib. τὸ πρόσωπον	om. articul.	—	—
31.	ἔμπροσθεν αὐτῶν	ἔμπροσθεν αὐτῆς	—	—
	ib. ὑπέστρεψε Γιεζὶ	ἐπέστρεψεν	—	—
	ib. εἰς ἀπάντ. τῷ Ἐλισεαὶ	εἰς ἀπάντ. αὐτοῦ	—	—
	ib. ἀπήγγειλεν αὐτῷ	ἀνήγγειλεν αὐτοῖς		
	ib· ὅτι οὐκ ἐξεγήγερται	οὐκ ἠγέρθη	—	—
33.	καὶ εἰσῆλθεν Ελισεαὶ	om.		
34.	ἐπέθηκε	ἔθηκεν	—	—
	ib. τὸ πρόσωπον αὐτοῦ – αὐτοῦ	om.	—	—
	ib. καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ	transp.	—	—

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
34.	ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ	om.		
	ib. ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ	om.		
	ib. συνέκαμψεν	διέκαμψεν	item	item
	ib. ἐπ' αὐτὸν	ἐπ' αὐτὰ		
	ib. καὶ ἐνεφύσησεν ἐπ' αὐτὸν	om.	—	—
	ib. διεθερμάνθησαν αἱ σάρκες	διεθερμάνθη ἡ σὰρξ	—	—
35.	ἐπέστρεψεν Ἐλισεαὶ	om. Ἐλισεαὶ	—	—
	ib. διῆλθεν	ἐπορεύθη	—	—
	ib. συνεκάλυψεν	συνέκυψεν		
	ib. καὶ ἐνέπνευσε ἐπ' αὐτὸ	om.	—	—
	ib. καὶ ἠνδρίσατο τὸ παιδάρ.	om.	—	—
	ib. ἑπτάκις	praem. ἕως	—	—
	ib. καὶ διεκινήθη τὸ παιδ.	om.	—	—
	ib. διήνοιξεν	ἤνοιξεν	—	—
36.	ἐκάλεσεν Ἐλισ. τὸν Γιεζὶ	ἐξεβόησεν Ἐλισ. πρὸς Γιεζεὶ	—	—
	ib. κάλεσόν μοι	om. μοι	—	—
37.	πρὸς τοὺς πόδας	ἐπὶ τοὺς πόδας	—	—
	ib. ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτῆς	om.	—	—
	ib. προσεκύνησεν αὐτῷ	om. αὐτῷ	—	—
	ib. ἦρε	ἔλαβεν	—	—
V. 9.	παρεγένετο Νεεμὰν	add. ἄρχων βασιλ. Ἀσσυρ. (ob init. lect.)		
10.	ἕβδομον	ἑπτάκις	—	—
	ib. ἐπὶ σοὶ	ἐν σοὶ	σοὶ	ut leg. C. V.
11.	καὶ ἀπῆλθεν	add. ἐν θυμῷ		
	ib. καὶ στήσεται	om.		
	ib. Θεοῦ αὐτοῦ	τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ		
	ib. ἀποσυνάξει αὐτό	add. ἀπὸ τῆς σαρκός μου		
12.	Ἀμανὰ καὶ φαρφὰρ	Ἀρβανὰ καὶ φαρφὰ		
13.	οἱ παῖδες αὐτοῦ	om. αὐτοῦ		
	ib. εἰ μέγαν λελάληκε λόγον	εἰ μέγαν λόγον ἐλάλησεν	μέγαν λόγον ἐλάλησε	ut leg. C. V.
14.	ἡ σὰρξ αὐτοῦ	add. ἐπ' αὐτὸν		
	ib. ὡς σὰρξ παιδαρίου μικροῦ	om. σὰρξ		

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
I. 21.	κηρύσσεται	add. ἐπὶ δὲ πυλαῖς δυναστ. παρεδρ.	item	item
22.	οὐκ αἰσχυνθήσονται	οὐ καταισχυνθήσονται		
23.	ὑμᾶς τὸν ἐμὸν λόγον	transp.		
26.	καταχαροῦμαι	ἐπιχαροῦμαι		
	ib. ἐπέρχηται	ἔρχηται	—	—
30.	ἐμυκτήριζον	ἐμυκτήρισαν		
31.	ἀσεβείας	ἐπιθυμίας		
32.	ἀσεβεῖς ὀλεῖ	transp.		
II. 2.	ὑπακούσεται	ἐπακούσεται		
	ib. ἐπὶ νουθέτησιν	εἰς νουθέτησιν		
3.	τὴν δὲ αἴσθησιν – φωνῇ	om.	—	
8.	ὁδὸν δικαιωμάτων	ὁδοὺς δικαιωμάτων	—	— *
13.	πορεύεσθαι	πορευθῆναι		
14.	καταστροφῇ	διαστροφῇ	—	—
16.	κακὴ βουλή.	transp.		
18.	τοὺς ἄξονας αὐτῆς	αἱ τροχιαὶ αὐτῆς		
19.	παραπορευόμενοι	πορευόμενοι	—	—
20.	τρίβους δικαιοσύνης	τρίβους τὰς τῶν δικαίων		
III. 3.	ἐκλειπέτωσάν σοι	ἐκλειπέτωσάν σε	—	—
	ib. τῆς καρδίας	om. articul.		
4.	καὶ προνοοῦ	om. καὶ		
5.	ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἐπὶ Θεῷ	ἐπὶ Κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ		
6.	ὁδοῖς σου	praem. articul.		
	ib. τὰς ὁδούς σου	add. ὁ δὲ πούς σου οὐ μὴ προσκόπτῃ		
7.	τὸν Θεὸν	τὸν Κύριον		
	ib. ἔκκλινε	ἔκκλινον		
10.	πιμπλῶνται	πίμπληνται (πίμπληται)	—	—
	ib. τὰ ταμιεῖα	τὰ ταμεῖα		
	ib. πλησμονῇ	πλησμονῆς	—	—
V. 1.	ἐμοῖς δὲ λόγοις	τῇ δὲ φρονήσει μου		
	ib. παράβαλλε σὸν οὖς	κλῖνον τὸ οὖς σου		
6.	σφαλεραὶ δὲ	praem. ὁδοὺς γὰρ ζωῆς οὐκ ἐπέρχεται	—	—
8.	μὴ ἐγγίσῃς	praem. καὶ		— *

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
10.	ἀλλοτρίους	ἀλλοτρίων	item	item
11.	μεταμεληθήσῃ	μεταμεληθῇς		—
12.	καὶ ἐλέγχους	ἐλέγχους δὲ δικαίων		
13.	καὶ διδάσκοντός με, οὐδὲ παρέβαλλον	καὶ διδάσκοντί με οὐ παρέβαλεν		
16.	τὰ ὕδατα	τὰ σὰ ὕδατα ἔξω		
19.	σου χαρίτων	σῶν χαρίτων	—	—
20.	τῆς μὴ ἰδίας	ταῖς μὴ ἰδίαις		—
21.	τὰς τροχιὰς	om. articul.		
VI. 1.	σὸν φίλον	σεαυτοῦ φίλον		
	ib. σὴν χεῖρα ἐχθρῷ	ἐχθρῷ τὴν σεαυτοῦ χεῖρα		
3.	παρόξυναι	παρόξυνε	—	—
5.	σώζῃ	σώθῃς		
6.	ἰδὼν	εἰδὼς		
7.	ἐκεῖνος	ἐκείνῳ	—	— *
8.	τὴν παράθεσιν	add. ἢ πορεύθητι – προήχθη	—	—
9.	ἕως τίνος ὀκνηρὲ	ἕως πότε ὦ ὀκνηρὲ		
11.	ειτ' ἐμπαραγίνεταί σοι ὥσπερ	εἶτα παραγίνεταί σοι ὡς		
	ib. ἀγαθὸς δρομεύς.	add. ἐὰν δὲ ἄοκνος – ἀπαυτομολήσει	—	—
12.	πορεύσεται	πορεύεται	—	—
	ib. ὁδοὺς οὐκ ἀγαθάς.	ὁδοὺς σκολιάς.		
13.	ὁ δὲ αὐτὸς	om. δὲ		
	ib. νεύμασι δακτύλῳ	ἐννεύμασι δακτύλων	—	—
14.	διεστραμμενὴ δὲ καρδία	διεστραμμένῃ δὲ καρδίᾳ		—
15.	διὰ τοῦτο	διὰ δὲ τοῦτο		—
18.	καί καρδία	om. καὶ		uncis incl. *
	ib. λογισμοὺς κακοὺς	λογισμοὺς πονηροὺς		
	ib. ἐπισπεύδοντες	σπεύδοντες		
	ib. κακοποιεῖν	add. ἐξολοθρευθήσονται		
21.	σῇ ψυχῇ	σῇ καρδίᾳ		
	ib. περὶ σῷ τραχήλῳ	ἐπὶ σῷ τραχήλῳ		
22.	μετὰ σοῦ ἔστω	μετὰ σοῦ ἔσται		
	ib. ἵνα ἐγειρομένῳ συλλαλῇ	ἵνα ὡς ἐγέρθῃς συλλαλήσῃ		
23.	ἐντολὴ νόμου καὶ φῶς	ἐντολὴ, νόμος δὲ φῶς		
	ib. καὶ ἔλεγχος	om. καὶ		—

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
24.	διαφυλάσσειν	φυλάσσειν		
	ib. διαβολῆς	διαβολικῆς		
25.	συναρπασθῇς	συναρπασάτω σε		
	ib. ἀπὸ τῶν αὐτῆς βλεφάρων	τοῖς βλεφάροις αὐτῆς		
26.	τιμίας ψυχὰς	transp.		
27.	ἀποδήσει	ἀποδόσει (ἀποδέσει)		item
29.	πρὸς γυναῖκα ὕπανδρον	add. οὐκ ἀτιμόρητος — ὡσουτῶς		
	ib. οὐδὲ πᾶς	om. οὐδὲ		
30.	τὴν ψυχὴν	add. αὐτοῦ		
31.	ἐὰν δὲ	ἐὰν γὰρ		
32.	τῇ ψυχῇ αὐτοῦ	τῇ ἑαυτοῦ ψυχῇ		
VIII. 1.	σὺ τὴν σοφίαν κηρύξεις	υἱὲ, σὺ τὴν σοφίαν κηρύξον (ob init. lect.)		
6.	ἀνοίσω	ἀνοίγω		—
9.	πάντα ἐνώπια τοῖς συνιοῦσι	πάντα εὐθεία ἐστὶν τοῖς νοοῦσιν		
10.	ἀνταιρεῖσθε — καθαροῦ	om.	item	
11.	κρείσσων γὰρ	om. γὰρ		
13.	καὶ ὁδοὺς πονηρῶν	add. καὶ στόμα ἀπιστῶν ἐμίσησα ἐγώ		
	ib. μεμίσηκα δὲ — κακῶν	transp.		
17.	εὑρήσουσι χάριν	εὑρήσουσίν με		— *
19.	τίμιον	add. πολύν		—
20.	τρίβων δικαιοσύνης	τρίβων ἀληθείας		
29.	καὶ ὕδατα — αὐτοῦ	om.	—	
30.	ἤμην παρ' αὐτῷ	εἰμι παρ' αὐτῷ		
32.	νῦν οὖν	om. (ob init. lect.)		
	ib. φυλάσσοντες	φυλάξουσιν		— *
33.	σοφίαν	παιδείαν		— *
34.	καθ' ἡμέραν	διαπαντὸς		
36.	εἰς ἐμὲ ἁμαρτάνοντες	transp.	—	
IX. 2.	ἐκέρασεν	praem. καὶ		
5.	ib. ἐκέρασα	κεκέρακα		
6.	ἐν γνώσει σύνεσιν	transp.		
7.	μωμήσεται ἑαυτόν	add. οἱ γὰρ ἔλεγχοι — αὐτῷ		

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
8.	μισήσωσι	μισήσουσιν (div. script.)		
12.	σαυτῷ σοφὸς ἔσῃ	add. καὶ τοῖς πλησίον σου	add. καὶ τοῖς πλησίον	add. καὶ τῷ πλησίον
	ib. ἀντλήσεις κακά.	add. υἱὸς πεπαιδευμένος – ἀκαρπίαν	add. ὃς ἐρείδεται κ. τ. λ.	ut leg. C. V.
13.	ψωμοῦ	ἄρτων		
15.	προσκαλουμένη	praem. ἡ		
	ib. καὶ κατευθύνοντας	τοὺς κατευθύνοντας		
16.	καὶ ἐνδέεσι δὲ	om. δὲ	item	om. καὶ
18.	ὁ δὲ	ἴδε		
	ib. συναντᾷ	add. ἀλλὰ ἀποπήδ. – ζωῆς	—	item
X.				
2.	ῥύσεται	ῥύεται		
3.	ψυχὴν δικαίαν	ψυχὴν δικαίου		— *
5.	υἱὸς πεπαιδευμ. – χρήσεται	om. h. l. et pon. Cap. IX. v. 12.		
	ib. υἱὸς νοήμων	ἀνὴρ νοήμων		
7.	ἀσεβοῦς	ἀσεβῶν		— *
10.	ὀφθαλμὸν	ὀφθαλμοῖς	—	—
12.	ἐγερεῖ	ἐγείρει	—	—
14.	προπετοῦς	προπετοῦ (vit. script.)		
	ib. συντριβῇ	συντριβήν (vit. script.)		
16.	καρπὸς	καρποὶ	—	—
	ib. ἁμαρτίαις	ἁμαρτίας	—	—
17.	ἀνεξέλεγκτος	ἀνεξέλεκτος (vit. script.)		
32.	ἀποστάζει	ἐπίσταται		— *
	ib. ἀποστρέφεται	καταστρέφεται		
XI.				
2.	ταπεινῶν	σοφῶν		
4.	καὶ δικαιοσύνη	δικαιοσύνη δὲ		
6.	ἀδικίᾳ	ἀνόμους		
	ib. ἀβουλίᾳ	ἀσεβείᾳ ἑαυτῶν		
8.	ὁ ἀσεβής.	om. articul.		
9.	ἀσεβῶν	παρανόμων		
11.	εὐθέων	εὐθείων		—
	ib. κατεσκαφήσεται	κατασκαφήσεται		
20.	διεστραμμέναι ὁδοὶ	transp.		
21.	ἀδίκως	ἄδικος		— *
	ib. πιστῶν	πιστόν	—	

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
24.	πλείονα ποιοῦσιν	praem. articul.		
	ib. οἱ συνάγοντες	add. τὰ ἀλλότρια		item *
25.	εὐλογημένη	εὐλογουμένη	item	
26.	σῖτον	praem. articul.		
	ib. τοῖς ἔθνεσιν	add. ὁ τιμηουλκῶν σῖτον δημωκατάρατος		
28.	οὗτος πεσεῖται	om. (err. script.)		
30.	φύεται δένδρον ζωῆς	transp.		
31.	εἰ ὁ μὲν δίκαιος	εἰ μὲν ὁ δίκαιος		
XII.				
2.	κρεῖσσον	κρείσσων	—	—
	ib. παρᾶ Κυρίῳ	παρὰ Κυρίου Θεοῦ		παρὰ Κυρίυ *
4.	τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς	add. γυνὴ δὲ ἄφρων ὀλύσει βίον		
6.	ὀρθῶν	εὐθείων		
9.	κρεῖσσον	κρείσσων	—	item
	ib. ἢ τιμὴν	ἢ ὁ τιμὴν		
13.	ἐμπεσεῖται	ἐμπίπτει	—	—
	ib. εἰς παγίδας	εἰς παγίδα		— *
	ib. ἐκφεύγει	ἐξολισθάνει		
	ib. δίκαιος	add. ὁ πλέπων – ψυχάς	—	—
14.	ψυχὴ πλησθήσ. ἀγαθῶν	πλησθήσ. ἀγαθῶν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ		
17.	ἀπαγγέλλει	ἀναγγελεῖ		ἀπαγγελεῖ *
18.	ὡς μάχαιρα	om. ὡς		item *
20.	βουλόμενοι	βουλευόμενοι		— *
22.	Κυρίῳ	Κυρίου		— *
25.	ταράσσει ἀνδρός·	transp.		
	ib. ἀγγελία	ἐπαγγελία		
26.	φίλος ἔσται	add. αἱ δὲ γνῶμαι – κακά	add. ἁμαρτ. – κακά	—
XIII.				
2.	ἀγαθός·	praem. υἱὸς		
	ib. ὀλοῦνται	ἀπολοῦνται		
3.	χείλεσι	praem. ἐν		
6.	ἀκάκους ὁδῷ	om. ὁδῷ		
8.	ἀνδρὸς ψυχῆς	transp.		
9.	φῶς	add. δὲ	item	

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat	Cod. Alex.
9.	σβέννυται	* add. ψυχαὶ δόλιαι – ἐ-λεῶσιν	item	item
19.	ἀσεβῶν	εὐσεβῶν	—	—
20.	συμπεριφερόμενος	συμπορευόμενος	—	—
	ib. σοφισθήσεται	σοφὸς ἔσται	σοφὸς ἔσῃ	—
	ib. συῤῥεμβόμενος	συμπορευόμενος	item	
23.	ποιήσουσι	ἀπολαύουσιν		
24.	τῆς βακτηρίας	τῆς ἑαυτοῦ βακτηρίας		— *
	ib. τὸν υἱὸν αὐτοῦ	τὸν ἑαυτοῦ υἱόν·		
	ib. ἐπιμελῶς παιδεύει	transp.		
25.	ἔσθων	ἐσθίων		
	ib. ἐμπιπλᾶται	ἐμπλήσει		
	ib. τὴν ψυχὴν αὐτοῦ	ψυχὴν ἑαυτοῦ		
XIV. 1.	ἡ δὲ ἄφρων	add. γεναμένη		
16.	ἑαυτῷ πεποιθὼς μίγνυται ἀνόμῳ	μίγνυται πεποιθώς		
20.	φίλοι μισήσουσι	praem. καὶ		
21.	πένητας	πένητα		— *
	ib. ἐλεῶν	praem. articul.		
22.	πλανώμενοι	add. ἄδικοι		
23.	ἔσται	ἐστὶν		
25.	κακῶν ψυχὴν	ψυχὰς ἐκ κακῶν	ἐκ κακῶν ψυ-χὴν	ut leg C. V.
26.	καταλείψει	καταλείπει	item.	item
	ib. ἔρεισμα	add. εἰρήνης		
27.	πρόσταγμα	φόβος		— *
28.	ἔθνει	πλούτῳ		
29.	ἰσχυρὸς	ἰσχυρῶς	—	—
31.	ἐλεεῖ	ἐλεᾷ		—
32.	ἀπωσθήσεται	ἀπολεῖται		
	ib. ὁ πεποιθὼς	ὁ δὲ πεποιθὼς ἐπὶ Κύριον	ὁ δὲ πεποι-θὼς	ut leg. C. V.
33.	ἐν καρδίᾳ ἀγαθῇ	add. ἀνδρὸς	item	item
XV. 1.	λυπηρὸς	σκληρὸς		
2.	ἀναγγέλλει	ἀναγγελεῖ		— *

Cap. XIII. v. 9. ἐλεῶσιν) ἐλεοῦσιν.

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
3.	κακοὺς τε καὶ ἀγαθούς.	transp.		
4.	συντηρῶν	φυλάσσων		
8.	εὐχαὶ	προσευχαὶ		
9.	διώκοντας	add. δὲ	item	item
11.	τῷ Κυρίῳ	om. articul.		
13.	πρόσωπον θάλλει	transp.		
	ib. σκυθρωπάζει	praem. πνεῦμα		—*
14.	αἴσθησιν	καλά·		
16.	κρεῖσσον	κρεῖσσων		—
•	ib. ἀφοβίας	ἀσεβείας		
17.	ξενισμὸς λαχάνων	ξενισμὸς μετὰ λαχάνων	—	
	ib. παράθεσις μόσχων	μόσχος ἀπὸ φάτνης		
19.	τετριμμέναι	λεῖοι		
21.	τρίβοι ἐνδεεῖς	καρδία ἐνδεὴς		
23.	καίριόν τι καὶ καλὸν τῷ κοινῷ	κηρίον τι τῷ κοινῷ καὶ καλῷ		
25.	ἐστήρισε	ἐστέρισεν		
27.	δώρων λήψεις	δωρολήψεις (vit. script.)		
	ib. σώζεται	ζήσεται		
28.	μελετῶσι	ἀγαπῶσιν		
	ib. ἀποκρίνεται	ἀποκριθήσεται		—*
29.	κρεῖσσων ὀλίγη λῆψις – αὐτοῦ	om.	—	—
31.	om.	ὁ εἰσακούων – αὐλισθήσεται		—*
32.	ψυχὴν αὐτοῦ	τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν.		
33.	προπορεύεται – δόξα	om.	—	
XVI. 1.–3.	om.	habet		—*
4.	πάντα τὰ ἔργα – Θεῷ	om.		—*
6.	δεκτὰ δὲ παρὰ Θεῷ	δεκτοὶ δὲ παρὰ Κυρίῳ		
17.	τρίβοι ζωῆς – δικαιοσύνης	om.		
	ib. ἀγαπῶν δὲ ζωὴν αὐτοῦ	ὁ δὲ ἀγαπῶν ζωὴν		
18.	πτώματος	πτώσεως		
20.	πεποιθὼς δὲ	ὁ δὲ πεποιθὼς		
	ib. ἐπὶ Κυρίῳ	ἐπὶ τῷ Θεῷ	ἐπὶ Θεῷ	
21.	τοὺς σοφοὺς καὶ συνετοὺς	transp.		
	ib. πλείονα	πλεῖον		—

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
23.	σοφοῦ	σοφῶν		
	ib. χείλεσι	χειλέων		
24.	κηρία	κηρίον		
	ib. αὐτῶν ἴασις	αὐτοῦ ἀκοὴ καὶ ἴασις	αὐτοῦ ἴασις	
25.	δοκοῦσαι ὀρθαὶ	transp.		
26.	αὐτοῦ τὴν ἀπώλειαν	transp.		
	ib. φορεῖ τὴν ἀπώλειαν	add. ἑαυτοῦ	item	
30.	ὁρίζει δὲ τοῖς χείλ.	ἐπιδάκνων δὲ τοῖς χείλ.		
	ib. πάντα τὰ κακά·	praem. ὁρίζει		
32.	καὶ ἀνὴρ φρόνησιν – μεγάλου	om.	—	
	ib. κρεῖσσων καταλαμβ.	om. κρεῖσσων		
	ib. πόλιν	add. ὀχυράν.		
33.	κόλπους	κόλπον		
	ib. δικαίοις	ἀδίκοις	—	item
	ib. πάντα τὰ δίκαια	πᾶσιν τὰ δίκαια		
XVII. 17.	ἐπι κροτεῖ	κροτεῖ		
	ib. ὡς καὶ ὁ	om.		
	ib. τὸν ἑαυτοῦ φίλον	τοὺς ἑαυτοῦ φίλους		
		add. ὑψῶν θύραν – συντριβήν		— *
22.	τὰ ὀστᾶ	om. articul.		
23.	λαμβάνοντος	λαμβάνων		
	ib. ἐν κόλποις	ἐν κόλπῳ		
	ib. οὐ κατευοδοῦνται αἱ ὁδοί·	οὐ κατευοδοῦται ἐν ὁδοῖς		
	ib. ἀσεβὴς δὲ ἐκκλίνει	ἐκκλίνει γὰρ		
24.	πρόσωπον συνετὸν ἀνδρὸς σοφοῦ	πρόσωπον ἀνδρὸς συνετοῦ		
25.	τῇ τεκούσῃ αὐτοῦ	τῇ τεκούσῃ αὐτόν.	—	— *
28.	ἐπερωτήσαντι	add. σοφίαν	—	
XVIII. 4.	ἀναπηδύει	ἀσπηδῶν (ἀναπηδῶν)		— *
	ib. πηγὴ ζωῆς	πηγὴ σοφίας		
XIX. 16.	ἀπολεῖται	θανεῖται		
17.	δανείζει – πτωχόν	transp.		
18.	τῇ ψυχῇ	add. σου	—	—
19.	λυμαίνεται	λοιμεύηται	—	—

	Edit. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
19.	τὴν ψυχὴν αὐτοῦ	om. αὐτοῦ		unc. incl. *
20.	ἐπ' ἐσχάτων σου	ἐπὶ γήρους		
21.	τοῦ Κυρίου	τοῦ Θεοῦ		
	ib. εἰς τὸν αἰῶνα μενεῖ	κρατήσει εἰς τὸν αἰῶνα		
22.	ἀνδρὶ ἐλεημοσύνη	ἀνδρὸς ἐλεημοσύναι		
23.	εἰς ζωὴν	εἰς πνοὴν (vit. script.)		
	ib. ὁ δὲ ἄφοβος	ὁ δὲ πλανώμενος ἐν πύλαις		
	ib. ἐν τόποις οὗ	ἐν τόποις οἷς		
	ib. γνῶσις	ὁ αἰώνιος		
24.	προσαγάγῃ	προσάγει		
25.	μαστιγουμένου	μαστιγομένου (vit. script.)		
	ib. ἔσται	γίνεται	item	
XXI.				
3.	ἀρεστὰ παρὰ Θεῷ	ἀρεστὸν παρὰ Κυρίῳ		
4.	θρασικάρδιος	praem. ἀνὴρ		
	ib. ἁμαρτίαι	ἁμαρτία	—	
5.	διαλογισμοὶ – ἐλάσσονι	λογισμοὶ – ὑστέρημα		item *
6.	παγίδος	παγίδας	—	—
8.	ὁ Θεός·	praem. Κύριος		
9.	κρεῖσσον	add. ἐστὶν		
	ib. κεκονιαμένοις	κεκονιασμένοις		
10.	ἐπιθυμεῖ κακῶν	ἐπιθυμήσει πονηρὸν		— *
11.	γίνεται	ἔσται		
12.	καρδίας	ψυχὰς		
13.	ὦτα αὐτοῦ	om. αὐτοῦ		
14.	λαθραῖος	λάθριος	—	—
15.	κρίματα	κρίμα	—	—
17.	εἰς πλοῦτον	οὐ πλουτήσει		— *
18.	παράνομος	ἀσύνθετος		— *
19.	ἐν γῇ ἐρήμῳ	ἐν τῇ ἐρήμῳ	—	
	μαχίμου	μαχίμης		
	ib. καὶ γλωσσώδους	om.		uncis incl. *
23.	διατηρεῖ	διατηρήσει		
26.	ἐπιθυμεῖ – ἐπιθυμίας	transp.		
28.	φυλαξόμενος	φυλασσόμενος	—	item
30.	σοφία	praem. ἀνθρώπῳ		
	ib. οὐκ ἔστιν ἀνδρία	οὐδέ ἐστιν ἀνδρεία		

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
30.	οὐκ ἔστιν βουλὴ	οὐδέ ἐστιν βουλὴ		
	ib. πρὸς τὸν ἀσεβῆ	κατέναντι Κυρίου		
XXII. 1.	ὑπὲρ δὲ	om. δὲ		
	ib. ἀργύριον καὶ χρυσίον	transp.		
2.	συνήντησαν	ἀπήντησαν		
	ib. ὁ Κύριος ἐποίησε	transp.		
XXIII. 15.	σου ἡ καρδία	transp.		
16.	ἐνδιατρίψει	ἐὰν διατρίψη		
–	ib. λόγοις τὰ σὰ χείλη	transp.		
	ib. ὦσι	ἦ		
17.	ἡ καρδία σου	transp.		
18.	αὐτά	ταῦτα		item *
	ib. ἔκγονα	ἔγγονα		—
19.	υἱὲ	add. μου		
	ib. ἐννοίας	ἐννοίαν		
24.	ἐπὶ δὲ υἱῷ	ἐπὶ υἱῷ δὲ		
	ib. εὐφραίνεται	εὐφρανθήσεται		— *
	ib. ἡ ψυχὴ αὐτοῦ	ἡ καρδία αὐτοῦ		
25.	ὁ πατὴρ	add. σου		item *
	ib. καὶ ἡ μήτηρ	om.		
30.	οὐ τῶν ἰχνευόντων	καὶ τῶν κατασκοπουμένων		
31.	δικαίοις	δεκτοῖς		
32.	αὐτοῦ ὁ ἴος	αὐτῷ ὁ ἰός	item	
32.	ἐρεῖς δὲ	εἶτα ἐρεῖς		
XXIV. 1.	κακοὺς ἄνδρας	transp.		
4.	μετὰ αἰσθήσεως	praem. καὶ		— *
	ib. ἐμπίμπλαται	ἐμπίπλαται		—
	ib. ταμιεία	ταμεῖα (vit. script.)		
5.	κρεῖσσων	κρεῖσσον		
XXXI. 8.	πάντας	πάντα		
10.	τιμιωτέρα δὲ	om. δὲ		
11.	καλῶν σκύλων	om. καλῶν		unc. incl. *
12.	τὸν βίον	τὸν χρόνον		
13.	μηρυομένη ἔρια	εὑραμένη ἔριον		
14.	ὡσεὶ ναῦς	ὡς ἡ ναῦς		
	ib. αὐτῆς	ἑαυτῆς		

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
15.	τῷ οἴκῳ	praem. ἐν		
16.	ἀπὸ δὲ καρπῶν χειρῶν αὐτῆς	ἀπὸ δὲ τῶν χειρῶν ἑαυτῆς		
18.	ὅτι καλόν ἐστι	om. ἐστι		
	ib. ὁ λύχνος – νύκτα	transp.		item
19.	τοὺς πήχεις – τὰς δὲ χεῖρας	transp.		—
20.	πένητι	πένησιν		
21.	παρ' αὐτῆς	παρ' αὐτῇ		— *
	ib. ἐνδεδυσμένοι εἰσί	add. δίσσας στολάς		
22.	δίσσας χλαίνας	καὶ χλαίνας		
	ib. ἐκ δὲ βύσσου	om. δὲ		
23.	ἐν πύλαις	om.		
	ib. καθίσῃ	καθέζεται		
	ib. τῶν γερόντων	τῶν πρεσβυτέρων καὶ κατοίκων	τῶν γερ. κατοίκων	
24.	καὶ ἀπέδοτο	add. τοῖς φοίνιξιν		
26.	ἀνοίγει σοφῶς καὶ νομοθέσμως	διήνοιξεν προσεχόντως		item. add. καὶ ἐννόμως
	ib. ἡ δὲ ἐλεημ. – αὐτῆς	καὶ τάξιν – αὐτῆς		item
27.	οἴκῳ αὐτῆς	οἴκων αὐτῆς	item	—
	ib. σῖτα δὲ – ἔφαγε	om.		
28.	ἀνέστησαν	ἀνέστη		
	ib. ἐπλούτησαν	* ᾔνεσεν		
29.	ἐκτήσαντο πλοῦτον – δύναμιν	transp.		
	ib. ὑπερκείσαι	praem. σὺ δὲ	—	—
30.	κάλλος	add. γυναικῶν	add. γυναίκὸς	ut leg. C. V.
31.	χειρῶν	χειλέων	item	item

SAP. V.

v.	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
16.	φρόντησις	φρόντις	item	item
17.	τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ	om. αὐτοῦ	—	—

Cap. XXXI. v. 28. hanc lectionem secuta est Vulgata latina.

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
19.	δικαιοσύνην	δικαιοσύνης		
21.	συνεκπολεμήσει δὲ	om. δὲ		item
23.	συγκλύσουσι	συγκλήσουσιν (div. script.)		

JES. I. II. V.

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
I.				
16.	τὰς πονηρίας	add. ὑμῶν		
18.	ὡσεὶ	ὡς	item	item
29.	διότι	add. νῦν		
	ib. ἀπὸ τῶν εἰδώλων	ἐπὶ τοῖς εἰδώλοις		—
	ib. ἃ αὐτοὶ	ἐφ' οἷς αὐτοὶ		
	ib. ἠβούλοντο	add. καὶ αἰσχυνθήσονται ἐπὶ τοῖς γλυπτοῖς – ἐποίησαν		
	ib. ἐπησχύνθησαν ἐν κήποις	αἰσχυνθήσονται ἐπὶ τοῖς κήποις αὐτῶν		—
	ib. ἃ ἐπεθύμησαν	ἐφ' οἷς ἐπεθύμησαν		
30.	τὰ φύλλα	add. αὐτῆς		
II.				
2.	τοῦ Κυρίου	om. articul.	—	
	ib. ἐπάνω	ὑπεράνω	—	—
3.	ἔθνη πολλὰ	λαοὶ πολλοὶ		
4.	τὰς μαχαίρας – καὶ	om.		
5.	καὶ νῦν	add. σὺ		
7.	ἡ γῆ	add. αὐτῶν		—
12.	ἡμέρα γὰρ	om. γὰρ		
14.	ὄρος	praem. πᾶν		—
16.	πλοίων κάλλους	transp.		
20.	ἃ ἐποίησαν	ἃ ἐποίησεν ἑαυτοῖς εἰς τὸ		ἃ ἐποίησεν
	ib. τοῖς νυκτερίσι	ταῖς νυκτερίσιν	—	item
21.	τὰς σχισμὰς	praem. εἰς	—	—
V.				
13.	ὁ λαός μου ἐγενήθη	transp.		
15.	καταβήσονται	add. εἰς αὐτὸν		
	ib. καὶ οἱ πλούσιοι	add. καὶ οἱ λοιμοὶ αὐτῆς	—	—
	ib. ὀφθαλμοὶ	praem. articul.	—	—

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
18.	τὰς ἀνομίας	add. αὐτῶν		
19.	ἃ ποιήσει	add. ὁ Θεὸς		
20.	τὸ σκότος φῶς – σκότος	transp.		
21.	σοφοὶ ἐν αὐτοῖς	συνετοὶ ἐν ἑαυτοῖς	item	item
	ib. ἐνώπιον ἑαυτῶν	ἐνώπιον αὐτῶν	—	
22.	οἱ πίνοντες τὸν οἶνον	transp.		—
	ib. καὶ οἱ δυνάσται	om. καὶ		
23.	αἴροντες	add. ἀπ' αὐτοῦ		— *
24.	διὰ τοῦτο	om.		
	ib. χνοῦς	χοῦς (vit. script.)		
	ib. Κυρίου σαβαώθ	add. ποιεῖν		
25.	ὀργῇ Κυρίου σαβαὼθ	transp.		
	ib. τὰ ὄρη	praem. ἐπὶ		
	ib. ἐγενήθη	ἐγένετο		
	ib. ἡ χεῖρ αὐτοῦ	om. αὐτοῦ	—	—
VI. 1.	ἐνιαυτοῦ	ἔτους		
	ib. ὁ βασιλεὺς Ὀζίας	transp.	—	—
2.	τὸ πρόσωπον	τὰ πρόσωπα αὐτῶν		τὸ πρόσωπ. ἑαυτῶν *
	ib. τοὺς πόδας	add. ἑαυτῶν		item *
3.	ἐκέκραγον	ἐκέκραγεν	—	— *
6.	ἐν τῇ χειρὶ	add. αὐτοῦ		— *
8.	ἀποστείλω	ἀποστελῶ		
	καὶ εἶπον	καὶ εἶπεν (vit. script.)		
9.	εἶπον	εἶπε		
	ib. συνεῖτε	συνῆτε		
10.	ἰάσωμαι	ἰάσομαι	—	—
12.	ἐγκαταλειφθέντες	καταλειφθέντες		—
VII. 1.	υἱοῦ Ἰωάθαμ	τοῦ Ἰωάθαμ	—	—
	ib. τοῦ υἱοῦ Ὀζίου	om. υἱοῦ		
	ib. Ῥασὶν	Ῥασὶμ		
2.	ἀνηγγέλη	ἀπηγγέλη		
	ib. ὃν τρόπον	add. ὅταν		praem. ὅταν
3.	ἔξελθε δὴ	om. δὴ	—	item
	ib. Ἄχαζ	praem. articul.		
4.	ἀσθενείτω	add. μηδὲ φοβηθῇς		
	ib. τοῦ θυμοῦ μοῦ	om. articul.		

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
5.	Ῥομελίου	praem. τοῦ	item	item
	ib. περὶ σοῦ	κατὰ σοῦ		
6.	εἰσ τὴν Ἰουδαίαν	add. καὶ κακώσομεν αὐτὴν		
	ib. ἀποστρέψωμεν	ἀποστρέψομεν	—	
	ib. βασιλεύσωμεν αὐτοῖς	βασιλεύσομεν αὐτῆς	—	—*
7.	οὐδ' οὐ μὴ	οὐδὲ	—	—
8.	κεφαλὴ Ἀρὰμ	ἡ κεφαλὴ Ἀρὰμ	—	—
	ib. ἀλλ' ἐφ'	καὶ ἔτι	ἀλλ' ἔτι	ut leg. C. V.
	ib. ἐτῶν	ἔτη		
9.	υἱὸς	praem. articul.		
	ib. συνεῖτε	συνῆτε	item	item
11.	Θεοῦ	praem. articul.		
13.	καὶ εἶπεν	add. Ἠσαΐας		
	ib. ὁ οἶκος Ἰούδα	οἶκος Δαυίδ	—	—
14.	καλέσεις	* καλέσετε		
15.	φάγεται	φάγεσθε		
	ib. προελέσθαι	ἢ προελέσθαι	—	
	ib. ἢ ἐκλέξασθαι	ἐκλέξεται		—
16.	διότι	om.		
	ib. ἐκλέξασθαι	praem. τοῦ		—
VIII. 3.	Κύριός μοι	transp.		
10.	ἡττᾶσθε	praem. καὶ	—	—
15.	ἐν ἀσφαλείᾳ ὄντες	om. ὄντες	—	
17.	ἐρεῖ	ἐρεῖς		
18.	ἔδωκέ μοι	transp.	—	—
19.	καὶ τοὺς κενολογοῦντας	om. καὶ	—	—
	ib. φωνήσουσιν	φωνοῦσιν	—	—
	ib. πρὸς Θεὸν αὐτοῦ ἐκζητήσουσι	πρὸς Θεὸν αὐτῶν		
	ib. τί ἐκζητήσουσι	ὅτι ἐκζητοῦσιν	τί ἐκζητοῦσι	τί ἐκζητῶσιν
20.	ἵνα εἴπωσιν οὐχ' ὡς	ἵνα μὴ εἴπωσιν ὡς		
22.	καὶ ἰδοὺ	add. ἀπορία στενὴ καὶ	item	ead. add. post καὶ σκότος
	ib. ὥστε μὴ βλέπειν	** add. καὶ οὐκ ἀποκριθήσεται – ὧν	—	item *

* *Cap. VII. v.* 14. *ad marginem notatum est: mire placet* καλέσετε.

** *Cap. VIII. v.* 22. *pro* ἀποκριθήσεται *caeteri habent* ἀπορηθήσεται.

	Edit. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
19.	τὴν ψυχὴν αὐτοῦ	om. αὐτοῦ		unc. incl. *
20.	ἐπ' ἐσχάτων σου	ἐπὶ γήρους		
21.	τοῦ Κυρίου	τοῦ Θεοῦ		
	ib. εἰς τὸν αἰῶνα μενεῖ	κρατήσει εἰς τὸν αἰῶνα		
22.	ἀνδρὶ ἐλεημοσύνη	ἀνδρὸς ἐλεημοσύναι		
23.	εἰς ζωὴν	εἰς πνοὴν (vit. script.)		
	ib. ὁ δὲ ἄφοβος	ὁ δὲ πλανώμενος ἐν πύλαις		
	ib. ἐν τόποις οὗ	ἐν τόποις οἷς		
	ib. γνῶσις	ὁ αἰώνιος		
24.	προσαγάγῃ	προσάγει		
25.	μαστιγουμένου	μαστιγομένου (vit. script.)		
	ib. ἔσται	γίνεται	item	
XXI.				
3.	ἀρεστὰ παρὰ Θεῷ	ἀρεστὸν παρὰ Κυρίῳ		
4.	θρασικάρδιος	praem. ἀνὴρ		
	ib. ἁμαρτίαι	ἁμαρτία	—	
5.	διαλογισμοὶ – ἐλάσσονι	λογισμοὶ – ὑστέρημα		item *
6.	παγίδος	παγίδας	—	—
8.	ὁ Θεός·	praem. Κύριος		
9.	κρεῖσσον	add. ἐστὶν		
	ib. κεκονιαμένοις	κεκονιασμένοις		
10.	ἐπιθυμεῖ κακῶν	ἐπιθυμήσει πονηρὸν		— *
11.	γίνεται	ἔσται		
12.	καρδίας	ψυχὰς		
13.	ὦτα αὐτοῦ	om. αὐτοῦ		
14.	λαθραῖος	λάθριος	—	—
15.	κρίματα	κρίμα	—	—
17.	εἰς πλοῦτον	οὐ πλουτήσει		— *
18.	παράνομος	ἀσύνθετος		— *
19.	ἐν γῇ ἐρήμῳ	ἐν τῇ ἐρήμῳ	—	
	μαχίμου	μαχίμης		
	ib. καὶ γλωσσώδους	om.		uncis incl. *
23.	διατηρεῖ	διατηρήσει		
26.	ἐπιθυμεῖ – ἐπιθυμίας	transp.		
28.	φυλαξόμενος	φυλασσόμενος	—	item
30.	σοφία	praem. ἀνθρώπῳ		
	ib. οὐκ ἔστιν ἀνδρία	οὐδέ ἐστιν ἀνδρεία		

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
30.	οὐκ ἔστιν βουλὴ	οὐδέ ἐστιν βουλὴ		
	ib. πρὸς τὸν ἀσεβῆ	κατέναντι Κυρίου		
XXII. 1.	ὑπὲρ δὲ	om. δὲ		
	ib. ἀργύριον καὶ χρυσίον	transp.		
2.	συνήντησαν	ἀπήντησαν		
	ib. ὁ Κύριος ἐποίησε	transp.		
XXIII. 15.	σου ἡ καρδία	transp.		
16.	ἐνδιατρίψει	ἐὰν διατρίψῃ		
–	ib. λόγοις τὰ σὰ χείλη	transp.		
	ib. ὦσι	ᾖ		
17.	ἡ καρδία σου	transp.		
18.	αὐτά	ταῦτα		item *
	ib. ἔκγονα	ἔγγονα		—
19.	υἱὲ	add. μου		
	ib. ἐννοίας	ἐννοίαν		
24.	ἐπὶ δὲ υἱῷ	ἐπὶ υἱῷ δὲ		— *
	ib. εὐφραίνεται	εὐφρανθήσεται		
	ib. ἡ ψυχὴ αὐτοῦ	ἡ καρδία αὐτοῦ		
25.	ὁ πατὴρ	add. σου		item *
	ib. καὶ ἡ μήτηρ	om.		
30.	οὐ τῶν ἰχνευόντων	καὶ τῶν κατασκοπουμένων		
31.	δικαίοις	δεκτοῖς		
32.	αὐτοῦ ὁ ἴος	αὐτῷ ὁ ἰός	item	
32.	ἐρεῖς δὲ	εἶτα ἐρεῖς		
XXIV. 1.	κακοὺς ἄνδρας	transp.		
4.	μετὰ αἰσθήσεως	praem. καὶ		— *
	ib. ἐμπίμπλαται	ἐμπίπλαται		—
	ib. ταμιεῖα	ταμεῖα (vit. script.)		
5.	κρεῖσσων	κρεῖσσον		
XXXI. 8.	πάντας	πάντα		
10.	τιμιωτέρα δὲ	om. δὲ		
11.	καλῶν σκύλων	om. καλῶν		unc. incl. *
12.	τὸν βίον	τὸν χρόνον		
13.	μηρυομένη ἔρια	εὑραμένη ἔριον		
14.	ὡσεὶ ναῦς	ὡς ἡ ναῦς		
	ib. αὐτῆς	ἑαυτῆς		

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
15.	τῷ οἴκῳ	praem. ἐν		
16.	ἀπὸ δὲ καρπῶν χειρῶν αὐτῆς	ἀπὸ δὲ τῶν χειρῶν ἑαυτῆς		
18.	ὅτι καλόν ἐστι	om. ἐστι		
	ib. ὁ λύχνος – νύκτα	transp.		item
19.	τοὺς πήχεις – τὰς δὲ χεῖρας	transp.		—
20.	πένητι	πένησιν		
21.	παρ' αὐτῆς	παρ' αὐτῇ		— *
	ib. ἐνδεδυσμένοι εἰσί	add. δίσσας στολάς		
22.	δίσσας χλαίνας	καὶ χλαίνας		
	ib. ἐκ δὲ βύσσου	om. δὲ		
23.	ἐν πύλαις	om.		
	ib. καθίσῃ	καθέζεται		
	ib. τῶν γερόντων	τῶν πρεσβυτέρων καὶ κατοίκων	τῶν γερ. κατοίκων	
24.	καὶ ἀπέδοτο	add. τοῖς φοίνιξιν		
26.	ἀνοίγει σοφῶς καὶ νομοθέσμως	διήνοιξεν προσεχόντως		item. add. καὶ ἐννόμως
	ib. ἡ δὲ ἐλεημ. – αὐτῆς	καὶ τάξιν – αὐτῆς		item
27.	οἴκῳ αὐτῆς	οἴκων αὐτῆς	item	—
	ib. σῖτα δὲ – ἔφαγε	om.		
28.	ἀνέστησαν	ἀνέστη		
	ib. ἐπλούτησαν	* ᾔνεσεν		
29.	ἐκτήσαντο πλοῦτον – δύναμιν	transp.		
	ib. ὑπερκεῖσαι	praem. σὺ δὲ	—	—
30.	κάλλος	add. γυναικῶν	add. γυναικὸς	ut leg. C. V.
31.	χειρῶν	χειλέων	item	item

S A P. V.

v.	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
16.	φρόντησις	φρόντις	item	item
17.	τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ	om. αὐτοῦ	—	—

Cap. XXXI. v. 28. hanc lectionem secuta est Vulgata latina.

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
19.	δικαιοσύνην	δικαιοσύνης		
21.	συνεκπολεμήσει δὲ	om. δὲ		item
23.	συγκλύσουσι	συγκλήσουσιν (div. script.)		

JES. I. II. V.

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
I.				
16.	τὰς πονηρίας	add. ὑμῶν		
18.	ὡσεὶ	ὡς	item	item
29.	διότι	add. νῦν		
	ib. ἀπὸ τῶν εἰδώλων	ἐπὶ τοῖς εἰδώλοις		—
	ib. ἃ αὐτοὶ	ἐφ' οἷς αὐτοὶ		
	ib. ἠβούλοντο	add. καὶ αἰσχυνθήσονται ἐπὶ τοῖς γλυπτοῖς – ἐποίησαν		
	ib. ἐπησχύνθησαν ἐν κήποις	αἰσχυνθήσονται ἐπὶ τοῖς κήποις αὐτῶν		—
	ib. ἃ ἐπεθύμησαν	ἐφ' οἷς ἐπεθύμησαν		
30.	τὰ φύλλα	add. αὐτῆς		
II.				
2.	τοῦ Κυρίου	om. articul.	—	
	ib. ἐπάνω	ὑπεράνω	—	—
3.	ἔθνη πολλὰ	λαοὶ πολλοὶ		
4.	τὰς μαχαίρας – καὶ	om.		
5.	καὶ νῦν	add. σὺ		
7.	ἡ γῆ	add. αὐτῶν		—
12.	ἡμέρα γὰρ	om. γὰρ		
14.	ὄρος	praem. πᾶν		—
16.	πλοίων κάλλους	transp.		
20.	ἃ ἐποίησαν	ἃ ἐποίησεν ἑαυτοῖς εἰς τὸ		ἃ ἐποίησεν
	ib. τοῖς νυκτερίσι	ταῖς νυκτερίσιν	—	item
21.	τὰς σχισμὰς	praem. εἰς	—	—
V.				
13.	ὁ λαός μου ἐγενήθη	transp.		
15.	καταβήσονται	add. εἰς αὐτὸν		
	ib. καὶ οἱ πλούσιοι	add. καὶ οἱ λοιμοὶ αὐτῆς	—	—
	ib. ὀφθαλμοὶ	praem. articul.	—	—

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
18.	τὰς ἀνομίας	add. αὐτῶν		
19.	ἃ ποιήσει	add. ὁ Θεὸς		
20.	τὸ σκότος φῶς – σκότος	transp.		
21.	σοφοὶ ἐν αὐτοῖς	συνετοὶ ἐν ἑαυτοῖς	item	item
	ib. ἐνώπιον ἑαυτῶν	ἐνώπιον αὐτῶν	—	
22.	οἱ πίνοντες τὸν οἶνον	transp.		—
	ib. καὶ οἱ δυνάσται	om. καὶ		
23.	αἴροντες	add. ἀπ' αὐτοῦ		— *
24.	διὰ τοῦτο	om.		
	ib. χνοῦς	χοῦς (vit. script.)		
	ib. Κυρίου σαβαώθ	add. ποιεῖν		
25.	ὀργῇ Κυρίου σαβαὼθ	transp.		
	ib. τὰ ὄρη	praem. ἐπὶ		
	ib. ἐγενήθη	ἐγένετο		
	ib. ἡ χεῖρ αὐτοῦ	om. αὐτοῦ	—	—
VI. 1.	ἐνιαυτοῦ	ἔτους		
	ib. ὁ βασιλεὺς Ὀζίας	transp.	—	—
2.	τὸ πρόσωπον	τὰ πρόσωπα αὐτῶν		τὸ πρόσωπ. ἑαυτῶν *
	ib. τοὺς πόδας	add. ἑαυτῶν		item *
3.	ἐκέκραγον	ἐκέκραγεν	—	— *
6.	ἐν τῇ χειρὶ	add. αὐτοῦ		— *
8.	ἀποστείλω	ἀποστελῶ		
	καὶ εἶπον	καὶ εἶπεν (vit. script.)		
9.	εἶπον	εἶπε		
	ib. συνεῖτε	συνῆτε		
10.	ἰάσωμαι	ἰάσομαι	—	—
12.	ἐγκαταλειφθέντες	καταλειφθέντες		—
VII. 1.	υἱοῦ Ἰωάθαμ	τοῦ Ἰωάθαμ	—	—
	ib. τοῦ υἱοῦ Ὀζίου	om. υἱοῦ		
	ib. Ῥασὶν	Ῥασὶμ		
2.	ἀνηγγέλη	ἀπηγγέλη		
	ib. ὃν τρόπον	add. ὅταν		praem. ὅταν
3.	ἔξελθε δὴ	om. δὴ	—	item
	ib. Ἄχαζ	praem. articul.		
4.	ἀσθενείτω	add. μηδὲ φοβηθῇς		
	ib. τοῦ θυμοῦ μοῦ	om. articul.		

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
5.	Ῥομελίου	praem. τοῦ	item	item
	ib. περὶ σοῦ	κατὰ σοῦ		
6.	εἰσ τὴν Ἰουδαίαν	add. καὶ κακώσομεν αὐτὴν		
	ib. ἀποστρέψωμεν	ἀποστρέψομεν	—	
	ib. βασιλεύσωμεν αὐτοῖς	βασιλεύσομεν αὐτῆς	—	—*
7.	οὐδ' οὐ μὴ	οὐδὲ	—	—
8.	κεφαλὴ Ἀρὰμ	ἡ κεφαλὴ Ἀρὰμ	—	—
	ib. ἀλλ' ἐφ'	καὶ ἔτι	ἀλλ' ἔτι	ut leg. C. V.
	ib. ἐτῶν	ἔτη		
9.	υἱὸς	praem. articul.		
	ib. συνεῖτε	συνῆτε	item	item
11.	Θεοῦ	praem. articul.		
13.	καὶ εἶπεν	add. Ἡσαΐας		
	ib. ὁ οἶκος Ἰούδα	οἶκος Δαυίδ	—	—
14.	καλέσεις	* καλέσετε		
15.	φάγεται	φάγεσθε		
	ib. προελέσθαι	ἢ προελέσθαι	—	
	ib. ἢ ἐκλέξασθαι	ἐκλέξεται		—
16.	διότι	om.		
	ib. ἐκλέξασθαι	praem. τοῦ		—
VIII. 3.	Κύριός μοι	transp.		
10.	ἡττᾶσθε	praem. καὶ	—	—
15.	ἐν ἀσφαλείᾳ ὄντες	om. ὄντες	—	
17.	ἐρεῖ	ἐρεῖς		
18.	ἔδωκέ μοι	transp.	—	—
19.	καὶ τοὺς κενολογοῦντας	om. καὶ	—	—
	ib. φωνήσουσιν	φωνοῦσιν	—	—
	ib. πρὸς Θεὸν αὐτοῦ ἐκζητήσουσι	πρὸς Θεὸν αὐτῶν		
	ib. τί ἐκζητήσουσι	ὅτι ἐκζητοῦσιν	τί ἐκζητοῦσι	τί ἐκζητῶσιν
20.	ἵνα εἴπωσιν οὐχ' ὡς	ἵνα μὴ εἴπωσιν ὡς		
22.	καὶ ἰδοὺ	add. ἀπορία στενὴ καὶ	item	ead. add. post καὶ σκότος
	ib. ὥστε μὴ βλέπειν	** add. καὶ οὐκ ἀποκριθήσεται – ὢν	—	item*

* Cap. VII. v. 14. ad marginem notatum est: mire placet καλέσετε.

** Cap. VIII. v. 22. pro ἀποκριθήσεται caeteri habent ἀπορηθήσεται.

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
* IX. 1.	ταχὺ πίε	om. ταχὺ	item	item
	ib. τὴν παραλίαν	οἱ τὴν παραλίαν οἰκοῦντες		οἱ τὴν παραλ. κατοικ.
	ib. Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν	τὰ μέρη τῆς Γαλ. τῶν ἐθνῶν		add. τὰ μέρη τῆς Ἰουδαίας
	ib. ὁ καθήμενος	ὁ πορευόμενος	—	item *
2.	κατήγαγες	praem. ὁ	—	—
	ib. εν εὐφροσύνῃ	add. σου	—	—
3.	ἀπαιτούντων	ἀπειθούντων (vit. script.)		
4.	μετὰ καταλλαγῆς	μεταλλαγῆς (vit. script.)		
	ib. εἶναι πυρίκαυστοι	εἰ ἐγενήθησαν πυρίκαυστοι	εἰ ἐγένοντο πυρίκ.	—
5.	υἱὸς	καὶ υἱὸς	υἱὸς καὶ	ut leg. C. V.
	ib. καὶ ὑγείαν αὐτοῦ	εἰρήνην καὶ ὑγείαν αὐτῶν		
6.	καὶ μεγάλη	om. καὶ	item	item
	ib. οὐκ ἔσται τέλος	οὐκ ἔστιν ὅριον	—	—
	ib. τὴν βασιλείαν	praem. ἐπὶ		
	ib. ἀντιλαβέσθαι	add. αὐτῆς		—
9.	οἰκοδομήσομεν	οἰκοδομήσωμεν	—	—
	ib. πύργον	πύργους		
10.	ῥήξει	ῥάξει	—	—
	ib. ἀνισταμένους	ἐπανισταμένους	—	ἐπανιστανο–μένους
	ib. ἐπὶ ὄρος	ἐπ' ὄρους		—
	ib. ἐπὶ αὐτὸν	ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ἐπ' αὐτοὺς		ἐπ' αὐτοὺς
	ib. ἐχθροὺς αὐτοῦ	ἐχθροὺς Ἰούδα		
11.	τὸν Ἰσραὴλ	τὸν λαόν μου		
	ib. πᾶσι τουτοῖς	transp.		item
12.	τὸν Κύριον	om. articul.		
	ib. ἐζήτησεν	ἐξεζήτησαν	ἐζήτησαν	—
16.	ἐπὶ τοῖς νεανίσκοις	ἐπὶ τοὺς νεανίσκους	item	—
	ib. Κύριος	ὁ Θεός		—
18.	καυθήσεται	κατακαυθήσεται		
19.	Κυρίου	add. σαβαώθ		— *
	ib. ὡς κατακεκαυμ. ὑπὸ πυρὸς	transp.		—

* *Versuum distinctio alia est in Ed. Compl., alia in Cod. Alex.*

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
20.	ἐμπλησθήσεται	ἐμπλησθῇ	item	item
21.	Μανασσῆς – Μανασσῇ	transp.		
	ib. ὁ θυμός	add. αὐτοῦ		— *
X.				
2.	διαρπαγὴν	ἁρπαγὴν		—
3.	ἐν τῇ ἡμέρᾳ	om. ἐν		
	ib. θλίψις ὑμῶν	θλίψις αὐτῶν		
	ib. καταφεύξονται	καταφεύξεσθε	—	—
4.	ἀπαγωγήν	ἐπαγωγήν		—
	ib. καὶ ἐπὶ πᾶσι	om. καὶ	—	—
12.	Ἱερουσαλὴμ	praem. ἐν		—
	ib. καὶ ἐπάξει	ἐπισκέψεται	ἐπισκέψομαι	
13.	ἐν τῇ ἰσχύϊ	τῇ ἰσχύϊ τῆς χειρός μου		item *, nisi quod voci ἰσχύϊ praem. articul.
	ib. τῆς συνέσεως	add. μου		
	ib. πείσω	σείσω	item	item
14.	τῇ χειρὶ	add. μου		—
	ib. καταλελειμ. ὠὰ ἀρῶ	transp.		
	ib. οὐκ ἔστιν	οὐκ ἔσται		
15.	ἐν αὐτῇ	ὥστε κόπτειν ἐν ἑαυτῇ		
	ib. ἄρῃ	λάβῃ		
	ib. ὑψωθήσεται ξύλον	om.	—	—
17.	εἰς πῦρ	ὡς πῦρ		—
	ib. ἁγιάσει αὐτὴν	ἁγιάσει αὐτὸν	—	— *
	ib. ἐν πυρὶ καιομένῳ	ἐν φλογὶ καιομένῃ καὶ φλέξει		
	ib. ὡσεὶ χόρτον	ὡς χόρτον		
18.	ὁ φεύγων	om. articul.		
19.	αὐτῶν	praem. ἀπ'	—	—
	ib. ἀριθμὸς ἔσονται	transp.		—
20.	Ἰσραὴλ	praem. articul.		
	ib. σωθέντες	διασωθέντες		
	ib. οὐκέτι	add. μὴ	—	—
	ib. ἐν ἀληθείᾳ	om.		
XI.				
1.	τῆς ῥίζης αὐτοῦ	om. αὐτοῦ	—	—
2.	ἐπ' αὐτὸν	ἐπ' αὐτῷ	—	—
	ib. πνεῦμα Κυρίου	πνεῦμα τοῦ Θεοῦ	—	—

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
2.	ἐμπλήσει αὐτόν	ponit post πνεῦμα φόβου Θεοῦ v. 3.	item	
4.	ἀλλὰ κρινεῖ	add. ἐν δικαιοσύνῃ		item *
	ib. ἐλέγξει	add. ἐν εὐθύτητι		— *
	ib. τοὺς ταπεινοὺς	τοὺς ἐνδόξους		
	ib. γῆν	praem. articul.		
	ib. ἐν πνεύματι	τῷ πνεύματι		
	ib. ἀσεβῆ ἀνελεῖ	transp.	—	—
6.	καὶ συμβοσκηθήσεται	τότε συμβοσκηθήσεται		
	ib. μετὰ ἀρνοῦ	μετὰ ἀρνὸς	—	—
	ib. καὶ πάρδ. ἐρίφῳ	om.		
7.	βοσκηθ. ἅμα	transp.	—	—
	ib. ἔσονται τὰ παιδία αὐτῶν	transp.	—	—
8.	ἐπὶ τρώγλη	ἐπὶ τρώγλην		—
	ib. καὶ ἐπὶ κοίτην	καὶ ἀπογεγαλακτισμένον ἐπὶ κοίτης		—* exc. κοίτην
9.	κατακαλύψει	κατακαλύψαι	—	—
10.	ἐν τῇ ἡμέρᾳ	om. ἐν		
11.	τοῦ ζηλῶσαι	add. καὶ ζητῆσαι		
	ib. τὸ καταλειφθὲν	τὸ προκαταλειφθὲν ὑπόλοιπον	τὸ καταλ. ὑπόλ.	ut leg. C. V.
	ib. ἀπὸ τῶν Ἀσσυρ.	ὑπὸ τῶν Ἀσσυρ.	item	
	ib. ἀπὸ Ἐλαμιτῶν	om. ἀπὸ		
	ib. καὶ ἐξ Ἀραβίας	add. καὶ ἀπὸ τῶν νήσων τῆς θαλάσσης		item *
XII.				
1.	ἐρεῖ	ἐρεῖς	—	—
	ib. ὠργίσθης	add. μοι	—	—
	ib. τὸν θυμόν σου	add. ἀπ' ἐμοῦ		
2.	σωτήρ μου	add. Κύριος, καὶ		
	ib. ἐπ' αὐτοῦ	ἐπ' αὐτῷ	—	ἐν αὐτῷ
	ib. εἰς σωτηρίαν	σωτὴρ		
4.	ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ	ὑμνεῖτε τὸν Κύριον	ὑμνεῖτε Κύρ.	ut leg. C. V.
5.	αὐτὰ	ταῦτα	item	item
XIII.				
2.	τὴν φωνὴν αὐτοῖς	τὴν φωνὴν αὐτοῦ		
3.	ἐγὼ συντάσσω	add. ἡγιασμένοι εἰσὶν		—

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
	ib. πληρῶσαι τὸν θυμόν μου	τὸν θυμόν μου παῦσαι		
5.	τὴν οἰκουμένην	add. καὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς – αὐτῆς		
6.	Θεοῦ	praem. articul.	—	—
8.	τὸ πρόσωπον αὐτῶν	om. αὐτῶν		
	ib. μεταβαλοῦσιν	παραβαλοῦσιν		
9.	καὶ μήνιδος	om.	—	—
	ib. τὴν οἰκουμένην	add. ὅλην		
11.	τῇ οἰκουμένῃ ὅλῃ	transp.		
12.	μᾶλλον ἔντιμος ἔσται	transp.		
	ib. ὁ λίθος	om. articul.		
	ib. Ὀπφεὶρ	Σουφείρ	Σουφίρ	—
13.	θυμωθήσεται	σαλευθήσεται		
XIV. 29.	οἱ ἀλλόφυλοι πάντες	transp.		—
	ib. ἐξελεύσονται	ἐξελεύσεται	item	—
	ib. ἔκγονα	ἐγγόνια (vit. script.)		
	ib. πετώμενοι	πετόμενοι		—
30.	δι' αὐτοῦ	διὰ Κυρίου		
	ib. πτωχοὶ	πένητες		
	ib. ἐν λιμῷ	om. ἐν		—
31.	ὀλολύξατε	ὀλολύζετε		—
	ib. κεκραγέτωσαν	praem. καὶ		
	ib. ἀπὸ βορρᾶ καπνὸς	transp.		—
	ib. τοῦ εἶναι	τοῦ μεῖναι ἐν τοῖς συντετ. αὐτοῦ		— *
32.	Σιών	praem. articul.		
	ib. λαοὶ πολλοί.	οἱ ταπεινοὶ τοῦ λαοῦ	—	—
XXV. 1.	γένοιτο	add. Κύριε		item
2.	τῶν ἀσεβῶν	om. articul.		
	ib. τὸν αἰῶνα	praem. εἰς		
3.	ἀδικουμένων	add. φοβουμένων σε		
4.	τοῖς ἀθυμήσασι	praem. καὶ	item	—
5.	εὐλογήσουσί σε	om.		unc. incl. *
	ib. ὅτι ῥύσῃ αὐτοὺς	om.	—	item
	ib. παρέδωκας	add. καύσων ἐν σκέπῃ – ταπεινώσει		— *

	Edit. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
6.	ἐπὶ τὸ ὄρος τοῦτο	add. πότον – τρυγιῶν		
	ib. ἐν εὐφροσύνῃ	εὐφροσύνην	—	—
7.	χρίσονται μύρον	add. καὶ παραδοθήσονται		
	ib. ἐν τῷ ὄρει τούτῳ	add. παραδόσει – τούτῳ		
	ib. ταῦτα πάντα	om. ταῦτα		
8.	τοῦ λαοῦ	add. αὐτοῦ		
	ib. ἐλάλησεν	add. ταῦτα		
9.	τῇ ἡμέρᾳ	praem. ἐν		
	ib. ἠγαλλιώμεθα	add. καὶ σώσει – ἀγαλλιασώμεθα		—* exc. ἀγαλλιασ.
	ib. ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ – εὐφρανϑ.	transp.	—	—
XXVI. 21.	ἀπὸ τοῦ ἁγίου	add. τόπου		
	ib. τὴν ὀργὴν	add. αὐτοῦ		
	ib. ἐπὶ τῆς γῆς	add. ἐπισκέψασθαι – οὕτως		
	ib. ἀνῃρημένους	add. ἐπ' αὐτῆς		
XXVII. 1.	ἐν τῇ ἡμέρᾳ	om. ἐν		
	ib. τὴν μάχαιραν	τὴν χεῖρα αὐτοῦ		τὴν μάχ. αὐτοῦ *
	ib. ὄφιν	praem. articul.		
	ib. φεύγοντα – ὄφιν	om.		
2.	ἐπιθύμημα	add. αὐτῆς		
	ib. κατ' αὐτῆς	κατ' αὐτοῦ		
3.	τὸ τεῖχος αὐτῆς	τεῖχος	item	
4.	οὐκ ἔστιν ἣ	οὐκ ἔστιν γὰρ ὃς		
	ib. ἐπελάβετο αὐτῆς	add. τίς με θήσει – αὐτήν.	—	item
	ib. Κύριος ὁ Θεὸς	om. ὁ Θεὸς	—	
5.	πάντες οἱ ἐνοικοῦντες	οἱ κατοικοῦντες	οἱ ἐνοικοῦντες	ut leg. C. V.
	ib. ποιήσωμεν εἰρήνην (in fine)	transp.		
6.	ἐμπλησθήσεται	πλήσθησεται		
7.	καὶ ὡς αὐτὸς ἀνεῖλεν	πῶς αὐτὸς ἀνεῖλεν		
8.	τῷ πνεύματι	add. σου		
9.	καὶ τοῦτο	καὶ αὕτη		
	ib. τὴν ἁμαρτίαν	om. articul.		
	ib. τοὺς λίθους	om. articul.		
	ib. τὰ δένδρα αὐτῶν καὶ	om.		

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
XXVIII. 14.	τούτου	τοῦ	τούτου τοῦ	
15.	εἴπατε	om.		
	ib. συνθήκην	συνθήκας	item	item
	ib. ἡμῖν	ἐφ' ἡμᾶς	—	
16.	οὕτως	τάδε		
	ib. Κύριος	ὁ Θεός·		
	ib. ἔντιμον	add. θεμέλιον		
17.	ἡ δὲ ἐλεημοσύνη	τὴν δὲ ἐλεημοσύνην		
	ib. ψεύδει	ψεύδεις		
18.	ὑμῶν (bis)	ἡμῶν		
	ib. παςέλθη	ἐπέλθη	—	
19.	πρωΐ πρωΐ	ὅτι πρωΐ		ὅτι κατὰ πρωΐ πρωΐ *
	ib. παρελεύσεται ὑμᾶς	παρελεύσεται ἡμέρας	—	item
21.	ἀσεβῶν	εὐσεβῶν		
	ib. ἀναστήσεται καὶ ἔσται ἐν τῇ φάρ.	ὥσπερ ἐν τῷ ὄρει – φάραγγ.		
	ib. πικρίας ἔργον	πικρίας ἔργα		
22.	ἰσχυσάτωσαν ὑμῖν	ἰσχύσωσιν ὑμῶν	ἰσχυσάτ. ὑμῶν	ut leg. C. V.
	ib. Θεοῦ	om.	item	item
XXIX. 13.	στόματι αὐτοῦ	τῷ στόματι αὐτῶν	ἐν τῷ στόμ. αὐτῶν	
	ib. τοῖς χείλεσι	καὶ τοῖς χειλ. αὐτῶν	καὶ ἐν τοῖς χειλ. αὐτῶν	item *
	ib. καὶ διδασκαλίας	διδασκαλίαις		
14.	ἰδοὺ ἐγὼ	om.	om. ἐγὼ	
	ib. τοῦ μεταθεῖναι	τοῦ μετατεθῆναι		
	ib. μεταθήσω αὐτοὺς	add. μεταθέσει		
	ib. τῶν σοφῶν	add. αὐτοῦ		— *
	ib. τῶν συνετῶν	add. αὐτοῦ		— *
15.	βαθεῖαν βουλὴν ποιοῦντες	τοῖς βαθέως ποιοῦσιν βουλὴν	οἱ βαθέως βουλ. π.	ut leg. C. V.
	ib. οὐαὶ οἱ ἐν κρυφῇ	om. οὐαὶ		
16.	ἢ ἃ	ἵνα		
	ib. πλάσαντι	add. αὐτὸν	add. αὐτὸ	
	ib. ἢ τὸ ποίημα	καὶ τὸ ποίημα		

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
17.	οὐκέτι	οὐχὶ ἔτι		
	ib. μεταθήσεται	μετατεθήσεται	item	item
	ib. καὶ τὸ ὄρος τὸ Χερμέλ·	καὶ ὁ Χερμέλ·	καὶ τὸ Χέρμελ	
18.	ἐν τῇ ἡμέρᾳ	om. ἐν		
19.	οἱ πτωχοὶ	om. articul.	—	—
	ib. ἀπηλπισμένοι	praem. articul.	—	—
	ib. ἐμπλησθήσεται εὐφροσύνης	πλησθήσεται εὐφροσύνην		
21.	ἁμαρτεῖν	ἁμαρτάνειν		
	ib. ἐπ' ἀδίκοις	ἐν ἀδίκοις		—
22.	πρόσωπον	add. αὐτοῦ		— *
	ib. μεταβαλεῖ Ἰσραὴλ	om. Ἰσραὴλ	—	
23.	τὰ τέκνα αὐτῶν	om.		
	ib. Ἰακὼβ	praem. articul.		
XXXV. 1.	ἀγαλλιάσθω ἔρημος	om.		
2.	καὶ ἐξανθήσει	add. καὶ ὑλοχαρήσει		item *
3.	παρακαλέσατε	παρεκαλέσητε (jung. cum seqq.)		
4.	οἱ ὀλιγοψύχοι	εἴπατε τοῖς ὀλιγοψύχοις		— *
	ib. τῇ διανοίᾳ	add. ὑμῶν		
	ib. καὶ ἀνταποδώσει	om.		
	ib. αὐτὸς ἥξει	om. αὐτὸς		
6.	ὡς ἔλαφος ὁ χωλός	χωλὸς ὡς ἔλαφος		
	ib. ἀνεῳγμένη	om.	item	—
	ib. τῇ ἐρήμῳ	om. articul.		
	ib. φάραγξ	add. Ἀχὼρ		
7.	ἐκεῖ	καὶ ἐκεῖ ἔσται	καὶ ἔσται	
	ib. ἔπαυλις ποιμνίου καλάμου	ἐπαύλεις εἰρινῶν καὶ κάλαμοι		
8.	ἔσται ἐκεῖ	praem. καὶ		
	ib. καὶ οὐ μὴ παρέλθη	om. καὶ		
	ib. ἐπ' αὐτῆς	δι' αὐτῆς		
	ib. καὶ οὐ μὴ πλανηθ.	om. καὶ		
9.	καὶ οὐκ ἔσται	οὐδὲ ἔσται		
	ib. οὐδὲν	οὐδὲ	item	—
	ib. τῶν πονηρῶν θηρίων	τῶν θηρίων τῶν πονηρῶν		—
	ib. ἐπ' αὐτὴν	εἰς αὐτὴν		

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
10.	ἐν Σιὼν	εἰς Σιὼν	item	item
	ib. μετ' εὐφροσύνης	add. καὶ ἀγαλλιάματος		
	ib. ἐπὶ γὰρ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν	om.		
	ib. καὶ εὐφροσύνη	om. καὶ		
XXXVII.				
33.	βασιλέα	praem. articul.		
34.	ἐπ' αὐτῇ	ἐν αὐτῇ	—	—
	τάδε λέγει Κύριος	om. τάδε		
35.	ὑπερασπιῶ	praem. καὶ		
	ib. τὸν δουλόν μου	τὸν παῖδά μου	—	—
38.	ἐν οἴκῳ Ἀσαρὰχ	ἐν τῷ οἴκῳ Νασαρὰχ		
	ib. Θεοῦ αὐτοῦ	τὸν πάτραρχον αὐτοῦ	—	—
	ib. Νασαρὰρ	Σαρασὰρ	—	— *
	ib. μαχαίραις	μαχαίρᾳ		
	ib. Ἀσορδᾶν	Ναχορδάν		
XXXVIII.				
1.	τάδε λέγει Κύριος	om.	—	—
3.	ὦ δὴ Κύριε	om.	—	—
	ib. ἐν καρδίᾳ ἀληθεινῇ	καὶ ἐν καρδίᾳ τελείᾳ		
5.	εἶπον Ἑζεκίᾳ	εἶπε τῷ Ἑζεκίᾳ		
	ib. ἤκουσα	add. τῆς φωνῆς		—
	ib. πρὸς τὸν χρόνον	εἰς τὸν χρόνον		
	ib. πεντεκαίδεκα ἔτη	ἔτη δεκαπέντε		—
XL.				
19.	ὁμοίωμα	praem. ἢ		
20.	αὐτοῦ εἰκόνα	αὐτῷ εἰκόνα		
	ἵνα μὴ	praem. καὶ	—	—
21.	οὐκ ἀκούσεσθε	om.		
22.	οἱ ἐνοικοῦντες	τοὺς κατοικοῦντας		
	ib. ὡς ἀκρίδες	ὡς ἀκρίδας		
	ib. ὁ στήσας – οὐρανὸν	transp.		
	ib. διατείνας	add. αὐτὸν		— *
24.	μὴ φυτεύσονται οὐδὲ σπαρῶσι	μὴ σπείρωσι, οὐδὲ μὴ φυτεύσωσιν		— *
	ib. ἐπ' αὐτοὺς	add. ἄνεμος		
	ib. ἀναλήψεται	λήψεται	—	
25.	καὶ ὁμοιωθήσομαι αὐτοῖς	καὶ ὑψωθήσομαι	—	—
	ib. ἅγιος	praem. articul.	—	—

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
26.	ταῦτα πάντα	transp.		item
27.	ἡ ὁδός	ὁ ὁδός		
	ib. τὴν κρίσιν	add. μου		—*
28.	Θεὸς ὁ κατασκ.	om. Θεὸς		
31.	τὸν Θεὸν	τὸν Κύριον		
XLI. 5.	ἴδοσαν	εἶδον		
	ib. ἔκστησαν	ἐξέστησαν		—*
	ib. καὶ ἤλθοσαν	καὶ ἦλθον ἅμα	item	
6.	καὶ τῷ ἀδελφῷ βοηθήσων	βοηθῆσαι καὶ τῷ ἀδελφῷ	καὶ τῷ ἀδελ-φῷ βοηθῆσαι	ut leg. C. V.
7.	σφύρᾳ	σφύραν		
	ib. ἄμβλυμα	σύμβλημα	item	item
	ib. κινηθήσεται	κινηθήσονται	—	—
9.	σκοπιῶν	κοπιῶν		
10.	ἐνισχύσας σοι	ἐνισχύσας σε	—	—
	ib. ἐβοήθησά σοι	ἐβοήθησά σε		
11.	οὐχ ὑπάρχοντες	οὐκ ὄντες	—	—
12.	εἰς σέ	σοι		
14.	Ἰακὼβ ὀλιγοστὸς Ἰσραὴλ	om.		
	ib. ὁ Θεός σου	om. σου		—
	λυτρούμενος	praem. articul.	—	—
	Ἰσραήλ	praem. ὁ ἅγιος		præm. ἅγιος*
XLII. 5.	στερεώσας	praem. articul.	—	item
6.	γένους Ἰσραὴλ	om. Ἰσραὴλ	—	—
7.	καὶ ἐξαγαγεῖν	om. καὶ	—	—
	ib. ἐκ οἴκου	καὶ ἐξ οἴκου	—	—
8.	τὸ ὄνομα	om. articul.		
9.	ἥκασι	ἥκουσιν		
10.	τῷ Κυρίῳ	τῷ Θεῷ		
	ib. ὕμνον καινόν	add. ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ ἄνω		add. ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ
	ib. ἐπ ἄκρου	δοξάζετε ἀπ' ἄκρου		ἀπ' ἄκρου
	ib. εἰς τὴν θάλασσαν	om. εἰς		
	ib. καὶ νῆσοι καὶ κατοικ.	αἱ νῆσοι καὶ οἱ κατοικ.	—	item
12.	τῷ Θεῷ	add. ἡμῶν		
	ib. ἀπαγγελοῦσιν	ἀναγγελοῦσιν	—	—
13.	καὶ συντρίψει	συντρίψαι		

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
13.	ἐπεγερεῖ	ἐπεγείρει		
	ib. καὶ βοήσεται	praem. σημανεῖ		item *
14.	ὡς ἡ τίκτουσα ἐκαρτέρησα	transp.		— *
15.	ἐκστήσω	καὶ ἐκφανῶ καὶ ἐκστήσω		
	ib. ἐρημώσω – ξηρανῶ	transp.		
16.	σκότος	praem. articul.	item	—
	ib. καὶ σκολιὰ εἰς εὐθεῖα	καὶ τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν	—	—
	ib. ταῦτα τὰ ῥήματα ποιήσω	ταῦτα τὰ ῥήματα ἃ ποιήσω		—
	ib. ἐγκαταλείψω αὐτούς	add. λέγει Κύριος		
XLIII.				
9.	συνάχθησαν ἄρχοντες	συναχθήσονται ἄρχοντες	—	—
	ib. ἀναγγελεῖ ταῦτα	add. ἐν αὐτοῖς		— *
	ib. τίς ἀναγγελεῖ	τίς ἀκουστὰ ποιήσει ὑμῖν		
10.	λέγει Κύριος ὁ Θεὸς	om. λέγει		
	ib. ὁ παῖς μου·	om. μου		—
	πιστεύσητε ·	add. μοι		—
12.	καὶ ἔσωσα	add. ὠνείδισα	—	—
13.	καὶ ἐγὼ	add. μάρτυς		—
	ib. ἀπ' ἀρχῆς	ἔτι ἀπ' ἀρχῆς ἐγώ εἰμι		— *
14.	τοῦ Ἰσραὴλ	om. articul.		—
XLV.				
11.	ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ	add. ὁ πλάσας αὐτὸν Θεὸς		
	ib. περὶ τῶν υἱῶν μου	add. καὶ τῶν θυγατέρων μου		—
	ib. ἐντελεῖσθέ μοι	ἐντείλασθέ μοι	—	—
13.	ἐγερῶ	ἤγειρα	—	—
14.	οὕτως λέγει Κύριος σαβαώθ	om.		
	ib. ἐμπορία	ἐμπορίαι		
	ib. ἀκολουθήσουσι	ἀκολουθήσωσιν		
	ib. προσκυνήσουσί σοι	προσκυνήσουσίν σε		
	ib. ἐν σοὶ προσεύξονται	om. ἐν		
	ib. ἐν σοὶ Θεός	ἐν σοὶ ὁ Θεός	—	—
15.	Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ	ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ	—	—
17.	σώζεσθε	σώζεται	—	—
	ib. αἰσχυνθήσονται	καταισχυνθήσονται		
	ib. οὐδ' οὐ μὴ	οὐδὲ μὴ	—	—
	ib. ἕως τοῦ αἰῶνος ἔτι	om. ἔτι		—

XLVIII.	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
17.	Κύριος, Κύριος	Κύριος ὁ Θεὸς	Κύριος	ut lèg. C. V.
	ib. Ἰσραὴλ	praem. articul.		
	ib. δέδειχά σοι	add. εἰς ὠφέλειαν		item
18.	ἤκουσας	εἰσήκουσας		
19.	ὡσεὶ ἄμμος	ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης	ὡς ἡ ἄμμος	
	ib. οὐδὲ νῦν	praem. καὶ		
	ib. οὐδὲ ἀπολεῖται	οὐδὲ μὴ ἀπολεῖται		
20.	ἐρρύσατο	ὅτι ἐρύσατο		
21.	καὶ ἐὰν διψήσωσι	καὶ οὐκ ἤασεν αὐτὸν διψῆσαι		
	ib. ἄξει αὐτοὺς	ἄγων αὐτὸν		
22.	λέγει Κύριος, τοῖς ἀσεβέσιν	transp.		—
XLIX. 1.	ἀκούσατε νῆσοι	ἀκούσατέ μου αἱ νῆσοι	ἀκούσατέ μου νῆσοι	ut leg. C. V.
	ib. ἐκ κοιλίας μητρός μου	pr. ἐκ γαστρὸς ἐκάλεσέν με		item *
2.	ὀξεῖαν	om.		
	ib. ἔθηκέ με ὡσεὶ	καὶ ἔθηκέν με ὡς	ἔθηκέ με ὡς	— *
	ib. φαρέτρᾳ σου	φαρέτρᾳ αὐτοῦ	item	—
4.	εἶπα	εἶπον		
	ib. εἰς οὐδὲν	praem. καὶ	—	—
	ib. παρὰ Κύριον	παρὰ Κυρίῳ	—	— *
	ib. ἐναντίον τοῦ Θεοῦ μου	ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ		
6.	τέθεικά σε	δέδωκά σε	—	
7.	Ἰσραὴλ (bis)	praem. articul.		
	ib. τὴν ψυχὴν αὐτοῦ	ἑαυτὸν		
	ib. ὁ δοῦλος	τῶν δούλων	—	—
	ib. ἐξελεξάμην σε	ἐξελέξατό σε		
8.	καιρῷ	add. δεκτῷ	—	—
	ib. καὶ ἔδωκά σε	add. καὶ ἔθνηκά σε		
	ib. κληρονομῆσαι	κατακληρονομῆσαι		
	ib. κληρονομίας ἐρήμους	κληρονομίαν ἐρήμου		—
9.	ἀνακαλυφθῆναι	ἀνακαλύφθητε		
	ib. ταῖς ὁδοῖς	om. articul.		
10.	πατάξαι	πατάξει	—	—
	ib. καύσων οὐδὲ ἥλιος	ὁ καύσων καὶ ὁ ἥλιος	—	—
	ib. ὃς ἐλεοῖ	ὁ ἐλεῶν	—	—

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
11.	οὗτοι ἀπὸ βορρᾶ	praem. καὶ		
13.	οὐρανοὶ	praem. articul.		
	ib. ἠλέησεν	ἐλέησεν		
14.	καὶ ὁ Κύριος	καὶ ὁ Θεὸς		item
15.	τοῦ παιδὸς	τοῦ παιδίου	item	—
	ib. λέγει Κύριος	εἶπεν Κύριος	—	—
LV.				
1.	καὶ φάγετε	καὶ φάγεσθε καὶ πίεσθε		
	ib. καὶ στέαρ	add. ἀρνῶν		
2.	οὐκ ἐν ἄρτοις	ἐν οὐκ ἄρτοις		— *
	ib. τὸν μόχθον	ὁ μόχθος		
	ib. ἐντρυφήσει	τρυφήσει		
3.	ἡ ψυχὴ ὑμῶν	ἡ ζωὴ ὑμῶν		
4.	μαρτύριον ἔθνεσιν	μαρτύριον ἐν ἔθνεσιν	—	—
5.	καὶ λαοὶ	om. καὶ		
	ib. ἕνεκεν	ἐν ὀνόματι		
	ib. ὅτι ἐδόξασέ σε	om. ὅτι		
6.	τὸν Κύριον	τὸν Θεὸν		—
	ib. εὑρίσκειν	praem. ὑμας		
	ib. ἐπικαλέσασθε	ἐπικαλέσεσθε		
	ib. ἡνίκα δ' ἂν ἐγγίζῃ	ἡνίκα ἂν ἐγγίζει		—
7.	καὶ ἐπιστραφήτω πρὸς Κύριον	om.		
10.	ὁ ὑετὸς	om. articul.		—
	ib. ἀποστραφῇ	add. ἐκεῖ		— *
	ib. καὶ βλαστήσῃ	καὶ βλαστήσει		—
	ib. καὶ δῷ	om.		
11.	ὃ ἂν ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ στόματός μου	om.		
	ib. συντελέσθῃ	συντελέσῃ πάντα		
12.	ἀχθήσεσθε	διδαχθήσεσθε	item	item
	ib. ἐξαλοῦνται	ἐξελοῦνται (div. script.)		
13.	ἀντὶ στυβῆς	ἀντὶ τῆς στοιβῆς	—	—
LVIII.				
1.	τὰ ἁμαρτήματα	τὰς ἁμαρτίας		
2.	ζητήσουσι	ζητοῦσι	—	
	ib. μου τὰς ὁδοὺς	transp.		
	ib. ἐπιθυμοῦσιν	ἐπιποθοῦσιν		
	ib. ἐπιθυμοῦσιν (in fine)	ἐπιθυμῶσιν (div. script.)		

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
3.	νύσσετε	ὑπονύσσετε	item	item
4.	εἰς κρίσιν	εἰ εἰς κρίσεις .	—	εἰς κρίσεις
5.	ἐξελεξάμην	praem. ἐγὼ		
	ib. ὡς κρίκον	ὡς κλοιὸν		
	ib. ὑποστρώσῃ	ὑποστρώσῃς		
	ib. καλέσετε	καλέσητε (div. script.)		
	ib. νηστείαν δεκτήν	νηστείαν καὶ ἡμέραν δεκτὴν τῷ Κυρίῳ		item *
6.	ἐγὼ ἐξελεξάμην νηστείαν	νηστείαν ἐξελεξάμην	—	νηστείαν ἐγὼ ἐξελ.
	ib. ἀπόστελλε	ἀπόστειλε		
7.	ὑπερόψει	ὑπερόψῃ		item
8.	τὸ πρώϊμον	om. articul.	—	—
9.	ὁ Κύριος	ὁ Θεὸς	—	—
	ib. ἐὰν ἀφέλῃς	ἐὰν δὲ ἀφέλῃς		
10.	τὸν ἄρτον	om. articul.		
	ib. ἐν σκότει	ἐν τῷ σκότει	—	—
11.	ὁ Θεός σου	om. σου		
LX.				
2.	σκότος καλύψει γῆν καὶ γνόφος	σκότος καὶ γνόφος καλ. γῆν		
3.	ἔθνη τῷ φωτί σου, καὶ βασιλεῖς	transp.	—	—
	ib. ἐν τῇ λαμπρότητι	om. ἐν	—	—
4.	πάντα τὰ τέκνα	om. πάντα τὰ	om. πάντα	ut leg. C. V.
5.	ὄψει	ὄψῃ	item	item
6.	φέροντες	add. σοι		
	ib. καὶ λίβανον	add. οἴσουσίν σοι, καὶ λίθον τίμιον	add. οἴσουσιν	—
	ib. Κυρίου	praem. παρὰ		
8.	ὡσεὶ περιστεραὶ	ὡς περιστεραὶ		—
	ib. σὺν νεοσσοῖς	add. αὐτῶν		
9.	ἀγαγεῖν	ἀναγαγεῖν		
	ib. τὸν ἄργυρον καὶ τὸν χρυσὸν	τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον		
	ib. διὰ τὸν ἅγιον	om. articul.		
10.	ὀργήν μου	om. μου		
	ib. ἔλεον	add. μου		ἔλεός μου *

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
11.	αἱ πύλαι σου	add. Ἱερουσαλὴμ		
	ib. οὐ κλεισθήσονται	praem. καὶ		
	ib. βασιλεῖς	add. αὐτῶν	item	item *
12.	τὰ αὐτῶν γὰρ	om. αὐτῶν	—	—
13.	καὶ τόπον – δοξάσω	om.	—	—
14.	καὶ προσκυνοῦσι – παρώξ. σε	om.	—	—
	ib. πόλις Κυρίου	om. Κυρίου	—	
	ib. ἁγίου Ἰσραὴλ	τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ		
15.	θήσω σε	om. σε		
	ib. ἐν γενεαῖς	om. ἐν	—	—
16.	ἐξαιρούμενος	praem. articul.		
	ib Θεὸς Ἰακώβ	ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ	Θεὸς Ἰσρ.	—
LXI. 2.	καὶ καλέσαι	om. καὶ	item	—
	ib. ἡμέραν ἀνταποδόσεως	add. τῷ Θεῷ ἡμῶν		— *
3.	γενεαὶ	γενεὰ		
4.	ἐξερημωμένας – ἐρήμους	om.		
	ib. εἰς γενεάς	ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάς		εἰς γεν. καὶ γεν.
5.	ἀμπελουργοί	add. ὑμῶν		item *
6.	Θεοῦ ἡμῶν	Θεοῦ ὑμῶν (err. script)		
	ib. θαυμασθήσεσθε	* add. ἀντὶ τῆς αἰσχ. – αὐτῶν		item *
7.	οὕτως ἐκ δευτέρας κληρ. τὴν γῆν	διὰ τοῦτο τὴν γῆν ἐκ δευτ. κληρ.		
8.	ὁ ἀγαπῶν	om. articul.		
	ib. ἅρπαγμα	ἁρπάγματα	item	—
9.	γνωσθήσεται	γνωσθήσονται		
	ib. πᾶς ὁρῶν	καὶ ὁ ὁρῶν	πᾶς ὁ ὁρῶν	ut leg. C. V.
	ib. Θεοῦ	praem. articul.		
10.	χιτῶνα εὐφροσύνης	add. περιέβαλέν με		
11.	ὡς γῆν αὔξουσαν	ὡς γῆ αὔξουσα		item *
	ib. ἐκβλαστάνει	ἐκφύει		ἀνατέλλει *
LXII. 1.	ὁ δὲ σωτὴρ ἐκείνου ὡς	καὶ τὸ σωτήριόν μου ὡσεὶ	τὸ δὲ σωτ. μου ὡς	ut leg. C. V.

Cap. LXI. v. 6. verba ἀντὶ τῆς αἰσχ. κ. τ. λ. praeeunte cl. Breitingero in textu traxi ad vers. seq.

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
2.	ὄψονται ἔθνη	ὄψεται τὰ ἔθνη		
	ib. βασιλεῖς	praem. articul.		
	ib. ὃ τὸ στόμα Κυρίου	ὃ ὁ Κύριος	item	
4.	οὐ κληθησ. ἐρημος	οὐκέτι κληθης. ἐρήμος	οὐ κληθ. ἔτι ἐρ.	item ut leg.C.V. *
	ib. ἡ γῆ σου οἰκουμένη	τῇ γῇ σου, οἰκουμένη	item	item
	ib. ηὐδόκησε	εὐδοκήσει	εὐδόκησε	ut leg. C. V.
	ib. οἰκηθήσεται	συνοικησθήσεται	συνοικισθήσεται	item *
5.	συνοικῶν	συνήκων		
	ib. οὕτω κατοικήσουσιν	οὕτως κατοικήσουσιν		—
	ib. οἱ υἱοὶ σου	om. articul.		
10.	πορεύεσθε	add. περιέλθετε		— *
	ib. τοὺς ἐκ τῆς ὁδοῦ	om. τοὺς	item	
11.	ἰδού σοι σωτὴρ	ἰδοὺ ὁ σωτήρ σου	—	ἰδού σοι ἱ σωτὴρ
	ib. παραγίνεται	παραγέγονεν		item
LXIII. 1.	ἐματίων	add. αὐτοῦ		
	ib. Βοσὺρ	Βοσὸρ	—	—
	ib. βίᾳ μετὰ ἰσχύος	βοᾷ μετὰ ἰσχύος πολλῆς		
3.	πλήρους	πλήρης	—	—
	ib. καταπεπατημένης	add. ληνὸν ἐπάτησα μονότατος		
7.	τὸ ἔλεος	τὸ ἔλεον	τὸν ἔλεον	ut leg. C. V.
	ib. τὰς ἀρετὰς Κυρίου	add. ἀναμνήσω τὴν αἴνεσιν Κυρίου		
8.	ὁ λαός μου	οὐχὶ ὁ λαός μου ἔστιν	οὐχ ὁ λαός μȣ	ut leg. C. V.
	ib. οὐ μὴ ἀθετήσωσι	καὶ οὐ μὴ ἀθετήσουσι		
9.	καὶ πάσης θλίψεως	ἐκ πάσης θλιψέως	item	item
11.	ὁ ἀναβιβάσας	ποῦ ἐστιν ὁ ἀναγαγὼν	ποῦ ὁ ἀναβιβ.	ut leg. C. V.
	ib. τῶν προβάτων	add. αὐτοῦ		item *
12.	ὁ ἀγαγὼν	ὁ ἀναγαγὼν		
	ib. Μωυσὴν	τὸν Μωσῆν		
	ib. οὕτως ἤγαγεν τὸν λαὸν αὐτοῦ	om.	item	—
	ib. κατ' ἰσχυρὸν ὕδωρ	κατίσχυσεν ὕδωρ	—	—
	ib. ποιῆσαι αὐτῷ	ποιῆσαι ἑαυτῷ	—	
13.	διὰ τῆς ἀβύσσου	δι' ἀβύσσου	—	

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
13.	καὶ οὐκ ἐκοπίασαν	om.		
14.	ὡς κτήνη διὰ πεδίου	add. καὶ οὐκ ἠδειλίασαν		
	ib. τοῦ ποιῆσαι σεαυτῷ	ποιῆσαι ἑαυτῷ	ποιῆσαι σεαυτῷ	ut leg. C. V.
15.	ἐκ τοῦ οὐρανοῦ	add. Κύριε		
	ib. δόξης σου	om. σου		item
	ib. ἀνέχου ἡμῶν	ἀνέσχου ἡμῶν Κύριε		
16.	σὺ γὰρ εἶ πατὴρ ἡμῶν	σὺ γὰρ ἡμῶν εἶ πατὴρ		—
	ib. ἐφ' ἡμᾶς ἔσται	ἐφ' ἡμᾶς ἐστιν	item	ἐστιν ἐφ' ἡμᾶς
LXIV. 1.	τρόμος λήψ. καὶ ὄρη τακήσ.	τρόμος λήψ. ἀπὸ σοῦ ὄρη καὶ τακήσ.	—	item
2.	ἀπὸ πυρὸς τήκετ.	τήκετ. ὑπὸ πυρὸς	ἀπὸ προσώπ. πυρ. τήκ.	ut leg. C. V.
	ib. τοὺς ὑπεναντίους	add. σου		
	ib. ἐν τοῖς ὑπεναντίοις	ἐν πάσῃ τῇ γῇ		
3.	λήψεται	add. ἀπὸ σοῦ	item	item
4.	τὰ ἔργα σου	add. ἀληθινὰ		
	ib. ἃ ποιήσεις — ἔλεον	καὶ ποιήσουσιν — ἔλεος		
5.	συναντήσεται γὰρ	add. ἔλεος		— *
	ib. τοῖς ὑπομένουσι	τοῖς ποιοῦσιν	—	—
	τὸ δίκαιον	om. articul.		
LXV. 8.	ὁ ῥώξ	om. articul.		
	ib. καὶ εἰρήσθω	καὶ ἐροῦσιν	—	—
	ib. ὅτι εὐλογία	add. Κυρίου		—
9.	τὸ ἐξ Ἰούδα	om. τὸ	—	
	ib. τὸ ἅγιόν μου	transp.		
11.	ἑτοιμάζοντες — τύχῃ	transp.		
12.	πάντες ἐν σφαγῇ	πάντες ὑμεῖς σφαγῇ		
	ib. ἐναντίον μου	ἐναντίον ἐμοῦ	—	—
14.	ἐν εὐφροσύνῃ	add. καρδίας		
	ib. κεκράξεσθε	κεκράξετε		
	ib. πνεύματος ὑμῶν	om. ὑμῶν		—
	ib. ὀλολύξετε	ὀλολύζετε		
15.	ἀνελεῖ Κύριος.	add. ὁ Θεὸς		— *
LXVI. 10.	εὐφράνθητι	εὐφράνθητε ἅμα		εὐφράνθητι ἅμα
	ib. οἱ ἀγαπῶντες	praem. πάντες	—	

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
10.	καὶ κατοικοῦντες αὐτήν	om.	item	
	ib. χάρητε	add. ἅμα αὐτῇ	—	item *
	ib. ὅσοι πενθ. ἐπ' αὐτῆν	ὅσοι πενθ. ἐπ' αὐτῇ	—	— *
11.	ἀπὸ μαστοῦ	ἀπὸ μαστῶν		
	ib. τρυφήσητε	τρυφήσετε		
12.	ἐκκλινῶ ἐπ' αὐτοὺς	κλινῶ εἰς αὐτοὺς	εκκλ. εἰς αὐτοὺς	ut leg. C. V.
	ib. ἀρθήσονται	ἀρθήσεται		
	ib. παρακληθήσονται	παρακληθήσεται		
13.	μήτηρ	μήτηρ αὐτοῦ		item *
	ib. ἐν Ἱερουσαλὴμ	ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ		
14.	γνωστὴ ἔσται	γνωσθήσεται	item	—
	ib. σεβομένοις	φοβουμένοις	—	— *
15.	ἰδοὺ γὰρ	om. γὰρ		
	ib. ἐκδίκησιν	add. αὐτοῦ	—	— *
	ib. ἀποσκορακισμὸν	add. αὐτοῦ	—	— *
16.	πᾶσα σάρξ	om. σάρξ		
	ib. πολλοὶ	πολλαὶ		
17.	καθαιρόμενοι	καθαριζόμενοι	—	—
	ib. ἔσθοντες	ἐσθίοντες		
	ib. κρέας ὕϊον	κρέας ὕειον	—	— *
18.	τὰ ἔργα αὐτῶν – αὐτῶν	transp.		
	ib. ἐπίσταμαι	add. καὶ ἀναποδώσω αὐτοῖς		
	ib. καὶ ἐγὼ ἔρχ. συναγαγεῖν	ἰδοὺ συναγαγ. ἔρχομαι		
19.	καταλείψω ἐπ' αὐτῶν	καταλ. ἀπ' αὐτῶν		
	ib. Θαρσεῖς	praem. εἰς	—	—
	ib. Μοσὸχ καὶ Φοβὲλ	Μεσὸχ καὶ Θοβὲλ	—	Μοσὸχ καὶ Θοβὲλ
	ib. μου τὸ ὄνομα	om. μου		
	ib. οὔτε ἑωράκασι	οὐδὲ ἑωράκασιν		item
	ib. τὴν δόξαν μου	transp.	—	
20.	Κυρίῳ	praem. articul.		
	ib. καὶ εἶπεν Κύριος	om.		
	ib. ὡς ἂν ἐνέγκαισαν	ὡς ἀνενέγκοιεν	ὡς ἀνενέγκαισαν	ut leg. C. V.
	ib. τὰς θυσίας αὐτῶν ἐμοὶ	transp.		item

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
21.	λήψομαι ἐμοὶ	λήψομαί μοι		
22.	ὃν τρόπον γὰρ	add. ἔσται		
	ib. ὁ οὐρανὸς καινὸς	om. καινὸς		
23.	καὶ ἥξει	om. καὶ	item	item
	ib. προσκυνῆσαι	praem. τοῦ	—	

JER. I. II.

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
I.				
2.	ὃς	ὡς	item	item
3.	ἕως ἐνδεκαέτους	καὶ ἕως συντελ. ἐνδεκάτου ἔτους	ἕως ἐνδεκάτου ἔτους	ut leg. C. V.
4.	πρός με λέγων	πρὸς αὐτόν·	item	
5.	ἐν κοιλίᾳ	ἐκ κοιλίας		item
	ib. τέθηκά σε	τέθεικά σε	—	—
6.	εἰμι ἐγώ	transp. (it. v. 8.)	—	—
8.	ἀπὸ προσώπου αὐτῶν	add μηδὲ πτοηθῇς ἐναντίον αὐτῶν (ex v. 17.)		
	ib. ὅτι μετὰ σοῦ	om. ὅτι		
11.	βακτηρίαν καρυΐνην	add. ἐγὼ ὁρῶ		
13.	λόγος Κυρίου ἐκ δευτ. πρός με	transp.		—
	ib. ὑποκαιόμενον	ὑποκαιόμενην ἐγὼ ὁρῶ		
15.	διότι	διὰ τοῦτο		
	ib. ἀπὸ βορρᾶ	add. τῆς γῆς		—
17.	ὅσα ἂν ἐντείλωμαι	ὅσα ἐντέλλομαι		
	ib. μηδὲ πτοηθῆναί σε ποιήσω	μηδὲ πτοηθῇς	—	—
	ib. ἐγώ εἰμι	om. ἐγὼ	—	
II.				
2.	νεότητος	praem. articul.		
3.	ἔσθοντες αὐτὸν	ἐσθίοντες		
6.	εἶπον	εἶπαν (it. v. 8.)	—	—
	ib. καὶ ἐν γῇ ἀνύδρῳ	om. καὶ	—	—
	ib. ἀνὴρ	οὐθὲν	ἀνὴρ οὐθὲν	—
	ib. ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου	ἄνθρωπος ἐκεῖ	item	—
7.	εἰσήγαγον	ἤγαγον	—	—

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
7.	ib. εἰσήλθετε	εἰσήλθατε		item
8.	ἠπίσταντο	ἐπίσταντο		—
9.	υἱῶν ὑμῶν	υἱῶν μου		
10.	ὅτι διέλθετε νήσους	διότι ἔλθατε εἰς νήσους	item	—
	ib. Χετγίειν	Χεττιεὶν	Χεττιεὶμ	ut leg. C. V.
	ib. ἀποστείλατε – ἴδετε	om. (ob ὁμοτέλευτον)		
11.	ἀλλάξωνται	ἀλλάξονται		item
	ib. τὴν δόξαν αὐτῶν	τὴν δόξαν αὐτοῦ	item	—
	ib. ὠφεληθήσονται	ὠφεληθήσεται		
12.	ἐπὶ πλεῖον	add. ἡ γῆ		
XXXI.				
32.	ἣν ἐποίησα	ἣν διεθέμην	—	—
	ib. ἐν ᾗ ἐπελαβόμην	ἐπιλαβομένου μου	—	—
	ib. ἐκ γῆς Αἰγ.	ἐκ χειρὸς Αἰγ.		
	ib. ἠμέλησα αὐτῶν	ἠμέλησα αὐτοὺς		
33.	ἡ διαθήκη	add. μου	—	
	ib. μετὰ τὰς ἡμέρας – Κυρίου	om.		
	ib. νόμους	praem. articul.		
	ib. ἐπιγράψω	γράψω	—	
34.	εἰδήσουσιν	εἰδήσωσιν (div. script.)		
	ib. λέγει Κύριος	φησὶ Κύριος		— *

B A R. III. IV.

III.	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
37.	ἠγαπημένῳ αὐτοῦ	ἠγαπημένῳ ὑπ' αὐτοῦ	item	
38.	μετὰ τοῦτο	μετὰ ταῦτα		
	ib. ἐν τοῖς ἀνθ.	om. ἐν		
IV.				
1.	ὁ νόμος	om. articul.		

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
XXXVI.				
24.	τῶν γαιῶν	τῶν γενεῶν		
25.	ὕδωρ καθαρόν	transp.	item	
	ib. τῶν ἀκαθαρσιῶν	praem. πασῶν	—	item
	ib. καθαρίσω ὑμᾶς	καὶ καθαριῶ ὑμᾶς	—	—
27.	καὶ ποιήσητε αὐτά	om. αὐτά	—	— *
28.	κατοικήσητε	κατοικήσετε	—	—
XXXVII.				
2.	ξηρὰ σφόδρα	praem. καὶ ἰδοὺ		
3.	υἱὲ ἀνθρώπου – πρός με	transp.		
5.	οἴσω	φέρω	—	—
6.	ἐκτενῶ	ἐκτείνω		
	ib. πνεῦμά μου εἰς ὑμᾶς	transp.		
7.	ἐμὲ προφης·	με προφητ.		
	ib. προσήγοντο	προσήγαγεν	—	—
	ib. πρὸς ὀστοῦν	ὀστέον	ἑκάτερον	ut leg. C. V.
8.	δέρματα	δέρμα		item
	ib. ἐπ' αὐτοῖς	ἐν αὐτοῖς		—
9.	εἰπὲ τῷ πνεύματι	εἰπὲν (εἰπὸν) τῷ πνεύμ.	εἰπὸν τῷ πν.	ut leg. C. V.
	ib. ἐλθὲ πνεῦμα	* ἐλθέτο πνεῦμα		ἐλθὲ τὸ πν.
10.	ἦλθεν	εἰσῆλθεν	item	item
11.	καὶ αὐτοὶ λέγουσι	om. καὶ	—	—
12.	καὶ εἰπέ·	καὶ εἰπὸν πρὸς αὐτούς·		—
	ib. Κύριος Κύριος	Κύριος (semel)	—	Ἀδωναῒ Κύρ
	ib. ἀνοίξω ὑμῶν τὰ μνήμ.	ἀνοίγω τὰ μνήμ. ὑμ.	—	ἀνοίγω ὑμ. τ. μν.
	ib. ἀνάξω ὑμᾶς – ὑμῶν	om.		
13.	ἀναγαγεῖν με	om. με		
	ib. τὸν λαόν μου	λαός μου		
14.	πνεῦμά μου	praem. articul.		
	ib. ἐπὶ τὴν γῆν	εἰς τὴν γῆν		
	ib. ὅτι ἐγὼ	add. εἰμι		
	ib. λελάληκα	ἐλάλησα		
	ib. Κύριος ὁ Θεός	Κύριος Κύριος		item
XLIII.				
27.	καὶ ποιήσουσιν	om. καὶ	—	—
	ib. ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου	ἐπὶ το θυσιαστήριον	—	—
	ib. Κύριος ὁ Θεός	Κύριος Κύριος		—

* *Cap. XXXVII. v. 9. ἐλθέτο) ἐλθέτω vel ἐλθὲ τό.*

XLIV.	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
2.	καὶ οὐδεὶς	add. οὐ μὴ	add. μὴ	ut leg. C. V.
	ib. διελεύσεται	εἰσελεύσεται	item	item
3.	ἐν αὐτῇ	ἐπ' αὐτὴν		
	ib. ἐνώπιον τοῦ Κυρίου	om.		

DANIEL. II. III.

II.	Edit. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
31.	εἰπὼν μία πολλὴ	om. πολλὴ	item	item
	ib. ἡ εἰκὼν ἐκείνη μεγάλη	transp.	—	—
	ib. ἑστῶσα	ἑστῶσαν (vit. script.)		
	ib. ἀπὸ προσώπου σου	πρὸ προσώπου σου	—	—
33.	μέρος δέ τι	μέρος τι (vit. script.)		
34.	ἕως ἀπετμήθη	ἕως ὅτου ἀπεσχίσθη	ἕως ἀπεσχίσθη	ἕως οὗ ἀπεσχίσθη *
	ib. ἐξ ὄρους	ἀπὸ ὄρους		
35.	ἐγένοντο	ἐγένετο	item	item *
	ib. ἐξῆρεν αὐτὰ	ἐξῆρεν αὐτὸν		
	ib. ἐγενήθη εἰς ὄρος μέγα	ἐγένετο εἰς ὄρος μέγα		
44.	λεπτυνεῖ	praem. καὶ		
	ib. καὶ λικμήσει	καὶ ἐκλικμήσει		
III. 1.	Ναβουχοδονόσωρ ὁ βασ.	praem. ἔτους ὀκτωκαιδεκάτου	—	—
	ib. εὖρος αὐτῆς	praem. καὶ		
	ib. Δεηρᾶ	Δεειρᾷ	—	—
2.	καὶ ἀπέστειλεν	add. Ναβουχ. ὁ βασ.		
	ib. τοὺς ὑπάτους	praem. πάντας		
	ib. στρατηγοὺς	praem. articul.	—	—
	ib. ὑπ' ἐξουσιῶν	ἐπ' ἐξουσιῶν	—	—
	ib. εἰσελθεῖν	ἐλθεῖν	—	—
3.	ὕπατοι, τοπάρχοι	transp.	—	—
	ib. εἰς τὸν ἐγκαιν.	praem. τοῦ ἐλθεῖν		
	ib. εἱστήκεισαν	ἑστήκασιν		
	ib. καὶ συμφωνίας	om. καὶ		
7.	ὅτε ἤκουσαν	ὅταν ἤκουσαν	ὅταν ἤκουον	—
	ib. καὶ ψαλτηρίου	add. καὶ συμφωνίας		—

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
7.	ib. οἱ λαοὶ	πάντες λαοὶ	πάντες οἱ λαοὶ	ut leg. C. V.
9.	ὑπολαβόντες εἶπον	ἀποκριθέντες εἶπαν		
	ib. Ναβουχοδ. τῷ βασιλεῖ	τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδ.		
10.	πᾶς ἄνθρωπος	πάντα ἄνθρωπον	item	item
	καὶ πάντ. γέν. μουσικῶν	add. πεσήται καὶ προσκ. – χρυσῇ		
11.	καὶ μὴ πεσὼν – χρυσῇ	εἰ δὲ μὴ		
12.	εἰσὶν	add. οὖν		—
	ib. ἄνδρες ἐκεῖνοι	om.	—	
	ib. τῷ δόγματί σου	add. βασιλεῦ	praem. βασιλεῦ	
13.	καὶ Ἀβδεναγὼ	om. καὶ (it. in seqq.)		
	ib. ἤχθησαν	praem. οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι		
14.	τῇ εἰκ. τῇ χρυσῇ	add. ᾗ ἔστησα	item	—
15.	ἔχετε ἑτοίμως	praem. εἰ	—	—
	ib. ὡς ἂν ἀκούσ. τῆς φωνῆς	om. τῆς φωνῆς		
	ib. προσκυνῆτε	προσκυνήσητε	—	—
	ib. ἐκ τῶν χειρῶν μου	ἐκ τῆς χειρός μου	ἐκ χειρός μου	ἐκ χειρός μου *
16.	ἀπεκρίθη	ἀπεκρίθησαν	item	item
17.	Θεὸς	praem. articul.		—
	ib. ᾧ ἡμεῖς λατρ.	ὃν ἡμεῖς λατρ.		
18.	σοι ἔστω	transp.	—	—
19.	ἐκκαῦσαι	ἐκκαύσατε		
20.	ἰσχυροὺς ἰσχύϊ	τῇ ἰσχύϊ		
21.	σαραβάλοις	σαραβαρίοις	σαραβάροις	ut leg. C. V.
	ib. περικνήμισι	περικνήμεσι		
	ib. ἐνδύμασιν	praem. articul.		
22.	ὑπερεκπερισσοῦ ἑπταπλασίως	ἐκ περισσοῦ	item	item
		add. καὶ τοὺς ἄνδρας ἐκείνους τοὺς ἐνδιαβάλλοντας – τοῦ πυρὸς κυκλόθεν		add. καὶ τοὺς ἀνδ. ἐκειν. τοὺς βάλλ. – τοῦ πυρ.
23.	οἱ τρεῖς οὗτοι	praem. οἱ ἄνδρες		
	ib. ἔπεσον ἐν μέσῳ	ἐνέπεσον εἰς μέσον	ἔπεσ. εἰς μέσ.	ut leg. C. V.

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	* Cod. Chis.
25.	καὶ συστὰς	add. αὐτοῖς	
26.	Κύριος ὁ Θεὸς	Κύριε ὁ Θεὸς	
	ib. αἰνετὸν	praem. καὶ	item
28.	κατὰ πάντα	καὶ πάντα	
29.	ἀποστάντες	ἀποστῆναι	—
31.	καὶ πάντα ὅσα ἐπήγ. ἡμῖν	om.	
33.	ἐγενήθημεν	ἐγενήθη	—
	ib. τοῖς δούλοις σου	om.	
34.	παραδῷς	παραδώσῃς	
36.	πρὸς αὐτοὺς λέγων	om.	
39.	ἔλεός σου	om. σου	—
41.	ἐξακολουθοῦμέν σοι	om. σοι	—
43.	καὶ ἐξελοῦ	om. καὶ	
44.	ἡ ἰσχὺς	om. articul.	
45.	ὅτι σὺ εἶ	om. εἶ	
46.	νάφθαν καὶ πίσσαν	ναύθαν καὶ πίσαν (div. script.)	
	ib. στιπύον	στυπίον	—
47.	διηχεῖτο	διεχεῖτο	—
	ib. ἐπὶ πήχεις	ἐπὶ πήχοις	
48.	περὶ τὴν κάμινον	περὶ τῆς καμίνου	
50.	ὡς πνεύματα	ὡς πνεῦμα	ὡσεὶ πνεῦμα
	ib. ἥψατο αὐτῶν	ἥψατο αὐτοῖς	
	ib. καὶ οὐκ ἐλύπησεν	οὐδὲ ἐλύπησεν	
51.	ηὐλόγουν	εὐλόγουν	item

Cap. III. 25. *Quae inde ab initio versus* 25. *usque ad finem versus* 51. *sequuntur nec in Vaticano nec in Alexandrino Codice extant; quare ea cum Chisiano Codice contuli.*

JOEL. II.

II.	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
23.	Κυρίῳ Θεῷ ἡμῶν	Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν		
	ib. διότι ἔδωκεν ὑμῖν	ὅτι ἔδωκεν ἡμῖν		
	ib. τὰ βρώματα	om. articul.		
24.	ὑπερεκχυθήσονται	ὑπερεκχηθήσονται (div. script.)		

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
25.	ἀνταποδώσω	ἀποδώσω		
	ib. ἡ κάμπη καὶ ἡ ἐρυσίβη	transp.	item	item
26.	φάγεσθε βρώσει	φάγεσθε ἐσθίοντες	—	—
27.	γνώσεσθε	ἐπιγνώσεσθε	—	—
	ib. εἰμὶ ἐγώ·	transp.	—	—
	ib. καὶ εἶπεν ὁ Κύριος ὁ Θεὸς	καὶ ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς	—	—
	ib. καὶ οὐκ ἔστιν	add. ἔτι	—	—
	ib. οὐ μὴ καταισχυνθήσεται οὐκ ἔτι	οὐ μὴ καταισχυνθῇ ἔτι	οὐ μὴ καταισχυνθῶσιν ἔτι	οὐ μὴ καταισχυνθῇ οὐκέτι
	ib. πᾶς ὁ λαός μου	om. πᾶς	item	
28.	καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν	om.		
29.	τοὺς δούλους	add. μου	—	item
	ib. τὰς δούλας	add. μου		—
	ib. ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου	add. καὶ προφητεύσουσι		
30.	ἐν τῷ οὐρανῷ	add. ἄνω		
	ib. καὶ ἐπὶ τῆς γῆς	καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω		

JONAE. I.

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
1.				
2.	τῆς κακίας αὐτῆς	τῆς κακίας αὐτῶν		
4.	ἐξέγειρεν	ἐξήγειρεν	item	item
	ib. πνεῦμα	add. μέγα		
	ib. τοῦ διαλυθῆναι	τοῦ συντριβῆναι	—	— *
5.	ἀνεβόων	ἀνεβόησεν	ἀνεβόησαν	ἀνεβόησαν *
	ib. τοῦ κουφισθῆναι ἀπ' αὐτῶν	τοῦ κουφισθῆνα αὐτὸ		
	ib. ἔρεγχεν	ἔρεχεν (vit. script.)		
6.	προσῆλθεν πρὸς αὐτὸν	προσῆλθεν αὐτῷ		
	ib. ἀνάστα, ἐπικαλοῦ	ἀνάστηθι καὶ ἐπικαλοῦ	ἀνάστα καὶ ἐπικ.	ut leg. C. V.
	ib. ὅπως διασώσῃ	εἰ πῶς διασώσῃ		item
	ib. ὁ Θεὸς ἡμᾶς	transp.		
7.	γνῶμεν	ἐπιγνᾶμεν	item	—
	ib. ἡ κακία αὕτη ἐστιν ἡμῖν	ἡ κακία ἐστιν ἐφ' ἡμᾶς		

	Ed. Compl.	Cod. S. Sin.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
8.	εἶπαν	εἶπον		
	ib. τίνος ἕνεκεν	διὰ τίνα		
	ib. τὸ κακὸν τοῦτο ἡμῖν	τὸ κακὸν τοῦτο ὑμῖν (err. script.)		
	ib. πόθεν ἔρχῃ	add. καὶ ποῦ πορεύῃ		
	ib. σὺ εἶ	transp.	item	item
9.	ἐγώ εἰμι	transp.	—	
	ib. τὸν Θεὸν τοῦ οὐρ.	praem. Κύριον	Κύρ. Θεὸν τοῦ οὐρ.	ut leg. C. V.
	ib. καὶ τῆς γῆς	om.	item	item
10.	εἶπαν	εἶπον (it. v. 11.)	—	
11.	τί σοι ποιήσομεν	om. σοι		
	ib. καὶ κοπάσῃ	καὶ κοπάσει	—	—
12.	ὁ κλύδων οὗτος μέγας	ὁ κλύδων ὁ μέγας οὗτος	—	—
	ib. ἐφ' ἡμᾶς ἐστίν.	transp.		
13.	εἰς τὴν γῆν	πρὸς τὴν γῆν	—	—
	ib. ἐξεγείρετο	ἐξηγείρετο	—	—
14.	ἀπολοίμεθα	ἀπολώμεθα	—	—
	ib. διότι συ Κύριε	om. Κύριε		
15.	καὶ ἔστη	add. ἡ θάλασσα	—	—
16.	ἔθυσαν θυσίας	ἔθυσαν θυσίαν	—	—
II.				
1.	καὶ κατέπιεν	καταπιεῖν	—	—
2.	πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν αὐτοῦ	om. Κύριον		
3.	ἐκ κοιλίας ᾅδου	add. κραυγῆς μου	—	—
4.	εἰς βάθος	εἰς βάθη	—	—
5.	ἐπιβλέψαι	add. με	—	
	ib. τὸν ναὸν	praem. πρὸς	—	—
6.	ἕως ψυχῆς	add. μου		
	ib. ἐκύκλωσέν με	add. ἐσχάτη	—	—
7.	κατέβην	κατέβη		
	ib. ἡ ζωή μου	add. πρός σε		
	ib. Κύριε Θεέ μου	Κύριε ὁ Θεός μου	—	—
8.	ἐκ τῷ ἐκλείπειν	ἐν τῷ ἐκλείπειν	—	—
	ib. ἀπ' ἐμοῦ	ἐξ ἐμοῦ		
	ib. ἡ προσευχή μου	om. articul.		
	ib. ἅγιόν σου	τὸν ἅγιόν σου	—	

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
10.	ἀποδώσω σοι	ἀποδῶ σοι		
	ib. εἰς σωτηρίαν	εἰς σωτήρια	σωτηρίου	σωτήριον
11.	προσετάγη	προσέταξεν Κύριος		
III. 2.	ἐλάληκα	ἐλάλησα	item	item
3.	καθὼς ἐλάλησεν Κύριος	καθὰ ἐλάλησεν αὐτῷ Κύριος	καθὰ ἐλάλησ. Κύρ.	
	ib. πόλις μεγάλη	praem. ἦν	item	—
	ib. ἡμερῶν τριῶν — πορείαν	om. (err. script.)		
4.	καὶ ἔτι τρεῖς ἡμέραι	om. καὶ	—	—
5.	οἱ ἄνδρες Νινευΐ	οἱ ἄνδρες οἱ Νινευὴ		
	ib. ἐνεδύσαντο	ἐνεδύσατο (vit. script.)		
	ib. ἀπὸ μεγάλου αὐτῶν ἕως μικροῦ αὐτῶν	ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου αὐτῶν		—
6.	ἐκ τοῦ θρόνου	ἀπὸ τοῦ θρόνου	—	—
	ib. ἀφ' ἑαυτοῦ	om.		
	ib. ἐνεδύσατο	περιεβάλετο	—	—
7.	καὶ ἐκηρύχθη	add. καὶ ἐῤῥέθη	—	—
	ib. παρὰ πάντων τῶν μεγιστ.	om. πάντων	—	—
	ib. λέγων	λεγόντων		
	ib. μὴ γευσάσθωσαν	add. μηδὲν		add. μηθὲν
8.	περιέθεντο	περιεβάλοντο	—	item
	ib. ἐπέστρεψεν	ἀπέστρεψεν	ἀπέστρεψαν	—
	ib. ἐκ τῆς ὁδοῦ	ἀπὸ τῆς ὁδοῦ	item	—
	ib. τῆς ἀδικίας	praem. ἀπὸ	—	
9.	εἰ μετανοήσει ὁ Θεὸς καὶ ἀποστρέψαι	εἰ ἐπιστρέψει καὶ μετανοήσει καὶ παρακληθήσ. ὁ Θεὸς		
	ib. ἐξ ὀργῆς	ἀπὸ ὀργῆς		
10.	καὶ παρεκλήθη	καὶ μετεποίησεν (μετενόησεν) ὁ Θεος	—	—
IV. 2.	ὦ Κύριε	ὦ δὴ Κύριε		—
	ib. οἱ λόγοι μοι εἰσὶν	οἱ λόγοι μου	—	—
	ib. ἔτι ὄντος μου	om. μου		
	ib. φυγεῖν	praem. τοῦ	—	—

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
2.	ib. ὅτι ἐλεήμων	ὅτι σὺ ἐλεήμων εἶ		
	ib. παρακαλούμενος	μετανοῶν	item	item
	ib. ἐπὶ ταῖς κακίαις	ἐπὶ κακίαις ἀνθρώπων		
3.	ὅτι καλὸν	add. μοι		
	ib. τὸ ἀποθανεῖν ἢ ζῆν	τὸ ἀποθαν. με ἢ ζῆν με	—	—
5.	κατὰ ἀνατολὰς	ἀπέναντι Ἱεριχὼ	ἀπέναντι τῆς πόλεως	ut leg. C. V.
	ib. ἐποίησεν ἑαυτῷ σκηνὴν	ἐποίησεν αὐτῷ ἐκεῖ σκηνὴν	item	ἐποίησ. ἐκεῖ σκην.
	ib. ἕως ἂν ἀπείδῃ	ἕως οὗ ἀπίδῃ	—	ἕως οὗ ἀφίδῃ
6.	ὑπὲρ κεφαλῆς Ἰωνᾶ	add. τοῦ εἶναι σκιὰν - αὐτοῦ	—	item
	ib. καὶ περισκέπειν αὐτὸν	om.	—	—
7.	ἐπαύριον	τῇ ἐπαύριον	—	—
	ib. ἐξηράνθη	ἀπεξηράνθη	—	—
8.	καὶ ἀπελείπετο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ	om.		
	ib. ἢ ζῆν	μᾶλλον ἢ ζῆν με		
9.	Κύριος	add. ὁ Θεὸς		—
	ib. λελύπησαι σὺ	om. σὺ		
10.	ὁ Κύριος	om. articul.	—	—
	ib. σὺ ἐφείσω	σὺ μὲν ἐφείσω		
	ib. ἢ ὑπὸ νύκτα ἐγενήθη	transp.	—	
	ib. ἀνδρῶν	ἀνθρώπων	—	—
	ib. οὐδὲ ἀριστερὰν	ἢ ἀριστερὰν αὐτῶν	—	

MICH. IV. V.

	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
IV. 3.	ἕως μακράν·	ἕως εἰς μακράν·	item	εἰς γῆν μακράν·
V. 2.	αἱ ἔξοδοι	om. articul.	—	
3.	τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν	τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ		
4.	καὶ στήσεται	add. καὶ ὄψεται	—	item
	ib. ποιμανεῖ	add. τὸ ποίμνιον αὐτοῦ	—	—
	ib. ἐν ἰσχύϊ Κυρίου	ἐν ἰσχύϊ Κύριος	—	—
	ib. γῆς	praem. articul.	—	—

VI.	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
3.	τί ποίησά σοι	add. ἢ τί ἐλύπησά σοι	ἢ τί ἐλύπ. σε	ut leg. C. V.
4.	ἐξαπέστειλα	praem. καὶ	item	item
8.	ἀπηγγέλη σοι ἄνθρωπος	τί ἀνηγγέλη σοι, ἀπήγγειλα γάρ σοι ἄνθρωπε	εἰ ἀνηγγέλη σοι ἄνθρωπε	ut leg. C. V.
	ib. καὶ ἀγαπᾶν ἔλεος	καὶ ἔλεον		
	ib. τοῦ πορεύεσθαι	add. σε		
	ib. μετὰ τοῦ Θεοῦ σου	ὀπίσω Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου	μετὰ Κυρίου Θεοῦ σου	

SOPH. III.

III.	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
8.	ἐν ἡμέρᾳ	εἰς ἡμέραν	item	item
9.	διότι τότε	ὅτι τότε	—	—
	ib. εἰς γενεὰν αὐτῆς	εἰς γενεὰς αὐτῶν		—
10.	ὑποδέξομαι	προσδέξομαι	—	—
	ib. τοὺς διεστραμμένους μου	τοὺς ἱκετεύοντάς με μετὰ τῶν διεσπαρμένων		
	ib. θυσιάσματα ἐμοὶ	θυσίας μοι	—	—
11.	ὅτι τότε περιελῶ κ. τ. λ.	om.		
12.	τὸ ὄνομα Κυρίου	ἀπὸ τοῦ ὀνόματος Κυρίου	—	—
13.	οὐ ποιήσουσι	om. οὐ (vit. script.)		
	ib. αὐτῷ νεμήσονται	αὐτοὶ νεμήσονται	—	—
14.	χαῖρε	add. σφόδρα		
	ib. Ἱερουσαλὴμ	praem. θύγατερ	—	—
15.	βασιλεῦ Ἰσραὴλ	βασιλεύσει Κύριος		βασιλεύσει ὁ Κύριος
16.	παρέσθωσαν	παρείσθωσαν	—	item
17.	σώσει σε	praem. δυνατὸς	praem. ὁ δυνατὸς	—
18.	συνάξω τοὺς διεσπαρμένους	συνάξει τοὺς συντετριμμένους	item	—
	ib. ἔλαβεν	praem. τίς	—	—
	ib. ἐπ' αὐτὴν	ἐπ' αὐτῇ		
19.	ἕνεκά σου	ἕνεκεν ἐμοῦ		
	ib. ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ	praem. λέγει Κύριος	add. λέγει Κύριος	add. λέγει Κύριος
	ib. σώσω	σώσει		

XIV.	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.	Cod. Vat.	Cod. Alex.
4.	κατὰ ἀνατολῶν	ἐξ ἀνατολῶν ἡλίου	ἐξ ἀνατολῶν	ἐξ ἀνατολῶν*
8.	καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμ.	om. ἔσται	item	item
	ib. οὕτως ἔσται	transp.	—	—
10.	κυκλῶν	κυκλοῦν		—
	ib. ἀπὸ Γαβαῶν	ἀπὸ Γαβαὰ	ἀπὸ Γαβὲ	ἀπὸ Γαβεὲ
	ib. κατὰ νότον Ἱερουσ.	add. καὶ ὑψωθήσεται		
	ib. Ῥαμὰ δὲ ἐπὶ τοῦ τό-που μενεῖ	καὶ ἐπὶ τοῦ τόπου μενεῖ		
	ib. καὶ ἕως – γωνιῶν	om. καὶ	item	item
	ib. πύργου Ἀναμεὴλ	τοῦ πύργου Ἀναμεὴλ	—	—
	ib. ἕως τῶν ὑποληνίων	praem. καὶ		—

MATTH. I. II.

I.	Ed. Compl.	Cod. S. Sim.
17.	καὶ ἀπὸ Δαυῒδ	om. καὶ
20.	κατ' ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ	transp.
23.	ἕως οὗ ἔτεκεν	om. οὗ
II.		
2.	τὸν ἀστέρα αὐτοῦ	transp.
5.	οὕτω γὰρ	οὕτως

MARC. V.

V.	Edit. Compl.	Cod. S. Sim.
24.	ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς	ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ὄχλοι πολλοὶ (ob init. lect.)
25.	γυνή τις	om. τις
26.	παρ' ἑαυτῆς	παρ' αὐτῆς
27.	τοῦ ἱματίου αὐτοῦ	praem. τοῦ κρασπέδου
29.	ὅτι ἴαται	ὅτι ἰάθη
	ib. τῆς μάστιγος αὐτῆς	om. αὐτῆς
30.	ὁ Ἰησοῦς ἐπιγνοὺς	transp.
33.	προσέπεσεν	προσπεσοῦσα

II.	Edit. Compl.	Cod. S. Sim.
8.	τὰς φυλακὰς	om. articul.
12.	φάτνῃ	praem. articul.
15.	ἕως εἰς Βηθλεὲμ	om. εἰς
VI.		
20.	οἱ πτωχοὶ	add. τῷ πνεύματι
21.	χορτασθήσεσθε	χορτασθήσονται
22.	ἀφορίσωσιν ὑμᾶς	ἀφορίσωσιν ὑμῶν
	ib. ἕνεκεν	ἕνεκα

I. PET. I.

I.	Edit. Compl.	Cod. S. Sim.
4.	οὐρανοῖς	praem. articul.
6.	λυπηθέντες	λυπηθέντας (vit. script.)
7.	διὰ πυρὸς δὲ δοκιμαζομένου	om.
	ib. καὶ τιμὴν καὶ δόξαν	transp.
8.	μὴ ὁρῶντες	add. ἀγαπᾶτε
9.	τὸ τέλος	τὸ ἔλεος
13.	διανοίας ὑμῶν	διανοίας ἡμῶν
	ib. φερομένην	δεδωμένην
16.	γένεσθε	γίνεσθε
18.	οὐ φθαρτοῖς	add. ἠγοράσθητε
	ib. ἐλυτρώθητε	praem. καὶ
II.		
11.	παρακαλῶ	add. ὑμᾶς
12.	τὴν ἀναστροφὴν	praem. καὶ
	ib. ἔχοντες καλὴν ἐν τοῖς ἔθνεσιν	transp.
	ib. ὑμῶν ὡς κακοποιῶν	ὑμᾶς ὡς κακοποιῶν
	ib. τῶν καλῶν ἔργων	om. ἔργων
	ib. δοξάσωσιν	δόξαζωσιν
16.	ὡς δοῦλοι τοῦ Θεοῦ	ὡς Θεοῦ δοῦλοι
18.	ἐπιεικέσιν	praem. articul.
20.	τοῦτο χάρις	τοῦτο γὰρ χάρις
	ib. παρὰ Θεῷ	παρὰ τῷ Θεῷ

III.	Edit. Compl.	Cod. S. Sim.
23.	ἔδωκεν ἐντολὴν	add. ἡμῖν
24.	καὶ αὐτὸς ἐν αὐτῷ μένει	om. μένει
	ib. ἔδωκεν ἡμῖν	transp.
IV.		
3.	ἐκ τοῦ Θεοῦ	om. ἐκ
	ib. τοῦ ἀντιχρίστου	praem. τὸ
4.	καὶ νενικήκατε	om. καὶ
16.	ἐν αὐτῷ μένει	om. μένει
V.		
4.	ἡ πίστις ὑμῶν	ἡ πίστις ἡμῶν

Corrigenda.

Pag. 1. col. 1. lin. 14. lege νύκτα·
— 3. — 2. — 25. — φάγεσθε
— 4. — 1. — 22. — Κύριον·
— 5. — 2. — 30. — ἑκατὸν ἑξηκονταπέντε,
— 6. — 1. — 29. — ἑαυτοῖς·
— 6. — 2. — 24. — αὐτῶν·
— 7. — 1. — 27. — σεαυτὸν
— 7. in nota lege v. 13.
— 8. col. 2. lin. 19. lege θηρίων,
— 10. ad notam adde: Cap. VIII. v. 22. θερίσμὸν) θερισμὸς.
— 11. col. 1. lin. 33. lege Σὴμ·
— 15. — 2. — 10. — Ὁ κρίνων
— 17. — 1. — 24. — Ἰσαὰκ·
— 17. — 2. — 3. — θηρεῦσαι
— 19. — 1. — 14. post ὑπελείπω dele comma.
— 20. — 2. — 23. et 24. lege XXXII.
— 24. — 1. — 11. lege αὐτοῦ
— 37. — 2. — 13. — δευτέρου
— 37. — 2. — 26. — ἀποθνήσκων
— 38. — 1. — 22. — ἔκστασιν
— 39. — 2. — 1. et 2. pro καὶ κοιμίσμένον lege κεκοιμισμένον
— 41. — 1. — 17. lege Ἐὰν
— 43. ad not. adde: Cap. V. v. 19. συνπεριφερ.) συμπεριφερ.
— 44. col. 1. lin. 33. lege διαβολικῆς
— 44. — 2. — 8. — περιπατήσει
— 45. — 2. — 1. pro μὴ lege ἐμὴ
— 46. — 1. — 17. lege διαπαντὸς,
— 46. — 2. — 3. — τῶν ἐμῶν ἄρτων
— 47. in not. adde C. X. v. 17. ἀνεξέλεκτος) ἀνεξέλεγκτος.
— 48. col. 1. lin. 4. lege πλουτίζει,
— — — — — 12. pro 6 lege 1.
— — — — — 16. lege αὐτοὺς,
— 49. — 2. — 12. — ἐξολισθάνει
— 52. — 1. — 21. pro οἱ λεγε αἱ
— — — 2. — 31. pro λήψεις lege δωρολήψεις,
— — ad not. adde: ib. δωρολήψεις) δώρων λήψεις.
— 54. col. 1. lin. 3. pro 5. lege 25.
— — — — — 25. lege ὀχυράν.
— 55. — 1. — 19. — ἑταίρου

Pag. 56. col. 2. lin. 27. lege διατρίψη
— 57. — 2. — 4. — ἐκτείνεται, καὶ
— — — — — 12. — ἐπόνεσα,
— 59. — 1. — 17. — αὐτῶν
— — — 2. — 25. — συγκλήσουσιν
— 61. — 2. — 6. — αὐτῶν
— 62. — 2. — 5. — ἀγαλλιώμενος
— 63. — 2. — 9. — Σεραφεὶμ,
— 64. — 1. — 14. — λαοῦ αὐτοῦ,
— 66. in nota dele ἐπισταμένους) ἐπιστανομένους.
— 68. col. 1. lin. 19. pro 16. lege 1.
— 71. — 2. — 8. lege ἀνῃρημένους
— — — — — 30. — ἡ οἰκουμένη
— 73. in nota lege ἀκάθαρτος.
— 74. col. 1. lin. 6. lege λελυτρωμένοι,
— — — — — 7. — Κυρίου·
— — — 2. — 2. — πάτραρχον,
— 79. — 2. — 21. — ἔθνεσιν
— — — — — 24. — ἐπικαλέσονταί σε,
— — — — — 30. — ἀπολειπέτω
— 83. — 2. — 7. — ἱματίων
— 85. — 2. — 29. — ἀναλωθήσονται
— 87. — 2. — 18. — Κυρίῳ,
— 89. — 2. — 12. pro 5. lege 25.
— — in margine dele notam: σαρκίνην) σαρκίκην.
— 90. col. 2. lin. 6. lege ἐλθέτο cum nota: ἐλθέτο) ἐλθέτω vel ἐλθὲ τὸ
— — in not. pro εἶπον lege εἰπὸν.
— 92. col. 1. lin. 4. lege ἐκλικμήσει
— — — — — 18. — εὖρος
— 93. — 2. — 6. — εἶπεν·
— 94. — 1. — 8. et 10. lege ἐπήγαγες
— — — 2. — 9. lege ὁλοκαύτωσις·
— 95. — 1. — 6. — διώδευσε
— — — 2. — 1. — ἐξετίναξεν
— 98. — 2. — 10. pro III. lege IV.
— 99. — 1. — 7. lege ἅμα τῷ
— — — — — 10. — ὠλιγοψύχει
— — — 2. — 26. — μεγαλυνθήσεται
— 100. — — — 8. — τί ἀνηγγέλη σοι;
— — — — — 9. — Θεοῦ σου;
— 101. — 2. — 4. — Ἱερουσαλήμ·
— 102. — 2. — 32. — παραδειγματίσαι,
— 103. — 2. — 18. — παιδίου·
— 106. in nota pro γηνήθητε lege γενήθητε.

